

**SENAT
RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ
VI KADENCJA**

Warszawa, dnia 27 marca 2006 r.

Druk nr 115

**PRZEWODNICZĄCA
Krajowej Rady Radiofonii
i Telewizji**

**Pan
Bogdan BORUSEWICZ
MARSZAŁEK SENATU
RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ**

Szanowny Panie Marszałku,

W związku z art. 9 ust. 1 i art. 12 ust. 1 i 2 ustawy z 29 grudnia 1992 roku o radiofonii i telewizji, w załączeniu uprzejmie przedstawiam „Sprawozdanie Krajowej Rady Radiofonii i Telewizji z działalności za 2005 rok” wraz z „Informacją o podstawowych problemach radiofonii i telewizji zaistniałych w 2005 roku”.

Jednocześnie uprzejmie przekazuję stanowisko z 23 marca 2006 roku Krajowej Rady Radiofonii i Telewizji w sprawie obowiązku złożenia Sprawozdania KRRiT za rok 2005, a także uchwały KRRiT nr 146 i 147 z 23 marca 2006 roku..

Łączę wyrazy szacunku

(-) Elżbieta Kruk

Tłoczono z polecenia Marszałka Senatu

STANOWISKO
Krajowej Rady Radiofonii i Telewizji
z dnia 23 marca 2006 roku

w sprawie obowiązku złożenia sprawozdania
Krajowej Rady Radiofonii i Telewizji
za 2005 rok

Zgodnie z art. 12 ust. 1 ustawy o radiofonii i telewizji Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji corocznie, do końca marca, przedstawia Sejmowi RP, Senatowi RP i Prezydentowi RP „*sprawozdanie ze swej działalności za rok poprzedzający oraz informację o podstawowych problemach radiofonii i telewizji*”.

Na podstawie ustawy z 29 grudnia 2005 roku o przekształceniach i zmianach w podziale zadań i kompetencji organów państwowych właściwych w sprawach łączności, radiofonii i telewizji (DZ.U. Nr 267 poz. 2258, z 2005) wygasła z mocy prawa kadencja dotychczasowej dziewięcioosobowej Krajowej Rady Radiofonii i Telewizji, której pracami do 30 grudnia 2005 roku kierowała Przewodnicząca KRRiT Danuta Waniek.

Wyżej wymieniona ustawa w art. 7 ust. 1 ustala nowy skład Krajowej Rady Radiofonii i Telewizji. W skład Krajowej Rady wchodzi pięciu członków powoływanych: 2 przez Sejm, 1 przez Senat i 2 przez Prezydenta, spośród osób wyróżniających się wiedzą i doświadczeniem w zakresie środków społecznego przekazu.

Od 31 stycznia 2006 roku funkcję Przewodniczącego KRRiT sprawuje Elżbieta Kruk. Nowy, pięcioosobowy skład Krajowej Rady Radiofonii i Telewizji rozpoczął działalność w dniu 6 lutego 2006 roku.

Wyżej wymienione oczywiste względy, wynikające z przepisów prawnych powodują, że nowo powołana Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji nie może odpowiadać za działalność prowadzoną w 2005 roku, jako roku sprawozdawczym.

Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji przyjmuje tę działalność do wiadomości i prowadząc dalsze postępowania, wynikające z ustawowego zakresu kompetencji, będzie rozważać i uwzględnić jej skutki w swoich decyzjach w granicach określonych prawem.

Sprawozdanie z działalności KRRiT w 2005 roku wraz z informacją o podstawowych problemach radiofonii i telewizji będzie brane pod uwagę w pracach nowo powołanej KRRiT. Na podobnych zasadach będą rozważane inne dokumenty wypracowane przez Krajową Radę Radiofonii i Telewizji działającą do 30 grudnia 2005 roku. Do tych dokumentów należą w szczególności

- „*Strategia państwa polskiego w dziedzinie mediów elektronicznych na lata 2005 – 2020*” ,
- „*Działalność Krajowej Rady Radiofonii i Telewizji w zakresie wprowadzania naziemnej telewizji cyfrowej w Polsce*”,
- „*Obrona lokalności i demokracji lokalnej - Strategia działania Krajowej Rady Radiofonii i Telewizji na rzecz ochrony lokalnego charakteru i pluralizmu oferty programowej w lokalnych mediach elektronicznych*”.

Należy w tym miejscu podkreślić, że ustanowienie w systemie administracji państwowej nowego organu, jakim jest Prezes Urzędu Komunikacji Elektronicznej oraz ustalenie w znowelizowanej ustawie o radiofonii i telewizji, a także w ustawie Prawo telekomunikacyjne, innego niż dotychczas podziału kompetencji pomiędzy organem regulacji telekomunikacji a organem regulacji radiofonii i telewizji, jako etapu przejściowego w budowie zintegrowanego regulatora powoduje, że niezbędne staje się dokonanie analizy oraz aktualizacji wyżej wskazanych dokumentów.

Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji będzie w tym zakresie współpracować z Prezesem Rady Ministrów, w celu wykonania ustawowego obowiązku projektowania kierunków polityki państwa w dziedzinie radiofonii i telewizji (art. 6 ust. 2 pkt 1 ustawy), a także ze wszystkimi innymi organami administracji państwowej, których kompetencje obejmują wykonywanie zadań z dziedziny mediów audiowizualnych, w szczególności zaś z Urzędem Komunikacji Elektronicznej.

Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji pragnie w tym miejscu podkreślić, że niezmiernie pilną dla rozwoju rynku mediów audiowizualnych pozostaje nadal potrzeba przygotowania wszechstronnej tzw. dużej nowelizacji ustawy o radiofonii i telewizji. Nowelizacja ta uwzględniać powinna wynik doświadczeń w stosowaniu dotychczasowych przepisów oraz określenie zakresu regulacji nowych zjawisk na rynku mediów elektronicznych w dobie nowoczesnych technik komunikacji i przenikania się rynków różnych obszarów działalności gospodarczej oraz obszarów aktywności odbiorców programów lub usług, w tym także wobec koncentracji kapitału i jej wpływu na zachowanie pluralizmu treści informacyjnych.

Tak opracowane prawo medialne powinno stać się podstawą stworzenia nowoczesnego ładu medialnego i wprowadzenia Polski w etap społeczeństwa informacyjnego. Jest to nieuchronna konsekwencja postępu technicznego i rozwoju technologii w dziedzinie środków komunikacji.

Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji deklaruje swoje uczestnictwo w tym procesie i współpracę ze wszystkimi organami państwa.

Czyniąc obecnie zadość obowiązkowi prawnemu wynikającemu z art. 12 ust. 1 i 2 ustawy o radiofonii i telewizji Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji podjęła uchwałę o przedstawieniu Sejmowi RP, Senatowi RP i Prezydentowi RP, a także Prezesowi Rady Ministrów sprawozdania z działalności KRRiT w 2005 roku wraz z informacją o podstawowych problemach radiofonii i telewizji, zaistniałych w 2005 roku.

Przewodnicząca
Krajowej Rady Radiofonii i Telewizji

Elżbieta Kruk

**Krajowa Rada
Radiofonii i Telewizji**

**UCHWAŁA Nr 146/2006
z dnia 23 marca 2006 roku**

Na podstawie art. 9 ust. 1 w związku z art. 12 ust. 1 i 2 ustawy z 29 grudnia 1992 roku o radiofonii i telewizji (Dz. U. z 2004 r., Nr 253, poz. 2531 z późn. zm.) Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji

postanawia

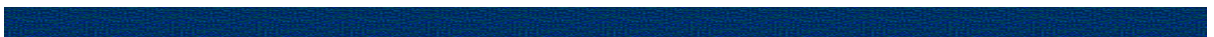
1. Przedstawić Sprawozdanie z działalności Krajowej Rady Radiofonii i Telewizji za 2005 rok: Sejmowi RP, Senatowi RP, Prezydentowi RP.
2. Przedstawić Prezesowi Rady Ministrów Sprawozdanie z działalności Krajowej Rady Radiofonii i Telewizji za 2005 rok.

Przewodnicząca
Krajowej Rady Radiofonii i Telewizji

Elżbieta Kruk

SPRAWOZDANIE
KRAJOWEJ RADY RADIOFONII I TELEWIZJI
Z DZIAŁALNOŚCI W 2005 ROKU

SPIS TREŚCI

str.

I. Konstytucyjno – ustawowe zadania Krajowej Rady Radiofonii i Telewizji.....	1
Informacja dotycząca wskazań Sejmu RP i Senatu RP zawartych w uchwałach podejmowanych przy rozpatrywaniu sprawozdań KRRiT	1
Realizacja ustawowego zobowiązania do zapewniania otwartego i pluralistycznego charakteru radiofonii i telewizji	8
Ochrona dzieci i młodzieży przed audycjami mogącymi mieć negatywny wpływ na ich rozwój.....	10
Opiniowanie projektów aktów ustawodawczych oraz umów między-narodowych, dotyczących radiofonii i telewizji	12
Informacja dotycząca wewnętrznych procedur określających tok prowadzenia postępowania koncesyjnego	12
Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji jako organ kolegialny. Biuro KRRiT	14
Nagrody i wyróżnienia KRRiT	16
Wybory organów spółek publicznej radiofonii i telewizji	17
II. Strategia państwa polskiego w dziedzinie mediów elektronicznych na lata 2005-2020	18
Przebieg prac nad projektem „Strategii”	18
Polityka państwa w dziedzinie mediów elektronicznych i jej cele strategiczne w kontekście ogólnej strategii rozwoju państwa polskiego.	19
Cele operacyjne oraz metody ich realizacji.....	20
Ochrona swobody wypowiedzi i informacji w mediach, ich niezależności oraz roli w systemie demokratycznym	20
Konwersja cyfrowa w radiofonii i telewizji.....	22
Ochrona pluralizmu oferty programowej.....	23
Udział Polski w kształtowaniu międzynarodowej polityki medialnej	25
Działania na rzecz rozwoju produkcji audiowizualnej w Polsce: produkcja telewizyjna, rozwój sektora produkcji niezależnej.....	25
Radiofonia i telewizja publiczna.....	26
Organ regulacyjny w zakresie mediów elektronicznych.....	29
Promocja bezpiecznego korzystania z Internetu: samoregulacja dostawców treści i usług internetowych w celu ochrony małoletnich i godności ludzkiej w Internecie	30
III. Działalność KRRiT w zakresie wprowadzania naziemnej telewizji cyfrowej w Polsce.....	33
Wprowadzenie.....	33
Działania KRRiT na rzecz konwersji cyfrowej.....	36
Rozporządzenie KRRiT w sprawie trybu ogłaszania konkursu na rezerwację częstotliwości na cele rozpowszechniania lub rozprowadzania programów radiofonicznych lub telewizyjnych w sposób cyfrowy drogą rozszewcą naziemną	37

Standard kompresji.....	37
Oferta programowa naziemnej telewizji cyfrowej.....	39
Projekty ogłoszeń o konkursie na rezerwację częstotliwości na cele rozpowszechniania lub rozprowadzania programów radiofonicznych lub telewizyjnych w sposób cyfrowy drogą rozszewczą naziemną.....	41
Model operatora multipleksu	42
Nadawcy publiczni.....	43
Udogodnienia towarzyszące.....	45
Analizy rynku zgodnie z art. 10 ust. 3 i art. 21 ust. 1 ustawy Prawo telekomunikacyjne.....	46
IV. Działalność KRRiT w zakresie tworzenia i stosowania prawa	49
Realizacja ustawowych delegacji do wydawania przez KRRiT aktów wykonawczych.....	49
Udział w pracach nad projektem ustawy o opłatach abonamentowych.....	58
Prace nad ustawą o ochronie małoletnich przed szkodliwymi treściami prezentowanymi w środkach masowego komunikowania.....	60
Zmiany statutów jednostek publicznej radiofonii i telewizji	60
Wpływ orzecznictwa na działalność KRRiT – przykłady.....	61
Obrona lokalności i demokracji lokalnej - Strategia działania Krajowej Rady Radiofonii i Telewizji na rzecz ochrony lokalnego charakteru i pluralizmu oferty programowej w lokalnych mediach elektronicznych, przyjęta przez KRRiT w grudniu 2005 roku.....	62
Przyjęcie przez Krajową Radę Radiofonii i Telewizji stanowiska w sprawie zapisów właścicielskich, stosowanych w koncesjach udzielanych spółkom kapitałowym	67
Udział w pracach Zespołu do Spraw Przeciwdziałania Naruszeniom Prawa Autorskiego i Praw Pokrewnych.....	70
Działalność Krajowej Rady w trakcie trwania kampanii wyborczej do Sejmu i do Senatu Rzeczypospolitej Polskiej i w wyborach Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej.....	70
V. Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji jako organ koncesyjny.....	76
A. Radio	76
Nowe koncesje na nadawanie programów radiowych, rozszerzenia koncesji o nowe stacje nadawcze oraz inne zmiany techniczne skutkujące zwiększeniem zasięgu programu	76
Rozszerzenia koncesji o nowe stacje nadawcze.....	78
Inne zmiany techniczne skutkujące zwiększeniem zasięgu programów lub polepszeniem jakości odbioru nadawanych programów radiowych.....	80
Postępowania w ramach ponownego udzielenia koncesji na nadawanie naziemnych programów radiowych	83
Postępowania w sprawie cofnięcia koncesji	84
Sposób zagospodarowania wolnych zasobów częstotliwości, wnioski Przewodniczącego KRRiT w sprawie zmiany planu zagospodarowania częstotliwości.....	85
Zmiany koncesji w zakresie warunków dotyczących programu i reklamy.....	87
Zmiany limitu reklam.....	89
Uznanie za nadawcę społecznego	90

Przedłużenie terminu ważności koncesji.....	90
Zmiany zapisów własnościowych w koncesjach	90
Realizacja obowiązku ustawowego obligującego koncesjonariuszy do corocznego składania do KRRiT sprawozdań finansowych	92
Odroczenie terminu płatności, rozłożenie na raty opłaty koncesyjnej, umorzenie odsetek od zaległości we wnoszeniu opłat koncesyjnych	93
B. Telewizja	94
Ponowne udzielenie koncesji	94
Nowe koncesje na nadawanie programu telewizyjnego o zasięgu lokalnym i dodatkowe stacje nadawcze dla programów ponadregionalnych	96
Inne zmiany techniczne skutkujące zwiększeniem zasięgu programów lub polepszeniem jakości odbioru nadawanych programów telewizyjnych	96
Odroczenie terminu płatności, rozłożenie na raty opłaty koncesyjnej, umorzenie odsetek od zaległości we wnoszeniu opłat koncesyjnych	97
Nowe koncesje na nadawanie satelitarnych programów telewizyjnych i wnioski o ich udzielenie	98
Uchylenia i cofnięcia koncesji na nadawanie satelitarnych programów telewizyjnych	99
Decyzje w sprawie zmian technicznych w koncesjach na satelitarne rozpowszechnianie programu telewizyjnego.....	102
Zmiany warunków koncesji dotyczących programu, reklamy i listy udziałowców	102
Realizacja obowiązku ustawowego obligującego koncesjonariuszy do corocznego składania do KRRiT sprawozdań finansowych	103
C. Komunikacja kablowa	103
Postępowanie dotyczące udzielenia koncesji na rozpowszechnianie programu w sieciach telewizji kablowej	103
Zmiany decyzji koncesyjnych na rozpowszechnianie programu w sieciach telewizji kablowej	107
Rejestracja programów rozprowadzanych w sieciach telewizji kablowej	112
Nowe usługi w sieciach kablowych. Cyfrowa telewizja kablowa	112
Analiza sprawozdań finansowych z działalności koncesjonowanych podmiotów rozpowszechniających program w sieciach telewizji kablowej	113
VI. Działalność KRRiT w zakresie odbioru programów nadawców publicznych.....	115
A. Radiofonia publiczna	115
Aktualna sytuacja nadawcza Polskiego Radia S.A.	115
Aktualna sytuacja nadawcza regionalnych rozgłośni Polskiego Radia.....	116
B. Telewizja publiczna.....	116
Działania na rzecz rozszerzenia zasięgu i poprawy odbioru programów nadawanych przez Telewizję Polską S.A.	116
Rozwój sieci Oddziałów Terenowych TVP S.A.	117

VII. Kontrola działalności programowej nadawców	118
Kontrola nadawców publicznych pod kątem realizacji ustawowych zadań i powinności	127
Kontrola nadawców koncesjonowanych pod kątem realizacji zadań ustawowych i programowych warunków koncesji	128
Badania odbioru programów radiowych i telewizyjnych.....	129
VIII. Kontrola działalności reklamowej i sponsorskiej nadawców telewizyjnych i radiowych	130
Kontrola działalności reklamowej i sponsorskiej w Telewizji Polskiej S.A.....	130
Kontrola działalności reklamowej i sponsorskiej w radiu publicznym.....	132
Kontrola działalności reklamowej i sponsorskiej koncesjonowanych nadawców telewizyjnych rozpowszechniających program drogą naziemną i satelitarną.....	134
Kontrola działalności reklamowej i sponsorskiej koncesjonowanych nadawców telewizyjnych rozpowszechniających program drogą kablową	136
Kontrola działalności reklamowej i sponsorskiej ogólnopolskich koncesjonowanych nadawców radiowych.....	137
Kontrola działalności reklamowej i sponsorskiej lokalnych koncesjonowanych nadawców radiowych.....	137
Decyzje o ukaraniu nadawców za naruszenia obowiązujących przepisów w zakresie działalności reklamowej i sponsorskiej	140
Informacja o wydatkach i wykorzystaniu czasu antenowego w radiu i telewizji na emisje płatnych ogłoszeń wyborczych zleconych przez Komitety Wyborcze w trakcie kampanii wyborczej do Sejmu i Senatu Rzeczypospolitej Polskiej w 2005 roku	141
Czas płatnych ogłoszeń wyborczych.....	141
Koszt płatnych ogłoszeń wyborczych	143
Informacja o wydatkach i wykorzystaniu czasu na emisję odpłatnych audycji wyborczych w radiu i telewizji w trakcie kampanii wyborczej na urząd Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej w 2005 roku.....	144
Czas odpłatnych audycji wyborczych.....	145
Wydatki na odpłatne audycje wyborcze.....	147
IX. Działalność międzynarodowa Krajowej Rady Radiofonii i Telewizji.....	148
Kierunki działalności międzynarodowej KRRiT	148
Realizacja polityki audiowizualnej w instytucjonalnych ramach Unii Europejskiej	151
Uczestnictwo KRRiT w pracach organizacji międzynarodowych.....	158
Współpraca bilateralna.....	160
Organizacja konferencji i seminariów międzynarodowych	161
Przygotowywanie opracowań z zakresu problematyki sektora mediów elektronicznych w Europie	163
X. Działalność Krajowej Rady Radiofonii i Telewizji w zakresie opłat abonamentowych i pozaabonamentowych	165
Podstawy prawne	165

Wysokość opłat abonamentowych oraz poziom zniżek	168
Podział wpływów abonamentowych i pozaabonamentowych w 2005 roku pomiędzy jednostki radiofonii i telewizji publicznej	171
Podział wpływów abonamentowych planowanych na 2006 rok między spółki radiofonii i telewizji publicznej	176
Współpraca Krajowej Rady Radiofonii i Telewizji z Urzędem do Spraw Kombatantów i Osób Represjonowanych, Ministerstwem Infrastruktury i Przedsiębiorstwem Państwowym Użyteczności Publicznej „Poczta Polska”	179
Umarzanie i rozkładanie na raty zaległości w opłatach abonamentowych	182
Korespondencja w sprawie opłat abonamentowych za używanie odbiorników rtv	184
Informacja o abonentach odbiorników rtv	185
XI. Skargi i interwencje.....	191
Skargi dotyczące programów nadawców publicznych	191
Telewizja Polska S.A.	191
Polskie Radio S.A. oraz regionalne rozgłośnie Polskiego Radia	197
Skargi dotyczące programów nadawców koncesjonowanych	199
Zorganizowane protesty	205
Zestawienie danych statystycznych dotyczących wniosków, skarg i opinii przekazanych w 2005 roku do Krajowej Rady Radiofonii i Telewizji	207
XII. Budżet Krajowej Rady Radiofonii i Telewizji	212

I. KONSTYTUCYJNO – USTAWOWE ZADANIA KRAJOWEJ RADY RADIOFONII I TELEWIZJI

Informacja dotycząca wskazań Sejmu RP i Senatu RP zawartych w uchwałach podejmowanych przy rozpatrywaniu sprawozdań KRRiT

1.1 W oparciu o art. 12 ustawy o radiofonii i telewizji Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji przedstawia corocznie Sejmowi RP, Senatowi RP i Prezydentowi RP sprawozdanie ze swej działalności oraz informację o podstawowych problemach radiofonii i telewizji. Informację taką Krajowa Rada corocznie przedstawia również Prezesowi Rady Ministrów.

Dotychczas Sejm RP zawsze podejmował uchwały o przyjęciu sprawozdania KRRiT, poza sprawozdaniem za 2003 rok, które odrzucił 1 lipca 2004 roku. Siedmiokrotnie Sejm RP dołączył do swoich uchwał dodatkowe uwagi i zastrzeżenia, o których jest mowa w art. 12 ust. 3 ustawy o radiofonii i telewizji.

Senat RP przyjął sprawozdanie KRRiT siedem razy, dołączając do swojej uchwały dodatkowe uwagi i zastrzeżenia tylko raz w 1995 roku.

W tabeli przedstawiono informację dotyczącą uchwał Sejmu RP i Senatu RP w sprawie sprawozdań KRRiT w latach 1994 – 2005.

Rok	Uchwała Sejmu RP	Uchwała Senatu RP	Wskazania do realizacji przez KRRiT
1994	przyjęto	odrzuciono	Sejm RP oczekuje od KRRiT, od rządowych i państwowych agend informacyjnych oraz od telewizji publicznej podjęcia starań o wyeliminowanie źródeł istniejących napięć pomiędzy publiczną telewizją a organami władzy i częścią opinii publicznej. Sejm RP oczekuje też od KRRiT oraz właściwych organów skuteczniejszych działań na polu zwalczania piractwa w eterze. Sejm RP podkreśla, że KRRiT oraz TVP S.A. nie określiły wystarczająco telewizji publicznych wynikających z ustawy.

	Uchwała Sejmu RP z 2 lipca 1994 roku.	Uchwała Senatu RP z 1 lipca 1994 roku.	do Uchwały Senatu RP nie dołączono dodatkowych wskazań.
1995	przyjęto	przyjęto	Sejm RP oczekuje od KRRiT bardziej energicznych działań zwalczających nielegalne nadawanie programów, szybkiego opracowania planu zagospodarowania widma częstotliwości umożliwiającego podjęcie kolejnych procedur koncesyjnych oraz zapewnienie odbioru programów radio i telewizji publicznej na całym obszarze kraju. Sejm RP oczekuje też od KRRiT konsekwentnego monitorowania przekształceń telewizji publicznej, a od telewizji publicznej - wyeliminowania praktyk, które godzą w zasady dziennikarskiego obiektywizmu i uczciwości, szacunku i tolerancji.
	Uchwała Sejmu RP z 26 maja 1995 roku.	Uchwała Senatu RP z 12 maja 1995 roku.	Senat RP zwraca uwagę na opóźnienia w procesie koncesyjnym, które nie wynikały wyłącznie z przyczyn leżących po stronie KRRiT. Senat RP zwraca uwagę na brak realizacji zadań związanych z projektowaniem w porozumieniu z Prezesem Rady Ministrów, kierunków polityki państwa w dziedzinie radiofonii i telewizji.
1996	przyjęto	przyjęto	do Uchwały Sejmu RP nie dołączono dodatkowych wskazań.
	Uchwała Sejmu RP z 8 sierpnia 1996 roku.	Uchwała Senatu RP z 26 kwietnia 1996 roku.	do Uchwały Senatu RP nie dołączono dodatkowych wskazań.
1997	przyjęto	przyjęto	do Uchwały Sejmu RP nie dołączono dodatkowych wskazań.
	Uchwała Sejmu RP z 20 czerwca 1997 roku.	Uchwała Senatu RP z 20 czerwca 1997 roku.	do Uchwały Senatu RP nie dołączono dodatkowych wskazań.
1998	przyjęto	odrzucono	do Uchwały Sejmu RP nie dołączono dodatkowych wskazań.
	Uchwała Sejmu RP z 24 lipca 1998 roku.	Uchwała Senatu RP z 22 maja 1998 roku.	do Uchwały Senatu RP nie dołączono dodatkowych wskazań.
1999	przyjęto	odrzucono	Sejm RP wzywa KRRiT do skutecznego egzekwowania od nadawców przestrzegania ustawy o radiofonii i telewizji w zakresie ochrony najmłodszych przed demoralizacją. Sejm RP wzywa KRRiT do niezwłocznego podjęcia pracy nad takimi rozwiązaniami, które przywrócą słuchaczowi – płatnikowi abonamentu pełny dostęp do wszystkich programów radio publicznego.
	Uchwała Sejmu RP z 24 czerwca 1999 roku.	Uchwała Senatu RP z 7 maja 1999 roku.	do Uchwały Senatu RP nie dołączono dodatkowych wskazań.
2000	przyjęto	odrzucono	do Uchwały Sejmu RP nie dołączono dodatkowych wskazań.
	Uchwała Sejmu RP z 30 czerwca 2000 roku.	Uchwała Senatu RP z 11 maja 2000 roku.	do Uchwały Senatu RP nie dołączono dodatkowych wskazań.
2001	przyjęto	odrzucono	Sejm RP wzywa KRRiT do skutecznego

			egzekwowania od nadawców przestrzegania ustawy o radiofonii i telewizji w zakresie ochrony najmłodszych przed demoralizacją.
	Uchwała Sejmu RP z 27 lipca 2001 roku.	Uchwała Senatu RP z 7 czerwca 2001 roku.	do Uchwały Senatu RP nie dołączono dodatkowych wskazań.
2002	przyjęto	przyjęto	Sejm RP wzywa KRRiT do podjęcia skutecznych działań chroniących wolność słowa w mediach publicznych, dzieci i młodzież przed przemocą, okrucieństwem i demoralizacją w mediach, pluralizm na rynku prywatnym
	Uchwała Sejmu RP z 6 czerwca 2002 roku.	Uchwała Senatu RP z 7 czerwca 2002 roku.	do Uchwały Senatu RP nie dołączono dodatkowych wskazań.
2003	przyjęto	przyjęto	Sejm RP wzywa KRRiT do ścisłego i skutecznego wypełniania wynikających z ustawy oraz Konstytucji obowiązków ochrony dzieci i młodzieży przed demoralizacją, okrucieństwem i przemocą. Sejm RP wzywa też do skutecznego egzekwowania misji programowej w zakresie propagowania kultury polskiej i historii narodowej oraz do skutecznego egzekwowania od nadawców publicznych równości dostępu środowisk politycznych i społecznych do ich programów.
	Uchwała Sejmu RP z 12 czerwca 2003 roku.	Uchwała Senatu RP z 16 kwietnia 2003 roku.	do Uchwały Senatu RP nie dołączono dodatkowych wskazań.
2004	odrzucono	przyjęto	do Uchwały Sejmu RP nie dołączono dodatkowych wskazań.
	Uchwała Sejmu RP z 1 lipca 2004 roku.	Uchwała Senatu RP z 24 czerwca 2004 roku.	do Uchwały Senatu RP nie dołączono dodatkowych wskazań.
2005	przyjęto	przyjęto	Sejm RP doceniając ważność prac KRRiT nad strategią w dziedzinie mediów elektronicznych zwraca uwagę na konieczność zagwarantowania odpowiedniej pozycji publicznej radiofonii i telewizji. Sejm RP wzywa KRRiT do przeciwstawiania się wszelkim projektom ograniczającym rolę Oddziałów Terenowych TVP S.A., którym należy zapewnić odpowiednie warunki do wypełniania ich misji. Sejm RP zwraca się do KRRiT, aby we współpracy z TVP S.A. podjęła działania na rzecz utrwalenia i upowszechnienia dorobku TVP.
	Uchwała Sejmu RP z 8 lipca 2005 roku.	Uchwała Senatu RP z 3 czerwca 2005 roku.	do Uchwały Senatu RP nie dołączono dodatkowych wskazań.

W roku bieżącym Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji przedstawia Sejmowi RP i Senatowi RP oraz Prezydentowi RP trzynaste sprawozdanie ze swojej działalności wraz z informacją o podstawowych problemach radiofonii i telewizji.

1.2 W bieżącej działalności KRRiT kieruje się wskazaniem Sejmu RP i Senatu RP, zawartymi w uchwałach dotyczących rocznego sprawozdania KRRiT.

W uchwale Sejmu RP z 8 lipca 2005 roku o przyjęciu sprawozdania KRRiT za 2004 rok podkreślono ważność prac KRRiT nad strategią państwa polskiego w dziedzinie mediów elektronicznych. Sejm RP zwrócił jednocześnie uwagę na konieczność zagwarantowania odpowiedniej pozycji publicznej radiofonii i telewizji. Sejm RP podkreślił także konieczność zapewnienia oddziałom terenowym TVP S.A. właściwych warunków do wypełniania ich misji wobec społeczności lokalnych. Sejm RP zaapelował do KRRiT i władz TVP S.A., o podjęcie działań, które pozwolą na utrwalenie, a także przypomnienie i upowszechnienie 50-letniego dorobku Telewizji Polskiej.

Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji, mając na uwadze wskazania Sejmu RP oraz realizując ustawowy obowiązek projektowania w porozumieniu z Prezesem Rady Ministrów polityki państwa w dziedzinie mediów elektronicznych, przygotowała Strategię państwa polskiego w dziedzinie mediów elektronicznych na lata 2005 – 2020, którą 11 października 2005 roku rozpatrzyła Rada Ministrów, rekomendując jednocześnie to opracowanie do dalszych prac nowemu rządowi, utworzonemu po wyborach.

W Strategii państwa polskiego w dziedzinie mediów elektronicznych na lata 2005 – 2020, sformułowane zostały zasady polityki publicznej państwa odnoszące się do mediów. W szczególności podkreślono, że państwo dba o rozwój polskich mediów elektronicznych i polskiej produkcji programowej, dba też o zawartość mediów elektronicznych, w tym Internetu.

Krajowa Rada podkreśla, że państwo dba o rozwój i właściwe funkcjonowanie mediów publicznych oraz ich przekształcanie zgodnie z wymogami społeczeństwa informacyjnego. Państwo określa źródła i poziom finansowania nadawców publicznych, m.in. w formie pomocy publicznej, ale równocześnie dba, aby nie zakłócać zasad swobodnej konkurencji.

Państwo dba o pluralizm oferty programowej m.in. zapewniając strukturalny pluralizm na rynku mediów poprzez funkcjonowanie nadawców publicznych, społecznych i komercyjnych oraz polskich dostawców treści internetowych. Polityka koncesyjna kształtuje pluralizm na rynkach ogólnokrajowych, regionalnych i lokalnych, chroni media lokalne.

Państwo zapobiega monopolom czy nadużywaniu pozycji dominującej, chroni konkurencję, zapewnia realizowanie przez media celów polityki kulturalnej.

Pełna realizacja zobowiązania Sejmu RP do zagwarantowania odpowiedniej pozycji publicznej radiofonii i telewizji, może być zapewniona jedynie wówczas, gdy zostaną przyjęte ogólnopaństwowe, ustrojowe podstawy określające rozwój mediów w Polsce, w tym ochrony mediów publicznych, jako dobra narodowego.

Mając na uwadze wskazanie Sejmu RP, aby zapewniać publicznym, regionalnym mediom warunki do wypełniania ich misji wobec społeczności lokalnych, a także doceniając rolę wszystkich mediów w budowaniu „małych ojczyzn”, Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji opracowała dokument programowy „Obrona lokalności i demokracji lokalnej. Strategia działania KRRiT na rzecz ochrony lokalnego charakteru i pluralizmu oferty programowej w lokalnych mediach elektronicznych”.

W opracowaniu tym podkreślono, że ochrona lokalności i demokracji lokalnej wymaga szerokiego programu działań, zarówno z zakresu polityki regulacyjnej i koncesyjnej KRRiT, jak i wprowadzenia nowych przepisów odnoszących się do różnych aspektów działalności rynku mediów, a w szczególności określenia:

- cech i wymogów, jakie powinien spełniać program lokalny, z równoczesnym określeniem wymogów koncesyjnych w tym zakresie,
- reklamy lokalnej, która powinna zasilać przede wszystkim media lokalne, pod warunkiem zachowania lokalnego charakteru ich programu (w tym kontekście regulacji wymaga kwestia tzw. rozszczepień reklamowych w programach nadawców ogólnokrajowych i ponadregionalnych),
- zasad tworzenia i działalności tzw. sieci, w tym ich działalności programowej i reklamowej.

W swoim opracowaniu Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji przedstawiła założenia polityki koncesyjnej wspierającej lokalny charakter i demokratyczne funkcje mediów lokalnych. Krajowa Rada określiła też zasady ochrony lokalnego charakteru i pluralizmu oferty programowej przedstawiając m.in. propozycje ramowych koncesji dla różnych typów lokalnych stacji radiowych, stacji telewizyjnych oraz dla nadawców lokalnych rozpowszechniających program w sieciach kablowych.

Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji podkreśliła jednocześnie, że lokalne media publiczne czyli oddziały terenowe TVP S.A. i regionalne rozgłoszenie Polskiego Radia są zakorzenione w lokalnej społeczności, skupiają życie kulturalne i w szerokim zakresie odpowiadają na potrzeby społeczeństwa obywatelskiego, stąd też należy stwarzać im odpowiednie warunki do wypełniania ich ustawowych zobowiązań.

Realizując wskazanie Sejmu RP o konieczności zapewnienia oddziałom terenowym TVP S.A. właściwych warunków do wypełniania ich misji wobec społeczności lokalnych, Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji w 2005 roku przeznaczyła na potrzeby Telewizji Polskiej S.A. ogółem ponad 526 mln zł pochodzących z wpływów abonamentowych i pozaabonamentowych. Z tych środków na programy regionalne i w rozłącznej sieci Dwójki w Oddziałach Terenowych TVP S.A. przeznaczono ponad 193 mln zł. zaś na audycje tworzone przez oddziały terenowe dla programów ogólnokrajowych ponad 57 mln zł.

Informacje dotyczące sytuacji finansowo-ekonomicznej spółek publicznej radiofonii i telewizji znajdują się w rozdziale X „Sprawozdania KRRiT z rocznego okresu działalności” oraz w części „Informacja o podstawowych problemach radiofonii i telewizji”.

1.3 Projektowanie w porozumieniu z Prezesem Rady Ministrów kierunków polityki państwa w dziedzinie radiofonii i telewizji jest podstawowym obowiązkiem KRRiT wynikającym z ustawy.

Ustawa o radiofonii i telewizji wymienia to zadanie jako pierwsze, wśród zobowiązań KRRiT. Przepis zawarty w art. 6 ust. 2 pkt 1 ustawy o radiofonii i telewizji stanowi, że Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji projektuje w porozumieniu z Prezesem Rady Ministrów kierunki polityki państwa w dziedzinie mediów elektronicznych.

Z przepisu tego wynika, że Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji powinna mieć zagwarantowaną możliwość inicjowania wspólnych z organami administracji rządowej, skoordynowanych działań prognostycznych i analitycznych. Wyniki tych analiz powinny być wykorzystywane w procesie powstawania projektów regulacji prawnych.

Dlatego niezwykle ważną kwestią jest wypełnianie nałożonego przez ustawodawcę obowiązku projektowania w porozumieniu z Prezesem Rady Ministrów i innymi organami władzy kierunków polityki audiowizualnej. Brak bowiem stałej współpracy między Krajową

Radą Radiofonii i Telewizji a rządem, wobec znaczących wydarzeń i dynamicznych przemian, jakie zachodzą na rynku medialnym, jest poważnym mankamentem jego rozwoju.

Stąd też jako główny punkt planu pracy KRRiT na lata 2004 – 2005 przewidziano zadanie związane z projektowaniem w porozumieniu z Prezesem Rady Ministrów i innymi organami władzy kierunków polityki audiowizualnej.

W celu realizacji tego ustawowego zadania Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji opracowała strategię polityki państwa polskiego w zakresie mediów elektronicznych na lata 2005 - 2020.

Strategia określa kierunki rozwoju mediów w Polsce, niezbędne ramy prawne oraz wyzwania technologiczne (pełny tekst „Strategii państwa w dziedzinie mediów elektronicznych na lata 2005 – 2020” jest dostępny na stronie internetowej KRRiT).

11 października 2005 roku Rada Ministrów rozpatrzyła ten dokument i rekomendowała prowadzenie dalszych prac nowemu rządowi wyłonionemu w wyniku wyborów.

Dokument ten został przekazany Prezydentowi RP, Marszałkom Sejmu RP i Senatowi RP, Prezesowi Rady Ministrów oraz instytucjom i organizacjom zainteresowanym rynkiem medialnym. Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji przekazała ten dokument również najwyższym organom państwa, ukonstytuowanym w wyniku wyborów 2005 roku.

Informacje dotyczące strategii państwa polskiego w zakresie mediów elektronicznych prezentowane są w rozdziale II „Sprawozdania KRRiT z rocznego okresu działalności”.

1.4 12 grudnia 2005 roku Prezes Rady Ministrów Kazimierz Marcinkiewicz spotkał się z członkami Krajowej Rady Radiofonii i Telewizji. Spotkanie dotyczyło głównie prac związanych z rozwojem naziemnej telewizji i radiofonii cyfrowej.

Prezes Rady Ministrów poinformował, że wznowione zostaną prace międzyresortowego zespołu do spraw cyfryzacji, powstanie również dokument o społecznych skutkach cyfryzacji (określenia wymaga m.in. kwestia finansowania zakupu urządzeń służących do odbioru telewizji cyfrowej, odpowiedź na pytanie czy ciężar zakupu mają ponieść odbiorcy, czy też będzie on w jakiejś części pokrywany przez państwo).

Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji przedstawiła również Prezesowi Rady Ministrów informację dotyczącą aktualnego stanu procedur koncesyjnych związanych z emisją programu radiowego dla Białorusi.

1.5 Realizując ustawowy obowiązek projektowania w porozumieniu z Prezesem Rady Ministrów kierunków polityki państwa w dziedzinie mediów elektronicznych, Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji prowadziła prace związane z przygotowaniem założeń strategii rozwoju naziemnej radiofonii i telewizji cyfrowej w Polsce.

Sejmowe Komisje Kultury i Środków Przekazu oraz Infrastruktury uznały to opracowanie za ważną część polityki audiowizualnej państwa i wyraziły oczekiwanie, że rząd wraz z Krajową Radą Radiofonii i Telewizji niezwłocznie przystąpią do dalszych prac.

Opracowanie Krajowej Rady Radiofonii i Telewizji stało się podstawą prac prowadzonych przez Międzyresortowy Zespół do spraw Wprowadzenia Radiofonii i Telewizji Cyfrowej w Polsce, który został powołany przez Prezesa Rady Ministrów.

W pracach tego zespołu uczestniczyli przedstawiciele KRRiT. Zespół opracował projekt „Strategii przejścia z techniki analogowej na cyfrową w zakresie telewizji naziemnej”. Projekt został przedstawiony Radzie Ministrów, która przyjęła go 4 maja 2005 roku.

Informacje dotyczące prac w zakresie wprowadzania naziemnej telewizji cyfrowej prezentowane są w rozdziale III „Sprawozdania KRRiT z rocznego okresu działalności”.

1.6 Ustawowe zadania Krajowej Rady Radiofonii i Telewizji w projektowaniu polityki państwa w dziedzinie mediów elektronicznych realizowane są także poprzez stałe kontakty z Sejmem RP i Senatem RP.

Członkowie Krajowej Rady Radiofonii i Telewizji brali udział w posiedzeniach komisji i podkomisji sejmowych oraz senackich, przygotowując odpowiednie materiały i opracowania w szczególności dla sejmowej i senackiej Komisji Kultury i Środków Przekazu, dla sejmowej Komisji Infrastruktury, dla sejmowej Komisji Finansów Publicznych i dla senackiej Komisji Gospodarki i Finansów Publicznych, dla sejmowej Komisji Mniejszości Narodowych i Etnicznych.

Opracowania te związane były m.in. z przedstawieniem informacji na temat aktualnej sytuacji na rynku mediów elektronicznych, a także na temat prowadzonych postępowań koncesyjnych, uzyskiwanych wpływów abonamentowych przeznaczonych na działalność mediów publicznych, a także przygotowanej przez KRRiT strategii państwa polskiego w dziedzinie mediów elektronicznych na lata 2005 – 2020 oraz strategii rozwoju naziemnej radiofonii i telewizji cyfrowej w Polsce.

Przedstawiciele KRRiT brali udział w pracach legislacyjnych związanych m.in. z projektami następujących ustaw: ustawy o opłatach abonamentowych, ustawy prawo telekomunikacyjne, ustawy o kinematografii, ustawy o prawie autorskim i prawach pokrewnych.

Podczas posiedzeń komisji w Sejmie RP i w Senacie RP rozpatrywano „Sprawozdanie KRRiT z rocznego okresu działalności” wraz z „Informacją o podstawowych problemach radiofonii i telewizji”, a także projekt budżetu państwa w części dotyczącej KRRiT i informację o wykonaniu budżetu w roku poprzednim.

Do projektów ustaw o opłatach abonamentowych, zgłoszonych do prac parlamentarnych po orzeczeniu Trybunału Konstytucyjnego, Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji przedstawiła odrębne opinie, uwzględniające aspekty prawne i ekonomiczne proponowanych rozwiązań.

1.7 11 marca 2005 roku odbyła się debata w Sejmie RP na temat sytuacji w polskich mediach elektronicznych.

Posłowie zapoznali się z informacją rządu oraz Krajowej Rady Radiofonii i Telewizji. Informacja KRRiT dotyczyła przede wszystkim charakterystyki rynku mediów elektronicznych w Polsce, sytuacji nadawców koncesjonowanych oraz publicznych (w tym kontekście omówiono koncepcję zrównoważonego zarządu i rady nadzorczej TVP S.A.). Przedstawiono również aktualny stan prawny dotyczący mediów, który nie jest dostosowany do rozwoju rynku oraz powstawania nowych technologii. Wśród omówionych spraw bieżących w wystąpieniu tym znalazła się obszerna informacja o przygotowywanym przez KRRiT projekcie strategii państwa w dziedzinie mediów elektronicznych.

1.8 Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji współpracowała z organami administracji rządowej przygotowując informacje związane z udzieleniem odpowiedzi na interpelacje i zapytania poselskie, a także oświadczenia senatorów.

Posłowie i Senatorowie przekazywali również do KRRiT indywidualne wystąpienia dotyczące m.in. procesu ponownego udzielania koncesji, poprawy zasięgu odbioru

programów publicznej radiofonii i telewizji, wnoszenia opłat abonamentowych oraz ulg przysługujących w tym zakresie.

Ponadto Posłowie i Senatorowie składali indywidualne skargi w szczególności dotyczące emisji niektórych audycji. Na wszystkie wystąpienia udzielone zostały odpowiedzi, po przeprowadzeniu postępowania wyjaśniającego zgodnie z obowiązującą procedurą.

Informacje dotyczące skarg znajdują się również w rozdziale XI „Sprawozdania KRRiT z rocznego okresu działalności”.

Realizacja ustawowego zobowiązania do zapewniania otwartego i pluralistycznego charakteru radiofonii i telewizji

1.9 Realizując ustawowe zobowiązanie do zapewniania otwartego i pluralistycznego charakteru radiofonii i telewizji, Krajowa Rada prowadzi taką politykę koncesyjną, aby w jej wyniku dostęp do radia i telewizji uzyskały różne grupy społeczne.

Wśród 3 programów radiowych o zasięgu ogólnokrajowym, koncesja Radia Maryja ma charakter wyspecjalizowany, a koncesjonariusz posiada status nadawcy społecznego. Pozostałe 2 programy mają charakter uniwersalny.

Przyznane też zostały 4 koncesje ponadregionalne, w tym na program o charakterze informacyjno – publicystycznym oraz na program o charakterze uniwersalnym adresowanym do młodzieży w wieku od 15 do 25 lat.

Wśród 206 koncesji na rozpowszechnianie programu radiowego o zasięgu lokalnym znajdują się programy o następującym charakterze:

- społeczno-religijnym – 44
- muzycznym – 37
- muzyczno-kulturalny - 8
- muzyczno-publicystycznym – 1
- akademickim – 9
- motoryzacyjnym – 2
- poświęconym historii i tradycji Polski – 1
- poświęconym zagadnieniom ekonomii i biznesu – 1
- poświęconym problemom środowiska akademickiego – 1
- poświęconym dzieciom i młodzieży – 1
- uniwersalny - 101

Na rynku telewizyjnym, na podstawie koncesji udzielonych przez Krajową Radę Radiofonii i Telewizji działa 12 telewizji naziemnych, w tym 1 o zasięgu ogólnokrajowym, a 1 nadawca rozpowszechnia program wyspecjalizowany, o charakterze społeczno-religijnym.

W sposób satelitarny programy telewizyjne są rozpowszechniane przez 2 platformy cyfrowe - Canal+ Cyfrowy Sp. z o.o. oraz Cyfrowy Polsat S.A.

KRRiT udzieliła też 37 koncesji na rozpowszechnianie programów telewizyjnych w sposób satelitarny, wśród których znajdują się programy o następującym charakterze.:

- dokumentalnym – 1
- edukacyjno - poradniczy – 1
- edukacyjno-poradniczym i religijnym – 1
- edukacyjnym - 4
- ekonomiczno-informacyjnym – 1
- adresowanym do dzieci - 2
- filmowo-rozrywkowym – 1
- filmowym – 4
- informacyjno-publicystycznym - 1
- medycznym – 1
- motoryzacyjnym – 1
- popularyzującym kulturę i sztukę – 1
- poświęconym zjawiskom pogodowym – 1
- rozrywkowym – 5
- sportowym – 3
- poświęconym sportom konnym – 1
- poświęconym telesprzedaży – 1
- poświęconym aktualnej zawartości polskojęzycznych programów telewizyjnych – 1
- adresowanym do kobiet – 1
- uniwersalnym - 5

Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji podejmowała działania, które stanowiły realizację postulatów środowisk akademickich. 1 marca 2005 roku Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji, podczas uroczystości z udziałem władz Uniwersytetu Warszawskiego wręczyła koncesję umożliwiającą rozpoczęcie działalności pierwszego warszawskiego radia akademickiego – Radio Kampus.

Dotychczas Przewodniczący KRRiT wydał 330 koncesji na rozpowszechnianie programów w sieciach telewizji kablowej, w tym 7 na program radiowy.

Na rynku telewizji kablowych działa obecnie 192 koncesjonariuszy, rozpowszechniających program telewizyjny oraz 5 koncesjonariuszy rozpowszechniających program radiowy.

Wśród koncesji - wydanych w okresie sprawozdawczym - na rozpowszechnianie programów w sieciach telewizji kablowych najwięcej ma charakter uniwersalny – 28. Wydano również 8 koncesji na rozpowszechnianie programu wyspecjalizowanego o charakterze informacyjno-publicystycznym, 5 koncesji na program informacyjny lokalny oraz 1 na program o charakterze edukacyjnym.

Przewodniczący KRRiT wydał również 5469 postanowień w sprawie wpisu do rejestru programów rozprowadzanych w sieciach telewizji kablowej.

Wciąż powiększa się oferta programowa dostępna w sieci telewizji kablowej. Obecnie można uzyskać wpis do rejestru na ponad 400 programów, dostępnych drogą satelitarną lub kablową, z czego na ponad 50 w języku polskim drogą satelitarną.

Informacje na temat prowadzonych postępowań koncesyjnych znajdują się w rozdziale V „Sprawozdania KRRiT z rocznego okresu działalności.”

Ochrona dzieci i młodzieży przed audycjami mogącymi mieć negatywny wpływ na ich rozwój

1.10 Ważnym zadaniem Krajowej Rady Radiofonii i Telewizji jest ochrona dzieci i młodzieży przed audycjami mogącymi mieć negatywny wpływ na ich rozwój.

15 marca 2005 roku Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji wydała oświadczenie w sprawie przestrzegania przez nadawców przepisów, chroniących młodocianych odbiorców mediów elektronicznych przed szkodliwymi dla nich programami.

Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji oświadczyła że nie wyraża zgody na samowolną liberalizację w praktycznym stosowaniu przepisów ustawy, dotyczących obowiązku ochrony nieletnich odbiorców programów, a w szczególności zasady czasu objętego ochroną. Krajowa Rada zapowiedziała jednocześnie, że będzie zmuszona, częściej niż było to dotychczas, nakładać kary pieniężne na nadawców nieprzestrzegających przepisów, określonych w art. 18 ust. 1-5b oraz ust. 6 ustawy o radiofonii i telewizji. Postawa taka będzie także brana pod uwagę przy procesie udzielania i rozszerzania koncesji. Krajowa Rada podkreśla, że stosowanie oznakowania „tylko dla dorosłych” nie zwalnia nadawcy z obowiązku umieszczenia audycji w odpowiednim paśmie czasowym.

Krajowa Rada przypominała też nadawcom o potrzebie zwrócenia uwagi na sposób umieszczania reklam w pasmach sąsiadujących bezpośrednio z audycjami dla dzieci i młodzieży. Praktyka stosowana przez nadawców często nie uwzględnia niebezpieczeństwa niewłaściwego odbioru reklam przez małoletnich widzów.

Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji zwróciła się z apelem do wszystkich nadawców o dobrowolną autoregulację zasad działalności reklamowej, której odbiorcami mogą być dzieci.

1.11 15 sierpnia 2005 roku weszło w życie rozporządzenie z 23 czerwca 2005 roku Krajowej Rady Radiofonii i Telewizji w sprawie kwalifikowania audycji lub innych przekazów mogących mieć negatywny wpływ na prawidłowy fizyczny, psychiczny lub moralny rozwój małoletnich oraz audycji lub innych przekazów przeznaczonych dla danej kategorii wiekowej małoletnich, stosowania wzorów symboli graficznych i formuł zapowiedzi.

Jego podstawą była nowelizacja ustawy o radiofonii i telewizji z 2 kwietnia 2004 roku, na podstawie której KRRiT została zobowiązana do wydania rozporządzenia określającego szczegółowe warunki oznaczania audycji lub innych przekazów przez nadawców odpowiednim symbolem graficznym przez cały czas ich emisji telewizyjnej uwzględniając stopień szkodliwości danej audycji lub przekazu dla małoletnich w poszczególnych kategoriach wiekowych. Ta zmiana prawa wynikała z zaleceń dla polityki medialnej obowiązujących w krajach Unii Europejskiej.

Wprowadzony system likwiduje możliwość nadużyć jednoznacznie stwierdzając, że programy zakwalifikowane, jako przeznaczone „tylko dla dorosłych”, mogą być emitowane

wyłącznie w czasie, kiedy widzowie małoletni nie są już objęci ustawową ochroną (tzn. od godz. 23 do 6). Zmiany te zmierzają do dostarczenia rodzicom i wychowawcom rzeczowej podstawy do podejmowania decyzji, czy ich dziecko – zależnie od wieku i stopnia rozwoju – może daną audycję bezpiecznie oglądać, czy też nie, w postaci informacji dla jakiej grupy wiekowej (bez ograniczeń, od lat 7, od lat 12 i od lat 16) dana audycja została zakwalifikowana, zgodnie z kryteriami wypracowanymi przez specjalistów z zakresu psychologii rozwojowej i odbioru mediów.

Informacje na temat przestrzegania przepisów dotyczących ochrony dzieci i młodzieży przed audycjami mogącymi mieć negatywny wpływ na ich rozwój znajdują się w części „Informacja o podstawowych problemach radiofonii i telewizji.”

1.12 Ustawa o radiofonii i telewizji przewiduje odpowiedzialność prawną nadawców za emitowany program.

Od decyzji Przewodniczącego KRRiT o ukaraniu nadawcy stronie przysługuje odwołanie. Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji wielokrotnie informowała Ministra Sprawiedliwości o przewlekłości postępowań odwoławczych. Dotychczas nie zostały zakończone postępowania dotyczące decyzji o ukaraniu, wydanych w poprzednich latach, m.in. trwa postępowanie w sprawie w związku z decyzją nr 13 z 29 grudnia 2004 roku o nałożeniu na spółkę Telewizja Polsat S.A. kary w wysokości 400 tysięcy złotych, za emisję w czasie chronionym audycji z cyklu „Fear Factor – Nieustraszeni”.

Kontroli podlegała również działalność nadawców w zakresie wykonywania przepisów regulujących reklamę i sponsoring.

W przypadkach najbardziej rażących naruszeń Przewodniczący KRRiT podejmował decyzje o ukaraniu nadawcy. W 2005 roku zostało wydanych 5 decyzji o nałożeniu kary za przekroczenie wyżej wymienionych przepisów.

Informacje dotyczące kar nałożonych z powodu naruszenia przepisów regulujących reklamę i sponsoring znajdują się również w rozdziale VIII „Sprawozdania KRRiT z rocznego okresu działalności”.

1.13 Kontrolę działalności nadawców, w szczególności w zakresie realizacji warunków koncesji, przeprowadzano podczas monitoringów programowych.

Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji prowadzi trzy podstawowe rodzaje monitoringu:

- **k o m p l e k s o w y**, którego celem jest charakterystyka całości danego programu oraz zbadanie zgodności nadawanego programu z koncesją lub - w przypadku nadawców publicznych - z zadaniami określonymi w art. 21 i 25 ustawy;
- **p r o b l e m o w y**, tj. koncentrujący się na analizie zagadnień szczegółowych określonych w ustawie o radiofonii i telewizji, w prawie prasowym lub innych regulacjach prawnych dotyczących działalności programowej mediów elektronicznych;
- **i n t e r w e n c y j n y**, którego podstawą są skargi i zażalenia wpływające do KRRiT.

Działalność programowa nadawców została omówiona także w rozdziale VI „Sprawozdania KRRiT z rocznego okresu działalności” oraz w części „Informacja o podstawowych problemach radiofonii i telewizji”.

Opiniowanie projektów aktów ustawodawczych oraz umów między-narodowych, dotyczących radiofonii i telewizji

1.14 Zadaniem Krajowej Rady Radiofonii i Telewizji, zgodnie z art. 6 ust. 2 pkt 7 ustawy, jest opiniowanie projektów aktów ustawodawczych oraz umów między-narodowych, dotyczących radiofonii i telewizji.

Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji przekazała stanowiska dotyczące m.in. projektu ustawy prawo telekomunikacyjne, ustawy o kinematografii, o prawie autorskim i prawach pokrewnych oraz projektów ustaw o opłatach abonamentowych. 15 grudnia 2005 roku KRRiT przekazała Marszałkowi Sejmu RP uwagi do projektu ustawy o przekształceniach i zmianach w podziale zadań i kompetencji organów państwowych właściwych w sprawach łączności, radiofonii i telewizji.

Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji brała również udział w procesie opiniowania aktów wykonawczych przygotowywanych w resortach, w szczególności w Ministerstwie Infrastruktury oraz w Ministerstwie Kultury.

Na wniosek Ministra Spraw Zagranicznych opiniowano także projekty porozumień o współpracy kulturalnej między rządem Rzeczypospolitej Polskiej a rządami innych krajów oraz przedstawiano stanowiska do projektów programów wykonawczych między rządem RP, a rządami innych krajów w zakresie wymiany kulturalnej, naukowej, edukacyjnej.

Informacja dotycząca wewnętrznych procedur określających tok prowadzenia postępowania koncesyjnego

1.15 Podejmując działania mające na celu realizację wniosków zawartych w protokole Najwyższej Izby Kontroli oraz realizując wnioski, zawarte w sprawozdaniach z audytu Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji przystąpiła do opracowania procedur w szczególności mających na celu określenie toku prowadzenia postępowania koncesyjnego.

W pierwszym etapie Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji przyjęła zasady postępowania konsultacyjnego. Zgodnie z tymi zasadami Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji przeprowadza postępowanie konsultacyjne przed przyjęciem rozstrzygnięcia we wszystkich sprawach o istotnym znaczeniu dla radiofonii i telewizji oraz rynku mediów elektronicznych.

Etapem drugim było przyjęcie zasad w sprawie wydawania opinii dla Przewodniczącego KRRiT na temat wniosków (podań, aplikacji) o dobór częstotliwości radiowych i kanałów telewizyjnych, w związku z przygotowaniem wniosków do Prezesa URTiP (obecnie Prezesa Urzędu Komunikacji Elektronicznej) o uzupełnienie planu zagospodarowania częstotliwości.

KRRiT ustaliła te zasady w związku z otrzymywanymi wnioskami o dobór częstotliwości radiowych i kanałów telewizyjnych, składanymi przez podmioty zainteresowane podjęciem lub rozszerzeniem działalności nadawczej.

Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji zachowując dbałość o otwarty i pluralistyczny charakter radiofonii i telewizji oraz mając na względzie zaspokojenie potrzeb rozwoju rynku audiowizualnego w Polsce, przeprowadza postępowanie zmierzające do ustalenia potrzeb podmiotów, zainteresowanych złożeniem wniosku o udzielenie bądź rozszerzenie koncesji

oraz wyraża stanowisko w sprawie zasadności doboru częstotliwości, umożliwiającą publikację przez Przewodniczącego KRRiT ogłoszenia o możliwości uzyskania koncesji lub jej rozszerzenia.

W przyjętych zasadach Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji określiła szczegółowe warunki, jakie muszą spełniać wnioski o dobór częstotliwości radiowej lub kanału telewizyjnego w zależności od tego, czy są to aplikacje o rozszerzenie koncesji, czy o jej udzielenie.

Biuro Krajowej Rady Radiofonii i Telewizji, aby umożliwić KRRiT zajęcie stanowiska w sprawie aplikacji o dobór częstotliwości, zgodnie z przyjętymi zasadami, przygotowuje m.in. informacje dotyczące potrzeb nadawców publicznych w zakresie pozyskania nowych częstotliwości, dostępności programów radiowych lub telewizyjnych na danym obszarze wraz z informacją o charakterze nadawanych programów, stanu rynku reklamowego, technicznych możliwości doboru częstotliwości oraz sytuacji ekonomiczno – finansowej nadawców.

W kolejnym etapie Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji przyjęła procedury postępowania wobec wniosków o rozłożenie na raty, umarzanie odsetek oraz podstawowych należności z tytułu opłat koncesyjnych, a także opłat za rozpowszechnianie programów w sieciach kablowych i za wpis do rejestru rozprowadzania programów w sieciach kablowych.

Przyjęcie wyżej wymienionych procedur stanowiło wykonanie zaleceń pokontrolnych, sformułowanych przez audytora wewnętrznego. Określenie procedur obowiązujących na tym etapie postępowania koncesyjnego jest też zgodne z zaleceniami, wynikającymi z regulacji unijnych, w których w szczególności podkreśla się konieczność prowadzenia przejrzystej polityki w zakresie podejmowania decyzji o charakterze finansowym i mających skutki dla budżetu państwa.

Dotychczasowe prace związane z określaniem toku prowadzenia postępowania koncesyjnego zostały zakończone przyjęciem 6 grudnia 2005 roku uchwały Krajowej Rady Radiofonii i Telewizji określającej wewnętrzne procedury w zakresie rozpowszechniania programów radiowych i telewizyjnych drogą rozsiewczą naziemną oraz w sieciach kablowych.

Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji jako organ kolegialny. Biuro KRRiT

1.16 Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji jest organem kolegialnym.

Podejmując działania, związane z realizacją ustawowych zobowiązań KRRiT przyjęła w 2005 roku 682 uchwały i odbyła 78 posiedzeń oraz 43 spotkania, przede wszystkim z nadawcami, zarówno publicznymi, jak i koncesjonowanymi, a także z przedstawicielami związków i stowarzyszeń.

Odbyły się także spotkania z przedstawicielami organów administracji państwowej, z którymi KRRiT współpracuje (m.in. z przedstawicielami Ministerstwa Infrastruktury, Urzędu Regulacji Telekomunikacji i Poczty, Ministerstwa Spraw Zagranicznych, Ministerstwa Kultury, Ministerstwa Skarbu Państwa).

Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji odbyła również spotkania z przedstawicielami nadawców publicznych m.in. w celu omówienia sytuacji ekonomiczno – finansowej spółek mediów publicznych, zasad podziału środków z wpływów abonamentowych w latach 2004 – 2005 oraz realizacji strategii ekonomicznej i programowej tych spółek.

Z przedstawicielami Zarządu i Rady Nadzorczej Spółki TVP S.A. z udziałem Ministra Skarbu Państwa, Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji wyjaśniała również sprawę podjęcia przez przewodniczącego Rady Nadzorczej TVP S.A. zatrudnienia w spółce oraz przyjęcia przez radę nadzorczą uchwał o zawieszeniu wykonywania obowiązków przez dwóch członków Zarządu TVP S.A.

W sprawach bieżącej polityki koncesyjnej, w związku z prowadzonymi postępowaniami, Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji m.in. spotkała się z przedstawicielami Porozumienia Lokalnych Niezależnych Nadawców Radiowych, Radia ESKA S.A., Radia PIN, spółki AGORA S.A, spółki Ad Point, spółki Polskie Fale Średnie, spółki Eurozet, a także z przedstawicielami platform cyfrowych Canal Plus Cyfrowy oraz Polsat Cyfrowy.

Odbyły się również spotkania z wnioskodawcami ubiegającymi się o koncesję na rozpowszechnianie programu w sieciach telewizji kablowych.

1.17 Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji wykonuje swoje zadania przy pomocy Biura KRRiT, które stanowi jej organizacyjne i merytoryczne zaplecze.

Biuro KRRiT działa na podstawie regulaminu organizacyjnego Biura KRRiT, przyjętego przez Krajową Radę uchwałą nr 534 z 4 listopada 2004 roku, który wszedł w życie od 1 stycznia 2005 roku.

W Biurze KRRiT działają następujące departamenty: ekonomiczny, finansowy, integracji europejskiej i współpracy z zagranicą, koncesyjny, komunikacji kablowej, prawny, prezydialny KRRiT, programowy, reklamy, strategii i analiz, techniki oraz administracyjno-gospodarczy.

Decyzją Przewodniczącej KRRiT uległo likwidacji gospodarstwo pomocnicze przy KRRiT Biuro Współpracy z Programem Media – Media Desk Polska.

W strukturze Biura KRRiT jest przewidziane stanowisko audytora wewnętrznego, co wynika z przepisów ustawy o finansach publicznych.

W 2005 roku zgodnie z zatwierdzonym planem audytu w Biurze KRRiT zostały przeprowadzone następujące audyty wewnętrzne:

- Ocena planowania, realizacji, kontroli i nadzoru zakupu przez Biuro KRRiT usług związanych z koordynacją uczestnictwa Polski w programie Media Plus.
- Ocena efektywności procesów opiniowania projektów aktów prawnych dotyczących radiofonii i telewizji.

Ponadto odbyły się audyty sprawdzające realizację dotychczas udzielonych rekomendacji i monitoring realizacji prac w tym zakresie. Większość rekomendacji dotyczących opracowania procedur wewnętrznych została wdrożona lub jest w trakcie realizacji.

W okresie sprawozdawczym kancelaria w Biurze KRRiT przyjęła ok. 37 tys. listów. Liczba ta nie obejmuje korespondencji okolicznościowej. W tym samym czasie z Krajowej Rady Radiofonii i Telewizji wysłano ok. 40 tys. listów. Liczba ta obejmuje również korespondencję związaną z kolportażem „Biuletynu Informacyjnego KRRiT”.

1.18 Biuletyn Informacyjny KRRiT oraz witryna internetowa KRRiT to ważne źródła informacyjne o pracy i planach Krajowej Rady, a także o stanie rynku mediów elektronicznych.

Biuletyn Informacyjny KRRiT ukazuje się nieprzerwanie od października 1996 roku. Ograniczony budżet KRRiT sprawił, że zmieniła się częstotliwość wydawania Biuletynu; z miesięcznika stał się kwartalnikiem.

Biuletyn trafia do różnych instytucji zainteresowanych rynkiem medialnym w Polsce, przede wszystkim nadawców, a także do naczelnych urzędów administracji publicznej, ośrodków akademickich, mediów, zainteresowanych tą tematyką osób prywatnych.

W 2005 roku w Biuletynie Informacyjnym KRRiT ukazały się w publikacje, przedstawiające działania KRRiT, a także artykuły analityczne i problemowe, dotyczące zagadnień rynku medialnego. Wśród tych publikacji można wymienić w szczególności następujące:

- Wybory parlamentarne i prezydenckie – stan prawny i przebieg kampanii w mediach elektronicznych.
- Polityka państwa w dziedzinie mediów elektronicznych w kontekście ogólnej strategii rozwoju państwa polskiego.
- Polityka KRRiT w zakresie organizacji naziemnej telewizji cyfrowej.
- Obecność przedstawicieli władzy, partii koalicji i opozycji parlamentarnej w programach Polskiego Radia S.A. i Telewizji Polskiej S.A.

Istotne znaczenie miało publikowanie w Biuletynie materiałów obrazujących sytuację na rynku medialnym i rezultaty prac departamentów biura, jak np. wyniki kontroli działalności reklamowej i sponsorskiej, czy wyniki monitoringów i analiz programowych.

W Biuletynie Informacyjnym KRRiT istnieje również stały dział, poświęcony publikacji europejskich i krajowych uregulowań prawnych.

Nakład Biuletynu Informacyjnego KRRiT wynosi 600 egzemplarzy. Jego odbiorcami są m.in. Kancelaria Sejmu RP, Kancelaria Senatu RP, Kancelaria Prezydenta RP, Kancelaria Prezesa Rady Ministrów, spółki publicznej radiofonii i telewizji, nadawcy koncesjonowani oraz redakcje prasowe, a także ośrodki naukowe, np. Wydział Dziennikarstwa i Nauk Politycznych Uniwersytetu Warszawskiego, Ośrodek Badań Prasoznawczych Uniwersytetu Jagiellońskiego, Instytut Wynałazczości i Ochrony Własności Intelektualnej UJ.

Biuletyn Informacyjny KRRiT dostępny jest również w Internecie na stronach Krajowej Rady (www.krrit.gov.pl).

Od początku jego wydawania, tj. od 1996 roku, kwartalnie ukazywała się angielskojęzyczna wersja Biuletynu Informacyjnego KRRiT, przekazywana m.in. do organów odpowiedzialnych za radiofonie i telewizję w poszczególnych państwach.

Opracowania i informacje do Biuletynu są w całości przygotowywane przez pracowników Biura KRRiT, bez dodatkowego wynagrodzenia.

Strony internetowe KRRiT są stale aktualizowane i rozszerzane. W 2005 roku wprowadzono nową szatę graficzną ułatwiającą pozyskiwanie informacji. Opracowano nowe działy, m.in. „Cyfryzacja”, „Działalność międzynarodowa”.

1.19 Wykonując obowiązki nałożone ustawą o dostępie do informacji publicznej, Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji prowadzi stronę internetową Biuletynu Informacji Publicznej (BIP).

Na stronie można znaleźć w szczególności informacje o:

- statusie prawnym i organizacji Krajowej Rady Radiofonii i Telewizji,
- przedmiocie działania, kompetencjach oraz zasadach i trybie funkcjonowania,

- organach i osobach sprawujących funkcje, ze wskazaniem ich kompetencji,
- majątku znajdującym się w dyspozycji KRRiT,
- sposobie stanowienia aktów publicznoprawnych,
- rodzajach, sposobach przyjmowania i załatwiania spraw.

Nagrody i wyróżnienia KRRiT

1.20 Promując wartościowe gatunki i pozycje programowe Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji przyznała następujące nagrody dla twórców biorących udział w:

- V Krajowym Festiwalu Teatru Polskiego Radia i Teatru Telewizji Polskiej „Dwa Teatry – Sopot 2004”. Nagrodę KRRiT otrzymali: Jan Warenycia za reżyserię słuchowiska „Matka” oraz Michał Walczak za utwór „Podróż do wnętrza pokoju”.
- Ogólnopolskim Przeglądzie Twórczości Radiowej w Kazimierzu nad Wisłą. Grand Prix – nagrodą przyznaną corocznie przez Krajową Radę uhonorowano Cezarego Galka z Regionalnej Rozgłośni Polskiego Radia Radio Zachód S.A. w Zielonej Górze za reportaż „Lekcja anatomii doktora Hagensa”
- VI Festiwalu Dobrego Humoru. Nagrodę KRRiT otrzymał Szymon Majewski za cykl „Mamy Cię!”.

4 września 2005 roku w czasie Konferencji Mediów Publicznych w Krakowie została wręczona nagroda KRRiT dla redaktora Tadeusza Mosza z TVP S.A. za profesjonalizm i wyznaczanie standardów zawodowych w popularyzowaniu zagadnień ekonomicznych i gospodarczych oraz promocję rozwoju przedsiębiorczości w Polsce.

1.21 Podczas posiedzenia 12 kwietnia 2005 roku członkowie KRRiT przyjęli oświadczenie wyrażające uznanie dla polskich mediów za wyjątkowe zaangażowanie i odpowiedzialność w czasie choroby Jana Pawła II oraz w dniach żałoby narodowej.

W oświadczeniu Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji wyraża najwyższe uznanie dla polskich mediów za godną postawę, wyjątkowe zaangażowanie i stworzenie niezwyklej atmosfery, pozwalającej w godny sposób oddać hołd Papieżowi Janowi Pawłowi II.

Krajowa Rada uznała, że dzięki mediom i odpowiedzialności dziennikarzy uwaga obywateli skupiała się na tym, co naprawdę było w tych dniach najważniejsze. Zdaniem Rady media wykonały olbrzymią pracę, w klimacie porozumienia i pojednania i wyjątkowej zadumy, wrażliwości i głębokiego poczucia wspólnoty. To wszystko sprawiło, że Polska i Polacy mogli w sposób szczególny i godny towarzyszyć Ojcu Świętemu podczas Jego zmagania z ciężką chorobą, jak też przeżywać w atmosferze refleksji, zadumy i wspomnień okres żałoby po śmierci Jana Pawła II.

Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji wyraziła przekonanie, że to świadectwo odpowiedzialności dziennikarzy przetrwa i będzie służyło w jak najlepszym wypełnianiu służby dziennikarskiej.

15 kwietnia 2005 roku Przewodnicząca Krajowej Rady Radiofonii i Telewizji wraz z Przewodniczącym Rady ds. Mediów powołanej przez Episkopat Polski, Arcybiskupem Leszkiem Sławojem Głódziem wręczyli wyróżnienia dla dziennikarzy najbardziej zaangażowanych w relacjonowanie tych wydarzeń.

Wybory organów spółek publicznej radiofonii i telewizji

1.22 Zgodnie z ustawą Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji powołuje członków rad nadzorczych i rad programowych spółek mediów publicznych.

Członków rad nadzorczych mediów publicznych, z wyjątkiem jednego powoływanego przez Ministra Skarbu Państwa, powołuje Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji. Kadencje rad nadzorczych mediów publicznych trwają trzy lata.

W roku bieżącym upływa kadencja rad nadzorczych powołanych w 2003 roku.

Kadencja rad programowych spółek publicznej radiofonii i telewizji trwa cztery lata. Krajowa Rada do piętnastoosobowych rad programowych wskazuje pięciu członków, pozostałych dziesięciu wskazują ugrupowania parlamentarne.

Zgodnie z ustawą należy powołać następujące rady programowe:

- rady programowe w czterech oddziałach terenowych TVP S.A., utworzonych 1 stycznia 2005 roku, na podstawie nowelizacji ustawy o radiofonii i telewizji; są to oddziały w Gorzowie Wielkopolskim, Opolu, Kielcach i Olsztynie,
- Radę Programową TV Polonia, której kadencja wygasła 25 czerwca 2005 roku,
- Radę Programową spółki TVP S.A., której kadencja wygasła 20 lutego 2006 roku,
- Radę Programową spółki Polskie Radio S.A., której kadencja wygasła 20 lutego 2006 roku,
- Radę Programową spółki Radio dla Ciebie S.A., której kadencja wygasła 27 lutego 2006 roku,.

Powołanie rad programowych nastąpi po przedstawieniu kandydatur zgłaszanych przez ugrupowania parlamentarne.

Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji ze względu na przypadki rezygnacji bądź śmierci dotychczasowych członków dokonywała również w ubiegłym roku wyborów uzupełniających w składach rad nadzorczych i rad programowych działających w publicznej radiofonii i telewizji.

II. STRATEGIA PAŃSTWA POLSKIEGO W DZIEDZINIE MEDIÓW ELEKTRONICZNYCH NA LATA 2005-2020

Przebieg prac nad projektem „Strategii”

2.1 Podejmując pracę nad projektem „Strategii Państwa Polskiego w dziedzinie mediów elektronicznych na lata 2005 - 2020”, Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji realizowała przepis art. 6 ust. 2 pkt 1 ustawy o radiofonii i telewizji, który stwierdza, że „do zadań Krajowej Rady należy w szczególności projektowanie w porozumieniu z Prezesem Rady Ministrów kierunków polityki państwa w dziedzinie radiofonii i telewizji”.

Projekt „Strategii” został jednogłośnie przyjęty przez członków KRRiT 5 maja 2005 roku. Następnie stał się przedmiotem prac Międzyresortowego Zespołu do Spraw Strategii Rozwoju Radiofonii i Telewizji, powołanego przez Prezesa Rady Ministrów. Na tej podstawie powstała zmieniona wersja „Strategii”, którą Zespół przyjął 26 sierpnia 2005 roku. Ta wersja została poddana przez Ministerstwo Kultury konsultacjom publicznym. Po ich zakończeniu, na wniosek Ministra Kultury, 11 października 2005 roku, Rada Ministrów przyjęła do wiadomości „Strategię Państwa Polskiego w dziedzinie mediów elektronicznych na lata 2005 - 2020”¹ i rekomendowała przekazanie tego dokumentu Radzie Ministrów wyłonionej po wyborach parlamentarnych.

Jest to pierwsze po 1989 roku opracowanie kompleksowo określające politykę państwa wobec mediów elektronicznych oraz ukazującym kierunki ich rozwoju. Jego zadaniem jest próba wypełnienia poważnej luki w dotychczasowej polityce państwa w dziedzinie radiofonii i telewizji oraz – szerzej rzecz ujmując – w dziedzinie mediów elektronicznych.

---

¹ Dokument ten składa się z czterech głównych części („Cele strategiczne”; „Cele operacyjne oraz metody ich realizacji”; „Zmiany legislacyjne służące realizacji powyższych celów”; „Proponowany harmonogram działań”) oraz z sześciu załączników („Podsumowanie propozycji i rozwiązań przedstawionych w Strategii”; „Krótki opis polskiego rynku radio i telewizji”; „Harmonizacja >>Strategii państwa polskiego w dziedzinie mediów elektronicznych na lata 2005-2020<< z innymi strategiami i planami Państwa; „Przesłanki i założenia polityki Państwa w dziedzinie mediów elektronicznych”; „Założenia procedury koncesyjnej”; „Słowniczek zastosowanych skrótów i terminów specjalistycznych”). Obie wersje dostępne są na stronach internetowych KRRiT.

Zdaniem KRRiT, państwo polskie powinno bowiem stale dysponować periodycznie aktualizowaną strategią w dziedzinie mediów elektronicznych, pozwalającą na znacznie bardziej świadome i planowe działanie organów państwa oraz samych podmiotów składających się na rynek mediów elektronicznych w Polsce, jak również na działania legislacyjne oparte na pełnej analizie sytuacji oraz na powszechnie znanych przesłankach i realizujące cele znane opinii publicznej z powszechnie dostępnego dokumentu strategicznego.

„Strategia” ma realizować cel Unii Europejskiej tworzenia polityki budowy Społeczeństwa Informacyjnego zintegrowanej z polityką dla mediów audiowizualnych.

„Strategia” opisuje pożądany model rynku audiowizualnego, oparty na istnieniu 3 ustawowych kategorii nadawców, dla których precyzuje status, zadania oraz źródła finansowania. Odnosi się do różnych szczebli systemu mediów elektronicznych - ogólnokrajowego, ponadregionalnego, regionalnego i lokalnego - oraz formułuje cele polityki państwa w odniesieniu do każdego z nich.

Kolejny temat to proces konwersji cyfrowej oraz funkcjonowanie rynku radiofonii i telewizji cyfrowej. Podaje też katalog koniecznych rozstrzygnięć związanych z rozpoczęciem i przeprowadzeniem procesu konwersji cyfrowej, jako punkt wyjścia traktując przyjętą 4 maja 2005 roku przez Radę Ministrów „Strategię przejścia z techniki analogowej na cyfrową w zakresie telewizji naziemnej”.

Wiele elementów „Strategii” wiąże się z realizacją fundamentalnego celu ochrony swobody wypowiedzi i informacji w mediach, ich niezależności oraz roli w systemie demokratycznym.

Strukturalny pluralizm rynku radiowo-telewizyjnego oraz pluralizm oferty programowej to jeden z kluczowych celów „Strategii”. W tym kontekście „Strategia” zajmuje się m.in. programową polityką koncesyjną, ochroną mediów lokalnych, ochroną dostępu mniejszości narodowych i etnicznych do mediów elektronicznych oraz proponuje konkretne działania na rzecz rozwoju produkcji audiowizualnej w Polsce w zakresie produkcji telewizyjnej oraz rozwoju sektora produkcji niezależnej. Opisuje też udział Polski w kształtowaniu międzynarodowej polityki medialnej.

Wiele propozycji dotyczy radiofonii i telewizji publicznej: „Strategia” proponuje kompleksowy program działań związany z zapewnieniem ich zdolności do właściwego wykonywania swoich zadań, w tym konkretne rozwiązania w zakresie formy prawnej, systemu zarządzania oraz struktury instytucjonalnej nadawców publicznych. „Strategia” wiele uwagi poświęca też modelowi regulacji mediów elektronicznych, w tym określa pożądany kształt, rolę i kompetencje zintegrowanego organu regulacyjnego w dziedzinie mediów oraz sieci i usług komunikacji elektronicznej.

Przedstawia też program działań na rzecz bezpiecznego korzystania z Internetu, uwzględniając konieczność znalezienia równowagi między swobodnym przepływem informacji w Internecie a ochroną godności ludzkiej, w szczególności osób małoletnich (pornografia dziecięca, pedofilia, szerzenie nienawiści rasowej, narodowej czy religijnej itp.).

Suma propozycji zawartych w „Strategii” wskazuje na konieczność głębokiej nowelizacji ustawy o radiofonii i telewizji.

Projekt „Strategii” stał się punktem wyjścia do opracowania kolejnych dokumentów strategicznych KRRiT, w tym „Działalność Krajowej Rady Radiofonii i Telewizji w zakresie wprowadzania naziemnej telewizji cyfrowej w Polsce” (wrzesień 2005 roku) oraz „Obrona lokalności i demokracji lokalnej. Strategia działania Krajowej Rady Radiofonii i Telewizji na

rzecz ochrony lokalnego charakteru i pluralizmu oferty programowej w lokalnych mediach elektronicznych” (grudzień 2005 roku).

Polityka państwa w dziedzinie mediów elektronicznych i jej cele strategiczne w kontekście ogólnej strategii rozwoju państwa polskiego

2.2 Według „Strategii” polityka publiczna państwa polskiego w dziedzinie mediów elektronicznych powinna kierować się m.in. następującymi zasadami i celami:

- 1) Państwo chroni swobodę wypowiedzi i informacji oraz wolność mediów i ich rolę w systemie demokratycznym zgodnie z Konstytucją RP oraz ze standardami międzynarodowymi.
- 2) Państwo dba, m.in. w interesie kultury polskiej, o rozwój polskich mediów elektronicznych oraz polskiej produkcji programowej i zawartości mediów elektronicznych, w tym Internetu.
- 3) Państwo promuje rozwój mediów elektronicznych, także jako rosnącego sektora gospodarki, fundamentu (wraz ze wszystkimi technologiami informacyjno-komunikacyjnymi) gospodarki opartej na wiedzy, dźwigni postępu technologicznego i cywilizacyjnego.
- 4) Państwo dba o pluralizm oferty programowej, m.in. zapewniając strukturalny pluralizm na rynku mediów oraz polskich dostawców treści internetowych; Polityka koncesyjna kształtuje pluralizm na rynku ogólnokrajowym oraz rynkach regionalnych i lokalnych, chroni media lokalne.
- 5) Państwo chroni konkurencję, zapobiega nadmiernej koncentracji mediów.
- 6) Państwo dba o rozwój i właściwe funkcjonowanie mediów publicznych, dysponuje swobodą określania źródeł i poziomu finansowania nadawców publicznych, udzielanego m.in. ze środków publicznych z różnych źródeł i wykorzystywanego w sposób nie zakłócający zasad swobodnej konkurencji.
- 7) Państwo stosuje model poziomej, neutralnej technologicznie, stopniowalnej regulacji zawartości audiowizualnej.
- 8) Państwo uczestniczy w tworzeniu i realizacji polityki audiowizualnej oraz polityki na rzecz rozwoju Społeczeństwa Informacyjnego w ramach Unii Europejskiej i innych organizacji międzynarodowych.
- 9) Państwo promuje konwersję cyfrową radiofonii i telewizji, rozwój nowych technologii, jak również powszechny dostęp do nich w celu zapobiegania wykluczeniu cyfrowemu, zapobiega cyberprzestępczości oraz szkodliwym i nielegalnym treściom w Internecie.

Z racji na swój charakter i cele, polityka państwa w dziedzinie mediów elektronicznych powinna być skoordynowana z innymi planami i strategiami państwa – zarówno z ogólnymi planami rozwoju, jak i ze strategiami sektorowymi z zakresu kultury, informatyzacji kraju, rozwoju telekomunikacji, przemysłu elektronicznego, rozwoju regionalnego itp.

Cele operacyjne oraz metody ich realizacji

2.3 Określenie celów strategicznych stało się punktem wyjścia do określenia celów operacyjnych i zaprojektowania metod ich realizacji, uwzględniających politykę państwa, zmiany ustawowe oraz politykę regulacyjną i koncesyjną KRRiT.

Ochrona swobody wypowiedzi i informacji w mediach, ich niezależności oraz roli w systemie demokratycznym

2.4 Demokratyczny ład medialny i polityka go kształtująca muszą zawsze zmierzać do realizacji podstawowych praw człowieka w zakresie swobody wypowiedzi oraz niezależności mediów. Zależy to nie tylko od rozstrzygnięć prawnych czy politycznych, ale także ekonomicznych.

Dostęp do rynku oraz do reklamy

2.5 Polityka państwa powinna dbać o utrzymanie na rynku trzech ustawowych kategorii nadawców. W odniesieniu do nadawców społecznych „Strategia” przewiduje zmianę ich definicji (art. 4 pkt 1a u.r.t.) w imię szacunku dla różnorodności kulturalnej i światopoglądowej, a tym samym w celu umożliwienia ubiegania się o ten status szerszemu wachlarzowi nadawców.

Pewien wpływ na możliwość dostępu do rynku powinna mieć działalność organu koncesyjnego, zmierzająca do ochrony i promocji pluralizmu oferty programowej. Powinna ona m.in. wspierać wspólnoty lokalne i regionalne oraz dążenia mniejszości narodowych i etnicznych, a także grup posługujących się językiem regionalnym do tworzenia własnych stacji.

Dostęp do rynku ułatwi wprowadzenie naziemnej radiofonii i telewizji cyfrowej. Zadaniem organu regulacyjnego będzie zaś takie wykonywanie jego kompetencji, aby docelowo (w miarę uruchamiania kolejnych multipleksów) zapewnić dostęp do rynku nowym nadawcom oraz zapewnić większy pluralizm oferty programowej.

W „Strategii” przewidziano też wyposażenie organu regulacyjnego w zdolność ochrony pluralizmu strukturalnego rynku mediów. W obronie samodzielności programowej nadawców przewiduje zaś pewne ograniczenia kapitałowe (wewnątrzmedialne i międzymedialne) oraz udziałów w rynku odbiorcy w przypadku wystąpienia o kolejną koncesję.

Ważnym zagadnieniem, zwłaszcza w obliczu zjawiska konwersji cyfrowej, jest też zapobieganie nadmiernej koncentracji pionowej w sferze mediów elektronicznych. Przewidywano więc, że Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji, przy współpracy resortów kultury i gospodarki oraz Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów i Urzędu Regulacji Telekomunikacji i Poczty, przeprowadzi analizę rynku z punktu widzenia koncentracji pionowej i zaproponuje zapisy uzupełniające do „Strategii”, określające ograniczenia w zakresie tego rodzaju koncentracji.

„Strategia” zawiera postulat starannej analizy możliwości tworzonych przez technologię cyfrową w celu blokowania dostępu nadawców i usługodawców do publiczności, jak również odbiorców do programów konkretnych nadawców. Może to stworzyć konieczność wprowadzenia nowych przepisów chroniących swobodny dostęp do rynku oraz strukturalny pluralizm rynku.

Celem polityki koncesyjnej powinno być m.in. wprowadzenie ułatwień dla nadawców posiadających koncesję i chcących ją odnowić oraz dla nadawców chcących nadawać w ograniczonym zakresie.

W imię ochrony mediów lokalnych i lokalnego charakteru ich programu, „Strategia” postuluje kontynuację i rozwój znanej także w innych krajach polityki „rynek lokalny dla mediów lokalnych”. Przedstawiono w niej postulat wprowadzenia ulg dla nadawców realizujących wyspecjalizowane, „niszowe” programy radiowe i telewizyjne oraz nadawców lokalnych integrujących wspólnoty lokalne. Do tej ostatniej kategorii mogłyby należeć

nadawcy tworzący i rozpowszechniający programy finansowane z przychodów reklamowych, uzyskiwanych na płytkich rynkach reklamy lokalnej, np. w miastach poniżej 100 tysięcy mieszkańców.

Ochrona niezależności mediów

2.6 Istotnym celem jest zapewnienie bezpieczeństwa ekonomicznego nadawców publicznych oraz form finansowania zapewniających ich zdolność do realizowania misji określonej w art. 21 ust. 1 ustawy o radiofonii i telewizji, bez podlegania presji komercyjnej.

Wzmocnieniu niezależności dziennikarskiej i medialnej służyć powinna pozytywna reakcja Polski na wezwania Komisji Praw Człowieka ONZ, Rady Europy i OBWE, aby usunąć zniesławienie i obrazę (zwłaszcza funkcjonariuszy publicznych) z kodeksu karnego (tzw. „dekryminalizacja zniesławienia”).

Jednocześnie, w imię obrony interesów jednostki, „Strategia” uważa za konieczną nowelizację art. 31 - 33 oraz art. 46 ustawy prawo prasowe, tak aby ułatwić pokrzywdzonym prawo do publikacji sprostowania i odpowiedzi, a także jasno zdefiniować przesłanki czynu zabronionego polegającego na uchylaniu się od publikacji bądź zamieszczenia jej niezgodnie z ustawą.

Ochrona demokratycznych funkcji mediów elektronicznych

2.7 Konieczne jest wprowadzenie ustawowego obowiązku dla nadawców lokalnych określającego minimalny udział audycji lokalnych w programach, wraz z definicją audycji lokalnej oraz zaznaczeniem w jaki sposób nadawcy lokalni mogą być wspierani w swojej działalności np. poprzez ulgi w opłatach koncesyjnych, opłatach z tytułu praw autorskich i praw pokrewnych oraz opłatach za częstotliwości, a także poprzez preferencje w doborze i ogłaszaniu częstotliwości dla poprawy lub zwiększenia zasięgu sygnału adekwatnie do lokalnego lub regionalnego obszaru działania.

Operatorzy kablowi powinni zostać zobowiązani do rezerwacji jednego kanału na potrzeby wyspecjalizowanego programu lokalnego o charakterze informacyjnym.

Konwersja cyfrowa w radiofonii i telewizji

Prawna regulacja procesu cyfryzacji i funkcjonowania rynku radiofonii i telewizji cyfrowej oraz konieczność jej uzupełnienia

2.8 Dotychczasowe regulacje prawne w sposób niedostateczny określają z jednej strony zadania i kompetencje KRRiT, z drugiej zaś relacje między podmiotami rynkowymi aktywnymi w sferze radiofonii i telewizji cyfrowej (tj. między nadawcami, operatorami multipleksów, sieci, systemów warunkowego dostępu, dostawcami usług dodatkowych itp.). W związku z tym, konieczna jest nowelizacja ustawy o radiofonii i telewizji, która m.in. skonkretyzuje procedury działań KRRiT w zakresie regulacji nadawania cyfrowego, w tym wzmocni podstawy prawne do udzielania koncesji na cyfrowe rozpowszechnianie programów.

Art. 37 ustawy o radiofonii i telewizji należy uzupełnić o przepis, że koncesja dla rozpowszechniania rozsiewczego naziemnego wskazuje multipleks, w którym będzie rozpowszechniany lub rozprowadzany program nadawcy. Konieczne jest także stworzenie nowych przepisów z zakresu *must carry*, zapewniających obecność programów nadawców

publicznych w multipleksach (w przypadku, gdyby nadawcy ci nie dysponowali własnym multipleksem).

Osobną sferę nowej regulacji muszą stanowić przepisy chroniące konkurencję w sytuacji, gdyby jeden podmiot pełnił wiele uzupełniających się ról (np. nadawcy, operatora multipleksu, EPG i systemu warunkowego dostępu), dających przewagę konkurencyjną nad innymi podmiotami zależnymi od jego decyzji w kluczowych sprawach związanych z dostępem do sieci i do odbiorców.

Nowa regulacja prawna musi dotyczyć także prawa autorskiego, w tym utrwalania utworów w wersji cyfrowej. Jednocześnie brak jest w ustawie o prawie autorskim uregulowań dotyczących przyszłego operatora multipleksu i jego obowiązków związanych np. z zawieraniem umów z organizacjami zbiorowego zarządzania, tak jak ma to miejsce w przypadku operatorów sieci kablowych w art. 21¹ ustawy o prawie autorskim i prawach pokrewnych.

Kolejna dziedzina nowych regulacji w zakresie prawa autorskiego związanych z cyfryzacją i rozwojem nowych technologii dotyczy „piractwa” w dziedzinie nadawania programów. Należy zapewnić uprawnionym instrumenty służące ochronie ich praw.

Konieczne rozstrzygnięcia związane z rozpoczęciem i przeprowadzeniem procesu konwersji cyfrowej

2.9 Sukces rynkowy telewizji cyfrowej uzależniony jest od szybkiego uruchamiania następnych multipleksów oraz od polityki koncesyjnej zapewniającej pojawienie się w nich nowych programów polskich. Wymaga to stworzenia ścisłego harmonogramu szybkiego uruchamiania wszystkich planowanych multipleksów.

Rozstrzygnięcia wymaga pytanie, czy wzorem wielu krajów należy zarezerwować co najmniej jeden multipleks dla nadawców publicznych.

Potrzebne jest stworzenie mechanizmów konsultacji między wszystkimi zainteresowanymi stronami, zaprojektowanie i sfinansowanie kampanii informacyjno-promocyjnej związanej z przejściem z nadawania analogowego na cyfrowe, a przede wszystkim oszacowanie kosztów konwersji oraz stworzenie ewentualnych form wsparcia - zgodnych z zasadą neutralności technologicznej oraz uczciwej konkurencji pomiędzy różnymi platformami dostępu oraz z prawem i praktyką Unii Europejskiej.

Ochrona pluralizmu oferty programowej

Pluralizm mediów

2.10 Zadaniem polityki koncesyjnej jest m.in. ochrona pluralizmu mediów i różnorodności źródeł informacji, w związku z tym organ koncesyjny powinien stosować powszechną w innych krajach praktykę rozpoczynania procedury koncesyjnej od ogłaszania możliwości uzyskania koncesji na rozpowszechnianie programu o określonym zasięgu i charakterze.

Programowe wymogi koncesyjne powinny być obligatoryjne dla wszystkich podmiotów koncesjonowanych, ale szczególnie istotne są one w przypadku:

- Nadawców rozpowszechniających program wyspecjalizowany;
- Nadawców lokalnych (zwłaszcza w zakresie udziału audycji o charakterze lokalnym w całości czasu nadawania);
- Nadawców i sieci ponadregionalnych - nadających jednolity program z jednego źródła, które powinny mieć charakter wyspecjalizowany, uzupełniając w ten sposób ofertę programową docierającą do odbiorców;
- Sieci rozproszonych w zakresie przestrzegania zapisów koncesji w przypadku przyłączenia się nadawcy lokalnego do sieci;
- Nadawców społecznych.

W projekcie nowelizacji ustawy o radiofonii i telewizji należy uwzględnić jasne i przejrzyste zapisy zasady *must carry*. Zasadą tą powinny być objęte podstawowe programy telewizji i radiofonii publicznej. Obowiązkowi *must carry* powinien odpowiadać obowiązek nakładany na nadawców – tzw. *must offer* (obowiązek udostępnienia programu operatorowi obciążonego obowiązkiem *must carry*).

Ponadto należy zadbać o rozwój wyspecjalizowanych programów radiowych i telewizyjnych. Wymaga to między innymi zmiany ustawy o radiofonii i telewizji w zakresie definicji programu wyspecjalizowanego dla radiofonii – obecny wymóg 70% czasu nadawania w godz. 6.00 – 23.00 jest nierealny w przypadku specjalizacji niemuzycznej. Próg ten powinien zostać obniżony do 40%.

Nadawcy społeczni

2.11 Według „Strategii”, ustawa powinna rozszerzyć definicję nadawców społecznych oraz katalog podmiotów (obejmując nim np. szkoły wyższe) poprzez uwzględnienie w nim wszystkich podmiotów, które nadają program określony w art. 4 ust. 1 a.

Ochrona mediów lokalnych

2.12 W celu stworzenia systemu ochrony mediów lokalnych, nowelizacja ustawy o radiofonii i telewizji powinna wprowadzić nowe przepisy, które:

- Określą cechy i wymogi, jakie powinien spełniać program lokalny, jak również związane z tym warunki programowe koncesji.
- Zdefiniują reklamę lokalną i zapewnią, że zasili ona głównie media lokalne, pod warunkiem zachowania lokalnego charakteru ich programu (i w tym kontekście ureguluje kwestię „rozszczepek” reklamowych programów nadawców ogólnokrajowych, ponadregionalnych i regionalnych).
- Określą kluczowe zasady rządzące tworzeniem oraz działalnością sieci, w tym ich działalnością programową i reklamową.

Ochrona dostępu mniejszości narodowych i etnicznych do mediów elektronicznych

2.13 Polska powinna podjąć działania zmierzające do realizacji uwag zawartych w rezolucji Komitetu Ministrów RE w sprawie monitorowania wykonania przez Polskę ramowej Konwencji RE o ochronie mniejszości narodowych i etnicznych.

Ważne jest, aby organ regulacyjny przy podziale abonamentu zwrócił szczególną uwagę na uwzględnianie przez nadawców publicznych (rozgłośnie regionalne oraz oddziały terenowe TVP S.A.) realizacji audycji dla mniejszości.

KRRiT może też zwrócić uwagę nadawcom publicznym i komercyjnym oraz ich stowarzyszeniom i organizacjom na wkład, jaki mogą wnieść do zwalczania rasizmu, dyskryminacji rasowej, ksenofobii i związanej z nimi nietolerancji oraz promowania szacunku, tolerancji i zrozumienia.

Udział Polski w kształtowaniu międzynarodowej polityki medialnej

2.14 W 2004 roku rząd przyjął stanowisko dotyczące przyszłości europejskiej polityki audiowizualnej. W oparciu o to stanowisko przedstawiciele Polski będą nadal brać aktywny udział w pracach grupy ds. polityki audiowizualnej, w Komitecie Kontaktowym ds. Dyrektywy „Telewizja bez granic”, Komitecie ds. Implementacji Programu MEDIA Plus i MEDIA Szkolenie oraz w stałej grupie składającej się z przedstawicieli krajowych regulatorów audiowizualnych i Komisji Europejskiej.

Osobnym polem działalności Polski w tym zakresie jest Rada Europy. Polska powinna kontynuować swą aktywną działalność w Komitecie Zarządzającym RE ds. mediów masowych, w Stałym Komitecie ds. telewizji ponadgranicznej oraz w grupach specjalistów, podejmujących poszczególne tematy i problemy.

Istotne decyzje z punktu widzenia zdolności Polski do realizowania swojej polityki audiowizualnej zapadają w Światowej Organizacji Handlu. Istotne znaczenie będą miały także prace UNESCO nad stworzeniem konwencji o różnorodności kulturalnej. Polska powinna kontynuować swą aktywną działalność w obu tych organizacjach.

Ważne decyzje dotyczące standardów technicznych oraz zapewnienia odpowiednich możliwości częstotliwościowych zapadają w ITU, CEPT, ETSI. Polska powinna kontynuować aktywny udział w pracach tych organizacji.

Działania na rzecz rozwoju produkcji audiowizualnej w Polsce: produkcja telewizyjna, rozwój sektora produkcji niezależnej.

Nowe źródła finansowania produkcji telewizyjnej

2.15 Działania w tym zakresie powinny polegać na:

- Uwzględnieniu przez Ministra Kultury w budżecie państwa środków niezbędnych na wkład własny do programów europejskich w sferze produkcji i dystrybucji audiowizualnej, w tym szczególnie MEDIA Plus. Rozważyć można także, po zwiększeniu przychodów Polskiego Instytutu Sztuki Filmowej ze źródeł pozabudżetowych, dofinansowania przez ten Instytut filmów telewizyjnych;
- Systemie ułatwień bankowych dla podmiotów finansujących produkcję telewizyjną;
- Wykorzystaniu funduszy regionalnych.

Promocja działań proekspozycyjnych w zakresie produkcji telewizyjnej

2.16 Cel ten powinien być realizowany poprzez:

- Zapewnienie stabilnej polityki wspierającej działalność proekspozycyjną oraz usunięcie barier w istniejących przepisach gospodarczo-podatkowych, które nie uwzględniają specyfiki audiowizualnej;
- Pierwszeństwo dla koprodukcji międzynarodowych z udziałem polskim w ubieganiu się o współfinansowanie ze środków projektowanego Polskiego Instytutu Sztuki Filmowej, w części dotyczącej polskiego wkładu finansowego;
- Wsparcie dystrybucji, dubbingu/napisów, marketingu i promocji polskiej produkcji filmowej na festiwalach, targach i innych imprezach międzynarodowych, a zwłaszcza utworzenie „linii najwyższego uprzywilejowania” (udzielenie szczególnego wsparcia

w przewidzianych ramach) w działaniach proekspozycyjnych dla utworów już zauważonych na arenie międzynarodowej.

Wspieranie sektora produkcji niezależnej

2.17 Realizacja powyższego celu polegałaby na wspieraniu procesu przekształcenia producentów niezależnych w przedsiębiorców, dysponujących potencjałem i środkami na samodzielne prace projektowo-badawcze w celu stworzenia dziennikarskiej lub artystycznej koncepcji utworu oraz na ewentualne współfinansowanie produkcji. W tym celu „Strategia” przewiduje podjęcie następujących działań:

- wprowadzenie „kodeksów dobrej praktyki” w relacjach nadawca – producent;
- rozstrzygnięcie kwestii praw majątkowych producentów;
- określenie udziału produkcji niezależnej w kwocie produkcji pierwotnie wytworzonej w języku polskim dla publicznych i koncesjonowanych nadawców telewizyjnych, w tym określenie gatunków produkcji niezależnej pierwotnie wytworzonej w języku polskim dla nadawcy publicznego;
- troska o zrównoważony rozwój sektora produkcji niezależnej.

Promocja dzieł telewizyjnych pierwotnie wytworzonych w języku polskim

2.18 Promocja dzieł telewizyjnych pierwotnie wytworzonych w języku polskim powinna przybrać postać:

- Wprowadzenia w art. 15 ust. 1 u.r.t., mówiącym o konieczności przeznaczania co najmniej 33% kwartalnego czasu nadawania programu na audycje wytworzone pierwotnie w języku polskim, obowiązku nadawania określonego odsetka tej produkcji (np. 30%) w godz. 17.00 – 23.00.
- Określenia udziału produkcji niezależnej w kwocie produkcji pierwotnie wytworzonej w języku polskim dla publicznych i koncesjonowanych nadawców telewizyjnych, w tym określenie gatunków produkcji niezależnej pierwotnie wytworzonej w języku polskim dla nadawcy publicznego.

Wykorzystanie nowych technologii jako nośnika informacji i wartości o charakterze kulturalnym

2.19 Rozwiązaniem idącym w tym kierunku jest według „Strategii”:

- postępująca cyfryzacja zasobów archiwalnych polskiej produkcji telewizyjnej i filmowej;
- „polonizacja” zawartości Internetu przez wspieranie polskiej produkcji multimedialnej.

Radiofonia i telewizja publiczna

2.20 W myśl „Strategii” przywrócenie nadawcom publicznym zdolności do właściwego wykonywania ich zadań wymaga przede wszystkim:

- 1) Stworzenia systemu bardziej precyzyjnego określania i rozliczania misji programowej („licencja programowa”).
- 2) Stworzenia trybu i procedury określania „kontraktu służby publicznej”, co powinno m.in. rozstrzygnąć kwestię zakresu pomocy publicznej.
- 3) Zreformowania systemu zarządzania.
- 4) Zapewnienia im odpowiedniego i pewnego finansowania ze środków publicznych, przejrzystości gospodarki finansowej oraz zmniejszenia uzależnienia od reklamy.

Forma prawna, system zarządzania i struktura instytucjonalna nadawców publicznych

2.21 Status spółek prawa handlowego rodzi szereg niedogodności dla nadawców publicznych. Należy zatem poszukiwać możliwości jego modyfikacji (np. przez nadanie im statusu spółek pożytku publicznego) lub zmiany (instytucja kultury lub fundacja), m.in. w celu zapewnienia większej dyscypliny w zakresie realizacji zadań misyjnych oraz rozliczania środków publicznych i zapewnienia im bardziej korzystnych warunków finansowych – jednak pod warunkiem ochrony ich niezależności.

Pożądane wydają się zmiany systemu zarządzania. Dotychczasowe doświadczenia oraz niemal powszechna praktyka w europejskich radiofoniach i telewizjach publicznych wskazują, że możliwe jest rozważenie wprowadzenia jednoosobowego zarządu. W takim przypadku należy wzmocnić kompetencje rady nadzorczej nad tym jednoosobowym zarządem. Liczebność rad nadzorczych mogłaby zostać zmniejszona do 5 osób (wymagałoby to zmiany art. 27 ust. 1 oraz art. 28 ust. 1 ustawy o radiofonii i telewizji).

Alternatywą do wprowadzenia jednoosobowego zarządu jest umocnienie roli i odpowiedzialności prezesa wobec członków zarządu oraz przyporządkowanie części kompetencji zarządu jego prezesowi. W tym kontekście powinno być rozważone zmniejszenie liczby członków rad nadzorczych. Dodatkowo, rozważenia wymaga niezbędny zakres uprawnień regulatorów i właściciela spółek publicznych, koniecznych do ich skutecznego funkcjonowania i kontroli.

Rady programowe przy spółkach lub oddziałach spółek publicznej radiofonii i telewizji powinny ulec likwidacji. W to miejsce powinno się powołać radę programową, działającą jako ciało doradcze organu regulacyjnego w sprawach działalności programowej, złożone z osób rekomendowanych przez środowiska i stowarzyszenia dziennikarskie i twórcze, organizacje pozarządowe i instytucje kultury oraz reprezentacje widzów i słuchaczy. Rada powinna być reprezentatywna dla tych środowisk, których przedstawiciele w niej zasiadają. Rada powinna opiniować projekty licencji programowych dla poszczególnych nadawców, jak również formułować oceny wywiązywania się przez nadawców z ich obowiązków programowych określonych w licencjach. Ocenę wykonania licencji programowych rada powinna wydawać po zapoznaniu się z wynikami badań oglądalności i słuchalności.

W efekcie dyskusji, toczącej się m.in. w samym radiu publicznym na temat najlepszych rozwiązań programowych, instytucjonalnych i finansowych, „Strategia” przedstawia wariantowe rozwiązania:

Wariant 1: stan obecny

Wariant 2: połączenie spółek regionalnych w jeden organizm

W skład publicznej radiofonii wchodziłoby wtedy:

- Polskie Radio S.A. (jak wyżej)
- Polskie Radio Regionalne S.A.

Wariant 3: scalenie całego radia publicznego na szczeblu ogólnokrajowym i regionalnym w jeden organizm.

W przypadku wariantu 2 i 3 organ regulacyjny powinien określić w kontrakcie służby publicznej kwoty wpływów abonamentowych przyznanych poszczególnym rozgłośniom

regionalnym wchodzącym w skład odpowiednio Polskiego Radia lub Polskiego Radia Regionalnego.

Licencja programowa i „skwitowanie programowe”

2.22 Wprowadzenie „licencji programowych” odnośnie określania misji nadawców publicznych, służyłoby skonkretyzowaniu ich zadań programowych, określonych w art. 1 i 21-25 u.r.t., tak aby możliwe było:

- sformułowanie kryteriów oceny sposobu realizacji ich obowiązków programowych;
- oraz rozliczenie środków publicznych przeznaczonych na finansowanie nadawców publicznych.

W licencjach programowych określone zostałyby szczegółowo zadania każdego programu nadawcy publicznego z osobna – w celu zapewnienia jego właściwej zawartości i jakości oraz możliwości zweryfikowania (na podstawie jasno określonych kryteriów) właściwej realizacji tych zadań przez organ regulacyjny oraz opinię publiczną.

Ponadto w „Strategii” zwrócono uwagę, że polityka państwa zmierzać powinna do określenia obowiązków programowych nadawców publicznych nie tylko w odniesieniu do tradycyjnych formuł programu i jego rozpowszechniania, ale także w dziedzinie nowych technologii.

Kontrakt służby publicznej

2.23 Szeroko rozumiane zadania nadawcy publicznego oraz zapewnienie warunków organizacyjno-finansowych dla ich realizacji określać powinna 4-letnia umowa (dalej zwana „kontraktem służby publicznej”) pomiędzy organem regulacyjnym a nadawcą. Obowiązki, określone w kontrakcie, byłyby uszczegółowieniem zadań, określonych w ustawie o radiofonii i telewizji. Integralną część kontraktów stanowiłyby licencje programowe.

„Strategia” zakłada, że kontrakt podpisywałoby kierownictwo nadawcy publicznego na podstawie upoważnienia ze strony organu nadzorczego oraz organ regulacyjny, działający w porozumieniu z ministrami właściwymi w sprawie polityki audiowizualnej, Skarbu Państwa i finansów.

Zasady finansowania nadawców publicznych

2.24 W celu zmniejszenia zależności nadawców publicznych, w tym zwłaszcza telewizji publicznej, od reklamy niektóre obszary aktywności radiofonii i telewizji publicznej powinny być finansowane lub współfinansowane z budżetu państwa. Koszty powinny być pokrywane odpowiednio przez podmioty odpowiedzialne za poszczególne sfery działalności państwa. „Strategia” przewiduje, że w przyszłości środki budżetu państwa powinny być przeznaczone na:

- Transmisje (bezpośrednie i opóźnione w czasie) obrad parlamentu, np. w TVP3;
- Tworzenie i rozpowszechnianie w programach audycji oświatowych dla szkół, placówek oświatowo-wychowawczych oraz szkół wyższych;
- Rekompensatę przychodów abonamentowych utraconych przez nadawców publicznych w wyniku decyzji państwa o zwolnieniu niektórych kategorii odbiorców z płacenia abonamentu;

Według „Strategii” kontrakt służby publicznej i licencje programowe powinny określać m.in. poziom kosztów i przychodów związanych z realizacją zadań mediów publicznych oraz główne zadania programowe i inwestycyjne. W kontrakcie – w miarę potrzeby – może zostać zawarty obowiązek nadawcy publicznego przygotowania i wdrożenia planu restrukturyzacji lub naprawczego w sytuacji trudności finansowych. Wprowadzenie powyższych umów i powiązanie realizacji zadań w nich zawartych z uzyskaniem przez

zarząd absolutorium, stworzyłyby warunki dla właściwej kontroli efektywności ekonomicznej nadawców publicznych oraz sposobu i celowości wydatkowania środków publicznych.

Ograniczenie przychodów z reklamy i sponsoringu nadawców publicznych

2.25 W celu uniezależnienia radia i telewizji publicznej od reklamodawców, a także wzmocnienia kulturotwórczej i edukacyjnej roli mediów publicznych należy rozważyć wprowadzenie systemu stopniowego ograniczania reklam w tych mediach. Działanie to może być realizowane tylko pod warunkiem zrekompensowania spółkom utraconych w ten sposób wpływów, bez konieczności ograniczania ich działalności programowej.

Organ regulacyjny w zakresie mediów elektronicznych

KRRiT w świetle przepisów konstytucyjnych i ustawowych

2.26 Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji powstała jako niezależny organ regulacyjny. Posiada ona umocowanie w Konstytucji RP (art. 213), a jej rolę i zadania określa ustawa o radiofonii i telewizji (rozdział 2, w szczególności art. 5 i 6).

Organ ten powstał zgodnie z wzorem istniejącym w niemal wszystkich demokratycznych krajach europejskich i jako taki stanowi ważny element ładu medialnego, a także pełni przewidzianą dla siebie rolę w zakresie współpracy międzynarodowej na forum organów regulacyjnych sektora audiowizualnego.

Istniejący w Polsce porządek prawny w dziedzinie radiofonii i telewizji ujawnił swoje braki, m.in. gdy Najwyższa Izba Kontroli oraz wyroki sądów administracyjnych wskazywały na brak dostatecznie wyraźnych ustawowych delegacji do wypełniania przez KRRiT swoich obowiązków w zakresie nadzoru ładu medialnego. Chodzi między innymi o określanie w koncesjach wymogów programowych oraz kontrolę struktury właścicielskiej.

Określanie koncesyjnych wymogów programowych należy do stałej praktyki organów regulacyjnych w Europie i ma głębokie uzasadnienie w obecnym ładzie prawnym. Ponieważ jednak ustawa o radiofonii i telewizji w jej obecnym kształcie nie daje organowi regulacyjnemu wyraźnej delegacji ustawowej do umieszczania w koncesjach warunków programowych oraz w celu wyraźnego wypełnienia możliwości przewidzianej w art. 48 ust. 1 oraz art. 51 ust. 2 pkt. 3 ustawy o swobodzie działalności gospodarczej, „Strategia” postuluje doprecyzowanie w tym zakresie art. 37 ustawy o radiofonii i telewizji.

Istnieje też potrzeba doprecyzowania kompetencji ustawowych KRRiT w zakresie regulacji stosunków właścicielskich w celu zapewnienia, że koncesję wykonuje podmiot, który ją uzyskał, zaś zmiany w tym zakresie nie zachodzą bez wiedzy i zgody organu koncesyjnego.

Pożądaný kształt i rola organu regulacyjnego w dziedzinie mediów elektronicznych w świetle konwergencji technologicznej

2.27 W wielu krajach doszło już do połączenia organów regulacyjnych telekomunikacji oraz radiofonii i telewizji.

Zintegrowany organ regulacyjny powinien skupić wszystkie zadania w dziedzinie mediów elektronicznych, co w praktyce oznacza połączenie KRRiT z URTiP oraz utworzenie nowego organu ze wszystkimi kompetencjami i obowiązkami połączonych organów, podlegającego zarówno ustawie prawo telekomunikacyjne jak i ustawie o radiofonii i telewizji oraz innych, określających zadania obu organów. Ponadto nowy organ powinien być wyposażony w określone kompetencje w zakresie ochrony konkurencji w dziedzinie mediów elektronicznych.

Według „Strategii” należy zachować umocowanie organu regulacyjnego w Konstytucji. Działająca przy nim rada programowa powinna między innymi oceniać wykonanie licencji programowych przez nadawców publicznych i wydawać w tej sprawie opinię stanowiącą jedną z podstaw do udzielenia absolutorium radzie nadzorczej i zarządowi przez walne zgromadzenie.

„Strategia” proponuje następujące warianty w zakresie struktury nowego zintegrowanego organu regulacyjnego:

1) Organ wieloosobowy (zgodnie z najczęściej w wielu krajach występującą formułą takiego organu), w postaci rady składającej się z 5-9 członków, osób o specjalistycznych kwalifikacjach w dziedzinie prawa, ekonomii, radiofonii i telewizji, telekomunikacji, nowych technologii, kultury oraz praw człowieka, najlepiej wyłanianych w drodze konkursu,

W tym przypadku przewodniczący rady byłby wybierany przez jej członków, a decyzje rady podejmowane byłyby w sposób kolegialny na publicznych posiedzeniach plenarnych, co nie wyklucza upewnomoocnienia przewodniczącego, jednego z członków lub struktur aparatu wykonawczego do podejmowania licznych decyzji administracyjnych o charakterze technicznym.

Przewodniczący rady z urzędu pełniłby rolę organu administracyjnego oraz przewodniczył dwóm komisjom, z których jedna byłaby odpowiedzialna za realizację polityki regulacyjnej i przygotowywanie decyzji rady w zakresie działalności mediów elektronicznych oraz usług Społeczeństwa Informacyjnego (teleinformatycznych), a druga – za regulację sieci i usług komunikacji elektronicznej (w tym w zakresie radiofonii i telewizji).

2) Organ jednoosobowy (prezes jako organ koncesyjny, administracyjny i regulacyjny w dziedzinach podlegających ustawie o radiofonii i telewizji oraz ustawie prawo telekomunikacyjne).

3) Organ jednoosobowy, współpracujący z radą ds. radiofonii i telewizji, zachowującą kompetencje i zdolność podejmowania decyzji w zakresie przyznawania koncesji i nadzoru nadawców oraz niektóre obecne kompetencje KRRiT w odniesieniu do nadawców publicznych.

Proponowane finansowanie zintegrowanego regulatora pochodziłoby z opłat za obsługę administracyjną pobieraną od podmiotów rynkowych oraz dofinansowania z budżetu, wyrównującego ewentualne niedobory wynikające z poziomu opłat administracyjnych w danym roku.

Na okres przejściowy, to znaczy do czasu powstania nowego zintegrowanego organu regulacyjnego „Strategia” przewiduje zacieśnienie współpracy KRRiT oraz URTiP między innymi poprzez:

- powołanie zespołów tematycznych złożonych z przedstawicieli obu organów regulacyjnych w zależności od zakresu tematyki;
- powołanie interdyscyplinarnego zespołu złożonego z przedstawicieli KRRiT, URTiP i UOKiK w celu wypracowywania wspólnych decyzji i wspólnej polityki w zakresach tego wymagających.

Promocja bezpiecznego korzystania z Internetu: samoregulacja dostawców treści i usług internetowych w celu ochrony małoletnich i godności ludzkiej w Internecie

2.28 Promocja bezpiecznego Internetu ze strony państwa powinna uwzględniać ponadnarodową naturę tego medium oraz konieczność znalezienia równowagi między swobodnym przepływem informacji w Internecie a ochroną godności ludzkiej, w

szczególności osób małoletnich (pornografia dziecięca, pedofilia, szerzenie nienawiści rasowej, narodowej czy religijnej itp.) Podejście to jest zgodne z planem działania Rady Unii Europejskiej w zakresie bezpiecznego korzystania z Internetu, którego przeniesienie na grunt polski wydaje się w związku z tym rozwiązaniem celowym. Plan ten obejmuje cztery główne kierunki:

- Tworzenie bezpiecznego otoczenia poprzez samo- i współregulację dostawców treści i usług;
- Rozwój systemów filtrowania i ratingu (oceniań);
- Popieranie działań uświadamiających;
- Działania wspierające.

Samoregulacja dostawców treści i usług będzie obejmowała następujące działania:

- Ustanawianie i finansowanie przez operatorów, dostawców treści i usług oraz innych podmiotów odpowiedzialnych za zawartość tzw. *hotlines* czyli form telefonicznego zgłaszania wykrytych szkodliwych lub nielegalnych treści oraz przekazywanie tego typu informacji do kraju pochodzenia zawartości, a także promocja tego rozwiązania wśród użytkowników oraz współpraca z prokuraturą;
- Tworzenie kodeksów dobrej praktyki oraz nadzór nad ich przestrzeganiem.

Samoregulacja może być uzupełniona o współregulację czyli samoregulację w ramach prawnych stworzonych przez państwo, ewentualnie z udziałem specjalnie stworzonego bądź już istniejącego organu.

„Strategia” przewiduje, że państwo zobowiąże się do:

- Ścigania i karania nielegalnej zawartości;
- Współpracy z *hotlines*;
- Wspierania samoregulacji i inicjowania współregulacji;
- Podejmowania działań w przypadku, kiedy samoregulacja dostawców treści i usług okaże się niewystarczająca.

Rozwój systemów filtrowania i ratingu (oceniań) powinien być realizowany przez dostawców usług i zawartości oraz przez samych użytkowników poprzez:

- Popularyzację oraz promowanie instalowania na komputerach użytkowników oprogramowania filtrującego umożliwiającego unikanie niepożądanych treści (na życzenie wśród użytkowników prywatnych, co umożliwi nadzór rodzicielski w domach prywatnych oraz obowiązkowo w szkołach otrzymujących wsparcie finansowe ze strony państwa). Rozwiązanie to umożliwia poszanowanie różnych form wrażliwości rodzinnej i narodowej bez szkody dla wolnego obiegu informacji;
- Oznaczanie (w ramach samo- i współregulacji) pewnych stron, czatów i dyskusji internetowych jako niewskazanych dla określonych grup dzieci i młodzieży;
- Włączenie się w rozwój międzynarodowego systemu oceny i filtrowania zawartości;
- Uczestnictwo w wypracowywaniu międzynarodowych i międzykulturowych porozumień w zakresie kryteriów oceny zawartości i filtrowania przez nich treści na podstawie wytycznych opracowanych w porozumieniu środowisk internetowych z organami regulacyjnymi.

Popieranie działań uświadamiających powinno polegać na inicjowaniu i promowaniu przez państwo ogólnokrajowych oraz nakierowanych na konkretne grupy odbiorców kampanii informacyjno-uświadamiających promujących odpowiedzialny sposób korzystania z Internetu oparty na kształtowaniu umiejętności świadomego i krytycznego pozyskiwania informacji oraz selekcji źródeł tych informacji.

Działania wspierające powinny polegać na wspieraniu w różnym stopniu i zakresie (według potrzeb i w miarę rozwoju sytuacji) działań prowadzonych przez operatorów oraz dostawców treści i usług.

Zmiany legislacyjne służące realizacji powyższych celów.

2.29 Dla ułatwienia lektury, zmiany legislacyjne w „Strategii” przedstawiono w formie propozycji nowelizacji istniejących ustaw. W ten sposób wskazano, które zapisy obecnych aktów prawnych wymagają zmian, nie przesądzając jednocześnie, w których aktach prawnych poniższe zmiany powinny zostać docelowo umieszczone. Jeśli chodzi o ustawę o radiofonii i telewizji zamiast jej nowelizowania, w „Strategii” proponuje się ze względu na szeroki zakres wymaganych zmian oraz na konieczność objęcia regulacją nowych dziedzin wybiegających poza tradycyjną ustawę o radiofonii i telewizji, jako właściwsze na przykład stworzenie nowej ustawy o mediach elektronicznych.

Harmonogram działań

2.30 Ostatnim z czterech głównych członów „Strategii Państwa Polskiego w dziedzinie mediów elektronicznych na lata 2005-2020” jest proponowany harmonogram działań w podziale na harmonogram ramowy oraz harmonogram szczegółowy. Obejmuje on następujące działania:

- 1) Zatwierdzenie „Strategii”;
- 2) Przygotowanie pakietu projektów ustaw;
- 3) Przyjęcie pakietu ustaw;
- 4) W przypadku realizacji wariantu 2 lub 3 z rozdziału dotyczącego formy prawnej, systemu zarządzania i struktury instytucjonalnej nadawców publicznych:
  - a) Połączenie spółek radiofonii regionalnej ze spółką Polskie Radio S.A. lub
  - b) Utworzenie Polskiego Radia Regionalnego w wyniku połączenia spółek radiofonii regionalnej;
- 5) Wdrożenie kontraktów służby publicznej oraz licencji programowych;
- 6) Konwersję cyfrową w radiofonii i telewizji;
- 7) Ochronę małoletnich i godności ludzkiej w nowych technologiach (walka z nielegalnymi i szkodliwymi treściami);
- 8) Praktyczną realizację działań na rzecz rozwoju produkcji telewizyjnej i multimedialnej;
- 9) Połączenie organów regulacyjnych (KRRiT i URTiP).

2.30 Lata, które minęły od uchwalenia ustawy o radiofonii i telewizji, wskazują wyraźnie, że ustawa nie może zastąpić precyzyjnie określonej i stale aktualizowanej polityki państwa w dziedzinie mediów elektronicznych. Potrzeba dokumentu na ten temat staje się tym wyraźniejsza, im szybsze jest tempo zmian w tej dziedzinie.

Brak takiego dokumentu stał się przyczyną kontrowersji wokół nowelizacji ustawy w latach 2002-2003 i w końcu rezygnacji z pełnej nowelizacji, m.in. dlatego, że propozycje nowych przepisów i rozstrzygnięć prawnych nie wynikały ze znanej i akceptowanej polityki państwa. Jednym z efektów tego stanu rzeczy jest to, że ustawa o radiofonii i telewizji w coraz mniejszym stopniu koresponduje z sytuacją rynkową i technologiczną w dziedzinie, którą ma regulować.

III. DZIAŁALNOŚĆ KRAJOWEJ RADY RADIOFONII I TELEWIZJI W ZAKRESIE WPROWADZANIA NAZIEMNEJ TELEWIZJI CYFROWEJ W POLSCE

Wprowadzenie

3.1 W zakresie wprowadzania naziemnej telewizji cyfrowej Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji realizowała obowiązki nałożone na nią przez ustawę 16 lipca 2004 roku Prawo telekomunikacyjne (u.p.t.) oraz „Strategię przejścia z techniki analogowej na cyfrową w zakresie telewizji naziemnej”, zatwierdzoną przez Radę Ministrów 4 maja 2005 roku.

Kompetencje i zadania Krajowej Rady w zakresie cyfryzacji wynikające z obowiązujących wówczas prawa telekomunikacyjnego były następujące:

- prowadzenie rejestru w zakresie dostarczania systemów dostępu warunkowego (CAS), elektronicznych przewodników po programach (EPG) i multipleksowania sygnałów cyfrowych (art. 10 ust. 3);
- analiza rynku i wyznaczanie przedsiębiorcy telekomunikacyjnego o znaczącej pozycji rynkowej w zakresie dostarczania CAS, EPG i multipleksowania sygnałów cyfrowych (art. 15, 21, 23, 25);
- uczestnictwo w uzgodnieniach z Prezesem URTiP w sprawie ustalania planów zagospodarowania częstotliwości (art. 112);
- przeprowadzanie konkursu na rezerwację częstotliwości na cele rozpowszechniania lub rozprowadzania programów radiofonicznych lub telewizyjnych w sposób cyfrowy (art. 117);
- możliwość nałożenia na przedsiębiorców telekomunikacyjnych obowiązku zapewnienia dostępu do interfejsu programu aplikacyjnego (API) oraz EPG (art. 136).

Ustawa Prawo telekomunikacyjne w sposób bardzo skrótowy i niepełny regulowała działania leżące po stronie KRRiT, pomijając wiele definicji podstawowych pojęć, regulację procedur a nawet to, czym – z formalnego punktu widzenia – ma się kończyć konkurs dla operatorów multipleksów.

KRRiT miała też niewielki wpływ na „Strategię” opracowaną przez Międzyresortowy Zespół do spraw Wprowadzenia Telewizji i Radiofonii Cyfrowej w Polsce. W przedstawionych zespołowi uwagach na temat projektu „Strategii”, Krajowa Rada m.in. stwierdziła:

KRRiT stwierdza, że zakres opracowania jest znacznie zawężony w stosunku do zadań Zespołu określonych w § 2 Zarządzenia nr 5 Prezesa Rady Ministrów z 26 stycznia 2004 roku w sprawie powołania Zespołu. Dotyczy głównie spraw infrastrukturalnych i częstotliwościowych w odniesieniu do naziemnej telewizji cyfrowej, natomiast nie dotyczy radia i nie zajmuje się rolą sieci kablowych oraz platform satelitarnych w procesie konwersji cyfrowej (razem telewizja kablowa i satelitarna docierają do ponad 50% telewidzów w Polsce, więc ich rola w tym procesie będzie kluczowa). Zaprzecza to zasadzie neutralności technologicznej, która zgodnie z polityką wspólnotową powinna obowiązywać działania państwa w odniesieniu do wszystkich mediów elektronicznych. Opracowanie niemal całkowicie pomija rynkowe i programowe aspekty procesu wprowadzania radiofonii i telewizji cyfrowej, relacje między podmiotami, które będą praktycznie zaangażowane we wprowadzanie radiofonii i telewizji cyfrowej. (...)

W zaistniałej sytuacji Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji proponuje:

1. Opracowanie uznać za część I przyszłego projektu „Strategii wprowadzania radiofonii i telewizji cyfrowej w Polsce”. Zmienić jego tytuł na: „Plan stworzenia warunków przejścia z techniki analogowej na cyfrową w telewizji naziemnej”;
2. Dodać „Wstęp” i nadać mu brzmienie: „Opracowanie niniejsze jest pierwszą częścią projektu >>Strategii wprowadzania radiofonii i telewizji cyfrowej w Polsce<<. Następne części zawierać będą m.in.: harmonogram wprowadzenia radiofonii cyfrowej w Polsce wraz z aspektami programowymi, prawnymi i technicznymi; informacje o skutkach gospodarczych, społecznych, dane na temat ewentualnej pomocy państwa lub innej formy sfinansowania uruchomienia radiofonii i telewizji cyfrowej; terminy uruchamiania następnych multipleksów i szanse zaistnienia na rynku reklamowym nadawców, których programy będą umieszczone w tych multipleksach”.

Tak się jednak nie stało. Zespół Międzyresortowy nie podjął trudu uzupełnienia „Strategii”, dodając jedynie, że sprawy nie objęte tym dokumentem będą przedmiotem innych opracowań.

KRRiT była związana obowiązującym prawem oraz dokumentami rządowymi, określającymi jej obowiązki w zakresie wprowadzania naziemnej telewizji cyfrowej, a także harmonogramem realizacji tych obowiązków. Dlatego podjęła szeroko zakrojone działania związane z uzupełnieniem – w możliwym zakresie – brakujących części rządowej „Strategii” i przystąpiła do realizacji spoczywających na niej zadań.

Swoją politykę w zakresie cyfryzacji Krajowa Rada przedstawiła w konsultowanym społecznie i przyjętym przez KRRiT we wrześniu 2005 roku opracowaniu „Działalność Krajowej Radiofonii i Telewizji w zakresie wprowadzania naziemnej telewizji cyfrowej w Polsce”.

KRRiT przyjęła ponadto, po przeprowadzeniu konsultacji społecznych, rozporządzenie w sprawie trybu ogłaszania konkursu na rezerwację częstotliwości na cele rozpowszechniania lub rozprowadzania programów radiofonicznych lub telewizyjnych w sposób cyfrowy drogą rozsiewczą naziemną oraz „Ramowy harmonogram i tryb postępowania Krajowej Rady Radiofonii i Telewizji przy wprowadzaniu telewizji i radiofonii

cyfrowej w standardzie kompresji sygnału telewizyjnego MPEG-4 (na dwa pierwsze multipleksy)”.

W momencie gdy KRRiT, po przeprowadzonych już formalnych konsultacjach z art. 118 u.p.t., była gotowa przyjąć dwa projekty ogłoszeń o konkursie na rezerwację częstotliwości na cele rozpowszechniania lub rozprowadzania programów radiofonicznych lub telewizyjnych w sposób cyfrowy drogą rozsiwczą naziemną, nastąpiły zmiany w polskim prawie. Ustawa z 29 grudnia 2005 roku o przekształceniach i zmianach w podziale zadań i kompetencji organów państwowych właściwych w sprawach łączności, radiofonii i telewizji przeniosła istotne kompetencje Krajowej Rady w zakresie cyfryzacji do nowo tworzonego Urzędu Komunikacji Elektronicznej (UKE).

Mając świadomość rozwiązań proponowanych w tej ustawie, 20 grudnia 2005 roku KRRiT zdecydowała o wstrzymaniu ogłoszenia konkursu. Krajowej Radzie odebrano kompetencję gospodarza postępowania konkursowego, przekazując ją Prezesowi UKE. Rolę Krajowej Rady ograniczono do organu uzgadniającego akty prawne Prezesa UKE w zakresie planu zagospodarowania częstotliwości, formułowania ogłoszenia o konkursie, a nadto formułowania warunków decyzji o rezerwację częstotliwości dla operatora multipleksu. Zgodnie z nowym brzmieniem ustawy Prawo telekomunikacyjne, KRRiT nie ma już kompetencji do prowadzenia rejestru CAS, EPG i multipleksowania oraz obowiązku dokonywania analiz tych rynków. KRRiT będzie głównie uczestnikiem procedur inicjowanych przez Prezesa UKE, przy czym w istotnych sprawach Prezes UKE będzie działał w porozumieniu z KRRiT.

Do zadań KRRiT w zakresie cyfryzacji w dalszym ciągu należy ogłaszanie, w porozumieniu z Prezesem UKE, w Dzienniku Urzędowym „Monitor Polski” informacji o możliwościach uzyskania koncesji „cyfrowych” na rozpowszechnianie programu radiowego lub telewizyjnego (art. 6 ust. 5 – zmiana art. 34 ustawy o radiofonii i telewizji, dalej: u.r.t.).

Inne zadania KRRiT wyznaczają następujące przepisy:

1. Prezes UKE ma działać w uzgodnieniu z KRRiT w sprawie planów zagospodarowania częstotliwości przeznaczonych do rozpowszechniania programów radiowych i telewizyjnych (art. 13 ust. 12 – zmiana art. 112 ust. 2 u.p.t.).
2. Prezesem UKE ma podejmować w porozumieniu z KRRiT decyzje w sprawie rezerwacji częstotliwości niezbędnych do wykonywania ustawowych zadań przez spółki (radiofonii i telewizji publicznej) oraz określania warunków wykorzystania tych częstotliwości (art. 6 ust. 4 – zmiana art. 26 u.r.t.).
3. Prezes UKE ma w porozumieniu z KRRiT określać warunki konkursu na rezerwację częstotliwości, uwzględniając dodatkowo obowiązki i zadania przedsiębiorcy w zakresie zawartości programowej, w tym warunki dotyczące transmisji obowiązkowej, przy uwzględnieniu pozaekonomicznych interesów narodowych dotyczących kultury, języka i pluralizmu mediów (art. 13 ust. 16 – zmiana art. 118 ust. 6 u.p.t.).
4. Prezes UKE ma w porozumieniu z KRRiT dokonywać, zmieniać i cofać rezerwacje częstotliwości na cele rozprowadzania programów radiofonicznych lub telewizyjnych (art. 13 ust. 13 – zmiana art. 114 u.p.t.).
5. Prezes UKE ma w uzgodnieniu z KRRiT zmieniać warunki wykorzystania lub cofnięcia rezerwacji częstotliwości przeznaczonych do rozpowszechniania programów radiofonicznych lub telewizyjnych (art. 13 ust. 20 – zmiana art. 123 ust. 3 u.p.t.).

6. Prezes UKE ma w porozumieniu z KRRiT podejmować decyzje w sprawie zakazania wykonywania działalności telekomunikacyjnej, zmiany lub cofania rezerwacji częstotliwości, zasobów orbitalnych w odniesieniu do działalności polegającej na rozpowszechnianiu programów radiowych i telewizyjnych (art. 13 ust. 27 – zmiana art. 201 u.p.t.).

Działania KRRiT na rzecz konwersji cyfrowej

3.2 Po poddaniu projektu konsultacji publicznej, KRRiT przyjęła we wrześniu 2005 roku dokument „Działalność Krajowej Rady Radiofonii i Telewizji w zakresie wprowadzania naziemnej telewizji cyfrowej w Polsce”.

Dokument ten, obok przedstawienia informacji ogólnych (na temat perspektyw cyfryzacji telewizji kablowej DVB-C, satelitarnej DVB-S i naziemnej DVB-T oraz o uczestnikach rynku DTT, standardzie kompresji sygnału cyfrowego, potrzebie analizy kosztów i korzyści konwersji cyfrowej, a także o usługach dodatkowych) przedstawia zamiary KRRiT w kwestii konkursu na operatorów multipleksów, aktów prawnych organizujących postępowanie konkursowe oraz samego tego postępowania. Przedstawia również poglądy na temat modelu programowego operatora multipleksu, oferty programowej naziemnej telewizji cyfrowej oraz roli nadawców publicznych w tym procesie.

Ponadto opracowanie zawiera rozdziały na temat usług dodatkowych, udogodnień towarzyszących oraz o koniecznych w procesie konwersji badaniach i analizach.

W opracowaniu przedstawiono dodatkowo zakres koniecznej nowelizacji ustawy o radiofonii i telewizji, ustawy prawo telekomunikacyjne, ustawy o prawie autorskim i prawach pokrewnych oraz braku regulacji w zakresie koncentracji pionowej.

Jednocześnie Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji zastrzegła, że w trakcie postępu procesu konwersji cyfrowej, w miarę jak będą pojawiały się nowe problemy, KRRiT będzie wypracowywała sposoby ich rozwiązywania, tekst opracowania będzie ulegał zmianom i mogą być potrzebne jego kolejne edycje.

W wyniku dokonywanych rozstrzygnięć, Krajowa Rada przyjęła ponadto w 2005 roku, następujące dokumenty dotyczące cyfryzacji:

- Rozporządzenie KRRiT w sprawie trybu ogłaszania konkursu na rezerwację częstotliwości na cele rozpowszechniania lub rozprowadzania programów radiofonicznych lub telewizyjnych w sposób cyfrowy drogą rozsiewczą naziemną – przyjęte przez KRRiT 7 września 2005 roku.
- „Ramowy harmonogram i tryb postępowania Krajowej Rady Radiofonii i Telewizji przy wprowadzaniu telewizji i radiofonii cyfrowej w standardzie kompresji sygnału telewizyjnego MPEG-4 (na dwa pierwsze multipleksy)” - dokument przyjęty przez KRRiT 15 listopada 2005 roku.
- Dwa projekty ogłoszeń o konkursie na rezerwację częstotliwości na cele rozpowszechniania lub rozprowadzania programów radiofonicznych lub telewizyjnych w sposób cyfrowy drogą rozsiewczą naziemną - przedstawione do konsultacji publicznej w dniach od 17 listopada do 10 grudnia 2005 roku.

Rozporządzenie KRRiT w sprawie trybu ogłaszania konkursu na rezerwację częstotliwości na cele rozpowszechniania lub rozprowadzania programów radiofonicznych lub telewizyjnych w sposób cyfrowy drogą rozsiewczą naziemną

3.3 Realizując art. 121 u.p.t., 7 września 2005 roku Krajowa Rada przyjęła rozporządzenie w sprawie trybu ogłaszania konkursu na rezerwację częstotliwości na cele rozpowszechniania lub rozprowadzania programów radiofonicznych lub telewizyjnych w sposób cyfrowy drogą rozsiewczą naziemną. Projekt rozporządzenia został poddany konsultacji publicznej w dniach od 21 lipca do 12 sierpnia 2005 roku.

W rozporządzeniu przyjęto osiem kryteriów oceny ofert. W trakcie konsultacji projektu rozporządzenia, podmioty konsultowane zgłaszały uwagi przede wszystkim co do dwóch z nich. Zostały one przeformułowane w porozumieniu z Urzędem Ochrony Konkurencji i Konsumentów tak by uwzględnić zastrzeżenia uczestników konsultacji:

- Kryterium „dysponowanie sprzętem niezbędnym do prowadzenia działalności” zostało zmienione na kryterium: „możliwość dysponowania sprzętem niezbędnym do prowadzenia działalności, wynikająca z prawa własności, posiadania, ograniczonych praw rzeczowych służących oferentowi bądź z innych umów cywilno-prawnych albo prawnie doniosłych porozumień różnego rodzaju i typu”;
- Kryteria „posiadanie doświadczenia w działalności nadawczej” oraz „doświadczenie w działalności telekomunikacyjnej, w tym samodzielne prowadzenie działalności w zakresie multipleksowania sygnałów cyfrowych”, zostały zmienione na kryterium: „posiadaną wiedzę i umiejętności (know-how) w działalności polegającej na świadczeniu usług łączności elektronicznej, a także doświadczenie zdobyte samodzielnie przez oferenta lub posiadane przez osoby, z którymi oferent zamierza współpracować (udziałowcy bądź akcjonariusze, podmioty uczestniczące w organizacji oferenta, pracownicy, podmioty współpracujące z oferentem na podstawie umów bądź porozumień innego rodzaju)”.

Zgodnie z przyjętym rozporządzeniem spełnienie przez oferentów kryteriów podlegać miało ocenie powołanej komisji, w oparciu o skalę ocen podawaną każdorazowo przy okazji ogłoszenia o konkursie. Powoływanie komisji konkursowej jest praktyką powszechnie stosowaną m.in. w postępowaniach przetargowych, jak i w postępowaniach przed dawnym Prezesem URTiP.

Standard kompresji

3.4 Podstawową nowością, jaką KRRiT wprowadziła w dokumencie „Działalność KRRiT w zakresie wprowadzania naziemnej telewizji cyfrowej w Polsce” było zwrócenie uwagi, że proces cyfryzacji być może należy zacząć od razu od standardu kompresji nowszego niż MPEG-2. Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji wielokrotnie podkreślała, że o powodzeniu konwersji zadecyduje przede wszystkim jakość oferty programowej, w tym dostępność nowych programów telewizyjnych przeznaczonych dla widzów polskich. Mógł to zagwarantować jedynie standard MPEG-4 (H.264). Rządowa „Strategia” wymienia jedynie standard MPEG-2, jako możliwy do zastosowania w naziemnej telewizji cyfrowej.

Zastosowanie nowego formatu kompresji MPEG-4 pozwalałoby na lepsze wykorzystanie widma, zdecydowanie lepszą techniczną jakość sygnału telewizyjnego oraz znacznie niższe koszty transmisji w stosunku do MPEG-2. Przy zastosowaniu MPEG-4 w multipleksie naziemnym można nadawać większą ilość programów z jakością SD (*Standard Definition*) lub z jakością HD (*High Definition*) niż w przypadku MPEG-2. Istnieje również – przy zastosowaniu właściwego oprogramowania – możliwość wprowadzenia kombinacji programów w standardzie SD i HD.

Z tych względów w ramach prac przygotowawczych do ogłoszenia konkursu na rezerwację częstotliwości na cele rozpowszechniania lub rozprowadzania programów radiofonicznych lub telewizyjnych w sposób cyfrowy drogą rozsiewczą naziemną, Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji opracowała „Harmonogram i tryb postępowania KRRiT przy wprowadzaniu telewizji i radiofonii cyfrowej przy zastosowaniu standardu kompresji sygnału telewizyjnego MPEG-4”, przekazany do konsultacji publicznej od 3 października do 30 października 2005 roku.

Spośród uwag nadesłanych w trakcie konsultowania projektu harmonogramu warto wymienić dwie, które wpłynęły na dalsze działania KRRiT:

- Standard MPEG-4 (H.264) spotkał się ze zdecydowanym poparciem większości uczestników, w tym nadawców;
- Niektóre konsultowane podmioty (ADB, TP Emitel) opowiedziały się za równoległym przeprowadzaniem konkursu na rezerwację częstotliwości oraz postępowaniem koncesyjnym, co znacznie skróciłoby proces uruchomienia pierwszych multipleksów.

Krajowa Rada zwróciła się też do Krajowej Izby Gospodarczej Elektroniki i Telekomunikacji z pytaniem o perspektywę dostępności urządzeń do odbioru sygnału telewizyjnego w standardzie kompresji obrazu MPEG-4 oraz do Instytutu Łączności z prośbą o opracowanie ekspertyzy dotyczącej wyboru dla Polski najkorzystniejszego standardu kodowania i kompresji sygnałów.

10 grudnia 2005 roku Krajowa Izba Gospodarcza Elektroniki i Telekomunikacji poinformowała, że „po analizach dotyczących możliwości zaoferowania przez producentów nowego >>chip’a<< dla technologii standardu kompresji wizji MPEG-4 (AVC) zgodnego z zaleceniem ITU-T H.264 już od początku wprowadzania w Polsce naziemnej telewizji cyfrowej, widzimy możliwość (z technicznego punktu widzenia) zaoferowania urządzeń do odbioru w tym standardzie. Producenci zrzeszeni w naszej Izbie widzą możliwość dostarczenia odbiorników zarówno w technologii MPEG-2 jak i MPEG-4 (AVC). Osobną sprawą jest cena tych urządzeń i gotowość rynku do ich kupna. Ramowy harmonogram i tryb postępowania KRRiT przy wprowadzaniu telewizji cyfrowej 9...0 da dostatecznie dużo czasu producentom urządzeń odbiorczych dla DVB-T na przygotowanie i uruchomienie produkcji set-top boksów wyposażonych w dekodery MPEG-4 (AVC) jak i MPEG-2. Producenci potrzebują na to od 9 do 12 miesięcy od momentu ogłoszenia minimalnych wymagań technicznych przez ministra ds. łączności na podst. Art. 132 ust. 3 prawa telekomunikacyjnego”.

Instytut Łączności przedstawił KRRiT ekspertyzę porównującą standardy kompresji, w której stwierdza, że standard MPEG-2 w chwili obecnej staje się standardem przestarzałym, natomiast standard MPEG-4 w wersji AVC/H.264 zawiera nowoczesne rozwiązania. W ekspertyzie „Analiza porównawcza algorytmów kodowania sygnału wizyjnego MPEG-2 i MPEG-4 w celu określenia liczby programów w multipleksie”, Instytut Łączności stwierdza:

- Standard AVC/H.264 jest standardem przyszłościowym i jako taki znajduje szersze zastosowanie podczas gdy standard MPEG-2 staje się standardem przestarzałym i będzie stopniowo wypierany przez rozwiązania nowocześniejsze, dające znacznie szersze możliwości.
- Coraz większa liczba producentów sprzętu odbiorczego już produkuje lub rozpoczyna produkcję dekoderek AVC/H.264 (w tym również RWT Radom planuje rozpoczęcie produkcji dekodera AVC/H.264 w połowie roku 2006).
- Przewodniczący Grupy Studiów 6 (radiofonia i telewizja) ITU-R zaleca wykorzystanie standardu AVC/H.264 w telewizyjnych systemach emisyjnych.
- Standard AVC/H.264 umożliwia przesyłanie w multipleksie dwukrotnie większej liczby programów telewizyjnych.

Odnosząc się do kwestii ceny dekoderek, Instytut stwierdził: Według producentów dekoderek (np. firmy ADB) cena dekodera multistandardowego MPEG-2 i AVC/H.264 będzie w początkowym okresie większa o 30% od ceny dekodera MPEG-2. Cena dostępnego za pół roku dekodera jednostandardowego AVC/H.264 nie będzie wyższa niż dekodera MPEG-2.

Krajowa Rada pierwotnie planowała przyznać koncesje programowe nim ogłosi konkurs na rezerwację częstotliwości, po to by operatorzy mieli rozeznanie o możliwej ofercie programowej jeszcze przed przystąpieniem do konkursu. Uwzględniając wyniki konsultacji, a także w trosce o przyspieszenie terminu uruchomienia pierwszych multipleksów, ostatecznie przyjęty przez KRRiT „Ramowy harmonogram” przewidywał, że proces rezerwacji częstotliwości dla operatora multipleksu oraz proces koncesjonowania nadawców będzie się toczył równolegle, a uruchomienie pierwszego naziemnego multipleksu cyfrowego nastąpi nie później niż w styczniu 2007 roku.

Decyzja o wprowadzeniu naziemnej telewizji cyfrowej w standardzie MPEG-4 oznaczała o wiele więcej programów dostępnych w pierwszych multipleksach, ale jednocześnie wiązała się z koniecznością uruchomienia procesu koncesyjnego. Ta decyzja z kolei spowodowała znaczne wydłużenie niektórych punktów harmonogramu zawartych w rządowej „Strategii przejścia z techniki analogowej na cyfrową w zakresie telewizji naziemnej”, co zresztą przewidziane zostało w pkt. 13 „Harmonogramu działań”.

Krajowa Rada zwróciła się do Ministra Infrastruktury, a następnie do Ministra Transportu i Budownictwa o uwzględnienie w zaktualizowanej wersji rządowego harmonogramu działań, zmian przedstawionych w „Ramowym harmonogramie” przygotowanym przez KRRiT. Jednocześnie zwróciła się z prośbą o uwzględnienie standardu MPEG-4 (H.264) w ramach prac nad projektem rozporządzenia w sprawie wymagań technicznych i eksploatacyjnych dla urządzeń konsumenckich służących do odbioru cyfrowych transmisji radiofonicznych i telewizyjnych.

Oferta programowa naziemnej telewizji cyfrowej

3.5 Zgodnie z „Strategią przejścia z techniki analogowej na cyfrową w zakresie telewizji naziemnej”, w dwóch pierwszych multipleksach powinny znaleźć się istniejące naziemne

programy nadawców polskich: TVP1, TVP2, TVP3 (program sieciowy), POLSAT, TVN, TV4, PULS. (tzw. „programy obowiązkowe”). Przyjmując za punkt wyjścia MPEG-4 zaistniała konieczność dopełnienia oferty multipleksu w drodze wskazania konkretnych programów przez KRRiT lub pozostawienia oferentom swobody zgłaszania dodatkowych, nowo koncesjonowanych programów (tzw. „programów dowolnych”), których wybór ostatecznie potwierdziłaby KRRiT w decyzji rezerwacyjnej.

KRRiT jest odpowiedzialna za koncesjonowanie programów cyfrowych nadawców (art. 33 oraz 34 u.r.t. w zw. z art. 40b i 46 ust. 1 pkt 5 ustawy o swobodzie działalności gospodarczej). Doświadczenia innych krajów sugerują, że sukces konwersji cyfrowej w Polsce zależy od dostępności w naziemnej telewizji cyfrowej nowych, oryginalnych programów polskich.

Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji, 22 listopada 2005 roku, rozpoczęła postępowanie konsultacyjne w sprawie koncesji na rozpowszechnianie programów radiowych i telewizyjnych w sposób cyfrowy poprzez wprowadzenie do multipleksu naziemnego (tzw. „cyfrowych koncesji programowych”). Celem konsultacji było zbadanie zainteresowania złożeniem wniosków o udzielenie koncesji na rozpowszechnianie programów radiowych i telewizyjnych w sposób cyfrowy poprzez wprowadzenie do multipleksu naziemnego oraz opinii na temat planowanego trybu postępowania wobec wniosków o udzielenie koncesji.

KRRiT w ramach prowadzonych konsultacji oczekiwała od wszystkich zainteresowanych podmiotów informacji o planowanej przez nich liczbie programów do umieszczenia w multipleksach i charakterze tych programów.

W konsultacji wzięło udział kilku potencjalnych nadawców cyfrowych programów telewizyjnych. Niewielka ich liczba sugeruje, że w obliczu oczekiwanych zmian ustawowych i niepewności podmiotów rynkowych co do dalszego przebiegu procesu konwersji, w konsultacji nie uzyskano pełnego obrazu sytuacji.

Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji, 24 listopada 2005 roku, przyjęła rozporządzenie w sprawie opłat za udzielenie koncesji na rozpowszechnianie programów radiofonicznych i telewizyjnych. Zgodnie z rozporządzeniem opłata za udzielenie koncesji na rozpowszechnianie programu w sposób cyfrowy poprzez wprowadzenie do multipleksu naziemnego wynosi 10.000 zł w przypadku programu radiowego oraz 100.000 zł w przypadku programu telewizyjnego. Opłata za wydanie koncesji byłaby pobierana dopiero po wydaniu decyzji w sprawie umieszczenia programu w sygnale multipleksu. Rozporządzenie zostało przesłane do uzgodnienia z Ministrem Finansów, a proces uzgodnieniowy nie został zakończony.

Ustalając relatywnie niski poziom tych opłat, KRRiT kierowała się troską o obniżenie barier dostępu do naziemnej telewizji cyfrowej dla nowych nadawców, a tym samym o zwiększenie strukturalnego i programowego pluralizmu telewizji w Polsce.

Wraz z przyjęciem „Strategii przejścia z techniki analogowej na cyfrową w zakresie telewizji naziemnej” przez Radę Ministrów, KRRiT zaprzestała pozytywnego rozpatrywania wniosków o dokonywanie rezerwacji częstotliwości lub zmian parametrów istniejących stacji analogowych dla tych kanałów telewizyjnych, których przydzielenie dla potrzeb nadawania analogowego prowadziłoby do naruszenia integralności sieci DVB-T i kolidowałoby z harmonogramem konwersji. W momencie wyłączenia sygnału analogowego w 2014 roku, nie mogą istnieć żadne koncesje dla nadawców z rezerwacją częstotliwości analogowych.

Projekty ogłoszeń o konkursie na rezerwację częstotliwości na cele rozpowszechniania lub rozprowadzania programów radiofonicznych lub telewizyjnych w sposób cyfrowy drogą rozszewczą naziemną

3.6 W dniach od 17 listopada do 10 grudnia 2005 roku Krajowa Rada przedstawiła do konsultacji publicznej dwa projekty ogłoszeń o konkursie na rezerwację „częstotliwości cyfrowych”. Podczas konsultacji projektów ogłoszeń KRRiT przedstawiła te zagadnienia, na których rozstrzygnięciu szczególnie jej zależało. Dotyczyły one:

1. Określenia trybu transmisji, tj. standardu kompresji i rodzaju modulacji, sygnału multipleksu;
2. Możliwości umieszczenia programów radiowych w sygnale multipleksu, w ramach części przepływności zarezerwowanej na usługi dodatkowe oraz określenie preferowanego systemu kodowania sygnału cyfrowego;
3. Ewentualnego ustanowienia wymogu wobec oferenta, polegającego na konieczności uwierzytelnienia składanej oferty poprzez przedstawienie umowy warunkowej lub listu intencyjnego podpisanego z nadawcą programu, który ma być umieszczony w sygnale multipleksu.

Wyniki konsultacji wskazały, że:

1. Konsultowane podmioty opowiadają się za zastosowaniem standardu kompresji MPEG-4;
2. Są one w dużej mierze przychylne możliwości umieszczenia programów radiowych w sygnale multipleksu (w efekcie decyzji samego operatora multipleksu);
3. Postawienie wymogu zawierania przez oferentów, już na etapie składania wniosków o rezerwację częstotliwości, umów warunkowych czy listów intencyjnych z nadawcami byłoby działaniem przedwczesnym.

Projekt ogłoszenia zakładał dwuetapowość ustalania pełnej oferty programowej multipleksu. W pierwszej kolejności, w trakcie procedury konkursowej miały zostać określone składniki audiowizualne sygnału multipleksu wybrane spośród 7 programów analogowych nadawanych obecnie drogą naziemną (zgodnie z rządową „Strategią” są to programy, które muszą znaleźć się w pierwszych dwóch multipleksach). Oferent miał być, zgodnie z projektem, zobowiązany do wybrania spośród nich programów, które chciałby umieścić w sygnale multipleksu. Ostateczne przyporządkowanie tych programów zawarte byłoby w decyzji w sprawie rezerwacji częstotliwości, zamykającej postępowanie konkursowe.

W decyzji tej KRRiT ewentualnie musiałaby skorygować brak lub dublowanie się programów „obowiązkowych” w obu multipleksach. Decyzja miała zawierać też zobowiązanie dla operatora do uzupełnienia - w określonym terminie - oferty programowej o programy, które uzyskały koncesję po ogłoszeniu konkursu. Równoległe z procedurą konkursową prowadzone byłoby bowiem postępowanie koncesyjne, które umożliwiłoby po zakończeniu konkursu na rezerwację częstotliwości, przedstawienie listy programów mogących stanowić zasób składników audiowizualnych sygnału multipleksu.

Z tej listy operator byłby zobowiązany dobrać programy, tak by w pełni wykorzystać przepływność sygnału multipleksu. Uzupełnienie składników audiowizualnych odbywać się miało w drodze zmiany decyzji o rezerwacji częstotliwości, dla zapewnienia realizacji celu

określonego w art. 1 ust. 2 i w ramach kompetencji KRRiT określonych w art. 118 ust. 6 u.p.t. Przewodniczący KRRiT, na wniosek podmiotu, który uzyskał rezerwację częstotliwości, miał uzupełnić sygnał multipleksu po stwierdzeniu, że zapewnione są użytkownikom maksymalne korzyści w zakresie różnorodności, ceny i jakości usług telekomunikacyjnych, przy jednoczesnym uwzględnieniu pozaekonomicznych interesów narodowych dotyczących kultury, języka i pluralizmu mediów, bez przeprowadzania odrębnego konkursu. Proces ten miał zakończyć się przed uruchomieniem multipleksu.

Rozwiązanie to przyjęto m.in. dlatego, by – wobec faktu, że w konkursie mógł wziąć udział każdy podmiot, w tym nadawca – w żaden sposób nie przesądzać z góry o sytuacji zwycięzców konkursu.

KRRiT spostrzegła, że przyjęta metoda „wyspowej” konwersji cyfrowej rodzi pewną trudność w organizowaniu konkursów na rezerwację częstotliwości dla operatorów multipleksów. Intencją jest bowiem tworzenie dla nich sieci ogólnokrajowych, by zagwarantować odbiorcom na terenie całego kraju dostęp do tej samej oferty naziemnej telewizji cyfrowej. W terminie ogłaszania pierwszych konkursów na sieci ogólnokrajowe nie jest możliwa – z braku wolnych częstotliwości - rezerwacja sieci częstotliwości pokrywających cały kraj, lecz jedynie pierwsze dwie wyspy.

Aby zapobiec konieczności przeprowadzania odrębnych konkursów na kolejne wyspy uzupełniające sieć ogólnokrajową, KRRiT zamierzała skorzystać z delegacji zawartej w art. 118 u.p.t., który dopuszcza możliwość odstąpienia od konkursu na rezerwację częstotliwości dla operatora multipleksu. W projekcie ogłoszenia o konkursie na pierwsze częstotliwości zawarty został, jako istotny, warunek rezerwacji polegający na zobowiązaniu oferenta do rozbudowy sieci multipleksu o kolejne wyspy w oparciu o tzw. pierwszą wyspę, w miarę jak będą zwalniane kolejne częstotliwości. Przyporządkowanie kolejnych częstotliwości miało odbywać się w trybie zmiany dokonanych już rezerwacji, co byłoby określone jako istotny warunek ogłoszenia na pierwszą częstotliwość w danym multipleksie.

Prace nad projektami ogłoszeń i ogłoszeniem konkursu zostały przerwane w związku ze zmianami legislacyjnymi wynikającymi z przyjęcia ustawy z 29 grudnia 2005 roku o przekształceniach i zmianach w podziale zadań i kompetencji organów państwowych właściwych w sprawach łączności, radiofonii i telewizji.

Model operatora multipleksu

3.7 Zakres roli programowej operatora multipleksu nie został rozstrzygnięty w prawie polskim, a ostateczne decyzje co do programowej zawartości multipleksu, zgodnie z obowiązującą do grudnia 2005 roku ustawą prawo telekomunikacyjne, miała podejmować KRRiT.

Przedstawiając do konsultacji dwa projekty ogłoszeń o pierwszych konkursach na rezerwację częstotliwości na cele rozpowszechniania lub rozprowadzania programów radiofonicznych lub telewizyjnych w sposób cyfrowy drogą rozsiewczą naziemną, KRRiT opowiedziała się za modelem maksymalnie aktywnego operatora, który w pewnych (powyżej opisanych) granicach dysponuje swobodą określania składników strumienia multipleksu.

Uznano, że należy pozostawić operatorowi maksymalną swobodę co do samodzielnego komponowania oferty programowej spośród siedmiu programów „obowiązkowych” (wskazanych w ogłoszeniu) i innych programów koncesjonowanych („dowolnych”). Działania te miały na celu ułatwienie operatorowi zorganizowania opłacalnej działalności gospodarczej, poprzez zestawienie oferty programowej atrakcyjnej dla odbiorców i ekonomicznie racjonalnej.

W świetle zmian ustawowych, opisane wyżej tryby i zasady mogą ulec zmianie, zwłaszcza, że zaprojektowany przez KRRiT model operatora, w intencji przyjazny dla działalności gospodarczej przedsiębiorców mających pełnić tę rolę, został zakwestionowany przez niektórych uczestników konsultacji, oczekujących raczej administracyjnej decyzji KRRiT określającej, które programy mają znaleźć się w danym multipleksie.

Nadawcy publiczni

3.8 Krajowa Rada stoi na stanowisku, że nadawcy publiczni powinni odgrywać ważną rolę w procesie konwersji cyfrowej, czemu dała wyraz zarówno w „Strategii państwa polskiego w dziedzinie mediów elektronicznych na lata 2005-2020”, jak również w opracowaniu „Działalność KRRiT w zakresie wprowadzania naziemnej telewizji cyfrowej w Polsce”.

KRRiT uznała, że nadawca publiczny powinien wziąć udział w konkursie o rezerwację „częstotliwości cyfrowych” wraz z innymi podmiotami, a nie otrzymać multipleks drogą decyzji administracyjnej, czego domagała się TVP SA.

Możliwe jest zapewnienie obecności programów nadawców publicznych w naziemnych multipleksach cyfrowych za pomocą jednej z trzech następujących metod:

- Zastosowanie przepisów *must-carry* i wprowadzenie tych programów decyzją KRRiT do multipleksu(ów), których operatorami są podmioty odrębne od nadawców publicznych;
- Przyznanie nadawcom publicznym, bądź spółce z ich 100% udziałem, statusu operatora multipleksu (w trybie konkursu);
- Przyznanie statusu operatora multipleksu spółce z udziałem nadawców publicznych.

Pierwszy z wymienionych wariantów mógłby (a nawet musiałyby) mieć zastosowanie wtedy, gdyby nadawcy publiczni nie mogli sami stać się operatorami multipleksu(ów). Prawo polskie jednak tego nie wyklucza. Należałoby go również zastosować, gdyby nadawcy publiczni sami zrezygnowali z występowania w roli operatora multipleksu(ów). Tak jednak nie jest.

Ostatni z wymienionych wariantów jest w obecnej sytuacji jedynie modelem teoretycznym, ponieważ TVP S.A. nie wyraziła zgody na utworzenie spółki z nadawcami koncesjonowanymi w celu ubiegania się o uzyskanie rezerwacji częstotliwości dla wspólnego multipleksu.

Należy więc przyjąć, że nadawca publiczny może, a zapewne nawet powinien, stać się operatorem multipleksu. Pytanie dotyczyło zatem jedynie drogi, która powinna do tego

doprowadzić, czyli czy nadawca ten powinien mieć obowiązek uczestniczenia w konkursie, czy też nie.

Prezes TVP S.A. wnioskował o przyznanie TVP S.A. multipleksu w drodze decyzji (czyli w trybie art. 26 ust.5-8 u.r.t), a nie w drodze konkursu (czyli w trybie art.117 u.p.t.), argumentując to w następujący sposób:

- Tryb rezerwacji częstotliwości powinien umożliwiać nadawcy publicznemu realizację ustawowych zadań;
- Przez interpretację stosunku u.r.t. do u.p.t. polegającą na odrzuceniu art. 117 u.p.t. jako wiążącego w sprawach sposobu rezerwacji częstotliwości w odniesieniu do nadawców publicznych. Wnioskujący traktuje przy tym przepisy prawa telekomunikacyjnego jako ogólne, a przepisy ustawy o radiofonii i telewizji jako szczególnowe i na tej podstawie wywodzi że „przepis art. 26 ust. 5 u.r.t. znajduje zastosowanie także do rezerwacji częstotliwości przeznaczonych do emisji cyfrowej (...). Art. 26 ust.5 i ust. 8 odsyłają tylko do wybranych przepisów prawa telekomunikacyjnego (art.114 i 115) – a contrario i uwzględniając art.1 ust. 3 u.p.t. nie ma podstaw do stosowania do nadawców publicznych przepisów art. 117 tej ustawy przewidujących tryb konkursowy rezerwacji częstotliwości dla emisji cyfrowej”.

Rozpatrując te argumenty, Krajowa Rada wzięła pod uwagę, że:

- Wnioskodawca nie wykazał, że rezerwacja częstotliwości cyfrowych jest niezbędna do wykonywania przez niego zadań ustawowych, co pozbawia uzasadnienia wyprowadzaną przez niego podstawę z art. 26 ust. 5 i ust. 8 u.r.t. Zgodnie bowiem z art. 115 ust. 3 u.p.t. nadawca publiczny może umieścić swój program w sygnale multipleksu prowadzonego przez operatora, który uzyskał rezerwację częstotliwości cyfrowych co oznacza, że nie jest konieczne samodzielne posiadanie rezerwacji częstotliwości. Kwestia ta nabiera szczególnego znaczenia w przypadku standardu MPEG-4, który daje możliwość umieszczenia w sygnale multipleksu znacznie większej ilości programów. W ten sposób najpełniej zostałoby wykorzystane widmo częstotliwości cyfrowej, co znacznie różni ją od częstotliwości analogowej przeznaczonej do transmisji jednego programu. Istota bowiem konwersji i wprowadzenia nowych regulacji w zakresie telewizji cyfrowej sprowadza się do oderwania regulacji programu od częstotliwości.
- Art. 26 ust. 5 i 8 u.r.t. nie daje samodzielnej podstawy do dokonania rezerwacji częstotliwości cyfrowych dla nadawcy publicznego, w trybie decyzji administracyjnej, z pominięciem procedury wyznaczonej u.p.t. Przepis ust. 8 w art. 26 został wpisany do ustawy o radiofonii i telewizji w tej samej ustawie (noweli prawa telekomunikacyjnego), która wprowadziła w art. 117 tryb konkursu jako najpełniej urzeczywistniający zasadę zachowania warunków konkurencji z art. 1 ust. 2 u.p.t. Między normami art. 26 ust. 5 i 8 u.r.t., a art. 117 u.p.t. zachodzi stosunek krzyżowania się co oznacza, że przy wykładni tych przepisów należy brać pod uwagę możliwość zastosowania obu tych przepisów przy uwzględnieniu zgodności z naczelnymi zasadami porządku prawnego w dziedzinie telekomunikacji. W tym względzie wykładnię art. 26 ust. 5 u.r.t. należy przeprowadzić w oparciu o regułę *lex posteriori derogat legi priori* (prawo nowsze wypiera prawa dawniejsze) co oznacza, że ust. 8 w art. 26 u.r.t., jako przepis nowszy w stosunku do ust. 5 tego przepisu, wprowadzony w noweli prawa telekomunikacyjnego wraz z art. 117, wskazuje na brak istnienia gwarancji ustawowej przyznania multipleksu nadawcy publicznemu w trybie „przydziału” administracyjnego. Decydujące znaczenie ma tu art. 1 ust. 2 u.p.t., który

wyraźnie statuuje zasadę ustawową, że stosowanie przepisów prawa telekomunikacyjnego musi realizować cele: wspierania równoprawnej i skutecznej konkurencji, zapewniania użytkownikom maksymalnych korzystnych w zakresie ceny, jakości i różnorodności usług. Wykładnię tę potwierdza także przepis art. 1 ust. 3 u.p.t. wskazujący na brak sprzeczności u.p.t. z innymi ustawami, przez co należy wnosić, iż przepisy u.p.t. trzeba stosować zawsze w stosunkach telekomunikacyjnych regulowanych także w innych ustawach, w ten sposób, że sprzeczności winny być usuwane poprzez odwołanie się do zasad prawa telekomunikacyjnego wyznaczonych w art. 1 ust. 2 u.p.t. W ten sposób należy przyjąć, że art. 117 u.p.t. najlepiej urzeczywistnia te zasady co prowadzi do ustalenia, że rezerwacji częstotliwości cyfrowych dokonuje się wyłącznie w trybie konkursu (art. 117 u.p.t.). Wyjątkiem jest odstępianie od konkursu, po uprzednim zastosowaniu postępowania konsultacyjnego (art.118 u.p.t.), co musi być poprzedzone wykazaniem, iż pomimo odstępiania od konkursu, spełnienie celów ustawy wyznaczonych w art. 1 ust. 2 u.p.t., jest zapewnione. W tym względnie art. 26 ust. 8 u.r.t. musi być zawsze stosowany poprzez art. 115 u.p.t. łącznie z art. 1 ust 2 u.p.t. czy to w trybie art. 117 u.p.t. (konkursu) czy art. 118 u.p.t. (odstępiania od konkursu).

- Zgodnie z przyjętym przez KRRiT rozporządzeniem w sprawie trybu ogłaszania konkursu na operatora multipleksu oraz w świetle przepisów u.p.t. nie istnieje inna droga dokonania rezerwacji częstotliwości aniżeli konkurs – chyba, że KRRiT podejmie uchwałę o odstępianiu od konkursu. W tym zakresie rozporządzenie pozostaje w zgodzie z samą delegacją ustawową, jak i z literą i duchem ustawy prawo telekomunikacyjne. Stosując obowiązujący w prawie pozytywnym wzorzec „racjonalnego ustawodawcy” nie ma podstaw do przypisywania temuż ustawodawcy posiadania zamiaru, który nie został wprost w ustawie uregulowany i do egzekwowania na podstawie takiego „domniemania” praw i obowiązków. Powyższe w całości odnosi się do przedmiotowego wniosku w zakresie, w jakim dotyczy on uprzywilejowania nadawcy publicznego poprzez przyznanie mu prawa do pełnienia funkcji operatora multipleksu, która to funkcja nie została temu nadawcy w cyt. ustawach *expressis verbis* przypisana.

Inne argumenty na rzecz zastosowania procedury konkursowej w stosunku do nadawcy publicznego na rezerwację częstotliwości były następujące:

- Zachowanie równych wyjściowych szans wszystkich podmiotów poprzez jednakowe, czyli pozbawione zarówno cech dyskryminacyjnych, jak i cech uprzywilejowania, traktowanie przez KRRiT wszystkich podmiotów. Umożliwiłoby to rzeczywiste zastosowanie kryterium oceny ofert w postaci zachowania warunków konkurencji. W tym świetle, wniosek TVP S.A. o przyznanie w pierwszym etapie jednego z dwóch dostępnych multipleksów bez procedury konkursowej, a w drugim etapie, o przyznanie połowy wszystkich uruchamianych w przyszłości multipleksów, jawi się *de facto* jako występowanie o pozycję uprzywilejowaną;
- Argumentem o charakterze komplementarnym był wynik publicznych konsultacji prowadzonych przez KRRiT wobec projektu „Działalności KRRiT w zakresie wprowadzania naziemnej telewizji cyfrowej w Polsce” oraz rozporządzenia. Większość biorących udział w tych konsultacjach opowiedziała się za przystąpieniem wszystkich uczestników do konkursu na rezerwację częstotliwości;
- Procedura konkursowa pozwoliłaby KRRiT ocenić stan przygotowania nadawcy publicznego do roli operatora multipleksu oraz jego udziału w wieloletnim procesie

wyspowego uruchomienia naziemnej telewizji cyfrowej zgodnie z planowanym harmonogramem, a także jego zdolność do poniesienia koniecznych nakładów. Natomiast zastosowanie wobec nadawcy publicznego trybu pozakonkursowego mogłoby utrudnić organowi regulacyjnemu dokonanie takiej oceny.

Udogodnienia towarzyszące

3.9 Udogodnieniami towarzyszącymi są m.in. interfejs programu aplikacyjnego (API), elektroniczny przewodnik po programach (EPG) i systemy warunkowego dostępu (CAS).

Zgodnie z ustawą prawo telekomunikacyjne, określenie wymagań technicznych dla interfejsów (art. 138 u.p.t.) oraz wymagań technicznych i eksploatacyjnych (art. 133 u.p.t.) dla systemów dostępu warunkowego, należało do obowiązków ministra właściwego ds. łączności, o ile zdecydowałby się na ich sformułowanie. Krajowa Rada skupiła się zatem na projektowaniu swojej polityki związanej z EPG.

KRRiT uznała, że EPG jest niezbędną usługą dodatkową, która powinna zostać udostępniona odbiorcom dzięki cyfryzacji. Istniejące platformy satelitarne już oferują EPG i należy spodziewać się, że docelowo będą oferowali ją wszyscy operatorzy (bez względu na platformę dostępu) z uwagi na jej atrakcyjność dla odbiorcy. EPG może być tworzone zarówno przez samego operatora multipleksu, jak i przez zewnętrznego operatora, jednak za treści w nim zawarte odpowiada operator multipleksu. Działania oraz polityka KRRiT w odniesieniu do operatorów multipleksu w zakresie EPG zmierza do osiągnięcia trzech podstawowych celów:

1. Zapewnienia w EPG stosownego miejsca programom (oraz informacji o programach) telewizji (oraz ewentualnie radiofonii) publicznej, a także umożliwienia odbiorcom w danym regionie łatwego dostępu do regionalnej wersji danego programu. (Sposób dostępu do programów telewizji i radiofonii publicznej i regionalnej powinien być co najmniej równie łatwy, jak dostęp do pozostałych programów. Zasada powinna dotyczyć programów niekoncesjonowanych, ale powinna uwzględniać również, w możliwie największym stopniu, programy tematyczne telewizji i radiofonii publicznej. Dotyczy ona ponadto informacji o tych programach.);
2. Zapewnienia osobom starszym i niepełnosprawnym (szczególnie mającym problemy ze wzrokiem lub słuchem) możliwie największej łatwości obsługi EPG poprzez dostarczanie stosownych rozwiązań oraz opcji technicznych;
3. Zapewnienia swobodnej konkurencji.

Ustalono, że wskazane byłoby, żeby systemy EPG we wszystkich docelowych multipleksach miały podobny format by umożliwić szybkie oswojenie się z nimi nowym użytkownikom. Z drugiej jednak strony KRRiT uznała, że wszelkie działania podjęte w tym celu nie mogą naruszać zasad swobodnej konkurencji.

Analizy rynku zgodnie z art. 10 ust. 3 i art. 21 ust. 1 ustawy Prawo telekomunikacyjne

3.10 Na podstawie art. 23 ust. 1 u.p.t. Przewodniczący Krajowej Rady Radiofonii i Telewizji 25 stycznia 2005 roku wydał postanowienie w sprawie wszczęcia postępowania w celu stwierdzenia, czy na rynkach właściwych wymienionych w art. 10 ust. 3 u.p.t., występuje skuteczna konkurencja.

O fakcie wszczęcia formalnej procedury została poinformowana Dyrekcja Generalna Komisji Europejskiej ds. społeczeństwa informacyjnego i mediów. Jednocześnie podjęto postępowanie wyjaśniające w sprawie zasadności zastosowania procedury konsolidacyjnej, określonej w art. 7 Dyrektywy ramowej. W wyniku odpowiedzi z Komisji Europejskiej oraz Urzędu Komitetu Integracji Europejskiej ustalono, że obowiązek poinformowania Komisji Europejskiej oraz państw członkowskich nastąpi dopiero na etapie formułowania wniosków płynących z analizy rynku i po stwierdzeniu ewentualnego wpływu decyzji na handel między państwami członkowskimi.

Przystąpiono do opisu rynków podlegających analizie Przewodniczącego KRRiT. Celem tych działań było stworzenie wstępnego opisu struktury rynku poprzez wskazanie ewentualnych jego uczestników, określenie występujących pomiędzy nimi zależności gospodarczych, pogrupowanie ich w zależności od relacji handlowych, które je łączą. W ramach tych prac podjęto próbę zdefiniowania rynku usług multipleksowania sygnału, której to definicji brak jest w u.p.t. Wstępny opis rynków telekomunikacyjnych stanowił bazę wyjściową dla dalszych prac. Zdefiniowano rynki od strony geograficznej, popytowej i podażowej (ustalenia listy podmiotów istniejących na tym rynku). Było to niezbędne do właściwej identyfikacji grup przedsiębiorstw istotnych dla funkcjonowania danego rynku oraz do zaprojektowania narzędzi pozwalających zebrać informację od uczestników tych rynków.

Zgodnie z zaleceniem UKIE, który sugerował przeprowadzenie konsultacji z URTiP i UOKiK co do kształtu formularzy, KRRiT postanowiła wzorować swoje formularze na drukach używanych przez URTiP tym bardziej, że rynki będące w kompetencji KRRiT powiązane są z rynkiem 18, czyli rynkiem usług transmisji programów radiofonicznych lub telewizyjnych w celu dostarczania treści radiofonicznych lub telewizyjnych użytkownikom końcowym (tzw. rynek 18 według Zalecenia Komisji z 11 lutego 2003 roku w sprawie właściwych rynków produktów i usług w sektorze łączności elektronicznej podlegających regulacji *ex ante* zgodnie z dyrektywą 2002/21/WE Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie wspólnych ram regulacyjnych dla sieci i usług łączności elektronicznej)

Na podstawie projektów formularzy udostępnionych do konsultacji przez Ministerstwo Infrastruktury w maju i wrześniu 2005 roku, KRRiT po konsultacjach z UOKiK, opracowała projekty własnych formularzy. Powtórna konsultacja z UOKiK została przerwana wejściem w życie ustawy o przekształceniach i zmianach w podziale zadań i kompetencji organów państwowych właściwych w sprawach łączności, radiofonii i telewizji.

Założono, że projekty formularzy zostaną przedstawione do konsultacji publicznej po wydaniu przez Ministra Infrastruktury rozporządzenia w sprawie wzoru formularzy danych, dotyczących działalności telekomunikacyjnej oraz wielkości sprzedaży usług telekomunikacyjnych, co pozwoli zweryfikować zgodność rozwiązań KRRiT z rozwiązaniami stosowanymi przez URTiP na mocy wspomnianego rozporządzenia i pozwoli uniknąć zarzuty o niejednakowe traktowanie przedsiębiorców telekomunikacyjnych.

Po skonsultowaniu projektów formularzy z otoczeniem rynkowym i przyjęciu przez KRRiT ich ostatecznego brzmienia, Krajowa Rada zamierzała wszcząć postępowanie w celu

stwierdzenia, czy na rynkach właściwych wymienionych w art. 10 ust. 3 u.p.t., występuje skuteczna konkurencja.

Jednocześnie KRRiT każdorazowo przesyłała uwagi do projektów formularzy Ministra Infrastruktury, szczególnie w zakresie rynku usług transmisji programów radiofonicznych lub telewizyjnych w celu dostarczania treści radiofonicznych lub telewizyjnych użytkownikom końcowym.

3.11 Przedstawiona powyżej działalność Krajowej Rady Radiofonii i Telewizji w zakresie wprowadzania naziemnej telewizji cyfrowej w Polsce została zawieszona po wejściu w życie ustawy o przekształceniach i zmianach w podziale zadań i kompetencji organów państwowych właściwych w sprawach łączności, radiofonii i telewizji. Ustawa ta przeniosła kompetencje w tym zakresie do utworzonego na jej podstawie Urzędu Komunikacji Elektronicznej.

IV. DZIAŁALNOŚĆ KRAJOWEJ RADY RADIOFONII I TELEWIZJI W ZAKRESIE TWORZENIA I STOSOWANIA PRAWA

4.1 Konstytucja RP z 2 kwietnia 1997 roku, w art. 213 ust. 2 stanowi, że Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji wydaje rozporządzenia, a w sprawach indywidualnych podejmuje uchwały.

Kompetencja KRRiT do podejmowania w zakresie przewidzianym ustawą rozstrzygnięć w sprawach koncesji na rozpowszechnianie i rozprowadzanie programów ma charakter administracyjny. Takie rozstrzygnięcia KRRiT podlegają kontroli sądowej.

Działalność prawotwórcza Krajowej Rady Radiofonii i Telewizji odbywa się w następujących formach:

- opracowywanie projektów ustaw,
- wydawanie aktów wykonawczych w postaci rozporządzeń,
- kształtowanie praktyki stosowania prawa z uwzględnieniem orzecznictwa sądów,
- opiniowanie projektów aktów ustawodawczych oraz umów międzynarodowych, dotyczących radiofonii i telewizji.

Realizacja ustawowych delegacji do wydawania przez KRRiT aktów wykonawczych

4.2 Rozporządzenie Krajowej Rady Radiofonii i Telewizji w sprawie trybu ogłaszania konkursu na rezerwację częstotliwości na cele rozpowszechniania lub rozprowadzania programów radiofonicznych lub telewizyjnych w sposób cyfrowy drogą rozsiewcą naziemną, wydane zostało na podstawie art. 121 ustawy z 16 lipca 2004 roku – Prawo telekomunikacyjne (Dz. U. Nr 171, poz. 1800 i Nr 273, poz. 2703).

Ustawa prawo telekomunikacyjne upoważniała Krajową Radę Radiofonii i Telewizji do określenia w drodze rozporządzenia:

- trybu ogłaszania konkursu na rezerwację częstotliwości na cele rozpowszechniania lub rozprowadzania programów radiofonicznych lub telewizyjnych w sposób cyfrowy, zwanego dalej „konkuresem”;

- szczegółowych wymagań, co do treści ogłoszenia o konkursie oraz co do zawartości dokumentacji dotyczącej konkursu;
- warunków i trybu organizowania, przeprowadzania i zakończenia konkursu.

Rozporządzenie wskazywało ponadto na możliwość odstąpienia od konkursu, zgodnie z dyspozycją przepisu art. 118 ust. 1 przywołanej powyżej ustawy.

Precedensowy charakter regulacji, przy jednoczesnej skomplikowanej strukturze samej delegacji ustawowej (zawartej faktycznie w kilku jednostkach redakcyjnych ustawy Prawo telekomunikacyjne: art. 115, 118 ust 2, 5 i 6 oraz art. 121) powodował konieczność rozstrzygnięcia komplikacji natury prawnej i legislacyjnej, w tym w szczególności związanych ze stosunkiem wskazanych przepisów do przepisów ustawy o radiofonii i telewizji.

Projekt rozporządzenia był poddany dwuetapowemu procesowi konsultacyjnemu.

W pierwszym etapie projekt konsultowany był z: Ministerstwem Kultury, Urzędem Ochrony Konkurencji i Konsumentów, Urzędem Regulacji Telekomunikacji i Poczty, Ministerstwem Infrastruktury. W drugim etapie projekt – zawierający poprawki wynikające z przyjętych uwag ww. resortów, był konsultowany z nadawcami, przedsiębiorcami telekomunikacyjnymi i organizacjami gospodarczymi skupiającymi przedsiębiorców telekomunikacyjnych oraz z Instytutem Łączności.

Przyjęto, że w świetle obowiązujących w dniu wydania rozporządzenia przepisów, regulacja warunków rezerwacji częstotliwości „cyfrowych” była czterostopniowa:

1. Ustawa – Prawo telekomunikacyjne: art. 114, 115, 117, 118 i 121 - ustalająca ustawowe zasady i warunki rezerwacji częstotliwości oraz delegację dla KRRiT do wydania rozporządzenia w sprawie organizacji konkursu na częstotliwości cyfrowe.
2. Rozporządzenie w sprawie konkursu – ustalające zasady organizacji konkursu, sposób jego przeprowadzenia, warunki jakim winno odpowiadać Ogłoszenie Przewodniczącego o konkursie, warunki ofert, a także sposób zakończenia konkursu.
3. Ogłoszenie Przewodniczącego KRRiT – określające warunki rezerwacji częstotliwości cyfrowej w sposób zupełny lub otwarty – w zależności od uchwały KRRiT; jest ono skierowane do nieoznaczonego adresata.
4. Decyzja o rezerwacji częstotliwości cyfrowych – określające w sposób zupełny konkretne warunki rezerwacji częstotliwości cyfrowych dla oznaczonego w niej podmiotu.

Normy ustawy prawo telekomunikacyjne oraz rozporządzenia w sprawie konkursu jako przepisy o charakterze generalno-abstrakcyjnym nie przesądzają jeszcze ostatecznego kształtu i warunków konkretnej rezerwacji częstotliwości. Konkretyzacja warunków rezerwacji częstotliwości następować powinna poprzez ogłoszenie Przewodniczącego KRRiT, a ostatecznie w decyzji o rezerwacji częstotliwości. Przy czym w przypadku gdy ogłoszenie Przewodniczącego KRRiT miałoby otwartą w całości lub w części formułę w zakresie audiowizualnych składników sygnału multipleksu, w samej decyzji rezerwacyjnej musiałyby nastąpić ostateczna konkretyzacja tych składników.

W związku z treścią delegacji ustawowej za zasadne i niezbędne uznano zawarcie w rozporządzeniu regulacji dotyczących postępowania konsultacyjnego i samego ogłaszania konkursu – jako czynności mieszczących się w pojęciu trybu organizacji konkursu. Postępowanie konsultacyjne byłoby obligatoryjne w przypadku konkursu oraz

w przypadku zamiaru odstąpienia od konkursu przez KRRiT. W rozporządzeniu przewidziano także możliwość uzupełnienia postępowania konsultacyjnego o kwestie dotyczące ustalenia składników audiowizualnych multipleksu mogących stanowić podstawę ogłoszenia Przewodniczącego KRRiT. Zgodnie z rozporządzeniem przedmiotem konsultacji miało być ogłoszenie o konkursie między innymi w zakresie pozycji składników audiowizualnych multipleksu. W ogłoszeniu składniki te mogłyby być wprost indywidualnie oznaczone lub mogłyby być wskazana jedynie liczba programów, jakie mają być wprowadzone do multipleksu. W przypadku wskazania jedynie liczby programów, to oferent miałby obowiązek oznaczyć programy, które zamierza wprowadzać do multipleksu. Zainteresowany rezerwacją częstotliwości cyfrowej czyniłby to w oparciu o prowadzoną przez KRRiT listę zasobów składników audiowizualnych multipleksu oczekujących na przypisanie do danego multipleksu. W tym zakresie pozostawionoby zainteresowanemu swobodę programową. Możliwy jest też model mieszany: margines swobody programowej przy jednoczesnej konieczności wprowadzania do multipleksu programów oznaczonych przez KRRiT w ogłoszeniu. W każdym jednak razie ostatecznie indywidualizacja programów musi nastąpić w decyzji rezerwacyjnej. Dzięki procesowi konsultacji przed ogłoszeniem konkursu zainteresowane podmioty – tak przyszli oferenci jak i nadawcy, mieliby prawo do zgłaszania swych propozycji, co do umieszczenia oczekiwanych przez nich składników audiowizualnych multipleksu. W ten sposób mogliby również wpłynąć na treść ogłoszenia Przewodniczącego KRRiT, np. w sytuacji gdy KRRiT zdecydowałaby się w całości oznaczyć indywidualnie programy. W przypadku, gdy liczba oferowanych programów przekraczałaby pojemność multipleksu, KRRiT dokonać miała wyboru programów i uporządkowania tych programów w sygnale multipleksu – zgodnie z przepisami art. 115 cyt. ustawy. Dopuszczono przy tym możliwość ustalenia tej listy w taki sposób, by w największym możliwym stopniu uwzględnić preferencje oferenta. Służyć temu miały konsultacje przed ogłoszeniem konkursu oraz otwarta bądź częściowo otwarta formuła Ogłoszenia. Sytuacja ta w istocie nabrałaby większego znaczenia w przypadku technologii MPEG-4. Programy, które nie zostałyby objęte rezerwacją częstotliwości dokonaną dla operatora multipleksu, musiałyby czekać na swój przydział do czasu ogłoszenia częstotliwości dla kolejnych multipleksów. Jeśli w wyniku konsultacji okazałoby się, że jest mniej programów niż kanałów w multipleksie, niezbędne byłoby poprzedzenie ogłoszenia o konkursie postępowaniem koncesyjnym na „nadawcę cyfrowego” lub zmiana obowiązujących koncesji. W rozporządzeniu przyjęto – zgodnie z art. 118 ust 5 cyt. ustawy, że warunki uczestnictwa, warunki jakim powinna odpowiadać oferta oraz kryteria oceny ofert określone zostaną w dokumentacji dotyczącej konkursu. W wyniku dokonanej analizy przyjęto, że całość dokumentacji dotyczącej konkursu stanowiłaby bardzo obszerny dokument, którego zamieszczanie w ogłoszeniu prasowym byłoby nieracjonalne i nieuzasadnione ekonomicznie. W jej skład bowiem winny wejść między innymi dokumenty określające politykę państwa polskiego w zakresie telewizji cyfrowej i mediów elektronicznych oraz dokumenty o działalności KRRiT w tym zakresie – jako istotnie wpływające na zakres i treść praw i obowiązków operatora multipleksu. Dla zapewnienia przejrzystości i obiektywności postępowania uznano za konieczne i wystarczające, aby z chwilą opublikowania ogłoszenia (w sposób wskazany w ustawie), dokumentacja ta była dostępna w miejscu wskazanym w ogłoszeniu. Tym samym przyjęto, że dokumenty dotyczące konkursu składać się będą z ogłoszenia Przewodniczącego KRRiT oraz z dokumentacji, o której mowa w § 3 ust. 3 rozporządzenia. Dokumentacja ta będzie stanowić immanentny element ogłoszenia, dostępny dla wszystkich zainteresowanych podmiotów.

Materia objęta delegacją przepisu art. 121 cytowanej ustawy nie była wcześniej przedmiotem regulacji w prawie polskim. W trakcie prac legislacyjnych nad cytowaną ustawą stwierdzono możliwość uzupełniania się kompetencji organów regulacyjnych w zakresie usług łączności elektronicznej wynikającą z zachodzących dynamicznie procesów

konwergencji technologicznej oraz związaną z tym konieczność przyjęcia regulacji zapewniającej rozdzielenie zakresu kompetencji – przy jednoczesnym właściwym uregulowaniu i nałożeniu obowiązku współpracy Prezesa URTiP i Przewodniczącego KRRiT. W ramach tej współpracy możliwe było wykorzystanie doświadczeń z dotychczasowej praktyki obydwu organów. Wobec tego, że rozporządzenie dotyczyło współzależnych rynków w rozumieniu pakietu dyrektyw WE z 2002 roku w sprawie usług łączności elektronicznej oraz wobec możliwego udziału w konkursie tych samych podmiotów (przedsiębiorców telekomunikacyjnych), które uczestniczyły w przetargach lub konkursach organizowanych przez Prezesa URTiP, wykorzystanie doświadczeń URTiP w zakresie organizacji konkursu znalazło dodatkowe uzasadnienie. W związku z powyższym, jak również dla wykonania postulatu zapewnienia obiektywnych, przejrzystych i niedyskryminujących żadnego uczestnika warunków konkursu przyjęto, że KRRiT przeprowadzi konkurs przy pomocy komisji konkursowej oraz określono kryteria, jakie winien spełniać członek komisji. W celu zagwarantowania przejrzystości postępowania konkursowego przyjęto ponadto szczegółowe rozwiązania dotyczące ogłaszania o przebiegu konkursu i jego wynikach. Uzyskanie istotnej dla ostatecznego wyniku konkursu opinii Prezesa UOKiK o zachowaniu warunków konkurencji wymagało współpracy KRRiT i Prezesa UOKiK, a także wykorzystanie stosowanych przez Prezesa UOKiK dokumentów mogących posłużyć do ustalenia czy spełnione zostały warunki konkurencji.

W decyzji o rezerwacji częstotliwości określone miałyby zostać konkretne składniki audiowizualne multipleksu oraz udział usług dodatkowych. Jednakże dla wykonalności samej decyzji niezbędne jest ustalenie innych istotnych warunków. W szczególności dotyczy to zastrzeżenia, że uprawniony z rezerwacji winien w oznaczonym w decyzji czasie udokumentować uzyskanie praw do rozpowszechniania lub rozprowadzania danego programu od nadawcy lub innego podmiotu dostarczającego treści audiowizualne. W przypadku niewykonania tego warunku Przewodniczący KRRiT stosowanie do postanowień art. 162 Kodeksu postępowania administracyjnego mógłby podjąć decyzję o wygaśnięciu decyzji o rezerwacji częstotliwości cyfrowych z uwagi na niedopełnienie warunku.

W przypadku gdyby uprawniony z rezerwacji częstotliwości cyfrowych (oferent, który nabył prawo z rezerwacji częstotliwości cyfrowych) nie mógłby porozumieć się z uprawnionym do treści audiowizualnych, decyzja o rezerwacji częstotliwości miała zawierać zastrzeżenie obowiązku złożenia wniosku o zmianę decyzji w zakresie składników audiowizualnych z jednoczesnym obowiązkiem wykazania, że brak osiągnięcia porozumienia nie jest zawiniony przez uprawnionego z rezerwacji cyfrowej oraz z obowiązkiem wskazania innego programu, który uprawniony z rejestracji zamierza wprowadzić do sygnału multipleksu. W tym przypadku niezbędne byłoby udokumentowanie, że w wypadku pozytywnej decyzji o zmianie decyzji o rezerwacji częstotliwości cyfrowych nadawca uzyskał prawo do rozpowszechniania lub rozprowadzenia programu lub innych treści audiowizualnych. Niezbędne byłoby też, aby w postępowaniu o zmianę decyzji uprawniony z rezerwacji wykazał, iż zmiana ta jest konieczna z uwagi na interes społeczny lub istotny interes strony. W razie złożenia wniosku o zmianę decyzji Przewodniczący KRRiT wezwałby uprawnionego do programu wskazanego w decyzji o rezerwacji częstotliwości do udziału w charakterze strony z uwagi na interes prawy jaki podmiot ten posiada w umieszczeniu go w sygnale multipleksu. W przypadku jeśli nie doszłoby do ugody, Przewodniczący KRRiT wydałby decyzję w sprawie zmiany decyzji o rezerwacji częstotliwości cyfrowych.

W celu zapewnienia trwałości rozstrzygnięcia konkursu dla zachowania praw stron wynikających z zasady swobody umów, przyjęto rozwiązanie co do sposobu zakończenia konkursu. W decyzji rezerwacyjnej byłyby oznaczane szczegółowo programy nadawców mające być rozprowadzane lub rozpowszechniane w multipleksie, a operator byłby

zobowiązany w ciągu 2 miesięcy od otrzymania decyzji rezerwacyjnej do przedstawienia KRRiT umów z oznaczonymi nadawcami z zastrzeżeniem warunku, że jeśli tego nie dokona decyzja ta wygasa. Na wypadek gdyby operator nie mógł dojść do porozumienia z nadawcą wskazanym decyzji rezerwacyjnej mógłby on mógł złożyć wniosek o zmianę jej treści w trybie art. 155 Kodeksu postępowania administracyjnego i przedstawić innego nadawcę, którego program miałby być rozpowszechniany w multipleksie. Umożliwiłoby to podjęcie postępowania ugodowego w ramach postępowania administracyjnego o zmianę decyzji o rezerwacji częstotliwości.

Rozporządzenie zostało ogłoszone w Dzienniku Ustaw z 2005 roku, Nr 186 poz. 1565 i weszło w życie 13 października 2005 roku.

Ustawa z 29 grudnia 2005 roku o przekształceniach w podziale zadań i kompetencji organów państwowych właściwych w sprawach łączności, radiofonii i telewizji (Dz. U. z 2005 roku, Nr 267, poz. 2258) uchyliła art. 121 prawa telekomunikacyjnego, stanowiąc jednocześnie, że rozporządzenie KRRiT jako przepis wykonawczy wydany na podstawie przepisów dotychczasowych zachowuje moc do czasu wejścia w życie nowych przepisów wykonawczych, jednak nie dłużej niż przez okres 12 miesięcy od dnia wejścia w życie ustawy.

4.3 Rozporządzenie Krajowej Rady Radiofonii i Telewizji z 23 czerwca 2005 roku w sprawie kwalifikowania audycji lub innych przekazów mogących mieć negatywny wpływ na prawidłowy fizyczny, psychiczny lub moralny rozwój małoletnich oraz audycji lub innych przekazów przeznaczonych dla danej kategorii wiekowej małoletnich, stosowania wzorów symboli graficznych i formuł zapowiedzi, wydane zostało na podstawie art. 18 ust. 6 ustawy z 29 grudnia 1992 roku o radiofonii i telewizji.

Rozporządzenie określa:

1. cechy oraz szczegółowe warunki kwalifikowania, rozpowszechnia i sposób zapowiadania audycji lub innych przekazów, które mogą być rozpowszechniane wyłącznie w godzinach od 23 do 6;
2. podział małoletnich na kategorie wiekowe z uwzględnieniem godzin nadawania audycji lub innych przekazów w godzinach od 6 do 23;
3. wzory symboli graficznych i formuł zapowiedzi audycji lub innych przekazów z uwzględnieniem stopnia szkodliwości audycji lub innych przekazów dla małoletnich w poszczególnych kategoriach wiekowych.

Dotychczas sprawy te regulowane były w rozporządzeniu Krajowej Rady Radiofonii i Telewizji z 20 listopada 2001 roku w sprawie szczegółowych zasad kwalifikowania, rozpowszechniania i sposobu zapowiadania audycji lub innych przekazów, które mogą zagrażać fizycznemu, psychicznemu lub moralnemu rozwojowi nieletnich.

Rozporządzenie ogłoszone zostało w Dzienniku Ustaw z 15 lipca 2005 roku Nr 130, poz. 1089.

4.4 Rozporządzenie Krajowej Rady Radiofonii i Telewizji z 2 czerwca 2005 roku w sprawie wysokości opłat abonamentowych za używanie odbiorników radiofonicznych i telewizyjnych oraz zniżek za ich uiszczanie z góry za okres dłuższy niż jeden miesiąc, wydane zostało na podstawie art. 3 ust. 5 w związku z art. 14 ust. 1 pkt 2 i art. 3 ust. 6 ustawy z 21 kwietnia 2005 roku o opłatach abonamentowych.

W rozporządzeniu ustalone zostały stawki opłat abonamentowych za używanie odbiorników radiofonicznych i telewizyjnych od 1 października 2005 roku do 31 grudnia 2005 roku. Rozporządzenie określa również zniżki za uiszczanie opłat abonamentowych za okres dłuższy niż jeden miesiąc.

Rozporządzenie ogłoszone zostało w Dzienniku Ustaw z 14 czerwca 2005 roku Nr 104, poz. 877.

4.5 Rozporządzenie Krajowej Rady Radiofonii i Telewizji z 23 sierpnia 2005 roku zmieniające rozporządzenie w sprawie wysokości opłat abonamentowych za używanie odbiorników radiofonicznych i telewizyjnych oraz zniżek za ich uiszczanie z góry za okres dłuższy niż jeden miesiąc, wydane zostało na podstawie art. 3 ust. 5 w związku z art. 14 ust. 1 pkt 2 i art. 3 ust. 6 ustawy z 21 kwietnia 2005 roku o opłatach abonamentowych.

Rozporządzenie zawiera zmianę zniżki za uiszczanie opłaty abonamentowej za używanie odbiorników telewizyjnych i radiofonicznych za dwa miesiące z góry z 3% na 2,5%.

Rozporządzenie ogłoszone zostało w Dzienniku Ustaw z 7 września 2005 roku Nr 170, poz. 1428. Powyższe rozporządzenie nie obowiązuje, ponieważ dotyczyło wysokości opłat abonamentowych od 1 października 2005 roku do 31 grudnia 2005 roku.

4.6 Rozporządzenie Krajowej Rady Radiofonii i Telewizji z 2 czerwca 2005 roku w sprawie wysokości opłat abonamentowych za używanie odbiorników radiofonicznych i telewizyjnych oraz zniżek za ich uiszczanie z góry za okres dłuższy niż jeden miesiąc w 2006 roku, wydane zostało na podstawie art. 3 ust. 5 w związku z art. 14 ust. 3 i art. 3 ust. 6 ustawy z 21 kwietnia 2005 roku o opłatach abonamentowych.

Rozporządzenie określa wysokość opłaty abonamentowych w roku kalendarzowym 2006 oraz zniżki za uiszczanie opłat z góry za okres dwóch, trzech, sześciu i dwunastu miesięcy.

Rozporządzenie ogłoszone zostało w Dzienniku Ustaw z 14 czerwca 2005 roku Nr 104, poz. 878.

4.7 Rozporządzenie Krajowej Rady Radiofonii i Telewizji z 2 czerwca 2005 roku w sprawie rodzajów dokumentów oraz wzoru oświadczenia potwierdzających uprawnienia do zwolnień od opłat abonamentowych, wydane zostało na podstawie art. 4 ust. 5 ustawy z 21 kwietnia 2005 roku o opłatach abonamentowych.

Rozporządzenie zawiera uregulowania w sprawie dokumentów jakie abonent, jest obowiązany złożyć w placówce operatora publicznego w celu uzyskania zwolnienia od opłat abonamentowych. Ponadto do rozporządzenia załączono wzór oświadczenia dotyczącego nie pozostawiania we wspólnym gospodarstwie domowym z dwiema lub więcej osobami, które ukończyły 26. rok życia i nie mają uprawnień do zwolnienia od tych opłat.

Rozporządzenie ogłoszone zostało w Dzienniku Ustaw z 14 czerwca 2005 roku Nr 104, poz. 879.

4.8 Rozporządzenie Krajowej Rady Radiofonii i Telewizji z 30 sierpnia 2005 roku zmieniające rozporządzenie w sprawie rodzajów dokumentów oraz wzoru oświadczenia potwierdzających uprawnienia do zwolnień od opłat abonamentowych, wydane zostało na podstawie art. 4 ust. 5 ustawy z 21 kwietnia 2005 roku o opłatach abonamentowych.

Rozporządzenie określa dokumenty, które potwierdzają uprawnienia do zwolnień od opłat abonamentowych dla osób zwolnionych na podstawie innych, niż ustawa o opłatach abonamentowych, ustaw. Ponadto do rozporządzenia załączono wór oświadczenia dotyczącego osób zwolnionych z opłat na podstawie przepisów innych niż ustawa o opłatach abonamentowych.

Rozporządzenie ogłoszone zostało w Dzienniku Ustaw z 21 września 2005 roku Nr 181, poz. 1523.

4.9 Rozporządzenie Krajowej Rady Radiofonii i Telewizji z 20 września 2005 roku w sprawie sposobu prowadzenia przez nadawcę ewidencji czasu nadawania audycji wytworzonych pierwotnie w języku polskim, audycji europejskich i audycji europejskich wytworzonych przez producentów niezależnych oraz czasu jej przechowywania, wydane zostało na podstawie art. 15a ust. 2 ustawy o radiofonii i telewizji

Rozporządzenie określa:

1. sposób prowadzenia przez nadawcę ewidencji czasu nadawania;
2. czas przechowywania ewidencji, nie krótszy niż 1 rok;
3. zakres informacji zawartych w ewidencji, w tym dane o terminie rozpowszechniania audycji, rzeczywisty czas trwania audycji, tytuł i producenta audycji.

Ewidencja, o której mowa w rozporządzeniu, służyć ma kontroli, czy nadawcy realizują określone w ustawie wymagania ilościowe dotyczące czasu emisji wymienionych audycji w rozpowszechnianych programach, oraz czy kwalifikując nadawane audycje do wymaganych kategorii, nadawcy czynią to zgodnie z ustawą, tj. uwzględniają w pełni wymienione w ustawie kryteria. KRRiT jest zobowiązana, jako organ kontrolny w dziedzinie mediów elektronicznych, do przygotowywania informacji na ten temat dla parlamentu, w ramach dorocznych sprawozdań, oraz dla Komisji Europejskiej, zgodnie z art. 4 ust. 3 Dyrektywy „O Telewizji bez Granic”. Zgodnie z dyrektywą, państwa członkowskie Unii Europejskiej przekazują Komisji raz na dwa lata sprawozdanie w sprawie realizacji art. 4 i 5 Dyrektywy, tj. wymaganego udziału audycji europejskich i audycji europejskich wytworzonych przez producentów niezależnych.

Zgodnie z dyspozycją art. 15a ust. 2 ustawy, KRRiT została zobowiązana do uwzględnienia w rozporządzeniu możliwości prowadzenia ewidencji w formie elektronicznej, konieczności zapewnienia przejrzystości i jawności informacji znajdujących się w ewidencji oraz nieobciążania nadawców nadmiernymi utrudnieniami i kosztami w związku z jej prowadzeniem.

KRRiT przedstawiła w załącznikach do rozporządzenia wzory sporządzania pisemnych wyciągów z ewidencji oraz wytyczne do sporządzenia tych wyciągów. Ma to na celu zapewnienie kompletności i jednolitej budowy wyciągów, tak aby było możliwe sporządzanie przez KRRiT na ich podstawie kompetentnych sprawozdań dla Parlamentu RP i Komisji Europejskiej, o których była mowa wyżej.

Rozporządzenie ogłoszone zostało w Dzienniku Ustaw z 15 grudnia 2005 roku Nr 201, poz. 1676.

4.10 Rozporządzenie Krajowej Rady Radiofonii i Telewizji z 22 marca 2005 roku zmieniające rozporządzenie w sprawie trybu postępowania w sprawach podziału czasu nieodpłatnego rozpowszechniania audycji wyborczych, sposobu przygotowania i emisji tych audycji oraz sposobu upowszechniania informacji o terminach emisji audycji wyborczych przed wyborami do rad gmin, rad powiatów i sejmików województw, wydane zostało na podstawie art. 77 ust. 3 ustawy z 16 lipca 1998 roku – Ordynacja wyborcza do rad gmin, rad powiatów i sejmików województw.

W rozporządzeniu wprowadzono zmiany, które pozwolą na wykonywanie czynności związanych z podziałem czasu nieodpłatnego rozpowszechniania audycji wyborczych w wyborach przedterminowych, w których skrócono terminy wykonywania czynności wyborczych. Dokonano również zmiany załącznika Nr 1 i 2 do rozporządzenia, w których określono obszary emitowania programów regionalnych przez spółki radiofonii regionalnej i oddziały terenowe Telewizji Polskiej S.A., poprzez usunięcie z tabel kolumn zawierających opis okręgów wyborczych, co pozwoli na uniknięcie nowelizowania rozporządzenia w związku ze zmianami w zasadniczym podziale terytorialnym kraju.

Rozporządzenie ogłoszone zostało w Dzienniku Ustaw z 12 kwietnia 2005 roku Nr 59, poz. 516.

4.11 Rozporządzenie Krajowej Rady Radiofonii i Telewizji z 7 czerwca 2005 roku zmieniające rozporządzenie w sprawie trybu postępowania w sprawach podziału czasu nieodpłatnego rozpowszechniania audycji wyborczych, sposobu przygotowania i emisji tych audycji oraz sposobu upowszechniania informacji o terminach emisji audycji wyborczych przed wyborami do rad gmin, rad powiatów i sejmików województw, wydane zostało na podstawie art. 77 ust. 3 ustawy z 16 lipca 1998 roku – Ordynacja wyborcza do rad gmin, rad powiatów i sejmików województw.

W rozporządzeniu dokonano wykreślenia z załącznika Nr 1 i 2 miasta Wałbrzych oraz powiatu warszawskiego, który zastąpiono miastem stołecznym Warszawą. Ponadto w części tabel dotyczących województwa warmińsko-mazurskiego dopisano powiat węgorzewski.

Rozporządzenie ogłoszone zostało w Dzienniku Ustaw z 21 czerwca 2005 roku Nr 109, poz. 920.

4.12 Rozporządzenie Krajowej Rady Radiofonii i Telewizji z 10 marca 2005 roku zmieniające rozporządzenie w sprawie trybu postępowania w sprawach podziału czasu nieodpłatnego rozpowszechniania audycji wyborczych, sposobu przygotowania i emisji tych audycji oraz sposobu upowszechniania informacji o terminach emisji audycji wyborczych w wyborach na wójtów, burmistrzów i prezydentów miast, wydane zostało na podstawie art. 23 ust. 7 ustawy z 20 czerwca 2002 roku o bezpośrednim wyborze wójta, burmistrza i prezydenta miasta.

W rozporządzeniu dokonano zmiany załącznika Nr 1 i 2 do rozporządzenia, w których określono obszary emitowania programów regionalnych przez spółki radiofonii regionalnej i oddziały terenowe Telewizji Polskiej S.A., poprzez usunięcie z tabel kolumn zawierających

opis okręgów wyborczych, co pozwoli na uniknięcie nowelizowania rozporządzenia w związku ze zmianami w zasadniczym podziale terytorialnym kraju.

Rozporządzenie ogłoszone zostało w Dzienniku Ustaw z 12 kwietnia 2005 roku Nr 59, poz. 513.

4.13 Rozporządzenie Krajowej Rady Radiofonii i Telewizji z 7 czerwca 2005 roku zmieniające rozporządzenie w sprawie trybu postępowania w sprawach podziału czasu nieodpłatnego rozpowszechniania audycji wyborczych, sposobu przygotowania i emisji tych audycji oraz sposobu upowszechniania informacji o terminach emisji audycji wyborczych w wyborach na wójtów, burmistrzów i prezydentów miast, wydane zostało na podstawie art. 23 ust. 7 ustawy z 20 czerwca 2002 roku o bezpośrednim wyborze wójta, burmistrza i prezydenta miasta.

W rozporządzeniu dokonano wykreślenia z załącznika Nr 1 i 2 miasta Wałbrzych oraz powiatu warszawskiego, który zastąpiono miastem stołecznym Warszawą. Ponadto w części tabel dotyczących województwa warmińsko-mazurskiego dopisano powiat węgorzewski.

Rozporządzenie ogłoszone zostało w Dzienniku Ustaw z 21 czerwca 2005 roku Nr 109, poz. 923.

4.14 Rozporządzenie Krajowej Rady Radiofonii i Telewizji z 10 marca 2005 roku zmieniające rozporządzenie w sprawie trybu postępowania w sprawach podziału czasu rozpowszechniania audycji wyborczych, zakresu rejestracji, sposobu przygotowania i emisji tych audycji w wyborach do Parlamentu Europejskiego, wydane zostało na podstawie art. 78 ust. 8 ustawy z 23 stycznia 2004 roku – Ordynacja wyborcza do Parlamentu Europejskiego.

W rozporządzeniu dokonano zmiany załącznika Nr 1 i 2 do rozporządzenia, w których określono obszary emitowania programów regionalnych przez spółki radiofonii regionalnej i oddziały terenowe Telewizji Polskiej S.A., poprzez usunięcie z tabel kolumn zawierających opis okręgów wyborczych, co pozwoli na uniknięcie nowelizowania rozporządzenia w związku ze zmianami w zasadniczym podziale terytorialnym kraju.

Rozporządzenie ogłoszone zostało w Dzienniku Ustaw z 12 kwietnia 2005 roku Nr 59, poz. 515.

4.15 Rozporządzenie Krajowej Rady Radiofonii i Telewizji z 7 czerwca 2005 roku zmieniające rozporządzenie w sprawie trybu postępowania w sprawach podziału czasu rozpowszechniania audycji wyborczych, zakresu rejestracji, sposobu przygotowania i emisji tych audycji w wyborach do Parlamentu Europejskiego, wydane zostało na podstawie art. 78 ust. 8 ustawy z 23 stycznia 2004 roku – Ordynacja wyborcza do Parlamentu Europejskiego.

W rozporządzeniu dokonano wykreślenia z załącznika Nr 1 i 2 miasta Wałbrzych oraz powiatu warszawskiego, który zastąpiono miastem stołecznym Warszawą. Ponadto w części tabel dotyczących województwa warmińsko-mazurskiego dopisano powiat węgorzewski.

Rozporządzenie ogłoszone zostało w Dzienniku Ustaw z 21 czerwca 2005 roku Nr 109, poz. 924.

4.16 Rozporządzenie Krajowej Rady Radiofonii i Telewizji z 10 marca 2005 roku zmieniające rozporządzenie w sprawie trybu postępowania w sprawach podziału czasu rozpowszechniania audycji referendalnych, sposobu przygotowania i rozpowszechniania tych audycji oraz sposobu upowszechniania informacji o terminach rozpowszechniania audycji referendalnych, wydane zostało na podstawie art. 55 ust. 1 ustawy z 14 marca 2003 roku o referendum ogólnokrajowym.

W rozporządzeniu dokonano zmiany w § 12 ust. 2, w którym enumeratywnie wymieniono wszystkie oddziały terenowe Telewizji Polskiej, w których rozpowszechniane są programy regionalne. Związane to było z nowelizacją ustawy z 29 grudnia 1992 roku, która weszła w życie z 1 stycznia 2005 roku, a która wskazywała cztery nowo utworzone oddziały terenowe tej spółki.

Rozporządzenie ogłoszone zostało w Dzienniku Ustaw z 12 kwietnia 2005 roku Nr 59, poz. 514.

Udział w pracach nad projektem ustawy o opłatach abonamentowych

4.17 Ustawa o opłatach abonamentowych uchwalona przez Sejm 21 kwietnia 2005 roku jest konsekwencją wyroku Trybunału Konstytucyjnego z 9 września 2004 roku.

Trybunał Konstytucyjny orzekł w sposób mieszany, uznając zaskarżone przez Rzecznika Praw Obywatelskich przepisy ustawy o radiofonii i telewizji w części za zgodne z Konstytucją RP, a w części za niezgodne z Konstytucją RP. Zakwestionowane przez Rzecznika Praw Obywatelskich przepisy art. 6 ust. 2 pkt 6 oraz art. 48 ust. 3 ustawy o radiofonii i telewizji zostały uznane za niezgodne z art. 217 Konstytucji oraz art. 92 ust.1 Konstytucji lecz za zgodne z art. 213 Konstytucji. Trybunał Konstytucyjny uznał, iż opłata abonamentowa jest daniną publiczną, która jak każda danina, winna być wyczerpująco określona w akcie rangi ustawowej, z uwagi na zasadę ochrony interesów fiskalnych obywateli, przy jednoczesnym zachowaniu wymogów z art. 217 Konstytucji. Trybunał Konstytucyjny orzekł, że elementy konstytucyjne daniny publicznej nie mogą być określane w akcie wykonawczym do ustawy – rozporządzeniu KRRiT. Jednocześnie Trybunał Konstytucyjny orzekł, iż zakwestionowane przepisy są jednak zgodne z art. 213 Konstytucji co oznacza, iż opłata abonamentowa została uznana jako fundament finansowy ustroju radiofonii i telewizji, podlegający kompetencji KRRiT, która na podstawie art. 213 ust. 1 Konstytucji ma prawo wydawać w zakresie opłaty abonamentowej rozporządzenia, określające wysokość stawki, sposób poboru, kontroli wydatkowania itp.

Zgodnie z orzeczeniem Trybunału Konstytucyjnego w ust. 1 art. 3 ustawy o opłatach abonamentowych została określona maksymalna wysokość miesięcznej opłaty za używanie odbiorników radiofonicznych i telewizyjnych, na podstawie której KRRiT do 31 maja każdego roku ma obowiązek ogłosić w Dzienniku Urzędowym Rzeczypospolitej Polskiej „Monitor Polski” stawki kwotowe tych opłat. KRRiT zwolniona jest z tego obowiązku w przypadku, jeżeli do 31 maja każdego roku, w drodze rozporządzenia, ustali niższą niż wskazaną w ustawie wysokość opłat abonamentowych. Bez względu na to, jakie czynności podejmie KRRiT w przedmiocie określenia wysokości opłaty abonamentowej, to zgodnie z delegacją ustawową wynikająca z art. 3 ust. 6, ma obowiązek określania w drodze rozporządzenia zniżki za uiszczanie opłat abonamentowych z góry za okres dłuższy niż jeden miesiąc. Pomimo, że ustawa o opłatach abonamentowych utrzymała dotychczasowy katalog

osób zwolnionych z opłat abonamentowych, to znacznemu ograniczeniu ulegnie ilość osób zwalnianych po wejściu w życie ustawy. Zgodnie z ustawą zwolnienie nie przysługuje bowiem, osobom, które pozostają we wspólnym gospodarstwie domowym z co najmniej dwiema osobami, które ukończyły 26 rok życia, niespełniającymi warunków do uzyskania tych zwolnień. Na podstawie delegacji ustawowej wynikającej z art. 4 ust. 5 ustawy KRRiT została zobowiązana do określenia, w drodze rozporządzenia, rodzaju dokumentów oraz wzorów oświadczeń uprawniających do zwolnień od uiszczania opłaty abonamentowej. Prawo do zwolnień od opłat abonamentowych zachowały osoby, które korzystają z tego prawa na podstawie dotychczasowych przepisów, pod warunkiem złożenie w terminie 6 miesięcy od dnia wejścia w życie ustawy oświadczenia, że spełniają warunki do korzystania ze zwolnień.

Nowym rozstrzygnięciem wprowadzonym do tej ustawy przez art. 5 ust. 2 jest zwolnienie od obowiązku rejestracji odbiorników radiofonicznych i telewizyjnych:

- wykorzystywanych wyłącznie przy tworzeniu audycji lub innych przekazów;
- wykorzystywanych wyłącznie przy tworzeniu, rozpowszechnianiu lub rozprowadzaniu programów radiowych i telewizyjnych, w tym do kontroli jakości rozpowszechniania lub rozprowadzania;
- przeznaczonych przez przedsiębiorcę wyłącznie do sprzedaży lub przekazania osobom trzecim do używania na podstawie umów, jeżeli czynności te należą do przedmiotu działalności gospodarczej danego przedsiębiorcy.

Nie uległ zmianie operator publiczny uprawniony do rejestrowania odbiorników, pobierania opłat abonamentowych, naliczania odsetek za zwłokę w uiszczaniu opłat, którym jest nadal państwowe przedsiębiorstwo użyteczności publicznej Poczta Polska. Nadzór nad wykonaniem kontroli obowiązku rejestracji odbiorników oraz pobierania opłat sprawuje minister właściwy do spraw łączności.

Ustawa o opłatach abonamentowych wprowadziła bardzo istotne z punktu widzenia ściągalności opłat abonamentowych rozstrzygnięcia, tj. stosowanie do opłat przepisów o postępowania egzekucyjnego w administracji oraz naliczania za opróżnienia w uiszczaniu opłat odsetek w wysokości jak dla zaległości podatkowych. Utrzymany został natomiast dotychczas obowiązujący system dotyczący: przeznaczenia opłat abonamentowych na cele misyjne, podziału wpływów, kontroli wydatków oraz sposobu gromadzenia wpływów. Ustawodawca nie pozbawił KRRiT dotychczasowych kompetencji w tym zakresie.

Ustawa o opłatach abonamentowych nakłada na zarządy spółek publicznej radiofonii i telewizji obowiązek publicznego udostępniania, do 15 marca za poprzedni rok kalendarzowy, sprawozdania z wykorzystania wpływów z opłat abonamentowych, odsetek za zwłokę w ich uiszczaniu oraz kar za używanie niezarejestrowanych odbiorników na realizację misji publicznej.

Ustawa z 21 kwietnia 2005 roku o opłatach abonamentowych ogłoszona została w Dzienniku Ustaw z 16 maja 2005 roku Nr 85, poz. 728, weszła w życie 16 czerwca 2005 roku, z wyjątkiem przepisu mówiącego o prowadzeniu rachunku KRRiT przez Bank Gospodarstwa Krajowego, na który wpływają pobrane opłaty abonamentowe i odsetki za zwłokę, który wszedł w życie 17 sierpnia 2005 roku.

Prace nad ustawą o ochronie małoletnich przed szkodliwymi treściami prezentowanymi w środkach masowego komunikowania

4.18 Sejm RP podjął prace nad obywatelskim projektem ustawy o ochronie małoletnich przed szkodliwymi treściami, prezentowanymi w środkach masowego komunikowania. Prace nad projektem ustawy toczą się w podkomisji nadzwyczajnej do rozpatrzenia obywatelskiego projektu ustawy o zakazie promowania przemocy w środkach masowego przekazu.

Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji zgłosiła uwagi do projektu. Zdaniem Krajowej Rady Radiofonii i Telewizji proponowane przepisy powinny przede wszystkim znaleźć się w ustawach, regulujących funkcjonowanie poszczególnych środków masowego komunikowania, takich jak np. w ustawa o kinematografii, ustawa o radiofonii i telewizji, ustawa prawo prasowe.

Zmiany statutów jednostek publicznej radiofonii i telewizji

Radiofonia publiczna

4.19 Zgodnie z art. 29 ust. 3 ustawy o radiofonii i telewizji oraz w związku z wnioskami zarządów spółek radiofonii regionalnej Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji wyraziła zgodę na zmianę niektórych przepisów w statutach tych spółek. Zmiany te dotyczyły następujących spółek:

- Polskie Radio-Regionalna Rozgłośnia w Zielonej Górze „Radio Zachód” Spółka Akcyjna;
- Polskie Radio-Regionalna Rozgłośnia w Opolu „PRO FM” Spółka Akcyjna.

Zmiana dotycząca statutu spółki Polskie Radio-Regionalna Rozgłośnia w Zielonej Górze „Radio Zachód” Spółka Akcyjna dotyczyła określenia sposobu podejmowania uchwał przez Zarząd oraz Radę Nadzorczą spółki i wynikała z konieczności dostosowania statutu do przepisów Kodeksu Spółek Handlowych.

Zmiana statutu spółki Polskie Radio-Regionalna Rozgłośnia w Opolu „PRO FM” Spółka Akcyjna dotyczyła przedmiotu działalności Spółki, wynikała z dostosowania statutu do obowiązujących przepisów, dotyczących Polskiej Klasyfikacji Działalności (PKD) oraz rozszerzała zakres przedmiotu działalności Spółki.

Telewizja Publiczna

4.20 W związku z wnioskiem Ministra Skarbu Państwa z 25 marca 2005 roku Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji podjęła 26 kwietnia 2005 roku uchwałę nr 188/2005, która uchyliła częściowo uchwałę Krajowej Rady Radiofonii i Telewizji nr 378/2004 oraz w całości uchwały 631/2004 i 632/2004. Wszystkie dotyczyły zmian w statucie Telewizji Polskiej S.A. Jednocześnie w uchwale nr 188/2005 Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji wyraziła zgodę na część zmian w statucie Telewizji Polskiej S.A., wnioskowanych przez Ministra Skarbu Państwa. Zaakceptowane zmiany dotyczyły m.in. kompetencji organów spółki.

Uchwałą Krajowej Rady Radiofonii i Telewizji nr 189/2005 z 26 kwietnia 2005 roku została zmieniona uchwała nr 677/2004 poprzez jej częściowe uchylenie oraz nadanie nowego brzmienia nieuchylonej części tej uchwały, polegającego na skierowaniu do Ministra Skarbu

Państwa propozycji dodania w statucie Telewizji Polskiej S.A. postanowień przejściowych, dotyczących określenia sytuacji zawieszenia członka zarządu.

W uchwale nr 190/2005 z 26 kwietnia 2005 roku Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji przedstawiła Ministrowi Skarbu Państwa propozycje dodatkowych zmian statutu Telewizji Polskiej S.A., w celu poddania ich procedurze uzgodnień z Ministrem Skarbu Państwa, które dotyczyły m.in. określenia stanowisk kierowniczych w Telewizji Polskiej S.A. oraz sposobu powołania rady nadzorczej Telewizji Polskiej S.A.

Ponadto Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji podjęła uchwały nr 272/2005, 495/2005. oraz 534/2005, dotyczące statutu Telewizji Polskiej S.A. m.in. w zakresie rozszerzenia kompetencji rady nadzorczej Telewizji Polskiej S.A. oraz rozszerzenia listy stanowisk kierowniczych w Telewizji Polskiej S.A.

Wpływ orzecznictwa na działalność KRRiT – przykłady

Wyrok w sprawie skargi spółki Agencja Reklamowa EKS Radio Konin Sp. z o.o.

4.21 Wyrokiem z 21 kwietnia 2005 roku (sygn.VI SA/Wa 109/04) Wojewódzki Sąd Administracyjny w Warszawie oddalił skargę Agencji Reklamowej EKS Radio Konin Sp. z o.o. z siedzibą w Koninie na decyzję Przewodniczącego KRRiT z 2 grudnia 2003 roku nr DK - 287/2003 w przedmiocie odmowy udzielenia koncesji. Organ administracji uzasadniał odmowę udzielenia koncesji m.in. z uwagi na niewywiązywanie się przez spółkę z obowiązków z tytułu korzystania z praw autorskich, nieudokumentowanie posiadania środków finansowych wystarczających do realizacji zaplanowanych zadań. Spółka twierdziła, iż pomiędzy nią a organizacją zbiorowego zarządzania prawami autorskimi Stowarzyszeniem Autorów ZAiKS doszło do porozumienia w zakresie spłat zaległych należności, oraz podnosiła, iż posiada wystarczającą ilość sprzętu do prowadzenia zamierzonej działalności.

Wojewódzki Sąd Administracyjny stwierdził w uzasadnieniu wyroku, iż zadaniem radiofonii i telewizji jest m.in. popieranie krajowej twórczości audiowizualnej (art. 1 ust. 1 pkt 5 ustawy o radiofonii i telewizji). Popieranie tej twórczości wyraża się także w zapewnianiu twórcom należnych tantiem. Jak wynika z akt sprawy, przeciwko skarżącemu zapadły trzy prawomocne wyroki w sprawach o zapłatę tantiem za korzystanie z chronionych utworów. Fakty te dowodzą, iż skarżący nie wywiązywał się z obowiązków ustawowych nałożonych na nadawców.

Od orzeczenia Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego skarżący złożył skargę kasacyjną.

Wyrok w sprawie skargi spółek Karolina Sp. z o.o., O`le Sp. z o.o. oraz Lokalne Rozgłośnie Radiowe Sp. z o.o.

4.22 Postanowieniem z 22 listopada 2005 roku (sygn. VI SA/Wa 644 – 646/05) Wojewódzki Sąd Administracyjny w Warszawie po rozpoznaniu na posiedzeniach niejawnych skarg spółek Karolina Sp. z o.o., O`le Sp. z o.o. oraz Lokalne Rozgłośnie Radiowe Sp. z o.o. , odrzucił skargi tych spółek na ogłoszenia Przewodniczącego KRRiT o możliwości uzyskania koncesji na rozpowszechnianie programów radiowych. Skarżące spółki domagały się uchylenia naruszenia prawa poprzez uchylenie ogłoszeń Przewodniczącego KRRiT w zaskarżonym zakresie oraz zobowiązania organu koncesyjnego do ponownego ogłoszenia o możliwości uzyskania koncesji na rozpowszechnianie programu radiowego w

tym zakresie, o treści zgodnej z prawem. Organ koncesyjny oprócz zarzutów o charakterze materialnoprawnym, złożył zarzuty o charakterze formalnym, wnioskując o odrzucenie skarg ze względu na brak właściwości sądu administracyjnego.

Wojewódzki Sąd Administracyjny uznał, iż zaskarżane przez spółki ogłoszenie Przewodniczącego KRRiT o możliwości uzyskania koncesji na rozpowszechnianie programu radiowego, wydane na podstawie art. 34 ust. 1 ustawy o radiofonii i telewizji nie jest skierowane do określonych i oznaczonych podmiotów, lecz do nieograniczonej i nieoznaczonej liczby adresatów zainteresowanych rozpowszechnianiem programów na podanych w ogłoszeniu warunkach, informując o możliwości uzyskania koncesji, podając warunki zgodnie z dyspozycją przepisu art. 34 ust. 1a ustawy o radiofonii i telewizji i jako takie wyznacza granice oferty publicznej skierowanej do nieograniczonej i nieoznaczonej liczby podmiotów. Ogłoszenie Przewodniczącego KRRiT nie jest skierowane do konkretnych, imiennie oznaczonych podmiotów znajdujących się w określonej sytuacji i jako takie nie podlega zaskarżeniu do sądu administracyjnego.

Orzeczenie Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w przedmiotowej sprawie ma doniosłe znaczenie w odniesieniu do działalności regulacyjnej Krajowej Rady Radiofonii i Telewizji. Stanowisko sądu administracyjnego pozwala KRRiT na regulowanie rynku mediów na poziomie ogłoszenia o możliwości uzyskania koncesji, wydawanego na podstawie art. 34 ust. 1 ustawy o radiofonii i telewizji.

Obrona lokalności i demokracji lokalnej - Strategia działania Krajowej Rady Radiofonii i Telewizji na rzecz ochrony lokalnego charakteru i pluralizmu oferty programowej w lokalnych mediach elektronicznych, przyjęta przez KRRiT w grudniu 2005 roku.

4.23 Ustawa o radiofonii i telewizji konstituuje Krajową Radę jako organ właściwy w sprawach radiofonii i telewizji, który stoi na straży wolności słowa w radiu i telewizji, samodzielności nadawców i interesów odbiorców, zapewniając otwarty i pluralistyczny charakter radiofonii i telewizji (art. 5 i 6 ustawy o radiofonii i telewizji).

Tak sformułowany cel powołania Krajowej Rady doprecyzowują szczegółowe zadania określone w ustawie (art. 6) m.in.: określanie warunków prowadzenia działalności przez nadawców, podejmowanie rozstrzygnięć w sprawach koncesji na rozpowszechnianie i rozprowadzanie programów, sprawowanie kontroli działalności nadawców. Zadania te Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji wypełnia w granicach upoważnień ustawowych. Interpretacja ustawowych kompetencji Krajowej Rady Radiofonii i Telewizji w zakresie prowadzenia postępowań koncesyjnych oraz kształtowania poprzez obowiązki koncesyjne ram działalności nadawców stanowi kluczowe zagadnienie dla ustalenia skuteczności działania organu i jego realnego wpływu na rozwój rynku mediów elektronicznych.

Ustawa przewiduje możliwość kreowania przez Krajową Radę kierunku rozwoju oferty programowej dostępnej polskim słuchaczom i telewidzom. Zawiera się ona w uprawnieniach Przewodniczącego KRRiT, który określając warunki uzyskania lub rozszerzania koncesji może dokonywać łączenia wolnych częstotliwości w sieci lub przeznaczania ich dla pewnych grup nadawców (o zasięgu lokalnym, ponadregionalnym, ogólnokrajowym). Przewodniczący KRRiT może również rozdysponować wolne częstotliwości w celu poprawy warunków technicznych nadawców już działających, w sytuacji gdy rynek radiowy lub telewizyjny jest już wstępnie ukształtowany, a pojawienie się

nowego nadawcy, na bardzo płytkim rynku reklamy, mogłoby zagrozić ekonomicznemu istnieniu tych, którzy na nim działają. Do Przewodniczącego KRRiT należy również decyzja, czy w ogłoszeniu o postępowaniu koncesyjnym zostanie sprecyzowany charakter programu na jaki koncesja ma zostać wydana lub rozszerzona. Uprawnienia te pozwalają na wstępne określenie warunków tworzenia nowych programów na rynku audiowizualnym.

Określone w art.1 ust.1 ustawy zadania radiofonii i telewizji ze względu na ogólny ich charakter nie mogą stanowić wprost podstawy do oceny przez Krajową Radę, czy dany projekt radiowy lub telewizyjny wyczerpuje społeczne zapotrzebowanie w odniesieniu do formy i treści audiowizualnych. Zgodnie z tym przepisem programy radiowe i telewizyjne mają: dostarczać rozrywki, udostępniać dobra kultury i sztuki, ułatwiać korzystanie z oświaty i dorobku nauki, upowszechniać edukację obywatelską, dostarczać rozrywki i popierać krajową twórczość audiowizualną.

Istotną przesłanką dla rozstrzygnięć postępowania koncesyjnego staje się zatem art. 36 ustawy o radiofonii i telewizji, a w szczególności ust. 1 pkt 1. Przepis tam zawarty wskazuje ogólny kierunek rozwoju rynku nadawców koncesjonowanych. Nadawca otrzymuje koncesję lub może ją rozwijać pod względem zasięgu technicznego, o ile założenia wniosku koncesyjnego odpowiadają wspomnianym już zadaniom radiofonii i telewizji. Krajowa Rada oceniając stopień zgodności założeń programowych przedstawionych przez wnioskodawcę jest jednocześnie zobowiązana do uwzględnienia, w jakim stopniu inni, działający już na tym obszarze nadawcy realizują te założenia w swoich programach.

Inną ważną przesłanką programową do udzielenia bądź rozszerzenia koncesji jest potencjalny udział wnioskodawcy w stymulowaniu rozwoju polskiego i europejskiego rynku audiowizualnego (art. 15 ust. 1 i 4 ustawy w przypadku nadawców telewizyjnych oraz 2 w przypadku nadawców radiowych, jak również art. 15a ust. 1).

W ocenie wniosku koncesyjnego, Krajowa Rada zgodnie z przepisami zawartymi w art. 36 ustawy, powinna zbadać możliwości finansowania przez nadawcę zaprojektowanego we wniosku programu. Pozostałe kwestie związane z oceną wniosku koncesyjnego mają jedynie charakter pomocniczy i porządkujący. Służą one pośrednio zbadaniu stopnia przygotowania do technicznego uruchomienia programu, a także stwierdzeniu, od strony formalnej, czy wniosek zgodnie z przepisami ustawy o radiofonii i telewizji oraz innych aktów prawnych może być rozpatrywany w postępowaniu o udzielenie lub rozszerzenie koncesji. Wybór Krajowej Rady powinien uwzględniać poziom i oryginalność oferty programowej, jakość i różnorodność programów dostępnych odbiorcom na danym obszarze. Realizując funkcję gwaranta wolności słowa i samodzielności nadawców Krajowa Rada ma dokonywać wyboru przyszłego nadawcy, a jednocześnie nakładać nań konkretne obowiązki i kontrolować ich wykonywanie. Należy stwierdzić, iż ten zakres zadań organu regulacyjnego, jakim jest Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji, wywodzi się bezpośrednio z przepisów rangi konstytucyjnej - art. 213 - 215 Konstytucji RP. KRRiT stoi na straży wolności słowa, prawa do informacji oraz interesu publicznego w radiofonii i telewizji. Zadania KRRiT są następnie omówione w art. 6 ustawy o radiofonii i telewizji, nie ulega jednak wątpliwości, że art. 6 rozwija i precyzuje normy, których źródłem jest ustawa zasadnicza.

W związku z powyższym konieczne jest, aby Przewodniczący KRRiT, wydając decyzje i udzielając koncesji na rozpowszechnianie programów radiowych i telewizyjnych, wprowadzał do tekstu koncesji zapisy gwarantujące, że organ regulacyjny będzie mógł wywiązywać się z zadań na niego nałożonych, to jest zapewnić dostęp do pozyskiwania informacji oraz regulować ład medialny. Koncesje uprawniają nadawców do wykorzystywania dobra rzadkiego jakim są częstotliwości radiowe i telewizyjne. O wskazane dobro rzadkie ubiega się określona liczba podmiotów, a koncesję otrzymują tylko te

podmioty, których wnioski zostały ocenione najwyżej. Na tej podstawie wkraczają one w sferę publiczno-prawną, gdzie swoboda działalności gospodarczej styka się z ograniczeniami wynikającymi ze szczególnej konstrukcji rynku mediów.

Krajowa Rada wychodzi z założenia, że stan prawny *de lege lata* daje możliwość do skonkretyzowania zapisów programowych w oparciu o analizę sytuacji na rynku medialnym i konieczność zapewnienia dywersyfikacji zawartości programowej rozpowszechnianych audycji i programów. Brak zdecydowanego działania KRRiT na tym poziomie oznaczałoby w praktyce deregulację określonych fragmentów rynku, co mogłoby zagrozić otwartemu i pluralistycznemu charakterowi radiofonii i telewizji, a w konsekwencji doprowadzić do ograniczenia pozyskiwania i rozpowszechniania informacji, co stałoby w sprzeczności z postanowieniem art. 54 ust. 1 Konstytucji RP. Zgodnie z art. 13 ustawy o radiofonii i telewizji nadawcy programów radiowych i telewizyjnych kształtują emitowane programy samodzielnie i odpowiadają za ich treść. Ten przepis ustawy daje nadawcom - w granicach wyznaczonych prawem - swobodę w kształtowaniu programu. Zarazem Krajowa Rada, poprzez koncesjonowanie programów, otrzymała od ustawodawcy ważne narzędzia wpływu na kształt rynku medialnego, a także w pewnej mierze - z zachowaniem samodzielności nadawców - na charakter i zawartość tych programów, zgodnie z konstytucyjnie opisanym interesem odbiorców. Poprzez te uprawnienia KRRiT określa liczbę i rozmieszczenie działających na terenie kraju prywatnych stacji radiowych i telewizyjnych, a także stwarza ramy do określenia charakteru i zawartości nadawanych programów. Celem tych działań jest stworzenie możliwie szerokiej i wartościowej oferty programowej i zapewnienie odbiorcom tym samym, wielorakiego wyboru.

Prawo i wręcz obowiązek określania przez KRRiT koncesyjnych wymogów programowych wynika z obowiązku troski o pluralistyczny charakter radiofonii i telewizji; obowiązku określania, w granicach upoważnień ustawowych, warunków prowadzenia działalności przez nadawców (art. 6 ust. 2 u.r.t.), a także określania w koncesji tzw. „*innych warunków wykonywania działalności przez nadawców*” jeśli jest to niezbędne dla wykonania przepisów u.r.t. (art. 37 ust. 2). Normy dotyczące szczególnych warunków wykonywania działalności koncesjonowanej w celu należytej ochrony interesu publicznego zawierają również przepisy ustawy o swobodzie działalności gospodarczej. Organ koncesyjny, zgodnie z przepisem art. 48 ustawy o swobodzie działalności gospodarczej może określić w koncesji szczególne warunki wykonywania działalności gospodarczej objętej koncesją. Jednocześnie jest zobowiązany do przekazania każdemu zainteresowanemu przedsiębiorcy szczegółowej informacji o warunkach wykonywania działalności gospodarczej objętej koncesją niezwłocznie po wszczęciu postępowania w sprawie udzielenia koncesji (patrz także art. 51 ustawy o swobodzie działalności gospodarczej)

Wpisywanie w koncesjach obowiązków programowych nie ogranicza samodzielności nadawców w zakresie tworzenia programu. Samodzielność nadawcy realizowana jest w ramach wyznaczonych przepisami prawa, to jest zgodnie m.in. z art. 1 ust.1 oraz art. 37 ust. 1 i 2 ustawy o radiofonii i telewizji. Zapisy koncesji dotyczące programu mają na celu realizację zadań radiofonii określonych w art. 1 ust. 1 ustawy o radiofonii i telewizji w konkretnych warunkach działania nadawców. Zapisy programowe w koncesjach określają tylko ogólne zakresy zagadnień, które powinny znaleźć miejsce w programie. Nadawca ma natomiast całkowitą swobodę w wyborze sposobu doboru i realizacji zagadnień, poprzez które będzie je realizował, czasu trwania tych audycji i ich miejsca w programie itp. W tym zakresie KRRiT nie dokonywała i nie dokonuje żadnych regulacji.

KRRiT nie określa także w koncesjach wprost wymaganego udziału słowa w programie. Udział słowa w programach radiowych mają natomiast zapewnić zapisy dotyczące

obligatoryjnego udziału w programie określonej tematyki oraz zapisy określające, w programach o charakterze wyspecjalizowanym, obowiązkowy udział audycji słownych i słowno-muzycznych dotyczących wyspecjalizowanego charakteru programu. W programach o charakterze uniwersalnym, tj. w programach zawierających różne gatunki i formy radiowe oraz różnorodną problematykę. Nadawcy mają obowiązek, jak wskazano wyżej, nadawać audycje poświęcone określonej tematyce, a także obowiązek nadawania własnych audycji informacyjnych i publicystycznych.

Nie zmienia to faktu, że brak precyzji w sformułowaniu przepisów prawnych znacząco utrudnia wykonywanie przez KRRiT nałożonych przez Konstytucję i ustawę o radiofonii i telewizji zadań związanych z ochroną różnorodności programowej i pluralizmu mediów. Znajduje to swoje odbicie w wyrokach sądów administracyjnych. Wskazując jednak na brak wprost wyrażonych podstaw prawnych do formułowania szczegółowych wytycznych dotyczących koncesjonowanego programu, sądy także dostarczają wskazówek na temat tego, z czego KRRiT mogłaby wywieść swoją politykę w tym zakresie. Przykładowo można wskazać następujące orzeczenia :

Wyrok Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego z 27 grudnia 2004 roku (nieprawomocny)

W skardze złożonej do WSA na decyzję DK -304/2003 z 15 grudnia 2003 roku, spółka RMF Sp. z o.o. kwestionowała prawo KRRiT m.in. do:

- zobowiązania koncesjonariusza do tworzenia całkowicie oryginalnego programu (tzn. nie pochodzącego od innych nadawców), jako kłócącego się z wyrażoną w art. 13 ust. 1 ustawy o radiofonii i telewizji zasadą samodzielności nadawcy w tworzeniu programu;
- zakazywania nadawcy tzw. rozszczepień reklamowych, czyli nadawania bloków reklamowych na rynki lokalne;
- nakładania na koncesjonariusza obowiązku informacyjnego dotyczącego jego aktualnej struktury udziałowej.

W uzasadnieniu do wyroku, w którym uchylił zaskarżoną decyzję, sąd stwierdził, że pomimo braku odpowiednich uregulowań ustawowych dotyczących m.in. rozszczeplania programu i przyjętej przez organ koncesyjny praktyce w tym zakresie, „nie można odmówić temu organowi prawa do zmiany tej praktyki” jeżeli jest to związane z potrzebami rynku. Sąd zauważył jednocześnie, że zmiana ta powinna być odpowiednio uzasadniona „w płaszczyźnie polityki administracyjnej odnoszącej się do całej dziedziny spraw objętych właściwością tego organu, a także wprowadzona w odpowiedni sposób i odpowiednim czasie – tak aby nie dezorganizować rynku i nie doprowadzić do nieuzasadnionych strat działających na nim podmiotów”.

Wojewódzki Sąd Administracyjny stwierdził również (...) *wszystkie te zjawiska – i zapewne wiele innych, związanych z merytoryczną stroną działalności nadawczej, pozostającej przecież poza zakresem zainteresowania sądu, powinny stanowić przedmiot rozważań KRRiT nie tylko przy okazji rozważania kolejnych koncesji, lecz powinny być ujęte w dokumencie programowym KRRiT określającym politykę administracyjną Rady w tej dziedzinie i definiującym jej stanowisko w sposób generalny wobec występującej w praktyce nadawczej problemów, w tym również problemów prawnych. Jest oczywiste, że dokument taki na gruncie obecnie obowiązującej ustawy o radiofonii i telewizji nie miałby charakteru aktu prawnego powszechnie obowiązującego, ale odpowiednio i wcześniej rozpowszechniony uprzedzałby koncesjonariuszy i ubiegających się o koncesję czego mogą się spodziewać i na co liczyć. Decyzje KRRiT powinny być oparte właśnie o tego rodzaju dokument.*

KRRiT złożyła skargę kasacyjną od wspomnianego orzeczenia. Rozszczepianie programu i reklam w sposób wnioskowany przez spółkę RMF FM Sp. z o.o. jest sprzeczny z art. 32 Konstytucji. Spółka poprzez rozszczepianie reklam w lokalnych pasmach programowych uzyskiwałaby prawo dostępu do lokalnego rynku reklamy, mając cały czas prawo do rynku reklamy ogólnopolskiej. Wprowadzenie rozszczepień wnioskowanych przez RMF spowodowałoby realne uprzywilejowanie jednej ogólnopolskiej stacji radiowej wobec nadawców lokalnych. Naruszona w ten sposób zostałaby zasada solidarności społecznej i zrównoważonego rozwoju (art. 5 i 22 Konstytucji). Przy braku wyraźnych przepisów w ustawie o radiofonii i telewizji, art. 37 ust. 2 ustawy daje wystarczające podstawy do zapewnienia wykonania innych przepisów ustawy takich jak art. 6 ust. 1 i 2, 16 ust. 1 i 2, 36 ust. 2, 37 ust. 1 pkt 3 i art. 38.

Wyrok Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego z 8 kwietnia 2004 roku.

W skardze złożonej na decyzję Przewodniczącego KRRiT DK – 256/2002 z 8 października 2002 roku spółka KKK FM S.A. podważyła:

- dopuszczalność określenia w koncesji szczegółowych wytycznych do programu objętego koncesją – jego charakteru, rodzajów audycji i czasu nadawania;
- obowiązek koncesjonariuszy (udziałowców) spółek kontrolujących koncesjonariusza związanych z przekształceniami ich struktury kapitałowej oraz uprawnień do głosowania na Walnym Zgromadzeniu.

Sąd nie kwestionował prawa KRRiT do oceny zgodności z prawem faktu określania przez Krajową Radę *charakteru programu, z wyraźną preferencją jego warstwy słownej, w nim tematyki lokalnej, stopnia udziału w programie audycji muzycznych i rodzaju nadawanej muzyki, czy (...) określenia (...) obowiązków udziałowców kontrolujących nadawcę w sferze udziałowej.*

Rozdźwięk między konstytucyjnymi i ustawowymi obowiązkami nałożonymi na Krajową Radę, a ubogim instrumentarium prawnym służącym realizacji obowiązku stania na straży pluralizmu mediów i różnorodności programowej sprawia, że konieczne staje się wypracowanie dokumentu o charakterze strategicznym, który służyłby jako wykładnia polityki koncesyjnej organu regulacyjnego w sferze programowej.

Na potrzebę stworzenia takiego dokumentu wskazała również „Strategia państwa polskiego w dziedzinie mediów elektronicznych na lata 2005-2020” *Organ regulacyjny wypracuje w odrębnym dokumencie programowym założenia dotyczące warunków programowych w koncesjach nadawców o zasięgu lokalnym w celu zagwarantowania realizacji ustawowych zadań polegających na integrowaniu lokalnych środowisk, przy uwzględnieniu rynkowych i organizacyjnych realiów prowadzenia działalności przez przedsiębiorców samodzielnych i zrzeszonych w grupach kapitałowych.*

Krajowa Rada Radiofonii przyjmując dokument „Obrona lokalności i demokracji lokalnej - Strategia działania Krajowej Rady Radiofonii i Telewizji na rzecz ochrony lokalnego charakteru i pluralizmu oferty programowej w lokalnych mediach elektronicznych”, wyróżniła między innymi kilka podstawowych funkcji, które powinny być wypełniane przez media lokalne:

- funkcja informacyjna - media lokalne powinny dostarczać wszechstronnej i bezstronnej informacji lokalnej;
- funkcja praktyczna - informowanie o życiu i wydarzeniach w danej społeczności, dostarczanie informacji, porad praktycznych i wskazówek potrzebnych w życiu codziennym;

- funkcje psychospołeczne - tworzenie środowiska społecznego i więzi sąsiedzkiej, dostarczanie wspólnych przeżyć, wzmacnianie tożsamości grupowej i poczucia przynależności do społeczności lokalnej lub regionalnej, podtrzymywanie tradycji;
- funkcja integracyjna - spełniając trzy powyższe funkcje, media integrują środowiska lokalne, skupiając je wokół problematyki związanej z ich „małymi ojczyznami”;
- funkcja kontrolna wobec władz lokalnych - jest to filar demokratycznej roli mediów w ogóle. Rola ta jest nie do przecenienia na płaszczyźnie lokalnej, gdzie pozwala miejscowej społeczności na wywieranie realnego wpływu na działania wybranych przez siebie władz, stanowiąc jednocześnie istotny element kształtowania postaw obywatelskich. Media lokalne uruchamiają interakcję społeczną oraz inspirują do działalności i aktywności społecznej, m.in. poprzez reprezentowanie społeczności miejscowej w stosunkach z władzami i sprawowanie kontroli nad nimi;
- funkcja opiniotwórcza - media lokalne są trybuną lokalnej społeczności, stanowią platformę do wymiany poglądów i opinii. Pełnią jednocześnie bardzo istotną rolę kształtując lokalną opinię publiczną;
- funkcje kulturalne - ożywianie i kultywowanie kultury artystycznej i ludowej danego terenu, stwarzanie lokalnym artystom możliwości prezentowania swojej twórczości w programie;
- funkcja promowania inicjatyw lokalnych, w tym lokalnej twórczości i produkcji audiowizualnej - oznacza to m.in. skupienie się na zagadnieniach związanych z gospodarką społeczności lokalnej oraz na pobudzaniu przedsiębiorczości lokalnej, w tym w zakresie produkcji audiowizualnej;
- funkcje reklamowo-ogłoszeniowe w stosunku do lokalnych reklamodawców;
- funkcja rozrywkowa, zakotwiczona lokalnie dzięki tematyce, formie lub autorstwu.

Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji przyjmuje, że to zestawienie funkcji mediów lokalnych w sposób wyczerpujący opisuje ich zadania.

Do dokumentu „Obrona lokalności i demokracji lokalnej - Strategia działania Krajowej Rady Radiofonii i Telewizji na rzecz ochrony lokalnego charakteru i pluralizmu oferty programowej w lokalnych mediach elektronicznych” dołączono również warianty ramowych zapisów koncesyjnych dla lokalnych nadawców radiowych i telewizyjnych.

Przyjęcie przez Krajową Radę Radiofonii i Telewizji stanowiska w sprawie zapisów właścicielskich, stosowanych w koncesjach udzielanych spółkom kapitałowym

4.24 Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji, 1 września 2005 roku, przyjęła stanowisko w sprawie zapisów właścicielskich stosowanych w koncesjach udzielanych spółkom kapitałowym. Zapisy te pełnią funkcję informacyjną, prowadzącą do przedstawiania przez koncesjonariuszy, będących spółkami kapitałowymi, zmian w zakresie struktury właścicielskiej tych podmiotów. Powyższe informacje są niezbędne do realizacji ustawowych obowiązków KRRiT oraz Przewodniczącego KRRiT, w tym m.in. ustalenia okoliczności prowadzących do osiągnięcia pozycji dominującej lub przejęcia kontroli nad koncesjonariuszem.

Zapisy znajdują podstawę prawną w art. 213 Konstytucji oraz art. 5, 6, 10 ust. 2 w zw. z art. 37 ust. 2 oraz 38 ustawy o radiofonii i telewizji.

Konstytucja RP w art. 213 nadała Krajowej Radzie Radiofonii i Telewizji szczególną konstytucyjną rangę i wskazała, iż jest ona organem stojącym na straży interesu publicznego a także wolności słowa oraz prawa do informacji w radiofonii i telewizji. Ustawa o radiofonii i telewizji w art. 5 i 6 uszczegółowiła konstytucyjne kompetencje KRRiT. Szczególna konstytucyjna ranga KRRiT rozpatrywana łącznie z przepisami ustawy o radiofonii i telewizji wyznacza jej kompetencje do kształtowania rynku w zakresie radiofonii i telewizji. Zgodnie z art. 6 ust. 1 ustawy o radiofonii i telewizji KRRiT stoi na straży samodzielności nadawców. Ustawodawca podkreślił szczególną rolę samodzielności nadawców, którą należy rozpatrywać również w kontekście art. 38 ust. 2 pkt. 4 ustawy o radiofonii i telewizji, zgodnie z którym utrata samodzielności może wyrazić się również poprzez przejęcie kontroli nad nadawcą.

W związku z powyższym ustawodawca wyposażył KRRiT m.in. w kompetencję do sprawowania w granicach określonych ustawą kontroli działalności nadawców (art. 6 ust. 2 pkt. 4), tak aby Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji mogła ustalić czy działalność nadawcy stanowi okoliczność, z którą ustawa wiąże negatywne skutki w postaci cofnięcia koncesji.

Ustawodawca nie określił w jaki sposób uprawnienie do kontroli działalności nadawców ma być wykonywane, jednak uzasadnione jest rozpatrywanie powyższego uprawnienia w związku z art. 10 ust. 2 ustawy o radiofonii i telewizji, który daje podstawę Przewodniczącemu Krajowej Rady Radiofonii i Telewizji do możliwości żądania od nadawcy przedstawienia materiałów, dokumentów i udzielenia wyjaśnień w zakresie niezbędnym dla kontroli zgodności działania nadawcy z przepisami ustawy i warunkami koncesji.

Zgodnie z ustawą o radiofonii i telewizji koncesja na rozpowszechnianie programów radiowych lub telewizyjnych powinna zawierać w szczególności elementy wskazane w art. 37 ust. 1 ustawy o radiofonii i telewizji. Z uwagi na taką konstrukcję tego przepisu, zawarty tam katalog elementów koncesji nie jest zamknięty. Ustawa o radiofonii i telewizji wskazuje ponadto w art. 37 ust. 2, że koncesja może określać inne warunki prowadzenia działalności, niezbędne dla realizacji przepisów ustawy.

Mając na uwadze opisane powyżej przytoczone przepisy ustawy, stwierdzić należy, iż Przewodniczący Krajowej Rady Radiofonii i Telewizji wydając decyzję koncesyjną ma prawo w kontekście art. 10 ust. 2 w zw. art. 6 ust. 2 pkt. 4 oraz art. 37 ust. 2 ustawy o radiofonii i telewizji do umieszczania w decyzji koncesyjnej zapisów, które będą umożliwiały stwierdzenie czy koncesjonariusz realizuje przepisy ustawy, w tym czy prowadzona przez koncesjonariusza działalność prowadzi do wypełnienia przesłanek z art. 38 ustawy o radiofonii i telewizji, stanowiących podstawę cofnięcia koncesji. Zatem skoro ustawa wiąże z wystąpieniem określonych okoliczności skutek w postaci cofnięcia koncesji to uzasadnionym jest twierdzenie, że Przewodniczący KRRiT jako organ właściwy w sprawie koncesji, musi mieć możliwość ustalenia czy okoliczności, o których mowa powyżej mają miejsce. W związku z tym dopuszczalne i niezbędne jest nałożenie na koncesjonariusza obowiązku przedstawiania informacji w opisanym powyżej zakresie.

Jedną z przesłanek cofnięcia koncesji jest zgodnie z art. 38 ust. 2 pkt. 4 przejście bezpośredniej lub pośredniej kontroli nad działalnością nadawcy przez inną osobę. W związku z tym niezbędne jest takie kontrolowanie działalności nadawcy, zgodnie z art. 6 ust. 2 pkt. 4 w związku z art. 10 ust. 2 ustawy o radiofonii i telewizji, które będzie prowadziło do ustalenia czy wystąpiły okoliczności prowadzące do przejścia kontroli nad koncesjonariuszem.

Ustawodawca wskazując, iż cofnięcie koncesji może być spowodowane przejęciem kontroli nad nadawcą nie zdefiniował jednocześnie pojęcia „przejęcia kontroli”. W związku z brakiem definicji tego pojęcia i jednocześnie koniecznością realizacji ustawowych kompetencji przez Przewodniczącego KRRiT, należy uznać, iż ustawodawca pozostawił interpretację pojęcia „przejęcie kontroli” organowi koncesyjnemu. Wynika z tego, że wskazanym stało się wyjaśnienie w koncesji powołanego powyżej pojęcia. Jest to niezbędne dla jasnego określenia sytuacji koncesjonariusza, tak aby wiadome było jakie okoliczności mogą doprowadzić do cofnięcia koncesji.

W związku z powyższym przyjęte przez Krajową Radę Radiofonii i Telewizji stanowisko w sprawie zapisów właścicielskich określiło liczbę głosów i udziałów (akcji), której objęcie przez podmiot nie będący udziałowcem koncesjonariusza w dniu udzielenia koncesji oznaczać będzie przejęcie kontroli nad koncesjonariuszem (co najmniej 50 %).

W celu ustalenia czy wyznaczony próg został przekroczony niezbędne jest ustalenie czy nastąpiły zmiany w strukturze udziałowej koncesjonariusza i zmiany w uprawnieniu do głosowania na Zgromadzeniu Wspólników koncesjonariusza i czy doprowadziło to do sytuacji, którą można określić jako „przejęcie kontroli”, a w związku z tym w kontekście art. 6 ust. 2 pkt. 4, art. 10 ust. 2 oraz 37 ust. 2 ustawy radiofonii i telewizji, omawiane zapisy właścicielskie zawierają odpowiednie obowiązki informacyjne.

Ponadto Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji uznała, iż obowiązki informacyjne dotyczące zmian w strukturze właścicielskiej są konieczne również w sytuacji gdy zmiany dokonują się w pomiędzy dotychczasowymi udziałowcami koncesjonariusza tzn. w sytuacji która zgodnie z przyjętą definicją nie stanowi przejęcia kontroli nad koncesjonariuszem.

Do powyższego wniosku prowadzi analiza art. 59 oraz art. 49 ust. 2 ustawy z 2 lipca 2004 roku o swobodzie działalności gospodarczej w związku z art. 40b, art. 37 ust. 2 ustawy o radiofonii i telewizji oraz § 9 ust. 1 oraz § 3 pkt. 2 rozporządzenia Krajowej Rady Radiofonii i Telewizji z 2 czerwca 1993 roku w sprawie zawartości wniosku oraz szczegółowego trybu postępowania w sprawach udzielania i cofania koncesji na rozpowszechnianie programów radiofonicznych i telewizyjnych.

Zapisy właścicielskie ustalone w stanowisku Krajowej Rady Radiofonii i Telewizji wskazują również na obowiązki informacyjne koncesjonariuszy prowadzące do ustalenia czy działalność danego koncesjonariusza prowadzi do osiągnięcia przez niego takiego udziału w rynku właściwym, który może zostać określony jako pozycja dominująca. Informacja taka w związku z treścią art. 38 ust. 2 pkt. 3 ustawy o radiofonii i telewizji jest niezbędna dla możliwości realizacji wskazanej tam kompetencji Przewodniczącego KRRiT do cofnięcia koncesji.

Ponadto Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji uznała, w oparciu o art. 38 ust. 2 oraz art. 37 ust. 2 ustawy o radiofonii i telewizji, że skoro ustawodawca wyposażył Przewodniczącego KRRiT w uprawnienie cofania koncesji w opisanych sytuacjach i jednocześnie pozostawił możliwość określania przez Przewodniczącego KRRiT dodatkowych postanowień w koncesji, to powyższą regulację należy rozumieć m.in. jako uprawnienie dla Przewodniczącego KRRiT do takiego określania zapisów koncesji które będzie umożliwiało temu organowi realizację kompetencji wskazanych w art. 38 ust. 2 powołanej ustawy. W szczególności wykorzystując kompetencje określone w art. 6 ust. 2 pkt. 4 oraz art. 10 ust. 2 ustawy o radiofonii i telewizji.

Udział w pracach Zespołu do Spraw Przeciwdziałania Naruszeniom Prawa Autorskiego i Praw Pokrewnych

4.25 Zarządzeniem nr 83 z 9 listopada 2000 roku Prezes Rady Ministrów, działając na podstawie art. 127¹ ustawy o prawie autorskim i prawach pokrewnych, powołał Zespół do Spraw Przeciwdziałania Naruszeniom Prawa Autorskiego i Praw Pokrewnych. Zgodnie z § 2 ust. 2 Zarządzenia, Przewodniczący Zespołu może zapraszać do udziału w pracach Zespołu inne osoby, w tym przedstawicieli Przewodniczącego Krajowej Rady Radiofonii i Telewizji oraz przedstawicieli organizacji zbiorowego zarządzania prawami autorskimi lub prawami pokrewnymi.

Przedstawiciele Przewodniczącego KRRiT brali udział w tworzeniu przygotowywanej przez Zespół Strategii na rzecz ochrony własności intelektualnej w Polsce na rok 2005. Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji angażuje się w działania przewidziane przez Cel Strategiczny nr 3 – Opracowanie odpowiednich zmian w prawie związanych z koniecznością usprawnienia postępowań w zakresie naruszeń prawa autorskiego i praw pokrewnych. Obecnie jednym z ważniejszych zadań jest implementacja „Dyrektywy w zakresie środków i procedur zapewniających egzekwowanie praw własności intelektualnej” do prawa polskiego.

Działalność Krajowej Rady w trakcie trwania kampanii wyborczej do Sejmu i do Senatu Rzeczypospolitej Polskiej i w wyborach Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej.

Krajowa Rada dokonała przeglądu obowiązującego stanu prawnego w zakresie przepisów prawnych związanych z wyborami do Sejmu RP i Senatu RP oraz wyborami Prezydenta RP. Należało zmienić obowiązujące przepisy wykonawcze do obu ustaw i przygotować nowe akty.

4.26 W dniach 10 marca i 7 czerwca Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji przyjęła rozporządzenia zmieniające rozporządzenie w sprawie przygotowania i rozpowszechniania audycji wyborczych w wyborach do Sejmu i do Senatu. Rozporządzenia te ogłoszone zostały w Dzienniku Ustaw z 12 kwietnia 2005 roku Nr 59, poz. 512 oraz w Dzienniku Ustaw z 21 czerwca 2005 roku Nr 109, poz. 922. W rozporządzeniach dokonano zmian w załącznikach określających obszary emitowania spółek radiofonii regionalnej i oddziałów terenowych telewizji polskiej oraz dodano przepis związany z wyborami zarządzonymi w związku ze skróceniem kadencji Sejmu.

4.27 W dniu 1 czerwca Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji przyjęła rozporządzenie zmieniające rozporządzenie w sprawie trybu postępowania w zakresie nieodpłatnego przedstawiania w programach ogólnokrajowych telewizyjnych i radiowych przez Państwową Komisję Wyborczą informacji, wyjaśnień i komunikatów związanych z zarządzonymi wyborami Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej i obowiązującymi przepisami prawa wyborczego. Rozporządzenie ogłoszone zostało w Dzienniku Ustaw z 12 kwietnia 2005 roku Nr 109, poz. 919, a 7 czerwca Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji przyjęła rozporządzenie zmieniające rozporządzenie w sprawie trybu postępowania w zakresie nieodpłatnego przedstawiania w programach ogólnokrajowych telewizyjnych i radiowych informacji, wyjaśnień i komunikatów Państwowej Komisji Wyborczej związanych z zarządzonymi wyborami do Sejmu i do Senatu i obowiązującymi przepisami prawa wyborczego.

Rozporządzenie ogłoszone zostało w Dzienniku Ustaw z 21 czerwca 2005 roku Nr 109, poz. 921.

Zmiany obu rozporządzeń dotyczyły wykreślenia daty i miejsca promulgacji postanowienia Marszałka Sejmu i postanowienia Prezydenta RP.

4.28 Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji, 23 sierpnia 2005 roku, przyjęła rozporządzenie w sprawie czasu przeznaczanego na rozpowszechnianie audycji wyborczych oraz ramowego podziału czasu w programach ogólnokrajowych i regionalnych. Rozporządzenie ogłoszone zostało w Dzienniku Ustaw z 30 sierpnia 2005 roku Nr 165, poz. 1382. W rozporządzeniu Krajowa Rada, po zasięgnięciu opinii zarządów i rad programowych spółek radiofonii regionalnej, Polskiego Radia S.A., Telewizji Polskiej S.A. oraz oddziałów terenowych Telewizji Polskiej S.A., ustaliła podział czasu na poszczególne programy ogólnokrajowe telewizyjne i radiowe, programy telewizyjne rozpowszechniane przez oddziały terenowe Telewizji Polskiej oraz określono jaki czas i w jakich godzinach musi zostać przeznaczony na rozpowszechnianie audycji wyborczych przez spółki radiofonii regionalnej. W odniesieniu do programów ogólnokrajowych radiowych i telewizyjnych oraz regionalnych rozpowszechnianych przez oddziały terenowe Telewizji Polskiej określono termin i godzinę rozpowszechniania.

4.29 30 sierpnia 2005 roku Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji na wniosek Telewizji Polskiej S.A. i Polskiego Radia S.A. dokonała zmiany rozporządzenia w sprawie czasu przeznaczanego na rozpowszechnianie audycji wyborczych oraz ramowego podziału czasu w programach ogólnokrajowych i regionalnych. Rozporządzenie ogłoszone zostało w Dzienniku Ustaw z 2 września 2005 roku Nr 168, poz. 1409. W rozporządzeniu dokonano zmian w ramowym układzie programu.

4.30 W związku z wyborami Prezydenta RP Krajowa Rada podjęła dwie uchwały ustalające czas przeznaczony na rozpowszechnianie nieodpłatnie audycji wyborczych w każdym z programów ogólnokrajowych i ramowy podział czasu dla Telewizji Polskiej S.A. i Polskiego Radia S.A. Były to Uchwała Nr 355/2005 z 23 sierpnia 2005 roku oraz Uchwała Nr 465/2005 z 6 października 2005 roku, w których ustalono podział czasu i tzw. ramówkę w przypadku zarządzenia ponownego głosowania w wyborach na Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej.

Zasady demokratycznego państwa prawnego znajdują pełne urzeczywistnienie w przepisach dotyczących regulacji związanych z wyborami, a w szczególności z wyborami do Sejmu RP, do Senatu RP oraz na urząd Prezydenta RP, które zawarte zostały w ustawie z 27 września 1990 roku o wyborze Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej i ustawie z 12 kwietnia 2001 roku Ordynacja wyborcza do Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej i do Senatu Rzeczypospolitej Polskiej. W 2005 roku po raz pierwszy zbiegły się terminy wyborów do Sejmu i do Senatu RP z wyborami na Prezydenta RP.

Postanowieniem Marszałka Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej z 23 maja 2005 roku wybory Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej zarządzane zostały na 9 października 2005 roku, a zgodnie z postanowieniem Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej wybory do Sejmu i do Senatu Rzeczypospolitej Polskiej zarządzane zostały na 25 września 2005 roku. Zgodnie z kalendarzem wyborczym stanowiącym załącznik do obu postanowień kampania wyborcza :

1. w przypadku wyborów na Prezydenta RP dla ogólnokrajowych nadawców publicznych i nadawców komercyjnych rozpoczęła się 24 września i kończyła się 7 października,

2. w przypadku wyborów do Sejmu i do Senatu RP kampania w :

- mediach publicznych w ramach audycji wyborczych (bezpłatny czas antenowy) rozpoczynała się 10 września i trwała do 23 września,
- natomiast w przypadku ogłoszeń wyborczych w mediach komercyjnych i publicznych rozpoczynała się z dniem rozpoczęcia kampanii wyborczej tj. z dniem ogłoszenia postanowienia Prezydenta RP o zarządzeniu wyborów i trwała do 23 września.

Po ukazaniu się w Dzienniku Ustaw postanowień o zarządzeniu wyborów Krajowa Rada dokonała analizy terminów kampanii wyborczej i skierowała do Państwowej Komisji Wyborczej wystąpienie, w którym podniesiono kwestię rozpoczęcia kampanii wyborczej na urząd Prezydenta RP w trakcie trwania ciszy wyborczej w wyborach do Sejmu RP i do Senatu RP. Zauważono bowiem problem związany z „nałożeniem” się na siebie obu kampanii i z faktem, że trudno będzie oddzielić kampanię na urząd Prezydenta RP od kampanii do Sejmu i do Senatu, tym bardziej, że mogła powstać sytuacja, że prezentowani w audycjach wyborczych i ogłoszeniach wyborczych do Sejmu i do Senatu RP politycy, mogą być również kandydatami na Prezydenta RP. Okazało się w trakcie kampanii, że tak też się stało.

W związku z faktem, że problemy związane z obu kampaniami miały inny charakter, omówione zostaną osobno.

4.31 Krajowa Rada wypełniając swoje ustawowe zobowiązania zobligowana było do wydania rozporządzenia z art. 182 ust. 4 ustawy Ordynacja do Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej i do Senatu Rzeczypospolitej Polskiej. W rozporządzeniu tym należało określić czas przeznaczony na rozpowszechnianie audycji wyborczych w każdym z programów ogólnokrajowych i regionalnych oraz ramowy podział tego czasu. Obowiązkiem KRRiT było zasięgnięcie opinii od zarządów spółek i właściwych rad programowych. Podmiotów tych jest łącznie 54. W tym roku, w związku z wypracowanym w 2001 roku w odniesieniu do spółek radiofonii regionalnej przepisem ogólnym w zakresie czasu rozpowszechniania audycji nieodpłatnych przy poprzednich wyborach, spółki radiofonii regionalnej w większości zaakceptowały ten przepis z małą modyfikacją, która uwzględniona została przez Krajową Radę. Telewizja Polska S.A. zaproponowała inne niż prezentowane w projekcie przygotowanym przez KRRiT godziny rozpowszechniania audycji nieodpłatnych, powołując się na fakt ustalenia ramówki z audycjami wyborczymi w takim czasie, aby audycje te mogły być oglądane przez widzów w różnym wieku i w różnym czasie antenowym. Problem jaki pojawił się przy określaniu tzw. ramówki telewizyjnej związany był z faktem, że Telewizja Polska nie wskazała godzin emisji audycji w tzw. rozłącznej sieci dwójki. Takie rozwiązanie uzasadniano faktem, że rozpowszechnianie w rozłącznej sieci dwójki spowoduje zwiększenie ilości czasu przyznanego poszczególnym komitetom wyborczym. Problem ten był o tyle istotny, zgodnie bowiem z art. 24 ust. 1 ustawy o radiofonii i telewizji, ustawodawca zagwarantował możliwość rozpowszechniania audycji wyborczych w programach publicznej radiofonii i telewizji z jednej strony, z drugiej zaś zasięgi częstotliwościowe nie pokrywają całego obszaru Polski (chodzi w tym przypadku o programy regionalne). Znajdują się bowiem obszary, które nie odbierają żadnego programu regionalnego i wówczas właśnie uruchamiana jest tzw. rozłączna sieć dwójki, umożliwiającą dotarcie z programem do tych regionów Polski. Krajowa Rada stanęła w związku z tym przed bardzo trudnym dylematem. Uznano jednak, że należy uwzględnić argumenty przedstawione przez telewizję publiczną, ponieważ w innych przypadkach nastąpi sytuacja, w której niektóre komitety wyborcze będą dysponowały zwiększonym czasem antenowym, co będzie skutkowało bezpośrednio naruszeniem przepisów ustawy Ordynacja wyborcza do Sejmu i do Senatu RP.

W związku z wyborami do Krajowej Rady wpłynął również apel Związku Pracodawców Mediów Publicznych, w którym zwrócono się z prośbą, aby przy określaniu godzin nieodpłatnej emisji audycji komitetów wyborczych w kampanii parlamentarnej i prezydenckiej, Krajowa Rada respektowała racje nadawców i uszanowała przyzwyczajenia odbiorców. Związek zaapelował również, aby Krajowa Rada okazała zaufanie wobec profesjonalizmu służb programowych telewizji i radiofonii publicznej, które charakteryzują się również poczuciem odpowiedzialności za kształt demokracji obywatelskiej w kraju. Przy ustalaniu ramówki, nadawcy twierdzili, że jest to tak naprawdę ingerencja w program i naruszenie zasady określonej w art. 13 ustawy o radiofonii i telewizji, w którym ustawodawca zagwarantował, że nadawca kształtuje program samodzielnie i ponosi odpowiedzialność za jego treść. Dużym problemem dla nadawców był przepis, który w trakcie prac legislacyjnych w Sejmie nad projektem ustawy Ordynacja wyborcza do Sejmu RP i do Senatu RP, miał stanowić swoistą ochronę dla nadawców i miał powodować zwolnienie ich z wszelkiej odpowiedzialności za treść audycji wyborczych. Chodzi o przepis mówiący, że nadawcy nie ponoszą odpowiedzialności za treść rozpowszechniania audycji wyborczych i ogłoszeń wyborczych. Nadawcy nie mogą odmówić rozpowszechniania audycji i ogłoszeń wyborczych (art. 186). Problem dotyczy faktu, że wielokrotnie audycje dostarczane do nadawców przez komitety wyborcze, zdaniem nadawców naruszały normy kodeksu karnego. Pomimo to nadawcy, aby nie naruszać zasad Ordynacji oraz art. 54 ust. 2 Konstytucji emitowali audycje. Po emisji podejmowano decyzję o złożeniu zawiadomienia o popełnieniu przestępstwa (Telewizja Polska złożyła zawiadomienie w odniesieniu do audycji Komitetu Wyborczego Narodowego Odrodzenia Polski). Zaznaczyć należy, że na ogół sprawy te są umarzone. Tak było np. w przypadku złożenia przez Przewodniczącego KRRiT zawiadomienia o popełnieniu przestępstwa w 2004 roku w trakcie wyborów uzupełniających do Senatu RP w okręgu wyborczym nr 1 w województwie dolnośląskim, (przez ten sam podmiot). Nadawcy uważają, że rozwiązanie to jest złe, gdyż przepis nie powinien stwarzać wątpliwości, czy treści naruszające prawo mogą być emitowane.

Kolejnym problemem była kwestia związana z art. 183, tj. terminem w jakim ma nastąpić losowanie kolejności rozpowszechniania w każdym dniu audycji wyborczych, z zastrzeżeniem, że losowanie to ma nastąpić najpóźniej w 18 dniu przed dniem wyborów. Zdarzały się sytuacje, że losowanie odbyło się, po czym rozgłoszenie regionalne otrzymały informacje od Okręgowych Komisji Wyborczych o unieważnieniu rejestracji listy kandydatów na posłów. Powstało w związku z tym pytanie, czy można jeszcze raz przeprowadzić losowanie np. w 17 dniu przed dniem wyborów i czy można w kolejnym losowaniu czas, który został przyznany komitetowi podzielić pomiędzy pozostałe komitety, które uprawnione są do rozpowszechniania audycji wyborczych nieodpłatnych w danym okręgu u konkretnego nadawcy. Wykładnie tego przepisu dokonana przez Państwową Komisję Wyborczą i Krajową Radę Radiofonii i Telewizji poszły w kierunku racjonalnego rozwiązania i uznano, że nie ma przeszkód prawnych, aby do dnia rozpoczęcia rozpowszechniania audycji wyborczych czas na audycje wyborcze był aktualizowany zgodnie z faktyczną liczbą zarejestrowanych list okręgowych i kandydatów na senatorów, a o wykorzystaniu „dodatkowego:” czasu decydowały komitety wyborcze po uzyskaniu stosownej informacji.

Drugi problem związany z tym przepisem dotyczył sposobu przeprowadzenia losowania. Większość nadawców dokonywała losowania za pomocą komputera i specjalnie przygotowanego do tego programu. Pojawiło się wiele kontrowersji ze strony komitetów wyborczych, że opracowane programy używane do losowania mogą być „nieobiektywne” i mogą dokonywać manipulacji. W związku z tym składano skargi na sposób przeprowadzenia losowania. I w tym przypadku wykładnia tego przepisu dokonana przez Państwową Komisję

Wyborczą i KRRiT była tożsama - skarga na sposób przeprowadzenia losowania nie przysługuje.

W związku z wystąpieniem Prezesa Telewizji Polskiej S.A. Krajowa Rada dokonała wykładni w zakresie tzw. znakowania audycji wyborczych, zgodnie z rozporządzeniem KRRiT w sprawie kwalifikowania audycji lub innych przekazów mogących mieć negatywny wpływ na prawidłowy fizyczny, psychiczny lub moralny rozwój małoletnich oraz audycji lub innych przekazów przeznaczonych dla danej kategorii wiekowej małoletnich, stosowania wzorów symboli graficznych i formuł zapowiedzi. Okazało się bowiem, że znakowaniu sprzeciwiły się komitety wyborcze, bowiem ich zdaniem symbol graficzny żółty trójkąt z cyfrą 12 mógł działać na podświadomość widza i wprowadzać go w błąd co do kwestii związanej z numerem listy związanej z danym komitetem wyborczym i sugerować na którą listę należy oddać głos wyborczy.

4.32 Kontrowersje wokół kampanii wyborczej na Prezydenta RP rozpoczęły się jeszcze przed zarządzeniem wyborów. Już w marcu w blokach reklamowych ukazały się przekazy, przedstawiające Lecha Kaczyńskiego, jako osobę zamierzającą kandydować na urząd Prezydenta RP. Po wezwaniu Przewodniczącego KRRiT, skierowanym do Prezesa Zarządu TVP S.A. zaprzestano ich emisji, a Prawo i Sprawiedliwość zmieniło formułę w takim kierunku, aby nie sugerowały one, że jest to kampania wyborcza.

Największe emocje związane były z kalendarzem wyborczym i z faktem, że w trakcie ciszy wyborczej do Sejmu i do Senatu RP ustalono termin rozpoczęcia rozpowszechniania nieodpłatnych i odpłatnych audycji wyborczych. Krajowa Rada chcąc uszanować zasady związane z ciszą wyborczą, zasadami demokratycznego państwa prawnego, a jednocześnie zrealizować nałożony ustawowy obowiązek ustalenia czasu przeznaczonego na rozpowszechnianie nieodpłatnie audycji wyborczych i ramowego podziału czasu, podjęła następujące działania:

1. 19 lipca 2005 roku ukazał się apel Krajowej Rady Radiofonii i Telewizji, który popierał apel skierowany przez Państwową Komisję Wyborczą do komitetów wyborczych. Krajowa Rada zwróciła się z apelem do komitetów wyborczych i publicznych i niepublicznych nadawców radiowych i telewizyjnych, aby zrezygnowali z rozpowszechniania odpłatnych audycji wyborczych w wyborach na Prezydenta RP od godziny 24.00 23 września 2005 roku do godziny 20.00 25 września 2005 roku celem poszanowania ciszy wyborczej w wyborach do Sejmu RP i do Senatu RP. Apel KRRiT uzasadniła tym, że w wyborach do Sejmu i do Senatu RP uczestniczyć mogą komitety wyborcze, związane z partiami politycznymi, które mogą popierać kandydatów także w wyborach na Prezydenta RP,
2. w Uchwale KRRiT z 23 sierpnia 2005 roku dotyczącej ustalenia czasu przeznaczonego na rozpowszechnianie nieodpłatnie audycji wyborczych w każdym z programów ogólnokrajowych i ramowego podziału czasu, ustaliła, że nieodpłatne audycje wyborcze będą rozpowszechniane od 26 września, a nie tak jak zostało określone w kalendarzu od 24 września.

W tak trudnej sytuacji nadawcy – Polskie Radio S.A., Telewizja Polska S.A. oraz Przewodniczący Stowarzyszenia Radia Publicznego w Polsce – wystosowali oświadczenie, w którym wyrazili gotowość, aby 24 i 25 września powstrzymać się od emisji jakichkolwiek audycji wyborczych. W oświadczeniu tym, zwrócono się również z prośbą do Krajowej Rady Radiofonii i Telewizji, aby przy określeniu zasad i terminu rozpowszechniania audycji

komitetów wyborczych kandydatów na Prezydenta RP wzięła pod uwagę apel Państwowej Komisji Wyborczej.

Największe kontrowersje wzbudziły audycje własne emitowane przez Telewizję Polską, a w szczególności zasady doboru kandydatów do tych audycji. Telewizja Polska zastosowała bowiem zasadę doboru kandydatów do audycji własnych, na podstawie sondaży i miejsc kandydatów w sondażach. W związku z napływającymi do Krajowej Rady skargami, Krajowa Rada, 29 września 2005 roku, wydała stanowisko, w którym zaapelowała, aby uczestnicy debat przedwyborczych dobierani byli nie tylko na podstawie jednego kryterium, którym jest średnia wyników sondaży poparcia społecznego. Kryterium to – bowiem zdaniem KRRiT – może spowodować naruszenie zasady obiektywizmu i bezstronności, a w przypadku tego typu audycji nadawca publiczny powinien kierować się zasadą równości traktowania wszystkich kandydatów. W stanowisku Krajowa Rada podkreśliła, że działania nadawcy publicznego, w tym przypadku Telewizji Polskiej S.A., powinny być zgodne z brzmieniem art. 21 ust. 1 ustawy z 29 grudnia 1992 roku o radiofonii i telewizji, w którym to przepisie ustawodawca stwierdza między innymi, że publiczna telewizja realizuje misję publiczną, oferując całemu społeczeństwu i poszczególnym jego częściom zróżnicowane programy, cechujące się pluralizmem i bezstronnością. Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji wielokrotnie w swoich wystąpieniach podkreślała, że wszyscy są wobec prawa równi, a wybory są realizacją demokratycznego państwa prawnego.

V. KRAJOWA RADA RADIOFONII I TELEWIZJI JAKO ORGAN KONCESYJNY

A. RADIO

Nowe koncesje na nadawanie programów radiowych, rozszerzenia koncesji o nowe stacje nadawcze oraz inne zmiany techniczne skutkujące zwiększeniem zasięgu programu

Nowe koncesje na falach ultrakrótkich (UKF)

5.1 Rynek radiofonii lokalnej w Polsce rozwija się powoli, tam gdzie pozwala na to zasób wolnych częstotliwości. W minionym roku zakończyły się postępowania w sprawie udzielenia nowych koncesji, w zakresie fal ultrakrótkich, w czterech miastach. Nowi nadawcy rozpoczęli emisję swoich programów w Gdańsku i Gdyni, Oławie k/ Wrocławia, Kielcach i Białymstoku.

Stowarzyszenie Ziemia Pucka uzyskało koncesję na rozpowszechnianie programu „RADIO KASZĚBĚ” w Trójmieście. W programie obecne są między innymi audycje adresowane do społeczności kaszubskiej, dotyczące spraw lokalnych i pozalokalnych, w tym też audycje nadawane w języku tej społeczności.

Spółka International Communication Sp. z o.o., należąca do grupy ZPR S.A., rozpoczęła nadawanie programu muzyczno – kulturalnego pod nazwą „RADIO 105,5 GOLD FM” w Oławie k/Wrocławia, poświęconego muzyce rozrywkowej oraz różnym dziedzinom kultury i wydarzeniom kulturalnym w wymiarze lokalnym.

W Kielcach, na mocy nowej koncesji, rozpoczęło działalność radio „RADIO PLANETA 103,9 FM”, wyspecjalizowane ze względu na poruszaną problematykę i odbiorcę, którego oferta skierowana jest do środowiska akademickiego. W programie tym mają być nadawane, pośród innych także audycje dotyczące problemów i działalności środowiska akademickiego w Kielcach oraz polskiego środowiska akademickiego jako całości, a także audycje prezentujące twórczość artystyczną środowiska akademickiego w Kielcach, jak też innych środowisk akademickich w Polsce (kabarety studenckie, przeglądy piosenek studenckich itd.). Koncesja została wydana spółce „Radio SBB Rodło Sp. z o.o.” będącej własnością grupy Ad.Point.

KRRiT podjęła uchwały w sprawie udzielenia koncesji dla Radio Galicja Sp. z o.o. w Krynicy i Radio TOP Sp. z o.o. w Tomaszowie Mazowieckim na nadawanie programu lokalnego.

Natomiast postępowanie w sprawie udzielenia koncesji na nadawanie programu informacyjno- publicystyczno-edukacyjnego w Warszawie, na wniosek BBC Polska Sp. z o.o. zostało zawieszono.

Dwa postępowania, których przedmiotem są stacje nadawcze we Wrocławiu zostały zainicjowane w końcu 2005 roku.

W postępowaniu o udzielenie koncesji w Dzierżoniowie uczestniczy spółka z udziałem dotychczasowego nadawcy i trzy inne podmioty. Postępowanie zostanie rozstrzygnięte po ostatecznym uzupełnieniu wniosków i ich zaopiniowaniu.

Poniższe tabele zawierają wykaz wydanych koncesji, wykaz uchwał Krajowej Rady Radiofonii i Telewizji w sprawie udzielenia koncesji oraz wykaz toczących się postępowań.

Wykaz wydanych koncesji (UKF)

Nr koncesji	Data wydania	Nazwa nadawcy (nazwa programu)	Charakter programu	Lokalizacja stacji
317/2005-R	06.06.2005	Stowarzyszenie Ziemia Pucka (RADIO KASZĘBĚ)	uniwersalny	Gdańsk, Gdynia
321/2005-R	24.10.2005	International Comunication Sp. z o.o. (RADIO 105,5 GOLD FM)	wyspecjalizowany - muzyczno-kulturalny	RSN Oława
324/2005-R	14.12.2005	Grupa Radiowa Agory Sp. z o.o. (ZŁOTE PRZEBOJE 101 FM)	uniwersalny	Białystok
334/2005-R	23.12.2005	Radio SBB Rodło Sp. z o.o. (RADIO PLANETA 103,9 FM)	wyspecjalizowany - akademicki	Kielce

Wykaz uchwały KRRiT w sprawie udzielenia koncesji (UKF)

Data uchwały	Nazwa nadawcy (nazwa programu)	Charakter programu	Lokalizacja stacji
25.08.2005	BBC Polska Sp. z o.o. (BBC FM)	wyspecjalizowany – informacyjno-publicystyczno-edukacyjny	Warszawa
21.12.2005	Radio Galicja Sp. z o.o. (Radio Galicja)	uniwersalny	Krynica
21.12.2005	RADIO TOP Sp. z o.o. (RADIO FAMA TOMASZÓW)	uniwersalny	Tomaszów Mazowiecki

Wykaz toczących się postępowań w sprawie udzielenia koncesji (UKF)

Data Ogłoszenie	Lokalizacja stacji	Charakter programu	Liczba wniosków
28.07.2005	Dzierżoniów	uniwersalny, lokalny	4
17.11.2005	Wrocław	akademicki	1
17.11.2005	Wrocław	uniwersalny, lokalny	9

Koncesje na falach średnich

5.2 W minionym roku nastąpił istotny rozwój projektu lokalnych stacji działających na falach średnich, który od 2000 roku realizuje spółka Polskie Fale Średnie S.A. Nowych 10 koncesji dla tej spółki uprawnia ją do emisji programów w Radzynie Podlaskim, Ozorkowie, Lubaczowie, Jarosławiu, Nowym Sączu, Tokarni (Żywiec), Sanoku, Andrychowie, Chełmie, i Chojnicach. Programy te identyfikowane wspólną nazwą „DWA RADIO”, powinny być rozpowszechniane samodzielnie, przez co najmniej 1 godzinę na dobę w pierwszym roku

nadawania, a następnie przez 2 godziny na dobę w drugim roku nadawania i w latach następnych. Tematyka lokalna dotycząca miejscowości objętych zasięgiem nadawania programu, w tym własne audycje informacyjne nadawcy oraz publicystyka na temat problemów lokalnych powinna zajmować ponad 55 % czasu nadawania programu. Do rozstrzygnięcia pozostaje 68 postępowań w sprawie udzielenia koncesji na rozpowszechnianie programu radiowego w zakresie fal średnich na terenie całego kraju.

Rozwój projektu realizowanego przez spółkę Polskie Fale Średnie S.A. w minionym roku prezentują tabele poniżej.

Wykaz wydanych koncesji (fale średnie)

Nr koncesji	Data wydania	Nazwa nadawcy (nazwa programu)	Charakter programu	Lokalizacja stacji
320/2005-R	18.10.2005	Polskie Fale Średnie S.A. (TWOJE RADIO)	uniwersalny	Radzyń Podlaski
326/2005-R	23.12.2005	Polskie Fale Średnie S.A. (TWOJE RADIO OZORKÓW)	uniwersalny	Ozorków
327/2005-R	23.12.2005	Polskie Fale Średnie S.A. (TWOJE RADIO LUBACZÓW)	uniwersalny	Lubaczów
328/2005-R	23.12.2005	Polskie Fale Średnie S.A. (TWOJE RADIO JAROSŁAW)	uniwersalny	Jarosław
329/2005-R	23.12.2005	Polskie Fale Średnie S.A. (TWOJE RADIO NOWY SĄCZ)	uniwersalny	Nowy Sącz
330/2005-R	23.12.2005	Polskie Fale Średnie S.A. (TWOJE RADIO ŻYWIEC)	uniwersalny	Tokarnia
331/2005-R	23.12.2005	Polskie Fale Średnie S.A. (TWOJE RADIO SANOK)	uniwersalny	Sanok
332/2005-R	23.12.2005	Polskie Fale Średnie S.A. (TWOJE RADIO ANDRYCHÓW)	uniwersalny	Andrychów
333/2005-R	23.12.2005	Polskie Fale Średnie S.A. (TWOJE RADIO CHEŁM)	uniwersalny	Chełm
335/2005-R	28.12.2005	Polskie Fale Średnie S.A. (TWOJE RADIO CHOJNICE)	uniwersalny	Chojnice

Wykaz uchwał KRRiT w sprawie udzielenia koncesji (fale średnie)

Data uchwały	Nazwa nadawcy (nazwa programu)	Charakter programu	Lokalizacja stacji
29.09.2005	Polskie Fale Średnie S.A. (Twoje Radio)	uniwersalny	Walcz
21.12.2005	Polskie Fale Średnie S.A. (Twoje Radio)	uniwersalny	Kraśnik

Rozszerzenia koncesji o nowe stacje nadawcze

5.3 Krajowa Rada systematycznie uzupełnia sieci nadawców ogólnokrajowych na obszarach, na których występują problemy z odbiorem ich programów. W minionym roku zakończyły się postępowania związane z uzyskaniem dodatkowych stacji nadawczych, w wyniku których sieć RMF FM została wzbogacona o częstotliwość w Elblągu, Gorzowie Wlkp. Iławie/Kisielicach, a sieć Radia ZET o częstotliwość w Kluczborku, a niebawem po uzyskaniu uzgodnień technicznych Prezesa UKE także w Gorzowie Wlkp. i Wągrowcu.

Radio Maryja za pomocą nowej stacji w Siedlcach poprawiło odbiór swojego sygnału na tym obszarze.

W miarę możliwości Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji rozwijała także zasięgi techniczne istniejących nadawców lokalnych: nową stację w Simoradzu może wykorzystywać „Radio 90” z Wodzisławia Śląskiego, nadajniki w Koniakowie i Ustroniu zwiększą obszar nadawania „Radia Bielsko”, Radio ESKA Ostrów - Kalisz uzyskała możliwość nadawania za pomocą dodatkowej stacji w Wysocku Wielkim. Diecezja Pelplińska będzie docierać do mieszkańców Szymbarka.

Postępowania zakończone rozszerzeniem o stacje w Gdańsku, Krakowie i Wrocławiu, koncesji spółki RMF Classic Sp. z o.o. toczyły się w związku z wygaśnięciem koncesji wydanej spółce OPERA i miały charakter odtworzenia zasięgu technicznego tego programu. Ponownie zostały utrwalone uprawnienia związane z użytkowaniem stacji nadawczych w Olsztynku i Morągu przez „RADIO MAZURY”. Faktycznie w obu tych przypadkach nie nastąpiło zwiększenie zasięgu nadawania.

Poniżej przedstawione tabele prezentują dane na temat wydanych decyzji, podjętych uchwał KRRiT oraz toczących się postępowań w sprawie rozszerzenia koncesji.

Wykaz decyzji w sprawie rozszerzenia koncesji o dodatkową stację nadawczą

Nr koncesji	Nazwa nadawcy (nazwa programu)	Lokalizacja nowej stacji nadawczej	Przyrost odbiorców [tys.]
001/P/2001-R	Radio Muzyka Fakty Sp. z o.o. (RMF FM)	Elbląg	0
		Gorzów Wlkp.	7
		Iława Kisielice	22
002/P/2001-R	Radio ZET Sp. z o.o. (RADIO ZET)	Kluczbork	3
003/P/2001-R	Warszawska Prowincja Redemptorystów (RADIO MARYJA)	Siedlce	11
025/P/2001-R	Diecezja Pelplińska (Katolicka Rozgłośnia Diecezji Pelplińskiej - RADIO GŁOS)	Szymbark	83
057/P/2001-R	Radio 90 Sp. z o.o. (RADIO 90 FM)	Simoradz	33
079/P/2001-R	Radio Bielsko Sp. z o.o. (RADIO BIELSKO)	Koniaków, Ustroń	59
122/P/2002-R	RMF Classic Sp. z o.o. (RMF CLASSIC - Szczecin)	Gdańsk, Wrocław	926
		Kraków	781
155/P/2003-R	INFORADIO Sp. z o.o. (TOK FM - PIERWSZE RADIO INFORMACYJNE)	Opole	152
157/P/2003-R	Fundacja Wzajemnej Pomocy Chrześcijańskiej (RADIO MAZURY)	Morąg, Olsztynek	26
256/2000-R	MONA Sp. z o.o. (RADIO ESKA OSTRÓW - KALISZ)	Wysocko Wielkie	8

Wykaz uchwał KRRiT w sprawie rozszerzenia koncesji o dodatkową stację nadawczą

Nr koncesji	Nazwa nadawcy (nazwa programu)	Lokalizacja nowej stacji nadawczej	Data uchwały
002/P/2001-R	Radio ZET Sp. z o.o. (RADIO ZET)	Gorzów Wlkp.	14.07.2005
		Wągrowiec	22.09.2005

Wykaz toczących się postępowań w sprawie rozszerzenia koncesji o dodatkową stację nadawczą

Data Ogłoszenie	Lokalizacja stacji	Charakter rozszerzanego programu	Liczba wniosków
07.07.2005	Kościerzyna	uniwersalny, lokalny	3
28.07.2005	Chorzów	uniwersalny, lokalny	7
02.09.2005	Brzeg Opolski, Milicz, Namysłów, Strzelin	społeczno-religijny	1
30.09.2005	Kędzierzyn Koźle	uniwersalny, ogólnopolski	2
17.11.2005	Koszalin	uniwersalny, sieć, adresowany do młodzieży	1
17.11.2005	Szczecin	uniwersalny, sieć, adresowany do młodzieży	1
28.11.2005	Bytów	uniwersalny, lokalny	2
28.11.2005	Dęblin	uniwersalny, ogólnopolski	1
28.11.2005	Hrubieszów	uniwersalny, ogólnopolski	2
28.11.2005	Łódź	uniwersalny, sieć	1
28.11.2005	Łódź	muzyczno-literacki	1

Inne zmiany techniczne skutkujące zwiększeniem zasięgu programów lub polepszeniem jakości odbioru nadawanych programów radiowych

5.4 Warunki techniczne koncesji, o ile nie powoduje to zakłóceń pracy istniejących stacji oraz zostanie to uzgodnione z administracjami krajów sąsiadujących, mogą ulec zmianie na wniosek zainteresowanego nadawcy. Do końca 2005 roku wnioski takie były składane do Przewodniczącego KRRiT, który po uzyskaniu pozytywnej uchwały Krajowej Rady Radiofonii i Telewizji przysyłał je do uzgodnień Prezesowi URTiP. Po uzyskaniu uzgodnień Przewodniczący KRRiT mógł wydać decyzje w sprawie zmian technicznych, skutkujących zwiększeniem zasięgu lub polepszeniem jakości odbioru nadawanych programów radiowych.

Zakres tych decyzji przedstawia poniższa tabela:

Nr koncesji	Nazwa nadawcy (nazwa programu)	Treść decyzji	Przyrost odbiorców [tys.]
001/P/2001-R	Radio Muzyka Fakty Sp. z o.o. (RMF FM)	Zmiana charakterystyki prom. anteny stacji w Zielonej Górze, wysokości zawieszenia anteny w Gdańsku, zamiana częstotliwości z 92,1 MHz na 100,9 MHz stacji w Słupsku	
002/P/2001-R	Radio ZET Sp. z o.o. (RADIO ZET)	Zwiększenie ERP stacji w Nysie	6
		Przeniesienie stacji z Katowic do Siemianowic Śląskich	334
003/P/2001-R	Warszawska Prowincja Redemptorystów (RADIO MARYJA)	Zwiększenie ERP stacji w Jeleniej Górze i zamiana częstotliwości z 100,9 MHz na 92,1 MHz w Słupsku	
		Zwiększenie ERP stacji w Giżycku	3
		Zmiana wys. zawieszenia anteny stacji w Stalowej Woli	
		Zmiana charakterystyki prom. anteny stacji w Bielsku-Białej	
		Przeniesienie stacji z Sadowia do Wysocka Wielkiego k/ Ostrowa Wlkp. wraz ze zwiększeniem ERP	
		Zmiana lokalizacji stacji Lubań	

V. Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji jako organ koncesyjny

		Zmiana wys. zawieszenia anteny stacji w Lublinie (97 MHz), zmiana lokalizacji i zwiększenie ERP stacji w Zakopanem	5
010/P/2001-R	Archidiecezja Wrocławska (Katolickie Radio RODZINA)	Zmiana wysokości zawieszenia anteny stacji we Wrocławiu	4
014/P/2001-R	Diecezja Łomżyńska (Diecezjalne Radio NADZIEJA)	Zmiana wysokości zawieszenia anteny stacji w Łomży	28
015/P/2001-R	Diecezja Łowicka (Radio VICTORIA między Łodzią a Warszawą - Rozgłośnia Diecezji Łowickiej)	Zmiana lokalizacji stacji w Skierniewicach	
016/P/2001-R	Diecezja Opolska (RADIO PLUS OPOLE)	Przeniesienie częstotliwości 107,9 MHz z Wysokiej/Góra Św. Anny do Brzezia wraz ze zwiększeniem ERP	
019/P/2001-R	Diecezja Warszawsko-Praska (RADIO WARSZAWA PRAGA)	Zwiększenie ERP stacji w Warszawie	731
024/P/2001-R	Diecezja Bielsko-Żywiecka (ANIOŁ BESKIDÓW - Beskidzkie Radio Katolickie)	Zmiana lokalizacji stacji z Oświęcimia na obiekt Góra Magurka Wilkowicka	92
026/P/2001-R	Diecezja Zielonogórsko-Gorzowska (RADIO PLUS GŁOGÓW)	Zmiana wysokości zawieszenia anteny stacji w Głogowie	
034/P/2001-R	PUH HITT Sp. z o.o. (AntyRadio 106,4 FM FLASH)	Zmiana lokalizacji stacji z Wisły do Szczyrku wraz ze zwiększeniem ERP	324
036/P/2001-R	Radio Las Vegas Sp. z o.o. (RADIO BRAWO)	Przeniesienie stacji z Ciechocinka do Torunia	333
037/P/2001-R	Radio VANESSA Sp. z o.o. (RADIO VANESSA)	Zwiększenie ERP stacji Strzebnik k/Raciborza	20
038/P/2001-R	Radio ESKA S.A. (Radio ESKA Bydgoszcz)	Zwiększenie ERP stacji w Osielsku	101
046/P/2001-R	RADIOSTACJA Sp. z o.o. (RADIOSTACJA)	Zmiana lokalizacji, zwiększenie ERP stacji w Gdańsku	344
		Zmiana lokalizacji stacji w Łodzi	306
		Zwiększenie ERP stacji w Gdyni	5
049/P/2001-R	Radio Warmia-Mazury WA-MA S.A. (RADIO Wa-Ma)	Zmiana lokalizacji stacji wraz ze zwiększeniem ERP w Olsztynie	35
054/P/2001-R	Prowincja Zakonu Braci Mniejszych Konwentualnych (RADIO NIEPOKALANÓW)	Zmiana lokalizacji stacji w Łodzi	
057/P/2001-R	Radio 90 Sp. z o.o. (RADIO 90 FM)	Przeniesienie stacji z Wodzisławia Śl. do Rybnika	728
058/P/2001-R	RADIO RADOM Sp. z o.o. (RADIO ESKA RADOM)	Zmiana charakterystyki promieniowania i wysokości zawieszenia anteny stacji w Radomiu	
065/P/2001-R	Archidiecezja Łódzka (RADIO PLUS ŁÓDŹ)	Zwiększenie ERP stacji w Łodzi	90
073/P/2001-R	RADIO KOŁOBRZEG Sp. z o.o. (RADIO KOŁOBRZEG)	Przeniesienie stacji z Kołobrzega do Stramniey	
078/P/2001-R	RADIO PLAMA Sp. z o.o. (RADIO ESKA SZCZECIN)	Zwiększenie ERP stacji w Szczecinie	97
082/P/2001-R	Lokalne Radio w Opolu Sp. z o.o. (RADIO BLUE 106,6 FM)	Zwiększenie ERP stacji Wysoka k/Opola	158
085/P/2001-R	WAWA S.A. (RADIO WAWA)	Zwiększenie ERP stacji w Olsztynie	33
		Zwiększenie ERP stacji Katowice/Kosztowy	968

V. Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji jako organ koncesyjny

		Zwiększenie ERP stacji we Wrocławiu	150
		Zwiększenie ERP stacji w Płocku	36
088/P/2002-R	Radio WEEKEND Sp. z o.o. (RADIO WEEKEND)	Zmiana wysokości zawieszenia anteny stacji w Bytowie	
101/P/2002-R	Diecezja Gliwicka (RADIO PLUS GLIWICE)	Zmiana częstotliwości nadawania z 96,1 MHz na 96,2 MHz, charakter. prom. i wys. zawieszenia anteny	391
109/P/2002-R	Fundacja Krakowskiego Radia Akademickiego ŻAK (eX FM)	Zwiększenie ERP stacji w Krakowie	306
126/P/2002-R	Muzyczne Radio Sp. z o.o. (MUZYCZNE RADIO)	Zmiana charakterystyki prom. anteny stacji Góra Świeradowiec	
133/P/2002-R	Media Sp. z o.o. (RMI FM)	Zmiana charakterystyki prom. anteny stacji w Poznaniu	
148/P/2003-R	TWOJE RADIO Sp. z o.o. (ZŁOTE PRZEBOJE 106,2 FM)	Zmiana lokalizacji stacji Łysa Góra k/ Dziwiszowa	
164/P/2003-R	Radio Bieszczady Sp. z o.o. (RADIO BIESZCZADY)	Przeniesienie stacji z Rzeszów/ Sucha Góra do Czarnorzek k. Krosna	
170/P/2004-R	Radio Trefl Sp. z o.o. (RADIO TREFL 103 i 99,2 ZŁOTE PRZEBOJE)	Zmiana lokalizacji stacji w Gdańsku	157
174/P/2004-R	RADIO WARTA Sp. z o.o. (RADIO FLASH 99,6 FM)	Zwiększenie ERP stacji w Koninie	71
180/P/2004-R	Muzyka Jazz Radio Sp. z o.o. (NRJ FM)	Zmiana lokalizacji z Katowic do Siemianowic	66
181/P/2004-R	TWOJE RADIO Sp. z o.o. (TWOJE RADIO ZŁOTE PRZEBOJE)	Zmiana polaryzacji anteny stacji w Wilkanowie k/ Zielonej Góry	12
186/P/2004-R	Radio CCM Sp. z o.o. (RADIO CCM)	Zwiększenie ERP stacji w Gliwicach	423
		Zmiana lokalizacji stacji: Góra Szyndzielnia i Ustron	
234/98-R	Opera FM Sp. z o.o. (RMF CLASSIC - KRAKÓW)	Zmiana częstotliwości i ERP stacji w Gdańsku i Wrocławiu	427
278/2002-R	Agencja Wydawnicza i Marketingowa Mediabank S.A. (PiN 102 FM - Pieniądz i Nowoczesność)	Zwiększenie ERP stacji w Warszawie	429
279/2002-R	SPECTRUM FM Sp. z o.o. (AntyRadio 94 FM)	Zwiększenie ERP stacji w Warszawie	641
280/2002-R	Nadawca Sp. z o.o. (RADIO PLUS ŁAGODNE PRZEBOJE)	Zwiększenie ERP stacji w Warszawie	232
291/2003-R	International Communication Sp. z o.o. (104,4 ESKA ROCK)	Zwiększenie ERP stacji w Warszawie	433
305/2004-R	INDIGO Sp. z o. o. (RADIO GRA BYDGOSZCZ)	Przeniesienie stacji z Bydgoszczy do Osielska	158

Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji przyjęła również następujące uchwały w sprawie zmian technicznych, skutkujących zwiększeniem zasięgu lub polepszeniem jakości odbioru nadawanych programów radiowych:

Nr koncesji	Nazwa nadawcy (nazwa programu)	Treść uchwały
001/P/2001-R	Radio Muzyka Fakty Sp. z o.o. (RMF FM)	Zmiana charakterystyki promieniowania anteny stacji w Lublinie
		Zmiana częstotliwości w Warszawie (budynek WTC)
002/P/2001-R	Radio ZET Sp. z o.o. (RADIO ZET)	Zwiększenie ERP stacji w Szczawnicy
003/P/2001-R	Warszawska Prowincja Redemptorystów (RADIO MARYJA)	Zmiana polaryzacji stacji w Białej Podlaskiej
		Zwiększenie ERP stacji w Katowicach
		Zmiana parametrów stacji w Koszalinie
		Zmiana częstotliwości ze 100,5 na 100,4 MHz stacji w Jeleniej Górze
042/P/2001-R	RADIO MEGA FM Sp. z o.o. (MEGA FM)	Zmiana lokalizacji stacji Łaziska Górne
051/P/2001-R	PPU "RADIO - MEDIA ZIEMI WIELUŃSKIEJ" Sp. z o.o. (Radio Ziemi Wieluńskiej)	Zmiana polaryzacji anteny stacji w Wieluniu
054/P/2001-R	Prowincja Zakonu Braci Mniejszych Konwentualnych (RADIO NIEPOKALANÓW)	Zwiększenie ERP stacji w Łodzi
079/P/2001-R	Radio Bielsko Sp. z o.o. (RADIO BIELSKO)	Zmiana lokalizacji stacji Ustroń
083/P/2001-R	RADIO REJA Sp. z o.o. (RADIO ESKA SZCZECINEK)	Zmiana wysokości zawieszenia anteny stacji w Szczecinku
		Zmiana wysokości zawieszenia anteny stacji w Złocieńcu
086/P/2002-R	MAKS-TARNÓW Sp. z o.o. (RADIO MAKS)	Zmiana lokalizacji stacji w Tarnowie
135/P/2002-R	PUH HITT Sp. z o.o. (PLANETA 101,3 FM)	Zmiana lokalizacji stacji w Krakowie
168/P/2004-R	PPUH MAKS Sp. z o.o. (RADIO ESKA RZESZÓW)	Zwiększenie ERP stacji w Rzeszowie
168/P/2004-R	PPUH MAKS Sp. z o.o. (RADIO ESKA RZESZÓW)	Zwiększenie ERP stacji w Czarnorzekach
317/2005-R	Stowarzyszenie Ziemia Pucka (RADIO KASZĚBĚ)	Zmiana lokalizacji stacji w Gdańsku
		Zwiększenie ERP stacji w Gdyni

Postępowania w ramach ponownego udzielenia koncesji na nadawanie naziemnych programów radiowych.

5.5. Stworzenie dotychczasowym nadawcom możliwości przystąpienia do procesu ponownego udzielenia koncesji wymagało publicznego ogłoszenia częstotliwości, na których programy te były nadawane. Otworzyło to szansę do ubiegania się o udzielenie koncesji nie tylko funkcjonującym już nadawcom, ale także wszystkim innym podmiotom zainteresowanym działalnością radiową. W związku z zakończeniem siedmioletniego okresu ważności koncesji dla kolejnej grupy nadawców radiowych w 2005 roku Krajowa Rada przeprowadziła postępowania, zakończone ponownym wydaniem 8 koncesji o zasięgu lokalnym.

Z ponownie wydanych koncesji 5 uprawnia do nadawania programu poświęconego tematyce lokalnej, która powinna być w nich obecna w wymiarze nie mniejszym niż 12 % dobowego czasu nadawania w miastach powyżej 200 tysięcy mieszkańców i w wymiarze nie mniejszym niż 10 % dobowego czasu nadawania w mniejszych miastach.

Pozostałe to programy wyspecjalizowane – muzyczne, które także oprócz audycji, które tematyką nawiązują do specjalizacji tj. określonego rodzaju muzyki, powinny zawierać informacje i publicystkę poruszającą wydarzenia i problemy środowiska lokalnego na obszarze nadawania. Programy muzyczne realizowane są przez spółki związane z grupą AGORA. (O'le w Opolu, Karolina w Katowicach, Twoje Radio w Wałbrzychu).

Wykaz ponownie wydanych koncesji radiowych

Nr koncesji	Data wydania	Nazwa nadawcy (nazwa programu)	Lokalizacja stacji
195/P/2005-R	21.09.2005	O'LE Sp. z o.o. (ZŁOTE PRZEBOJE O'LE 92,8 FM)	Opole
196/P/2005-R	26.09.2005	Karolina Sp. z o.o. (ZŁOTE PRZEBOJE KAROLINA 91,2 FM)	Katowice/Kosztowy
197/P/2005-R	26.09.2005	GRUPA RADIOWA AGORY Sp. z o.o. (RADIO BLUE FM 103,4)	Poznań
198/P/2005-R	14.10.2005	Radio PRO KOLOR Sp. z o.o. (RMF Maxxx Opole)	Opole
200/P/2005-R	12.12.2005	Radio TAK S.A. (RADIO TAK FM)	Kielce Św. Krzyż, Kielce, Końskie, Pińczów, Włoszczowa
201/P/2005-R	19.12.2005	TWOJE RADIO Sp. z o.o. (ZŁOTE PRZEBOJE 104,1 FM)	Opole
202/P/2005-R	19.12.2005	TWOJE RADIO Sp. z o.o. (ZŁOTE PRZEBOJE 91,8 FM)	Wałbrzych/ Chelmiec

Toczy się również, od października 2005 roku, postępowanie w związku z ponownym udzieleniem koncesji na rozpowszechnianie wyspecjalizowanego, ze względu na język nadawania i odbiorcę, programu radiowego adresowanego dla mniejszości białoruskiej w Polsce. Przedmiotem tego postępowania są stacje nadawcze: na falach ultrakrótkich w Białymstoku oraz na falach średnich w Katowicach/Koszęcinie. Biorą w nim udział dwie spółki: dotychczasowy koncesjonariusz Radio Racja Sp. z o.o. , który zaprzestał z powodów finansowych działalności na przełomie lat 2002/2003 oraz nowy podmiot – spółka Europejskie Radio dla Białorusi Sp. z o.o. Postępowanie to dotychczas nie mogło być rozstrzygnięte ze względu na niekompletność wniosków i zastrzeżenia formalne.

Postępowania w sprawie cofnięcia koncesji

5.6 W 2005 roku tylko w dwóch przypadkach Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji prowadziła postępowanie w sprawie cofnięcia koncesji na rozpowszechnianie programu radiowego. Było to związane z brakiem emisji programu przez nadawców.

Pierwszy przypadek dotyczył koncesji Nr 243/99-R z 30 lipca 1999 roku, która została udzielona spółce „Radio Racja” Sp. z o.o. z siedzibą w Warszawie na rozpowszechnianie programu radiowego pod nazwą „Radio RACJA”.

Zgodnie z informacją Podlaskiego Oddziału Okręgowego URTiP w Białymstoku radio zaprzestało emisji programu w zakresie UKF w czerwcu 2003 roku.

W styczniu 2004 roku operator stacji nadawczej poinformował KRRiT o zakończeniu emisji tego programu także za pomocą fal średnich. Z tych względów KRRiT 9 stycznia 2004 roku podjęła uchwałę w sprawie wszczęcia postępowania o cofnięcie koncesji. Analizując sytuację związaną z wykonywaniem koncesji KRRiT wezwała koncesjonariusza do złożenia wyjaśnień w sprawie niepowiadomienia KRRiT o zaprzestaniu nadawania programu (i przyczynach, które to spowodowały) oraz nieprzestrzegania obowiązków informacyjnych wynikających z koncesji, a także braku wystąpienia do KRRiT o zezwolenie na nabycie przez podmiot zagraniczny udziałów w spółce „Racja” Sp. z o.o. Nie dostarczono także do KRRiT informacji o kolejnych zmianach adresu siedziby Spółki i informacji o aktualnej sytuacji finansowej oraz sprawozdania finansowego Spółki za rok 2002 (pomimo ustawowego obowiązku).

W nadesłanej z dużym opóźnieniem odpowiedzi koncesjonariusz wyjaśniał fakt niepoinformowania KRRiT o zaprzestaniu nadawania programu, co tłumaczył oczekiwaniem na wynik rozmów w sprawie udzielenia przez europejskie i amerykańskie fundacje pozarządowe pomocy finansowej, która umożliwiłaby dalszą działalność nadawczą.

Natomiast niepowiadomienie KRRiT o zmianach w strukturze udziałowej Spółki koncesjonariusz postrzegał, jako przeoczenie, wynikające z braku doświadczenia jako nadawcy.

Koncesjonariusz dostarczył sprawozdanie finansowe za rok 2002 dopiero w 2004 roku informując jednocześnie, że w 2003 roku nie zaszły żadne zmiany w trudnej sytuacji finansowej Spółki.

Koncesjonariusz potwierdził fakt, że program radiowy „Radio RACJA” w 2005 roku nie był emitowany.

Od tego momentu do daty cofnięcia koncesji nie miały miejsca żadne nowe fakty, które stanowiłyby podstawę do stwierdzenia, że koncesjonariusz jest zdolny do podjęcia obowiązków wynikających z udzielonej mu koncesji. Decyzja w sprawie cofnięcia koncesji została wydana 22 grudnia 2005 roku. Decyzja nie jest prawomocna, spółce Radio Racja Sp. z o.o. przysługuje w prawo do wniesienia odwołania.

Drugie postępowanie w sprawie cofnięcia dotyczy koncesji z 12 lipca 2001 roku Nr 004/P/2001-R wydanej Archidiecezji Białostockiej („Radio PLUS Białystok”) w odniesieniu do stacji nadawczej w Mońkach.

W dniu 25 sierpnia 2005 roku KRRiT biorąc pod uwagę fakt, że od daty wydania koncesji minęło 4 lata, odmówiła Archidiecezji Białostockiej wyrażenia zgody na wyznaczenie nowego terminu (do 15 października 2005 roku) do uruchomienia programu radiowego pod nazwą „Radio PLUS Białystok” ze stacji nadawczej w Mońkach. Jednocześnie Przewodniczący KRRiT wezwał koncesjonariusza do rozpoczęcia emisji programu z tej stacji w terminie do 15 października 2005 roku. Prezes URTiP pismem z 8 grudnia 2005 roku poinformował, że Archidiecezja Białostocka nadal nie nadaje swojego programu ze stacji w Mońkach. Wobec tego KRRiT 21 grudnia 2005 roku wszczęła postępowanie o cofnięcie koncesji w zakresie nieużytkowanej stacji nadawczej.

Sposób zagospodarowania wolnych zasobów częstotliwości, wnioski Przewodniczącego KRRiT w sprawie zmiany planu zagospodarowania częstotliwości

5.7 W dyspozycji Krajowej Rady w marcu 2005 roku pozostawało 68 wolnych częstotliwości radiowych. Niektóre z nich Krajowa Rada postanowiła przeznaczyć na uzupełnienie zasobów technicznych Polskiego Radia S.A. (10 częstotliwości).

W celu uzupełnienia zasięgów programów ogólnokrajowych skierowano do ogłoszenia, inauguracyjnego postępowania w sprawie możliwości rozszerzenia koncesji, 7 częstotliwości zlokalizowanych na obszarach, gdzie sygnał tych programów nie jest obecny lub jego poziom jest niezadowalający. Sytuacja ta dotyczyła następujących miast: Gorzów Wlkp., Kluczbork, Iława/Kisielice, Wągrowiec, Kędzierzyn/Koźle, Dęblin, Hrubieszów.

4 częstotliwości, w tym dwie w Łodzi i po jednej w Koszalinie i Szczecinie, to jest w miastach, w których są już dostępne programy nadawców ogólnokrajowych oraz lokalnych, KRRiT postanowiła przeznaczyć na rozszerzenie programów ponadregionalnych, w celu uzupełnienia oferty, przy jednoczesnym ograniczeniu ewentualnych, negatywnych skutków zwiększenia konkurencji.

Częstotliwości, w większości obejmujące swoim zasięgiem małe miasta i miejscowości, Krajowa Rada przeznaczyła na uzupełnienie zasięgu programów lokalnych na obszarach ich pierwotnego działania. W sumie na ten cel przeznaczono 7 częstotliwości w lokalizacjach: Kościerzyna, Chorzów, Bytów oraz łącznie Milicz, Strzelin Brzeg Opolski i Namysłów.

Kierując się zamiarem uzupełniania i rozwoju radiowego rynku lokalnego, aby umożliwić powstanie nowych stacji radiowych, KRRiT skierowała do ogłoszenia 6 częstotliwości, które mają służyć rozpowszechnianiu lokalnych programów, zarówno o charakterze uniwersalnym: w Krynicy, Tomaszowie Mazowieckim i we Wrocławiu, jak i wyspecjalizowanych: w Warszawie (dla programu informacyjno-publicystyczno-edukacyjnego, w ograniczonym wymiarze czasowym ze względu na współużytkowanie stacji nadawczej z innym nadawcą) oraz we Wrocławiu (dla programu skierowanego do środowiska akademickiego).

Pod koniec 2005 roku Prezes URTiP uzgodnił projekty nowych ogłoszeń zawierających ofertę rozszerzenia koncesji nadawców ogólnokrajowych: w Elblągu i Miastku, ponadregionalnych: w Koninie i Białymstoku, lokalnych: w Wałbrzychu, Miastku, Legnicy. Ze względu na wysoki poziom sygnału zakłóceniewego, pochodzącego od stacji sąsiadujących, Prezes URTiP nie uzgodnił treści projektu ogłoszenia i wycofał z dyspozycji KRRiT częstotliwość z lokalizacją w Bydgoszczy.

W grudniu 2005 roku Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji zdecydowała o skierowaniu do ogłoszenia częstotliwości w lokalizacjach: Kupimierz i Góra Liwosz z przeznaczeniem na rozszerzenie koncesji o charakterze społeczno-religijnym oraz częstotliwość w Opalenicy i Legionowie k/Warszawy z przeznaczeniem na udzielenie koncesji na program lokalny. Projekty ogłoszeń wymagają uzgodnienia z Prezesem UKE (wcześniej URTiP).

W sprawie zagospodarowania częstotliwości zlokalizowanych, zgodnie z obecnie obowiązującym planem, w mało atrakcyjnych dla nadawców miejscowościach KRRiT wystąpiła do Prezesa URTiP z zapytaniem o możliwość przesunięcia ich do większych miast. Taka sytuacja miała miejsce w odniesieniu do 10 częstotliwości.

Prezes URTiP podjął prace nad przesunięciem częstotliwości: z Miechowa do Krakowa, z Oleśnicy do Wrocławia, z Piotrkowa Trybunalskiego do Częstochowy i ze Złotowa do Piły oraz poinformował o przeniesieniu częstotliwości z Ostrowca Św. do Kielc, z Chełmna do Torunia, z Jędrzejowa do Kielc, z Kołobrzegu do Koszalina, z Poddębic do Łodzi i z Białego Boru do Miastka.

Krajowa Rada w minionym roku dysponowała ograniczonym zasobem częstotliwości radiowych odpowiadających zapotrzebowaniom istniejących nadawców oraz chętnych do prowadzenia takiej działalności.

Krajowa Rada stale analizuje zainteresowanie udzieleniem koncesji na nadawanie programu lub rozszerzeniem o dodatkową stację nadawczą wyrażane poprzez składanie aplikacji. Aby uporządkować te prace oraz ułatwić zainteresowanym przedstawienie swoich potrzeb i zamiarów KRRiT przyjęła 4 listopada 2004 roku dokument po nazwę „Zasady postępowania KRRiT w sprawie wydawania opinii dla Przewodniczącego KRRiT na temat wniosków (podań, aplikacji) o dobór częstotliwości radiowych i kanałów telewizyjnych, w związku z przygotowaniem wniosków do Prezesa URTiP o uzupełnienie planu zagospodarowania częstotliwości”, w którym szczegółowo określiła tryb prac i zakres niezbędnych informacji, jakie powinna zawierać aplikacja.

W 2005 roku Krajowa Rada po rozpatrzeniu złożonych aplikacji wydała pozytywną opinię w sprawie wystąpienia Przewodniczącego KRRiT do Prezesa URTiP o dobór 28 nowych częstotliwości, z czego 10 zostało już dobranych i przekazanych KRRiT, która następnie skierowała je do ogłoszenia.

W trakcie doboru pozostaje obecnie 17 częstotliwości, które mają być przeznaczone na różne potrzeby. Dla uzupełnienia sieci nadawców ogólnokrajowych mają posłużyć częstotliwości w Węgrowie, Lesznie/Lasocicach (2), Siedlcach (2), Opolu, Wągrowcu. W celu rozwoju sieci ponadregionalnych Przewodniczący KRRiT wystąpił o dobranie częstotliwości w Katowicach (zostały dobrane Siemianowice Śl.) i Opolu (Prezes URTiP poinformował o braku możliwości doboru). Aby zwiększyć obszar nadawania stacji lokalnych mają być dobrane częstotliwości: w Bolewicach, Śremie, Domachowie, Niżałkowicach k/Działoszyna, Żelechowie, Augustowie, Gołdapi, Olecku, Sejnach.

Większość nowych stacji nadawczych będzie mogła być ogłoszona po zakończeniu uzgodnień międzynarodowych, prowadzonych przez Prezesa URTiP (obecnie UKE), formalnym ich przekazaniu do dyspozycji Przewodniczącego KRRiT, sformułowaniu przez KRRiT szczegółowych warunków ogłoszenia i uzyskaniu pozytywnej odpowiedzi Prezesa UKE w sprawie jego treści.

Zmiany koncesji w zakresie warunków dotyczących programu i reklamy

Zmiany nazwy programów lokalnych związane z „wchodzeniem do sieci” ESKA

5.8 Większość zmian w tym zakresie była efektem zawierania przez lokalnych nadawców umów franchisingowych lub transakcji polegających na sprzedaży większości udziałów w spółkach na rzecz ESKA S.A. Do sieci ESKA dołączyło w ten sposób 6 nowych stacji: PPUH MAKS z Jasła, MTM ze Starachowic, Media Zamość, HOT Radio Przemyśl, Łomżyńska Agencja Wydawnicza, Radio Plama ze Szczecina oraz Płockie Radio PLUS.

Dwie inne spółki weszły w skład innego projektu realizowanego przez grupę ZPR S.A. pod nazwą ESKA ROCK. W związku z tym nazwę programu zmieniły: spółka RM Media z Łodzi oraz International Communication z Warszawy.

Wszyscy nadawcy występujący o zmianę nazwy złożyli deklaracje, że zmiana ta nie wpłynie negatywnie na realizację warunków programowych koncesji oraz w przypadku korzystania z zarejestrowanego znaku towarowego także umowę świadczącą o nabyciu praw do korzystania z tej nazwy od jej dysponenta.

Zmiany programowe związane z powstaniem nowego projektu radiowego sieci AGORA

5.9 Spółki związane z AGORĄ zdecydowały o przyjęciu nowej wspólnej nazwy ROXY FM w miejsce dotychczasowej BLUE ROCK oraz KLASZYKA FM. W ramach tego projektu funkcjonować będą stacje lokalne z sieci AGORY w: Warszawie, Bydgoszczy, Tychach,

Wrocławiu i Krakowie. W obowiązujących koncesjach Krajowa Rada na wniosek nadawców zmieniła zapisy dotyczące charakteru programu oraz sposobu jego realizacji. Obecnie programy lokalne pod nazwą ROXY mają charakter wyspecjalizowany kulturalno – muzyczny, w którym będą przedstawiane i komentowane wydarzenia, trendy i zjawiska z różnych dziedzin kultury i sztuki: literatury, teatru, filmu, sztuk plastycznych oraz będzie prezentowana muzyka rozrywkowa o dowolnym formacie. Audycje słowne dotyczące specjalizacji mają zajmować nie mniej niż 6 % miesięcznego czasu nadawania programu w godzinach 6.00 – 23.00. Nadawcy choć w zmniejszonym wymiarze (2 % w godzinach 6.00 – 23.00) mają także obowiązek poruszania tematyki lokalnej odnoszącej się do miejscowości objętych zasięgiem nadawania programu.

Powstanie sieci stacji lokalnych RMF MAXXX

5.10 W oparciu o spółkę MULTIMEDIA z Krakowa na bazie programu RMF MAXXX Kraków powstał nowy projekt zrzeszający nadawców lokalnych. Nową grupę stworzyły: Pro Kolor z Opoła, należące wcześniej do Y-Radio stacje: BAB z Łomży, BRW z Wałbrzycha ABC ze Szczecina i FON z Częstochowy oraz spółka Radio Lokalne Zielona Góra, będące dotychczas własnością AGORY. Obecnie więc nowy projekt lokalny realizuje 7 nadawców, którzy deklarują, że ich celem jest dotarcie z ofertą programową do środowisk lokalnych w wyniku wykorzystania doświadczeń przy tworzeniu nowatorskiego i odnoszącego sukcesy programu radiowego RMF MAXXX Kraków z jednoczesnym zachowaniem warunków koncesji.

Oprócz zmiany dotychczasowych nazw na takie, w których występuje element identyfikujący tę grupę, w pozostałym zakresie koncesje tych nadawców nie uległy zmianie. Mają oni obowiązek emisji programów uniwersalnych tj. zawierających różne gatunki i formy radiowe oraz różnorodną problematykę, poświęconych tematyce lokalnej w wymiarze 12 % lub 10 % tygodniowego czasu nadawania programu w godzinach 6.00 – 23.00, w zależności od wielkości miasta, w którym działają.

Nowe nazwy stacji działających w grupie Ad. Point

5.11 Nową nazwę dla niektórych programów nadawanych w swojej grupie postanowił przyjąć Ad. Point. AntyRadio to nowa marka stacji w Katowicach i Warszawie. Pozostałe warunki programowe w tych koncesjach nie uległy zmianie.

Integracja nadawców lokalnych wokół „Radia GRA” z Torunia”

5.12 Nadawcy lokalni z województwa kujawsko-pomorskiego postanowili o zawiązaniu porozumienia programowego i wspólnej sprzedaży reklam. W celu realizacji tych planów oraz w wyniku sprzedaży części udziałów właścicielowi Radia Gra z Torunia – Gazecie Pomorskiej przyjęli jednolitą nazwę. Do projektu wcześniej przystąpiło „Radio I” z Inowrocławia i spółka Indigo Sp. z o.o. z Bydgoszczy. W 2005 roku dołączyło do nich Radio W z Włocławka. Obecnie tworzą grupę 4 stacji.

Wykaz decyzji w sprawie zmiany nazwy programu

Nr koncesji	Nazwa nadawcy nazwa programu przed zmianą	Treść decyzji
156/P/2003 - R	MTM FM Sp. z o.o. Radio MTM FM	Zmiana nazwy programu na Radio ESKA Starachowice
168/P/2004 - R	PPUH Maks sp. z o.o. FAN FM	Zmiana nazwy programu na Radio ESKA Rzeszów
167/P/2004 -R	Media Zamość Sp. z o.o. FAN FM Zamość	Zmiana nazwy programu na Radio ESKA Zamość

056/P/2001 - R	Elżbieta Czeremańska- Goławska Płockie Radio PLUS	zmiana nazwy programu na Radio ESKA Płock
143/P/2002-R	HOT Radio Przemyśl Sp. z o.o. HOT Radio	Zmiana nazwy programu na Radio ESKA Przemyśl
169/P/2004 - R	Łomżyńska Agencja Informacyjna Sp. z o.o. radio PLUS Łomża	Zmiana nazwy programu na Radio ESKA Łomża
078/P/2001 - R	Radio Plama Sp. z o.o. Radio PLAMA	Zmiana nazwy programu na Radio ESKA Szczecin
249/2000-R	RM Media Sp. z o.o. 97,9 GOLD FM	Zmiana nazwy programu na 97,9 ESKA ROCK
291/2003-R	International Communication Sp. z o.o. 104,4 GOLD FM	Zmiana nazwy programu na 104,4 ESKA ROCK wraz ze zmianą typu muzyki prezentowanej w programie na rock
031/P/2001 -R	Radio Pomoże Sp. z o.o. Radio BLUE 103,5 FM	Zmiana nazwy programu na 103,5 ROXY FM wraz ze zmianą charakteru programu i in. zapisów programowych
061/P/2001 - R	Regionalne Przedsiębiorstwo Związkowe Radio BLUE 94,5 FM	Zmiana nazwy programu na 94,5 ROXY FM wraz ze zmianą charakteru programu i in. zapisów programowych
080/P-2001 - R	Radio KLAKSON Sp. z o.o. Radio BLUE 106,1 FM	Zmiana nazwy programu na 106,1 ROXY FM wraz ze zmianą charakteru programu i in. zapisów programowych
119/P/2002-R	Wibor Sp. z o.o. Radio BLUE 103,8 FM	Zmiana nazwy programu na 103,8 ROXY FM wraz ze zmianą charakteru programu i in. zapisów programowych
160/P/2003-R	ROM Sp. z o.o. Radio KLASYKA 103,7 FM Najpiękniejsze melodie	Zmiana nazwy programu na 103,7 ROXY FM wraz ze zmianą charakteru programu i in. zapisów programowych
259/2000-R	Multimedia Plus Sp. z o.o. Rock Radio Wielkopolska	Zmiana nazwy programu na 105,4 ROXY FM wraz ze zmianą charakteru programu i in. zapisów programowych
128/P/2002-R	Radio ABC Sp. z o.o. Radio ABC	Zmiana nazwy programu na RMF MAXXX – Szczecin
138/P/2002-R	BRW Sp. z o.o. Radio BRW	Zmiana nazwy programu na RMF MAXXX – Wałbrzych
081/P/2001-R	Radio Lokalne Zielona Góra Sp. z o.o. Radio BLUE 101,7 FM	Zmiana nazwy programu na RMF MAXXX – Zielona Góra
125/P/2002-R	ADA Corporation Radio FON Sp. z o.o. Radio FON	Zmiana nazwy programu na RMF MAXXX – Częstochowa
166/P/2004 - R	Radio BAB Sp. z o.o. Radio BAB	Zmiana nazwy programu na RMF MAXXX – Łomża
034/P/2001-R	PUH HITT Sp. z o.o. FLASH	Zmiana nazwy programu na AntyRadio 106,4 FM FLASH
279/2002-R	Spectrum FM Sp. z o.o. Radio 94 FM	Zmiana nazwy programu na AntyRadio 94 FM
040/P/2001-R	Radio W Sp. z o.o. Radio W	Zmiana nazwy programu na Radio GRA Włocławek

Zmiany limitu reklam

5.13 Ze względu na wejście do sieci ESKA o podwyższenie procentowego udziału reklamy w programie wystąpił p. Jerzy Kalisz. Zmiana limitu reklam z 2 % do 7 % dotyczyła stacji ESKA Grudziądz i ESKA Iława. O podwyższenie z 0 % do 2 % wystąpiła

Politechnika Białostocka Radio AKADERA, która poprzednio całkowicie zrezygnowała w nadawania reklamy w programie ze względu na wysokość tantiem wnoszonych do ZAIKS.

Wykaz decyzji wydanych w sprawie zmiany limitu reklam

Nr koncesji	Nazwa nadawcy nazwa programu	Treść decyzji
110/P/2002-R	Jerzy Kalisz Radio ESKA Iława	Rozszerzenia czasu reklamowego do 7% dziennego czasu nadawania programu
165/P/2004-R	Jerzy Kalisz Radio ESKA Grudziądz	Rozszerzenia czasu reklamowego do 7% dziennego czasu nadawania programu
039/P/2001-R	Politechnika Białostocka Radio AKADERA	Rozszerzenia czasu reklamowego do 2% dziennego czasu nadawania programu

Uznanie za nadawcę społecznego

5.14 Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji nadała status nadawcy społecznego nowej rozgłośni „Radio Rodzina Świdnica” prowadzonej przez Archidiecezję Wrocławską. Rozgłośnia ta podobnie jak macierzyste – „Katolickie Radio Rodzina” z Wrocławia nadaje program społeczno-religijny bez udziału reklamy i audycji sponsorowanych.

Przedłużenie terminu ważności koncesji

5.15 Z ustawowej możliwości wydłużenia koncesji do 7 lat skorzystały dwie spółki. Koncesja wydana Radiostacji Sp. z o.o. na nadawanie programu skierowanego do dzieci i młodzieży została wydana na 5 lat. Krajowa Rada nie mając zastrzeżeń do sposobu jej realizacji zmieniła termin ważności koncesji ustalając go na dzień 24 sierpnia 2008 roku.

Koncesja dla Radio ESKA S.A na nadawanie programu pod nazwą „Radio ESKA Bełchatów”, na wniosek zainteresowanego została wydana w 2002 roku na trzy lata. Wnioskowana przez Koncesjonariusza zmiana podyktowana jest „lepszą i bardziej przewidywalną pod względem finansowym kondycją obecnie funkcjonującej stacji”, co pozwoli na dalszą realizację zapisów wynikających z koncesji. Krajowa Rada przychyliła się do wniosku i wydłużyła termin ważności koncesji do 17 listopada 2009 roku. Obaj nadawcy wnieśli opłatę z tego tytułu.

5.16 W związku z przyjęciem przez Krajową Radę Radiofonii i Telewizji, 1 września 2005 roku, stanowiska w sprawie nowej formuły zapisów właścicielskich (tekst aktualnego stanowiska dostępny na jest na stronie www.krrit.gov.pl) było możliwe, na wniosek lub za zgodą nadawców zaktualizowanie brzmienia koncesji. Z możliwości tej do końca 2005 roku skorzystało 27 nadawców. Decyzje o zmianie formuły zapisów własnościowych bez innych zmian w strukturze kapitałowej spółek wykonujących koncesję wydano tylko w 10

przypadkach. Pozostałe decyzje dotyczyły także uwidocznienia zmienionego składu udziałowców.

Jako nowych udziałowców do 2 spółek tj. TRES Sp. z o.o. z Pabianic, „Złote Przeboje 101,3 FM” i Bis Media z Lublina, „Złote Przeboje PULS 95,6 FM” wpisano AGORA S.A.

Do 2 jako udziałowiec weszła Radio ESKA S.A.: PPUH MAKS Sp. z o.o. Radio ESKA Rzeszów i Radio Plama Sp. z o.o. Radio Eska Szczecin.

W 5 udziały objęły Multimedia Sp. z o.o., Region Sp. z o.o. „RMF MAXXX” z Krakowa, BRW Sp. z o.o., „RMF MAXXX – Wałbrzych i Radio ABC Sp. z o.o., RMF MAXXX Szczecin, Radio BAB Sp. z o.o. „RMF MAXXX – Łomża”, Radio Lokalne Zielona Góra Sp. z o.o. „RMF MAXXX – Zielona Góra”.

W spółce Arcola nadającej program „RMF Classic – Warszawa” Multimedia zbyły udziały na rzecz OPERA FM.

Do 3 weszły inne podmioty niezwiązane z grupami radiowymi. W spółce MFM Sp. z o.o. „Kolor 103 FM” z Warszawy udziały nabyła spółka Impact Management System Sp. z o.o., w Radio Kołobrzeg Sp. z o.o. – spółka Telewizji Kablowa Kołobrzeg Agencja Usługowo-Reklamowa Sp. z o.o., w Alex Media Sp. z o.o. „ALEX” z Zakopanego - PZ POLAMER Sp. z o.o.

W 4 przypadkach Krajowa Rada wyraziła zgodę na przeniesienie uprawnień w wyniku połączenia lub wydzielenia spółek. Zmiany te dotyczyły:

- wydzielenia ze spółki Radio Klakson dwóch spółek: Radio Lokalne Zielona Góra Sp. z o.o. (RMF MAXXX – Zielona Góra) i Lokalne Radio w Opolu Sp. z o.o. (Radio BLUE 106,6 FM)
- przeniesienia uprawnień wynikających z koncesji wydanej spółce PUH HITT Sp. z o.o. na PUH HITT Bielsko Sp. z o.o. (Planeta 106,2 FM w Opolu oraz Planeta 101,3 FM w Krakowie)

Wykaz koncesji, w których dokonano zmiany brzmienia zapisów właścicielskich bez istotnych zmian na liście udziałowców

Nr koncesji	Nazwa nadawcy (nazwa programu)
031/P/2001-R	Radio Pomoże Sp. z o.o. (103,5 ROXY FM)
080/P/2001-R	Radio KLAKSON Sp. z o. o. (106,1 ROXY FM)
085/P/2001-R	WAWA S.A. (Radio Wawa)
093/P/2002-R	KKK FM S.A. (Złote Przeboje Kolor 90,4 FM)
094/P/2002-R	Radio WANDA Sp. z o.o. (Złote Przeboje Wanda 92,5 FM)
118/P/2002-R	Wibor Sp. z o.o. (Złote Przeboje ECHO)
119/P/2002-R	Wibor Sp. z o.o. (103,8 ROXY FM)
125/P/2002-R	ADA Corporation Radio FON Sp. z o.o. (RMF MAXXX – Częstochowa)
140/P/2002-R	Radio na Fali Sp. z o.o. (Złote Przeboje na Fali 89,8 FM)
170/P/2004-R	Radio TREFL Sp. z o.o. (Radio TREFL 103 i 99,2 Złote Przeboje)
250/2000-R	Grupa Radiowa AGORY Sp. z o.o. (Złote Przeboje RES 95,7)

Wykaz koncesji, w których dokonano zmiany listy udziałowców lub zmiany brzmienia zapisów własnościowych wraz ze zmianą listy udziałowców

Nr koncesji	Nazwa nadawcy (nazwa programu)	Nowy udziałowiec
030/P/2001-R	Bis Media Sp. z o.o. (Złote Przeboje PULS 95,6 FM)	AGORA S.A
060/P/2001-R	Alex Media Sp. z o.o. (ALEX)	PZ POLAMER Sp. z o.o.
073/P/2001-R	Radio Kołobrzeg Sp. z o.o. (Radio Kołobrzeg)	Telewizja Kablowa Kołobrzeg Agencja Usługowo-Reklamowa Sp. z o.o.
075/P/2001-R	MFM Sp. z o.o. (Kolor 103 FM)	Impact Managment System Sp. z o.o.
078/P/2001-R	Radio Plama Sp. z o.o. (Radio Eska Szczecin)	Radio ESKA S.A
081/P/2001-R	Radio Lokalne Zielona Góra Sp. z o.o. (RMF MAXXX – Zielona Góra)	Multimedia Sp. z o.o.
117/P/2002-R	Region Sp. z o.o. (RMF MAXXX)	Multimedia Sp. z o.o.
128/P/2002-R	Radio ABC Sp. z o.o. (RMF MAXXX Szczecin)	Multimedia Sp. z o.o.
138/P/2002-R	BRW Sp. z o.o. (RMF MAXXX – Wałbrzych)	Multimedia Sp. z o.o.
166/P/2004-R	Radio BAB Sp. z o.o. (RMF MAXXX – Łomża)	Multimedia Sp. z o.o.
168/P/2004-R	PPUH MAKS Sp. z o.o. (Radio ESKA Rzeszów)	Radio ESKA S.A.
267/2001-R	ARCOLA Sp. z o.o. (RMF CLASSIC- Warszawa)	Opera FM Sp z o.o.
293/2003-R	TRES Sp. z o.o. (Złote Przeboje 101,3 FM)	AGORA S.A

Wykaz koncesji, w których dokonane zostały zmiany w wyniku wyrażenia przez Krajową Radę Radiofonii i Telewizji zgody na przeniesienie uprawnień

Nr koncesji	Nazwa podmiotu, który otrzymał koncesję (nazwa programu)	Podmiot, na który przeniesiono uprawnienia
081/P/2001-R	Radio Klakson Sp. z o.o. (RMF MAXXX – Zielona Góra)	Radio Lokalne Zielona Góra Sp. z o.o.
082/P/2001-R	Radio Klakson Sp. z o.o. (Radio BLUE 106,6 FM)	Lokalne Radio w Opolu Sp. z o.o.
035/P/2001-R	PUH HITT Sp. z o.o. (Planeta 106,2 FM)	PUH HITT Bielsko Sp. z o.o.
135/P/2002-R	PUH HITT Sp. z o.o. (Planeta 101,3 FM)	PUH HITT Bielsko Sp. z o.o.

Realizacja obowiązku ustawowego obligującego koncesjonariuszy do corocznego składania do KRRiT sprawozdań finansowych

5.17 Zgodnie z art. 37a ustawy o radiofonii i telewizji nadawcy są zobowiązani do corocznego składania do Krajowej Rady Radiofonii i Telewizji sprawozdania finansowego, w

formie przewidzianej w ustawie z 29 września 1994 roku o rachunkowości lub w przypadku nadawców kościelnych, według zasad określonych przez wewnętrzne przepisy kościelne, zgodnie z § 1 ust. 2 rozporządzenia Ministra Finansów z 15 listopada 2001 roku. Dodatkowo spółki powinny także załączyć do sprawozdania odpis uchwały Zgromadzenia Wspólników bądź postanowienia o zatwierdzeniu rocznego sprawozdania finansowego. Ustawodawca wprowadzając do ustawy o radiofonii i telewizji obowiązek składania sprawozdań finansowych, nie określił terminu do ich przedstawiania KRRiT.

Zgodnie z ustawą o rachunkowości, roczne sprawozdania finansowe jednostek podlegają zatwierdzeniu nie później niż 6 miesięcy od dnia bilansowego, a dla podmiotów skonsolidowanych nie później niż 8 miesięcy od dnia bilansowego. Nadawcy wykorzystują możliwości ustawowe i w większości przekazują sprawozdania do KRRiT dopiero w drugim półroczu po okresie sprawozdawczym. Większość z nich nadesłała sprawozdania dopiero po skierowaniu do nich pism przypominających o ustawowym obowiązku. Do końca 2005 roku wszyscy nadawcy złożyli sprawozdania.

Ponad połowa koncesjonowanych nadawców prowadzi działalność w formie spółek prawa handlowego. Przedstawili oni sprawozdania finansowe za zawierające bilans i rachunek zysków i strat, niekiedy także wraz z opinią i raportem biegłego rewidenta.

Nieliczne osoby fizyczne wykonujące koncesje przedstawiają sprawozdania w postaci: „Książki przychodów i rozchodów” lub zeznania podatkowego PIT-B, dotyczących prowadzonej działalności radiowej lub zeznań podatkowych PIT-36 dotyczących prowadzonej działalności gospodarczej, w wielu przypadkach dużo szerszej niż tylko działalność radiowa.

Koncesjonariusze prowadzący niewyodrębnioną działalność radiową w ramach innych form prawnych jak: wyższe uczelnie, stowarzyszenia, fundacje, Centra Kultury i Sztuki oraz Miejskie Domy Kultury przedstawili sprawozdania, dotyczące całości prowadzonej działalności przez te instytucje.

Sprawozdania finansowe nadawców, prowadzących działalność w ramach instytucji kościelnych, dotyczą tylko wyodrębnionej, wykonywanej w ramach koncesji działalności rozgłośni radiowych, działających w strukturach kościelnych (archidiecezji, diecezji, zgromadzeń). W przypadku parafii wykonujących koncesję sprawozdania finansowe zawierały tylko informacje o wpływach i wydatkach radia działającego na terenie parafii. Pozostałe jednostki kościelne; diecezje i archidiecezja oraz zakony przedstawiły sprawozdania w różnorodnej formie: bilansu i rachunku zysków i strat, rachunku zysków i strat (lub wpływów i wydatków radia), danych dotyczące kosztów funkcjonowania radia wraz z informacją, że zostały one pokryte w całości darowiznami wiernych lub dotacjami diecezji. Różnorodność form składanych przez nadawców kościelnych sprawozdań wynika z faktu, że sprawozdania zostały sporządzone zgodnie z wewnętrznymi przepisami kościelnymi.

Podsumowanie wyników analizy sprawozdań finansowych znajduje się w części „Informacja o podstawowych problemach radiofonii i telewizji”.

Odroczenie terminu płatności, rozłożenie na raty opłaty koncesyjnej, umorzenie odsetek od zaległości we wnoszeniu opłat koncesyjnych

5.18 Opłata koncesyjna pobierana jest za udzielenie koncesji na rozpowszechnianie programów radiowych i telewizyjnych, na podstawie art. 40 ust. 1 ustawy z 29 grudnia 1992 roku o radiofonii i telewizji. Jednocześnie ust. 2 zawiera delegację dla Krajowej Rady Radiofonii i Telewizji do ustalania w porozumieniu z Ministrem Finansów, w drodze rozporządzenia, wysokości tej opłaty.

W tym trybie Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji wydała rozporządzenie z 4 lutego 2000 roku w sprawie opłat za udzielenie koncesji na rozpowszechnianie programów radiowych i telewizyjnych.

Ustawa o radiofonii i telewizji nie przewiduje w sposób bezpośredni możliwości rozkładania na raty opłat z tytułu udzielenia koncesji, a zgodnie z art. 217 Konstytucji RP ustalanie zasad przyznawania ulg i umorzeń w stosunku do nakładanych podatków i innych danin publicznych, następuje w drodze ustawy.

Jako, że opłaty koncesyjne stanowią dochód budżetu państwa wobec tego spełniają przesłanki art. 2 § 2 ustawy Ordynacja podatkowa. W Ordynacji podatkowej stwierdza się, że w sytuacji gdy inne przepisy nie stanowią inaczej, do opłat i innych niepodatkowych należności budżetu państwa stosuje się przepisy działu III.

W dziale III w art. 48 § 1 dopuszcza się odroczenie terminu płatności takiej należności wraz z odsetkami za zwłokę. Rozłożenie na raty następuje na wniosek podatnika i ze względu na jego ważny interes lub interes publiczny. Ordynacja podatkowa wprowadza obowiązek ustalenia opłaty prolongacyjnej w przypadku wydania pozytywnej decyzji. Stawka opłaty prolongacyjnej wynosi 50 % ustawowej stawki odsetek za zwłokę, ogłaszanej przez Ministra Finansów w „Monitorze Polskim”.

W okresie sprawozdawczym Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji rozpatrzyła pozytywnie wniosek MTM Sp. z o.o. „Radio ESKA Starachowice” o rozłożenie na raty opłaty wynikającej z decyzji o podwyższeniu limitu czasu reklamowego w programie z 2 % do 15 % dziennego czasu nadawania.

Krajowa Rada przychyliła się także do wniosku Stowarzyszenia Ziemia Pucka „Radio Kaszëbë” i odroczyła termin do wniesienia opłaty za udzieloną koncesję o 3 i pół miesiąca w związku z koniecznością rozpatrzenia odwołania w sprawie wysokości tejże opłaty.

W 2 przypadkach Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji odmówiła wyrażenia zgody na zmianę zasad wniesienia opłaty koncesyjnej nie znajdując dostatecznych podstaw, wskazanych w Ordynacji podatkowej do udzielenia tej formy pomocy publicznej (Media Sp. z o.o. „RMI FM” oraz Fundacja Krakowskiego Radia Akademickiego Żak „eX FM”).

Krajowa Rada odmówiła także wstrzymania wykonania decyzji o udzieleniu koncesji spółce Twoje Radio Sp. z o.o. na nadawanie programu „Twoje Radio Złote Przeboje” w Zielonej Górze i Żarach, w odniesieniu do wysokości i terminu wniesienia opłaty.

W uzasadnieniu wniosku Twoje Radio Sp. z o.o. powołało się na fakt złożenia odwołania w kwestii opłaty. Rada ostatecznie nie przychyliła się do argumentów nadawcy przedstawionych w odwołaniu i odmówiła zarówno zmiany wysokości opłaty, jak i wstrzymania obowiązku jej wniesienia.

Jarosław Dziemian zwrócił się do Krajowej Rady o zwrot opłat z tytułu 3 udzielonych koncesji powołując się na przepisy ustawy o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnieniu osób niepełnosprawnych. Ze względu na fakt, że jedyna kategoria podmiotów zwolnionych z opłat za udzielenie koncesji, przewidziana została przez ustawodawcę w art. 39b ust. 1 ustawy o radiofonii i telewizji i są to nadawcy społeczni, Krajowa Rada nie mogła pozytywnie rozpatrzyć tych wniosków.

B. TELEWIZJA

Ponowne udzielenie koncesji

5.19 W okresie sprawozdawczym Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji kontynuowała proces odtwarzania rynku telewizyjnego. Wiązało się to z terminem wygasania, wydanych w

roku 1995, dziesięcioletnich koncesji na nadawanie programów telewizyjnych o zasięgu lokalnym skupionych w grupie ODRA. Większość z tych nadawców od października 2000 roku, za zgodą Krajowej Rady, współpracowała programowo i w zakresie sprzedaży czasu reklamowego z TV 4. Współpraca ta przewidywała także retransmisję programu TV 4 w lokalnych stacjach w czasie, gdy nie były nadawane programy lokalne. Koniecznością zatem stało się ogłoszenie możliwości uzyskania koncesji za pomocą stacji nadawczych dotychczas użytkowanych przez tych nadawców.

Ogłoszenie przewidywało, że nowe koncesje połączą w sobie prawo do nadawania własnych programów o charakterze lokalnym, w wymiarze 2 godzin na dobę, a w pozostałym czasie prawo do rozprowadzania programu innego nadawcy, którego sygnał jest niedostępny drogą naziemną na obszarze objętym zasięgiem stacji nadawczej. To rozwiązanie dało możliwość racjonalnego wykorzystania zasobów technicznych z korzyścią dla mieszkańców tych miast, którzy będą mieli możliwość odbioru lokalnych treści, a jednocześnie dostęp do nieobecnego w danym rejonie programu ponadregionalnego. Po przeprowadzeniu postępowania z udziałem spółki Telewizja ODRA Sp. z o.o. – kontynuatora działalności Telewizji Dolnośląskiej Sp. z o.o. która zainicjowała powstanie tej grupy nadawców, zostało wydanych 5 koncesji, na podstawie których są nadawane programy lokalne, za pomocą nadajników w Jeleniej Górze, Zielonej Górze, Świdnicy i Wrocławiu, Głogowie, Legnicy i Lubinie oraz w Gorzowie Wielkopolskim.

Koncesje te przewidują, że nadawany przez 2 godziny na dobę program ma charakter uniwersalny i jest poświęcony tematyce lokalnej, tzn. zawiera różne gatunki i formy telewizyjne oraz różnorodną problematykę dotyczącą mieszkańców objętych zasięgiem nadawania. Nadawca programów - Telewizja ODRA Sp. z o.o. jest zobowiązany do prezentowania tematyki lokalnej dotyczącej miasta i okolic, w wymiarze nie mniej niż 70 % czasu nadawania programu w ciągu miesiąca, w godzinach 6.00 – 23.00. Do audycji o tematyce lokalnej zalicza się różne rodzaje i gatunki telewizyjne, w których prezentowane będą aktualne wydarzenia i problemy (m.in. społeczne, polityczne, gospodarcze, kulturalne, artystyczne, sportowe) dotyczące lokalnej społeczności, kultura i historia regionu, a także użyteczne informacje lokalne. Obligatoryjnym elementem programu poświęconym tematyce lokalnej są lokalne serwisy informacyjne (dzienniki) i publicystyka na temat problemów lokalnych (realizowana poprzez różne formy: dyskusje, rozmowy, felietony, komentarze, recenzje, wywiady, sondaże opinii itp.). Program wytworzony przez koncesjonariusza lub na jego zamówienie ma zawierać nie mniej niż 1 godzinę dziennie audycji premierowych poświęconych tematyce lokalnej dotyczącej społeczności objętej zasięgiem nadawania programu. Program innego nadawcy nie może stanowić części programu poświęconego tematyce lokalnej. Dla pełnego wykorzystania kanałów telewizyjnych ustalono w koncesji, że w pozostałym czasie nadawca rozpowszechnia program, zestawiając swój program lokalny z programem „TV 4”, który nie jest dostępny drogą naziemną na obszarze objętym zasięgiem stacji nadawczej koncesjonariusza.

Tak sformułowane zobowiązania nadawcy, rozpowszechniającego programy o zasięgu lokalnym, ustalone zgodnie z przedstawionym projektem, mają służyć realizacji zadań określonych w art. 1.ust. 1 ustawy o radiofonii i telewizji. W związku z jednym wnioskiem spółki Telewizja ODRA Sp. z o.o. o udzielenie koncesji na rozpowszechnianie programu pod nazwą „ODRA - KOSZALIN, SZCZECIN”, postępowanie zostało zawieszono do czasu rozstrzygnięcia przez Wojewódzki Sąd Administracyjny skarg spółki Telewizja ODRA Sp. z o.o. na treść zapisów koncesyjnych w już wydanych koncesjach.

W ramach ponownego udzielenia koncesję za pomocą stacji nadawczej w Lubaniu uzyskała Telewizji Lubań- Bolesławiec Sp. z o.o. (poprzednio Stowarzyszenie Telewizyjne Lubań). Warunki tej koncesji są analogiczne do warunków rozpowszechniania programów Telewizji ODRA.

Wykaz ponownie wydanych koncesji telewizyjnych

Nr koncesji	Data wydania	Nazwa nadawcy (nazwa programu)	Lokalizacja stacji
190/P/2005-T	14.04.2005	Telewizja ODRA Sp. z o.o. (ODRA - GORZÓW WIELKOPOLSKI)	Gorzów Wlkp.
191/P/2005-T	14.04.2005	Telewizja ODRA Sp. z o.o. (ODRA - GŁOGÓW, LEGNICA, LUBIN)	Głogów, Legnica, Lubin
192/P/2005-T	14.04.2005	Telewizja ODRA Sp. z o.o. (ODRA - ŚWIDNICA, WROCŁAW, OPOLE)	Opole, Świdnica, Wrocław
193/P/2005-T	14.04.2005	Telewizja ODRA Sp. z o.o. (ODRA - ZIELONA GÓRA)	Zielona Góra
194/P/2005-T	14.04.2005	Telewizja ODRA Sp. z o.o. (ODRA - JELENIA GÓRA)	Jelenia Góra
199/P/2005-T	24.10.2005	Telewizja Lubań - Bolesławiec Sp. z o.o. (STUDIO LUBAŃ - BOLESŁAWIEC)	Lubań

Nowe koncesje na nadawanie programu telewizyjnego o zasięgu lokalnym i dodatkowe stacje nadawcze dla programów ponadregionalnych

5.20 Dysponując dwoma nowymi kanałami telewizyjnymi w Rybniku i Żorach o niewielkiej mocy (0,2 kW) Krajowa Rada postanowiła o łącznym przeznaczeniu ich dla potrzeb powstania programu telewizyjnego o charakterze uniwersalnym, poświęconego tematyce lokalnej. Ogłoszenie Przewodniczącego KRRiT, które ukazało się w Monitorze Polskim 17 listopada 2005 roku określało warunki przyszłej koncesji.

Program będzie zawierał różne rodzaje audycji poświęcone tematyce lokalnej dotyczącej Żor, Rybnika i okolic. Udział tych audycji, które mają być nadawane codziennie między godz. 6.00 a 23.00, ma wynosić nie mniej niż 2 godziny w tym czasie, przy czym premiery będą stanowić nie mniej niż 1 godzinę dziennie.

Kanał telewizyjny w Radomiu, o mocy 1 kW, Krajowa Rada przekazała do ogłoszenia o możliwości rozszerzenia koncesji na nadawanie program telewizyjnego o charakterze uniwersalnym. Ogłoszenie ukazało się 30 grudnia 2005 roku.

Po wycofaniu przez Prowincję Zakonu Braci Mniejszych Konwentualnych skargi złożonej w NSA, w związku z odmową rozszerzenia koncesji „Telewizji PULS” o stacje nadawcze zlokalizowane w Białymstoku i Suwałkach, było możliwe wydanie decyzji uzupełniającej odnowioną koncesję TVN S.A. o te stacje. Łącznie na obszarze tych stacji TVN S.A. zyskało ok. 450 tysięcy potencjalnych odbiorców.

Inne zmiany techniczne skutkujące zwiększeniem zasięgu programów lub polepszeniem jakości odbioru nadawanych programów telewizyjnych

5.21 Warunki techniczne koncesji, o ile nie powoduje to zakłóceń pracy stacji istniejących oraz zostanie uzgodnione z administracjami krajów sąsiadujących, mogą ulec zmianie w wyniku złożenia przez zainteresowanego nadawcę odpowiedniego wniosku. Do końca 2005 roku wnioski takie były składane do Przewodniczącego KRRiT, który po uzyskaniu pozytywnej uchwały Krajowej Rady Radiofonii i Telewizji przysyłał je do uzgodnień Prezesowi URTiP. Po uzyskaniu uzgodnień Przewodniczący KRRiT mógł wydać decyzje w sprawie zmian technicznych rezerwacji częstotliwości, skutkujących zwiększeniem zasięgu lub polepszeniem jakości odbioru nadawanych programów telewizyjnych.

Nr koncesji	Nazwa nadawcy (nazwa programu)	Treść decyzji	Przyrost odbiorców [tys.]
171/P/2004-T	Telewizja POLSAT S.A. (POLSAT)	Zmiana wysokości zawieszenia anteny stacji w Jeleniej Górze	135
		Zwiększenie ERP stacji Lubań/ Nowa Karczma	
175/P/2004-T	TVN S.A. (TVN)	Zwiększenie ERP stacji w Zamościu, Warszawie i Przemyślu	68
		Zwiększenie ERP stacji w Gdańsku	46
		Zwiększenie ERP stacji w Łodzi	181
313/2005-T	Łukasz Borowiecki (TELEWIZJA GRYP)	Zmiana lokalizacji stacji w Szczecinie	157

Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji przyjęła również następujące uchwały w sprawie zwiększenia mocy (ERP) oraz zmiany lokalizacji stacji nadawczych:

Nr koncesji	Nazwa nadawcy (nazwa programu)	Treść uchwały
175/P/2004-T	TVN S.A. (TVN)	Zmiana lokalizacji stacji w Katowicach wraz ze zwiększeniem ERP
		Zwiększenie ERP stacji w Tarnowie
		Zwiększenie ERP stacji w Wałbrzychu
		Zwiększenie ERP stacji we Wrocławiu
236/99-T	Polskie Media S.A. (TV 4)	Zwiększenie ERP stacji w Olsztynie

Zmiany koncesji w zakresie warunków dotyczących programu oraz zmiany właścicielskie

5.21 Spółka „NTL-TED” Sp. z o.o. - nadawca programu „Niezależna Telewizja Lokalna Radomsko” miała zestawiać własny program lokalny, nadawany przez 2 godziny na dobę, z programem innego naziemnego nadawcy krajowego, którego sygnał nie jest dostępny drogą naziemną, na obszarze objętym koncesją. Pierwotnie programem uzupełniającym miało być TV 4. Jednak ze względu na brak wiążącej umowy, z właścicielem programu TV 4 spółką Polskie Media S.A., nadawca lokalny zmienił plany i wniósł do Krajowej Rady o zmianę koncesji umożliwiającą współpracę w innym programem ponadregionalnym – TVN. Ze względu na fakt, że sygnał TVN identycznie jak w przypadku TV4 nie jest dostępny dla odbiorców w Radomsku drogą naziemną, Krajowa Rada przychyliła się do tego wniosku.

Współpraca NTL TED Sp. z o.o. z TVN S.A. przybrała także formę kapitałową. Za zgodą KRRiT TVN S.A. jako jedyny podmiot, została wpisana na listę udziałowców w koncesji.

Odroczenie terminu płatności, rozłożenie na raty opłaty koncesyjnej, umorzenie odsetek od zaległości we wnoszeniu opłat koncesyjnych

5.22 W okresie sprawozdawczym Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji rozpatrzyła pozytywnie 3 wnioski związane z rozłożeniem na raty opłaty koncesyjnej. O taką formę pomocy publicznej wystąpili: Łukasz Marian Borowiecki „Telewizja Gryf”, Telewizja PULS Sp. z o.o. „PULS” oraz NTL Ted Sp. z o.o. „Niezależna Telewizja Lokalna Radomsko”. Biorąc pod uwagę fakt, że opłata za udzielenie koncesji dotyczyła programów poświęconych

tematyce lokalnej oraz programu wyspecjalizowanego społeczno-religijnego, Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji uznała je za zasadne z punktu widzenia interesu społecznego, rozumianego jako interes odbiorców, uzyskujących dostęp do wzbogaconej oferty programowej. Opłata prolongacyjna naliczona we wszystkich trzech decyzjach wyniosła 433.775 złotych, które zostaną wniesione wraz z ratami jako należność Skarbu Państwa.

Nowe koncesje na nadawanie satelitarnych programów telewizyjnych i wnioski o ich udzielenie

5.23 Nieograniczony zasobem wolnych kanałów telewizyjnych rynek telewizji satelitarnych rozwijał się w minionym roku nadal rozwijał się dynamicznie. O udzielenie koncesji na nadawanie programu satelitarnego wnioskodawcy mogą występować w dowolnym momencie, postępowanie to toczy się bowiem bez konieczności publikacji ogłoszenia.

O kolejne koncesje satelitarne występowali nadawcy emitujący swój program za pomocą nadajników naziemnych (TVN S.A. i Telewizja POLSAT S.A.) oraz właściciel satelitarnej platformy cyfrowej Canal + Cyfrowy Sp. z o.o. Powstawały też nowe projekty firm dotychczas nieobecnych na tym rynku (Superstacja Sp. z o.o., C.K. TV Agencja Reklamowa Sp. z o.o.).

4 nowe koncesje to ściśle sprofilowane, niszowe oferty programowe. Pakiet programów satelitarnych TVN wzbogaciły TVN MED i TVN GRA. Pierwszy z nich skierowany jest do środowiska medycznego i ma charakter wyspecjalizowany – edukacyjny, poświęcony doskonaleniu zawodowemu lekarzy różnych specjalności. Program składa się z wykładów, których celem jest doskonalenie zawodowe lekarzy, z audycji i innych przekazów o charakterze instruktażowym, polegających na relacjonowaniu i komentowaniu różnego typu zabiegów medycznych oraz z audycji i innych przekazów, w których lekarze mają możliwość konsultowania z ekspertami różnych, napotkanych w praktyce przypadków chorobowych. Audycje realizujące wyspecjalizowany charakter programu zajmują nie mniej niż 70 % czasu nadawania programu w ciągu miesiąca, w godzinach 6.00 – 23.00.

TVN GRA to wyspecjalizowany interaktywny program rozrywkowy składający z różnotematycznych gier interaktywnych: teleturniejów, quizów popularno-naukowych, gier telewizyjnych i konkursów nadawanych przez 70 % czasu trwania programu w ciągu miesiąca, w godzinach 6.00 – 23.00.

Telewizja POLSAT S.A. rozwinęła pasmo programów sportowych emitowanych dotychczas w programie „POLSAT 2” (na nadawanie, którego koncesja wygasła 4 października 2003 roku) w samodzielny kanał tematyczny dostępny na platformie satelitarnej POLSAT CYFROWY. Koncesja na ten program przewiduje prezentacje wraz z omówieniem różnych dyscyplin sportowych. Wyspecjalizowany charakter programu jest realizowany poprzez udział w programie transmisji i retransmisji (oraz ich skrótów) krajowych i zagranicznych rozgrywek sportowych różnych dyscyplin oraz audycji publicystycznych i informacyjnych dotyczących sportu. Te elementy programu powinny zajmować także nie mniej niż 70 % czasu nadawania programu w ciągu miesiąca, w godzinach 6.00-23.00.

Telewizja POLSAT S.A. otrzymała również koncesję na nadawanie rozrywkowego programu „PLAYBOY POLSKA, adresowanego do widzów dorosłych. Program ten składa się z dwóch części: w porze dziennej w godzinach 6.00–23.00 jest wypełniony audycjami rozrywkowymi (konkursy piękności, pokazy mody, relacje z imprez rozrywkowych, plebiscyty popularności osób ze świata rozrywki, kabarety, koncerty muzyki popularnej itp.) oraz audycjami poradniczymi dotyczącymi motoryzacji, turystyki, hobby, sportów ekstremalnych itp. Natomiast w porze nocnej w godzinach 23.00-6.00 na program składają się filmy i inne audycje o treści erotycznej. Obowiązkiem nadawcy jest zagwarantowanie, że małoletni widzowie nie będą mieli dostępu do przekazów zawierających sceny lub treści

mogące mieć negatywny wpływ na ich prawidłowy rozwój fizyczny, psychiczny lub moralny. W tym celu koncesjonariusz będzie w godzinach 23.00–6.00 nadawał program zakodowany, a dostęp do niego będzie możliwy przy użyciu dodatkowego indywidualnego urządzenia technicznego. Także z tego względu zapowiedzi audycji i innych przekazów zawierających treści erotyczne nie mogą być nadawane w godz. 6.00 – 23.00.

Canal+ ma zamiar rozszerzyć swoją ofertę programów tematycznych o kolejny kanał sportowy Canal+Sport 2.

Z propozycją 3 nowych programów wystąpiła spółka C.K. TV Agencja Reklamowa Sp. z o.o. Mają to być kanały wyspecjalizowane: rozrywkowo edukacyjny pod nazwą up!tv oraz poświęcony filmom dokumentalnym doc!tv i uniwersalny 8!tv.

Wykaz nowych koncesji na satelitarne rozpowszechnianie programu telewizyjnego

Nr koncesji	Data wydania	Nazwa nadawcy (nazwa programu)	Charakter programu
325/2005-T	22.12.2005	TVN S.A. (TVN MED)	wyspecjalizowany - edukacyjny
323/2005-T	16.11.2005	Telewizja POLSAT S.A. (PLAYBOY POLSKA)	wyspecjalizowany - rozrywkowy
322/2005-T	27.10.2005	Telewizja POLSAT S.A. (POLSAT SPORT 2)	wyspecjalizowany - sportowy
319/2005-T	03.10.2005	TVN S.A. (TVN GRA)	wyspecjalizowany - rozrywkowy

Wykaz wniosków o udzielenie koncesji na satelitarne rozpowszechnianie programu telewizyjnego

Data wniosku	Nazwa wnioskodawcy (nazwa programu)	Charakter programu
29.12.2005	Telewizja Polska S.A. (TVP SPORT)	wyspecjalizowany – sportowy
29.12.2005	Telewizja Polska S.A. (TVP ROZRYWKA)	wyspecjalizowany – rozrywkowy
23.12.2005	SUPERSTACJA Sp. z o.o. (SUPERSTACJA)	wyspecjalizowany – informacyjny
14.11.2005	CANAL + Cyfrowy Sp. z o.o. (CANAL+SPORT 2)	wyspecjalizowany – sportowy
04.11.2005	C.K.TV. Agencja Reklamowa Sp. z o.o. (up!tv)	wyspecjalizowany – rozrywkowo-edukacyjny
04.11.2005	C.K.TV. Agencja Reklamowa Sp. z o.o. (8!tv)	uniwersalny
04.11.2005	C.K.TV. Agencja Reklamowa Sp. z o.o. (doc!tv)	wyspecjalizowany – filmy dokumentalne

Uchylenia i cofnięcia koncesji na nadawanie satelitarnych programów telewizyjnych

5.24 Niektórzy nadawcy satelitarni nie potrafią zapewnić ciągłości emisji programu, poszukują inwestorów i występują do Krajowej Rady o wyrażenie zgody na zawieszenie emisji programu oraz zgody na zmiany własnościowe.

W minionym roku Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji dokonała cofnięcia 2 koncesji na nadawanie programu telewizyjnego drogą rozsiewczą satelitarną oraz wszczęła postępowanie wyjaśniające w tym zakresie wobec 1 nadawcy takiego programu.

Koncesja Nr 281/2002-R z 5 sierpnia 2002 roku została udzielona spółce „Grupa Multimedia” Sp. z o.o. z siedzibą w Warszawie na rozpowszechnianie w sposób rozsiewczy satelitarny programu telewizyjnego pod nazwą „Telewizja CENTRUM”. Program telewizyjny o charakterze wyspecjalizowanym, informacyjno-publicystycznym był emitowany tylko przez niespełna rok od daty przyznania koncesji.

Koncesjonariusz trzykrotnie wystąpił do Krajowej Rady Radiofonii i Telewizji z wnioskiem o zawieszenie emisji programu telewizyjnego uzasadniając prośby koniecznością zmian organizacyjnych, programowych i własnościowych w Spółce. Ostatnią decyzją Krajowa Rada postanowiła o zawieszeniu nadawania programu „Telewizja Centrum” do 30 czerwca 2004 roku.

W związku z faktem, że koncesjonariusz po tej dacie nie wznowił emisji programu „Telewizja CENTRUM”, Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji uchwałą z 2 września 2004 roku postanowiła wszcząć postępowania o cofnięcie koncesji. Na kolejną prośbę o zgodę na dalszy brak emisji Krajowa Rada odpowiedziała negatywnie. Decyzję tę uzasadniał fakt, że koncesjonariusz nie emitował programu już od ponad roku, a składane kolejne deklaracje w zakresie wznowienia programu nie były realizowane.

Jednocześnie Przewodniczący KRRiT wezwał koncesjonariusza do natychmiastowego wznowienia emisji programu „Telewizja CENTRUM” oraz poinformował, że zgodnie z art. 38 ust. 1 pkt 4 ustawy o radiofonii i telewizji, koncesja zostanie cofnięta jeśli nadawca, pomimo wezwania Przewodniczącego KRRiT, nie rozpocznie rozpowszechniania programu. Mimo kolejnych informacji o przystąpieniu do spółki „Grupa Multimedia” Sp. z o.o. nowych udziałowców, opracowaniu nowego biznesplanu i planowanym na kwiecień, a następnie na maj 2005 roku wznowieniu emisji programu koncesja nadal nie była realizowana.

Ostatecznie, na podstawie art. 33 ust. 3 w zw. z art. 38 ust. 1 pkt 4 ustawy o radiofonii i telewizji, biorąc pod uwagę fakt, że spółka „Grupa Multimedia” Sp. z o.o. z siedzibą w Warszawie od ponad 10 miesięcy, bez zgody Krajowej Rady Radiofonii i Telewizji, nie emitowała programu, 4 lipca 2005 roku koncesja została cofnięta.

Koncesjonariusz złożył wniosek o ponowne rozpatrzenia sprawy w którym stwierdził, że decyzja o cofnięciu koncesji została wydana bez rozpatrzenia wszystkich argumentów świadczących na korzyść spółki. Koncesjonariusz twierdził, że kłopoty z rozpowszechnianiem programu „Telewizji CENTRUM” spowodowane były zmianą części udziałowców oraz całkowitą zmianą składu Zarządu, co skutkowało problemami w skompletowaniu dokumentacji. Ponadto koncesjonariusz uważał, że nie korzysta z dobra rzadkiego, jakim jest częstotliwość naziemna, a co za tym nie blokuje działania innych podmiotów w związku, z czym rynek mediów nie ponosi w tym względzie żadnych strat.

Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji analizując argumenty koncesjonariusza przedstawione we wniosku o ponowne rozpatrzenie stwierdziła, że w okresie od listopada 2003 roku do daty wydania niniejszej decyzji wielokrotnie stwarzała koncesjonariuszowi warunki do informowania o planach i zamierzeniach związanych z wykonywaniem koncesji a wszelkie dostarczane przez niego informacje poddawała szczegółowej analizie. Jednak mimo zapewnień koncesjonariusza o podejmowaniu różnych działań na rzecz wznowienia emisji programu Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji nie została poinformowana o efektach tych działań.

W ocenie Krajowej Rady Radiofonii i Telewizji koncesjonariusz nie przedstawił żadnych wiarygodnych i udokumentowanych faktów i okoliczności świadczących na korzyść Spółki w aspekcie jej zdolności do wykonywania przyznanej koncesji. Deklaratywny i

ogólnych charakter informacji przedstawianych KRRiT nie mógł stanowić podstawy do rozstrzygnięcia postępowania o cofnięcie koncesji na korzyść koncesjonariusza, który nie daje rękoma do realizacji podstawowego obowiązku – emisji programu telewizyjnego.

Argument koncesjonariusza o niekorzystaniu z dobra rzadkiego, jakim jest częstotliwość naziemna, nie mógł być uznany w świetle przepisów prawnych regulujących działalność, polegającą na emisji programu telewizyjnego, bowiem ustawa o radiofonii i telewizji stanowi w art. 33 ust. 1, że rozpowszechnianie programów radiowych i telewizyjnych, z wyjątkiem programów publicznej radiofonii i telewizji, wymaga uzyskania koncesji. Nie było więc żadnych podstaw prawnych, aby traktować sytuację koncesjonariusza odmiennie niż w kontekście wszystkich przepisów ustawy o radiofonii i telewizji regulujących działalność nadawców niepublicznych, w tym również w kontekście treści art. 38 tej ustawy, w którym określono obligatoryjne przesłanki cofnięcia koncesji.

Wobec powyższych argumentów Krajowa Rada postanowiła upoważnić Przewodniczącego do wydania decyzji utrzymującej w mocy cofnięcie koncesji, co nastąpiło 30 listopada 2005 roku.

Koncesja z 25 marca 2002 roku Nr 276/2002-R została udzielona spółce „Ponadregionalna Telewizja PULS” Sp. z o.o. z siedzibą w Łodzi na rozpowszechnianie w sposób rozsiewczy satelitarny programu telewizyjnego pod nazwą „CZAS”.

Z uwagi na fakt nierozpoczęcia emisji programu telewizyjnego przez koncesjonariusza, KRRiT 22 kwietnia 2004 roku podjęła uchwałę w sprawie wszczęcia postępowania o cofnięcie koncesji. KRRiT wielokrotnie wzywała koncesjonariusza do wyjaśnienia przyczyn nierozpoczęcia rozpowszechniania programu oraz o podanie planowanego terminu rozpoczęcia nadawania programu. Dopiero we wrześniu 2004 roku koncesjonariusz wskazał nowy termin rozpoczęcia emisji programu telewizyjnego na maj 2005 roku oraz wyjaśnił, że zmiana terminu wynika z zmiany strategii programowej i podjęcia decyzji o umiędzynarodowieniu projektu tj. nadawaniu programu w kilku wersjach językowych jednak termin ten nie został dotrzymany. Spółka „Ponadregionalna Telewizja PULS” twierdziła, że powodem braku emisji programu są także przedłużające się rozmowy z potencjalnymi inwestorami, które stały się przyczyną załamania sytuacji ekonomiczno-finansowej. Krajowa Rada oceniła, że nie są to okoliczności niezależne od nadawcy tym bardziej, że koncesja została udzielona po udokumentowaniu możliwości finansowania kosztów związanych z realizacją przedsięwzięcia. Z uwagi na fakt, że koncesjonariusz nie rozpoczął emisji programu oraz nie przedstawił wiarygodnych argumentów uzasadniających ten fakt, a dotychczasowe postępowanie koncesjonariusza nie daje gwarancji, co do rozpowszechniania programu w ogóle, KRRiT zdecydowała o cofnięciu koncesji. Decyzja w tej sprawie została wydana 2 sierpnia 2005 roku. Koncesjonariusz odwołał się od tej decyzji jednak wobec faktu, że do dnia rozpatrzenia odwołania, czyli po przeszło trzech latach od wydania koncesji, program nadal nie był rozpowszechniany KRRiT postanowiła utrzymać cofnięcie koncesji w mocy. Decyzja w tej sprawie została wydana 21 grudnia 2005 roku.

Koncesja Nr 277/2002-T z 7 maja 2002 roku została udzielona spółce ANTENA 2 Sp. z o.o. z siedzibą w Warszawie na rozpowszechnianie w sposób rozsiewczy satelitarny programu telewizyjnego pod nazwą „PILOT”. Spółka informowała KRRiT o konieczności pozyskania inwestora finansowego i wystąpiła o zezwolenie na nabycie udziałów przez podmiot spoza Europejskiego Obszaru Gospodarczego (European Renaissance Capital II. L.P.), zgodnie z przepisem art. 40a ust. 1, 3 ustawy o radiofonii i telewizji i uzyskała tę zgodę. Nie pomogło to jednak w restrukturyzacji firmy. KRRiT 3 listopada 2005 roku wszczęła postępowanie o cofnięcie tej koncesji w związku z brakiem od 2 kwietnia 2005 roku emisji programu „PILOT” oraz niepodjęciem przez koncesjonariusza żadnej korespondencji od 31 sierpnia 2005 roku. Trwa obecnie postępowanie wyjaśniające, czy koncesjonariusz jest

zdolny do podjęcia działalności, do której zobowiązuje go koncesja, o czym spółka została powiadomiona.

O uchylenie koncesji Nr 268/2001 – T z 8 czerwca 2001 roku wystąpił sam nadawca - Prowincja Zakonu Braci Mniejszych Konwentualnych, która miała zamiar rozpowszechniać oprócz naziemnego programu pod nazwą „Telewizja Niepokalanów” (później „Telewizja PULS”) także wyspecjalizowany program społeczno - religijny „Telewizja Niepokalanów II”. Ze względów organizacyjnych i finansowych plan ten nie został zrealizowany. Koncesja została uchylona 27 września 2005 roku.

Decyzje w sprawie zmian technicznych w koncesjach na satelitarne rozpowszechnianie programu telewizyjnego

2.25 Przewodniczący KRRiT wydał następujące decyzje w sprawie zmian warunków technicznych w satelitarnych koncesjach telewizyjnych:

Nr koncesji	Nazwa nadawcy (nazwa programu)	Treść decyzji
233/98-T	Polskie Media S.A. (TV 4)	Zmiana wykorzystywanego satelity (na Eutelsat Hot Bird 6) oraz lokalizacji stacji dosyłowej
239/99-T	International Movie Productions, TV LTD. (Trochę Młodsza Telewizja)	Zmiana wykorzystywanego satelity (na Eutelsat Hot Bird 4)
247/2000-T	ANTEL Sp. z o.o. (TELE 5)	Zmiana wykorzystywanego satelity (na Eutelsat Hot Bird 1) oraz lokalizacji stacji dosyłowej
277/2002-T	ANTENA 2 Sp. z o.o. (PILOT)	Zmiana wykorzystywanego satelity (na Eutelsat Hot Bird 4)
286/2003-T	MANGO - MEDIA Sp. z o.o. (TELEZAKUPY MANGO 24)	Zmiana wykorzystywanego satelity (na Amos 2)
314/2005-T	Telewizja Polska S.A. (TVP KULTURA)	Rozszerzenie koncesji o możliwość nadawania za pomocą dodatkowego transpondera (na satelicie Eutelsat W3A)

KRRiT podjęła również uchwałę w sprawie możliwości nadawania, przez Telewizję Polską S.A., programu TVP KULTURA z wykorzystaniem kolejnego transpondera (na satelicie ASTRA 2C).

Zmiany warunków koncesji dotyczących programu, reklamy i listy udziałowców

5.26 Zmiany w tym zakresie dotyczyły koncesji wydanej spółce Media EKSPERT Sp. z o.o. na program pod nazwą „MOJA TV”. Po zmianach ma charakter wyspecjalizowany edukacyjno-poradniczy, ze szczególnym uwzględnieniem edukacji społecznej, m.in. w następujących dziedzinach: zdrowego trybu życia i odżywiania, relacji rodzinnych, wychowania dzieci, urządzania mieszkania i ogrodu, praw konsumenckich, kształtowania swojego wizerunku i pobudzania aktywności życiowej, możliwości znalezienia pracy, racjonalnego gospodarowania pieniędzmi, projektowania i budowania domu, postaw proekologicznych, korzystania z komputera czy nowości technologicznych. Jak w każdym programie wyspecjalizowanym audycje i inne przekazy realizujące charakter programu zajmują nie mniej niż 70 % czasu nadawania programu w ciągu miesiąca, w godzinach 6.00 – 23.00.

Spółka Media BIZNES Sp. z o.o., nadawca programu TV BIZNES, zdecydowała się zwiększyć czas nadawanie reklam w programie z 7 do 15 % ze względu na wzrost zainteresowania ze strony reklamodawców.

W wyniku zmiany koncesji uległy także zapisy własnościowe w koncesjach: KINO POLSKA TV Sp. z o.o. oraz Telewizja PULS Sp. z o.o. Do listy udziałowców w spółce KINO POLSKA TV Sp. z o.o. dołączyli BBI Capital S.A., Piotr Wilam i Aleksander Kierski. Nowym udziałowcem w spółce Telewizja PULS został Dariusz Roman Trzeciak.

Realizacja obowiązku ustawowego obligującego koncesjonariuszy do corocznego składania do KRRiT sprawozdań finansowych

5.26 Monitorując wykonanie obowiązku zawartego w art. 37a ustawy o radiofonii i telewizji Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji stwierdziła, że sprawozdania finansowe nadesłało 21 podmiotów wykonujących koncesje na nadawanie programów telewizyjnych (drogą naziemną i satelitarną). Zasady składania sprawozdań zostały szczegółowo opisane we wcześniejszej części rozdziału, dotyczącej radiofonii.

Z obowiązku złożenia sprawozdania nie wywiązała się spółka ANTENA 2, która zgodnie z koncesją powinna nadawać program pod nazwą PILOT. Emisja programu została zawieszona w kwietniu 2005 roku. Koncesjonariusz nie podejmuje korespondencji w sprawach koncesyjnych. Sytuacja nadawcy została opisana powyżej, w punkcie na temat uchylecia i cofnięcia koncesji.

Podsumowanie wyników analizy sprawozdań finansowych znajduje się w części „Informacja o podstawowych problemach radiofonii i telewizji”.

C. KOMUNIKACJA KABLOWA

Postępowanie dotyczące udzielenia koncesji na rozpowszechnianie programu w sieciach telewizji kablowej

5.27 Do Krajowej Rady Radiofonii i Telewizji wpłynęło 39 wniosków o udzielenie koncesji na rozpowszechnianie programów w sieciach telewizji kablowej i 6 wniosków o rozszerzenie koncesji o kolejne sieci telewizji kablowej.

Przewodniczący KRRiT wydał 36 koncesje na rozpowszechnianie programów w sieciach kablowych. Koncesje otrzymały:

- osoby fizyczne – 8
- spółki z ograniczoną odpowiedzialnością – 7
- spółdzielnie mieszkaniowe – 3
- spółki akcyjne – 10 koncesji dla jednego podmiotu
- gminy – 1
- domy kultury – 3
- stowarzyszenia – 2
- spółdzielnie telekomunikacyjne – 2 dla jednego podmiotu

W okresie sprawozdawczym Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji zorganizowała 8 spotkań z wnioskodawcami ubiegającymi się o koncesje na rozpowszechnianie programów w sieciach kablowych.

Koncesje na rozpowszechnianie programów w sieciach kablowych w okresie sprawozdawczym otrzymały następujące podmioty:

Lp	Nr koncesji	Nazwa nadawcy	Adres siedziby	Nr zezw. URTiP/ Nr z rejestru przeds. telekom.	Nazwa operatora	Adres stacji czołowej
1.	TK-0008/05	Ireneusz Mateńko	Os. Klimeckiego 13/9 Łuków	155/01	UPC Telewizja Kablowa Sp. z o.o.	Os. Unitów Podlaskich 17 Łuków
2.	TK-0009/05	Spółdzielnia Mieszkaniowa Krzemionki	Os. Stawki 47 Ostrowiec Świętokrzyski	25/2003	Spółdzielnia Mieszkaniowa Krzemionki	Os. Stawki 45 Ostrowiec Świętokrzyski
3.	TK-0010/05	Gmina Miasta Biłgoraj	Pl. Wolności 16 Biłgoraj	352/02	Multimedia Polska Sp. z o.o.	Ul. Nadstawna 56a Biłgoraj
4.	TK-0011/05	Lesław Piotr Dorobek	Ul. Słowackiego 52/14 Kamienna Góra	266	Zakład Usług Telewizji Kablowej Lesław i Maria Dorobek	Ul. Cicha 8 Kamienna Góra
5.	TK-0012/05	Telewizja Kablowa VECTRA S.A.	Ul. Przebendowskich 17 Gdynia	21/04	Telewizja Kablowa VECTRA S.A.	Ul. Spółdzielcza 34A Skarżysko Kamienna
6.	TK-0013/05	Telewizja Kablowa VECTRA S.A.	Ul. Przebendowskich 17 Gdynia	22/04	Telewizja Kablowa VECTRA S.A.	Ul. Żeromskiego 75 Radom
7.	TK-0014/05	Telewizja Kablowa VECTRA S.A.	Ul. Przebendowskich 17 Gdynia	16/04	Telewizja Kablowa VECTRA S.A.	Ul. Olszewskiego 2B Oświęcim
8.	TK-0015/05	Telewizja Kablowa VECTRA S.A.	Ul. Przebendowskich 17 Gdynia	39/04	Telewizja Kablowa VECTRA S.A.	Ul. Wrocławska 26/28 Legnica
9.	TK-0016/05	Telewizja Kablowa VECTRA S.A.	Ul. Przebendowskich 17 Gdynia	38/04	Telewizja Kablowa VECTRA S.A.	Ul. Krótka 24A Jelenia Góra
10	TK-0017/05	PETRUS Sp. z o.o.	Ul. Staszica 30 Chojnice	139	PETRUS Sp. z o.o.	Ul. Buszczyńskich 2 Toruń
11	TK-0018/05	PETRUS Sp. z o.o.	Ul. Staszica 30 Chojnice	139	PETRUS Sp. z o.o.	Ul. Jana Pawła II 1b Chojnice
12	TK-0019/05	Miejski Dom Kultury	Pl. Jana Pawła II 3 Żyrardów	207/98	Zakład Elektroniki ISKO	Ul. Skrowaczewskiego 33 Żyrardów
				002/2001	Miejska Sieć Multimedialna TVM S.A.	Ul. I Maja 37C Żyrardów
13	TK-0020/05	Jarosław Jan Przedwojski	Ul. Zbyszka z Bogdańca 73 Gdańsk	40/2002	Przedsiębiorstwo Usługowe JARSAT	Ul. Kościuszki 35 Milicz
14	TK-0021/05	Spółdzielnia Mieszkaniowa w Lipnie	Os. Gen. W. Sikorskiego 15 Lipno	285	Spółdzielnia Mieszkaniowa w Lipnie	Os. Gen. W. Sikorskiego 15 Lipno

V. Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji jako organ koncesyjny

15	TK-0022/05	CITY-SAT GORDZIELIK Sp. z o.o.	Ul. Ligonía 1 Strzelce Opolskie	029/04	CITY-SAT GORDZIELIK Sp. z o.o.	Ul. Ligonía 1 Strzelce Opolskie
16	TK-0023/05	Miejskie Ośrodek Kultury w Pabianicach	Ul. Kościuszki 14 Pabianice	439	Stowarzyszenie Bugaj	Ul. J. Wajsońny 6 Pabianice
17	TK-0024/05	TV ASTA Sp. z o.o.	Ul. Sikorskiego 80 Piła	148/03	ASTA-NET S.J. Małdziński Ryczek	Al. Piastów 15 Piła
				303/02	ASTA-NET S.J. Małdziński Ryczek	Ul. Norwida 5 Złotów
				20/02	TVK Antserwis S.C. Robowska, Dymek	Ul. Wojska Polskiego 2-6 Wałcz
				445/02	ZUA Antserwis S.J.	Ul. Malepszego 8 Chodzież
				1131	ZUA Antserwis S.J.	Ul. Kościuszki 60 Czarnków
				190/01	ASTA-NET S.J. Małdziński Ryczek	Ul. Staszica 8 Ujście
				192/01	ASTA-NET S.J. Małdziński Ryczek	Ul. Złotowska 3A Krajanka
18	TK-0025/05	Telewizja Kablowa Kołobrzeg Agencja Usługowo-Reklamowa Sp. z o.o.	Ul. Czarnieckiego 7 Kołobrzeg	1156	Telewizja Kablowa Kołobrzeg Agencja Usługowo-Reklamowa Sp. z o.o.	Ul. Czarnieckiego 7 Kołobrzeg
19	TK-0026/05	Spółdzielnia Telekomunikacyjna w Zbąszyniu	Ul. Gen Dowbor-Muśnickiego 4 Zbąszyń	60	Spółdzielnia Telekomunikacyjna w Zbąszyniu	Ul. Gen. Dowbor-Muśnickiego 4 Zbąszyń
20	TK-0027/05	Spółdzielnia Telekomunikacyjna w Zbąszyniu	Ul. Gen Dowbor-Muśnickiego 4 Zbąszyń	60	Spółdzielnia Telekomunikacyjna w Zbąszyniu	Ul. Gen. Dowbor-Muśnickiego 4 Zbąszyń
21	TK-0028/05	Stowarzyszenie Sadyba	Ul. Konstancińska 3 Warszawa	226/02	ELART-Stanisław Zakrzewski	Ul. Jaszowiecka 8 Warszawa
22	TK-0029/05	Edward Karwala	Ul. Turskiego 14 Nowy Sącz	3208	Telewizja Kablowa INSAT S.C.	Ul. Nawojowska 7 Nowy Sącz
				3208	Telewizja Kablowa INSAT S.C.	Os. Słoneczne 9 Stary Sącz
23	TK-0030/05	Maciej Mieczysław Trybus	Ul. Biecka 46 Gorlice	1855	SAT-KOL Spółka Jawna	Ul. Hallera 81 Gorlice
24	TK-0031/05	Stowarzyszenie Użytkowników Kablowej Telewizji Satelitarnej „DOB-SAT”	Ul. Grudziądzka 7A Dobre Miasto	1315	Stowarzyszenie Użytkowników Kablowej Telewizji Satelitarnej DOB-SAT	Ul. Grudziądzka 7A Dobre Miasto
25	TK-0032/05	Zbigniew Wiktor Gawroński	Ul. Szczecińska 38 Szczecinek	1111	Gawel Media Sp. z o.o.	Pl. Wolności 1 Szczecinek

V. Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji jako organ koncesyjny

26	TK-0033/05	Mariusz Jarosław Brodzik	Ul. Pomorska 11 Morąg	228	Telewizja Kablowa VECTRA S.A.	Ul. Pułaskiego 9 Morąg
27	TK-0034/05	Telewizja Kablowa VECTRA S.A.	Ul. Przebendowskich 17 Gdynia	228	Telewizja Kablowa VECTRA S.A.	Ul. Batorego 3 Siedlce
28	TK-0035/05	Przedsiębiorstwo Usługowo Produkcyjno Handlowe JUREX Sp. z o.o.	Ul. Krzywa Góra 3 Włocławek	2960	SAT-FILM Sp. z o.o.	Ul. Hutnicza 20 Włocławek
29	TK—0036/05	Częstochowska Spółdzielnia Mieszkaniowa „Nasza Praca”	Ul. Okólna 113a Częstochowa	1344	Częstochowska Spółdzielnia Mieszkaniowa „Nasza Praca”	Ul. PCK 6 Częstochowa
				1542	Spółdzielnia Mieszkaniowa „Północ”	Ul. Iwazkiewicza 8 Częstochowa
30	TK-0037/05	Dom Kultury w Łęczycy	Al. Jana Pawła II 11 Łęczycza	228	Telewizja Kablowa VECTRA S.A.	Ul. M. Konopnickiej 14 Łęczycza
31	TK-0038/05	Antoniusz Zajązkowski	Ul. Rzeszowska 4C/20 Nisko	2353	PHU PROSAT Antoniusz Zajązkowski	Ul. Kalinki 1 Jarosław
				2353	PHU PROSAT Antoniusz Zajązkowski	Ul. Rzeszowska 4C Nisko
32	TK-0039/05	Telewizja Kablowa VECTRA S.A.	Ul. Przebendowskich 17 Gdynia	228	Telewizja Kablowa VECTRA S.A.	Ul. Kościuszki 9 Świnoujście
33	TK-0040/05	Telewizja Kablowa VECTRA S.A.	Ul. Przebendowskich 17 Gdynia	228	Telewizja Kablowa VECTRA S.A.	Ul. Czeska 13 Stargard Szczeciński
34	TK-0041/05	Telewizja Kablowa VECTRA S.A.	Ul. Przebendowskich 17 Gdynia	228	Telewizja Kablowa VECTRA S.A.	Ul. Piastowska 28 Sierpc
35	TK-0042/05	Telewizja Kablowa VECTRA S.A.	Ul. Przebendowskich 17 Gdynia	228	Telewizja Kablowa VECTRA S.A.	Aleja Pokoju 11b Sieradz
36	TK-0043/05	Przedsiębiorstwo Przemysłowo Handlowe Aura Sp. z o.o.	Ul. Madalińskiego 8 Szczecin	2656	Przedsiębiorstwo Przemysłowo Handlowe Aura Sp. z o.o.	Pl. Wolności 1 Pyrzyce

Wśród wymienionych koncesjonariuszy ponownie koncesje otrzymały następujące podmioty:

Lp	Nr koncesji	Nazwa nadawcy	Adres siedziby	Poprzednia koncesja
1.	TK-0009/05	Spółdzielnia Mieszkaniowa Krzemionki	Os. Stawki 47 Ostrowiec Świętokrzyski	TK-0022/94
2.	TK-0010/05	Gmina Miasta Biłgoraj	Pl. Wolności 16 Biłgoraj	TK-0007/95
3.	TK-0011/05	Lesław Piotr Dorobek	Ul. Słowackiego 52/14 Kamienna Góra	TK-0035/94
4.	TK-0021/05	Spółdzielnia Mieszkaniowa w Lipnie	Os. Gen. W. Sikorskiego 15 Lipno	TK-0011/99
5.	TK-0025/05	Telewizja Kablowa Kołobrzeg Agencja Usługowo-Reklamowa Sp. z o.o.	Ul. Czarnieckiego 7 Kołobrzeg	TK-0003/95
6.	TK-0029/05	Edward Karwala	Ul. Turskiego 14 33-300 Nowy Sącz	TK-0024/95

7.	TK-0032/05	Zbigniew Wiktor Gawroński	Ul. Szczecińska 38 Szczecinek	TK-0019/95
8.	TK-0035/05	Przedsiębiorstwo Usługowo Produkcyjno Handlowe JUREX Sp. z o.o.	Ul. Krzywa Góra 3 87-800 Włocławek	TK-0013/00
9.	TK-0036/05	Częstochowska Spółdzielnia Mieszkaniowa „Nasza Praca”	Ul. Okólna 113a Częstochowa	TK-0027/95

Uniwersalny charakter programu występuje w 28 koncesjach, wyspecjalizowany - informacyjno-publicystyczny w 8 koncesjach, informacyjny, lokalny w 5 koncesjach, edukacyjny w 1 koncesji.

Minimalny, średni czas nadawania programu to 1 godzina na tydzień.

Najdłuższy czas nadawania programu to 6 godzin na dobę, zaś najniższy 15 minut dwa razy w tygodniu.

Zmiany decyzji koncesyjnych na rozpowszechnianie programu w sieciach telewizji kablowej

5.28 Przewodniczący KRRiT wydał na podstawie uchwał Krajowej Rady Radiofonii i Telewizji następujące decyzje:

- 1 decyzja dotycząca **wyrażenia zgody na rozłożenie opłaty w formie rat za wydanie koncesji**:
  - decyzja nr D-TK-0012/05 z 23 marca 2005 roku w sprawie wyrażenia zgody na rozłożenie opłaty, wynikającej z koncesji nr-0031/04 z 24 listopada 2004 roku udzielonej Andrzejowi Piotrowi Szocińskiemu w Wiśle w formie rat, począwszy od maja do listopada 2005 roku.
- 1 decyzja dotycząca **utrzymania w mocy decyzji** wydanej przez KRRiT:
  - decyzja nr D-TK-0013/05 z 19 kwietnia 2005 roku w sprawie utrzymania w mocy decyzję nr D-TK-0006/05 z 1 lutego 2005 roku w sprawie cofnięcia koncesji nr TK-0007/01 z 9 lipca 2001 roku udzielonej Silesia TV Sp. z o.o. z siedzibą w Zabrze na rozpowszechnianie programu telewizyjnego w sieciach telewizji kablowej.
- 1 decyzja dotycząca **zmiany koncesji**:
  - decyzja nr D-TK-0015/05 z 22 kwietnia 2005 roku w sprawie zmiany w części koncesję nr TK-0006/01 z 9 lipca 2001 roku udzielonej Telewizji Kablowej VECTRA S.A. z siedzibą w Gdyni poprzez wykreślenie sieci kablowych zlokalizowanych w Kościerzynie, Nidzicy i Olsztynie.
- 4 decyzje dotyczące **rozszerzenia koncesji o kolejne sieci kablowe**:
  - decyzja nr D-TK-0014/05 z 21 kwietnia 2005 roku w sprawie zmiany koncesji nr TK-0014/00 z 27 września 2000 roku udzielony Miejskiej Telewizji Tarnobrzeg „MTVT” Sp. z o.o. z siedzibą w Tarnobrzegu – rozszerzenie o kolejną sieć kablową zlokalizowaną w Tarnobrzegu;
  - decyzja nr D-TK-0034/05 z 22 sierpnia 2005 roku w sprawie zmiany koncesji nr TK-0003/00 z 7 czerwca 2000 roku udzielony Miejskiemu Ośrodkowi Kultury z siedzibą w Piotrkowie Trybunalskim – rozszerzenie o sieć kablową zlokalizowaną w Piotrkowie Trybunalskim;
  - decyzja nr D-TK-0037/05 z 13 września 2005 roku w sprawie zmiany koncesji nr TK-0013/03 z 2 lipca 2003 roku udzieloną Telewizji Miejskiej Gorzów Sp. z o.o. z siedzibą w

Gorzowie Wielkopolskim – rozszerzenie o sieć kablową zlokalizowaną w Gorzowie Wielkopolskim;

- decyzja nr D-TK-0040/05 z 25 października 2005 roku w sprawie zmiany koncesji nr TK-0020/04 z 28 września 2004 roku udzieloną Markowi Henrykowski Kramarczykowi zamieszkałemu we Władysławowie – rozszerzenia o sieć kablową zlokalizowaną w Pucku;

- 2 decyzje dotyczące **zmiany numerów zezwoleń URTiP na numery z rejestru przedsiębiorców telekomunikacyjnych:**

- decyzja nr D-TK-0016/05 z 22 kwietnia 2005 roku w sprawie zmiany numerów zezwoleń URTiP na numery z rejestru przedsiębiorców telekomunikacyjnych w koncesji nr TK-0006/01 udzielonej Telewizji Kablowej VECTRA S.A. z siedzibą w Gdyni;

- decyzja nr D-TK-0025/05 z 7 czerwca 2005 roku w sprawie zmiany numerów zezwoleń URTiP na numery z rejestru przedsiębiorców telekomunikacyjnych w koncesji nr TK-0017/00 udzielonej TELE-TOP Grupa Multimedia Polska Sp. z o.o. z siedzibą w Gdyni.

- 1 decyzja dotycząca **zmiany nazwy operatora;**

- decyzja nr D-TK-0026/05 z 15 czerwca 2005 roku w sprawie zmiany koncesji nr TK-0003/00 udzielonej Miejskiemu Ośrodkowi Kultury z siedzibą w Piotrkowie Trybunalskim poprzez zmianę nazwy z PTK Operator na UPC Polska Sp. z o.o.

- 3 decyzje dotyczące **zmiany adresu siedziby koncesjonariusza i nazwy programu:**

- decyzja nr D-TK-0027/05 z 17 czerwca 2005 roku w sprawie zmiany treści pkt I koncesji nr TK-0025/04 z 22 października 2004 roku udzielonej MEDIA WM Sp. z o.o. z siedzibą w Lubinie, poprzez zmianę adresu i nazwy programu;

- decyzja nr D-TK-0033/05 z 12 lipca 2005 roku w sprawie zmiany treści pkt I koncesji nr TK-0028/04 z 4 listopada udzielonej Telewizji Przewodowej Zielona Góra Sp. z o.o. z siedzibą w Zielonej Górze, poprzez zmiany nazwy programu;

- decyzja nr D-TK-0038/05 z 13 września 2005 roku w sprawie zmiany treści pkt I i IV koncesji nr TK-0017/00 z 29 listopada 2000 roku udzielonej TELE-TOP Grupa Multimedia Polska Sp. z o.o. z siedzibą w Gdyni, poprzez zmiany nazwy programu i wydzielenia lokalnych pasm programowych.

- 18 decyzji dotyczących **zmian zapisów właścicielskich** (zgodnie ze stanowiskiem KRRiT z 1 września 2005 roku):

- decyzja nr D-TK-0042/05 z 30 listopada 2005 roku w sprawie zmiany treści zapisów właścicielskich określonych w pkt XI w koncesji nr TK-0006/01 z 9 lipca 2001 roku udzielonej Telewizji Kablowej VECTRA S.A. z siedzibą w Gdyni;

- decyzja nr D-TK-0043/05 z 30 listopada 2005 roku w sprawie zmiany treści zapisów właścicielskich określonych w pkt IX w koncesji nr TK-0007/02 z 14 maja 2002 roku udzielonej Telewizji Kablowej VECTRA S.A. z siedzibą w Gdyni;

- decyzja nr D-TK-0044/05 z 30 listopada 2005 roku w sprawie zmiany treści zapisów właścicielskich określonych w pkt IX w koncesji nr TK-0016/02 z 23 grudnia 2002 roku udzielonej Telewizji Kablowej VECTRA S.A. z siedzibą w Gdyni ;

- decyzja nr D-TK-0045/05 z 30 listopada 2005 roku w sprawie zmiany treści zapisów właścicielskich określonych w pkt IX w koncesji nr TK-0017/02 z 23 grudnia 2002 roku udzielonej Telewizji Kablowej VECTRA S.A. z siedzibą w Gdyni;

- decyzja nr D-TK-0046/05 z 30 listopada 2005 roku w sprawie zmiany treści zapisów właścicielskich określonych w pkt IX w koncesji nr TK-0018/02 z 23 grudnia 2002 roku udzielonej Telewizji Kablowej VECTRA S.A. z siedzibą w Gdyni;
  - decyzja nr D-TK-0047/05 z 30 listopada 2005 roku w sprawie zmiany treści zapisów właścicielskich określonych w pkt X w koncesji nr TK-0001/05 z 27 stycznia 2005 roku udzielonej Telewizji Kablowej VECTRA S.A. z siedzibą w Gdyni;
  - decyzja nr D-TK-0048/05 z 30 listopada 2005 roku w sprawie zmiany treści zapisów właścicielskich określonych w pkt X w koncesji nr TK-0002/05 z 27 stycznia 2005 roku udzielonej Telewizji Kablowej VECTRA S.A. z siedzibą w Gdyni;
  - decyzja nr D-TK-0049/05 z 30 listopada 2005 roku w sprawie zmiany treści zapisów właścicielskich określonych w pkt X w koncesji nr TK-0003/05 z 27 stycznia 2005 roku udzielonej Telewizji Kablowej VECTRA S.A. z siedzibą w Gdyni;
  - decyzja nr D-TK-0050/05 z 30 listopada 2005 roku w sprawie zmiany treści zapisów właścicielskich określonych w pkt X w koncesji nr TK-0004/05 z 27 stycznia 2005 roku udzielonej Telewizji Kablowej VECTRA S.A. z siedzibą w Gdyni;
  - decyzja nr D-TK-0051/05 z 30 listopada 2005 roku w sprawie zmiany treści zapisów właścicielskich określonych w pkt X w koncesji nr TK-0005/05 z 27 stycznia 2005 roku udzielonej Telewizji Kablowej VECTRA S.A. z siedzibą w Gdyni;
  - decyzja nr D-TK-0052/05 z 30 listopada 2005 roku w sprawie zmiany treści zapisów właścicielskich określonych w pkt X w koncesji nr TK-0014/05 z 14 kwietnia 2005 roku udzielonej Telewizji Kablowej VECTRA S.A. z siedzibą w Gdyni;
  - decyzja nr D-TK-0053/05 z 30 listopada 2005 roku w sprawie zmiany treści zapisów właścicielskich określonych w pkt IX w koncesji nr TK-0017/05 z 14 kwietnia 2005 roku udzielonej PETRUS Sp. z o.o. z siedzibą w Chojnicach;
  - decyzja nr D-TK-0054/05 z 30 listopada 2005 roku w sprawie zmiany treści zapisów właścicielskich określonych w pkt IX w koncesji nr TK-0018/05 z 14 kwietnia 2005 roku udzielonej PETRUS Sp. z o.o. z siedzibą w Chojnicach;
  - decyzja nr D-TK-0055/05 z 30 listopada 2005 roku w sprawie zmiany treści zapisów właścicielskich określonych w pkt X koncesji w nr TK-0034/05 z 20 września 2005 roku udzielonej Telewizji Kablowej VECTRA S.A. z siedzibą w Gdyni;
  - decyzja nr D-TK-0060/05 z 9 grudnia 2005 roku w sprawie zmiany treści zapisów właścicielskich i zmiany adresu określonych w pkt I i VII w koncesji nr TK-0015/00 z 27 listopada 2000 roku udzielonej Miejskiej Telewizji Opole Sp. z o.o. z siedzibą w Opolu;
  - decyzja nr D-TK-0061/05 z 19 grudnia 2005 roku w sprawie zmiany treści zapisów właścicielskich określonych w pkt X w koncesji nr TK-0002/02 z 18 stycznia 2002 roku udzielonej Telewizji Miejskiej Stalowa Wola Sp. z o.o. z siedzibą w Stalowej Woli;
  - decyzja nr D-TK-0062/05 z 19 grudnia 2005 roku w sprawie zmiany treści zapisów właścicielskich określonych w pkt IX w koncesji nr TK-0022/05 z 15 kwietnia 2005 roku udzielonej CITY-SAT GORDZIELIK S p. z o.o. z siedzibą w Strzelcach Opolskich ;
  - decyzja nr D-TK-0066/05 z 30 grudnia 2005 roku w sprawie zmiany treści zapisów właścicielskich określonych w pkt IX w koncesji nr TK-0005/02 z 28 marca 2002 roku udzielonej Telewizji Kablowej Bogatynia Sp. z o.o. z siedzibą w Bogatyni.
- 2 decyzje dotyczące **zmiany terminu rozpoczęcia rozpowszechniania programu**;
  - decyzja nr D-TK-0064/05 z 30 grudnia 2005 roku w sprawie zmiany terminu rozpoczęcia rozpowszechniania programu w koncesji nr TK-0026/05 z 17 czerwca 2005 roku do dnia 1 stycznia 2006 roku;

- decyzja nr D-TK-0065/05 z 30 grudnia 2005 roku w sprawie zmiany terminu rozpoczęcia rozpowszechniania programu w koncesji nr TK-0027/05 z 17 czerwca 2005 roku do dnia 1 stycznia 2006 roku.

• 10 decyzji dotyczących **uchylenia koncesji**:

- decyzja nr D-TK-0017/05 z 4 maja 2005 roku w sprawie uchylenia koncesji nr TK-0004/96 z 10 maja 1996 roku udzielonej Spółdzielni Mieszkaniowej „Związkowiec” z siedzibą w Koninie, zaprzestanie rozpowszechniania programu wynikające ze zmiany sytuacji finansowej Spółdzielni;

- decyzja nr D-TK-0018/05 z 4 maja 2005 roku w sprawie uchylenia koncesji nr TK- 0010/98 z 7 maja 1998 roku udzielonej Zamojskiej Telewizji Kablowej Sp. z o.o. z siedzibą w Zamościu, rezygnacja z rozpowszechniania programu;

- decyzja nr D-TK-0021/05 z 10 maja 2005 roku w sprawie uchylenia koncesji nr TK-0015/96 z 30 września 1996 roku na rozpowszechnianie programu w sieciach telewizji kablowej udzielonej Karolowi Jackowi Augustynowi zamieszkałemu w Białymstoku, zaprzestanie emisji programu spowodowany sprzedażą sieci innemu operatorowi ;

- decyzja nr D-TK-0023/05 z 31 maja 2005 roku w sprawie uchylenia koncesji nr TK-0004/04 z 9 marca 2004 roku udzielonej Markowi Betleji zamieszkałemu w Rudniku, zaprzestanie produkowania i rozpowszechniania programu;

- decyzja nr D-TK-0028/05 z 17 czerwca 2005 roku w sprawie uchylenia koncesji nr TK-0011/00 z 29 sierpnia 2000 roku udzielonej Przedsiębiorstwu Wielobranżowemu Impromex Sp. z o.o. z siedzibą w Szydłowcu, przyczyny organizacyjne i brak kompletnego zespołu organizacyjnego;

- decyzja nr D-TK-0029/05 z 17 czerwca 2005 roku w sprawie uchylenia koncesji nr TK-0013/02 z 29 października 2002 roku udzielonej Czaplíńskiemu Ośrodkowi Kultury z siedzibą w Czaplínku, brak możliwości wznowienia nadawania programu;

- decyzja nr D-TK-0056/05 z 9 grudnia 2005 roku w sprawie uchylenia koncesji nr TK-0012/05 z 14 kwietnia 2005 roku udzielonej Telewizji Kablowej VECTRA S.A. Z siedzibą w Gdyni na rozpowszechnianie programu w sieci tvk w Skarżysku Kamiénnej, zmiany w strategii rozwoju i zaniechanie zamiaru działalności nadawczej;

- decyzja nr D-TK-0057/05 z 9 grudnia 2005 roku w sprawie uchylenia koncesji nr TK-0013/05 z 14 kwietnia 2005 roku udzielonej Telewizji Kablowej VECTRA S.A. z siedzibą w Gdyni na rozpowszechnianie programu w sieci tvk w Radomiu, zmiany w strategii rozwoju i zaniechanie zamiaru działalności nadawczej ;

- decyzja nr D-TK-0058/05 z 9 grudnia 2005 roku w sprawie uchylenia koncesji nr TK-0015/05 z 14 kwietnia 2005 roku udzielonej Telewizji Kablowej VRCTRA S.A. z siedzibą w Gdyni na rozpowszechnianie programu w sieci tvk w Legnicy, zmiany w strategii rozwoju i zaniechanie zamiaru działalności nadawczej ;

- decyzja nr D-TK-0059/05 z 9 grudnia 2005 roku w sprawie uchylenia koncesji nr TK-0016/05 z 14 kwietnia 2005 roku udzielonej Telewizji Kablowej VECTRA S.A. z siedzibą w Gdyni na rozpowszechnianie programu w sieci tvk w Jeleniej Górze, zmiany w strategii rozwoju i zaniechanie zamiaru działalności nadawczej ;

• 5 decyzji dotyczących **zawieszenia emisji programu**:

- decyzja nr D-TK-0019/05 z 10 maja 2005 roku w sprawie zawieszenia rozpowszechniania programu telewizyjnego w sieciach kablowych w Nowym Dworze Gdańskim, Darłowie, Dąbrowie Białostockiej, Łapach, Malborku, Nowym Stawie, Pasłęku, Rucianym Nidzie, Bemowie Piskim, Orzyszu, Gdańsku i Wąbrzeźnie na podstawie koncesji nr TK-0017/00

udzielonej TELE-TOP Grupie Multimedialnej Polska Sp. z o.o., od 15 marca 2005 roku do 31 grudnia 2005 roku;

- decyzja nr D-TK-0020/05 z 10 maja 2005 roku w sprawie zawieszenia rozpowszechniania programu telewizyjnego w sieci kablowej na podstawie koncesji nr TK-0006/97 udzielonej Janowi Wiertelowskiemu, od 3 kwietnia 2004 roku do 31 grudnia 2005 roku;

- decyzja nr D-TK-0024/05 z 7 czerwca 2005 roku w sprawie zawieszenia rozpowszechniania programu telewizyjnego w sieci kablowej na podstawie koncesji nr TK-0015/02, od 1 sierpnia 2004 roku do 31 grudnia 2006 roku;

- decyzja nr D-TK-0030/05 z 21 czerwca 2005 roku w sprawie zawieszenia emisji programu telewizyjnego rozpowszechnianego przez Telewizję Kablową VECTRA SA na podstawie koncesji nr TK-0006/01 w sieci kablowej zlokalizowanej w Wałbrzychu ze stacją czołową przy ul. Kasztelańskiej 86, od 30 maja 2005 roku do 30 listopada 2005 roku;

- decyzja nr D-TK-0031/05 z 28 czerwca 2005 roku w sprawie zawieszenia emisji programu telewizyjnego rozpowszechnianego przez Telewizję Kablową VECTRA SA na podstawie koncesji nr TK-0012/05 w sieci kablowej zlokalizowanej w Skarżysku Kamiennej ze stacją czołową przy ul. Spółdzielczej 34A, od 30 czerwca 2005 roku do 31 grudnia 2005 roku.

- 3 decyzje dotyczące **umorzenia postępowania** w sprawie wniosków o udzielenie koncesji:

- decyzja nr D-TK-0022/05 z 20 maja 2005 roku w sprawie umorzenia postępowania w sprawie wniosku o udzielenie koncesji na rozpowszechnianie programu telewizyjnego w sieci telewizji kablowej, złożonego w 23 września 2004 roku przez Przedsiębiorstwo EKO-BUD Sp. z o.o. z siedzibą w Żorach, zarejestrowanego pod numerem TVK0057/04;

- decyzja nr D-TK-0039/05 z 20 października 2005 roku w sprawie umorzenia postępowania w sprawie wniosku o udzielenie koncesji na rozpowszechnianie programu telewizyjnego w sieci telewizji kablowej w Świnoujściu, złożonego w 11 lipca 2005 roku przez Przedsiębiorstwo Wielobranżowe „Telewizja Kablowa „, Sp. z o.o. z siedzibą w Świnoujściu, zarejestrowanego pod numerem TVK0021/05;

- decyzja nr D-TK-0063/05 z 29 grudnia 2005 roku w sprawie umorzenia postępowania w sprawie wniosku nr TVK0039/97-R o rozszerzenie koncesji nr TK-0015/95 złożonego przez ProCable Sp. z o.o. z siedzibą w Warszawie w 9 września 1997 roku na rozpowszechnianie programu telewizyjnego w kolejnych sieciach telewizji kablowej, ze względu na jego bezprzedmiotowość;

- 1 decyzja dotycząca **uznania za nadawcę społecznego**:

- decyzja nr D-TK-0032/05 z 5 lipca 2005 roku w sprawie uznania Stowarzyszenia Sadyba z siedzibą w Warszawie przy ul. Konstancińskiej 3 za nadawcę społecznego i zwolnienie Stowarzyszenia Sadyba z opłaty za udzielenie koncesji.

- 1 decyzja dotycząca **pozostawienia wniosku bez rozpatrzenia**:

- decyzja nr D-TK-0035/05 z 24 sierpnia 2005 roku w sprawie pozostawienia bez rozpatrzenia złożonego przez Jerzego Sobotkę zamieszkałego w Ostródzie, wniosku nr TVK0016/05 z 6 czerwca 2005 roku, z powodu nieuzupełnienia braków.

- 2 decyzje dotyczące **odmowy udzielenia koncesji**:

- decyzja nr D-TK-0036/05 z 12 września 2005 roku w sprawie odmowy udzielenia koncesji na rozpowszechnianie programu telewizyjnego pod nazwą „RTK lokalny” dla Regionalnej Telewizji Kablowej Spółka Jawna L. Iwański i Wspólnicy z siedzibą w Nowym Sączu przy ul. Naściszowskiej 39. Spółka Jawna nie posiada pełnej osobowości prawnej i nie może uzyskać koncesji na rozpowszechnianie programu ;

- decyzja nr D-TK-0041/05 z 9 listopada 2005 roku w sprawie odmowy udzielenia koncesji na rozpowszechnianie programu telewizyjnego pod nazwą „Telewizja TWOJA” poprzez sieć instalacji anten zbiorczych za pomocą urządzeń radiowych bliskiego zasięgu dla Przedsiębiorstwa EKO-BUD Sp. z o.o. z siedzibą w Żorach przy ul. Węglowej 11, odmowa uzgodnienia warunków technicznych na rozpowszechnianie programu telewizyjnego w sieciach instalacji anten zbiorczych przez URTiP.

Rejestracja programów rozprowadzanych w sieciach telewizji kablowej

5.29 Zgodnie z przepisami ustawy o radiofonii i telewizji Przewodniczący KRRiT jest organem rejestrującym programy rozprowadzane w sieciach telewizji kablowej.

Do Przewodniczącego KRRiT wpłynęło w okresie sprawozdawczym **325** zgłoszeń o wpis do rejestru programów rozprowadzanych w sieciach telewizji kablowej.

Przewodniczący KRRiT wydał też **327** postanowień o wpisie do rejestru programów rozprowadzanych w sieciach kablowych

W okresie sprawozdawczym zostało wydanych **108** decyzji pozostawiających złożone zgłoszenia bez rozpoznania ze względu na nieuzupełnienie przez operatorów braków w w/w zgłoszeniach. Powodem wydania tych decyzji było nienadesłanie w oznaczonym terminie 7 dni umów, zgód, oświadczeń nadawców, zezwalających operatorom na reemisję programów.

Wpłynęło **6** wniosków o ponowne rozpatrzenie sprawy. Po dokonaniu uzupełnień zgłoszeń sprawy zostały załatwione pozytywnie.

W okresie sprawozdawczym nie były wydane decyzje o odmowie rejestracji, ani decyzje zakazujące rozprowadzania programów w sieciach telewizji kablowej.

Na rynku medialnym pojawiły się nowe programy do rejestracji:

- **TVN GRA** (ul. Wiertnicza 166, 02-952 Warszawa, Polska, TVN Sp. z o.o.);
- **TVP Kultura** (ul. J.P. Woronicza 17, 00-999 Warszawa, Polska, Telewizja Polska S.A.);
- **Boomerang** (House 16 Great Marlborough Street, Londyn W1F7HS, Turner Broadcasting System Europe Ltd., Wielka Brytania);
- **Cinemax 2** (Pod Visnovkou 1662/23, 140 00 Praga 4, HBO Ceska Republika, spol. S r. o., Czeska Republika);
- **EDUSAT BIS** (ul. Kasprzaka 29/31, 01-234 Warszawa, Polska, Fundacja Innowacja);
- **EDUSAT BIS 2** (ul. Kasprzaka 29/31, 01-234 Warszawa, Polska, Fundacja Innowacja);
- **Polsat Sport 2** (ul. Ostrobramska 77, 04-175 Warszawa, Polska, Telewizja Polsat SA);
- **PLAYBOY TV UK** (Aquis House, Station Road, Hayes, Middlesex UB3 4DX, Wielka Brytania, Playboy TV UK/Benelux Limited);
- Program **MTV Classic** zmienił nazwę na **VH1 Polska**.

Przewodniczący KRRiT wydał 5 postanowień o zmianie w księdze rejestrowej operatorów na ich wnioski.

Nowe usługi w sieciach kablowych. Cyfrowa telewizja kablowa

5.30 Sieci telewizji kablowej przestały być już jedynie miejscem świadczenia najprostszej usługi, czyli dostarczania analogowego sygnału telewizyjnego i radiowego.

Obecnie sieć telewizji kablowej jest miejscem intensywnego rozwoju. Operatorzy telewizji kablowej, stają się dostawcami usługi dostępu do sieci Internet. Swoją ofertę wzbogacają o możliwość podłączenia telefonii cyfrowej.

Z pełną konwergencją tzw. „Triple play”, połączeniem przez jednego operatora sieci teletransmisyjnej trzech rodzajów usług, telewizji, dostępu do sieci Internet oraz telefonu, mamy do czynienia jak na razie jedynie w przypadku największego warszawskiego operatora spółki Aster City Cable Sp. z o.o. oraz spółki MULTIMEDIA z Gdyni.

Aster City Cable Sp. z o.o. jako pierwsza w Polsce uruchomiła usługę telewizji cyfrowej dostępnej w sieci kablowej. Korzyści, jakie niesie ze sobą wprowadzenie cyfrowej technologii w sieci kablowej to m.in. odbiór obrazu i dźwięku w cyfrowej jakości, możliwość wyboru przez użytkownika odpowiadającej mu wersji językowej, możliwość wyboru napisów, kontrola rodzicielska – wprowadzenie kodu zabezpieczającego przed odbiorem programów przez osoby nieuprawnione. W przyszłości telewizja cyfrowa umożliwi operatorom wprowadzenie szeregu nowych usług, m.in. video on-demand (video na żądanie) czy pay-per-view (płać i oglądaj).

Analiza sprawozdań finansowych z działalności koncesjonowanych podmiotów rozpowszechniających program w sieciach telewizji kablowej.

5.31 Z analizy sprawozdań finansowych nadesłanych w roku 2005, (zgodnie z art.37a ustawy o radiofonii i telewizji) przez koncesjonariuszy rozpowszechniających program w sieciach telewizji kablowej wynika, iż należy dokonać podziału na grupy podmiotów. Podział ten ma zasadnicze znaczenie dla przedstawianych wyników finansowych.

- Jedną grupę stanowią nadawcy, będący równocześnie operatorami telewizji kablowej. Prowadząc jako podmioty gospodarcze wspólne rachunki przychodów i kosztów z obu rodzajów działalności, wykazują najwyższe dochody, rzędu kilkuset tysięcy złotych rocznie lub wyższe, gdy rzecz dotyczy wielkich sieci telewizji kablowej. Główne wpływy pochodzą jednak z abonamentu.
- Kolejną grupą, którą należy wyodrębnić spośród koncesjonariuszy telewizji kablowej są podmioty, należące i dotowane przez samorzady terytorialne, stowarzyszenia i spółdzielnie mieszkaniowe. Incydentalnie również przypadki podmiotów gospodarczych np. zakładów przemysłowych lub produkcyjno-handlowych, dla których produkcja i rozpowszechnianie programu jest marginalnym dodatkiem. Prowadząc ten rodzaj działalności, kierują się one innymi względami niż ekonomiczne, nie wykazując dochodu, a w większości przypadków koszty ich funkcjonowania są dotowane lub pokrywane z innych źródeł.
- Ostatnią grupę stanowią nadawcy, dla których rozpowszechnianie i produkcja programów stanowi źródło dochodów, a często sposób na samozatrudnienie lub stworzenie kilku miejsc pracy. W przypadku tych podmiotów wykazywane dochody generalnie mieszczą się w przedziale od kilku do kilkudziesięciu tysięcy złotych rocznie.

Z nadsyłanych sprawozdań finansowych wynikają też wspólne dla tej branży wnioski:

- 1) Podmioty posiadające i realizujące koncesje w sieciach telewizji kablowej zatrudniają do tego najczęściej kilku, rzadziej kilkunastu pracowników (etaty, umowy-zlecenia) .
- 2) Realizacja koncesji w sieci telewizji kablowej mimo kreowania stosunkowo niewielkich zysków, ze względu na znaczne koszty wymaga dużych nakładów. Wykazywane w sprawozdaniach wielkości przychodów i kosztów wskazują na znaczenie gospodarcze tej branży, zwłaszcza dla lokalnych (często są to małe miasta) rynków. Ekonomicznym efektem

tej działalności są miejsca pracy nie tylko w samych telewizjach, ale ich gospodarczym otoczeniu.

3) Produkcja i rozpowszechnianie programów w sieciach telewizji kablowej podejmowana jest w znacznej mierze z wielu innych przyczyn niż wypracowanie zysku firmy. Z jednej strony ze względu na zapotrzebowanie społeczności lokalnych program stał się pożądanym narzędziem komunikacji społecznej (program lokalny stanowi sposób upowszechniania lokalnych informacji, wiedzy, dorobku kultury, sportu i nauki; promocję miasta i regionu; nowe możliwości reklamy itd.), z drugiej staje się atrakcyjnym uzupełnieniem oferty programowej sieci telewizji kablowej.

Rynek telewizji kablowych przedstawiany jest również w części „Informacja o podstawowych problemach radiofonii i telewizji”.

VI. DZIAŁALNOŚĆ KRAJOWEJ RADY RADIOFONII I TELEWIZJI W ZAKRESIE ODBIORU PROGRAMÓW NADAWCÓW PUBLICZNYCH

A. RADIOFONIA PUBLICZNA

6.1 Rozwój bazy nadawczej programów radia publicznego odbywa się w oparciu o projekty sieci oraz wnioski składane przez nadawców, dotyczące dokonania niezbędnych uzupełnień w określonych rejonach kraju.

Rozwój w oparciu o projekty sieci wiąże się najczęściej z faktem uruchamiania nowych stacji nadawczych w oddawanych do użytku profesjonalnych obiektach.

Aktualna sytuacja nadawcza Polskiego Radia S.A.

6.2 Program 1 PR S.A. funkcjonuje w oparciu o podstawową częstotliwość długofalową 225 kHz w Solcu Kujawskim, częstotliwość 198 kHz, zlokalizowaną w RON Raszyn oraz 58 częstotliwości z zakresu 87,5 – 108 MHz, przy czym 41 z nich to częstotliwości o mocy równej lub wyższej od 1 kW.

W 2005 roku kontynuowana była rozbudowa sieci stacji UKF FM, przeznaczonych do emisji Programu 1 w oparciu o częstotliwości zwalniane przez nadawców lub przekazywane przez Urząd Regulacji Telekomunikacji i Poczty.

Przewodniczący KRRiT wydał 23 decyzje, umożliwiające uruchomienie 11 nowych stacji do emisji Programu 1, w tym 8 stacji o mocy równej lub większej od 1 kW.

W przypadku dwunastu pracujących stacji wydane zostały decyzje zmieniające ich parametry techniczne.

Trzy projekty decyzji uzgadniających parametry techniczne stacji do emisji PR1 oczekują na uzgodnienie w Urzędzie Komunikacji Elektronicznej.

Obecnie pokrycie ludnościowe Programem 1 PR S.A. w zakresie UKF FM wynosi 53,72 %, natomiast pokrycie powierzchniowe wynosi 31,85 %.

W 2005 roku Przewodniczący KRRiT wydał decyzję dotyczącą dodatkowej stacji w Siedlcach i aktualnie Polskie Radio S.A. dysponuje siecią 40 stacji nadawczych służących do emisji Programu 2, co pozwala na osiągnięcie pokrycia ludnościowego prawie 78% przy jednoczesnym zasięgu powierzchniowym wynoszącym 76,2%.

Sieć ogólnopolska do emisji Programu 3 funkcjonuje w oparciu o 41 stacji nadawczych, zapewniających uzyskanie pokrycia ludnościowego około 92,5% przy jednoczesnym pokryciu powierzchniowym 90,14%.

W przypadku jednej stacji z sieci Programu 3 wydana została decyzja zmieniająca parametry techniczne.

W 2005 roku kontynuowano rozbudowę sieci stacji Programu 4 - Radio BIS.

Łącznie w ubiegłym roku dokonano zmiany parametrów technicznych w przypadku czterech częstotliwości z sieci Radia BIS, a w jednym przypadku KRRiT z powodu zakończenia kadencji już nie zdążyła wydać decyzji pomimo otrzymanego postanowienia Prezesa URTiP.

Aktualnie liczba stacji do emisji Programu 4 - Radio BIS, dla których dokonano rezerwacji częstotliwości wynosi 42.

Pozwala to na osiągnięcie pokrycia ludnościowego 62,6 % przy jednoczesnym pokryciu powierzchniowym 49,1%.

W celu dalszego rozwoju sieci Programu 4 - Radio BIS i uzyskania docelowego pokrycia zgodnego z projektem sieci konieczne jest wskazanie przez Polskie Radio S.A. szczegółowych lokalizacji dla około 10 stacji nadawczych, których częstotliwości znajdują się w dyspozycji Przewodniczącego KRRiT.

Aktualna sytuacja nadawcza regionalnych rozgłośni Polskiego Radia

6.3 Uchwała Krajowej Rady Radiofonii i Telewizji nr 497 z 14 grudnia 1998 roku, określiła konieczność rekonfiguracji sieci nadawczych, eksploatowanych przez regionalne spółki radia publicznego w związku ze zmianą podziału administracyjnego kraju.

W 2005 roku Przewodniczący KRRiT wydał jedną decyzję rozszerzającą dotychczasowy stan posiadania Radia Łódź S.A. o częstotliwość zlokalizowaną w Wieruszowie.

Przewodniczący KRRiT dokonał również zmiany parametrów technicznych w przypadku siedmiu stacji nadawczych.

Ponadto toczą się trzy postępowania w sprawie zmian parametrów technicznych stacji oraz jedno postępowanie dotyczące nowej stacji.

Aktualne zasięgi programów ogólnopolskich i regionalnych radia publicznego przedstawiono na mapach stanowiących załącznik do opracowania „Informacja o podstawowych problemach radiofonii i telewizji”.

B. TELEWIZJA PUBLICZNA

Działania na rzecz rozszerzenia zasięgu i poprawy odbioru programów nadawanych przez Telewizję Polską S.A.

6.4 Rozwój sieci ogólnopolskich Programu 1 i 2 Telewizji Polskiej S.A. realizowany jest zgodnie z uchwałą KRRiT Nr 171 z 1995 roku. Do dokończenia budowy tych sieci pozostało uruchomienie pięciu obiektów nadawczych dużej mocy. Do tego konieczne będzie

uruchomienie, szczególnie w rejonach górskich, wielu stacji retransmisyjnych małej mocy. Po oddaniu do eksploatacji wszystkich planowanych obiektów dużej mocy pokrycie kraju zbliży się do 100 %.

W 2006 roku przewidywane jest oddanie do użytku obiektu nadawczego Warszawa Raszyn. Przewidywana jest także budowa obiektów nadawczych: Ostrołęka, Łódź - Dąbrowa, Gniezno – Kopaszyn, Krynica – Maślana Góra.

Dla tych obiektów przewidziane zostały kanały do retransmisji Programów 1 i 2 Telewizji Polskiej S.A.

Dla programu regionalnego tworzonego przez oddziały terenowe TVP S.A. brakuje nowych kanałów telewizyjnych dużej mocy, które mogłyby zostać uruchomione w nowo oddanych obiektach nadawczych. W 2005 roku skoordynowanych zostało dziewięć kanałów małej mocy z przeznaczeniem dla potrzeb TVP3.

Oddanie do użytku wymienionych obiektów zamknie proces przyznawania kanałów telewizji naziemnej dla nadawania analogowego. Następnym etapem rozwoju telewizji naziemnej będzie nadawanie cyfrowe.

Rozwój sieci oddziałów terenowych TVP S.A.

6.5 Programy regionalne telewizji publicznej są nadawane z wykorzystaniem 42 stacji, co zapewnia 75,4 % pokrycia ludnościowego kraju i 59,0 % pokrycia powierzchniowego.

W 2005 roku zmieniono parametry techniczne dla 5 stacji nadawczych. Z końcem roku Przewodniczący KRRiT wystąpił z wnioskiem do Prezesa URTiP o wydanie postanowienia na rezerwację kanału dla siedmiu obiektów nadawczych małej mocy.

Pojedyncze nowe stacje mogą pojawić się po dokonaniu weryfikacji pokrycia kraju Programem 1 i Programem 2 TVP S.A. oraz po dokonaniu oceny konieczności uzupełnienia sieci, wykorzystywanych do emisji tych programów o stacje zapisane w uchwale KRRiT nr 171 z 1995 roku.

W ocenie konieczności uzupełnienia sieci dla Programu 1 i Programu 2 TVP S.A. należy też uwzględnić stację w Bytowie, która dotychczas nie została uruchomiona. Weryfikacja powinna objąć też następujące stacje: Czersk, Gniezno, Hajnówka, Krynica - Maślana Góra, Lidzbark Warmiński, Ostrołęka, Wodzisław Śląski i Żagań Wichów.

Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji nie ma możliwości technicznych dokonania weryfikacji pokrycia kraju Programem 1 i Programem 2 TVP S.A. Weryfikacji tej może jedynie dokonać Urząd Komunikacji Elektronicznej we współpracy ze Spółką Telewizja Polska S.A.

Dalszy rozwój sieci służącej do nadawania programów regionalnych będzie możliwy z chwilą wprowadzenia naziemnej telewizji cyfrowej DVB-T.

VII. KONTROLA DZIAŁALNOŚCI PROGRAMOWEJ NADAWCÓW

7.1 Prowadzona przez KRRiT kontrola działalności programowej nadawców odbywa się w granicach określonych ustawą i nie narusza prawa nadawców do samodzielnego kształtowania programu (art. 13 ustawy o radiofonii i telewizji). KRRiT dokonuje kontroli na podstawie dwóch narzędzi: monitoringu programów oraz analizy sprawozdań i planów programowych nadawców.

Monitoring programu, zależnie od jego celu, może obejmować:

- całość programu danego nadawcy emitowanego w danym okresie; monitoring taki służy kontroli realizacji warunków koncesji lub innych zapisanych w prawie obowiązków programowych nadawcy. Standardowo, w odniesieniu zarówno do programów radiowych jak i telewizyjnych, najczęściej stosowaną próbą obejmującą całość programu jest program nadany w ciągu pełnego tygodnia;
- wybrany rodzaj audycji (przekazów) nadanych w programie danego nadawcy (grupy nadawców) w danym okresie (w ciągu tygodnia lub dłużej), analizowany z punktu widzenia realizacji obowiązków określonych w ustawie, określonego problemu związanego ze specyfiką danego rodzaju programu itp.;
- konkretną audycję (przekaz) lub jej konkretne wydania; monitoring ten przeprowadzany jest najczęściej w trybie interwencji, tzn. wówczas, gdy KRRiT otrzymała skargę lub gdy zachodzi podejrzenie, że w danej audycji nastąpiło naruszenie określonych przepisów ustawy i należy dokonać weryfikacji tego zarzutu.

7.2 Sprawozdania i plany programowe nadawców dotyczą wymaganych w ustawie rodzajów i zakresów tematycznych audycji i sporządzane są, zależnie od ich celu, głównie w dwóch przekrojach czasowych: rocznym lub kwartalnym.

W odniesieniu do wszystkich nadawców, tj. publicznych i koncesjonowanych, radiowych telewizyjnych, kontrola programów, prowadzona przez KRRiT zgodnie z ustawą o radiofonii i telewizji, obejmuje:

- realizację obligatoryjnych kwot audycji i innych przekazów w programach nadawców, tj.
  - w odniesieniu do programów radiowych i telewizyjnych - udziału utworów słowno-muzycznych wykonywanych w języku polskim w łącznym czasie emisji wszystkich utworów słowno-muzycznych w programie; w odniesieniu do programów telewizyjnych – także kwot nadanych audycji wytworzonych pierwotnie w języku polskim, audycji europejskich i audycji europejskich wytworzonych przez producentów niezależnych, w

tym audycji wytworzonych w okresie 5 lat przed rozpowszechnieniem w programie (art. 15 i 15a u.r.t.); kontrola realizacji ww. przepisów ustawy dokonywana jest na podstawie danych pozyskiwanych co kwartał przez KRRiT od nadawców;

- przestrzeganie w nadawanych programach przepisów dotyczących szczególnej ochrony dzieci i młodzieży (art. 18 ust. 4 i 5 ustawy) oraz monitorowanie naruszeń przepisów art. 18 ustawy ust. 1-5 oraz ust. 7 ustawy. W tym zakresie kontrola jest prowadzona za pomocą monitoringu programów: obejmującego całość programu danego nadawcy lub grupy nadawców, badanego w wybranym okresie lub monitoringu podjętego w trybie interwencji.

W odniesieniu do nadawców publicznych, radiowych i telewizyjnych, kontrola, obok zagadnień wymienionych powyżej, obejmuje:

- realizację szczególnych zadań nadawców publicznych (art. 21, 23, 24, 25 ustawy), w tym emisję audycji służących umacnianiu rodziny, kształtowaniu postaw prozdrowotnych, zwalczaniu patologii społecznych (art. 21 ust. 2 pkt 7, 7a, 8), audycji oświatowych dla szkół i innych placówek oświatowo-wychowawczych (art. 25 ust. 2), audycji dla mniejszości narodowych i etnicznych oraz społeczności posługujących się językiem regionalnym, emitowanych w językach tych mniejszości i społeczności (art. 21 ust. 1a pkt 8a);
- realizację zadań regionalnych i lokalnych nadawców publicznych (dotyczy publicznych regionalnych programów radiowych i telewizyjnych i publicznych lokalnych - miejskich programów radiowych),
- zachowywania równowagi (mierzonej czasem obecności w programie) w dostępie partii, ugrupowań politycznych i polityków do programów publicznego radia i telewizji;

Kontrola KRRiT w ww. zakresie opiera się na analizie i ocenie:

- rocznych sprawozdań programowych nadawców, zawierających dane o liczbie godzin programu nadanego w ciągu roku, o jego strukturze gatunkowej (tj. liczbie godzin różnych rodzajów audycji: informacyjnych, publicystycznych, edukacyjnych, rozrywkowych itd., nadanych w programie w danym roku), o liczbie godzin i rodzaju audycji poświęconych tematyce regionalnej (dotyczy regionalnych radiowych programów) oraz informacje (data emisji, tematy, łączna liczba godzin emisji w ciągu roku) o nadanych w programie audycjach realizujących szczególne zadania określone w art. 21 ust. 2 pkt 7, 7a, 8, art. 21 ust. 1a pkt 8a, art. 25 ust. 2 ustawy;
- rocznych planów programowych nadawców, zawierających dane o liczbie godzin i planowanej strukturze gatunkowej programu oraz (w przypadku regionalnych programów radiowych) o planowanej liczbie godzin emisji tematyki związanej z regionem;
- planowanych przedsięwzięć programowych finansowanych ze środków tzw. pozaabonamentowych;
- sprawozdań tematycznych nadawców dotyczących realizacji obowiązków nadawców wynikających z innych niż ustawa o radiofonii i telewizji ustaw i aktów prawnych (np. ustawa o przeciwdziałaniu alkoholizmowi i wychowaniu w trzeźwości).

Podstawą wymagań programowych dotyczących udziału tematyki regionalnej w programach rozgłośni regionalnych są uchwały KRRiT: nr 398/2003 i 44/2004. Zgodnie z nimi, KRRiT powinna prowadzić dwukrotnie w ciągu roku monitoring programów nadawanych przez 17 rozgłośni regionalnych radia publicznego, mający na celu sprawdzenie, w jakim wymiarze i w jakich audycjach obecna jest w programie tematyka regionalna.

W 2005 roku monitoring ten został przez KRRiT zawieszony, ze względu na zgłaszany przez nadawców postulat zmiany obowiązków programowych określonych w uchwałach i związanego z tym trybem prowadzenia monitoringu.

7.3. W odniesieniu do nadawców koncesjonowanych, radiowych i telewizyjnych, kontrola, obok zagadnień wymienionych w pkt. 1 powyżej, obejmuje:

- realizację warunków koncesji w zakresie programu,
- realizację zadań ustawowych radiofonii i telewizji (art. 1 ust. 1)

Kontrola realizacji warunków koncesji prowadzona jest przede wszystkim poprzez monitoring nadawanych programów. Jest on prowadzony przez KRRiT regularnie od kilku lat, początkowo w celu sprawdzenia realizacji warunków koncesji przez nadawców zamierzających wystąpić o ponowne udzielenie koncesji, obecnie – dotyczy głównie nadawców rozpowszechniających programy na podstawie nowo przyznanych koncesji. Monitoring obejmuje w tym przypadku zawsze pełny tydzień emisji programu, nadanego w losowo wybranym terminie (nieznanym wcześniej nadawcy). Podstawą monitoringu są poemisyjne nagrania programu dostarczone przez nadawcę. Monitoring prowadzony jest w każdym przypadku pod kątem realizacji w programie szczegółowych warunków zapisanych w koncesji danego nadawcy. Wyniki monitoringu przedstawiane są w raportach rocznych, zawierających dane o realizacji warunków koncesji przez poszczególnych nadawców objętych badaniem oraz syntetyczne podsumowanie przedstawiające stan realizacji poszczególnych – standardowych dla danej grupy nadawców – warunków koncesji. Raporty te są następnie podstawą do sporządzenia informacji o realizacji programowych warunków koncesji w rocznym sprawozdaniu KRRiT.

W ubiegłych latach monitoring prowadzony był przez KRRiT w odniesieniu do grup nadawców radiowych wyróżnionych ze względu na wyspecjalizowany charakter programu (np. tzw. akademickich), miejsce nadawania (np. radiowe programy o zasięgu lokalnym rozpowszechniane w Warszawie) oraz ze względu na związki nadawcy z daną grupą kapitałową (porównanie lokalnych nadawców radiowych działających samodzielnie z nadawcami związanymi z grupą ESKA, Agora, Ad. Point) lub uczestnictwo w porozumieniu programowym (np. Radio PLUS).

Od dwóch lat KRRiT prowadzi monitoring programów lokalnych radiowych nadawców koncesjonowanych w układzie regionalnym, tzn. obejmując monitoringiem wszystkie takie programy nadawane w danym regionie (województwie). Przyjęty plan monitoringu ma na celu sporządzenie mapy radiowych programów lokalnych w Polsce i określenie stopnia zróżnicowania proponowanej odbiorcom oferty programowej.

7.4 Obok wymienionych wyżej zadań Krajowa Rada, zgodnie z art. 6 ust. 2 pkt 5 ustawy, organizuje badania treści i odbioru programów radiowych i telewizyjnych. Realizując ww. postanowienie ustawy KRRiT korzysta z wyników dwóch badań telemetrycznych i jedyne dostępne na rynku badania radiometryczne. Wymienione badania pokazują wielkość widowni i audytorium programów poszczególnych stacji i pojedynczych audycji w ich ramach (telewizja) lub poszczególnych pasm programowych w ciągu dnia (radio). Badania te pozwalają także dokonywać analiz przekrojowych dla dłuższych okresów, umożliwiają śledzenie tendencji i zmian na rynku nadawców, pozwalają formułować prognozy krótko i długoterminowe, dotyczące kierunku rozwoju nadawców.

W roku ubiegłym Krajowa Rada kontynuowała kontrolę działalności programowej nadawców, zarówno publicznych jak i koncesjonowanych, realizując tym samym zadania we wszystkich wymienionych wyżej obszarach zagadnień.

7.5 W 2005 roku Krajowa Rada skontrolowała:

- realizację obowiązkowych kwot audycji i innych przekazów w programach nadawców radiowych (art. 15 ust. 2) i telewizyjnych (art. 15 ust. 1-3 i art. 15a ust. 1).

Kontrola dotycząca realizacji wymienionych wyżej przepisów ustawy dokonywana była na podstawie danych uzyskanych od nadawców. Dane zbierano w okresach kwartalnych, tj. zgodnie z przyjętym w ustawie okresem rozliczeniowym wymaganych kwot. Kontrolą objęte zostały, zgodnie z ustawą, wszystkie programy: nadawców radiowych i telewizyjnych, publicznych i koncesjonowanych, nadawane w 2005 roku co najmniej przez jeden pełny kwartał. Skontrolowano łącznie 287 programów, w tym 235 radiowych i 52 telewizyjnych.

Zgromadzone dane zostały poddane analizie. Na podstawie jej wyników nadawcy, którzy nie realizowali wymaganych kwot, zostali przez Przewodniczącego KRRiT wezwani do przedstawienia przyczyn zaistniałego stanu rzeczy i dostosowania programu do wymagań ustawy.

Informacja dotycząca realizacji art. 15 ust. 3 i 15a ust. 1 (audycje europejskie, w tym wytworzone przez producentów niezależnych i w okresie 5 lat przed rozpowszechnianiem w programie) zostanie także przekazana Komisji Europejskiej. KRRiT zobowiązana jest do przekazywania tych informacji na podstawie artykułu 4 ust. 3 Dyrektywy Rady 89/552/EWG z 3 października 1989 roku w sprawie koordynacji przepisów prawa, ustawodawstwa i działań administracyjnych w państwach członkowskich w zakresie emisji programów telewizyjnych, zmienionej Dyrektywą 97/36/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z 19 czerwca 1997 roku. Dyrektywa stanowi, że Państwa Członkowskie mają obowiązek co dwa lata przedstawić Komisji Europejskiej raport na temat stosowania artykułów 4 i 5 dotyczących nadawania utworów europejskich oraz utworów europejskich wytworzonych przez producentów niezależnych.

Wyniki przeprowadzonej analizy zostały przedstawione w części „Informacja o podstawowych problemach radiofonii i telewizji”.

- Przestrzeganie art. 18 ust. 4 i 5 ustawy oraz rozporządzenia KRRiT z dnia 23 czerwca 2005 r. (ochrona dzieci i młodzieży i oznaczanie audycji)

W 2005 roku Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji kontynuowała prace związane z wynikającym z ustawy o radiofonii i telewizji (art. 18 ust. 4-6) obowiązkiem ochrony małoletnich widzów przed audycjami i innymi programami mogącymi mieć negatywny wpływ na ich prawidłowy rozwój fizyczny, psychiczny lub moralny.

Prace te przebiegały w następujących formach:

- dokończenie rozpoczętych w roku 2004 prac nad przygotowaniem *rozporządzenia KRRiT w sprawie kwalifikowania audycji lub innych przekazów mogących mieć negatywny wpływ na prawidłowy fizyczny, psychiczny lub moralny rozwój małoletnich oraz audycji lub innych przekazów przeznaczonych dla danej kategorii wiekowej małoletnich, stosowania wzorów symboli graficznych i formuł zapowiedzi* (rozporządzenie przyjęte ostatecznie przez Krajową Radę 23 czerwca 2005 roku);
- przygotowanie i przyjęcie *Oświadczenia KRRiT z 15 marca 2005 roku skierowanego do nadawców, a zawierającego ostrzeżenie przed samowolną liberalizacją w praktycznym stosowaniu przepisów ustawowych dotyczących ochrony nieletnich odbiorców programów, a w szczególności zasady czasu objętego ochroną;*

- kierowanie do nadawców przez Przewodniczącego KRRiT pisemnych ostrzeżeń i wezwań do zaniechania nadawania określonych audycji w przypadku stwierdzenia nieprzestrzegania przepisów art. 18 ustawy o radiofonii i telewizji oraz rozporządzenia KRRiT;
- systematyczna obserwacja wybranych fragmentów programów różnych nadawców pod kątem respektowania przepisów chroniących małoletnich widzów i formułowanie płynących stąd wniosków;
- przeprowadzenie we wrześniu 2005 roku monitoringu całodobowych tygodniowych prób dwóch programów radiowych oraz czterech programów telewizyjnych dla uzyskania odpowiedzi na pytanie: jak nadawcy realizują obowiązki dotyczące kwalifikowania i oznaczania programów z uwzględnieniem podziału na grupy wiekowe małoletnich widzów określone rozporządzeniem KRRiT z 23 czerwca 2005 roku (badanie przeprowadzono po upływie miesiąca od wejścia w życie tego rozporządzenia).

7.6 Prace nad przygotowaniem *rozporządzenia KRRiT w sprawie kwalifikowania audycji lub innych przekazów mogących mieć negatywny wpływ na prawidłowy fizyczny, psychiczny lub moralny rozwój małoletnich oraz audycji lub innych przekazów przeznaczonych dla danej kategorii wiekowej małoletnich, stosowania wzorów symboli graficznych i formuł zapowiedzi* trwały od maja 2004 roku do czerwca 2005 roku. Nowelizacja ustawy o radiofonii i telewizji przyjęta przez Sejm RP 2 kwietnia 2004 roku zobowiązała nadawców radiowych i telewizyjnych do opatrywania audycji i innych przekazów oznaczeniami informacyjnymi (w radiofonii - zapowiedziami słownymi, w telewizji - symbolami graficznymi), wskazującymi na potencjalne zagrożenia dla poszczególnych kategorii wiekowych małoletnich (art. 18 ust. 5, 5a i 5b).

KRRiT została zobowiązana do wydania rozporządzenia określającego cechy i szczegółowe warunki kwalifikowania, rozpowszechniania i zapowiadania audycji lub innych przekazów, zawierającego podział małoletnich na kategorie wiekowe z uwzględnieniem godzin nadawania oraz do ustalenia odnośnych wzorów symboli graficznych, formuł zapowiedzi i sposobu ich prezentacji (art. 18 ust. 6 pkt. 1, 2 i 3). KRRiT zakończyła te prace wydając 23 czerwca 2005 roku rozporządzenie w tej sprawie. Rozporządzenie weszło w życie od 1 sierpnia 2005 roku.

Krajowa Rada pracując nad tym rozporządzeniem musiała pokonać poważne trudności wynikające z dwóch przyczyn: niekonsekwencji w samej ustawie utrudniających redakcję rozporządzenia oraz konieczności powołania zespołu specjalistów w zakresie psychologii wychowawczej dla opracowania załącznika zawierającego podział małoletnich na kategorie wiekowe i ich charakterystykę.

Pierwsza z tych przyczyn wymaga szerszego wyjaśnienia. W czasie opracowywania nowelizacji ustawy przez Ministerstwo Kultury we wrześniu 2003 roku podczas konsultacji KRRiT stwierdziła, że w projekcie występuje niespójność dwóch przepisów dotyczących oznaczania audycji lub innych przekazów nadawanych w tzw. „czasie ochronnym”. Zastrzeżenia te odnosiły się szczególnie do ust. 5b w art. 18 ustawy o radiofonii i telewizji (*Nadawcy są zobowiązani do oznaczania audycji lub innych przekazów, o których mowa w ust. 5 (a więc dozwolonych w „czasie ochronnym” między godz. 6.00 a 23.00) (...) uwzględniając stopień szkodliwości danej audycji lub przekazu dla małoletnich w poszczególnych kategoriach wiekowych*) oraz do ust. 6 pkt 2 i 3, w którym KRRiT zobowiązana została do określenia w drodze rozporządzenia warunków kwalifikowania i rozpowszechniania audycji, podziału małoletnich na kategorie wiekowe oraz wzorów symboli graficznych w odniesieniu m.in. do tzw. „czasu chronionego” - *uwzględniając stopień szkodliwości audycji dla małoletnich w poszczególnych kategoriach wiekowych*. Przepis ust. 5 art. 18 wyklucza bezwarunkowo w czasie między godz. 6.00 a 23.00 wszelkie audycje

mogące mieć negatywny wpływ na prawidłowy fizyczny, psychiczny lub moralny rozwój małoletnich.

Taka redakcja przepisu stawiała KRRiT w sytuacji, w której musi w rozporządzeniu (obligacja art. 18 ust. 6) określić dla „czasu chronionego” cechy audycji i odpowiadające im symbole graficzne *z uwzględnieniem stopnia szkodliwości (...) w poszczególnych kategoriach wiekowych niepełnoletnich widzów*, z jednoczesnym założeniem, że jeżeli dana audycja może być szkodliwa (*mieć negatywny wpływ*) dla jakiegokolwiek grupy wiekowej niepełnoletnich, *to nie może ona być w ogóle emitowana w czasie chronionym (ust. 5).*

W wystąpieniu do Ministra Kultury KRRiT zwróciła uwagę na powyższą niespójność. Pomimo tego przepisy dotyczące ochrony małoletnich widzów zostały ostatecznie przyjęte w formie zawierającej niespójność, na którą KRRiT wskazała już na wstępnym etapie opracowywania projektu ustawy.

KRRiT uznała, że niesie to poważne niebezpieczeństwa praktyczne. Można sobie bowiem łatwo wyobrazić sytuację, w której nadawcy zechcą emitować w „czasie chronionym” audycje, które mogą mieć negatywny wpływ na populację widzów np. do lat 12, oznaczając je symbolem „dozwolone dla grup wiekowych powyżej lat 12” - tłumacząc się następnie, że przecież zgodnie z ustawą prawidłowo oznakowali ten materiał „z uwzględnieniem szkodliwości dla danej grupy wiekowej”. Uczyniłoby to z czasu chronionego - obejmującego obecnie całą populację niepełnoletnich - fikcję i wbrew woli ustawodawcy nie zaostrzyło, ale rozluźniło dotychczas obowiązujące rygory.

Ze względu na możliwe, poważne konsekwencje takiej wieloznaczności przepisów ustawy Krajowa Rada w czerwcu 2004 roku zwróciła się do Rzecznika Praw Obywatelskich i do Rzecznika Praw Dziecka z wnioskiem o pomoc w interpretacji ustawy w tym zakresie. Rzecznicy potwierdzili zasadność zastrzeżeń KRRiT.

Rzecznik Praw Dziecka zwrócił się do Ministra Kultury postulując podjęcie inicjatywy nowelizacji tego przepisu, ale spotkał się z odmową. Rzecznik Praw Obywatelskich po analizie problemu przez zespół prawników we wrześniu 2004 roku. zaproponował wyjście z sytuacji poprzez uznanie, że użyte w ustawie określenia: *choć nie mają jeszcze ściśle sprecyzowanego znaczenia, w świetle orzecznictwa Trybunału Konstytucyjnego, nie są zastrzeżone do dookreślenia wyłącznie przez regulację ustawową*, a więc mogą być sprecyzowane w rozporządzeniu, choć – jak dodawał – *zadanie ich dookreślenia nie jest łatwe zarówno dla psychologów i pedagogów, jak i prawników.*

Zdając sobie sprawę z ryzyka, jakie niesie taka interpretacja, w sytuacji w której nastąpiła odmowa wystąpienia z projektem nowelizacji ustawy ze strony Ministra Kultury, a nadawcy byli pozbawieni interpretacji art. 18 ustawy, Krajowa Rada zdecydowała o przyjęciu sugestii Rzecznika Praw Obywatelskich przy dalszym opracowywaniu projektu rozporządzenia.

Zaistniały problem został w rozporządzeniu rozwiązany w ten sposób, że wyraźnie zostały rozgraniczone audycje zakwalifikowane, jako zawierające sceny lub treści mogące mieć negatywny wpływ na prawidłowy rozwój dzieci i młodzieży, których emisja ograniczona jest do godzin nocnych (paragraf 1-3 rozporządzenia) oraz audycje, które takim wpływem nie zagrażają, ale z różnych, sprecyzowanych w załączniku nr 3 powodów, nie są odpowiednie dla danej kategorii małoletnich widzów (paragraf 4 - 6 rozporządzenia).

W uzasadnieniu dołączonym do rozporządzenia zawarto wyjaśnienie podstawy tego rozróżnienia i przyjętego sposobu interpretacji nieprecyzyjnego sformułowania ustawowego o „stopniu szkodliwości audycji dla małoletnich w poszczególnych kategoriach wiekowych” w odniesieniu do „czasu chronionego”.

Druga trudność wydłużająca pracę nad rozporządzeniem to konieczność powołania zespołu eksperckiego dla opracowania, nowatorskiego na gruncie polskiego prawodawstwa medialnego, katalogu kategorii wiekowych małoletnich i charakterystyki nieodpowiednich dla nich audycji medialnych. Prace specjalistów z zakresu psychologii wychowawczej i badania odbioru mediów (z Uniwersytetu Warszawskiego i z Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego) prowadzone były we współpracy z Biurem KRRiT, w czasie pierwszego półrocza 2005 roku. Dzięki tej pracy możliwe stało się określenie w rozporządzeniu, zgodnie ze współczesną wiedzą psychologiczną, 4 kategorii wiekowych, których charakterystyka (wraz z przykładowymi opisami audycji dla danej kategorii niepożądanymi) znalazła się w załączniku do rozporządzenia (załącznik nr 3).

Przyjęcie przez KRRiT 23 czerwca 2005 roku rozporządzenia zakończyło ważny etap w pracy Krajowej Rady Radiofonii i Telewizji nad lepszą ochroną małoletnich widzów. Nie przeceniając bowiem roli, jaką w systemie kompleksowej ochrony dzieci i młodzieży stanowić może obowiązek zamieszczania przez nadawców znaków ostrzegawczych z uwzględnieniem podziału na kategorie wiekowe, warto przypomnieć, że stanowi on sprawdzone w praktyce innych krajów (np. Francji) narzędzie skłaniające nadawców do baczniejszej kwalifikacji audycji, a rodzicom i wychowawcom dające możliwość świadomego nadzoru nad tym, co oglądają ich dzieci. Otworzyło to jednocześnie przed KRRiT nowy obszar zadań w postaci konieczności rozszerzonej kontroli nad stosowaniem wprowadzonego systemu (zwłaszcza w zakresie prawidłowości dokonywanej przez nadawców kwalifikacji do poszczególnych kategorii wiekowych).

7.7 KRRiT obserwując coraz częściej sytuację, w której niektórzy nadawcy zaczęli naruszać dotąd obowiązujące zasady ochrony małoletnich, postanowiła wydać oświadczenie z 15 marca 2005 roku. KRRiT w wydanym oświadczeniu stwierdziła, że nie wyraża zgody na samowolną liberalizację w praktycznym stosowaniu przepisów ustawowych dotyczących obowiązku ochrony nieletnich odbiorców programów, a w szczególności zasady czasu objętego ochroną. Krajowa Rada zapowiedziała częstsze nakładanie kar pieniężnych na nadawców nie przestrzegających przepisów określonych w art. 18 ust. 1 - 5b.

Ten rodzaj perswazji wobec nadawców okazał się na ogół skuteczny. Wyjątkiem w okresie sprawozdawczym była cykliczna audycja *Rozmowy w toku* nadawana przez TVN. KRRiT zgłosiła zastrzeżenia do szeregu audycji tego cyklu nadanych w pierwszej połowie 2005 roku w tzw. „czasie chronionym”. Podejmowano w nich drastyczne problemy z zakresu życia seksualnego (np. audycje *Czego kobieta pragnie w łóżku*, *Mój pierwszy gejowski raz*, *Czy twój szef molestował cię seksualnie?*, *Lubię inaczej*). Zarząd TVN S.A. wszedł w polemikę ze stanowiskiem KRRiT początkowo kategorycznie odrzucając sugestie zaprzestania nadawania tego cyklu tematycznego lub przeniesienia go na godziny nocne. Mimo wezwania Przewodniczącego KRRiT audycje w cyklu *Rozmowy w toku* o tej tematyce emitowano nadal. W związku z tym KRRiT na posiedzeniu 14 czerwca 2005 roku rozważała nałożenie na nadawcę kary pieniężnej. Uwzględniając fakt, iż cykl „Rozmowy w toku” w innych segmentach tematycznych, nie dotykających problemów życia seksualnego, podejmował ważne społecznie problemy i nie naruszał obowiązujących przepisów, KRRiT zdecydowała się jeszcze raz zwrócić do nadawcy z ponownym wezwaniem do zaniechania dotychczasowej praktyki i zapowiedzią nieuchronnego nałożenia kary w przypadku niepodporządkowania się tym zaleceniom. Dopiero po tym wezwaniu praktyka doboru tematyki do nadawanych w tzw. „czasie chronionym” audycji *Rozmowy w toku* uległa zmianie.

Należy dodać, że skierowane jeszcze w kwietniu 2004 roku przez Przewodniczącego Krajowej Rady wezwanie, w trybie art. 10 ust. 3 ustawy o radiofonii i telewizji, do zaniechania rozpowszechniania audycji pod tytułem *Nieustraszeni* skierowane do Telewizji

POLSAT S.A. (z motywacją: *treści i obrazy przedstawione w audycji propagują zachowania zagrażające bezpośrednio zdrowiu i bezpieczeństwu uczestników oraz propagują zachowania wynaturzone, sprzeczne z przyjętymi w kręgu kultury europejskiej normami etycznymi i kulturowymi i uwłaczają godności człowieka*) zostało przez nadawcę zaskarżone do sądu i do dziś nie ma w tej sprawie wyroku, a nadawca kontynuuje emisję cyklu.

7.8 W okresie sprawozdawczym KRRiT prowadziła systematyczny monitoring wybranych audycji, nadawanych w różnych programach, pod kątem przestrzegania przepisów chroniących małoletnich widzów. Podstawę do stwierdzenia, które audycje zawierały treści oddziałujące negatywnie na małoletnich widzów (wizja świata, wzory zachowań, oceny moralne, wywoływane emocje) stanowił załącznik nr 3 do rozporządzenia KRRiT z 23 czerwca 2005 roku.

Spośród programów telewizyjnych monitoringiem objęto wybrane audycje nadane w: TVP 1 (11 godzin 38 minut), TVP 2 (75 godzin), POLSAT (57 godzin), TVN (407 godzin 20 minut); natomiast w programach radiowych: ANTYRADIO (3 godziny 54 minuty) i ESKA Toruń (24 godziny).

Wyraźna dominacja programów telewizyjnych w doborze audycji poddanych tej formie analizy jest konsekwencją obserwacji, potwierdzonej przez wszelkie inne formy badania programów, iż to właśnie audycje telewizyjne najczęściej naruszają przepisy art. 18 ustawy o radiofonii i telewizji. Najczęściej stają się też one przedmiotem skarg kierowanych do KRRiT przez rodziców i wychowawców.

Dlatego też w 2005 roku przedmiotem badania wybranych audycji były przede wszystkim różne rodzaje filmów i magazynów sensacyjnych i kryminalnych, thrillery i *reality show*, a więc audycje nasuwające duże prawdopodobieństwo, iż mogą zawierać elementy mogące wywierać szkodliwy wpływ na zdrowie fizyczne, psychiczne i moralne małoletnich. Badania dowiodły, iż przy okazji emisji tych gatunków nadawcy często przedkładają względy komercyjne ponad rzetelność w klasyfikacji zgodnej z kryteriami zawartymi w ustawie o radiofonii i telewizji i rozporządzeniu KRRiT. W ostatnich miesiącach 2005 roku przejawiało się to przede wszystkim w zaniżaniu wieku przy kwalifikacji audycji do określonych w rozporządzeniu KRRiT kategorii wiekowych i co za tym idzie błędnego oznaczania audycji symbolami informacyjnymi. Konieczne wydaje się poszerzenie zasięgu tego typu badania, tj. objęcie nim wszystkich programów (szczególnie telewizyjnych), by uzyskać pełny obraz sytuacji, a zarazem gromadzić materiał niezbędny dla KRRiT do podejmowania działań mających na celu zdyscyplinowanie nadawców stosujących błędną kwalifikację.

Warto rozważyć rozwiązania przyjęte w niektórych krajach europejskich, które służyły stworzeniu systemu skutecznej ochrony. Na przykład CSA (francuski odpowiednik KRRiT) w okresie wprowadzania systemu ostrzegawczego (oznakowań audycji) zatrudniła dodatkowo 50 osób do monitoringu tylko jednej kategorii audycji - filmów dla dzieci.

7.9 We wrześniu 2005 roku KRRiT przeprowadziła tygodniowy monitoring 2 programów radiowych i 4 telewizyjnych pod kątem realizacji przez nadawców rozporządzenia KRRiT z 23 czerwca 2005 roku. Wprowadzenie w życie nowych przepisów przewidzianych tym rozporządzeniem wymagało podjęcia przez nadawców szeregu działań organizacyjnych (przede wszystkim konieczność powołania kompetentnych komisji kwalifikacyjnych z udziałem specjalistów) oraz technicznych (oznakowanie nowymi symbolami większości audycji przeznaczonych emisji). Konieczna więc była kontrola procesu wdrażania nowych przepisów, a także analiza reakcji na nowe znaki zarówno ze strony nadawców jak i odbiorców.

Monitoringiem objęto całodobowe tygodniowe próby dwóch programów radiowych (Program 1 PR S.A. i Radio Bis) oraz czterech programów telewizyjnych (TVP 1, TVP 2, POLSAT, TVN). Analizowano programy nadane we wrześniu 2005 roku po upływie miesiąca od wejścia w życie nowych przepisów. W monitorowanych programach zbadano następujące elementy:

- w programach radiowych: obecność zapowiedzi słownych poprzedzających emisję audycji lub innych przekazów;
- w programach telewizyjnych: obecność symboli graficznych w czasie całego trwania audycji lub innych przekazów; prawidłowość ich umieszczenia na ekranie oraz wymiaru, zgodność godzin emisji z określoną dla danej audycji kategorią wiekową, korelację godzin emisji zwiastunów audycji z dozwolonym czasem rozpowszechniania tych audycji, obecność symboli graficznych w informacjach prasowych na temat bieżącego programu (tygodniowe ramówki) i ich zgodność z oznakowaniem audycji wyemitowanych. Ponadto oceniono - posługując się zamieszczonym w załączniku nr 3 do rozporządzenia KRRiT z 23 czerwca 2005 roku katalogiem cech oraz szczegółowych warunków kwalifikowania audycji lub innych przekazów - czy nadawcy właściwie dokonywali kwalifikacji dla poszczególnych kategorii wiekowych.

Monitoring potwierdził - sygnalizowane również w skargach odbiorców – liczne przypadki stosowania nieprawidłowej kwalifikacji i wadliwego oznaczania symbolami informacyjnymi audycji telewizyjnych. Stwierdzono zaniżanie kategorii wiekowych oraz ograniczanie ilości audycji oznaczanych jako „dozwolone od lat 18”, co ma zapewne na celu umożliwienie emitowania tych audycji w czasie największej oglądalności. Wskazuje to na konieczność wzmocnienia kontroli przez KRRiT celem umożliwienia natychmiastowej reakcji na takie przypadki.

Wyniki przeprowadzonego monitoringu zostały przedstawione w części „Informacja o podstawowych problemach radiofonii i telewizji”.

7.10 Podstawowe wnioski wynikające w zakresie ochrony małoletnich widzów można ująć następująco:

1. Sprawą zasadniczą w zakresie realizacji art. 18 ustawy o radiofonii i telewizji jest skuteczna egzekucja wypełniania tego obowiązku przez wszystkich nadawców telewizyjnych i radiowych. KRRiT, aby mogła wykonać to zadanie, musi posiadać merytoryczny i stale uaktualniany obraz realizacji przez nadawców radiowych i telewizyjnych przepisów odnoszących się do ochrony małoletnich. Zakłada to rozbudowę monitoringu, a tym samym poszerzenie zakresu dokonywanej obserwacji (m.in. o ocenę skutków psychologicznych kwalifikacji audycji).

2. Art. 18 ustawy o radiofonii i telewizji zawiera szereg niejasnych lub wewnętrznie sprzecznych sformułowań, które wymagałyby doprecyzowania przy okazji kolejnej nowelizacji tej ustawy. Na przykład pominięcie w ust. 5b przy wyłączeniach z obowiązku oznaczania transmisji Mszy św.; użycie w ust. 5b i ust. 6b terminu „stopień szkodliwości dla małoletnich” w odniesieniu do audycji, które zgodnie z ust. 5 nie mogą w ogóle mieć negatywnego wpływu na prawidłowy rozwój małoletnich; czy opuszczenie w ust. 5b obowiązku zapowiedzi ustnych w odniesieniu do radia, w sprzeczności ze sformułowaniem w ust. 6 pkt 3 zobowiązującym KRRiT do ustalenia formuł zapowiedzi: „o których mowa w ust. 5b”. Niektóre z tych niejasności zawartych w ustawie mają istotne znaczenie praktyczne, np. Stowarzyszenie Radia Publicznego kwestionuje na tej podstawie w ogóle obowiązek poprzedzania audycji radiowych zapowiedziami słownymi z określeniem klasyfikacji dla danej kategorii wiekowej.

Kontrola nadawców publicznych pod kątem realizacji ustawowych zadań i powinności

7.11 W 2005 roku KRRiT, podobnie jak w latach poprzednich, przeprowadziła kontrole programów nadawców publicznych na podstawie sporządzonych przez nich rocznych sprawozdań z działalności programowej w minionym roku. Analizą objęto wszystkie programy radio i telewizji publicznej nadawane w 2004 roku:

- cztery programy ogólnokrajowe Polskiego Radia S.A.: PR 1, PR 2, PR 3 i Radio BIS,
- program PR SA dla zagranicy Radio Polonia,
- 17 programów rozgłośni regionalnych radia publicznego, nadawanych w następujących miastach: Białystok, Bydgoszcz, Gdańsk, Katowice, Kielce, Koszalin, Kraków, Lublin, Łódź, Olsztyn, Opole, Poznań, Rzeszów, Szczecin, Warszawa, Wrocław i Zielona Góra;
- dwa programy ogólnokrajowe Telewizji Polskiej S.A.: TVP 1 i TVP 2,
- nadawany przez TVP S.A. Program Satelitarny TV Polonia, adresowany do Polaków zamieszkujących poza granicami kraju,
- program TVP 3 Regionalna i 12 odmian regionalnych tego programu, nadawanych przez oddziały terenowe TVP S.A w Białymstoku, Bydgoszczy, Gdańsku, Krakowie, Katowicach, Lublinie, Łodzi, Poznaniu, Rzeszowie, Szczecinie, Warszawie i Wrocławiu.

Na podstawie sprawozdań nadawców zanalizowano strukturę gatunkową (tj. procentowy udział różnych rodzajów audycji) każdego z programów, zróżnicowanie form audycji w ramach poszczególnych rodzajów, różnorodność gatunkową i profil programu oraz wynikający z tych cech sposób realizacji zadań radiofonii i telewizji określonych w art. 1 ust. 1 ustawy.

W odniesieniu do radiowych programów regionalnych i tzw. miejskich przeanalizowano dodatkowo dane dotyczące udziału w programie audycji poświęconych tematyce regionalnej i lokalnej.

Sprawozdania dostarczyły też informacji o nadanych w programach audycjach realizujących szczególne obowiązki ustawowe nadawców publicznych - tj. audycjach służących umacnianiu rodziny, kształtowaniu postaw prozdrowotnych i zwalczaniu patologii społecznych (art. 21 ust. 2 pkt 7, 7a, 8), adresowanych do mniejszości narodowych i etnicznych oraz społeczności posługujących się językiem regionalnym (art. 21 ust. 1a pkt 8a), audycjach oświatowych dla szkół i innych placówek oświatowo-wychowawczych (art. 25 ust. 2).

Na podstawie analiz sprawozdań KRRiT przygotowała informację o działalności programowej nadawców publicznych w 2005 roku.

Wyniki przeprowadzonych analiz zostały przedstawione w części „Informacja o podstawowych problemach radiofonii i telewizji”.

7.12 KRRiT przeprowadziła w 2005 roku monitoring czterech programów miejskich: Radio RAM (Wrocław), Radio Zielona Góra, Radio Słupsk, Radio Miejskie Gorzów. Analizowano strukturę gatunkową nadanych programów i formy nadawanych audycji, co pozwoliło określić różnorodność gatunkową programów, proporcje słowa i muzyki w programach oraz udział czasowy w programach i sposób realizacji zadań związanych z lokalnym (miejskim) zasięgiem i adresatem programów.

Wyniki przeprowadzonego monitoringu zostały przedstawione w części „Informacja o podstawowych problemach radiofonii i telewizji”.

7.13 W roku ubiegłym KRRiT kontrolowała również przestrzeganie zasady równowagi w programach nadawców publicznych poprzez systematyczną analizę czasu wystąpień polityków w programach. Analiza obejmowała cztery programy ogólnokrajowe Polskiego Radia S.A. i dwa TVP S.A.

Podstawą kontroli były comiesięczne zestawienia przygotowywane przez nadawców, zawierające szczegółowe dane o czasie wystąpień polityków i (łącznie) przedstawicieli poszczególnych ugrupowań politycznych, a także przedstawicieli rządu, w nadanych w poszczególnych programach audycjach informacyjnych i publicystycznych. Na podstawie tych zestawień powstawały raporty, które informowały o zachowaniu zasady równowagi (lub jej braku) w dostępie polityków z poszczególnych ugrupowań politycznych do anten mediów publicznych (łącznie 10 raportów). KRRiT przekazywała informacje na ten temat w Biuletynie Informacyjnym KRRiT, a także podczas debaty sejmowej 11 marca 2005 roku.

7.14 Przestrzeganiu zasady równowagi w telewizji publicznej poświęcony był w 2005 roku także monitoring audycji informacyjnych i publicystycznych nadawanych w obu programach TVP SA. Analizę przeprowadzono na próbie programów z dwóch pierwszych tygodni maja 2005 roku.

Celem monitoringu było sprawdzenie, czy nadawca prezentując partie i ugrupowania polityczne przestrzegał zasady równowagi, która nakłada na nadawcę obowiązek stworzenia równych warunków wszystkim przedstawicielom partii i ugrupowań politycznych występujących w audycjach. Analizowano główne wydania *Wiadomości* i *Panoramy* oraz audycje publicystyczne: *Prosto w oczy*, *Debata*, *Warto rozmawiać*, *Linia specjalna*, *Misja specjalna*.

Wyniki przeprowadzonego monitoringu zostały przedstawione w części „Informacja o podstawowych problemach radiofonii i telewizji”.

Kontrola nadawców koncesjonowanych pod kątem realizacji zadań ustawowych i programowych warunków koncesji

7.15 Krajowa Rada przeprowadziła analizę struktury gatunkowej programów telewizyjnych nadawców koncesjonowanych, naziemnych i satelitarnych, rozpowszechnianych w 2005 roku - łącznie 39 programów (tj. wszystkie działające). Ofertę programową badano na podstawie rocznych sprawozdań nadawców z działalności programowej. Zanalizowano strukturę gatunkową (tj. procentowy udział różnych rodzajów audycji) każdego z programów, zróżnicowanie form audycji w ramach poszczególnych rodzajów, różnorodność gatunkową i profil programu i wynikający z tych cech sposób realizacji zadań radiofonii i telewizji, określonych w art. 1 ust. 1 ustawy. W odniesieniu do programów wyspecjalizowanych zanalizowano także udział i rodzaj audycji realizujących specjalizację.

Ponadto KRRiT kontynuowała kontrolę realizacji programowych warunków koncesji poprzez monitoring koncesjonowanych programów radiowych nadawanych w poszczególnych regionach. Badaniem objęto pięć województw: lubelskie, podkarpackie, świętokrzyskie, podlaskie i mazowieckie (z wyłączeniem programów nadawanych w Warszawie, monitorowanych w 2003 roku). Zmonitorowano łącznie 41 programów radiowych o zasięgu lokalnym.

Oprócz programów radiowych przeprowadzono monitoring programu *TVP Kultura*, pod kątem jego zawartości i sposobów realizacji wyspecjalizowanego charakteru programu.

Wyniki przeprowadzonych analiz i monitoringów zostały przedstawiono w części „Informacja o podstawowych problemach radiofonii i telewizji”.

Badania odbioru programów radiowych i telewizyjnych

7.16 Ustawowym zadaniem Krajowej Rady Radiofonii i Telewizji jest organizowanie badań treści i odbioru programów radio i telewizji. (art. 6 ust. 2 pkt. 5 u.r.t.).

W 2005 roku, podobnie jak w roku ubiegłym, KRRiT korzystała z wyników dwóch badań telemetrycznych: OBOP-Taylor Nelson i AGB Polska oraz jedyne dostępne na rynku badania radiometryczne firmy SMG/KRC.

Wymienione badania pokazują wielkość widowni i audytorium programów poszczególnych stacji i pojedynczych audycji w ich ramach (telewizja) lub poszczególnych pasm programowych w ciągu dnia (radio). Badania te pozwalają także dokonywać analiz przekrojowych dla dłuższych okresów, umożliwiając śledzenie tendencji i zmian na rynku nadawców, pozwalają formułować prognozy krótko i długoterminowe, dotyczące kierunku rozwoju nadawców.

W tym zakresie Krajowa Rada prowadziła analizy, dotyczące badania wielkości widowni i audytorium nadawców radiowych i telewizyjnych, zarówno publicznych jak i koncesjonowanych. Analizą objęte były wszystkie stacje naziemne: ogólnopolskie, ponadregionalne, regionalne i lokalne. Przeprowadzone analizy obrazowały pozycje poszczególnych nadawców na rynku mediów, strukturę społeczno-demograficzną widowni telewizyjnej i audytorium radiowego.

Wyniki analiz badań odbioru programów zostały przedstawione w części „Informacja o podstawowych problemach radiofonii i telewizji”.

VIII. KONTROLA DZIAŁALNOŚCI REKLAMOWEJ I SPONSORSKIEJ NADAWCÓW TELEWIZYJNYCH I RADIOWYCH

8.1 Zarówno planowe kontrole działalności nadawców telewizyjnych i radiowych, jak również wszelkie działania interwencyjne związane z działalnością reklamową i sponsorską nadawców, przeprowadzono zgodnie z uprawnieniami Przewodniczącego Krajowej Rady Radiofonii i Telewizji, zawartymi w ustawie z 29 grudnia 1992 roku o radiofonii i telewizji.

Kontrolą planową objęto wszystkich nadawców, natomiast działania interwencyjne podejmowane były w zależności od potrzeb, na podstawie monitoringu nadawców, analizy badań telemetrycznych i radiometrycznych, a także informacji uzyskanych od podmiotów działających na rynku mediów.

Informacje o czasie wyemitowanych reklam i o wpływach z emisji reklam znajdują się w części informacyjnej, w rozdziale I (Telewizja i radiofonia publiczna) i II (Telewizja i radiofonia koncesjonowana).

Kontrola działalności reklamowej i sponsorskiej w Telewizji Polskiej S.A.

8.2 Analiza przesłanych dokumentów oraz programu oddziałów terenowych TVP S.A. w Białymstoku, Łodzi, Wrocławiu i Szczecinie oraz Kanału Kultura nie wykazała naruszeń przepisów obowiązujących nadawcę w zakresie reklamy i sponsoringu.

W wyniku analizy dokumentacji, nadanych reklam, audycji sponsorowanych i nagrań poemisyjnych, stwierdzono w telewizji publicznej występowanie następujących naruszeń w zakresie przepisów regulujących działalność reklamową i sponsorską:

- emisję reklamy ukrytej stwierdzono w Programie 2 TVP (naruszenie art. 16 c ustawy o radiofonii i telewizji),
- publiczne rozpowszechnianie znaku towarowego napoju alkoholowego (naruszenie art. 13¹ ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi),
- nieprawidłowe wskazanie sponsora zawierające informacje niezgodne z art. 17 ust. 1 ustawy o radiofonii i telewizji stwierdzono w TVP 1 (dwukrotnie), TVP 2 (trzykrotnie), TVP Gdańsk (trzykrotnie), TVP Rzeszów (jednokrotnie),
- nieprawidłowe wskazania sponsorów audycji zawierające informację o kilku produktach sponsorów (naruszenie art. 7 ust 1 ww. ustawy) stwierdzono w TVP 1 (czterokrotnie), TVP 2 (trzykrotnie), OTVP Gdańsk, OTVP Poznań, OTVP Gorzów Wielkopolski (jed-

nokrotnie),

- nieprawidłowe oznaczenie bloku reklamowego (naruszenie art. 16 ust. 1 ww. ustawy) stwierdzono w OTVP Gorzów Wielkopolski i OTVP Katowice,
- nieprawidłową ewidencję reklam (naruszenie § 8 ust. 2 rozporządzenia KRRiT w sprawie sposobu prowadzenia działalności reklamowej i telesprzedaży w programach radiowych i telewizyjnych) stwierdzono w OTVP Kielce, OTVP Opole, OTVP Warszawa, OTVP Olsztyn, i OTVP Lublin,
- niekompletną ewidencję reklam (naruszenie § 8 ust. 1 ww. rozporządzenia) stwierdzono w OTVP Lublin i OTVP Olsztyn,
- przekroczenie czasu trwania wskazania sponsorskiego (naruszenie § 2 ust. 1 rozporządzenia KRRiT w sprawie sposobu sponsorowania audycji lub innych przekazów) stwierdzono w TVP 1 (pięciokrotnie), TVP 2 (ośmiokrotnie) i OTVP Katowice,
- niekompletną ewidencję audycji sponsorowanych (naruszenie § 5 ust. 1 ww. rozporządzenia) stwierdzono w TVP 1, TVP 2, OTVP Opole,
- nadesłanie niekompletnych materiałów archiwalnych (naruszenie rozporządzenia KRRiT w sprawie sposobów utrwalania i przechowywania przez nadawców audycji, reklam i innych przekazów) stwierdzono w OTVP Bydgoszcz, OTVP Gdańsk, OTVP Lublin, OTVP Kielce, OTVP Kraków, OTVP Opole, OTVP Poznań.

Zestawienie uchybień stwierdzonych podczas kontroli w telewizji publicznej

	Liczba programów w których stwierdzono uchybienie			
	2002 r. *	2003 r.**	2004 r. **	2005 r. ***
Przekroczenie obowiązującego limitu reklam w godzinie	0	1	1	0
Emisja kryptoreklamy/reklamy ukrytej	1	1	1	1
Nieprawidłowe wskazania sponsora	2	4	10	6
Brak właściwego oznaczenia bloku reklamowego	1	2	2	2
Nieprawidłowe przerywanie programu w celu emisji reklam	0	0	1	0
Zbyt krótkie bloki poświęcone wyłącznie telesprzedaży	0	0	1	0
Nieprawidłowa ewidencja reklam	4	6	2	5
Przekroczenie czasu trwania wskazania sponsorskiego	1	2	4	3
Nieprawidłowa ewidencja audycji sponsorowanych	3	5	3	3
Braki w archiwizacji	5	0	0	7

* w 2002 r. skontrolowano 10 programów

** w 2003 i 2004 r. skontrolowano 15 programów

*** w 2005 r. skontrolowano 21 programów

8.3 W wyniku podjętych działań interwencyjnych stwierdzono w programach telewizji publicznej naruszenia w zakresie następujących przepisów regulujących działalność reklamową i sponsorską:

- nieprawidłowe wskazanie sponsorskie (naruszenia art. 17 ust. 5 pkt 4 ustawy o radiofonii i telewizji) stwierdzono w Programie 1 TVP,
- emisję reklamy wyborczej w czasie chronionym (naruszenie art. 83 a ust.1 ustawy o wyborze Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej),
- emisję reklamy ukrytej (naruszenie art. 16 c ustawy o radiofonii i telewizji) stwierdzono w TVP 1 (dwukrotnie),
- przekroczenie limitu emisji reklam w godzinie emisji programu (naruszenie art. 16 ust. 2 ww. ustawy) stwierdzono w programach TVP 1 (dwukrotnie), TVP 3 (dwukrotnie),
- nieprawidłowe oznaczanie audycji sponsorowanych (naruszenie art. 17 ust. 1 ww. ustawy) stwierdzono w TVP 1,
- emisję reklamy naruszającej art. 16 b ust. 2 pkt 4 i art. 16 b ust. 3 pkt 4 i 5 ww. ustawy (reklama PEUGEOT),
- emisję reklamy naruszającej art. 16 b ust. 3 pkt 4 i 5 ww. ustawy (reklama HEYAH),
- emisję reklamy naruszającej art. 16 b ust. 3 pkt 4 i 5 ww. ustawy (reklama LINK 4).

Kontrola działalności reklamowej i sponsorskiej w radiu publicznym

8.4 Kontrolę działalności reklamowej i sponsorskiej Polskiego Radia (PR I, II, III, a także RADIA BIS), jak również 17 rozgłośni regionalnych radia publicznego przeprowadzono w I półroczu 2005 roku.

Celem kontroli było sprawdzenie zgodności działalności reklamowej i sponsorskiej z przepisami wynikającymi z ustawy o radiofonii i telewizji, rozporządzeń KRRiT, jak również innych aktów prawnych obowiązujących nadawcę w jego radiowej działalności. Analizie poddano nagrania czterech godzin programu wyemitowanego w kontrolowanym dniu, jak również wymaganą przepisami dokumentację.

Szczegółowa analiza przesłanych materiałów wykazała u sześciu n.w. nadawców naruszenia przepisów w zakresie działalności reklamowej i sponsorskiej:

- PR Regionalna Rozgłośnia RADIO DLA CIEBIE S.A. w Warszawie;
- PR Regionalna Rozgłośnia w Koszalinie RADIO KOSZALIN S.A.;
- PR Regionalna Rozgłośnia w Łodzi RADIO ŁÓDŹ S.A.;
- PR Regionalna Rozgłośnia w Olsztynie RADIO OLSZTYN S.A.;
- PR S.A. Regionalna Rozgłośnia RADIO ZACHÓD S.A. w Zielonej Górze (program regionalny);
- PR S.A. Regionalna Rozgłośnia RADIO ZACHÓD S.A. w Zielonej Górze (program miejski).

W skontrolowanej działalności reklamowej i sponsorskiej stwierdzono wymienione poniżej naruszenia przepisów.

- Wyemitowanie audycji sponsorowanej, która zachęca do zakupu towarów sponsora, a także takich, w których sponsor wpływa na treść audycji (naruszenie art. 17 ust. 4 usta-

wy o radiofonii i telewizji), stwierdzono w PR Regionalnej Rozgłośni w Olsztynie RADIO OLSZTYN S.A.

- Niezgodność emisji poszczególnych reklam z przedstawioną do kontroli ewidencją reklam (naruszenie § 8 pkt 1 rozporządzenia KRRiT w sprawie sposobu prowadzenia działalności reklamowej i telesprzedaży w programach radiowych i telewizyjnych) stwierdzono w PR Regionalnej Rozgłośni w Olsztynie RADIO OLSZTYN S.A. i w PR Regionalnej Rozgłośni w Zielonej Górze RADIO ZACHÓD S.A. (program regionalny).
- Wyemitowanie po blokach reklamowych przekazu informacyjnego wyczerpującego definicję reklamy, bez umieszczenia go w ewidencji reklam (naruszenie § 4 pkt 2 ww. rozporządzenia) stwierdzono w PR Regionalnej Rozgłośni w Koszalinie RADIO KOSZALIN S.A.
- Wyemitowanie niewłaściwie oznakowanych bloków reklamowych (naruszenie § 4 pkt 2 ww. rozporządzenia KRRiT) stwierdzono w PR Regionalnej Rozgłośni w Łodzi RADIO ŁÓDŹ S.A.
- Nieprawidłowe prowadzenie ewidencji audycji sponsorowanych i brak audycji w wykazie lub ewidencję niezgodną z wymaganiami określonymi w rozporządzeniu (naruszenie § 5 pkt 1 rozporządzenia KRRiT w sprawie sposobu sponsorowania audycji lub innych przekazów) stwierdzono w PR Regionalnej Rozgłośni w Warszawie RADIO DLA CIEBIE S.A. i PR Regionalnej Rozgłośni w Zielonej Górze RADIO ZACHÓD S.A.
- Wyemitowanie zapowiedzi audycji sponsorowanych przekraczających dozwolony 8 – sekundowy czas jej trwania (naruszenie § 2 pkt 1 ww. rozporządzenia KRRiT) stwierdzono w PR Regionalnej Rozgłośni w Olsztynie RADIO OLSZTYN S.A. i w PR Regionalnej Rozgłośni w Zielonej Górze RADIO ZACHÓD S.A. (program miejski).

Do ww. nadawców skierowano pisma wzywające do natychmiastowego dostosowania działalności reklamowej i sponsorskiej do obowiązujących przepisów, a także przesłania wyczerpujących wyjaśnień dotyczących przyczyn ich powstania. Przedstawione zalecenia zostały przez wszystkich nadawców zrealizowane.

Niestety przeprowadzona w II półroczu, ponowna kontrola nadawców, którzy nie przestrzegali obowiązujących przepisów wykazała, że PR Regionalna Rozgłośnia w Olsztynie RADIO OLSZTYN S.A., kolejny raz naruszyła przepisy. W programie przekroczono dopuszczalną zawartość informacji w oznaczeniu sponsorskim, jak również zamieszczono zachętę do korzystania z towarów lub usług sponsora (naruszenie art. 17 ust.1 i 4 ustawy o radiofonii i telewizji), ponadto ponownie naruszono § 2 pkt 1 rozporządzenia KRRiT w sprawie sposobu sponsorowania audycji lub innych przekazów przekraczając 8 sekundowy czas zapowiedzi sponsorskiej. Nadawca został wezwany do bezwzględnego zwrócenia uwagi na konieczność przestrzegania obowiązujących przepisów.

8.5 Poza planową kontrolą roczną, prowadzono bieżący monitoring działalności reklamowej i sponsorskiej Polskiego Radia S.A. i regionalnych rozgłośni.

W jego wyniku na antenie Programu I Polskiego Radia S.A. w maju 2005 roku stwierdzono emisję reklam promujących wydanie gazety FAKT, które zawierały relacje z *reality show* „Zamieńmy się żonami”. Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji bardzo krytycznie odniosła się do zawartych w nim treści, jak również samego jej zaistnienia na antenie mediów publicznych. Przywołany przekaz naruszał art. 16b ust. 3 pkt. 1 i 4 oraz art. 18 ust. 1 ustawy o radiofonii i telewizji. Krajowa Rada zwróciła uwagę nadawcy na konieczność zachowania

szczególnej staranności w doborze treści w programie emitowanym na antenie w odniesieniu do misji jaką mają do spełnienia media publiczne.

Poddano także dodatkowej kontroli Regionalną Rozgłośnie PR w Zielonej Górze „RADIO ZACHÓD” S.A. (program miejski). Po analizie przesłanego materiału (materiał dźwiękowy i obowiązująca dokumentacja), stwierdzono emisję nieoznakowanych przekazów reklamowych. Nadawca naruszył tym samym art. 4 ust. 6 ustawy o radiofonii i telewizji, a także § 8 rozporządzenia KRRiT z 3 czerwca 2004 roku w sprawie sposobu prowadzenia działalności reklamowej i telesprzedaży w programach radiowych i telewizyjnych.

Kontrola działalności reklamowej i sponsorskiej koncesjonowanych nadawców telewizyjnych rozpowszechniających program drogą naziemną i satelitarną

8.6. Planową kontrolą objęto 30 programów koncesjonowanych nadawców rozpowszechniających program drogą naziemną i satelitarną. Analiza przesłanych dokumentów oraz programów: TVN STYLE, EDUSAT, Tele Mango, HIPIKA nie wykazała naruszeń przepisów obowiązujących nadawcę w zakresie reklamy i sponsoringu.

W wyniku analizy dokumentacji, nadanych reklam, audycji sponsorowanych i nagrań poemisyjnych stwierdzono u koncesjonowanych nadawców telewizyjnych, rozpowszechniających program drogą naziemną i satelitarną, występowanie następujących naruszeń przepisów regulujących działalność w zakresie reklamy i sponsoringu:

- emisja reklamy ukrytej (naruszenie art. 16 c ustawy o radiofonii i telewizji) stwierdzono w programie telewizji TV 4, iTV, Telewizji TRWAM,
- nieprawidłowe wskazania sponsorów audycji zawierające informację o kilku produktach sponsorów (naruszenie art. 17 ust. 1 ww. ustawy) stwierdzono w TVN, TVN METEO, TVN Siedem, TVN 24, TVN TURBO, TV 4, POLSAT, ZIG ZAP,
- nieprawidłowe wskazanie sponsora zawierające informacje niezgodne z art. 17 ust. 1 ww. ustawy stwierdzono w TVN, POLSAT,
- promocję napojów alkoholowych stwierdzono w Telewizji GRYF (naruszenie art. 13¹ ust. 1 ww. ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi),
- niekompletną ewidencję reklam stwierdzono w TVN METEO, NTL Radomsko, ZIG ZAP (naruszenie § 8 ust 1 rozporządzenia KRRiT w sprawie sposobu prowadzenia działalności reklamowej i telesprzedaży w programach radiowych i telewizyjnych),
- nieprawidłową ewidencję reklam (naruszenie § 8 ust. 2 ww. rozporządzenia) stwierdzono w TV 4, TV BIZNES, CANAL +, CANAL + SPORT, PLANETE,
- brak właściwego oznaczenia bloku reklamowego stwierdzono w Telewizji GRYF, a bloku telesprzedaży w telewizji ZIG ZAP (naruszenie § 4 ust. 1 ww. rozporządzenia),
- niekompletną ewidencję audycji sponsorowanych (naruszenie § 5 ust.1 rozporządzenia w sprawie sposobu sponsorowania audycji lub innych przekazów) stwierdzono w TVN INTERNATIONAL, POLSAT, POLSAT SPORT, POLSAT ZDROWIE I URODA, POLSAT 2, Tele 5, TV BIZNES, KINO POLSKA, Telewizji GRYF, NTL Radomsko, CANAL + SPORT, CANAL +FILM, ZIG ZAP,
- nieprawidłową ewidencję audycji sponsorowanych (naruszenie § 5 ust.2 ww. rozporządzenia) stwierdzono w TV 4, POLSAT, CANAL +, CANAL SPORT, CANAL + FILM, ITV, TV BIZNES,

- nadesłanie materiałów archiwalnych niespełniających norm zawartych w rozporządzenia KRRiT w sprawie sposobów utrwalania i przechowywania przez nadawców audycji, reklam i innych przekazów stwierdzono w Tele 5, NTL Radomsko, ALE KINO, a nadesłanie niekompletnych materiałów archiwalnych stwierdzono w KINO POLSKA i Telewizji GRYF.

Zestawienie uchybień stwierdzonych podczas kontroli w telewizjach koncesjonowanych

	Liczba programów w których stwierdzono uchybienie			
	2002 r. *	2003 r.**	2004 r. **	2005 r. ***
Przekroczenie obowiązującego limitu reklam w godzinie	0	1	0	0
Emisja kryptoreklamy/reklamy ukrytej	1	1	1	2
Nieprawidłowe wskazania sponsora	2	2	2	8
Brak właściwego oznaczenia bloku reklamowego	1	7	5	2
Zbyt krótkie bloki poświęcone wyłącznie tele-sprzedazy	1	1	0	1
Nieprawidłowa ewidencja reklam	11	10	13	8
Przekroczenie czasu trwania wskazania sponsorskiego	0	1	2	0
Nieprawidłowa ewidencja audycji sponsorowanych	10	9	12	15
Braki w archiwizacji	0	0	3	5
Naruszenia ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi	0	0	1	1

* w 2002 r. skontrolowano 12 programów,

** w 2003 r. skontrolowano 29 programów,

*** w 2004 i 2005 r. skontrolowano 30 programów

8.7 W wyniku podjętych działań interwencyjnych stwierdzono w programach telewizji koncesjonowanych, rozprawdzających program drogą naziemną i satelitarną naruszenia w zakresie następujących przepisów regulujących działalność reklamową i sponsorską:

- emisję reklamy ukrytej (naruszenie art.16 c ustawy o radiofonii i telewizji) stwierdzono w Telewizji TRWAM,
- emisję reklamy naruszającej art. 16 b ust. 2 pkt 4 i art. 16 b ust. 3 pkt 4 i 5 ww. ustawy stwierdzono w TV 4, TVN (reklama PEUGEOT),
- emisję reklamy naruszającej art. 16 b ust. 3 pkt 4 i 5 ww. ustawy stwierdzono w Telewizji POLSAT, TV 4, TVN (reklama HEYAH),
- emisję reklamy naruszającej art. 16 b ust. 3 pkt 4 i 5 ww. ustawy stwierdzono w telewizji CANAL +, POLSAT, Tele 5, TV 4, TVN (reklama LINK 4),

- emisję telesprzedaży naruszającej art. 16 b ust. 3 pkt 5 ww. ustawy (telesprzedaż PHOTO BLOCKER) stwierdzono w telewizji MANGO i TVN TURBO,
- przekroczenie obowiązującego limitu emisji reklam w godzinie programu (naruszenie art. 16 ust. 2 ww. ustawy) stwierdzono w Telewizji POLSAT,
- nieprawidłowe oznaczenie bloku reklamowego (naruszenie art. 16 ust. 1 ww. ustawy) stwierdzono w Telewizji POLSAT,
- nieprawidłowe wskazanie sponsora audycji (naruszenie art. 17 ust. 1 ww. ustawy) stwierdzono w Telewizji POLSAT (dwukrotnie),
- emisję reklamy naruszającej 16 b ust. 1 pkt 4 ww. ustawy stwierdzono w Telewizji POLSAT i TV 4 (reklama www.wpadka.pl).

Kontrola działalności reklamowej i sponsorskiej koncesjonowanych nadawców telewizyjnych rozpowszechniających program drogą kablową

8.8 W 2005 roku przeprowadzono trzy zaplanowane kontrole, działalności reklamowej i sponsorskiej w programach telewizyjnych nadawców kablowych oraz dodatkowo jedną, którą przeprowadzono w oparciu o docierające do KRRiT skargi na działalność nadawców. Łącznie kontrolą w 2005 roku objęto 80 nadawców.

Kontrola wykazała, że 18 (22,5%) z wybranych do kontroli nadawców nie prowadzi, z różnych przyczyn, działalności programowej w sieciach telewizji kablowej na podstawie posiadanej koncesji. Są to między innymi nadawcy, którzy zwrócili się do KRRiT z prośbą o uchylenie koncesji, nadawcy, którzy zwrócili się do KRRiT z prośbą o przesunięcie terminu rozpoczęcia rozpowszechniania programu oraz tacy, którzy zwrócili się do KRRiT z prośbą o zawieszenie emisji programu.

W stosunku do 22 (35,48%) spośród kontrolowanych nadawców nie zgłoszono uwag i zastrzeżeń dotyczących prowadzonej w programach działalności reklamowej i sponsorskiej.

Analiza wyemitowanego programu wykazała, że najczęściej powtarzały się następujące uchybienia:

- brak ewidencji nadanych reklam i telesprzedaży lub nieprawidłowe prowadzenie ewidencji (16 nadawców),
- brak właściwego oznaczenia przekazów reklamowych lub telesprzedaży (14 nadawców),
- nadawanie zakazanej reklamy (10 nadawców), w tym:
  - reklama ukryta (10 nadawców),
  - reklama usług medycznych (2 nadawców),
  - promocja napojów alkoholowych (2 nadawców),
- brak ewidencji sponsorowanych audycji lub nieprawidłowe prowadzenie ewidencji (12 nadawców),
- sponsorowanie audycji, których sponsorowanie jest zabronione (10 nadawców),
- niewłaściwe wskazanie sponsora audycji (6 nadawców),
- brak należytej archiwizacji lub zła jakość archiwizowanych materiałów (4 nadawców).

Zestawienie najczęściej stwierdzonych uchybień w latach 2001-2005

Rodzaj uchybienia	2001 r.	2002 r.	2003 r.	2004 r.	2005 r.
Brak ewidencji nadanych reklam lub nieprawidłowe prowadzenie ewidencji	83,87%	50,00%	63,15%	47,91%	25,80%
Brak właściwego oznaczenia przekazów reklamowych	30,64%	33,25%	40,35%	20,83%	22,58%
Brak ewidencji sponsorowanych audycji lub nieprawidłowe prowadzenie ewidencji	19,35%	17,74%	10,52%	16,66%	19,35%
Nadawanie zakazanej reklamy	25,80%	20,96%	28,07%	20,83%	16,12%
Sponsorowanie audycji, których sponsorowanie jest zabronione	4,83%	4,83%	12,28%	4,16%	16,12%
Niewłaściwe wskazanie sponsora audycji	6,45%	3,22%	0,00%	10,41%	9,67%
Brak należytej archiwizacji lub zła jakość archiwizowanych materiałów	9,67%	6,45%	14,03%	16,66%	6,45%
Przekroczenie dopuszczalnego czasu nadawania reklam	24,19%	16,12%	24,56%	4,16%	4,83%

Kontrola działalności reklamowej i sponsorskiej ogólnopolskich koncesjonowanych nadawców radiowych

8.9 Koncesjonowani nadawcy ogólnopolscy, Radio RMF FM i Radio ZET, zgodnie z planem rocznym, zostali poddani kontroli w czerwcu 2005 roku.

Celem kontroli było sprawdzenie zgodności działalności reklamowej i sponsorskiej z przepisami wynikającymi z ustawy o radiofonii i telewizji, rozporządzeń KRRiT, jak również innych aktów prawnych obowiązujących nadawcę w jego radiowej działalności. Analizie poddano nagrania czterech godzin programu wyemitowanego w kontrolowanym dniu, jak również wymaganą przepisami dokumentację.

Analiza materiałów przekazanych przez nadawców do kontroli nie wykazała w programach ww. nadawców naruszeń przepisów, obowiązujących w zakresie działalności reklamowej i sponsorskiej oraz archiwizacji programu.

Poza kontrolą doroczną, prowadzono bieżący monitoring działalności reklamowej i sponsorskiej ogólnopolskich koncesjonowanych nadawców radiowych.

Na uwagę zasługuje fakt, że w trakcie doraźnie podejmowanych działań, również nie stwierdzono istotnych naruszeń obowiązujących przepisów.

Kontrola działalności reklamowej i sponsorskiej lokalnych koncesjonowanych nadawców radiowych

8.10 W 2005 roku kontrolą w zakresie działalności reklamowej i sponsorskiej objęto 183 lokalnych koncesjonowanych nadawców radiowych.

Kontrolę przeprowadzono w czterech turach, analizując nagrania programu wyemitowanego w godzinach 7.00 – 9.00 i 15.00 – 17.00.

- I tura 18 lutego 2005 r.
- II tura 23 marca 2005 r.
- III tura 22 kwietnia 2005 r.
- IV tura 3 czerwca 2005 r.

Poszczególne terminy kontroli wynikały z rocznego planu pracy, a także z otrzymywania przez nadawców koncesji w terminach, uniemożliwiających sprawdzenie ich działalności pod względem reklamowym i sponsorskim w I półroczu 2005 roku. Przeprowadzenie kontroli w zróżnicowanych terminach umożliwiło szybkie przekazanie nadawcom wyników kontroli, a także podjęcie natychmiastowej interwencji w przypadku naruszenia przepisów.

Celem dorocznej kontroli było: sprawdzenie zgodności działań nadawców z obowiązującymi przepisami oraz porównanie z wynikami z lat ubiegłych, a także analiza zmian zachodzących na rynku reklamowym w 2005 roku w poszczególnych regionach kraju.

Na 183 skontrolowanych nadawców do 109 nie zgłoszono żadnych zastrzeżeń w zakresie działalności reklamowej i sponsoringu, a także archiwizacji programu. Stanowi to 58,4% skontrolowanych nadawców. W porównaniu z rokiem ubiegłym odnotowano niewielki spadek procentowy nadawców, u których nie odnotowano naruszeń obowiązujących przepisów. W roku 2004 na 180 nadawców poddanych kontroli, do 107 nie było uwag, co stanowiło 59,4%.

W wyniku przeprowadzonej kontroli, u 3 nadawców (stanowi to 1,6% skontrolowanych) stwierdzono rażące naruszenia obowiązujących przepisów. Do tych nadawców Przewodniczący KRRiT, na podstawie art. 10 ust. 2 i 3 ustawy o radiofonii i telewizji skierował pisma wzywające do bezzwłocznego dostosowania działalności do obowiązujących przepisów. Nadawcy zostali także zobowiązani do przesłania wyjaśnień dotyczących przyczyn powstania nieprawidłowości, jak również informacji o podjętych działaniach, mających na celu ich wyeliminowanie w przyszłości.

Do 71 nadawców, (co stanowi 38,8% skontrolowanych nadawców), w programach, w których stwierdzono mniej istotne naruszenia, skierowano pisma zobowiązujące do zwrócenia szczególnej uwagi na konieczność przestrzegania obowiązujących przepisów, a także wypracowania procedur uniemożliwiających w przyszłości występowanie podobnych naruszeń prawa.

Do najczęściej odnotowywanych naruszeń przepisów dotyczących działalności reklamowej należała emisja reklamy ukrytej (5 nadawców – 2,4% skontrolowanych), nieprawidłowej reklamy usług medycznych (3 nadawców – 1,4% skontrolowanych) i występującej u 1 nadawcy (0,5% skontrolowanych) emisji reklamy promującej napoje alkoholowe. Zwrócono uwagę też na bardzo często występujące (29 nadawców – 15,8% skontrolowanych) niezgodności ewidencji reklam z wymaganiami zawartymi w rozporządzeniu KRRiT lub niezgodności dokumentacji z wyemitowanymi reklamami.

Przeprowadzona kontrola wykazała, że wśród 183 nadawców, których materiały źródłowe zostały poddane analizie, 140 nadawców emitowało audycje sponsorowane, co stanowi 76,5% nadawców skontrolowanych.

Zastrzeżenia, co do przestrzegania przepisów dotyczących sponsoringu dotyczyły przede wszystkim emitowania zbyt wielu informacji o sponsorze, jak również audycji zachęcających do korzystania z usług sponsora. Wystąpiły także liczne nieprawidłowości w prowadzeniu ewidencji audycji sponsorowanych i przekraczania dopuszczalnego czasu wskazania sponsorskiego.

Warto zwrócić uwagę, że w stosunku do ubiegłorocznej kontroli liczba nadawców naruszających obowiązujące przepisy w sposób rażący, istotnie się zmniejszyła. W roku 2004 Przewodniczący skierował pisma wzywające do bezwzględnego przestrzegania przepisów do 11 nadawców, co stanowiło 6,1% skontrolowanych nadawców.

W sierpniu 2005 roku przeprowadzono ponowną kontrolę, której poddano 30 nadawców radiowych. Przeprowadzono ją u nadawców, którzy w kontroli w I półroczu, wykazali w

działalności reklamowej i sponsorskiej rażące naruszenia przepisów, bądź nie przesłali do kontroli wymaganych ustawą materiałów.

Skontrolowano także 8 nadawców, którzy otrzymali koncesję w terminie uniemożliwiającym przeprowadzenie analizy ich działalności w I półroczu 2005 roku.

Warto zaznaczyć, że do 6 z tej grupy nowych nadawców nie zgłoszono zastrzeżeń.

Analiza wyników powtórnej kontroli wykazała, że z 30 nadawców, którzy zostali jej poddani, 17 wyeliminowało wszystkie naruszenia, jakie stwierdzono w trakcie kontroli w pierwszej połowie roku. Pozostali zostali wezwani do bezwzględnego przestrzegania obowiązujących przepisów.

Przedstawiona poniżej tabela zawiera najistotniejsze naruszenia przepisów stwierdzonych w czasie planowych kontroli w latach 2002 – 2005 oraz kroków dyscyplinujących podjętych w tych latach wobec nadawców.

Zestawienie najistotniejszych naruszeń przepisów (w%)

RODZAJ NARUSZENIA	2002 r.	2003 r.	2004 r.	2005 r.
Brak odpowiedzi na żądanie Przewodniczącej	0,6	0,6	0	0
Reklama wyrobów i rekwizytów tytoniowych	0	0	0,5	0
Reklama lub promocja napojów alkoholowych	0,6	0	3,4	0,4
Nieprawidłowa reklama usług medycznych	6,2	4,5	1,4	1,4
Emitowanie reklamy ukrytej	0	5,5	3,4	2,4
Przekroczenie czasu reklamowego	1,1	0,5	1,0	1,3
Niewłaściwe oznaczenie reklamy	4,5	2,5	2,0	3,8
Nieprawidłowa ewidencja reklam	14,0	8,5	6,9	16,5
Wyemitowanie reklamy z wykorzystaniem głosu osoby prowadzącej audycje informacyjne	0	0	0	0,4
Wyemitowanie zbyt wielu informacji o sponsorze	1,5	5,3	9,6	5,3
Przekaz zachęca do korzystania z usług sponsora	0,7	1,3	1,4	4,3
Sponsorowanie audycji przez produkt	1,7	0,5	0	2,9
Przekroczenie dopuszczalnego czasu wskazania sponsora	2,2	4,0	1,4	6,3
Nieprawidłowa ewidencja audycji sponsorowanych	16,2	7,2	5,5	10,6
Brak należytej archiwizacji	4,0	4,5	1,0	3,4

Kroki dyscyplinujące podjęte wobec nadawców, u których stwierdzono naruszenie przepisów

Podjęte działania dyscyplinujące	2002 r. (178 nadawców)	2003 r. (199 nadawców)	2004 r. (203 nadawców)	2005 r. (206 nadawców)
Kara finansowa nałożona przez Przewodniczącą KRRiT	1	1	0	0
Wezwanie Przewodniczącej KRRiT do zaniechania działań naruszających przepisy	15	9	11	3
Pismo dyrektora Departamentu Reklamy określające naruszenia przepisów wraz z prośbą o nadesłanie wyjaśnień	62	61	61	78

Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji – poprzez pracowników Departamentu Reklamy udziela na bieżąco stałych konsultacji nadawcom radiowym w zakresie interpretacji obowiązujących przepisów prawa dotyczących działalności reklamowej i sponsoringu.

Decyzje o ukaraniu nadawców za naruszenia obowiązujących przepisów w zakresie działalności reklamowej i sponsorskiej

8.11 Do najczęstszych naruszeń obowiązujących przepisów w zakresie działalności reklamowej i sponsorskiej zaliczyć należy brak prawidłowego ewidencjonowania wyemitowanych reklam i audycji sponsorowanych, a także przekraczanie dopuszczalnego czasu wskazania sponsora.

Do najistotniejszych naruszeń przepisów zaliczyć należy natomiast przekraczanie dopuszczalnego czasu emisji reklam.

Decyzjami Przewodniczącego KRRiT nałożono w 2005 roku 4 kary pieniężne za rażące naruszenia przepisów dotyczących działalności reklamowej i sponsoringu. Wszystkie ww. kary nałożono na nadawców telewizyjnych. Za przekroczenie dopuszczalnego czasu emisji reklam nałożono 3 kary, za emisję niedozwolonej reklamy nałożono 1 karę. Nadawców ukarano na łączną kwotę 42 380 zł.

Wykaz decyzji Przewodniczącego KRRiT nakładających kary w 2005 roku, za nieprzestrzeganie przepisów regulujących działalność w zakresie reklamy i sponsoringu:

1. Antel Sp. z o.o. emitująca program **TELE 5** za przekroczenie obowiązującego limitu emisji reklam w godzinie nadawania programu – kara w wysokości 5 000 zł (decyzja nr 2/2005 z 20 kwietnia 2005 roku)
2. Polsat S.A. emitująca program **POLSAT** za przekroczenie obowiązującego limitu emisji reklam w godzinie nadawania programu – kara w wysokości 20 000 zł (decyzja nr 3/2005 z 18 maja 2005 roku)
3. Telewizja Polska S.A. emitująca program **TVP 2** za emisję niedozwolonej reklamy napoju alkoholowego – kara w wysokości 11 300 zł (decyzja nr 4/2005 z 6 września 2005 roku)
4. Telewizja Polska S.A. emitująca program **TVP 1** za przekroczenie obowiązującego limitu emisji reklam w godzinie nadawania programu – kara w wysokości 6 080 zł (decyzja nr 6/2005 z 27 października 2005 roku);

Decyzją nr 7/2005 z 1 grudnia 2005 wydaną na podstawie uchwały Krajowej Rady Radiofonii Telewizji Nr 607 z 30 listopada 2005 r., Przewodniczący KRRiT wezwał nadawcę Telewizję Polską S.A emitującą program **TVP 2** do zaniechania działań polegających na nie-

dopuszczalnym u nadawcy publicznego przerywaniu emitowanych audycji reklamami. (audycja „Załóż się”).

Informacja o wydatkach i wykorzystaniu czasu antenowego w radiu i telewizji na emisje płatnych ogłoszeń wyborczych zleconych przez Komitety Wyborcze w trakcie kampanii wyborczej do Sejmu i Senatu Rzeczypospolitej Polskiej w 2005 roku

8.12 Informacje opracowane zostały na podstawie analizy danych nadesłanych przez nadawców. Przeanalizowano dane z 281 programów radiowych i telewizyjnych, w tym z: 202 programów radiowych, 32 programów telewizyjnych, 47 programów telewizji kablowej. Z wyżej wymienionych programów, płatnych ogłoszeń wyborczych nie emitowano w 37 programach radiowych, 4 programach telewizyjnych, 1 programie telewizji kablowej.

Czas płatnych ogłoszeń wyborczych

8.13 Ogółem wyemitowano 44.241 minut ogłoszeń wyborczych w tym 27.271 minut w radiach i 16.965 w telewizjach, przy czym w radiu najwięcej Komitet Wyborczy Prawa i Sprawiedliwości (6 456 min, co stanowi 24% czasu przeznaczonego na reklamę w radio), a w telewizji Komitet Wyborczy Platformy Obywatelskiej (4 431 min – co stanowi 26% czasu przeznaczonego na reklamę w telewizji)

Łącznie Komitet Wyborczy Platformy Obywatelskiej wyemitował 10 551 minut ogłoszeń, a Komitet Wyborczy Prawa i Sprawiedliwości 9 287 minut.

Czas płatnych ogłoszeń wyborczych wyemitowanych przez nadawców radiowych w minutach

	radio publiczne	radio komercyjne	radio razem
Ruch Patriotyczny	17	43	60
Polska Partia Pracy	1	2	3
Liga Polskich Rodzin	89	1 515	1 604
Partia Demokratyczna	24	448	472
Socjaldemokracja Polska	101	1 198	1 299
Prawo i Sprawiedliwość	1 257	5 199	6 456
Sojusz Lewicy Demokratycznej	706	3 335	4 041
Platforma Obywatelska	738	5 381	6 119
Polska Partia Narodowa	0	0	0
Polskie Stronnictwo Ludowe	545	1 786	2 331
Centrum	30	107	137
Platforma Janusza Korwin-Mikkego	0	5	5
Ogólnopolska Koalicja Obywatelska	6	37	43
Polska Konfederacja „Godność i Praca”	0	0	0
Samoobrona	184	2 253	2 437
Inicjatywa RP	0	7	7
Dom Ojczysty	5	191	196
Narodowe Odrodzenie Polski	0	0	0
Inne	194	1 862	2 056
Razem	3 897	23 369	27 266

Czas płatnych ogłoszeń wyborczych wyemitowanych przez nadawców telewizyjnych w minutach

	telewizja publiczna	telewizja komercyjna naziemna	telewizja kablowa	telewizja razem
Ruch Patriotyczny	13	5	13	31
Polska Partia Pracy	0	0	0	0
Liga Polskich Rodzin	285	44	338	667
Partia Demokratyczna	118	38	217	373
Socjaldemokracja Polska	182	68	920	1 170
Prawo i Sprawiedliwość	698	297	1 835	2 830
Sojusz Lewicy Demokratycznej	814	206	2 631	3 651
Platforma Obywatelska	1 260	188	2 982	4 430
Polska Partia Narodowa	0	0	0	0
Polskie Stronnictwo Ludowe	334	38	896	1 268
Centrum	49	42	448	539
Platforma Janusza Korwin-Mikkego	3	0	17	20
Ogólnopolska Koalicja Obywatelska	23	0	34	57
Polska Konfederacja „Godność i Praca”	1	0	0	1
Samoobrona	350	50	374	774
Inicjatywa RP	0	20	8	28
Dom Ojczysty	2	4	25	31
Narodowe Odrodzenie Polski	0	0	0	0
Inne	190	22	870	1 082
RAZEM	4 322	1 022	11 608	16 952

Czas płatnych ogłoszeń wyborczych wyemitowanych przez nadawców radiowych i telewizyjnych w minutach

	radio razem	telewizja razem	radio i telewizja
Ruch Patriotyczny	60	32	92
Polska Partia Pracy	3	0	3
Liga Polskich Rodzin	1 604	667	2 271
Partia Demokratyczna	472	374	846
Socjaldemokracja Polska	1 299	1 171	2 470
Prawo i Sprawiedliwość	6 456	2 831	9 287
Sojusz Lewicy Demokratycznej	4 042	3 652	7 694
Platforma Obywatelska	6 120	4 431	10 551
Polska Partia Narodowa	0	0	0
Polskie Stronnictwo Ludowe	2 331	1 269	3 600
Centrum	138	541	679
Platforma Janusza Korwin-Mikkego	5	21	26
Ogólnopolska Koalicja Obywatelska	44	57	101
Polska Konfederacja „Godność i Praca”	0	1	1
Samoobrona	2 438	775	3 213
Inicjatywa RP	7	28	35
Dom Ojczysty	196	32	228
Narodowe Odrodzenie Polski	0	0	0
Inne	2 056	1 083	3 139
RAZEM	27 271	16 965	44 236

Koszt płatnych ogłoszeń wyborczych

8.14 Komitety Wyborcze wydały na kampanie wyborcze w radiu i w telewizji nie mniej niż 38 587 556,41 zł. Największe wydatki poniósł Komitet Wyborczy Prawa i Sprawiedliwości (łącznie: 12 141 355,81 zł – co stanowi 31% wszystkich wydatków), następnie Komitet Wyborczy Platformy Obywatelskiej (łącznie: 8 127 857,20 zł – co stanowi 21% wszystkich wydatków).

Komitety Wyborcze Polskiej Partii Narodowej i Narodowego Odrodzenia Polski nie zlecały emisji płatnych ogłoszeń wyborczych, natomiast KW Polskiej Partii Pracy zlecił emisję tylko w radiu na kwotę 679,85 zł.

**Koszt płatnych ogłoszeń wyborczych emitowanych przez nadawców radiowych
(brutto z VAT, w zł)**

	radio publiczne	radio komercyjne	radio razem
Ruch Patriotyczny	1 911,98	79 899,94	81 811,92
Polska Partia Pracy	366,00	313,85	679,85
Liga Polskich Rodzin	24 501,94	147 936,16	172 438,10
Partia Demokratyczna	5 463,16	72 327,96	77 791,12
Socjaldemokracja Polska	115 757,25	142 056,70	257 813,95
Prawo i Sprawiedliwość	592 137,03	946 877,11	1 539 014,14
Sojusz Lewicy Demokratycznej	224 000,19	617 536,33	841 536,52
Platforma Obywatelska	229 056,14	889 026,55	1 118 082,69
Polska Partia Narodowa	0,00	0,00	0,00
Polskie Stronnictwo Ludowe	106 515,51	154 772,81	261 288,32
Centrum	5 841,36	10 713,44	16 554,80
Platforma Janusza Korwin-Mikkego	0,00	122,00	122,00
Ogólnopolska Koalicja Obywatelska	57 341,95	3 928,00	61 269,95
Polska Konfederacja „Godność i Praca”	0,00	0,00	0,00
Samoobrona	42 463,78	345 710,39	388 174,17
Inicjatywa RP	0,00	1 457,90	1 457,90
Dom Ojczysty	3 133,78	16 157,26	19 291,04
Narodowe Odrodzenie Polski	0,00	0,00	0,00
Inne	34 006,54	188 293,61	222 300,15
RAZEM	1 442 496,61	3 617 130,01	5 059 626,62

**Koszt płatnych ogłoszeń wyborczych emitowanych przez nadawców telewizyjnych
(brutto z VAT, w zł)**

	telewizja publiczna	telewizja komercyjna naziemna	telewizja kablowa	telewizja razem
Ruch Patriotyczny	14 444,31	36 600,00	1 278,56	52 322,87
Polska Partia Pracy	0,00	0,00	0,00	0,00
Liga Polskich Rodzin	4 695 622,53	317 932,00	40 937,08	5 054 491,61
Partia Demokratyczna	244 647,08	320 450,45	23 739,01	588 836,54

Socjaldemokracja Polska	1 554 896,93	1 289 979,26	66 377,45	2 911 253,64
Prawo i Sprawiedliwość	6 050 451,10	4 379 019,46	172 871,11	10 602 341,67
Sojusz Lewicy Demokratycznej	1 639 059,92	663 467,09	190 794,04	2 493 321,05
Platforma Obywatelska	5 209 998,03	1 575 377,48	224 399,00	7 009 774,51
Polska Partia Narodowa	0,00	0,00	0,00	0,00
Polskie Stronnictwo Ludowe	1 820 615,88	871 293,50	88 316,43	2 780 225,81
Centrum	26 406,90	9 040,20	13 117,73	48 564,83
Platforma Janusza Korwin-Mikkego	3 660,00	0,00	4 050,40	7 710,40
Ogólnopolska Koalicja Obywatelska	161 656,16	0,00	9 407,18	171 063,34
Polska Konfederacja „Godność i Praca”	2 196,00	0,00	0,00	2 196,00
Samoobrona	1 301 039,18	113 139,77	65 825,17	1 480 004,12
Inicjatywa RP	0,00	2 704,50	1 161,44	3 865,94
Dom Ojczysty	1 537,20	7 320,00	793,00	9 650,20
Narodowe Odrodzenie Polski	0,00	0,00	0,00	0,00
Inne	238 821,96	4 547,25	68 938,05	312 307,26
RAZEM	22 965 053,18	9 590 870,96	972 005,65	33 527 929,79

**Koszt płatnych ogłoszeń wyborczych emitowanych przez nadawców radiowych i telewizyjnych
(brutto z VAT, w zł)**

	radio	telewizja	radio i telewizja
Ruch Patriotyczny	81 811,92	52 322,87	134 134,79
Polska Partia Pracy	679,85	0,00	679,85
Liga Polskich Rodzin	172 438,10	5 054 491,61	5 226 929,71
Partia Demokratyczna	77 791,12	588 836,54	666 627,66
Socjaldemokracja Polska	257 813,95	2 911 253,64	3 169 067,59
Prawo i Sprawiedliwość	1 539 014,14	10 602 341,67	12 141 355,81
Sojusz Lewicy Demokratycznej	841 536,52	2 493 321,05	3 334 857,57
Platforma Obywatelska	1 118 082,69	7 009 774,51	8 127 857,20
Polska Partia Narodowa	0,00	0,00	0,00
Polskie Stronnictwo Ludowe	261 288,32	2 780 225,81	3 041 514,13
Centrum	16 554,80	48 564,83	65 119,63
Platforma Janusza Korwin-Mikkego	122,00	7 710,40	7 832,40
Ogólnopolska Koalicja Obywatelska	61 269,95	171 063,34	232 333,29
Polska Konfederacja „Godność i Praca”	0,00	2 196,00	2 196,00
Samoobrona	388 174,17	1 480 004,12	1 868 178,29
Inicjatywa RP	1 457,90	3 865,94	5 323,84
Dom Ojczysty	19 291,04	9 650,20	28 941,24
Narodowe Odrodzenie Polski	0,00	0,00	0,00
Inne	222 300,15	312 307,26	534 607,41
RAZEM	5 059 626,62	33 527 929,79	38 587 556,41

Informacja o wydatkach i wykorzystaniu czasu na emisję odpłatnych audycji wyborczych w radiu i telewizji w trakcie kampanii wyborczej na urząd Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej w 2005 roku

Informacja opracowana została na podstawie analizy danych nadesłanych przez nadawców.

8.15 Odpłatne audycje wyborcze w kampanii wyborczej na urząd Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej emitowane były w ogólnopolskich programach radiowych (Polskie Radia S.A,

Radio Zet) i telewizyjnych (Program 1 i 2 TVP S.A., Telewizja TVN S.A, Telewizja POLSAT).

Czas odpłatnych audycji wyborczych

8.16 Niezależnie od czasu przyznanego na rozpowszechnianie nieodpłatnie audycji wyborczych każdy komitet mógł, wyłącznie w okresie od 15 dnia przed dniem wyborów do dnia zakończenia kampanii wyborczej, odpłatnie rozpowszechniać audycje wyborcze w programach publicznych i niepublicznych nadawców radiowych i telewizyjnych. Łączny czas rozpowszechniania odpłatnie audycji wyborczych nie mógł przekroczyć 15% łącznego czasu przyznanego danemu komitetowi na nieodpłatne rozpowszechnianie audycji wyborczych. Przed pierwszą turą wyborów każdy komitet mógł odpłatnie wyemitować 843 sekund odpłatnych audycji wyborczych w telewizji (ok. 14 minut) i 1181 sekund reklam w radiu (ok. 20 minut).¹

Czas emisji odpłatnych audycji wyborczych w programach radiowych przed I turą wyborów (w sekundach)

	Polskie Radio S.A.	Radio ZET	radio razem
Henryka Bochniarz			
Marek Borowski			
Leszek Bubel			
Maciej Giertych	400		400
Liwiusz Iliasz			
Lech Kaczyński			
Jarosław Kalinowski			
Janusz Korwin-Mikke			
Andrzej Lepper			
Jan Pyszko			
Adam Słomka			
Donald Tusk		1 155	1 155
Stanisław Tymiński			
RAZEM	400	1 155	1 555

Czas emisji odpłatnych audycji wyborczych w programach telewizyjnych przed I turą wyborów (w sekundach)

	TVP 1	TVP 2	TVN	POLSAT	telewizje razem
Henryka Bochniarz	320	40	520		880
Marek Borowski					
Leszek Bubel					
Maciej Giertych	90	90		60	240
Liwiusz Iliasz					
Lech Kaczyński	270	210	240	240	960
Jarosław Kalinowski					
Janusz Korwin-Mikke					
Andrzej Lepper					
Jan Pyszko					
Adam Słomka					

¹ Czas podzielono pomiędzy 16 zarejestrowanych komitetów wyborczych.

Donald Tusk	330	180	420	90	1 020
Stanisław Tymiński					
RAZEM	1 010	520	1 180	390	3 100

Czas emisji odpłatnych audycji wyborczych w programach radiowych i telewizyjnych przed I turą wyborów (w sekundach)

	radio razem	telewizje razem	radio i telewizja łącznie
Henryka Bochniarz		880	880
Marek Borowski			
Leszek Bubel			
Maciej Giertych	400	240	640
Liwiusz Iliasz			
Lech Kaczyński		960	960
Jarosław Kalinowski			
Janusz Korwin-Mikke			
Andrzej Lepper			
Jan Pyszko			
Adam Słomka			
Donald Tusk	1 155	1 020	2 175
Stanisław Tymiński			
RAZEM	1 555	3 100	4 655

W drugiej turze każdy z kandydatów mógł wyemitować w telewizji 1620 sekund płatnych audycji wyborczych (27 minut) i w radiu 2 160 sekund (36 minut).

Czas emisji odpłatnych audycji wyborczych w programach radiowych przed II turą wyborów (w sekundach)

	Polskie Radio S.A.	Radio ZET	radio razem
Lech Kaczyński	1 260	912	2 172
Donald Tusk	840	865	1 705
RAZEM	2 100	1 777	3 877

Czas emisji odpłatnych audycji wyborczych w programach telewizyjnych przed II turą wyborów (w sekundach)

	TVP 1	TVP 2	TVN	POLSAT	telewizje razem
Lech Kaczyński	630	210	540	240	1 620
Donald Tusk	630	360	480	150	1 620
RAZEM	1 260	570	1 020	390	3 240

Czas emisji odpłatnych audycji wyborczych w programach radiowych i telewizyjnych przed II turą wyborów (w sekundach)

	radio razem	telewizje razem	radio i telewizja łącznie
Lech Kaczyński	2 172	1 620	3 792
Donald Tusk	1 705	1 620	3 325
RAZEM	3 877	3 240	7 117

Wydatki na odpłatne audycje wyborcze

8.17 Wydatki na odpłatne audycje wyborcze w programach radiowych i telewizyjnych wyniosły 3 579 475,12 zł, z czego wydatki w programach radiowych wyniosły 711 507,66 zł (20% wszystkich wydatków), a w programach telewizyjnych 2 867 967,46 zł (80% wszystkich wydatków).

**Wydatki na emisję odpłatnych audycji wyborczych w programach radiowych i telewizyjnych
(w zł)**

	radio	telewizje	łącznie
Henryka Bochniarz		386 893,72	386 893,72
Marek Borowski			
Leszek Bubel			
Maciej Giertych	32 879,00	77 348,00	110 227,00
Liwiusz Iliasz			
Lech Kaczyński	283 503,60	1 354 312,24	1 637 815,84
Jarosław Kalinowski			
Janusz Korwin-Mikke			
Andrzej Lepper			
Jan Pyszko			
Adam Słomka			
Donald Tusk	395 125,06	1 049 413,50	1 444 538,56
Stanisław Tymiński			
RAZEM	711 507,66	2 867 967,46	3 579 475,12

IX. DZIAŁALNOŚĆ MIĘDZYNARODOWA KRAJOWEJ RADY RADIOFONII I TELEWIZJI

Kierunki działalności międzynarodowej KRRiT

9.1 Działalność międzynarodowa KRRiT wynika z ustawy o radiofonii i telewizji, gdzie w artykule 6 wśród zadań KRRiT wymienia się organizowanie i inicjowanie współpracy z zagranicą w dziedzinie radiofonii i telewizji. Przy planowaniu kierunków tej działalności Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji kieruje się priorytetami polskiej polityki międzynarodowej, kierunkami europejskiej polityki audiowizualnej oraz potrzebami wynikającymi z bieżącej działalności KRRiT. Główne działania KRRiT dotyczą następujących problemów:

Aktywne uczestnictwo w tworzeniu i realizowaniu europejskiej polityki audiowizualnej

9.2 Szczególne miejsce w działalności międzynarodowej Krajowej Rady przypada działaniom związanym z realizacją obowiązków wynikających z członkostwa Polski w Unii Europejskiej. Poczynając od 1996 roku, działania te stały się centralną częścią działalności międzynarodowej Krajowej Rady. Z dniem akcesji Polski do UE krajowa polityka audiowizualna, jej koncepcje dalszego rozwoju związane zostały ściśle z celami regulacyjnymi Unii Europejskiej. Tym bardziej, iż prawo wspólnotowe rozwija się bardzo dynamicznie i obejmuje swym zakresem coraz to nowe dziedziny, które w dotychczasowej praktyce pozostawały wyłącznie w gestii państw członkowskich.

9.3 Jednym z najistotniejszych kierunków działań KRRiT w zakresie współtworzenia i implementacji europejskiej polityki audiowizualnej jest aktywny udział w analizie unijnych aktów prawnych, wypracowywanie stanowiska KRRiT oraz współpraca z innymi resortami przy przygotowywaniu stanowiska Polski w tym zakresie.

Dotyczą one m.in. takich dziedzin objętych regulacją wspólnotową jak:

- regulacja treści audiowizualnych;

Podstawowym dokumentem jest tu dyrektywa Rady (89/552/EEC) z 3 października 1989 roku, zmieniona dyrektywą Rady i Parlamentu Europejskiego (97/36/EC) z 30 czerwca 1997 roku w sprawie koordynacji określonych przepisów prawa, ustawodawstwa lub działań administracyjnych w państwach członkowskich w zakresie emisji programów telewizyjnych (zwana dyrektywą „O telewizji bez granic”). Jest ona obecnie przedmiotem nowelizacji –

13 grudnia 2005 roku Komisja Europejska ogłosiła projekt jej zmiany. Proponowana zmiana dyrektywy pociągnie za sobą konieczność wprowadzenia nowych rozwiązań do krajowego porządku prawnego.

- regulacja świadczenia usług łączności elektronicznej

Kluczowe regulacje z tego zakresu zawarte zostały w tzw. pakiecie dyrektyw z 2002 roku „O łączności elektronicznej”. Pakiet regulacyjny odnosi się do świadczenia usług łączności elektronicznej, sieci łączności elektronicznej, związanych z nimi urządzeń lub usług. Jest to bardzo obszerna sfera zagadnień, istotna dla sektora audiowizualnego.

Realizacja zadań z tego zakresu zakłada współpracę z resortem merytorycznie właściwym i regulatorem rynku łączności elektronicznej.

- wspólnotowe podejście do usług na rynku wewnętrznym

Projektowana dyrektywa „O usługach na rynku wewnętrznym” – w obecnej redakcji dotycząca również usług audiowizualnych – stanowić może bardzo ważną regulację dla sektora audiowizualnego. Działania te obejmują współpracę z merytorycznie właściwym resortem – Ministerstwem Gospodarki - w wypracowywaniu stanowiska Polski w kwestiach odnoszących się do uzgadniania wspólnotowej polityki handlowej - w kwestiach odnoszących się do sfery audiowizualnej- w związku z pracami Grupy roboczej ds. konkurencyjności i wzrostu.

- wspólnotowe podejście do praw autorskich i praw pokrewnych.

Działanie to obejmuje współpracę z Ministerstwem Kultury w kwestiach związanych z pracami Grupy roboczej ds. własności intelektualnej, działającej w strukturach Rady UE.

9.4 Aktywne uczestnictwo w grupach roboczych i stałych komitetach w Brukseli oraz w pracach organizacji międzynarodowych związanych z problematyką mediów elektronicznych

Istotne znaczenie w kształtowaniu europejskiej polityki audiowizualnej w ramach Unii Europejskiej mają prace podejmowane w działających przy nich grupach roboczych, stałych komitetach oraz gremiach eksperckich w Brukseli. Po przystąpieniu Polski do Unii Europejskiej, przedstawiciele Polski zostali włączeni w proces podejmowania decyzji w ramach Grupy Roboczej ds. Audiowizualnych, działającej w strukturze Rady Unii Europejskiej, a także w prace podejmowane na forum Komitetu Kontaktowego do spraw dyrektywy „O telewizji bez granic”.

Po akcesji do Unii Europejskiej, Polska została także włączona w proces uzgadniania wspólnotowej polityki handlowej (obejmującej również sferę usług audiowizualnych) i tym samym we współpracę w ramach właściwych grup roboczych i komitetów działających w ramach instytucji wspólnotowych, w tym w szczególności: Komitetu 133 w sprawie usług oraz Grupy Roboczej ds. Konkurencyjności i Wzrostu.

Podczas gdy przedmiotem prac Komitetu 133 jest wypracowywanie wspólnego stanowiska Unii Europejskiej w procesie negocjacji w ramach Światowej Organizacji Handlu (WTO) i w kwestiach zasadniczo związanych z zewnętrzną polityką handlową Wspólnoty, w ramach prac Grupy Roboczej ds. Konkurencyjności i Wzrostu rozpatrywane są kwestie dotyczące rynku wewnętrznego Wspólnoty.

Przedstawiciele Krajowej Rady Radiofonii i Telewizji jako instytucji współdziałającej przy wypracowywaniu stanowiska strony polskiej, przesyłają opinie i uwagi do dokumentów będących przedmiotem prac ww. ciał eksperckich w zakresie dotyczącym sektora audiowizualnego.

Komisja Europejska, doceniając rolę krajowych ciał regulacyjnych w monitorowaniu prawidłowego stosowania oraz wypełniania celów dyrektywy „O telewizji bez granic” i mając na uwadze ich doświadczenia uznała, iż celowe jest włączenie przedstawicieli tych państw w prace nad planowaną nowelizacją dyrektywy. Uznanie roli krajowych organów regulacyjnych zaowocowało powołaniem stałej grupy składającej się z przedstawicieli krajowych regulatorów audiowizualnych oraz Komisji Europejskiej - Grupy Wysokiego Szczebla Regulatorów Audiowizualnych (High-level Group of Executives of Regulatory Authorities in the Field of Broadcasting). W pracach tej grupy uczestniczą także przedstawiciele KRRiT.

Poczynając od 1993 roku Krajowej Radzie została powierzona odpowiedzialność za reprezentowanie Polski w strukturach Rady Europy zajmujących się środkami masowego przekazu. Reprezentanci Polski odgrywają znaczącą i aktywną rolę w pracach tych struktur. Przedstawiciele KRRiT lub zgłoszeni przez nią eksperci biorą udział w pracach grup zajmujących się najważniejszymi dla sektora audiowizualnego problemami.

Prace KRRiT związane z członkostwem Polski w Unii Europejskiej i Radzie Europy nie zamykają działań Krajowej Rady związanych z wypełnianiem zobowiązań międzynarodowych Polski dotyczących sektora audiowizualnego. KRRiT bierze również udział w pracach związanych z realizacją działań podejmowanych na forum wyspecjalizowanych organizacji międzynarodowych jak WIPO i UNESCO. Warto zaznaczyć, że na forum wielu organizacji prezentowane jest jednolite stanowisko Wspólnoty Europejskiej i jej państw członkowskich, wygłaszane przez przedstawiciela Komisji Europejskiej lub Prezydencji UE. Tym niemniej państwa członkowskie samodzielnie uczestniczą w pracach tych organizacji, a ich stanowisko uwzględniane jest przy formułowaniu wspólnego stanowiska Wspólnoty Europejskiej i jej państw członkowskich.

KRRiT reprezentuje również Polskę w Europejskim Obserwatorium Audiowizualnym, które powstało w 1992 roku. Polska była jednym z krajów współzałożycieli EOA. Jest ono europejską instytucją publiczną zrzeszającą 36 krajów oraz Wspólnotę Europejską reprezentowaną przez Komisję Europejską. Głównym celem EOA jest zbieranie, analizowanie i opracowywanie informacji na temat rynku audiowizualnego w zakresie prawa, statystyki oraz produkcji i jej finansowania, w takich sektorach jak: film, telewizja, video/DVD, nowe media. Jest wiodącą w Europie instytucją informacyjno - badawczą w zakresie sektora audiowizualnego, szeroko i kompleksowo badającą rynek audiowizualny i powiązane dziedziny przemysłowe.

KRRiT jest członkiem współzałożycielem międzynarodowej organizacji zrzeszającej europejskie ciała regulujące, Europejskiej Platformy Ciał Regulujących (EPRA). EPRA została utworzona w 1995 roku, dzisiaj skupia 48 instytucji regulujących sektor mediów elektronicznych z 40 krajów. W ciągu 10 lat istnienia EPRA stała się w Europie poważnym forum dyskusyjnym, przy którym stałymi obserwatorami są Komisja Europejska i Rada Europy.

Współpraca bilateralna

9.5 Ważne miejsce w działalności międzynarodowej Krajowej Rady przypada inicjowaniu i rozwijaniu współpracy regionalnej w sektorze audiowizualnym pomiędzy krajami Europy Środkowo-Wschodniej oraz współpracy bilateralnej. W 1996 roku KRRiT była inicjatorem stworzenia Platformy Ciał Regulujących Europy Środkowo-Wschodniej, która po dwóch latach istnienia w związku z intensywnym rozwojem EPRA została rozwiązana. W wyniku wówczas nawiązanych kontaktów KRRiT współpracowała dość aktywnie w latach 1997-98 ze słowacką Radą oraz od 1997 roku z Narodową Radą Telewizji i Radia Ukrainy oraz Radą litewską. Współpraca bilateralna dotyczy również regulatorów z krajów UE. W 2003 roku KRRiT podpisała w umowę o współpracy z francuską CSA, współpracowała z austriackim

Kom-Austria. Osobne miejsce zajmuje współpraca w dziedzinie sektora audiowizualnego z Ukrainą, która wykracza poza samą współpracę z ukraińskim regulatorem.

Przygotowanie merytoryczne i organizacja konferencji i seminariów międzynarodowych

9.6 Ważną częścią działalności międzynarodowej jest inicjowanie i organizowanie konferencji międzynarodowych. Konferencje mają na celu przede wszystkim przybliżenie Polsce doświadczeń krajów Unii Europejskiej w dziedzinie sektora audiowizualnego, a także polityki wspólnotowej w tym obszarze. Istotnym elementem są również konferencje współorganizowane z Radą Europy oraz konferencje o dostępie mniejszości narodowych i etnicznych do mediów elektronicznych w aspekcie europejskim.

Przygotowanie opracowań z zakresu problematyki sektora mediów elektronicznych w Europie

Istotnym kierunkiem jest tworzenie opracowań poświęconych problemom i różnym aspektom funkcjonowania sektora mediów elektronicznych w Europie. Część z nich powstaje zgodnie z planem prac Biura KRRiT, pozostałe natomiast zgodnie z bieżącymi potrzebami KRRiT. Tematyka opracowań jest szeroka i dotyczy najczęściej uregulowań wspólnotowych w zakresie polityki audiowizualnej UE oraz prawnych rozwiązań stosowanych przez państwa członkowskie UE w zakresie wybranych aspektów polityki medialnej. Elektroniczne wersje większości z opracowań są dostępne na stronie internetowej KRRiT w dziale zatytułowanym „Działalność Międzynarodowa”. W ciągu 3 ostatnich lat przygotowano 18 takich opracowań.

Realizacja polityki audiowizualnej w instytucjonalnych ramach Unii Europejskiej

Udział KRRiT w pracach stałych komitetów i grup roboczych

9.7 Istotne znaczenie dla procesu kształtowania europejskiej polityki audiowizualnej w ramach współpracy pomiędzy poszczególnymi instytucjami Unii Europejskiej mają prace podejmowane w działających przy nich gremiach specjalistycznych.

Grupy robocze Rady Unii Europejskiej, składające się z ekspertów pochodzących z państw członkowskich, przygotowują kwestie wymagające specjalistycznej wiedzy w danym zakresie, które mają być następnie przedmiotem obrad Komitetu Stałych Przedstawicieli, a na dalszych etapach - Rady. Odgrywają one istotną rolę w wyrażaniu opinii o projektach nowych inicjatyw wspólnotowych, w tym w szczególności propozycji przedstawianych przez Komisję Europejską, stosownie do kalendarza prac danej Prezydencji UE.

Grupa robocza ds. audiowizualnych składa się z ekspertów pochodzących z wszystkich Państw Członkowskich. Prace grupy odgrywają istotną rolę w pracach nad propozycjami nowych wspólnotowych regulacji dotyczących sektora audiowizualnego. Grupa działając pod przewodnictwem aktualnej Prezydencji UE, współpracując z Komisją Europejską wyraża stanowisko i przedstawia propozycje zmian do przekazywanych jej do zaopiniowania projektów aktów prawnych w tym; decyzji, zaleceń, czy dyrektyw. Wypracowywanie stanowiska Polski prezentowanego na forum tej grupy jest koordynowane przez Ministerstwo Kultury, będące resortem wiodącym. KRRiT jest instytucją współpracującą w przedmiotowym zakresie.

W 2005 roku Grupa ds. polityki audiowizualnej pracowała m.in. nad przedstawionymi przez Komisję Europejską propozycjami zaleceń Parlamentu Europejskiego oraz Rady UE:

- w sprawie dziedzictwa audiowizualnego oraz konkurencyjności w powiązanych dziedzinach przemysłowych,

- w sprawie ochrony małoletnich, godności ludzkiej oraz prawa do odpowiedzi w związku z konkurencyjnością europejskiego przemysłu usług audiowizualnych i usług informacyjnych *on-line*,

a także nad:

- projektem decyzji Rady i Parlamentu Europejskiego w sprawie wprowadzenia w życie programu wspierającego europejski sektor audiowizualny (MEDIA 2007).

Zgodnie z przekazanymi przez Prezydencję Austriacką informacjami dotyczącymi planowanych prac grupy roboczej w pierwszym półroczu 2006 roku, Prezydencja zamierza prowadzić prace związane z projektem dyrektywy zmieniającej dyrektywę „O telewizji bez granic”.

Komitet Kontaktowy ds. Dyrektywy Rady (89/552/EEC) z 3 października 1989 roku, zmienionej Dyrektywą Rady i Parlamentu Europejskiego (97/36/EC) z 30 czerwca 1997 roku w sprawie koordynacji określonych przepisów prawa, ustawodawstwa lub działań administracyjnych w państwach członkowskich w zakresie emisji programów telewizyjnych (zwanej dyrektywą „O telewizji bez granic”), powołany w oparciu o artykuł 23a tej dyrektywy, działa pod auspicjami Komisji Europejskiej i składa się z przedstawicieli państw członkowskich, obradujących pod przewodnictwem przedstawiciela Komisji.

Zadaniem Komitetu jest ułatwienie implementacji dyrektywy poprzez regularne konsultacje w zakresie wszelkich praktycznych problemów wynikających z zastosowania jej postanowień, opracowywanie opinii w sprawie realizacji przez państwa członkowskie postanowień dyrektywy, tworzenie forum wymiany informacji, omawianie wyników regularnie prowadzonych konsultacji, usprawnienie wymiany informacji pomiędzy państwami członkowskimi i Komisją w sprawie aktualnej sytuacji oraz rozwoju działalności regulacyjnej w zakresie świadczenia usług nadawczych, z uwzględnieniem polityki audiowizualnej Wspólnoty, a także postępu technicznego, jak również śledzenie wszelkich zmian w branży, w odniesieniu do których pożądana byłaby wymiana informacji. W 2005 roku odbyły się dwa spotkania Komitetu Kontaktowego ds. dyrektywy „O telewizji bez granic”. Przedstawiciele KRRiT regularnie biorą udział w tych spotkaniach w ramach delegacji polskiej. W 2005 roku najistotniejszym zagadnieniem omawianym na forum Komitetu Kontaktowego była kwestia rewizji dyrektywy „O telewizji bez granic”, w tym omówienie wyników prac grup eksperckich (tzw. grup fokusowych) i rezultatów publicznych konsultacji w sprawie dokumentów problemowych Komisji Europejskiej tzw. Issues Papers.

Omówienie stanowiska przyjętego w tej sprawie przez KRRiT zostało omówione poniżej, w dalszej części rozdziału IX.

Przedmiotem dyskusji było sprawozdanie Komisji Europejskiej o wynikach konsultacji w sprawie sześciu ogłoszonych przez Komisję Europejską dokumentów problemowych dotyczących:

- przedmiotowego i terytorialnego zakresu nowej dyrektywy,
- prawa do informacji i prawa do krótkich sprawozdań,
- wspierania różnorodności kulturowej i promocji europejskiej produkcji audiowizualnej,
- podejścia regulacyjnego do reklamy i sponsorowania w usługach audiowizualnych,
- ochrony małoletnich, godności ludzkiej i prawa do odpowiedzi,
- pluralizmu mediów.

Omawiano także szereg innych szczegółowych spraw, w tym kwestię przygotowań związanych ze zbliżającą się datą końcową wprowadzenia w życie nowych rozwiązań prawnych przewidzianych w rozporządzeniu Parlamentu Europejskiego i Rady z 27 października 2004 roku nr 2006/2004/WE w sprawie współpracy między organami krajowymi odpowiedzialnymi za egzekwowanie przepisów prawa w zakresie ochrony konsumentów.

Postulowano także zacieśnienie współpracy pomiędzy organami regulacyjnymi poszczególnych państw członkowskich, a także pomiędzy nimi a organami regulacyjnymi z krajów trzecich w kontekście problemów jurysdykcyjnych i potrzeby zagwarantowania respektowania minimalnych standardów z zakresu ochrony godności ludzkiej w rozpowszechnianych drogą satelitarną programach spoza Unii Europejskiej.

Omówienie ogłoszonego 13 grudnia 2005 roku projektu dyrektywy zmieniającej dyrektywę „O telewizji bez granic” znajduje się w „Informacji o najistotniejszych problemach radiofonii i telewizji”

Grupa Wysokiego Szczebla Regulatorów Audiowizualnych - w 2005 roku prace Grupy dotyczyły nowelizacji dyrektywy „O telewizji bez granic”, a także zostały przedyskutowane sprawy dotyczące działań europejskich regulatorów wobec problemów wynikających z nadawania drogą satelitarną programów propagujących treści o charakterze dyskryminacyjnym lub pobudzające do nienawiści rasowej oraz etnicznej. Zostały przyjęte wspólne wnioski Komisji Europejskiej i zaproszonych przedstawicieli regulatorów, które zobowiązują regulatorów Państw Członkowskich do m.in.: wymiany informacji o autoryzowanych programach w Państwach Członkowskich, w celu określenia właściwego kompetencyjnie państwa i zapewnienia skutecznego stosowania prawa wspólnotowego oraz do wzajemnej wymiany informacji między regulatorami audiowizualnymi Państw Członkowskich, a także do ścisłej współpracy w przypadku wycofania zezwolenia lub zakazu nadawania programu.

Grupa Robocza ds. Konkurencyjności i Wzrostu działa przy Radzie Unii Europejskiej jako gremium gromadzące ekspertów Państw Członkowskich, a jej kompetencje obejmują kwestie pozostające w kompetencji Rady UE ds. Konkurencyjności, w tym rynek wewnętrzny, przemysł i badania naukowe.

W ramach prac Grupy Polskę reprezentują przedstawiciele Ministerstwa Gospodarki i Pracy (od 31 października 2005 roku Ministerstwa Gospodarki), które koordynuje wypracowywanie stanowiska Polski w sprawach będących przedmiotem jej prac. Przedstawiciele KRRiT, pełniące rolę instytucji współpracującej w zakresie sektora usług audiowizualnych, współpracują z Ministerstwem Gospodarki przy wypracowywaniu instrukcji na posiedzenia Grupy oraz przesyłają uwagi i opinie w zakresie jej prac.

W okresie objętym sprawozdaniem, prace Grupy koncentrowały się na projekcie dyrektywy o usługach na rynku wewnętrznym. Prace toczone się podczas dwóch Prezydencji: luksemburskiej i brytyjskiej zostały podsumowane w maju i grudniu 2005 roku, gdy przedstawiono skonsolidowane wersje projektu dyrektywy, uwzględniające postęp prac prowadzonych w ramach grupy roboczej w tym okresie.

Działalność KRRiT w zakresie wypracowaniu stanowiska Polski w odniesieniu do projektu dyrektywy o usługach na rynku wewnętrznym została omówiona poniżej w dalszej części rozdziału IX.

Po wejściu do Unii Europejskiej Polska przekazała Wspólnocie część swoich kompetencji w zakresie zewnętrznej polityki handlowej. Od daty akcesji Polska, podobnie jak

inne państwa członkowskie bierze udział w wypracowywaniu wspólnej polityki handlowej m.in. poprzez udział w pracach **Komitetu art. 133**.

Zadaniem tego Komitetu, powołanego na podstawie art. 133 Traktatu Ustanawiającego Wspólnotę Europejską, jest wypracowywanie wspólnego stanowiska Wspólnoty w odniesieniu do negocjacji prowadzonych na forum Światowej Organizacji Handlu, jak również współpraca z Komisją Europejską w negocjowaniu umów zawieranych w ramach prowadzenia zewnętrznej wspólnotowej polityki handlowej. W okresie objętym sprawozdaniem przedmiotem prac Komitetu art. 133 - Usługi były w szczególności: kontynuacja negocjacji usługowych GATS/WTO w ramach rundy Doha, akcesje państw trzecich do WTO, umowa UE z Meksykiem, strefa wolnego handlu UE – państwa regionu śródziemnomorskiego (EUROMED), porozumienie UE - państwa Zatoki Perskiej (GCC). Przedstawiciele KRRiT, wypełniając rolę instytucji współpracującej w zakresie sektora usług audiowizualnych, brali udział w wypracowywaniu stanowiska Polski w tych sprawach, przekazując opinię i uwagi. Ponadto, przedstawiciele KRRiT współpracowali również przy wypracowywaniu stanowiska Polski w sprawie negocjacji usługowych GATS, które zostało przyjęte 30 września 2005 roku przez Komitet Europejski Rady Ministrów. W dokumencie tym wskazano na szczególnie charakter usług audiowizualnych, zaliczonych do jednego z „sektorów wrażliwych”, podkreślając, iż w sektorach tych Wspólnota i jej państwa członkowskie nie będą podejmowały zobowiązań liberalizacyjnych w obecnej rundzie negocjacji.

Udział KRRiT w wypracowywaniu stanowiska wobec projektowanych zmian w prawie wspólnotowym

9.8 Prowadzony przez Komisję Europejską proces przeglądu dyrektywy „O telewizji bez granic” miał szeroki i złożony charakter. Prace te toczyły się formalnie od przeprowadzenia w 2003 roku pierwszej fazy społecznych konsultacji, następnie poprzez działalność grup eksperckich oraz opartą na jej wynikach drugą fazę konsultacji, które zostały podsumowane we wrześniu 2005 roku na konferencji w Liverpoolu.

Przedstawiciele KRRiT od początku z uwagą śledzili ten proces, wypowiadając się również na wcześniejszych jego etapach. W okresie objętym sprawozdaniem wkład przedstawicieli KRRiT w ten proces polegał na udziale w powołanych przez Komisję grupach eksperckich: grupie fokusowej w sprawie regulacji treści audiowizualnych i grupie eksperckiej w sprawie różnorodności kulturowej oraz na przedstawieniu pisemnych stanowisk w ramach konsultacji społecznych prowadzonych przez Komisję. W trakcie drugiej fazy konsultacji publicznych prowadzonych w 2005 roku w ramach przeglądu dyrektywy „O telewizji bez granic” różne zainteresowane strony przedstawiały w formie pisemnej swoje stanowiska w odniesieniu do przedstawionych przez Komisję Europejską sześciu dokumentów problemowych (tzw. Issues Papers).

9.9 Po przeprowadzeniu analizy przedstawionych dokumentów Krajowa Rada przyjęła na posiedzeniu 1 września 2005 roku stanowisko w tej sprawie. Stanowisko to zostało następnie przekazane Komisji Europejskiej. Stanowisko KRRiT odnosi się do sześciu tematów poruszonych w ramach tych konsultacji publicznych:

- przedmiotowego i terytorialnego zakresu dyrektywy;
- prawa do informacji i prawa do krótkich relacji;
- różnorodności kulturowej oraz wspierania europejskiej i niezależnej produkcji audiowizualnej;
- przepisów dotyczących reklamy w usługach audiowizualnych;

- ochrony małoletnich, godności ludzkiej;
- prawa do odpowiedzi oraz pluralizmu mediów.

W odniesieniu do przedmiotowego i terytorialnego zakresu dyrektywy wskazano, iż KRRiT popiera zasadnicze założenie, że nowa dyrektywa powinna zawierać technologicznie neutralne regulacje uwzględniające konwergencję mediów oraz, że potrzebne jest kompleksowe, zintegrowane podejście do usług społeczeństwa informacyjnego i do audiowizualnych usług medialnych. Wyrażono, co do zasady, poparcie dla przyjęcia dwóch poziomów regulacji – dla wszelkich usług audiowizualnych oraz dla linearnych usług audiowizualnych. Jednocześnie wskazano na wątpliwości związane z mało precyzyjnym określeniem przedmiotowego zakresu nowej dyrektywy, w szczególności związane z brakiem precyzyjnego określenia nielinearnych usług audiowizualnych podlegających regulacji dyrektywy.

W stosunku do terytorialnego zakresu dyrektywy wyrażono poparcie dla zawartych w dokumencie Komisji propozycji bardziej precyzyjnych definicji pojęć „znacząca część siły roboczej” i „decyzje redakcyjne” oraz zamiany kolejności dodatkowych kryteriów ustalania jurysdykcji. Wyrażono również postulat, by Komisja Europejska uwzględniła w projekcie dyrektywy rozwiązania pozwalające na przeciwdziałanie nadużywaniu swobody wyboru państwa pochodzenia w celu omijania przepisów kraju, do którego program jest adresowany. Wskazano, iż większą rolę w tym zakresie mogłaby odegrać ściślejsza współpraca pomiędzy państwami członkowskimi, usankcjonowana w dyrektywie.

W zakresie prawa do informacji i prawa krótkich relacji wskazano, iż zapisy art. 3a dyrektywy „O telewizji bez granic” są właściwe i proporcjonalne. Tym niemniej w trosce o spójną interpretację i poprawne stosowanie postanowień art. 3a ust. 3 dyrektywy, w kontekście ponadgranicznym, mając też na względzie zróżnicowanie w zakresie podejmowanych przez poszczególne państwa członkowskie środków w celu implementacji przepisów dyrektywy, zasadne wydaje się wskazanie w recitalu preambuły dyrektywy zalecanych kryteriów pozwalających bardziej precyzyjnie odnieść się do tego terminu w kontekście ponadgranicznym.

W stanowisku przyjęto, iż określenie w przyszłej dyrektywie prawa do ponadgranicznego dostępu do skrótów z audycji do wykorzystania w audycjach informacyjnych wraz z wykazem szczególnych warunków korzystania z tego prawa, takich jak wydarzenia objęte tym prawem, beneficjenci tego prawa, długość i przeznaczenie skrótów, wydaje się rozwiązaniem słusznym.

W odniesieniu do tematu „Różnorodność kulturowa oraz wspieranie europejskiej i niezależnej produkcji audiowizualnej” przedstawiono stanowisko uwzględniające różnicę pomiędzy usługami linearnymi i nielinearnymi. W stosunku do usług linearnych podniesiono, iż KRRiT zgadza się z konkluzją wynikającą z dotychczasowych konsultacji, że art. 4 i 5 dyrektywy „O telewizji bez granic” spełniają zakładane cele kulturalne i nie wymagają zmiany. Jednocześnie wskazano, że mając na uwadze znaczenie skonstruowania w nowej dyrektywie jak najbardziej jasnych i czytelnych ram prawnych określających warunki świadczenia usług audiowizualnych, warto rozważyć możliwość opracowania bardziej przejrzystej i prostszej definicji audycji europejskiej, o której mowa jest w art. 6 dyrektywy „O telewizji bez granic”. Natomiast w kwestii usług nielinearnych w stanowisku KRRiT podkreślono, że brak precyzyjnej definicji usług nielinarnych utrudnia ustosunkowanie się do propozycji zawartych w Issues Papers. Jednocześnie wskazano, iż KRRiT stoi na stanowisku, że nielinearne usługi medialne powinny wносить wkład do różnorodności kulturowej oraz wspierania europejskiej i niezależnej produkcji audiowizualnej, a przedstawione w Issues Paper pomysły wymogów katalogowych lub inwestycyjnych zasługują na rozważenie.

W zakresie przepisów dotyczących reklamy w usługach audiowizualnych wskazano, iż istotne jest, aby nowa audiowizualna regulacja wspólnotowa określająca stosowanie reklamy w szeroko pojętych mediach audiowizualnych brała pod uwagę aktualny stan rozwoju technicznego, upowszechnienie się nowych typów mediów audiowizualnych, a także rozwój nowych form reklamy i sponsoringu. W stanowisku przyjęto, iż wymogi podstawowe, zwane też wymogami „jakościowymi”, dotyczące reklamy telewizyjnej, sponsoringu i telesprzedaży powinny zostać utrzymane, a ich stosowanie powinno zostać rozciągnięte także na inne niż tradycyjna telewizja, linearne i nielinearne usługi audiowizualne. Wskazano, iż należy przychylić się do poglądu, iż tzw. wymogi jakościowe, a więc także zasady dotyczące godności ludzkiej (art. 12 dyrektywy) i ochrony małoletnich (art. 16 dyrektywy) powinny dotyczyć wszystkich form przekazu o charakterze reklamowym (także sponsoringu), zarówno linearnych, jak i nielinearnych. Podkreślono, iż sformułowane w obecnie obowiązującej dyrektywie ograniczenia reklamowe odnoszące się do reklamy leków i środków leczniczych dostępnych jedynie na receptę, papierosów i wyrobów tytoniowych, a także napojów alkoholowych powinny zostać utrzymane i rozciągnięte także na nowe media. Powinny one dotyczyć wszystkich usług audiowizualnych, zarówno linearnych, jak i nielinearnych.

W stanowisku krytycznie odniesiono się do dopuszczenia *product placement*, wskazując iż jego legalizacja byłaby niewłaściwym krokiem, ponieważ forma ta najłatwiej może wprowadzać w błąd odbiorców co do charakteru przekazu. Wskazano jednocześnie na różne sposoby podejścia do zjawiska *product placement*.

Odnosząc się do rozwiązań proponowanych w kwestii zasad ilościowych w reklamie telewizyjnej, podniesiono, iż rezygnacja z zasady określającej dzienny limit reklamy i telesprzedaży oraz pozostawienie jedynie godzinowego limitu, nie wydaje się właściwym rozwiązaniem. Przyznano, iż istotnie, pułap przyjęty w art. 18 ust. 1 dyrektywy jest bardzo wysoki, a zatem stosowanie tej zasady nie powinno stwarzać nadawcom trudności, jednocześnie zaś interesy konsumentów są poddane ochronie.

Podkreślono również, iż zasady określone w art. 11 ust. 1 dyrektywy „O telewizji bez granic” powinny zostać utrzymane względem usług telewizyjnych, w trosce o realizację uznanych celów ogólnospołecznych.

W stanowisku w zakresie ochrony małoletnich i godności ludzkiej oraz prawa do odpowiedzi, podniesiono, iż ramy prawne tej ochrony określone w dyrektywie, a w szczególności w art. 22 i 22b należy uznać za istotne, a zasady tam nakreślone powinny w odpowiedniej formie znaleźć odzwierciedlenie także w nowej dyrektywie w odniesieniu do szeroko rozumianych usług audiowizualnych.

Przychylono się do poglądu, że obecne brzmienie przepisów odnoszących się do zakazu treści nawołujących do nienawiści jest odpowiednie i powinno zostać utrzymane w stosunku do wszystkich usług audiowizualnych tak linearnych, jak i nielinearnych.

Odnosząc się do kwestii prawa do odpowiedzi wskazano, iż określenie tej zasady w nowej dyrektywie, w odniesieniu do linearnych usług telewizyjnych zasługuje na poparcie. Natomiast w stosunku do usług nielinearnych wskazano, iż materia powinna zostać określona raczej w zaleceniu niż w samej dyrektywie, co pozwoli państwom członkowskim na bardziej elastyczny, dostosowany krajowych standardów i zwyczajów wybór środków ukierunkowanych na zapewnienie osobom fizycznym i prawnym ochrony reputacji i dobrego imienia.

W stanowisku w kwestii pluralizmu mediów, wskazano na szereg celów strategicznych, związanych z promowaniem pluralizmu strukturalnego i pluralizmu

zawartości w dziedzinie mediów zawartych w opracowanym przez KRRiT projekcie „Strategii państwa polskiego w dziedzinie mediów elektronicznych 2005-2020”.

Wskazano, iż Polska uznaje pluralizm mediów za jeden z podstawowych celów polityki medialnej państwa. Podkreślono, iż KRRiT z zainteresowaniem przyjęła Issues Paper na temat pluralizmu mediów, odbierając go jako element dyskusji nie tyle nad nowelizacją dyrektywy „O telewizji bez granic”, ile nad polityką audiowizualną Unii Europejskiej w ogóle. W stanowisku przyjęto, iż jest to słuszne podejście, bowiem problem ten wykracza poza zakres regulacji w samej dyrektywie i dotyczy podstawowych ustrojowych zasad i celów polityki audiowizualnej – zarówno na szczeblu wspólnotowym, jak i krajowym.

Pokreślono, iż wiele rekomendacji zawartych w raporcie Parlamentu Europejskiego pt. „Report on the risks of violation, in the EU and especially in Italy, of freedom of expression and information (Article 11(2) of the Charter of Fundamental Rights (A5-0230/2004)” przyjętym w kwietniu 2004 roku, zachowuje aktualność i zasługuje na realizację. W raporcie tym Parlament Europejski wezwał Państwa Członkowskie oraz Komisję Europejską do zapewnienia swobody, niezależności oraz pluralizmu mediów.

Udział KRRiT w wypracowywaniu stanowiska Polski w sprawie projektu dyrektywy o usługach na rynku wewnętrznym

9.10 W okresie objętym sprawozdaniem przedstawiciele KRRiT kontynuowali udział w pracach prowadzonych nad wypracowywaniem stanowiska Polski w odniesieniu do przedstawionego przez Komisję Europejską w marcu 2004 roku projektu dyrektywy o usługach na rynku wewnętrznym [2004/0001 (COD)].

Projekt ten w założeniu ma służyć likwidacji barier w swobodnym przepływie usług dzięki przyjętym w nim rozwiązaniom w zakresie uproszczenia procedur administracyjnych, w tym wprowadzenia stosowania procedur elektronicznych, ustalenia szczegółowych zasad na jakich dopuszcza się stosowanie systemów zezwoleń wraz z obowiązkiem dokonania przeglądu takich systemów oraz zdefiniowanie barier, które powinny być zniesione. Ponieważ projekt obejmuje swoim zakresem również usługi audiowizualne, obecnie już w znacznym stopniu objęte sektorową regulacją w tzw. dyrektywie „O telewizji bez granic”, istotne znaczenie miała analiza skutków tego projektu dla radiofonii i telewizji oraz udział KRRiT w pracach nad wypracowywaniem stanowiska Polski w tej sprawie.

Prace dotyczące wypracowywania polskiego stanowiska wobec projektu dyrektywy o usługach na rynku wewnętrznym koordynowało Ministerstwo Gospodarki i Pracy (od 31 października 2005 roku Ministerstwo Gospodarki), które pełni rolę instytucji wiodącej w tym zakresie. Przedstawiciele KRRiT - jako instytucji współpracującej - biorą udział w tych pracach w zakresie odnoszącym się do usług audiowizualnych, przekazując opinie, uwagi i analizy oraz współpracując przy przygotowywaniu instrukcji na posiedzenia Grupy Roboczej ds. Konkurencyjności i Wzrostu. Ponadto, przedstawiciele KRRiT brali udział w konsultacjach międzyresortowych na etapie projektu stanowiska w sprawie tej inicjatywy, które zostało przyjęte przez Komitet Europejski Rady Ministrów 15 lipca 2005 roku.

Przyjęte stanowisko Polski zakłada objęcie usług audiowizualnych zakresem projektowanej dyrektywy. Postulat wyłączenia usług audiowizualnych, ze względu na ich specyfikę i objęcie sektorową regulacją, był przedstawiany przez przedstawicieli KRRiT na różnych etapach konsultacji, w tym po przeprowadzeniu analizy skutków prawnych przyjęcia dyrektywy, która wskazała na elementy mogące budzić wątpliwości z punktu widzenia sfery usług audiowizualnych.

Rozwiązania przyjęte w projekcie dyrektywy nie w pełni uwzględniają specyfikę sfery audiowizualnej m.in. w zakresie dotyczącym udzielania zezwoleń czy też kwestii swobody

kształtowania krajowej polityki audiowizualnej w przyszłości. Wątpliwości tych nie usunął też nowy zaprezentowany pod koniec maja 2005 roku tekst dyrektywy, uwzględniający zmiany proponowane w ramach prac Grupy Roboczej ds. Konkurencyjności, wprowadzone w ramach prezydencji luksemburskiej. Dokument ten zmierza w dobrym kierunku wskazując na szczególną rolę usług audiowizualnych, nie rozstrzyga jednak wszystkich wątpliwości podnoszonych również przez inne Państwa Członkowskie. Biorąc ten fakt pod uwagę oraz uwzględniając stanowiska innych Państw Członkowskich, jak również opinie wyrażane na forum Parlamentu Europejskiego, postulat wyłączenia usług audiowizualnych z zakresu dyrektywy pozostaje w dalszym ciągu aktualny.

Prace nad tym projektem toczyły się na forum wspólnotowym w ramach tzw. procedury współdecydowania równoległe w Parlamencie Europejskim i w Radzie Unii Europejskiej.

Prace w Radzie Unii Europejskiej, były prowadzone głównie w ramach Grupy Roboczej ds. Konkurencyjności i Wzrostu, gdzie przedstawiciele Państw Członkowskich prowadzili dyskusję nad poszczególnymi zapisami. Pod koniec maja 2005 roku zaprezentowano nowy tekst dyrektywy uwzględniający propozycje zmian zaproponowane podczas prezydencji luksemburskiej. Natomiast prace pod kierunkiem prezydencji brytyjskiej podsumowuje tekst przedstawiony w grudniu 2005 roku.

Podsumowanie prac Parlamentu Europejskiego stanowiło przyjęcie 22 listopada 2005 roku przez komisję ds. rynku wewnętrznego i ochrony konsumentów Parlamentu Europejskiego raportu dotyczącego projektu dyrektywy o usługach na rynku wewnętrznym, zawierającego szereg kluczowych zmian względem propozycji Komisji. Raport ten zawiera m.in. postulat wyłączenia usług audiowizualnych z zakresu projektowanej dyrektywy.

Zarówno w ramach prac w Radzie UE, jak i w Parlamencie Europejskim szereg państw członkowskich wskazywało na wątpliwości związane z ewentualnym objęciem usług audiowizualnych zakresem projektowanej dyrektywy.

Na obecnym etapie prace nad projektem dyrektywy będą kontynuowane zarówno w Radzie UE jak i w Parlamencie Europejskim.

Omówienie tej inicjatywy wspólnotowej wraz z jej znaczeniem dla sektora usług audiowizualnych znajduje się w części „Informacja o podstawowych problemach radiofonii i telewizji”

Uczestnictwo KRRiT w pracach organizacji międzynarodowych

9.11 Rada Europy jest dla Krajowej Rady Radiofonii i Telewizji bardzo ważnym forum działania na płaszczyźnie europejskiej, ponieważ wieloletnie doświadczenie udziału w pracach jej instytucji zajmujących się polityką medialną, jest bardzo przydatne w działalności w organach Unii Europejskiej. Rada Europy ściśle współpracuje z Unią Europejską przy tworzeniu wspólnej przestrzeni audiowizualnej.

Wspólne inicjatywy z Radą Europy wpisują się w ponad dziesięcioletnią bardzo aktywną obecność przedstawicieli KRRiT jako ekspertów w pracach komitetów i grup roboczych w obszarze mediów elektronicznych. Polscy eksperci zapraszani są również jako konsultanci w sprawach audiowizualnych w misjach Rady Europy w krajach, będących na etapie transformacji lub tworzenia rynku mediów elektronicznych.

Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji reprezentuje Polskę w strukturach Rady Europy, zajmujących się środkami przekazu.

Przedstawiciele KRRiT brali w 2005 roku udział w pracach następujących komitetów i grup roboczych:

- Komitet Zarządzający ds. Mediów (CDMC): uczestniczy dr Karol Jakubowicz, dyrektor Departamentu Strategii i Analiz Biura KRRiT, który pełni funkcję przewodniczącego Biura CDMC; CDMC określa kierunki działania w dziedzinie mediów, w Komitecie uczestniczą przedstawiciele wszystkich krajów członkowskich Rady Europy.
- Stały Komitet ds. Telewizji Transgranicznej (T-TT): uczestniczy od 1993 roku dr Karol Jakubowicz; zadaniem Komitetu jest formułowanie rekomendacji co do zastosowania Konwencji o Telewizji Ponadgranicznej oraz podejmowanie starań na rzecz rozstrzygnięcia konfliktów wynikających z zastosowania Konwencji.
- Grupa specjalistów Rady Europy ds. różnorodności mediów (MM-S-MD): grupa nowo powołana, w jej pracach uczestniczy Paweł Stępka, specjalista w Departamencie Integracji Europejskiej i Współpracy z Zagranicą; do głównych zadań postawionych przed grupą należy badanie wpływu koncentracji mediów na różnorodność kulturową i pluralizm mediów z uwzględnieniem środowiska cyfrowego oraz aktualizacja Zalecenia nr R (94) 13 na temat środków promujących przejrzystość w mediach oraz nr R (99) 1 na temat środków promujących pluralizm w mediach. W celu aktualizacji obu zaleceń powołano czteroosobową grupę roboczą, w skład której wchodzi przedstawiciel KRRiT. To gremium ma za zadanie dokonanie pogłębionej analizy obu tekstów oraz zaproponowanie nowych zapisów uwzględniających technologiczny i ekonomiczny rozwój rynku mediów jak również technologicznie neutralne podejście. Udział w pracach tej grupy specjalistów obejmuje ponadto analizowanie wyników badań zleczonych przez Radę Europy w zakresie różnorodności i pluralizmu mediów a także monitorowanie rozwoju koncentracji mediów w państwach członkowskich.
- Ponadto w roku 2005 Małgorzata Pęk, zastępca dyrektora ds. prawnomiędzynarodowych brała udział w pracach powołanej przez Radę Europy grupy roboczej *ad hoc* ds. praw wyłącznych i prawa publiczności do informacji (MM-WG-EX). Grupa ta została powołana do zakończenia prac redakcyjnych nad projektem rekomendacji w sprawie prawa do informacji o ważnych wydarzeniach będących przedmiotem praw wyłącznych.

Informacje o pracach grup eksperckich Rady Europy zamieszczono w „Informacji o podstawowych problemach radiofonii i telewizji”

Przedstawiciel KRRiT uczestniczy w pracach Stałego Komitetu ds. Praw Autorskich i Praw Pokrewnych WIPO. Przedmiotem prac Komitetu jest wypracowanie projektu nowego traktatu WIPO o ochronie organizacji nadawczych. Stały Komitet ds. Praw Autorskich i Praw Pokrewnych (SCCR), działa w strukturach Światowej Organizacji Własności Intelektualnej (WIPO), a jego posiedzenia mają miejsce dwa razy do roku. Stały komitet bada różne aspekty praw autorskich i pokrewnych; od 1998 roku SCCR pracuje nad uaktualnieniem ochrony praw pokrewnych organizacji nadawczych, w nowym instrumencie prawa międzynarodowego. Prace związane z realizacją tego zadania wymagają analizy kolejnych redakcji projektu traktatu, a w ślad za tym zgłaszania uwag do instrukcji negocjacyjnej zatwierdzanej przez instytucję wiodącą tj. Ministerstwo Kultury, uczestnictwo w spotkaniach koordynacyjnych państw członkowskich Wspólnoty Europejskiej oraz uczestnictwo w posiedzeniu SCCR, podczas którego Komisja Europejska prezentuje wspólne stanowisko Wspólnoty Europejskiej i jej państw członkowskich, a także sporządzenie sprawozdań z przebiegu SCCR.

Europejska Platforma Ciał Regulujących (EPRA) jest forum dyskusyjnym. Podczas posiedzeń mających miejsce 2 razy w roku organizuje się sesje plenarne i grupy robocze poświęcone istotnym dla pracy regulatorów tematom. W 2005 roku dotyczyły one m.in. takich tematów jak: „Kontrolowanie przez regulatorów kanałów zawierających programy nawołujące do nienawiści rasowej”, sponsoring i *product placement* w nowelizacji dyrektywy „O telewizji bez granic”, prezentacja kierunków nowelizacji dyrektywy „O telewizji bez granic” przez Komisję Europejską, funkcjonowanie nowych mediów.

Członkiem Rady EPRA została powtórnie wybrana w 2005 roku Izabella Chruślińska, dyrektor Departamentu Integracji Europejskiej i Współpracy z Zagranicą w Biurze KRRiT.

Praca w Radzie wykonawczej polega na przygotowywaniu merytorycznym programów posiedzeń EPRA, przewodniczeniu podczas posiedzeń EPRA grupom roboczym oraz w 2005 roku w pracach związanych z przygotowaniem nowych dokumentów umożliwiających przeniesienie sekretariatu EPRA do Strasburga, do Europejskiego Obserwatorium Audiowizualnego.

Współpraca bilateralna

9.12 W 2005 roku w ramach kontynuacji wcześniej wypracowanych kierunków współpracy bilateralnej KRRiT zorganizowała wizytę studyjną pracowników litewskiej Rady oraz przyjmowała wizytę przewodniczącego i członków litewskiej Rady. W ramach tych wizyt miało miejsce połączone z dyskusją spotkanie z członkami KRRiT oraz dyrektorami departamentów Biura KRRiT. Przedmiotem zainteresowania litewskiej Rady była szczególnie polityka koncesyjna oraz implementacja wspólnotowej polityki audiowizualnej KRRiT. Ponadto litewska Rada odbyła spotkania w TVN i TVN-24.

Szczególnie aktywną działalność Krajowa Rada prowadzi w odniesieniu do Ukrainy. Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji aktywnie włączyła się w działania na rzecz polsko - ukraińskiej współpracy jeszcze w latach 90-tych. KRRiT stara się realizować w praktyce kierunki tzw. wielkiej polityki, Ukraina jest dla Polski strategicznym partnerem. Ostatnio w kontekście członkostwa Polski w Unii Europejskiej wiele mówiono w naszym kraju o miejscu Ukrainy w poszerzonej Europie, o zadaniach Polski w tym kontekście. Zdecydowana większość polskiej klasy politycznej uważa, że wypracowanie miejsca dla Ukrainy w przyszłej Unii Europejskiej wymaga wsparcia Polski i uznaje, że jest to ważne zadanie zarówno z powodów geopolitycznych, jak i gospodarczych oraz stanowi jedno z ważniejszych wyzwań naszej polityki europejskiej.

KRRiT stara się inicjować działania dotyczące różnych aspektów mediów. Wiele zrobiono na rzecz polsko-ukraińskiej współpracy przygranicznej w dziedzinie mediów elektronicznych. W tym celu KRRiT zorganizowała kilka spotkań i konferencji z udziałem przedstawicieli mediów regionalnych z Polski i Ukrainy. KRRiT współpracuje z odpowiednikiem Krajowej Rady Radiofonii i Telewizji na Ukrainie – Narodową Radą ds. Telewizji i Radia, z którą ma podpisaną umowę o wzajemnej współpracy. W latach 2003 - 2004 KRRiT zrealizowała wspólnie z BBC World z Wielkiej Brytanii i Centrum Inicjatyw Medialnych na Ukrainie wspólny projekt Unii Europejskiej „Wsparcie dla Niezależnych Mediów na Ukrainie”. W ramach tego projektu ukraińscy dziennikarze i ludzie mediów mieli okazję spotkać się i porozmawiać z przedstawicielami najważniejszych mediów w Polsce, w tym w szczególności mediów publicznych.

Kontynuacją tego projektu była realizacja przez KRRiT w 2005 roku w ramach Programu Wsparcia i Pomocy Technicznej Rady Europy, cyklu staży dla dziennikarzy ukraińskich mediów regionalnych oraz organizacja konferencji w Kijowie poświęconej mediom publicznym. Staże te objęły dziennikarzy i menedżerów z Odessy, Mykołajewa, Sum, Charkowa i Berdiańska. KRRiT organizowała staże w Gazecie Wyborczej (w tym w wydaniach regionalnych), Gazecie Olsztyńskiej, TVN-24, TVP 3 Regionalnej.

Organizacja konferencji i seminariów międzynarodowych

Publiczne i komercyjne środki masowego przekazu jako europejskie wyzwanie dla Ukrainy. Czynniki regionalny

9.13 Konferencja współorganizowana przez KRRiT i Radę Europy w Kijowie: wspólnie z Internews - Ukraina i Stowarzyszeniem Niezależnych Nadawców Ukrainy. W konferencji kijowskiej brali udział obok ekspertów ukraińskich, eksperci z Polski, Danii, Czech i Bośni-Hercegowiny. Po zakończeniu wyborów prezydenckich 2005 roku i zwycięstwie pomarańczowej rewolucji rozpoczęto na Ukrainie dyskusję o konieczności stworzenia na bazie radiofonii i telewizji państwowej systemu nadawcy publicznego.

Celem konferencji było omówienie w kontekście polityki UE i Rady Europy oraz doświadczeń wybranych krajów europejskich, w tym Polski, zagrożeń i szans stworzenia systemu nadawcy publicznego, a także stworzenie grupy roboczej i praktycznych rekomendacji dla rządu Ukrainy oraz innych organów władzy państwowej i samorządów lokalnych w odniesieniu do warunków tworzenia systemu nadawców publicznych oraz zachowania równowagi pomiędzy sektorem komercyjnym a publicznym na poziomie krajowym i regionalnym.

Uczestnikami konferencji byli przedstawiciele organów władzy państwowej, menadżerowie stacji telewizyjnych i radiowych, dziennikarze, przedstawiciele dziennikarskich instytucji oświatowych, organizacji społecznych sektora medialnego, medialnych organizacji związków zawodowych na Ukrainie.

Dostęp mniejszości narodowych i etnicznych do mediów elektronicznych – stan prawny, praktyka działania i perspektywy

9.14 Konferencja ta z udziałem przedstawiciela Rady Europy została zorganizowana wspólnie przez KRRiT i MSWiA. Konferencja jest trzecią w cyklu konferencji o tej tematyce realizowanych przez KRRiT w latach 2000 - 2005. W styczniu 2005 roku przyjęto ustawę o ochronie mniejszości narodowych i etnicznych oraz języku regionalnym, kończąc tym samym wieloletni proces tworzenia regulacji dotyczących statusu mniejszości w naszym kraju. Z kolei w roku ubiegłym Rada Europy zakończyła proces monitorowania wykonania przez Polskę Ramowej Konwencji Rady Europy o mniejszościach narodowych i etnicznych.

W roku ubiegłym polski rząd przyjął Krajowy Program Przeciwdziałania Dyskryminacji Rasowej, Ksenofobii i Związanej z Nimi Nietolerancji. Przyjęcie tego programu wynikało z podpisania przez Polskę deklaracji z 2001 roku będącej efektem konferencji w Durbanie. W związku z tym organizatorzy konferencji uznali, że należy przybliżyć nadawcom i przedstawicielom mniejszości narodowych i etnicznych wiedzę na temat nowych regulacji prawnych oraz wynikających z nich obowiązków, w odniesieniu do uprawnień mniejszości w zakresie dostępu do mediów elektronicznych. Ponadto należy

podjąć próbę wspólnej refleksji wszystkich środowisk i instytucji, jakie współpracują w tej dziedzinie, nad skuteczniejszą realizacją ustawowych obowiązków oraz nad perspektywami współpracy.

Wśród najistotniejszych wniosków – postulatów na zakończenie konferencji znalazł się postulat wypracowania stałych mechanizmów współpracy pomiędzy nadawcami publicznymi a przedstawicielami mniejszości narodowych i etnicznych, które będą funkcjonowały niezależnie od zmian personalnych w mediach publicznych. Jednym z wielokrotnie przewijających się postulatów, zarówno ze strony mniejszości jak i przedstawiciela KRRiT, było utworzenie stanowiska do spraw programów mniejszościowych przy Zarządzie Telewizji Polskiej SA, a być może również w rozgłośniach regionalnych polskiego radia. Osoba pełniąca tego typu funkcję miałaby za zadanie, nie tylko odpowiadać za rozwiązywanie już zaistniałych problemów, ale również a może przede wszystkim, na drodze rozmów i mediacji, koordynować realizację wspólnych pomysłów, wspólnych rozwiązań. Drugą istotną propozycją było stworzenie w przyszłości grupy roboczej, która wypracowałaby model tworzenia kosztorysów audycji mniejszościowych a także model funkcjonowania audycji mniejszościowych w strukturach publicznych nadawców.

9.15 Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji świadoma znaczenia spraw dostępu mniejszości narodowych i etnicznych do mediów, po raz pierwszy w historii istnienia wolnego rynku mediów przygotowując „Strategię Państwa Polskiego w dziedzinie mediów elektronicznych na lata 2005-2020”, zaproponowała odrębne przepisy dotyczące tej problematyki.

11 października 2005 roku Rada Ministrów przyjęła „Strategię” jako dokument rządowy i rekomendowała nowej Radzie Ministrów, wyłonionej po wyborach parlamentarnych, dalsze prace z uwzględnieniem założeń zawartych w tym opracowaniu.

W zakresie dotyczącym mniejszości narodowych i etnicznych w „Strategii” rekomenduje się w szczególności, aby Polska podjęła działania zmierzające do realizacji uwag, zawartych w rezolucji Komitetu Ministrów Rady Europy w sprawie monitorowania wykonania przez Polskę ramowej Konwencji Rady Europy o ochronie mniejszości narodowych i etnicznych. Przy realizacji tego zadania należy w szczególności uwzględnić następujące kwestie:

- wprowadzanie w sektorze mediów zmian zwłaszcza w zakresie tworzenia dodatkowych audycji radiowych i polepszania ich geograficznego zasięgu w stosunku do rozproszonych mniejszości narodowych;
- przywiązywanie większego znaczenia do stałego angażowania osób należących do mniejszości narodowych w tworzenie audycji adresowanych do mniejszości.

Regulacja reklamy audiowizualnej w Unii Europejskiej w dobie konwergencji

9.16 Seminarium z udziałem ekspertów z Włoch, Niemiec, Wielkiej Brytanii, Francji, a także polskich ekspertów zarówno z kręgów akademickich, sektora nowych mediów, jak i prawników specjalizujących się w problematyce reklamy audiowizualnej.

Celem seminarium była analiza wspólnotowych ram prawnych w zakresie odnoszącym się do nowych form reklamy audiowizualnej i sponsoringu, w świetle dyskusji nad rewizją postanowień dyrektywy „O telewizji bez granic”, a także komunikatu interpretacyjnego Komisji Europejskiej z 2004 roku w sprawie prawnych aspektów przepisów dotyczących reklamy telewizyjnej w dyrektywie „O telewizji bez granic” oraz stosowanych rozwiązań krajowych.

W ramach czterech paneli tematycznych dyskutowano o takich tematach jak:

- Rola i znacznie jakościowych i ilościowych wymogów reklamowych określonych w dyrektywie „O telewizji bez granic”;
- Reklama w nowych linearnych usługach audiowizualnych (jak np. webcasting) w świetle regulacji wspólnotowych;
- Dopuszczalność i warunki stosowania reklamy interaktywnej, wirtualnej i split screen – praktyka wybranych państw członkowskich Unii Europejskiej;
- *Product placement* a reklama ukryta.

Uczestnikami seminarium byli przedstawiciele sektora mediów elektronicznych, w szczególności nadawców, a także przedstawiciele nowych mediów internetowych, prawnicy specjalizujący się w tej tematyce, eksperci z kręgów akademickich, przedstawiciele agencji reklamowych i domów medialnych, a także specjaliści z instytucji administracji publicznej i organizacji konsumenckich.

Przygotowywanie opracowań z zakresu problematyki sektora mediów elektronicznych w Europie

9.17 W 2005 roku KRRiT przyjęła następujące opracowania:

- Kanały tematyczne w ofercie nadawców publicznych w Europie

Celem opracowania był przegląd uregulowań państw członkowskich UE w odniesieniu do tworzenia przez nadawców programów tematycznych oraz sposobu ich koncesjonowania. Szczególnie ciekawym zagadnieniem w tym kontekście są wymagania w zakresie nadawanych w tych programach reklam oraz ewentualnych różnic pomiędzy nadawcami publicznymi a komercyjnymi w tym względzie. Potrzeba takiej analizy wiąże się z rozwojem polskiego rynku programów tematycznych oraz z planami telewizji publicznej uruchomienia pierwszego tego rodzaju programu.

- Radio internetowe w Europie - szanse i wyzwania

Celem opracowania było ukazanie dynamiki rozwoju oraz specyfiki rynku ściśle związanego z rozwojem szerokopasmowego Internetu jak również technologią Wi-Fi. Na tle sytuacji w państwach UE, Stanach Zjednoczonych przedstawiony został rozwijający się rynek w Polsce (np. Radionet czy Radio Trzepak). Temat ten wydaje się być szczególnie ciekawy w kontekście stanowisk niektórych państw członkowskich wobec objęcia mediów internetowych zakresem dyrektywy „O telewizji bez granic”.

- Informacja na temat wybranych wspólnotowych uregulowań prawnych dotyczących reklamy

Opracowanie to zawierało omówienie wybranych aktów prawa wspólnotowego dotyczących reklamy poszczególnych produktów i usług.

Wspólnotowy porządek prawny zawiera szereg aktów prawnych odnoszących się do reklamy; są to zarówno przepisy o charakterze horyzontalnym, dotyczące wszystkich form reklamy czy też reklamy prowadzonej w określonym medium, jak również szczególnych przepisów odnoszących się do reklamy danego typu produktów czy usług.

- Przegląd modeli ciał regulacyjnych na przykładzie wybranych państw

Opracowanie koncentrowało się na fenomenie regulatora rynku mediów elektronicznych, który funkcjonuje we wszystkich państwach członkowskich UE. Z jednej strony celem opracowania było określenie cech wspólnych tych podmiotów w zakresie ich kompetencji, struktury czy stopnia niezależności z drugiej natomiast przedstawienie różnych rozwiązań stosowanych w państwach Unii Europejskiej. Oprócz wprowadzającej części teoretycznej, w opracowaniu szczegółowej analizie poddane zostały przypadki dwóch typów regulatorów: regulatorzy klasyczni (przykład francuskiej CSA oraz węgierskiej ORTT) oraz „konwergentni” (przykład brytyjskiego OFCOM oraz włoskiej AGCOM). Ponadto omówiony został przykład irlandzkiej BCI, reprezentującej grupę regulatorów, którzy w najbliższym czasie mają zostać zreformowani.

- Polityka na rzecz ochrony pluralizmu w mediach na przykładzie wybranych państw europejskich

Celem opracowania było wyróżnienie modeli, które pozwalają państwom na zachowanie tzw. pluralizmu w mediach. Szczególną uwagę zwrócono na tzw. przepisy antykoncentracyjne przyjęte przez niektóre państwa europejskie. Treść tych przepisów zestawiono z innymi elementami mającymi wpływ na zachowanie pluralizmu w mediach np. pozycja mediów publicznych czy mechanizmy gwarantujące zachowanie różnorodności treści. Potrzeba przygotowania wspomnianej analizy wiązała się z aktualnie toczącą się dyskusją na ten temat. Opracowanie bazuje w głównej mierze na materiałach posiadanych przez Departament Integracji Europejskiej i Współpracy z Zagranicą, jak również na dostępnej literaturze dotyczącej ochrony pluralizmu w mediach.

Wszystkie opracowania znajdują się na stronie internetowej KRRiT

X. DZIAŁALNOŚĆ KRAJOWEJ RADY RADIOFONII I TELEWIZJI W ZAKRESIE OPŁAT ABONAMENTOWYCH I POZAABONAMENTOWYCH

Podstawy prawne

10.1 Do 16 czerwca 2005 roku kwestie pobierania opłat abonamentowych za używanie odbiorników radiofonicznych i telewizyjnych, odsetek za zwłokę w ich uiszczaniu, opłat za używanie niezarejestrowanych odbiorników, ustalania wysokości opłat abonamentowych rtv, podziału wpływów z tytułu abonamentu rtv na spółki radiofonii i telewizji publicznej, a także zwolnień od opłat abonamentowych oraz umarzania lub rozkładania na raty zaległości w opłatach abonamentowych regulowały przepisy ustawy z 29 grudnia 1992 roku o radiofonii i telewizji (tekst jednolity Dz. U. z 2004 roku Nr 253, poz. 2531 oraz z 2005 roku Nr 17, poz. 141).

Zgodnie z art. 6 ust. 2 pkt 6 ustawy o radiofonii i telewizji do zadań KRRiT należało określanie opłat abonamentowych za używanie odbiorników radiofonicznych i telewizyjnych.

Na podstawie art. 48 ust. 3 ustawy Krajowa Rada określała, w drodze rozporządzenia, wysokość opłaty abonamentowej za używanie odbiornika radiofonicznego oraz opłaty abonamentowej za używanie odbiornika telewizyjnego albo odbiornika radiofonicznego i telewizyjnego, sposób i tryb wnoszenia tych opłat, a także mogła określić przypadki, w których umarza lub rozkłada na raty zaległości w płatności opłat abonamentowych. Krajowa Rada mogła też, ze względów społecznych, przyznać niektórym kategoriom osób zniżki lub zwolnienia od opłat abonamentowych.

W przypadku stwierdzenia używania niezarejestrowanego odbiornika radiofonicznego lub telewizyjnego (art. 49 ust. 2 ustawy) pobierano opłatę w wysokości stanowiącej trzydziestokrotność miesięcznej opłaty abonamentowej obowiązującej w dniu stwierdzenia używania niezarejestrowanego odbiornika. Opłaty te pobierane były przez jednostki Poczty Polskiej (art. 49 ust. 5 ustawy) i po potrąceniu umownego wynagrodzenia (50% wpływów z tej opłaty - art. 51 ust. 5 ustawy) przekazywane na wyodrębniony rachunek bankowy Krajowej Rady.

Za zwłokę w uiszczaniu opłat pobierano odsetki ustawowe (art. 49 ust. 4). Po potrąceniu umownego wynagrodzenia jednostki Poczty Polskiej przekazywały te wpływy na rachunek bankowy KRRiT (art. 49 ust. 5).

Wpływy z opłat abonamentowych za używanie odbiorników radiofonicznych i telewizyjnych, opłat za używanie niezarejestrowanych odbiorników oraz odsetek ustawowych, po potrąceniu wynagrodzenia umownego dla jednostek Poczty Polskiej, były w całości przeznaczane przez Krajową Radę na działalność spółek radiofonii i telewizji publicznej (art. 50 ust. 1).

Krajowa Rada (art. 50 ust. 2 ustawy) ustalała corocznie, nie później niż do 30 czerwca, sposób podziału wpływów między spółki publicznej radiofonii i telewizji w następnym roku kalendarzowym, w tym minimalny udział terenowych oddziałów spółek.

Postanowienie zawarte w art. 50 ust. 3 ustawy obligowało Przewodniczącego Krajowej Rady do niezwłocznego przekazania spółkom radiofonii i telewizji publicznej należnych im udziałów we wpływach.

10.2 Trybunał Konstytucyjny w wyroku z 9 września 2004 roku zakwestionował tryb ustanawiania wysokości opłat abonamentowych za używanie odbiorników radiofonicznych i telewizyjnych w drodze rozporządzenia Krajowej Rady Radiofonii i Telewizji. W uzasadnieniu do wyroku Trybunał Konstytucyjny stwierdził, że wykonywanie zadań radiofonii i telewizji publicznej, które składają się na misję, określoną w ustawie o radiofonii i telewizji, wymaga zapewnienia odpowiednich nakładów finansowych. Opłaty abonamentowe za używanie odbiorników radiofonicznych i telewizyjnych zostały określone jako przymusowe, bezzwrotne świadczenie publicznoprawne, służące realizacji konstytucyjnych zadań państwa. Opłaty abonamentowe są więc rodzajem daniny publicznej, którą od pozostałych danin, wskazanych w art. 217 Konstytucji RP, odróżnia celowy charakter. Uznanie opłaty abonamentowej jako daniny publicznej, wywołuje następstwo w postaci rygoru, jaki towarzyszy nakładaniu takiego obowiązku na obywateli – tzn. może być nałożony jedynie w drodze ustawy. Trybunał Konstytucyjny nakazał ustawodawcy dostosowanie przepisów prawa w ciągu roku.

10.3 16 czerwca 2005 roku weszła w życie ustawa z 21 kwietnia 2005 roku o opłatach abonamentowych (Dz. U. Nr 85 poz. 728).

Na podstawie art. 1 ww. ustawy opłaty abonamentowe pobiera się w celu umożliwienia realizacji misji publicznej przez spółki radiofonii i telewizji publicznej.

Zgodnie z art. 3 ust. 1 ustawy wysokość miesięcznej opłaty abonamentowej w danym roku kalendarzowym wynosi:

- 1) za używanie odbiornika radiofonicznego – 0,7% minimalnego wynagrodzenia za pracę, ustalonego na podstawie ustawy z 10 października 2002 roku o minimalnym wynagrodzeniu za pracę (Dz. U. z 2002 roku Nr 200, poz. 1679 oraz z 2004 roku Nr 240, poz. 2407);
- 2) za używanie odbiornika telewizyjnego albo odbiornika radiofonicznego i telewizyjnego – 2,2% wynagrodzenia, o którym mowa w pkt 1).

Po wejściu w życie przepisów ustawy z 1 lipca 2005 roku o zmianie ustawy o minimalnym wynagrodzeniu za pracę oraz zmianie innych ustaw (Dz. U. Nr 157, poz. 1314) art. 3 ust. 1 ustawy o opłatach abonamentowych uzyskał brzmienie:

„1. Wysokość miesięcznej opłaty abonamentowej w danym roku kalendarzowym wynosi:

- 1) za używanie odbiornika radiofonicznego – 5,94 zł;
- 2) za używanie odbiornika telewizyjnego albo odbiornika radiofonicznego i telewizyjnego – 18,68 zł”.

„1a. Kwoty, o których mowa w ust.1, są waloryzowane w każdym roku średniorocznym wskaźnikiem cen towarów i usług konsumpcyjnych ogółem, ustalonym w ustawie budżetowej”.

Ww. przepisy ustawy obowiązują od 1 stycznia 2006 roku.

Na podstawie art. 3 ust. 5 ww. ustawy Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji może określić do 31 maja każdego roku, w drodze rozporządzenia, niższą niż ustalona w ust. 1 wysokość opłat abonamentowych na następny rok kalendarzowy, z uwzględnieniem prognozowanych kosztów realizacji misji publicznej przez spółki radiofonii i telewizji publicznej, możliwości pokrywania kosztów realizacji misji oraz stopnia i sposobu wykorzystania środków w roku ubiegłym.

Zgodnie z art. 3 ust. 6 ww. ustawy Krajowa Rada określa, w drodze rozporządzenia, zniżki za uiszczanie opłat abonamentowych z góry za okres dłuższy niż jeden miesiąc, uwzględniając prognozowaną, na podstawie liczby osób uiszczających opłaty z góry za okres dłuższy niż jeden miesiąc w roku poprzednim, liczbę osób korzystających z tych zniżek oraz konieczność zapewnienia pokrycia kosztów realizacji misji.

Ustawa ta w art. 4 określiła kategorie osób zwolnionych od opłat abonamentowych. Zwolnienia od opłat nie przysługują osobom, które pozostają we wspólnym gospodarstwie domowym, z co najmniej dwiema osobami, które ukończyły 26. rok życia, niespełniającymi warunków do uzyskania tych zwolnień. Zwolnienia od opłat abonamentowych przysługują od pierwszego dnia miesiąca następującego po miesiącu, w którym złożono w placówce operatora publicznego oświadczenie o spełnieniu warunków do korzystania z tych zwolnień i przedstawiono dokumenty potwierdzające uprawnienie do tych zwolnień.

Zgodnie z art. 12 ustawy prawo do zwolnień od opłat abonamentowych zachowują osoby, które korzystały z tego prawa na podstawie dotychczasowych przepisów, pod warunkiem złożenia w terminie 6 miesięcy od dnia wejścia w życie ustawy, oświadczenia o spełnieniu warunków do korzystania ze zwolnienia od opłat abonamentowych.

Rodzaje dokumentów potwierdzających uprawnienia do zwolnień od opłat abonamentowych oraz wzory oświadczeń o spełnieniu warunków do korzystania z tych zwolnień – na podstawie art. 4 ust. 5 ustawy o opłatach abonamentowych - Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji określiła w rozporządzeniach: z 2 czerwca 2005 roku w sprawie rodzajów dokumentów oraz wzoru oświadczenia potwierdzających uprawnienia do zwolnień od opłat abonamentowych (Dz. U. Nr 104, poz. 879) oraz z 30 sierpnia 2005 roku zmieniającym rozporządzenie w sprawie rodzajów dokumentów oraz wzoru oświadczenia potwierdzających uprawnienia do zwolnień od opłat abonamentowych (Dz. U. Nr 181, poz. 1523).

Ustawa o opłatach abonamentowych (art. 2 ust. 5 pkt 2) rozszerzyła katalog podmiotów uprawnionych do wnoszenia jednej opłaty abonamentowej rtv bez względu na liczbę używanych odbiorników rtv o niepubliczne jednostki organizacyjne systemu oświaty oraz niepaństwowe szkoły wyższe.

Na podstawie art. 5 ust. 1 ww. ustawy odbiorniki radiofoniczne i telewizyjne podlegają, dla celów pobierania opłat abonamentowych za ich używanie, zarejestrowaniu w placówkach operatora publicznego. Obowiązkowi rejestracji nie podlegają odbiorniki radiofoniczne i telewizyjne wykorzystywane do tworzenia, rozpowszechniania i rozprowadzania programów, audycji i innych przekazów oraz odbiorniki przeznaczone do sprzedaży (art. 5 ust. 2).

Zgodnie z art. 5 ust. 3 tej ustawy w przypadku stwierdzenia używania

niezarejestrowanego odbiornika radiofonicznego lub telewizyjnego pobiera się opłatę w wysokości stanowiącej trzydziestokrotność miesięcznej opłaty abonamentowej obowiązującej w dniu stwierdzenia używania niezarejestrowanego odbiornika. Opłata ta pobierana jest przez jednostki operatora publicznego (art. 6 ust.1) i po potrąceniu umownego wynagrodzenia w wysokości 50% wpływów z tej opłaty (art. 7 ust. 8) przekazywana jest na wyodrębniony rachunek KRRiT (art. 7. ust. 9).

Kontrolę wykonywania obowiązku rejestracji odbiorników radiofonicznych i telewizyjnych oraz obowiązku uiszczania opłaty abonamentowej prowadzi operator publiczny (art. 7 ust. 1).

Wyodrębniony rachunek Krajowej Rady Radiofonii i Telewizji, na którym gromadzone są wpływy z pobranych opłat abonamentowych, odsetek za zwłokę w uiszczaniu tych opłat oraz opłat za używanie niezarejestrowanych odbiorników rtv i odsetek za zwłokę w ich uiszczaniu jest prowadzony przez Bank Gospodarstwa Krajowego (art. 6 ust. 3).

Do opłat abonamentowych oraz do opłaty za używanie niezarejestrowanego odbiornika radiofonicznego lub telewizyjnego (art. 7 ust.3) stosuje się przepisy o postępowaniu egzekucyjnym w administracji w zakresie egzekucji obowiązków o charakterze pieniężnym. Uprawnionymi do żądania wykonania obowiązku rejestracji odbiorników oraz uiszczania opłaty abonamentowej w drodze egzekucji administracyjnej są kierownicy jednostek operatora publicznego (art. 7 ust. 5).

W przypadku opóźnienia w uiszczaniu opłaty abonamentowej (art. 7 ust. 4) naliczane są odsetki w wysokości jak dla zaległości podatkowych w rozumieniu ustawy z 29 sierpnia 1997 roku Ordynacja podatkowa.

Na podstawie art. 8 ust. 1 ustawy wpływy z pobranych opłat abonamentowych oraz odsetek za zwłokę w uiszczaniu tych opłat oraz opłat za używanie niezarejestrowanego odbiornika radiofonicznego lub telewizyjnego – po potrąceniu umownego wynagrodzenia za te usługi, są przeznaczone wyłącznie na realizację przez nadawców publicznej radiofonii i telewizji misji publicznej, w wysokości nieprzekraczającej wydatków ponoszonych w związku z realizacją tej misji.

Wysokość opłat abonamentowych oraz poziom zniżek

10.4 W okresie od 1 stycznia do 30 września 2005 roku zgodnie z art. 13 ustawy o opłatach abonamentowych obowiązywały opłaty abonamentowe, określone w dotychczasowych przepisach tzn. w rozporządzeniu Krajowej Rady Radiofonii i Telewizji z 29 czerwca 2004 roku (Dz. U. Nr 160, poz. 1676), zmieniającym rozporządzenie z 27 czerwca 1996 roku w sprawie opłat abonamentowych za używanie odbiorników radiofonicznych i telewizyjnych w wysokości:

- za używanie odbiornika radiofonicznego

- 5,00 zł za jeden miesiąc,
- 9,75 zł za dwa miesiące,
- 14,60 zł za trzy miesiące,
- 19,45 zł za cztery miesiące,
- 24,30 zł za pięć miesięcy,
- 29,10 zł za sześć miesięcy,

- 33,90 zł za siedem miesięcy,
  - 38,60 zł za osiem miesięcy,
  - 43,30 zł za dziewięć miesięcy,
  - 47,90 zł za dziesięć miesięcy,
  - 52,40 zł za jedenaście miesięcy,
  - 56,80 zł za rok;
- za używanie odbiornika telewizyjnego lub telewizyjnego i radiofonicznego
- 15,80 zł za jeden miesiąc,
  - 30,80 zł za dwa miesiące,
  - 46,10 zł za trzy miesiące,
  - 61,40 zł za cztery miesiące,
  - 76,80 zł za pięć miesięcy,
  - 91,90 zł za sześć miesięcy,
  - 107,10 zł za siedem miesięcy,
  - 122,10 zł za osiem miesięcy,
  - 136,80 zł za dziewięć miesięcy,
  - 151,40 zł za dziesięć miesięcy,
  - 165,60 zł za jedenaście miesięcy,
  - 179,50 zł za rok.

10.5 Przepis art. 14 ust. 1 pkt 2) ustawy o opłatach abonamentowych zobowiązał Krajową Radę Radiofonii i Telewizji do określenia w drodze rozporządzenia, w terminie do 30 czerwca 2005 roku wysokości opłat abonamentowych na okres od 1 października do 31 grudnia 2005 roku. Krajowa Rada w rozporządzeniach: z 2 czerwca 2005 roku w sprawie wysokości opłat abonamentowych za używanie odbiorników radiofonicznych i telewizyjnych oraz zniżek za ich uiszczanie z góry za okres dłuższy niż jeden miesiąc (Dz. U. Nr 104, poz. 878) oraz z 23 sierpnia 2005 roku zmieniającym rozporządzenie w sprawie wysokości opłat abonamentowych za używanie odbiorników radiofonicznych i telewizyjnych oraz zniżek za ich uiszczanie z góry za okres dłuższy niż jeden miesiąc (Dz. U. Nr 170, poz. 1428) ustaliła opłaty abonamentowe za używanie odbiorników radiofonicznych i telewizyjnych od 1 października 2005 roku do 31 grudnia 2005 roku w wysokości:

- 1) za używanie odbiornika radiofonicznego – 5,00 zł za jeden miesiąc;
- 2) za używanie odbiornika telewizyjnego lub telewizyjnego i radiofonicznego – 15,80 zł za jeden miesiąc.

Zniżki za uiszczanie opłat abonamentowych za używanie odbiorników radiofonicznych i telewizyjnych z góry za okres dłuższy niż jeden miesiąc od 1 października 2005 roku do 31 grudnia 2005 roku wynosiły:

- 1) za używanie odbiornika radiofonicznego:

- a) 3,0% miesięcznej opłaty za uiszczenie opłaty za dwa miesiące z góry,
  - b) 2,7% miesięcznej opłaty za uiszczenie opłaty za trzy miesiące z góry;
- 2) za używanie odbiornika telewizyjnego lub telewizyjnego i radiofonicznego:
- a) 3,0% miesięcznej opłaty za uiszczenie opłaty za dwa miesiące z góry,
  - b) 2,7% miesięcznej opłaty za uiszczenie opłaty za trzy miesiące z góry.

Wysokość opłat abonamentowych za używanie odbiorników radiofonicznych i telewizyjnych od 1 października 2005 roku do 31 grudnia 2005 roku, po uwzględnieniu zniżek, wynosiły:

- za używanie odbiornika radiofonicznego:

- a) 9,70 zł za dwa miesiące,
- b) 14,60 zł za trzy miesiące;

- za używanie odbiornika telewizyjnego lub telewizyjnego i radiofonicznego:

- a) 30,80 zł za dwa miesiące,
- b) 46,10 zł za trzy miesiące.

10.6 2 czerwca 2005 roku Krajowa Rada przyjęła rozporządzenie w sprawie wysokości opłat abonamentowych za używanie odbiorników radiofonicznych i telewizyjnych oraz zniżek za ich uiszczenie z góry za okres dłuższy niż jeden miesiąc w 2006 roku. Ww. rozporządzenie zostało ogłoszone w Dzienniku Ustaw Nr 104, poz. 877.

Krajowa Rada ustaliła opłaty za używanie odbiorników radiofonicznych i telewizyjnych w roku 2006 w wysokości:

- za używanie odbiornika radiofonicznego – 5,20 zł za jeden miesiąc:
- za używanie odbiornika telewizyjnego lub telewizyjnego i radiofonicznego – 16,70 zł za jeden miesiąc.

Zniżki za uiszczenie opłat abonamentowych za używanie odbiorników radiofonicznych i telewizyjnych z góry za okres dłuższy niż jeden miesiąc w roku 2006 wynoszą:

- za używanie odbiornika radiofonicznego:

- 2,5% miesięcznej opłaty za uiszczenie opłaty za dwa miesiące z góry,
- 2,7% miesięcznej opłaty za uiszczenie opłaty za trzy miesiące z góry,
- 3,0% miesięcznej opłaty za uiszczenie opłaty za sześć miesięcy z góry,
- 5,2% miesięcznej opłaty za uiszczenie opłaty za rok z góry;

- za używanie odbiornika telewizyjnego lub telewizyjnego i radiofonicznego:

- 2,5% miesięcznej opłaty za uiszczenie opłaty za dwa miesiące z góry,
- 2,7% miesięcznej opłaty za uiszczenie opłaty za trzy miesiące z góry,
- 3,0% miesięcznej opłaty za uiszczenie opłaty za sześć miesięcy z góry,
- 5,2% miesięcznej opłaty za uiszczenie opłaty za rok z góry.

Wysokość opłat abonamentowych za używanie odbiorników radiofonicznych i telewizyjnych w roku 2006, po uwzględnieniu zniżek, wynosi:

- za używanie odbiornika radiofonicznego:

- 10,10 zł za dwa miesiące,
- 15,20 zł za trzy miesiące,
- 30,30 zł za sześć miesięcy,
- 59,20 zł za rok;

- za używanie odbiornika telewizyjnego lub telewizyjnego i radiofonicznego:

- 32,60 zł za dwa miesiące,
- 48,70 zł za trzy miesiące,
- 97,20 zł za sześć miesięcy,
- 190,0 zł za rok.

Opłaty wnoszone na poczet 2006 roku mogły być przyjmowane w 2005 roku według stawek obowiązujących od 1 stycznia 2006 roku.

Komunikat Przewodniczącego KRRiT w sprawie wysokości opłat abonamentowych obowiązujących od 1 stycznia 2006 roku został dwukrotnie (w dniach 25 listopada i 16 grudnia 2005 roku) opublikowany w dzienniku Rzeczpospolita, a także powielony w 9 tys. egzemplarzy i przesłany do jednostek Poczty Polskiej, w celu umieszczenia na tablicach informacyjnych.

Podział wpływów abonamentowych i pozaabonamentowych w 2005 roku pomiędzy spółki radiofonii i telewizji publicznej

10.7 Krajowa Rada uchwałą nr 329/2004 z 30 czerwca 2004 roku dokonała podziału wpływów abonamentowych z opłat za używanie odbiorników radiofonicznych i telewizyjnych prognozowanych na 2005 rok między spółki radiofonii i telewizji publicznej w sposób następujący:

Lp.	Spółki radiofonii i telewizji publicznej	udział %	KWOTA wpływów w tys. zł
1	2	3	4
I	Wpływy abonamentowe ogółem, z tego:	100,00	925 000
II	Środki wyodrębnione na zadania specjalne razem, z tego dla:	2,703	25 000
	1. Telewizji Polskiej S.A. w Warszawie z przeznaczeniem na częściowe pokrycie kosztów związanych z uruchomieniem z dniem 1 stycznia 2005 roku 4 nowych oddziałów terenowych	0,487	4 500
	2. Polskiego Radia S.A. w Warszawie w wysokości z przeznaczeniem na finansowanie:	2,216	20 500
	a) inwestycji związanej z cyfryzacją produkcji tekstowo-dźwiękowej	1,784	16 500
	b) modernizacji i wyposażenia siedziby Orkiestry Kameralnej Polskiego Radia Amadeus w Poznaniu	0,432	4 000

III	Środki do podziału na spółki radiofonii i telewizji publicznej, razem, z tego:	97,297 liczone jako 100,00	900 000
1.	Telewizja Polska S.A.	60,00	540 000
2.	Spółki radiofonii publicznej, razem	40,00	360 000

10.8 W ramach środków do podziału ustalonych dla Telewizji Polskiej S.A. na 2005 rok w kwocie 540,0 mln zł Krajowa Rada ustaliła na 2005 rok minimalną kwotę w prognozowanych wpływach abonamentowych przeznaczoną na finansowanie programów regionalnych i w rozłącznej sieci „Dwójki” w wysokości 190,0 mln zł oraz minimalną kwotę wpływów abonamentowych na finansowanie programów tworzonych przez oddziały terenowe do rozpowszechniania w programie ogólnokrajowym w wysokości 60,0 mln zł.

Lp.	TREŚĆ	udział % we wpływach	kwota w tys. zł
1	2	3	4
I.	Ogółem TVP S.A. w Warszawie, z tego:	100,00	540 000,0
1.	Program ogólnokrajowy TVP S.A., z tego:	64,81	350 000,0
1.1	<i>Zakład Główny w Warszawie</i>	53,70	290 000,0
1.2	<i>Oddziały Terenowe TVP S.A.</i>	11,11	60 000,0
2.	Oddziały Terenowe (finansowanie programu regionalnego i w rozłącznej sieci „Dwójki”)	35,19	190 000,0

10.9 KRRiT dokonała również następującego podziału prognozowanych wpływów z opłat abonamentowych w 2005 roku na poszczególne spółki radiofonii publicznej.

Lp.	Spółki radiofonii publicznej	udział %	Kwota w tys. zł
1	2	3	4
I	Wpływy abonamentowe, tego:	40,00	360 000
1.	Polskie Radio S.A., z tego: <i>Radio Polonia (na bezpośrednie koszty rozpowszechniania)</i>	21,244 0,396	191 200 3 493
2.	Spółki radiofonii regionalnej	18,756	168 800

10.10 Stosownie do postanowień art. 49 ust. 5 ustawy o radiofonii i telewizji oraz art. 6 ust. 1 ustawy o opłatach abonamentowych, a także ustaleń zawartych w umowie z 13 maja 1994 roku zawartej pomiędzy KRRiT a Poczta Polska oraz w Aneksie Nr 11 z 13 grudnia 2004 roku do umowy, jednostki Poczty Polskiej w 2005 roku, po potrąceniu należnego im wynagrodzenia umownego w wysokości 6,0% zainkasowanych wpływów, przekazały na rachunek bankowy Krajowej Rady środki pieniężne z tytułu:

- opłat abonamentowych w wysokości 892 866 tys. zł

Lp.	Wpływy abonamentowe przekazane na rachunek bankowy KRRiT w 2005 roku przez jednostki Poczty Polskiej	Kwota w tys. zł
I.	Ogółem , z tego:	892 866
1.	Za II i III dekadę grudnia 2004 r.	40 596
2.	Za 2005 rok bez II i III dekady grudnia 2005 r.	815 501
3.	Zaległe z 2002 roku wpływy z Urzędu ds. Kombatantów i Osób Represjonowanych	36 769

oraz

- wpływów uzyskanych poza opłatami abonamentowymi (tzw. wpływy pozaabonamentowe) tj. odsetki za zwłokę w uiszczaniu opłat abonamentowych, opłaty za używanie niezarejestrowanych odbiorników rtv, odsetki za zwłokę w ich uiszczaniu, odsetki za nieterminowe przekazywanie wpływów przez jednostki Poczty Polskiej, które łącznie z odsetkami od lokat bankowych, wyniosły 7 095 tys. zł.

Lp.	Wpływy pozaabonamentowe, które zasiły rachunek bankowy KRRiT w 2005 roku	Kwota w tys. zł
I.	Ogółem , z tego:	7 095
1.	Saldo z 2004 roku	684
2.	Za grudzień 2004 r. przekazane na rachunek KRRiT w styczniu 2005 r.	818
3.	Za okres: styczeń-listopad 2005 r.	5 593

Przekazywanie środków pieniężnych uzyskanych z opłat abonamentowych z rachunku KRRiT do spółek radiofonii i telewizji publicznej następowało według rzeczywistych, kasowych wpływów za daną dekadę miesiąca, na podstawie wyciągu bankowego, rozliczonych zgodnie z udziałami procentowymi wynikającymi z uchwały KRRiT nr 329/2004.

10.11 W 2005 roku z rachunku bankowego KRRiT przekazano do spółek radiofonii i telewizji publicznej kwotę w wysokości 892 866 tys. zł.

W ramach tej kwoty uwzględniono środki, które przekazał Urząd ds. Kombatantów i Osób Represjonowanych, jako zaległe należności z tytułu refundacji ulg w opłatach abonamentowych przyznanych kombatantom w 2002 roku w wysokości 36 769 tys. zł netto.

10.12 Wpływy abonamentowe w kwocie 892 866 tys. zł rozdysponowane pomiędzy spółki radiofonii i telewizji publicznej w 2005 roku stanowiły 96,53% w stosunku do prognozy (925 000 tys. zł) przyjętej w uchwale nr 329/2004 z 30 czerwca 2004 roku. Do wykonania planu zabrakło 32 134 tys. zł (tj. 3,47%).

10.13 Przekazywanie środków pieniężnych uzyskanych poza opłatami abonamentowymi do spółek radiofonii i telewizji publicznej następowało z rachunku bankowego KRRiT zgodnie z uchwałami:

- nr 90/2005 z 8 marca 2005 roku w sprawie ustalenia sposobu podziału wpływów uzyskanych poza opłatami abonamentowymi,

- nr 438/2005 z 22 września 2005 roku w sprawie ustalenia sposobu podziału wpływów uzyskanych poza opłatami abonamentowymi.

10.14 W 2005 roku Krajowa Rada przekazała do spółek radiofonii i telewizji publicznej wpływy uzyskane poza opłatami abonamentowymi w wysokości 5 849 tys. zł.

Lp.	Wpływy pozaabonamentowe przekazane w 2005 roku z rachunku bankowego KRRiT do spółek radiofonii i telewizji publicznej	Kwota w tys. zł
I.	Ogółem, z tego zgodnie z uchwałami KRRiT:	5 849
1.	nr 90/2005	2 178
2.	nr 438/2005	3 671

Na rachunku bankowym Krajowej Rady pozostała kwota 1 246 tys. zł.

W 2005 roku Krajowa Rada przekazała do spółek radiofonii i telewizji publicznej z wpływów z opłat abonamentowych i z opłat uzyskanych poza opłatami abonamentowymi środki pieniężne w łącznej wysokości 898 715 tys. zł, z tego dla poszczególnych spółek:

Lp.	Spółki radiofonii i telewizji publicznej	Środki pieniężne przekazane z rachunku bankowego KRRiT w 2005 roku na finansowanie zadań związanych z realizacją misji w tys. zł				
		abonamentowe			poza-abonamentowe	RAZEM
		wyodrębnione x)	pozostałe	razem		
I.	Ogółem, z tego:	24 132	868 734	892 866	5 849	898 715
1.	Telewizja Polska S.A.	4 344	521 240	525 584	447	526 031
2.	Radiofonia publiczna, z tego:	19 788	347 494	367 282	5 402	372 684
1)	Polskie Radio S.A.	19 788	184 558	204 346	578	204 924
2)	Spółki regionalne, z tego:	0,0	162 936	162 936	4 824	167 760
2)1.	„Radio Białystok” S.A.	0,0	9 207	9 207	293	9 500
2)2.	„Radio Pomorza i Kujaw” S.A. w Bydgoszczy	0,0	8 905	8 905	290	9 195
2)3.	„Radio Gdańsk” S.A.	0,0	9 576	9 576	300	9 875
2)4.	„Radio Katowice” S.A.	0,0	9 681	9 681	320	10 001
2)5.	„Radio Kielce” S.A.	0,0	8 892	8 892	150	9 042
2)6.	„Radio Koszalin” S.A.	0,0	9 841	9 841	450	10 291
2)7.	„Radio Małopolska” S.A. w Krakowie	0,0	9 575	9 575	281	9 856
2)8.	„Radio Lublin” S.A.	0,0	10 467	10 467	350	10 817
2)9.	„Radio Łódź” S.A.	0,0	8 512	8 512	200	8 712
2)10.	„Radio Olsztyn” S.A.	0,0	8 904	8 904	250	9 154
2)11.	„PRO FM” S.A. w Opolu	0,0	9 752	9 752	304	10 056

2)12.	„Radio Merkur” S.A. w Poznaniu	0,0	10 096	10 096	300	10 396
2)13.	„Radio Rzeszów” S.A.	0,0	10 093	10 093	100	10 193
2)14.	„Radio Szczecin” S.A.	0,0	8 842	8 842	426	9 268
2)15.	„Radio dla Ciebie” S.A. w Warszawie	0,0	10 393	10 393	120	10 513
2)16.	„Radio Wrocław” S.A.	0,0	10 913	10 913	250	11 163
2)17.	„Radio Zachód” S.A. w Zielonej Górze	0,0	9 287	9 287	440	9 727

x) na zadania specjalne

10.15 W 2005 roku z rachunku bankowego KRRiT (wpływy abonamentowe i wpływy pozaabonamentowe) na finansowanie przedsięwzięć inwestycyjnych spółek radiofonii i telewizji publicznej przekazano środki w łącznej wysokości 26 740 tys. zł (24 132 tys. zł z wpływów abonamentowych i 2 608 tys. zł z wpływów pozaabonamentowych), co stanowiło 2,98% łącznej kwoty środków przekazanych tym spółkom z wyżej wymienionego rachunku (898 715 tys. zł).

Środki te zostały przekazane poszczególnym spółkom radiofonii i telewizji publicznej następująco:

Lp.	Spółki radiofonii i telewizji publicznej	Środki ogółem w tys. zł	Środki przekazane na finansowanie inwestycji w tys. zł			Udział % w środkach ogółem
			abona- mentowe	poza- abonamen- towe	RAZEM	
I.	Wpływy ogółem, z tego:	898 715	24 132	2 608	26 740	2,98
1.	Telewizja Polska S.A. w Warszawie	526 031	4 344	0	4 344	0,83
2.	Radiofonia publiczna, z tego:	372 684	19 788	2 608	22 396	6,01
1)	Polskie Radio S.A. w Warszawie	204 924	19 788	0	19 788	9,66
2)	Spółki regionalne, z tego:	167 760	0	2 608	2 608	1,55
2) 1.	„Radio Białystok” S.A.	9 500	0	93	93	0,98
2) 2.	„Radio Pomorza i Kujaw” S.A. w Bydgoszczy	9 195	0	290	290	3,15
2) 3.	„Radio Gdańsk” S.A.	9 875	0	220	220	2,23
2) 4.	„Radio Katowice” S.A.	10 001	0	230	230	2,30
2) 5.	„Radio Kielce” S.A.	9 042	0	150	150	1,66
2) 6.	„Radio Koszalin” S.A.	10 291	0	0	0	x
2) 7.	„Radio Małopolska ” S.A. w Krakowie	9 856	0	196	196	1,99
2) 8.	„Radio Lublin” S.A.	10 817	0	280	280	2,59
2) 9.	„Radio Łódź” S.A.	8 712	0	100	100	1,15
2) 10.	„Radio Olsztyn” S.A.	9 154	0	100	100	1,09

2) 11.	„PRO FM” S.A. w Opolu	10 056	0	133	133	1,32
2) 12.	„Radio Merkur” S.A. w Poznaniu	10 396	0	170	170	1,64
2) 13.	„Radio Rzeszów” S.A.	10 193	0	0	0	x
2) 14.	„Radio Szczecin” S.A.	9 268	0	426	426	4,60
2) 15.	„Radio dla Ciebie” S.A. w Warszawie	10 513	0	120	120	1,14
2) 16.	„Radio Wrocław” S.A.	11 163	0	100	100	0,90
2) 17.	„Radio Zachód” S.A. w Zielonej Górze	9 727	0	0	0	x

Podział wpływów abonamentowych planowanych na 2006 rok między spółki radiofonii i telewizji publicznej

10.16 Krajowa Rada uchwałą nr 301/2005 z 30 czerwca 2005 roku ustaliła sposób podziału między spółki radiofonii i telewizji publicznej wpływów abonamentowych z opłat za używanie odbiorników radiofonicznych i telewizyjnych prognozowanych na 2006 rok, na finansowanie zadań związanych z realizacją misji, w sposób następujący:

Lp.	TREŚĆ	udział %	Kwota w tys. zł
1	2	3	4
I	Wpływy abonamentowe ogółem, z tego:	100,00	935 000
1.	Środki wyodrębnione na pokrycie ubytku prognozowanych wpływów abonamentowych w 2005 roku	1,6043	15 000
2.	Środki wydzielone dla Polskiego Radia S.A. na zadania specjalne tj. na finansowanie inwestycji związanej z procesem cyfryzacji produkcji radiowej i archiwum	1,8717	17 500
3.	Pozostałe środki do podziału na spółki radiofonii i telewizji publicznej, razem z tego:	96,524 liczone jako 100,00	902 500
	1) Telewizja Polska S.A.	60,00	541 500
	2) Spółki radiofonii publicznej, razem	40,00	361 000

W ramach środków ustalonych dla Telewizji Polskiej S.A. na 2006 rok w łącznej kwocie 541,5 mln zł Krajowa Rada uwzględniła minimalną kwotę w prognozowanych wpływach abonamentowych, przeznaczoną na finansowanie programów regionalnych i w rozłącznej sieci „Dwójki” w wysokości 194,5 mln zł, minimalną kwotę wpływów abonamentowych na finansowanie programów tworzonych przez oddziały terenowe do rozpowszechniania w programie ogólnokrajowym w wysokości 60,0 mln zł oraz na finansowanie kosztów bezpośrednich rozpowszechniania programu TV Polonia w kwocie 16,44 mln zł.

Krajowa Rada dokonała również następującego podziału prognozowanych wpływów abonamentowych w 2006 roku na spółki radiofonii publicznej:

Lp.	Spółki radiofonii publicznej	udział %	Kwota w tys. zł
1	2	3	4
I	Wpływy abonamentowe ogółem, z tego:	100,00	361 000
1.	Polskie Radio S.A. w Warszawie, w tym na finansowanie:	53,00	191 330
1)	<i>kosztów terenowych oddziałów Polskiego Radia tj. Narodowej Orkiestry Symfonicznej Polskiego Radia w Katowicach, Orkiestry Polskiego Radia „Amadeus” w Poznaniu i Radiowego Centrum Nadawczego w Solcu Kujawskim</i>	4,398	15 878
2)	<i>Radio Polonia (na bezpośrednie koszty rozpowszechniania)</i>	1,150	4 151
2.	Spółki radiofonii regionalnej	47,00	169 670

Łącznie ze środkami wyodrębnionymi za zadania specjalne dla Polskiego Radia S.A. na 2006 rok prognozowane wpływy abonamentowe wynoszą 208 830 tys. zł.

Udział poszczególnych regionalnych spółek radiofonii publicznej w prognozowanych wpływach z opłat za używanie odbiorników radiowych i telewizyjnych w 2006 roku przedstawia się następująco:

Lp.	Spółki radiofonii regionalnej	udział %	Kwota w tys. zł
1	2	3	4
I.	Wpływy abonamentowe ogółem, z tego:	100,00	169 670
1.	„Radio Białystok” S.A.	5,499	9 330
2.	„Polskie Radio Pomorza i Kujaw” S.A. w Bydgoszczy	5,525	9 374
3.	„Radio Gdańsk” S.A.	6,098	10 347
4.	„Radio Katowice” S.A.	5,873	9 965
5.	„Radio Kielce” S.A.	5,475	9 289
6.	„Radio Koszalin” S.A.	6,475	10 986
7.	„Radio Małopolska” S.A. w Krakowie	6,398	10 856
8.	“Radio Lublin” S.A.	5,762	9 776
9.	„Radio Łódź” S.A.	5,132	8 708
10.	„Radio Olsztyn” S.A.	5,409	9 177
11.	„PRO FM” S.A. w Opolu	6,175	10 477
12.	„Radio Merkury” S.A. w Poznaniu	5,955	10 104
13.	„Radio Rzeszów” S.A.	6,163	10 457
14.	„Radio Szczecin” S.A.	5,344	9 067
15.	„Radio dla Ciebie” S.A. w Warszawie	6,386	10 835
16.	„Radio Wrocław” S.A.	6,367	10 803
17.	„Radio Zachód” S.A. w Zielonej Górze	5,964	10 119

Uchwałą nr 301/2005 Krajowa Rada dokonała też podziału prognozowanych na 2006 rok wpływów pozaabonamentowych na spółki radiofonii i telewizji publicznej w sposób następujący:

Lp.	Spółki radiofonii i telewizji publicznej	udział %	Kwota w tys. zł
1	2	3	4
I	Wpływy pozaabonamentowe ogółem, z tego:	100,00	7 500
1.	Telewizja Polska S.A. w Warszawie	12,0	900
2.	Spółki radiofonii publicznej	88,0	6 600

Podział wpływów pozaabonamentowych na poszczególne spółki radiofonii publicznej określony został w następujący sposób:

Lp.	Spółki radiofonii publicznej	udział %	Kwota w tys. zł
1	2	3	4
I	Wpływy pozaabonamentowe ogółem, z tego:	100,00	6 600
1.	Polskie Radio S.A. w Warszawie	14,0	924
2.	Spółki radiofonii regionalnej, razem	86,0	5 676

Udział poszczególnych regionalnych spółek radiofonii publicznej w prognozowanych wpływach pozaabonamentowych w 2006 roku ustalono następująco:

Lp.	Spółki radiofonii regionalnej	udział %	Kwota w tys. zł
1	2	3	4
I.	Wpływy pozaabonamentowe ogółem, z tego:	100,00	5 676
1.	„Radio Białystok” S.A.	5,499	312
2.	„Polskie Radio Pomorza i Kujaw” S.A. w Bydgoszczy	5,525	314
3.	„Radio Gdańsk” S.A.	6,098	345
4.	„Radio Katowice” S.A.	5,873	334
5.	„Radio Kielce” S.A.	5,475	312
6.	„Radio Koszalin” S.A.	6,475	368
7.	„Radio Małopolska” S.A. w Krakowie	6,398	363
8.	“Radio Lublin” S.A.	5,762	328
9.	„Radio Łódź” S.A.	5,132	290
10.	„Radio Olsztyn” S.A.	5,409	307
11.	„PRO FM” S.A. w Opolu	6,175	351
12.	„Radio Merkury” S.A. w Poznaniu	5,955	337
13.	„Radio Rzeszów” S.A.	6,163	349
14.	„Radio Szczecin” S.A.	5,344	303
15.	„Radio dla Ciebie” S.A. w Warszawie	6,386	363
16.	„Radio Wrocław” S.A.	6,367	361
17.	„Radio Zachód” S.A. w Zielonej Górze	5,964	339

Współpraca Krajowej Rady Radiofonii i Telewizji z Urzędem do Spraw Kombatantów i Osób Represjonowanych, Ministerstwem Infrastruktury i Przedsiębiorstwem Państwowym Użyteczności Publicznej „Poczta Polska”

10.17 Zgodnie z ustawą z 24 stycznia 1991 roku *o kombatantach oraz niektórych osobach będących ofiarami represji wojennych i okresu powojennego* kombatanci i inne osoby uprawnione na podstawie tej ustawy posiadali prawo do zwolnienia z opłat abonamentowych za używanie odbiorników radiofonicznych i telewizyjnych. Kwoty wynikające z tego zwolnienia podlegały refundacji przez Urząd ds. Kombatantów i Osób Represjonowanych z Państwowego Funduszu Kombatantów.

Mimo ww. ustawowej powinności w 2002 roku Urząd ds. Kombatantów i Osób Represjonowanych nie uregulował płatności z tytułu refundacji ulg kombatanckich.

Po ponad dwuletnich staraniach Krajowej Rady Radiofonii w ustawie budżetowej na 2005 rok przeznaczono dla Państwowego Funduszu Kombatantów dotację w kwocie 39 133 tys. zł z przeznaczeniem na uregulowanie zaległych z 2002 roku zobowiązań Funduszu z tytułu abonamentu rtv.

W 2005 roku na rachunek bankowy KRRiT, po potrąceniu wynagrodzenia umownego dla jednostek Poczty Polskiej (6%), wpłynęła kwota 36 768 971,99 zł z Urzędu do Spraw Kombatantów i Osób Represjonowanych z tytułu zaległych z 2002 roku opłat abonamentowych rtv.

Urząd ds. Kombatantów regulował zaległe płatności w miesięcznych ratach za pośrednictwem Dyrekcji Okręgów Poczty (Oddziałów Regionalnych Poczty Polskiej).

Kwota ta została rozliczona zgodnie z udziałami procentowymi wynikającymi z uchwały KRRiT Nr 329/2004 z 30 czerwca 2004 roku i przekazana odpowiednio poszczególnym nadawcom publicznym.

Wniesienie przez Urząd ds. Kombatantów zaległych z 2002 roku płatności poważnie złagodziło skutki ubytku wpływów abonamentowych w 2005 roku w stosunku do prognoz (z 68 903 tys. zł do 32 134 tys. zł).

10.18 Na podstawie art. 51 ustawy o radiofonii i telewizji oraz art. 7 ust. 2 ustawy o opłatach abonamentowych nadzór nad wykonywaniem kontroli obowiązku rejestracji odbiorników radiofonicznych i telewizyjnych sprawuje minister właściwy do spraw łączności.

Kontrolę wykonywania obowiązku rejestracji odbiorników radiofonicznych i telewizyjnych - na podstawie rozporządzenia Ministra Łączności z 16 lipca 1993 roku w sprawie kontroli wykonywania obowiązku rejestracji odbiorników radiofonicznych i telewizyjnych (Dz. U. z 1993 roku Nr 70, poz. 339) prowadziły Rejonowe Urzędy Poczty. Na podstawie rozporządzeń Ministra Infrastruktury z 7 lipca 2005 roku w sprawie określenia jednostek operatora publicznego przeprowadzających kontrolę wykonywania obowiązku rejestracji odbiorników radiofonicznych i telewizyjnych i uiszczania opłat abonamentowych za ich używanie, wzoru upoważnienia do wykonywania czynności kontrolnych oraz zasad i trybu wydawania tych upoważnień (Dz. U. Nr 132, poz. 1116) oraz z 13 października 2005 roku zmieniającym rozporządzenie w sprawie określenia jednostek operatora publicznego przeprowadzających kontrolę wykonywania obowiązku rejestracji odbiorników radiofonicznych i telewizyjnych i uiszczania opłat abonamentowych za ich używanie, wzoru upoważnienia do wykonywania czynności kontrolnych oraz zasad i trybu wydawania tych upoważnień (Dz. U. Nr 214, poz. 1809) kontrolę tę prowadzą Oddziały Regionalne Centrum Sieci Pocztovej.

Zgodnie z art. 49 ust. 2 ustawy o radiofonii i telewizji oraz z art. 5 ust. 3 ustawy o opłatach abonamentowych w przypadku stwierdzenia używania niezarejestrowanego odbiornika radiofonicznego lub telewizyjnego pobiera się opłatę w wysokości stanowiącej trzydziestokrotność miesięcznej opłaty abonamentowej obowiązującej w dniu stwierdzenia używania niezarejestrowanego odbiornika. Opłaty te pobierane są przez jednostki Poczty Polskiej i po potrąceniu umownego wynagrodzenia (50% wpływów z tej opłaty) przekazywane są na wyodrębniony rachunek KRRiT.

W 2005 roku jednostki Poczty Polskiej zainkasowały kwotę 386 628,87 zł z tytułu opłat za używanie niezarejestrowanych odbiorników rtv, co stanowiło 50,61% kwoty zainkasowanej z tego tytułu w 2004 roku (763 879,96 zł).

Kwota w wysokości 193 474,20 zł z tytułu opłat za używanie niezarejestrowanych odbiorników rtv, która wpłynęła na rachunek bankowy KRRiT w 2005 roku stanowiła 0,021% kwoty zainkasowanej ogółem (907 611 789,49 zł).

Z informacji uzyskanych z Dyrekcji Generalnej Poczty Polskiej wynikało, że w 2005 roku kontrolę wykonania obowiązku rejestracji odbiorników rtv prowadziło 249 kontrolerów (w 2004 roku – 454).

10.19 W 2005 roku wynagrodzenie umowne dla jednostek Poczty Polskiej – zgodnie z Aneksem Nr 11 z 13 grudnia 2004 roku do Umowy zawartej 13 maja 1994 roku pomiędzy Poczta Polska a Krajową Radą Radiofonii i Telewizji wynosiło 6,0% od zainkasowanych opłat abonamentowych oraz odsetek ustawowych za zwłokę w ich uiszczeniu.

W 2005 roku jednostki Poczty Polskiej za wykonanie usługi wynikającej z przepisów ustawy o opłatach abonamentowych pobrały wynagrodzenie umowne (provizję) w kwocie 58 115 154,70 zł.

TYTUŁ WPLATY	Wpływy zainkasowane przez Poczta Polska	Wpływy przekazane na rachunek KRRiT	Prowizja dla Poczty Polskiej	
	w zł	w zł	%	w zł
1	2	3	4	5
Opłaty abonamentowe	959 645 101,72	902 064 851,38	6,00%	57 580 250,34
Wpływy pozaabonamentowe	6 081 842,47	5 546 938,11	8,80%	534 904,36
<i>w tym:</i> <i>kary za używanie niezarejestrowanych odbiorników rtv</i>	386 628,87	193 474,20	50,00%	193 154,67
RAZEM	965 726 944,19	907 611 789,49	6,02%	58 115 154,70

21 kwietnia 2005 roku Przewodniczący KRRiT w piśmie skierowanym do Dyrektora Generalnego Poczty Polskiej zaproponowała przyjęcie na 2006 rok wynagrodzenia umownego dla jednostek Poczty Polskiej na poziomie 5,5% zainkasowanych wpływów abonamentowych za używanie odbiorników rtv oraz odsetek ustawowych za zwłokę w ich uiszczeniu.

Propozycja przyjęcia na 2006 rok wskaźnika wynagrodzenia umownego w wysokości 5,5% zainkasowanych wpływów abonamentowych i odsetek ustawowych wynikała z następujących przesłanek:

- przewidywanego w 2006 roku w porównaniu do 2000 roku obniżenia się stanu abonentów wnoszących opłaty abonamentowe rtv o ok. 24,4%,
- przewidywanego w 2006 roku w porównaniu do 2000 roku wzrostu wysokości miesięcznej opłaty za używanie odbiornika telewizyjnego lub telewizyjnego i radiofonicznego o 45,2%, a za używanie wyłącznie odbiornika radiofonicznego o 38,7%.

Jednocześnie w piśmie tym wykazano, że środki finansowe dla jednostek Poczty Polskiej z tytułu wykonywania usługi radiofonicznej mogą ulec odpowiedniemu zwiększeniu, po wdrożeniu z życie przepisów nowej ustawy o opłatach abonamentowych, z tytułu:

- skutecznej ściągłości przez jednostki Poczty Polskiej zaległości w opłatach abonamentowych rtv w drodze egzekucji administracyjnej,
- intensyfikacji działań podejmowanych przez jednostki Poczty Polskiej w zakresie kontroli radio- i telepajęczarstwa, w tym przede wszystkim w instytucjach i przedsiębiorstwach oraz
- upowszechnienia obowiązku wnoszenia opłat abonamentowych za używanie odbiorników telewizyjnych przez użytkowników telewizji kablowych, a przede wszystkim przez instytucje i przedsiębiorstwa.

W odpowiedzi na wystąpienie Przewodniczącego KRRiT, I Zastępca Dyrektora Generalnego Poczty Polskiej pismem z 17 sierpnia 2005 roku poinformował, że z szacunkowych wyliczeń odnośnie przychodów i kosztów usługi inkasa abonamentu rtv w 2006 roku wynika, że poziom wynagrodzenia umownego dla Poczty Polskiej powinien kształtować się na poziomie 6,0% zainkasowanych wpływów abonamentowych za używanie odbiorników rtv oraz odsetek ustawowych za zwłokę w ich uiszczaniu. Propozycja ta nie została jednak poparta kalkulacją kosztów świadczonej usługi.

Z związku z wejściem w życie przepisów ustawy z 21 kwietnia 2005 roku o opłatach abonamentowych przygotowano projekt umowy pomiędzy Krajową Radą Radiofonii i Telewizji a operatorem publicznym – Państwowym Przedsiębiorstwem Użyteczności Publicznej „Poczta Polska”, który został przekazany Dyrektorowi Generalnemu Poczty Polskiej w piśmie Przewodniczącego KRRiT z 20 czerwca 2005 roku.

Dyrekcja Generalna Poczty Polskiej przekazała swoją wersję umowy pomiędzy KRRiT a Poczta Polska w piśmie I Zastępcy Dyrektora Generalnego Poczty Polskiej z 10 października 2005 roku. Nastąpiło to po uprzedniej trzykrotnej pisemnej interwencji Przewodniczącej KRRiT skierowanej w dniach 30 sierpnia i 28 września 2005 roku do Dyrektora Generalnego Poczty Polskiej oraz w 4 października 2005 roku do Ministra Infrastruktury.

Przewodniczący KRRiT pismem z 21 listopada 2005 roku poinformował Dyrektora Generalnego Poczty Polskiej, że projekt umowy regulującej współpracę pomiędzy Krajową Radą Radiofonii i Telewizji a Poczta Polska został omówiony przez Krajową Radę na posiedzeniu w 16 listopada 2005 roku. Do pisma załączono uwagi Krajowej Rady do poszczególnych przepisów umowy przygotowanej przez Poczta Polska.

W dniach 23 i 25 listopada 2005 roku odbyły się robocze spotkania przedstawicieli Krajowej Rady i Poczty Polskiej, na których uzgodniono treść Umowy. Umowa została podpisana 29 grudnia 2005 roku.

W związku z wejściem w życie przepisów ustawy o opłatach abonamentowych do Dyrekcji Generalnej Poczty Polskiej skierowano następujące pisma:

- z 14 czerwca 2005 roku, w którym przesłano 9 tys. egzemplarzy „Informacji Przewodniczącej KRRiT o zwolnieniach od opłat abonamentowych” z prośbą o przekazanie do wszystkich urzędów pocztowych, w celu umieszczenia na tablicach informacyjnych,
- z 19 lipca 2005 roku w sprawie ustalenia jednolitego sposobu pobierania w 2006 roku opłat abonamentowych wniesionych z góry za kolejne miesiące,
- z 20 września 2005 roku, w którym przesłano po 9 tys. egzemplarzy Komunikatu Przewodniczącej Krajowej Rady Radiofonii i Telewizji z 15 września 2005 roku w sprawie wysokości opłat abonamentowych za używanie odbiorników radiofonicznych i telewizyjnych obowiązujących od 1 października do 31 grudnia 2005 roku oraz z 16 września 2005 roku sprawie wysokości opłat abonamentowych za używanie odbiorników radiofonicznych i telewizyjnych obowiązujących w 2006 roku – z prośbą o przekazanie do urzędów pocztowych, w celu umieszczenia na tablicach informacyjnych,
- z 5 października 2005 roku, w którym przesłano „Informację Przewodniczącej Krajowej Rady Radiofonii i Telewizji o zwolnieniach od opłat abonamentowych” z 28 września 2005 roku przygotowaną w związku z wejściem w życie rozporządzenia KRRiT z 30 sierpnia 2005 roku zmieniającego rozporządzenie w sprawie rodzajów dokumentów oraz wzoru oświadczenia potwierdzających uprawnienia do zwolnień od opłat abonamentowych,
- z 16 grudnia 2005 roku w sprawie abonentów, którzy nie złożyli w ustawowym terminie oświadczenia o spełnieniu warunków do korzystania od opłat abonamentowych. Przy piśmie przesłano Komunikat Krajowej Rady Radiofonii i Telewizji z 14 grudnia 2005 roku w sprawie składania oświadczeń o spełnieniu warunków przez osoby, które korzystają z tego prawa na podstawie dotychczasowych przepisów.

Umarzanie i rozkładanie na raty zaległości w opłatach abonamentowych.

10.20 W § 7 rozporządzenia KRRiT z 27 czerwca 1996 roku w sprawie opłat abonamentowych za używanie odbiorników rtv, wydanym na podstawie art. 48 ust. 3 ustawy o radiofonii i telewizji Krajowa Rada określiła przypadki, w których umarza lub rozkłada zaległości w płatności opłat abonamentowych. Krajowa Rada dokonała trzech zmian powyższego rozporządzenia rozporządzeniami z 14 stycznia 1997 roku, z 25 czerwca 1997 roku oraz z 17 grudnia 1997 roku.

Od 16 czerwca 2005 roku kwestie związane z umarzaniem zaległości w opłatach abonamentowych regulują przepisy ustawy z 21 kwietnia 2005 roku o opłatach abonamentowych. Zgodnie z art. 9 ust. 1 ustawy Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji, na wniosek kierownika jednostki operatora publicznego, umarza zaległości w płatności opłat abonamentowych, odsetki za zwłokę w ich uiszczeniu oraz opłatę za używanie niezarejestrowanego odbiornika i odsetki za zwłokę w jej uiszczeniu, w przypadku gdy:

- 1) niemożliwe jest ustalenie podmiotu zobowiązanego do uiszczenia tych opłat lub jego adresu lub
- 2) podmiot zobowiązany do uiszczenia tych opłat nie posiada majątku, z którego można zaspokoić należności.

Podstawą do umorzenia należności w przypadkach, o których mowa w ust. 1 pkt 1), są ustalenia dokonane przez kierownika jednostki operatora publicznego, a w przypadku, o którym mowa w ust. 1 pkt 2) - informacja organu egzekucyjnego o nieskuteczności egzekucji.

Wniosek, o którym mowa w ust. 1) wraz z wykazem dłużników, należnych od nich opłat i odsetek za zwłokę w ich uiszczaniu oraz wskazaniem przyczyny braku możliwości uzyskania tych należności, kierownik jednostki operatora publicznego, przedstawia Krajowej Radzie Radiofonii i Telewizji raz na kwartał.

Na wniosek kierowników jednostek Poczty Polskiej Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji w 2005 roku przyjęła 11 uchwał w sprawie umorzenia zaległości w opłatach abonamentowych na łączną kwotę 973,5 tys. zł, z tego z tytułu:

1) niemożliwe jest ustalenie podmiotu zobowiązanego do uiszczenia tych opłat lub jego adresu	915,3 tys. zł
2) podmiot zobowiązany do uiszczenia tych opłat nie posiada majątku, z którego można zaspokoić należności.	58,2 tys. zł

W latach 1996-2005 Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji na wniosek jednostek Poczty Polskiej podjęła uchwały o umorzeniu zaległości w opłatach abonamentowych na łączną kwotę 22 796,0 tys. zł, z tego: w 1996 roku - 82,7 tys. zł, w 1997 roku - 7 119,5 tys. zł, w 1998 roku - 3 687,2 tys. zł, w 1999 roku - 4 188,9 tys. zł, w 2000 roku - 829,3 tys. zł, w 2001 roku - 1 150,9 tys. zł, w 2002 roku - 2 471,1 tys. zł, w 2003 roku - 1 342,5 tys. zł, w 2004 roku - 950,4 tys. zł, w 2005 roku - 973,5 tys. zł.

Zgodnie z § 8 rozporządzenia KRRiT z 27 czerwca 1996 roku Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji w wyjątkowych sytuacjach, jeżeli przemawiały za tym szczególne względy gospodarcze lub społeczne oraz udokumentowane przypadki losowe, mogła umorzyć lub rozłożyć na raty zaległości w płatności opłat abonamentowych za używanie odbiorników radiofonicznych i telewizyjnych oraz odsetki ustawowe za zwłokę w uiszczaniu opłat.

Natomiast na podstawie art. 10 ustawy o opłatach abonamentowych Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji, w wyjątkowych sytuacjach, jeżeli przemawiają za tym szczególne względy społeczne lub przypadki losowe, może umorzyć lub rozłożyć na raty zaległości w płatności opłat abonamentowych, odsetki za zwłokę w ich uiszczaniu, opłatę za używanie niezarejestrowanego odbiornika radiofonicznego lub telewizyjnego oraz odsetki za zwłokę w jej uiszczeniu.

Wniosek o umorzenie lub rozłożenie na raty zaległości z tytułu abonamentu rtv podmiot zobowiązany do uiszczania opłat abonamentowych składa do Krajowej Rady Radiofonii i Telewizji.

Uchwałami Nr 302/2005 z 30 czerwca 2005 roku i Nr 309/2005 z 12 lipca 2005 roku Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji ustaliła kryteria dochodowe, które stanowią podstawę do rozstrzygnięć indywidualnych, podejmowanych przez Krajową Radę w zakresie wniosków o umorzenie lub rozkładanie na raty zaległości w płatności opłat abonamentowych za używanie odbiorników rtv. Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji umarza lub rozkłada na raty zaległości w płatności opłat abonamentowych za używanie odbiorników radiofonicznych i telewizyjnych oraz odsetek w ich uiszczaniu abonentom-dłużnikom, których dochód na jedną osobę w gospodarstwie domowym nie przekracza:

- 1) 60% minimalnego wynagrodzenia brutto za pracę – w gospodarstwie wielorodzinnym,
- 2) 80% minimalnego wynagrodzenia brutto za pracę – w gospodarstwie jednoosobowym.

W 2005 roku rozpatrzono 6577 wniosków abonentów-dłużników (w tym: 585 wniosków z 2003 roku, 4 744 wnioski z 2004 roku i 1 248 wniosków z 2005 roku). Pozytywnie rozpatrzono 6 576 wniosków, z tego dotyczących umorzenia zaległości w płatności opłat abonamentowych (5 421 wniosków) i rozłożenia na raty zaległości w płatności opłat abonamentowych (1 155 wniosków). Negatywnie rozpatrzono 1 wniosek.

Skutki finansowe 50 uchwał Krajowej Rady przyjętych w 2005 roku w sprawie umorzenia zaległości w płatności opłat abonamentowych i odsetek ustawowych za zwłokę w ich uiszczaniu wynoszą łącznie 2 719,4 tys. zł. Na raty rozłożono zaległości w łącznej kwocie 558,5 tys. zł. Z informacji uzyskanych z jednostek Poczty Polskiej wynika, że abonenci, którym Krajowa Rada w 2005 roku rozłożyła zaległości w płatności opłat abonamentowych rtv i odsetek za zwłokę w ich uiszczaniu na raty, do końca ubiegłego roku wpłacili środki w łącznej wysokości 58,3 tys. zł, to jest ok. 10,4% należnej kwoty.

W latach 1996-2005 Krajowa Rada, po rozpatrzeniu wniosków abonentów-dłużników, umorzyła zaległości w opłatach abonamentowych na łączną kwotę 12 489,9 tys. z, (z tego: w 1996 roku – 42,7 tys. zł, w 1997 roku – 361,9 tys. zł, w 1998 roku – 758,4 tys. zł, w 1999 roku – 904,7 tys. zł, w 2000 roku - 1 018,5 tys. zł, w 2001 roku – 1 795,6 tys. zł, w 2002 roku – 2 048,4 tys. zł, w 2003 roku – 1 118,5 tys. zł, w 2004 roku – 1 651,8 tys. zł, w 2005 roku – 2 719,4 tys. zł).

W tym samym okresie KRRiT rozłożyła na raty zaległości w opłatach abonamentowych w łącznej kwocie 3 278,5 tys. zł (z tego: w 1996 roku – 12,1 tys. zł, w 1997 roku – 177,6 tys. zł, w 1998 roku – 299,0 tys. zł, w 1999 roku – 232,6 tys. zł, w 2000 roku - 238,8 tys. zł, w 2001 roku – 480,3 tys. zł, w 2002 roku – 475,6 tys. zł, w 2003 roku – 374,4 tys. zł, w 2004 roku – 429,5 tys. zł, w 2005 roku - 558,5 tys. zł).

W latach 1996-2005 Krajowa Rada umorzyła zaległości w opłatach abonamentowych (wraz z odsetkami) na łączną kwotę 35 282,9 tys. zł, z tego: w 1996 roku – 125,4 tys. zł, w 1997 roku – 7 481,4 tys. zł, w 1998 roku – 4 445,6 tys. zł, w 1999 roku – 5 093,6 tys. zł, w 2000 roku – 1 847,8 tys. zł, w 2001 roku – 2 946,5 tys. zł, w 2002 roku – 4 529,5 tys. zł, w 2003 roku – 2 531,0 tys. zł, w 2004 roku – 2 602,2 tys. zł, w 2005 roku – 3 692,9 tys. zł.

Kwota umorzonych w 2005 roku zaległości w opłatach abonamentowych w wysokości 3 692,9 tys. zł stanowiła 0,41% środków przekazanych w 2005 roku z rachunku bankowego KRRiT do spółek radiofonii i telewizji publicznej (tj. 898 715,0 tys. zł).

Korespondencja w sprawie opłat abonamentowych za używanie odbiorników rtv.

10.21 W 2005 roku wpłynęły 18 704 listy w sprawie opłat abonamentowych za używanie odbiorników radiofonicznych i telewizyjnych od 16 115 osób (2 589 osób zwracało się dwu- lub wielokrotnie):

- 18 099 listów dotyczyło umorzenia lub rozłożenia na raty zaległości w płatności opłat abonamentowych za używanie odbiorników radiofonicznych i telewizyjnych,
- 166 listów dotyczyło czasowego lub stałego zwolnienia od opłat abonamentowych,
- 192 listy dotyczyły zwrotu dokonanych opłat abonamentowych,
- 247 listów zawierało prośbę o udzielenie informacji m.in. na temat interpretacji przepisów ustawy o radiofonii i telewizji, ustawy o opłatach abonamentowych oraz rozporządzeń

KRRiT w sprawie rodzajów dokumentów oraz wzoru oświadczenia potwierdzających uprawnienia do zwolnień od opłat abonamentowych.

W 2005 roku udzielono 20 562 odpowiedzi na wystąpienia abonentów, z tego na 11 935 listów z 2004 roku i 8 627 listów z 2005 roku. Z uwagi na brak nazwiska i adresu nadawcy nie udzielono odpowiedzi na 524 listy.

Informacja o abonentach odbiorników rtv.

10.22 Stan abonentów używających zarejestrowane odbiorniki radiofoniczne i telewizyjne - na dzień 31 grudnia 2005 roku (według danych uzyskanych z Dyrekcji Generalnej Poczty Polskiej) przedstawia się następująco:

- abonenci ogółem 8 892 299
- z tego:
- abonenci telewizyjni lub radiowo-telewizyjni 8 598 979
- abonenci wyłącznie radiowi 293 320

natomiast na dzień 31 grudnia 2004 roku stan ten wynosił odpowiednio:

- abonenci ogółem 9 157 155
- z tego:
- abonenci telewizyjni lub radiowo-telewizyjni 8 868 574
- abonenci wyłącznie radiowi 288 581

W 2005 roku w porównaniu do 2004 roku odnotowano spadek ogólnego stanu abonentów posiadających zarejestrowane odbiorniki tv o 264 856 (o 2,89%), z tego spadek stanu abonentów posiadających zarejestrowane odbiorniki telewizyjne lub radiofoniczne i telewizyjne o 269 595 (o 3,04%) oraz wzrost stanu abonentów posiadających zarejestrowane wyłącznie odbiorniki radiofoniczne o 4 739 (o 1,64%).

Z porównania stanu abonentów posiadających zarejestrowane odbiorniki radiofoniczne i telewizyjne na dzień 31 grudnia 2005 roku do stanu z 31 grudnia 1996 roku, to jest:

- abonenci ogółem 9 896 129
- w tym:
- abonenci telewizyjni lub radiowo-telewizyjni 9 441 010
- abonenci wyłącznie radiowi 455 119

wynika spadek liczby:

- abonentów ogółem o 1 003 830, tj. o 11,29%
- abonentów telewizyjnych lub radiowo-telewizyjnych o 842 031, tj. o 9,79%
- abonentów wyłącznie radiowych o 161 799, tj. o 55,16%

Wśród abonentów posiadających zarejestrowane odbiorniki radiofoniczne lub radiofoniczne i telewizyjne wyodrębnia się dwie grupy abonentów:

- uiszczających opłaty abonamentowe,
- zwolnionych od opłat.

10.23 Zmiany w stanie na dzień 31 grudnia wśród abonentów używających odbiorniki telewizyjne lub radiofoniczne i telewizyjne w latach 2004 – 2005 przedstawiają się następująco:

TREŚĆ	2004 rok	2005 rok	%
Abonenci ogółem, z tego:	9 157 155	8 892 299	97,11
a/ uiszczający pełne opłaty	6 353 653	6 056 700	95,33
	69,38%	68,11%	x
b/ zwolnieni od opłat	2 803 502	2 835 599	101,14
	30,62%	31,89%	x

Zmiany w stanie abonentów posiadających zarejestrowane odbiorniki telewizyjne lub radiofoniczne i telewizyjne w analizowanym okresie przedstawiają się następująco:

TREŚĆ	2004 rok	2005 rok	%
Abonenci telewizyjni lub radiowo-telewizyjni, z tego:	8 868 574	8 598 979	96,96
a/ uiszczający pełne opłaty	6 153 716	5 850 763	95,08
	69,39%	68,04%	X
b/ zwolnieni od opłat	2 714 858	2 748 216	101,23
	30,61%	31,96%	X

Zmiany w stanie abonentów używających odbiorniki wyłącznie radiofoniczne w latach 2004 -2005 przedstawiają się jak niżej:

TREŚĆ	2004 rok	2005 rok	%
Abonenci wyłącznie radiowi, z tego:	288 581	293 320	101,64
a/ uiszczający pełne opłaty	199 937	205 937	103,00
	69,28%	70,21%	x
b/ zwolnieni od opłat	88 644	87 383	98,58
	30,72%	29,79%	x

W 2005 roku odnotowano spadek liczby abonentów posiadających zarejestrowane odbiorniki rtv oraz wzrost liczby osób zwolnionych od wnoszenia opłat (31,89% abonentów ogółem) w porównaniu do 2004 roku - 30,62% (w 1996 roku zwolnionych od opłat było tylko 17,2% ogółu abonentów).

W grupie abonentów telewizyjnych lub radiowo-telewizyjnych również wystąpił wzrost udziału zwolnionych od wnoszenia opłat z 30,61% w 2004 roku do 31,96% w 2005 roku (w 1996 roku 17,0% abonentów).

W grupie abonentów wyłącznie radiowych zwolnionych od wnoszenia opłat w 2005 roku było 29,79% ogółu (w 2004 roku – 30,72%, zaś w 1996 roku 20,4% ogółu abonentów).

10.24 Zwolnienia od opłat abonamentowych przysługują abonentom na podstawie art. 4 ust. 1 oraz art. 12 ustawy o opłatach abonamentowych.

Zgodnie z art. 4 ust. 1 ustawy od opłat abonamentowych zwalnia się:

- 1) osoby, co do których orzeczono o:
  - a) zaliczeniu do I grupy inwalidów lub
  - b) całkowitej niezdolności do pracy i samodzielnej egzystencji lub
  - c) znacznym stopniu niepełnosprawności lub
  - d) trwałej lub okresowej całkowitej niezdolności do pracy w gospodarstwie rolnym, którym przysługuje zasiłek pielęgnacyjny;
- 2) osoby, które ukończyły 75 lat;
- 3) osoby, które otrzymują świadczenie pielęgnacyjne z właściwego organu realizującego zadania w zakresie świadczeń rodzinnych jako zadanie zlecone z zakresu administracji rządowej lub rentę socjalną z Zakładu Ubezpieczeń Społecznych lub innego organu emerytalno-rentowego;
- 4) osoby niesłyszące, u których stwierdzono całkowitą głuchotę lub obustronne upośledzenie słuchu (mierzone na częstotliwości 2 000 Hz o natężeniu od 80 dB);
- 5) osoby niewidome, których ostrość wzroku nie przekracza 15%.

Zwolnienia nie przysługują osobom, które pozostają we wspólnym gospodarstwie domowym z co najmniej dwiema osobami, które ukończyły 26. rok życia, niespełniającymi warunków do uzyskania tych zwolnień.

Zwolnienia przysługują od pierwszego dnia miesiąca następującego po miesiącu, w którym złożono w placówce operatora publicznego oświadczenie o spełnieniu warunków do korzystania z tych zwolnień oraz dokumenty potwierdzające uprawnienie do tych zwolnień.

Zgodnie z art. 12 ustawy o opłatach abonamentowych prawo do zwolnienia od opłat abonamentowych tv zachowały osoby korzystające z tego prawa na podstawie dotychczasowych przepisów, pod warunkiem złożenia w terminie do 16 grudnia 2005 roku oświadczenia o nabytych uprawnieniach tj.:

- 1) inwalidzi wojenni i wojskowi – na podstawie ustawy z 29 maja 1974 roku o zaopatrzeniu inwalidów wojennych i wojskowych oraz ich rodzin (Dz. U. z 2002 roku Nr 9, poz. 87 z późn. zm.),
- 2) kombatanci będący inwalidami wojennymi lub wojskowymi – na podstawie ustawy z 24 stycznia 1991 roku o kombatantach oraz niektórych osobach będących ofiarami represji wojennych i okresu powojennego (Dz. U. z 2002 roku Nr 42, poz. 371 z późn. zm.),
- 3) członkowie rodzin pozostali po kombatantach będących inwalidami wojennymi lub wojskowymi – na podstawie ustawy z 24 stycznia 1991 roku o kombatantach oraz niektórych osobach będących ofiarami represji wojennych i okresu powojennego,

- 4) osoby, które zostały zaliczone do jednej z grup inwalidów wskutek inwalidztwa pozostającego w związku z pobytem w miejscach, o których mowa w art. 3 i art. 4 ust. 1 ustawy o kombatantach oraz niektórych osobach będących ofiarami represji wojennych i okresu powojennego,
- 5) członkowie rodzin pozostali po osobach pobierających w chwili śmierci rentę z tytułu inwalidztwa, o którym mowa w art. 3 i art. 4 ust. 1 ustawy o kombatantach oraz niektórych osobach będących ofiarami represji wojennych i okresu powojennego,
- 6) osoby, które zostały zaliczone do jednej z grup inwalidów wskutek inwalidztwa pozostającego w związku z zatrudnieniem, o którym mowa w art. 1 ust. 1 ustawy z 2 września 1994 roku o świadczeniu pieniężnym i uprawnieniach przysługujących żołnierzom zastępczej służby wojskowej przymusowo zatrudnionym w kopalniach węgla, kamieniołomach, zakładach rud uranu i batalionach budowlanych (Dz. U. z 2001 roku Nr 60, poz. 622, z późn. zm.).

Do 16 grudnia 2005 roku do jednostek Poczty Polskiej wpłynęło 2 456 tys. oświadczeń, z tego: 1 886 tys. oświadczeń o spełnieniu warunków do korzystania ze zwolnień abonamentowych na podstawie dotychczasowych przepisów oraz 570 tys. zawiadomień o śmierci abonenta.

Osoby zwolnione od opłat abonamentowych na podstawie art. 12 ustawy o opłatach abonamentowych nie mają obowiązku składania oświadczeń o nie pozostawaniu we wspólnym gospodarstwie domowym z co najmniej dwiema osobami, które ukończyły 26. rok życia, niespełniającymi warunków do uzyskania zwolnienia.

Zestawienie zbiorcze liczby osób zwolnionych od opłat abonamentowych wg stanu na dzień 31 grudnia 2005 roku przedstawia poniższa tabela:

Lp.	Podstawa prawna oraz tytuł do zwolnienia od opłat abonamentowych	liczba zwolnionych	struktura %
I.	Ustawa o opłatach abonamentowych,	2 790 358	98,41
	z tego z tytułu:		
1.	inwalidztwa	1 704 532	60,11
2.	ukończenia 75 lat	1 047 537	36,94
3.	otrzymywania świadczenia pielęgnacyjnego lub renty socjalnej	15 253	0,54
4.	upośledzenia słuchu	11 645	0,41
5.	upośledzenia wzroku	11 391	0,40
II.	Odrębne ustawy	45 241	1,59
	z tego z tytułu:		
1.	inwalidztwa wojennego lub wojskowego	44 634	1,57

2.	przymusowego zatrudnienia w kopalniach węgla, kamieniołomach, zakładach rud uranu i batalionach budowlanych	607	0,02
	RAZEM	2 835 599	100,00

10.25 Stan abonentów radiowo-telewizyjnych w latach 2004 - 2005 przedstawia się, jak poniżej

TREŚĆ	2004 rok ¹⁾	2005 rok ¹⁾	Różnica (kol. 3 – 2)
	w tysiącach		
1	2	3	4
1. Liczba gospodarstw domowych	13 337	13 337	x
2. Liczba zarejestrowanych abonentów rtv, ogółem	9 157	8 892	-265
z tego:			
1) liczba zarejestrowanych abonentów rtv (osoby fizyczne w gospodarstwach domowych)	9 014	8 714	-300
2) liczba abonentów rtv - podmioty gospodarcze *)	143	178	35
3. Liczba abonentów rtv - osób fizycznych (gospodarstw domowych) zarejestrowanych i uiszczających opłaty rtv	6 211	5 879	-332
4. Liczba gospodarstw domowych nie uiszczających opłat abonamentowych rtv (poz. 1 - poz.3)	7 126	7 458	332
z tego:			
4.1) liczba gospodarstw domowych zwolnionych od opłat rtv	2 803	2 836	33
4.2) liczba gospodarstw domowych posiadających nie zarejestrowane odbiorniki i nie uiszczających opłat abonamentowych rtv (poz. 4 - poz. 4.1)	4 323**)	4 622**)	299
Wskaźniki (relacje)			
1) pozycja 2.1) : 2	98,4%	98,0%	x
2) pozycja 3 : 2.1)	68,9%	67,5%	x
3) pozycja 4.1) : 2.1)	31,1%	32,5%	x
4) pozycja 3 : 1	46,6%	44,1%	x
5) pozycja 4 : 1	53,4%	55,9%	x
6) pozycja 4.1) : 4	39,3%	38,0%	x
7) pozycja 4.2) : 4	60,7%	60,7%	x
8) pozycja 4.2) : 1	32,4%	34,7%	x

¹⁾ gospodarstwo domowe – zespół osób mieszkających razem i wspólnie utrzymujących się

*) stałe podmioty gospodarcze (przedsiębiorstwa, instytucje itp.) szacuje się na 320 tys. tj. ok. 9% wszystkich podmiotów gospodarczych (osób fizycznych, spółek cywilnych itp.)

**) uwaga: szacuje się, że minimum 10% to są byli zarejestrowani abonenci, którzy po formalnym nabyciu uprawnień do zwolnień dokonali wyrejestrowania odbiorników rtv w jednostkach Poczty Polskiej, zamiast przerejestrowania na zwolnionych od opłat rtv.

10.26 Ubytek wpływów abonamentowych do podziału w 2006 roku pomiędzy spółki radiofonii i telewizji publicznej z tytułu zwolnień od opłat abonamentowych rtv (wg stanu zwolnień na 31 grudnia 2005 roku) wynosi ponad 556 mln zł. Natomiast ubytek wpływów abonamentowych 2006 roku w wyniku używania niezarejestrowanych odbiorników rtv w gospodarstwach domowych (wg stanu na 31 grudnia 2005 roku tj. przez 4 622 tys. gospodarstw domowych) wynosi około 930 mln zł.

Jednocześnie należy odnotować, iż na dzień 31 grudnia 2005 roku zalegały z opłatami powyżej 3 miesięcy 1 816 242 gospodarstwa domowe, co spowodowało zaległości w opłatach abonamentowych na kwotę ponad 620,0 mln zł.

XI. SKARGI I INTERWENCJE

Skargi dotyczące programów nadawców publicznych

Telewizja Polska S.A.

11.1 W 2005 roku, w porównaniu do poprzedniego zaobserwowano wzrost skarg programowych w ogóle, natomiast spadła ilość skarg w sprawie łamania zasad profesjonalizmu i obiektywizmu w programach telewizji publicznej. Skargi dotyczące TVP S.A. stanowiły 54 % całej korespondencji. W wystąpieniach odnoszących się do audycji informacyjnych, prawie 53% skarg dotyczyło telewizji publicznej w porównaniu z mediami komercyjnymi [por. tabela nr 2]. Liczba wystąpień związanych z wypełnianiem przez TVP S.A. misji publicznej, obowiązku rozwijania kultury, nauki, oświaty, sportu, ze szczególnym uwzględnieniem polskiego dorobku kulturalnego i artystycznego, a także umacniania rodziny, kształtowania postaw obywatelskich i patriotycznych nieznacznie wzrosła. Brak rzetelności, profesjonalizmu, stronniczość, manipulację, łamanie zasady bezstronności czy norm dobrego obyczaju zarzucali nadawcom przedstawiciele rządu, klubów parlamentarnych, partii politycznych, przedstawiciele organizacji społecznych, samorządowych, a także osoby prywatne. Miniony rok był rokiem wyborów parlamentarnych i prezydenckich. Skargi, opinie, protesty związane z wyborami są wyodrębnione w osobnym punkcie poniżej.

10.2 Przykładami skarg, kierowanych do Krajowej Rady Radiofonii i Telewizji przez przedstawicieli administracji publicznej, parlamentarzystów, przedstawicieli partii politycznych, związków zawodowych, rzeczników prasowych są m.in. następujące interwencje:

- Zarzut pomijania działalności partii i Komitetu Wyborczego Samoobrona RP w audycjach informacyjnych i publicystycznych postawił TVP S.A. Przewodniczący Samoobrony RP Andrzej Lepper. W piśmie skierowanym do KRRiT 9 września 2005 roku wymienił jako przykład 14 spotkań zorganizowanych przez Samoobronę RP od 24 lipca do 2 września 2005 roku, w różnych miastach Polski, z których żadne nie znalazło odzwierciedlenia w mediach publicznych. W wystąpieniu do nadawcy stwierdzono, że kilkanaście wielotysięcznych spotkań, w okresie poprzedzającym kampanię wyborczą organizowanych przez partię, która zajęła 3 miejsce w rankingu wyborczym, trudno zaliczyć do rzędu wydarzeń bez znaczenia i nie interesujących widzów. Tym bardziej, że zestawienie czasu obecności przedstawicieli partii politycznych w programach telewizji publicznej za sierpień 2005 roku, wykazało duże dysproporcje czasowe pomiędzy

poszczególnymi partiami pozostającymi w opozycji. Podkreślono, że skarga Samoobrony RP wymaga ze strony telewizji publicznej konkretnej i rzetelnej oceny.

- Były szef Sojuszu Lewicy Demokratycznej i poseł Józef Oleksy, protestował przeciwko atakowi na jego osobę oraz syna i żonę w reportażu „Misja Specjalna”, którego tematem były powiązania J. Oleksego i rodziny z tzw. mafią paliwową. Rada Etyki Mediów stanęła w obronie autorów audycji stwierdzając, że materiał zrobiony był rzetelnie, z troską o możliwie kompletną dokumentację każdego, zawartego w audycji stwierdzenia. Skarga ta była omawiana podczas posiedzenia KRRiT 10 marca 2005 roku. Józef Oleksy zażądał wyemitowania własnego oświadczenia na antenie TVP S.A. oraz wywiadu w studiu telewizyjnym z osobiście zaproszonym przez siebie dziennikarzem. Nadawca nie wyraził zgody na tego rodzaju warunki.
- Józef Mikosa były Szef Kancelarii Sejmu zarzucił TVP S.A. nierzetelność, protestując przeciwko informacji o odprawach dla posłów mijającej kadencji, nadanej w „Wiadomościach” 3 października 2005 roku i zażądał wyemitowania sprostowania. Nadawca odrzucił zarzut nierzetelności i wyjaśnił, że wyemitowane informacje, pochodziły z Biura Kancelarii Sejmu RP. TVP S.A. wykorzystowała informację, że podstawą prawną, na której oparty był sposób przyznawania posłom odpraw było Zarządzenie nr 7 Marszałka Sejmu z 2 czerwca 2005 roku w sprawie niektórych działań dotyczących posłów i ich biur poselskich związanych z zakończeniem IV i rozpoczęciem V kadencji Sejmu.
- Senator Krzysztof Jurgiel skierował wystąpienie dotyczące planów skrócenia oraz niekorzystnej dla odbiorców zmiany czasu nadawania w TVP S.A. Oddział w Białymstoku audycji „Pod Twoją Obronę”. Nadawca wyjaśnił, że w nowej, jesiennej ramówce 2005 roku pasma własne oddziałów zostały wydłużone o 1 godzinę w dni powszednie, a o 1,5 godziny w soboty i niedziele. Pogodzenie interesów programowych wszystkich oddziałów zmusiło nadawcę do poszukiwania kompromisowego rozwiązania, czego wynikiem była propozycja OTVP w Białymstoku przesunięcia niedzielnej emisji programu katolickiego „Pod Twoją Obronę” na godzinę 17.00. Nadawca sprostował, że audycja ta nie została skrócona.
- Pułkownik dr Piotr Pertek, dyrektor Centrum Informacyjnego Ministerstwa Obrony Narodowej przedstawił stanowisko w sprawie materiału „Afera bakszyszowa”, nadanego w „Wiadomościach” i ustosunkował się do wyjaśnień Doroty Warakomskiej, zastępcy dyrektora Programu I TVP S.A. odnośnie przygotowywania materiałów na temat wojska. Szczególnej ocenie poddał przygotowanie materiałów dziennikarskich, dotyczących wojska, zwracając uwagę na wymóg odpowiedzialnego wykorzystywania źródeł informacji. Zwrócono się do nadawcy o wykorzystywanie opinii i postulatów dyrektora Centrum Informacyjnego MON, w działalności programowej TVP S.A.
- Poseł Jerzy Szmajdziński zwrócił się do KRRiT o podjęcie działań w celu zapewnienia możliwości odbioru Programu 3 TVP S.A. wszystkim mieszkańcom Dolnego Śląska. W odpowiedzi poinformowano, że w chwili obecnej program regionalnej telewizji TVP3 nie dociera do około 25% ludności naszego kraju z braku wolnych kanałów telewizyjnych. KRRiT nie dysponuje wolnymi kanałami, które mogłyby być wykorzystane do pokrycia programem regionalnym całego województwa dolnośląskiego. Możliwość poszerzenia obszaru odbioru programu regionalnego pod warunkiem m.in. zwolnienia dla potrzeb telewizji, kanałów w Jeleniej Górze i Kłodzku, obecnie wykorzystywanych przez MON. Bez udostępnienia kanałów wykorzystywanych przez MON, nie ma możliwości zaspokojenia potrzeb społeczności zamieszkałej w województwie dolnośląskim i w takim

wypadku jedynym realnym rozwiązaniem pozostaje możliwość szybkiego wprowadzenia naziemnej sieci telewizji cyfrowej.

- Izabela Jaruga-Nowacka, była wiceprezes Rady Ministrów, Minister Polityki Społecznej w skierowanym do KRRiT liście otwartym „Warto rozmawiać, ale nie z Pospieszalskim”, wyraziła opinię, na temat audycji red. Jana Pospieszalskiego „Warto rozmawiać”. Przewodnicząca KRRiT poinformowała, że przekazała ten list do wiadomości nadawcy i poinformowała, że nie podziela opinii prezesa TVP S.A., że J. Pospieszalski nie występuje w audycji w roli dystansującego się od przedmiotu sporu prowadzącego. Jest jednym z polemistów, uczestników audycji, w której biorą udział ludzie o różnych poglądach, postawach, doświadczeniach, a także działalności publicznej, politycznej, społecznej. Nadawcy zwrócono uwagę, że gospodarzem audycji, jest telewizja publiczna, a osoba prowadząca jest jej przedstawicielem, a gospodarz audycji nie może być jednocześnie moderatorem i uczestnikiem audycji - polemistą. Stronniczość prowadzącego audycję budzi musi podejrzenia o stronniczość samej telewizji publicznej.

11.3 Jednym z istotnych tematów minionego roku były wzajemne stosunki pomiędzy liderami życia politycznego a nadawcami publicznymi. Sprawa ta dotyczyła zarówno obecności w audycjach radiowych i telewizyjnych przedstawicieli sceny politycznej, jak i proporcji ich udziału w audycjach, realizowanych zgodnie z art. 23 ustawy o radiofonii i telewizji oraz z rozporządzeniem KRRiT z 24 kwietnia 2003 roku. Emocje polityków wzbudzał problem dostępu do programów informacyjnych i publicystycznych poszczególnych ugrupowań partyjnych w mediach publicznych. Oto przykłady wystąpień:

- Była poseł Jolanta Banach, przewodnicząca Klubu Parlamentarnej Socjaldemokracji Polskiej skierowała wystąpienie, dotyczące pomijania w audycjach informacyjnych TVP S.A. informacji o działalności ugrupowania /m.in. niewyemitowania relacji z konferencji Socjaldemokracji Polskiej/. Nadawca nie podzielił zarzutu i przedstawił KRRiT wykaz wyemitowanych audycji z udziałem liderów Socjaldemokracji Polskiej.
- Andrzej Lepper, przewodniczący Samoobrony RP skierował protest przeciwko pomijaniu w audycjach informacyjnych i publicystycznych TVP S.A., działalności Partii i Komitetu Wyborczego Samoobrona RP. Prezes zarządu Spółki TVP S.A. poinformował, że przewodniczący Samoobrony RP wielokrotnie był zapraszany do audycji publicystycznych na tych samych prawach, co inni czołowi politycy w kraju mieli i możliwość wypowiadania się na tematy poruszane w kampanii wyborczej oraz programu Samoobrony RP. Prezes J. Dworak przekazał również zestawienie czasu wystąpień przedstawicieli Samoobrony RP w audycjach publicystycznych TVPS.A. w okresie od 12 do 25 września 2005 roku, które nie potwierdzało dyskryminacji tej partii w porównaniu z innymi podmiotami sceny politycznej.
- Były poseł Kazimierz Wójcik protestował w sprawie niepoinformowania przez regionalne publiczne media, szczególnie przez wydawców TVP3 o terminie i przebiegu III Kongresu Sprawozdawczego Samoobrony RP. Nadawca wyjaśnił, że w cyklicznym programie publicystycznym „Młódzież Kontra”, nadawanym w TVP S.A., przedstawiciele partii politycznych prezentują swoje poglądy. Oddział TVP S.A. w Krakowie gościł wielokrotnie liderów Samoobrony RP i jej przewodniczącego.
- Bartosz Kownacki, rzecznik prasowy Ruchu Odbudowy Polski protestował przeciwko pomijaniu w środkach przekazu informacji, dotyczących ROP, a w szczególności nieodnotowania w TVP S.A. IV Kongresu ROP. Nadawca wyjaśnił, że w przypadku relacji z działalności partii politycznych dodatkową trudność wyboru stanowi wielość podmiotów na scenie politycznej. Zatem przy wyborze news'ów wydawca programu

informacyjnego musi oprzeć się na jasnym kryterium, a takim jest wpływ partii na scenę polityczną i uzyskiwane przez nią poparcie społeczne, potwierdzone w sondażach.

- Danuta Rolińska wiceprzewodnicząca partii Praca Zdrowie Ekologia skierowała wystąpienie, dotyczące promowania przedstawicieli partii PZE w programach telewizji publicznej. Nadawca poinformował, że według obowiązującej ustawy o wyborze Prezydenta RP z 12 kwietnia 2001 roku, prezydencka kampania wyborcza przewiduje, że audycje wyborcze, rozpowszechniane w mediach mogą być emitowane wyłącznie w okresie od 15 dnia przed dniem wyborów /tj. od 24 września b.r./, aż do zakończenia kampanii.
- Rzecznik Ruchu Obrony Bezrobotnych Józef Janik protestował przeciwko niezapraszaniu liderów ROB do udziału w audycji „Forum”, emitowanej w Programie I TVP S.A. W tej samej sprawie protest zgłosił Grzegorz Niedźwiecki, prezes Ruchu Ochrony Praw Obywatelskich i Walki z Korupcją. Nadawca poinformował, że audycja ta jest prowadzona, zgodnie z art. 23 ustawy o radiofonii i telewizji, a także rozporządzeniem KRRiT z 24 kwietnia 2003 roku, w sprawie trybu postępowania w związku z przedstawianiem w programach publicznej radiofonii i telewizji stanowisk partii politycznych, związków zawodowych i związków pracodawców w węzłowych sprawach publicznych. Nadawca wyjaśnił, że realizując ustawowe zadania nałożone na nadawcę publicznego do udziału w tej audycji zapraszani są przedstawiciele partii politycznych, które w ostatnich wyborach przekroczyły 3% próg wyborczy oraz koalicji, które przekroczyły 5% próg wyborczy, co w przypadku Ruchu Obrony Bezrobotnych i Ruchu Ochrony Praw Obywatelskich i Walki z Korupcją nie miało miejsca.

11.4 W porównaniu z rokiem ubiegłym wzrosła liczba wystąpień, dotyczących wypełniania przez TVP S.A. misji nadawcy publicznego. W sprawie braku transmisji w TVP S.A. z losowania grup drużyn piłkarskich do Mistrzostw Świata 2006, do KRRiT telewizjowicze kierowali skargi zarówno drogą elektroniczną, jak i telefonicznie. Przewodnicząca KRRiT zwróciła się do prezesa TVP S.A. i przypomniała o ustawowej misji telewizji publicznej, tj. o obowiązku informowania w sposób właściwy o ważnych wydarzeniach sportowych i zaapelowała o troskliwe zajęcie się ustaleniem praw telewizyjnych do mundialu, aby widzowie otrzymali przekazy z rozgrywek piłkarskich w tych mistrzostwach, zgodnie ze swoimi oczekiwaniami. TVP S.A. 5 stycznia 2006 roku w specjalnym oświadczeniu poinformowała: „Zarząd pragnie zapewnić, iż jeśli dojdzie do zakupu praw do transmisji mistrzostw świata, mecze z udziałem polskiej drużyny, a także wszystkie pozostałe spotkania mundialu, będzie można obejrzeć za pośrednictwem ogólnodostępnych anten TVP S.A., a nie w ofercie sportowego kanału tematycznego”.

Oto inne wystąpienia w sprawach, związanych z zadaniami zaliczanymi do misji nadawców publicznych:

- Przewodniczący Rady Miejskiej Bielska-Białej Wiesław Handzlik skierował stanowisko Rady Miejskiej w sprawie przywrócenia emisji audycji „Magazyn Beskidzki”, traktującej o problemach ludności Podbeskidzia. Nadawca wyjaśnił, że przyczyną rezygnacji z tej audycji był jej niski poziom oraz mała oglądalność i podkreślił, że ta audycja jak również podobny w treści magazyn „Z krukiem w herbie”, ewoluowały w kierunku bezkrytycznego przedstawiania zasług miejscowych samorządów. W miejsce tych audycji wprowadzony został nowy cykl „Region Północ - Południe”, który zyskał większą popularność u odbiorców, a sprawy Podbeskidzia i regionu częstochowskiego przedstawia on dynamicznie i wszechstronnie.

- Irena Gasperowicz, przewodnicząca Zarządu Wspólnoty Litwinów w Polsce, skierowała wystąpienie dotyczące decyzji przeniesienia audycji „Panorama Litewska” do programu regionalnego TVP3 Białystok. Ta decyzja pozbawia mieszkańców, szczególnie powiatów sejneńskiego i suwalskiego, gdzie zamieszkuje większość osób należących do mniejszości litewskiej w Polsce, możliwości odbioru jedynej w kraju audycji, kierowanej do Litwinów. W związku z decyzją Zarządu TVP S.A., rozdzielenia „Trójki” od „Dwójki”, mieszkańcy regionu podlaskiego zostali pozbawieni odbioru programu „Panorama Litewska” w Puńsku i okolicach. Sytuacja ta spowodowała natychmiastową reakcję dyrektora TVP3 Oddziału Białystok, który dokonał korekty układu ramowego programu lokalnego. Skrócono regionalny program informacyjny „Obiektyw” tak, aby w każdą niedzielę o godzinie 18.19 „Panorama Litewska” ukazywała się niezmiennym układzie.
- Były poseł Zbigniew Janowski, przewodniczący Rady Ochrony Pracy przy Sejmie RP zwrócił uwagę na emisję reklam telewizyjnych, ukazujących m.in. zachowania ryzykowne bądź niebezpieczne dla zdrowia. Powołując się na przykłady reklam piwa „Dębowe” i „Pepsi”, podkreślił szkodliwość propagowania tych obrazów, które nie wpływają pozytywnie na tworzenie postaw prozdrowotnych i respektowania przepisów i zasad bezpieczeństwa pracy. Artykuł 18 ust. 3, ustawy o radiofonii i telewizji brzmi: Audycje lub inne przekazy nie mogą sprzyjać zachowaniom zagrażającym zdrowiu lub bezpieczeństwu oraz zachowaniom zagrażającym środowisku naturalnemu. Ustawa o radiofonii i telewizji nakłada szczególne zobowiązania na media publiczne, gdyż to one realizują zadania misyjne. Artykuł 21 ust. 2 pkt 7a ww. ustawy stanowi, że programy publicznej radiofonii i telewizji powinny służyć kształtowaniu postaw prozdrowotnych. Przewodnicząca KRRiT zwróciła się do nadawcy o rozważenie i uwzględnienie przedstawionego przez przewodniczącego ROP problemu w decyzjach programowych, dotyczących emisji reklam propagujących zachowania ryzykowne, niebezpieczne dla zdrowia.
- Podczas posiedzenia 29 września 2005 roku, KRRiT omawiała okoliczności niewyemitowania w TVP S.A. filmu, nadanego podczas uroczystego Zgromadzenia Posłów i Senatorów 29 sierpnia 2005 roku z okazji 25 rocznicy powstania „Solidarności”. W tej sprawie skierował skargę Józef Mikosa, Szef Kancelarii Sejmu RP, który podkreślił, że 28 sierpnia 2005 roku z Kancelarii Sejmu RP dostarczono kasetę z filmem dokumentalnym, który miał być nadany podczas uroczystego posiedzenia Zgromadzenia Posłów i Senatorów. Szef Kancelarii Sejmu RP podkreślił, że Sejm RP jako właściciel praw autorskich do ww. filmu dokumentalnego, wyraża zgodę na jednorazową emisję w TVP S.A. Członkowie KRRiT podzielili przekonanie Józefa Mikosy, iż film zaprezentowany parlamentarzystom oraz przedstawicielom najwyższych władz, podczas uroczystości państwowej, był integralną częścią uroczystości, transmitowanej przez TVP S.A. Zgodnie z przepisami ustawy o radiofonii i telewizji, nadawca publiczny - wypełniając zobowiązania w zakresie realizacji misji publicznej – był zobligowany do przeprowadzenia takiej pełnej, wiernej i bezpośredniej relacji. Członkowie KRRiT zauważyli, że fakt zamiany filmów, tworzyć może niebezpieczny precedens niedozwolonego cenzurowania transmisji z ważnych wydarzeń, co prowadziłoby do dezinformacji społeczeństwa.
- Była senator Dorota Kempka skierowała wystąpienie, dotyczące roli mediów publicznych w procesie informowania o prawidłowym gospodarowaniu odpadami komunalnymi. W tej sprawie, tj. udziału telewizji publicznej w propagowaniu idei uporządkowania gospodarki odpadami, Przewodnicząca KRRiT zwracała się wielokrotnie do prezesa Zarządu Spółki TVP S.A. Nadawca poinformował, że TVP S.A. jest otwarta na współpracę z urzędami państwowymi, jednostkami samorządu terytorialnego i organizacjami społecznymi w

kwestii propagowania idei segregacji i zagospodarowania odpadów komunalnych i poprodukcyjnych. TVP S.A. oczekuje konkretnych propozycji od instytucji i organizacji zajmujących się gospodarką odpadami. Zajmie się nimi działająca w TVP S.A. komisja ds. kampanii społecznych, która podejmie ostateczną decyzję o umieszczeniu spotów, dotyczących tej problematyki na antenie.

11.5 Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji otrzymywała również skargi, w których poruszano problemy dotyczące ochrony dzieci i młodzieży przed przemocą, okrucieństwem i demoralizacją. Na te problemy KRRiT zwróciła uwagę w oświadczeniu, przyjętym 15 marca 2005 roku. Nacisk KRRiT na obowiązek przestrzegania przepisów, dotyczących ochrony młodocianych w minionym roku wyrażał się z jednej strony poprzez upominanie nadawców, naruszających przepisy prawa, z drugiej poprzez patronat KRRiT nad przedsięwzięciami medialnymi, dotyczącymi edukacji i kształtowania postaw młodego pokolenia.

- W związku z obowiązkiem oznaczania programów z uwzględnieniem grup wiekowych dzieci i młodzieży wpłynęło wiele protestów od widzów, którym piktogram obecny przez cały czas trwania audycji, przeszkadza w odbiorze. Poinformowano, że oznakowanie programów jest obowiązkiem ustawowym. Decyzja wprowadzenia obowiązku oznakowania programów jest realizacją zalecenia organów Unii Europejskiej, a znakowanie stosowane jest z powodzeniem w innych krajach europejskich i pozaeuropejskich. Dyrektywa Rady Unii Europejskiej Parlamentu Europejskiego art. 22 pkt. 3. stanowi „jeśli audycje będą nadawane w formie niekodowanej Państwa Członkowskie zapewnią, by ich emisja poprzedzona była ostrzeżeniem akustycznym lub oznaczona przez symbol wizualny podczas całego czasu jej trwania”. Przeprowadzane w innych krajach badania potwierdzają tezę o skuteczności systemu ostrzeżeń graficznych – np. we Francji znacząco zmniejszyło się oglądanie przez młodocianych szkodliwych dla nich programów.
- Skargi widzów, dotyczące błędnego oznakowania audycji /zielonym znakiem dopuszczającym do oglądania audycji młodocianą widownię/ – koncertu zespołu Kaliber 44, wyemitowanej na antenie TVP Kultura. Nadawca przyznał, że koncert zespołu Kaliber 44 został oznakowany niewłaściwie. Wyjaśnił, że dokumentacja emisyjna koncertu została przygotowana przed 15 sierpnia br., tj. przed wejściem w życie rozporządzenia KRRiT z 23 czerwca 2005 roku. Wprowadzenie wstecznych zmian we wszystkich dokumentach emisyjnych przez pierwsze dni stosowania nowych oznakowań wiązało się z koniecznością wyjaśnienia szeregu wątpliwości interpretacyjnych. Audycja została oznakowana błędnie. Nadawca zapewnił, że to zdarzenie miało charakter incydentalny i nie było efektem zamierzonych działań.
- Telewizjowicze protestowali po emisji spektaklu Teatru Telewizji „Klucz” /emisja w TV Polonia, 4 listopada 2005 roku, o godzinie 13.30./, przeciwko nieobyczajnym obrazom. Telewizjowicze uważali, że spektakl ten nie powinien być dozwolony dla widzów w wieku od lat 12, w czasie chronionym, m.in. ze względu na drastyczną scenę gwałtu. Analiza materiału poemisyjnego dowiodła, że atmosfera audycji, narastającego lęku ofiar, wobec których stosuje się przemoc pośrednią, może u niedojrzałego odbiorcy wywołać lęk i przerażenie. Spektakl ten nie powinien być nadany w czasie chronionym, nie powinien też być dozwolony od lat 12. Przewodnicząca KRRiT zwróciła się do nadawcy o ścisłe postrzeganie prawa, ale i ustawowego zobowiązania nadawcy, które stanowi o odpowiedzialności nadawcy za program.
- Skarga na nieobyczajne treści w teledysku zespołu Pudelsi, wyemitowanym w II Programie TVPS.A. w czasie tzw. chronionym. Przewodnicząca KRRiT w wystąpieniu skierowanym do nadawcy podkreśliła, że nie godzi się z tezą, iż emisja teledysku,

zawierającego scenę nieobyčajną nie narusza zasad emisji audycji w czasie chronionym i zaapelowała o staranny i rozważny dobór treści audycji emitowanych w czasie, kiedy program telewizyjny oglądany jest przez najmłodszą widownię.

- Skarga indywidualna, dotycząca wulgaryzmów w filmie „Kariera Nikosia Dyzmy”, wyemitowanym, w Programie I TVPS.A. 15 października 2005 roku, w czasie tzw. chronionym. 30 listopada 2004 roku nadawca zapewnił, iż kierownictwo TVP S.A. stara się odpowiedzialnie i rozważnie konstruować ofertę filmową, stale mając na uwadze wymogi i ograniczenia wynikające z ustanowienia czasu chronionego oraz zapewnił że dołoży wszelkich starań, by oferta filmowa telewizji publicznej nie budziła zastrzeżeń ani KRRiT ani widzów. 3 listopada 2004 roku Przewodnicząca KRRiT ponownie wezwała nadawcę do stosowania się do przepisów prawa. W oświadczeniu KRRiT z 15 marca 2005 roku stwierdzono, że coraz częściej obserwuje się zjawisko, że w czasie objętym ochroną są emitowane audycje, których pora emisji powinna zgodnie z prawem przypadać po godzinie 23.00. KRRiT nie wyraża zgody na samowolną liberalizację w praktycznym stosowaniu przepisów ustawowych, dotyczących obowiązku ochrony nieletnich odbiorców programów, a w szczególności zasady czasu objętego ochroną. Jeśli okaże się to konieczne, KRRiT będzie zmuszona, częściej niż było to dotychczas, nakładać kary pieniężne na nadawców nieprzestrzegających przepisów ww. ustawy.
- Związek Nauczycielstwa Polskiego oraz Krystyna Tomczak, dyrektor Zespołu Szkół Specjalnych im. Jana Brzechwy w Opocznie, skierowali protest, dotyczący niewychowawczych treści reklamy telefonii komórkowej PLUS, przedstawiającej w negatywnym świetle osobę nauczycielki. Przewodnicząca KRRiT podkreśliła, że KRRiT, podobnie jak Rada Pedagogiczna opoczyńskiej placówki oraz ZNP, negatywnie oceniają tę reklamę ze względu na jej antywychowawczy wydźwięk i brak poszanowania zasad dobrego obyczaju. Przewodnicząca KRRiT zwróciła się do nadawców, którzy wyemitowali tę reklamę w swoich programach, z apelem o bardziej wnikliwą i surowszą kwalifikację reklam z punktu widzenia troski o ich należyty poziom i kulturę.
- Skarga indywidualna dotycząca audycji „Stan zagrożenia. Tragedia w garażu”, wyemitowanej w TVP 3 Wrocław, w której wbrew woli i bez zgody autorki skargi, przedstawiono jej osobistą tragedię, samobójstwo członka rodziny. Relacja w środkach przekazu nie powinna stawiać osób dotkniętych nieszczęściem w sytuacji, jak gdyby stały się ofiarami po raz drugi. Decyzja o emisji materiału filmowego nie może zatem zabierać prawa rodziny do decydowania o ukazaniu wizerunku. Maksymalną dyskrecją powinny być objęte, ze względów kulturowych i obyczajowych, przypadki samobójstw. Dziennikarz nie powinien ujawniać nazwiska, pokazywać związanych z tym wypadkiem szczegółów, mając zwłaszcza na uwadze odczucia osób bliskich. Przewodnicząca KRRiT uznała zachowanie odpowiedzialnych za emisję tego materiału, za niewychowawcze i nieetyczne i zwróciła się do nadawcy o wyeliminowanie w przyszłości tego typu nadużyć.

Polskie Radio S.A. oraz regionalne rozgłośnie Polskiego Radia

11.6 Liczba skarg, dotyczących audycji emitowanych w programach Polskiego Radia stanowi 9,6 % korespondencji i jak co roku jest prawie pięciokrotnie mniejsza, w porównaniu z liczbą skarg, dotyczących audycji w telewizji publicznej [por. tabela nr 1]. Niżej wymienione sprawy stanowią przykłady skarg, jakie były kierowane do Krajowej Rady Radiofonii i Telewizji.

- Arcybiskup Jeremiasz, prezes Polskiej Rady Ekumenicznej, w imieniu Kościołów członkowskich zwrócił się w sprawie transmisji radiowych nabożeństw Kościołów

Mniejszościowych. Nabożeństwa te, niedzielne i świąteczne są odbierane tylko na części terytorium kraju. Skupiska wiernych w regionach Górnego Śląska, Pomorza Środkowego oraz w pasie Polski południowo-wschodniej znajdują się poza zasięgiem nadajnika w Raszynie. Przewodnicząca KRRiT podjęła interwencję, zwróciła się do Stowarzyszenia Radia Publicznego o wypracowanie porozumienia w sprawie nadawania przez rozgłośnie regionalne Polskiego Radia nabożeństw Kościołów członkowskich Polskiej Rady Ekumenicznej. Zarząd SRP upoważnił prezesów regionalnych rozgłośni do podjęcia rozmów z PRE, których celem jest ustalenie warunków techniczno-organizacyjnych emisji nabożeństw w programach rozgłośni regionalnych.

- Bartosz Kownacki, rzecznik prasowy Ruchu Odbudowy Polski protestował przeciwko nieodnotowaniu na antenie Polskiego Radia S.A IV Kongresu Ruchu Odbudowy Polski. Prezes PR S.A. Andrzej Siezieniewski poinformował, że przed rozpoczęciem IV Kongresu ROP, Informacyjna Agencja Radiowa poinformowała o tym fakcie w swoich serwisach. Ponadto w trakcie trwania Kongresu, podano na ten temat rozszerzoną informację.
- Tadeusz Wrona, prezydent Miasta Częstochowy skierował wystąpienie, dotyczące odbioru sygnału Programu I Polskiego Radia S.A. na falach ultrakrótkich. KRRiT zwróciła się do prezesa Urzędu Regulacji Telekomunikacji i Poczty /obecnie UKE/ o przyznanie odpowiedniej częstotliwości, /o dobór której KRRiT wystąpiła na podstawie art. 112 ust. 2 Prawa Telekomunikacyjnego oraz art. 26 ust. 6 ustawy o radiofonii i telewizji/. Częstochowa nie jest jedynym miastem w Polsce, w którym nie można odbierać Programu I PR S.A. na falach UKF. Program ten z wykorzystaniem UKF dociera jedynie do 48 % ludności kraju. Zabiegi władz miasta dotyczyły nie tylko możliwości odbioru na falach ultrakrótkich, ale również tego, by sygnał nadawano z nadajnika na Błesznie. Po zasięgnięciu opinii specjalistów okazało się bowiem, że sygnał odbierany w Częstochowie z Wręcycy nie zapewniłby dobrego odbioru w mieście. Przewodnicząca KRRiT poinformowała, że sygnału Programu I PR S.A będzie można słuchać na UKF z nadajnika na Błesznie od 1 lutego 2006 roku. W obiekcie nadawczym TP EmiTel na Błesznie został wtedy zamontowany nadajnik.
- Włodzimierz Rezner, zasłużony wieloletni dziennikarz Polskiego Radia Kielce S.A., złożył skargę, dotyczącą sposobu relacjonowania meczu ekstraklasy Wisła Kraków – Kolporter Korona Kielce (emisja: 23 października 2005 roku), oceniając krytycznie zachowanie sprawozdawcy, relacjonującego tę imprezę sportową. Nadawca uznał zasadność skargi i ukarał sprawozdawcę za naganne zachowanie.
- Dr Ołeksander Abramczyk, koordynator projektu transmisji audycji Radio Polonia w dziewięciu miastach Ukrainy ze strony ukraińskiej, poinformował, że umowa ta wygasa 1 lipca 2005 roku. Doktor O. Abramczyk, jako koordynator tego przedsięwzięcia, podkreślił znaczenie Radia Polonia dla stosunków ukraińsko-polskich, zwłaszcza w chwili obecnej, gdy Polska odegrała tak istotną rolę w „Pomarańczowej rewolucji”. Transmisje tego programu są również oczekiwane przez ludność ukraińską polskiego pochodzenia. Przewodnicząca KRRiT podjęła interwencję 4 lipca 2005 roku. Prezes Zarządu Spółki PR S.A. zapewnił, że PR S.A. podjęło decyzję o przedłużeniu umowy na transmisje audycji Radia Polonia na Ukrainie.
- Maria Czernik, prezes Stowarzyszenia Przyjaciół Książki dla Młodych – Polskiej Sekcji IBBY złożyła protest przeciwko likwidacji Teatru Polskiego Radia dla Dzieci, nadawanego w I Programie PR S.A. Nadawca wyjaśnił, że podjęto decyzję o likwidacji audycji „Radio dzieciom” z uwagi na charakter programu „Jedynki”, z założenia przeznaczonego dla dorosłego słuchacza. Nadawca przedstawił propozycje audycji, jakie

młodzi słuchacze mogą znaleźć w programie Radia Bis, skierowanego przede wszystkim do dzieci i młodzieży.

- Andrzej Lesiak z Rzeszowa, w imieniu 623 osób, zwrócił się z apelem o realizację takiej audycji, która wiązałaby się bezpośrednio z wydarzeniami, jakie miały miejsce w naszym kraju w okresie choroby i śmierci Jana Pawła II. Zgłosił on propozycję, o utworzenie tzw. stałych okienek w programach radiowych, poświęconych tematyce pontyfikatu papieża Polaka. Przewodnicząca KRRiT przekazała nadawcy te wystąpienia z prośbą o rozważenie w działalności programowej. Prezes PR S.A. przekazał do wiadomości KRRiT odpowiedź ks. Rafała Szejki, redaktora naczelnego Redakcji Programów Katolickich PR S.A. odnośnie dokonań programowych, informacyjnych, wydawniczych, edukacyjnych, artystycznych czy historycznych, realizowanych stale w programach PR S.A., związanych z osobą Ojca Świętego Jana Pawła II.

Skargi dotyczące programów nadawców koncesjonowanych

W roku 2004 roku skargi dotyczące audycji nadawców koncesjonowanych stanowiły około 47% wszystkich wystąpień [por. tabela nr 1]. Telewizja musi ograniczać lub zmniejszać negatywne skutki kontaktów ze scenami przemocy, a przez to pośrednio zapobiegać narastaniu zjawiska przemocy. Nie da się zaprzeczyć, że sceny agresji i przemocy, bez znaczenia czy są one odzwierciedleniem faktycznych zdarzeń, czy fikcją, nie pozostają bez wpływu na kulturę społeczeństwa.

11.7 Na program rozpowszechniany przez Telewizję TVN wpłynęły m.in. następujące skargi:

- Były poseł Stanisław Papież, członek sejmowej Komisji Kultury i Środków Przekazu, skierował wystąpienie w związku z audycją Telewizji TVN, na temat ojca Tadeusza Rydzika. Zdaniem S. Papieża nie pierwszy raz media przygotowały materiał dziennikarski używając pozaprawnych i nieetycznych metod, zmierzających do ukazania w krzywym zwierciadle ewangelizacyjną i patriotyczną działalność Radia Maryja. W sprawie okoliczności powstawania tego reportażu do KRRiT kierowane są również protesty innych osób. Producent audycji przedstawił stanowisko dotyczące realizacji filmu dokumentalnego.
- Remigiusz Włost-Matuszka, w imieniu członków Stałej Inicjatywy Obywatelskiej Obrony Ładu Społecznego w Mediach RP, złożył skargę dotyczącą scen drastycznych w filmie „Doberman”, wyemitowanego w TVN po godzinie 23.00. Analiza programowa wykazała, że film cechuje ogromne nasycenie brutalnymi scenami. W filmie nagromadzone są także sceny obrazujące dewiacje seksualne, a także odrażające moralnie postawy i zachowania oraz sceny zawierające treści o charakterze pornograficznym. Przewodnicząca KRRiT wezwała nadawcę do rozważnego oraz odpowiedzialnego doboru materiałów filmowych oraz bezwzględnego przestrzegania przepisów ustawy o radiofonii i telewizji.
- KRRiT podczas posiedzenia 14 czerwca 2005 roku rozpatrzyła skargi nadesłane przez widzów, które dotyczyły niektórych audycji, nadawanych w programie TVN, w cyklu „Rozmowy w toku”. Wszystkie te skargi podnosiły ten sam zarzut, że zespół tematów podejmowanych przez twórców tego cyklu, a dotyczących różnych problemów życia

seksualnego, nie nadaje się do prezentacji małoletnim. Nadawca umieszczając audycje „Ona mi płaci” „Czego kobieta pragnie w łóżku” „Kręcimy pornola”, „Mój pierwszy gejowski raz” „Moja córka będzie modelką” , „Uwodzenie to nie grzech”, „Czy twój szef molestował cię seksualnie?”, „Lubię inaczej...”, „Na co pozwolić nastolatce?”, w czasie ustawowo chronionym naruszał systematycznie art. 18 ust. 5 ustawy o radiofonii i telewizji. KRRiT dyskutowała w czasie posiedzenia wniosek o ukaranie nadawcy karą pieniężną. Postanowiono jednakże raz jeszcze zwrócić się do Zarządu TVN z żądaniem wykonania zaleceń KRRiT w tej sprawie.

- Wystąpienie telewidza, dotyczące treści fragmentu audycji „Miasto Kobiet”, nadanej w programie TVN Style, 27 września 2005 roku, o godzinie 14.00. Treść audycji, w części zatytułowanej „Miłość i porno”, zawierała treści mające negatywny wpływ na prawidłowy fizyczny, psychiczny lub moralny rozwój małoletnich. Nadawca niewłaściwie zakwalifikował audycję jako odpowiednią dla dzieci powyżej 12 roku życia. Małoletni poniżej lat 18 nie powinni oglądać treści m.in. zawierających łamanie norm moralnych jako źródła sukcesu zawodowego, zawierających społeczne usprawiedliwienie negatywnych stereotypów. Przewodnicząca KRRiT wezwała nadawcę do natychmiastowego zaniechania emisji treści sprzecznych z prawem.
- Skarga telewidza, dotycząca odcinka serialu sensacyjnego „Brygada ratunkowa”, wyemitowanego 30 września 2005 roku, o godzinie 14.45, w Telewizji TVN. Analiza materiału wykazała, że godzina emisji tego rodzaju filmu była nieodpowiednia, zaś nadawca dopuścił się błędnego sklasyfikowania tego filmu, jako przeznaczonego dla dzieci od 12 lat. Małoletni w okresie dorastania – poniżej 16 lat nie powinni oglądać audycji lub innych przekazów pokazujących wypaczone formy współżycia społecznego i sprowadzających wizję świata do przemocy. Przewodnicząca KRRiT wezwała nadawcę do natychmiastowego zaniechania emisji treści sprzecznych z art. 18 ustawy z 29 grudnia 1992 roku o radiofonii i telewizji.
- Wystąpienie telewidza w sprawie emisji 3 lipca 2005 roku, o godz. 19.00 w audycji „Fakty”, materiału filmowego w którym znalazły się ujęcia nagich osób. Analiza materiału filmowego wykazała, że istotnie zdjęcia nagich osób obrazują wypowiedzi dziennikarza. Zdjęcia obrazujące materiał dziennikarski nie mogą jednak zwalniać nadawcy z przestrzegania zasady szacunku wobec widowni. Nie można narażać widza na oglądanie nagości, zwłaszcza, kiedy nie spodziewa się oglądania takich zdjęć w materiale informacyjnym. Przewodnicząca KRRiT zwróciła się do nadawcy o zachowanie w audycjach informacyjnych wysokich standardów dziennikarskich, które będą miały na celu przede wszystkim informowanie.
- Skarga telewidza na drastyczne treści wypowiedzi bohaterów odcinka serialu „Kryminalni”, wyemitowanego 24 kwietnia 2005 roku, o godzinie 18.00. Analiza programowa potwierdziła zarzuty odbiorcy. Przewodnicząca KRRiT zwróciła się do nadawcy o emitowanie symbolu graficznego, informującego o tym, że program jest przeznaczony dla dorosłych, a także o przeniesienie emisji serialu poza tzw. czas chroniony, z uwzględnieniem obowiązującego prawa.
- Wojciech Muża, sekretarz generalny Towarzystwa Opieki nad Zwierzętami wystąpił z protestem przeciwko pokazywaniu drastycznego traktowania psa w reklamie „Noc reklamożerców”, emitowanej w Telewizji TVN. Reklama ta była rozpowszechniana również w kinach. Zgodnie z przepisami ustawy o ochronie zwierząt /art.17 ust. 6 ustawy/ zabrania się propagowania lub upowszechniania drastycznych scen zabijania, zadawania cierpienia lub innej przemocy ze strony człowieka, której ofiarami są zwierzęta. Analiza programowa spotu reklamowego ze sceną kopania małego pieska przez chłopca, wykazała

brutalny i niegodziwy charakter tego spotu. Chłopiec wykonał popisowy strzał do bramki, którym była budka przystanku autobusowego, posługując się małym pieskiem jak piłką. Ta 15 sekundowa akcja miała wielką ekspresję, przesyconą okrucieństwem. Przewodnicząca KRRiT przypomniła o obowiązku przestrzegania przez nadawcę art. 18 ustawy z 29 grudnia 1992 roku o radiofonii i telewizji i zwróciła się o zaprzestanie emisji tego rodzaju przekazów propagujących negatywne zachowania i treści.

- Skarga telewidza, dotycząca treści filmu dla dzieci, nadanego o godzinie 14.00 „Zwariowany Fred”. W tym filmie miały miejsce sceny sprzeczne z dobrymi obyczajami i ogólnie przyjętymi normami moralnymi. Film ukazuje szereg złych wzorców zachowań, niesmaczne zabawy, nieposłuszeństwo, wulgarność, podsycanie nienawiści do matki. Z kolei postawa rodzica, karcącego za wybryki dziecko, jest ośmieszona, tym samym skrzywiona została prezentacja ról społecznych – roli matki i ojca. Przewodnicząca KRRiT uznała, że nastąpiło naruszenie przepisów ustawy o radiofonii i telewizji wezwwała nadawcę do przestrzegania przepisów prawa oraz zwróciła się o rozważny i odpowiedzialny dobór materiałów przeznaczonych do emisji.
- Wystąpienie telewidza, dotyczące treści audycji cyklu „Jednoślad”, nadanej na antenie TVN Turbo, 27 sierpnia 2005 roku, o godzinie 11.00. W materiale znalazła się prezentacja nieodpowiedzialnej, brawurowej jazdy motocyklem, a także sceny przedstawiającej roznegliżowane kobiety. Nadawca po interwencji KRRiT uznał swój błąd, zgodził się z opinią, że materiał nie powinien być dopuszczony do emisji w czasie, gdy telewizję oglądają dzieci i młodzież, zdjął audycję z anteny i zastąpił materiałem archiwalnym. Nadawca poinformował, że rozwiązano również umowę z firmą produkującą program „Jednoślad”.

11.8 Na program rozpowszechniany przez Telewizję Polsat S.A. wpłynęły skargi dotyczące działalności programowej. Niżej wymienione skargi stanowią przykłady takich wystąpień:

- Prawosławny Metropolita Warszawski bp. Sawa skierował skargę dotyczącą reportażu na temat nieporozumień w parafii prawosławnej w Nowoberezowie, wyemitowanego w audycji „Interwencja”. Zdaniem Metropolity dziennikarze pracujący nad przygotowaniem materiału nie dochowali zasady rzetelności, podano m.in. nieprawdziwe fakty, obraźliwe dla duchowieństwa prawosławnego, /rzekoma kradzież ikony przez proboszcza nie została potwierdzona/. Nadawca stwierdził, że interwencja dziennikarska w parafii w Nowoberezowie została podjęta na wyraźną prośbę i zaproszenie parafian. Po realizacji materiału nadawca otrzymał podziękowania od lokalnej społeczności, która zainteresowanie sprawami parafii uznała za wyciągnięcie przez media pomocnej dłoni wobec grupy wiernych. Nadawca w odpowiedzi skierowanej do bpa Sawy wyjaśnił okoliczności powstania audycji oraz przeprosił za uchybienia w kwestii przyjętej w materiale tytułatury prawosławnych duchownych.
- W 2004 roku do KRRiT skierował wystąpienie Włodzimierz M. Jaworski, bp Naczelny Kościoła Starokatolickiego Mariawitów. Skarga dotyczyła treści 162 odcinka „Krypta” serialu „Świat według Kiepskich”. Zdaniem bp. Włodzimierza M. Jaworskiego w odcinku tym dokonano nadużycia poprzez kpinę wartości istotnych dla wyznawców Kościoła Starokatolickiego Mariawitów. W audycji przedstawiono w sposób ironiczny wartość pochówku w krypcie pod wezwaniem Świętej Mateczki Kozłowskiej. Przewodnicząca KRRiT zwróciła się do nadawcy o taki dobór treści prezentowanych w serialu, aby utrzymując konwencję komedii, uszanować jednocześnie uczucia religijne. W bieżącym roku ponownie interweniowano w sprawie tego samego odcinka serialu. Mimo zapewnień nadawcy, że odcinek „Krypta” zostanie wstrzymany do powtórkowej emisji, został on wyemitowany 22 czerwca 2005 roku o godzinie 16.25. Przewodnicząca KRRiT zwróciła

się do nadawcy o natychmiastowe zaniechanie emisji audycji, filmów sprzecznych z moralnością i dobrem społecznym.

- Telewizjowicze skierowali wystąpienie, dotyczące audycji „Kto ma rację”/emisja 4 marca 2005 roku, o godz. 21.00/. Zastrzeżenia budził język użyty zwłaszcza przez redaktor Dorotę Wellman. Analiza programowa wykazała, że zarzuty przedstawione przez skarżących były zasadne. Audycja nie była emitowana „na żywo”, nie zastosowano tzw. „pikowania”, które wyeliminowałoby naruszenie przepisów ustawy o radiofonii i telewizji (art. 21 ustawy z 29 grudnia 1992 roku o radiofonii i telewizji stanowi, że dbałość o kulturę języka jest obowiązkiem nadawców). Zastosowanie techniki tzw. pikowania, nie ograniczyłoby tym samym swobody wypowiedzi obecnych w studio gości. Przewodnicząca KRRiT zwróciła się do nadawcy o rozważny i odpowiedzialny dobór materiałów przeznaczonych do emisji oraz o bezwzględne przestrzeganie przepisów ustawy o radiofonii i telewizji.
- Wydawca audycji „Interwencja” ukazał wizerunek świadków morderstwa. Pokazani świadkowie złożyli skargę na zachowanie nadawcy, które świadczy o lekkomyślności i braku dostatecznej wyobraźni. Jedną z podstawowych powinności dziennikarza jest ochrona dóbr i bezpieczeństwa osób, które pomagają w realizacji materiału filmowego. Przewodnicząca KRRiT, w upomnieniu skierowanym do nadawcy podkreśliła, że uważa zachowanie osób odpowiedzialnych za emisję materiału filmowego za wysoce nieetyczne. Dziennikarz i jego profesjonalizm nie są ponad i poza etyką. Przewodnicząca KRRiT zwróciła się do nadawcy o wyeliminowanie w przyszłości tego typu nadużyć.
- Skarga telewizora dotycząca cyklu audycji „Klinika samotnych serc”, (odc. 11 wyemitowany 15 maja 2005 roku, o godz. 9.30). Problematyka przedstawiona w odcinku audycji (problem molestowania seksualnego w miejscu pracy, ich konsekwencji dla psychiki młodej dziewczyny, ukazanie bezmyślnej i małodusznej postawy rodziców wobec problemów przeżywanych przez ich dziecko itp.), nie nadaje się do emitowania w niedzielę rano, kiedy dzieci oglądają program telewizyjny. Przewodnicząca KRRiT wskazała nadawcy na błąd popełniony w kwalifikacji audycji do pasma ustawowo chronionego i wezwała do zaostrzenia kontroli, by takie przypadki nie zdarzały się w przyszłości.
- Skarga telewizora, dotycząca nieobyczajnych scen zwiastuna filmu „American Pie”, w przerwie filmu „Madeleine”, w czasie tzw. chronionym. Analiza programowa wykazała, że zarzuty były zasadne. Emisja zwiastuna w przerwie filmu „Madeleine”, który był oglądany także przez dzieci, była przekroczeniem granic ustalonych w ustawie o radiofonii i telewizji. Przewodnicząca KRRiT skierowała do nadawcy wezwanie do bezwzględnego przestrzegania przepisów ustawy o radiofonii i telewizji oraz o rozważny i odpowiedzialny dobór materiałów przeznaczonych do emisji.
- Skarga indywidualna, dotycząca treści filmu, zawierające nieodpowiednie treści dla dzieci „Billy Madison”, wyemitowanego 10 kwietnia 2005 roku, o godzinie 13.20. Analiza programowa wykazała, że w filmie miały miejsce liczne sceny sprzeczne z dobrymi obyczajami i ogólnie przyjętymi normami moralnymi. Niestosowność pokazywanych scen potęguje dodatkowo fakt, iż zachowania homoseksualne były w filmie „Billy Madison” przedstawione w relacji uczeń-nauczyciel. Przewodnicząca KRRiT skierowała do nadawcy wezwanie do natychmiastowego zaniechania emisji treści sprzecznych z art. 18 ustawy z 29 grudnia 1992 roku o radiofonii i telewizji.
- Do KRRiT wpłynęły wystąpienia licznych widzów, dotyczące emisji filmu „8 mm” /emisja 4 września 2005 roku w Telewizji Polsat/. Telewizjowicze uważali, że film ten nie

powinien być dozwolony do oglądania dla widzów w wieku lat 16, ze względu na drastyczne sceny zabójstwa nieletniej na życzenie milionera. Przewodnicząca KRRiT uznała zasadność tych skarg. Najważniejszym motywem tego obrazu było ukazanie postawy zakłamanego milionera - seksualnego dewianta, który kreuje się w roli Boga, może bowiem za pieniądze zrobić wszystko: kupić śmierć niewinnego dziecka, nakręcić anatomie morderstwa dla samego jego smakowania. Przewodnicząca KRRiT zwróciła się do nadawcy o ścisłe przestrzeganie prawa, ale i ustawowego zobowiązania nadawcy, które stanowi o jego odpowiedzialności za program i podkreśliła, że nie będą akceptowane tego rodzaju decyzje programowe nadawcy, w wyniku których widz narazony jest na odbiór obrazów nieobyczajnych, niezapowiedzianych i nieoczekiwanych przez audytorium telewizyjne.

- Skarga dotycząca nieobyczajnych scen wyemitowanych po filmie, "Podziemny krąg", nadanym w cyklu MEGAHIT, o godzinie 20.45, 16 maja 2005 roku. Nadawca stwierdził, że w tym filmie nie pokazano scen o charakterze pornograficznym. Jednakże tuż po emisji ostatnich kadrów filmu, o godzinie 23 min. 35 wyemitowano zdjęcie pornograficzne przedstawiające genitalia męskie. Ukazanie tego zdjęcia było skutkiem błędu montażowego. Przewodnicząca KRRiT zwróciła się, o większą staranność i odpowiedzialność w przygotowaniu materiałów emisyjnych.
- Telewizja złożyła skargę, dotyczącą audycji „Fear Factor - Nieustraszeni”/emisja 6 maja 2005 roku/ wyemitowanej przez Telewizję Polsat. Audycję tę KRRiT obserwuje od dłuższego czasu i ma do niej poważne zastrzeżenia. W ubiegłym roku, po przeprowadzeniu monitoringu tej audycji, została nałożona na Spółkę Telewizja Polsat S.A. kara pieniężna. W odcinku nadanym 6 maja 2005 roku, ukazano zjadanie jaj z niewyklutymi jeszcze pisklętami kaczymi. Przewodnicząca KRRiT wezwała do zaprzestania emisji audycji propagujących takie zachowania i treści.

11.9 Niżej omówione sprawy, stanowią przykłady skarg, które KRRiT otrzymała w związku z działalnością programową pozostałych nadawców koncesjonowanych, zarówno radiowych jak i telewizyjnych.

- 22 września 2004 roku poinformowano w „Gazecie Wyborczej” o treści wywiadu z Janem Rokitą, jaki został wyemitowany w Miejskiej Telewizji Opole, w cyklu „Spotkanie z...”. Do KRRiT pocztą elektroniczną zostały przekazane protesty osób, dla których ten wywiad był agitacją na rzecz radnego Janusza Kowalskiego, kandydata na posła z listy Platformy Obywatelskiej. W sprawie tego wywiadu wypowiadała się przewodnicząca Rady Etyki Mediów, która uznała, że audycja była przygotowana w sposób interesujący i stanowiła dla środowiska cenne źródło informacji o życiu regionu. Przewodnicząca KRRiT zwróciła jednak uwagę na okoliczności, w których audycja została nadana. Podzieliła opinie skarżących, którzy dopatrzyli się w fakcie wyemitowania wywiadu z przedstawicielem jednego z wiodących ugrupowań politycznych próby wpływania na wyniki wyborów w regionie i zwróciła uwagę na konieczność zachowania równowagi w prezentowaniu poglądów polityków w sposób obiektywny, bezstronny i równy w odniesieniu do wszystkich podmiotów uczestniczących w wyborach.
- Radiosłuchacz uznał za antywychowawczą treść reklamy filmu dla dzieci, „Bracia Koala”, jaka została nadana na antenie Radia Zet. Była to reklama filmu dla dzieci, zachęcająca najmłodszych do nieojalności wobec rodziców słowami „nie mów nic o tym rodzicom, pewnie już o tym wiedzą”. Przewodnicząca KRRiT zwróciła nadawcy uwagę na konieczność wnikliwego i rozważnego doboru materiałów przeznaczonych do emisji zgodnie z obowiązującym prawem.

- Radiosłuchacze protestowali przeciwko podawaniu przez Radio Zet prognoz pogody z użyciem nazw polskich miast w języku niemieckim /Breslau, Stettin/. Przewodnicząca KRRiT zwróciła się do nadawcy o zaniechanie tego rodzaju działalności programowej na antenie Radia Zet.
- Radiosłuchacz uznał za antysemicką treść audycji, wyemitowanej w Radiu Rekord FM S.A 27 maja 2005 roku o godz. 19.45., w której nadano treści antysemickie. Nadawca przekazał wyrazy ubolewania za wyemitowanie obrażającego godność narodu żydowskiego „dowcipu” i poinformował, że nie był on opowiedziany przez prowadzącego audycję, a jedynie przeczytany z bloku SMS, który jest w tej audycji również cytowany. Nadawca wyrażając słowa ubolewania z powodu tego incydentu podkreślił, że wyciągnięto wobec prowadzącego audycję surowe konsekwencje służbowe, został on czasowo odsunięty od prowadzenia programu, ukarany naganą oraz karą finansową.
- Skargi indywidualne odnośnie teledysku Zespołu Północ – Południe - Centrum, nadanego w godzinach 15.00-20.00, w programie VIVA TV Productions Sp. z o.o. Wielokrotnie w tym czasie, wyemitowano treści wulgarne, nieprzyzwoite, obsceniczne i niemoralne, mogące mieć negatywny wpływ na rozwój psychiczny, fizyczny i moralny dzieci i młodzieży. Nagranie zawierało treści dotyczące zachęcania do używania narkotyków. Przewodnicząca KRRiT wezwała nadawcę do zaniechania emisji treści sprzecznych z art. 18 ww. ustawy.
- Telewidz złożył skargę, dotyczącą nieobyczajnych obrazów i treści w teledysku, nadanym 15 maja, o godzinie 13.19 w programie VIVA TV Productions Sp. z o.o. Na skutek interwencji Przewodniczącej KRRiT nadawca wyjaśnił, że dopiero w trakcie emisji nadawca zauważył pomyłkę. Teledysk zespołu Queens of the Stone Age został błędnie zaprogramowany, co nadawca przyznał i wyraził ubolewanie z tego powodu. Natychmiast po zaistnieniu tego incydentu, zostały wyciągnięte konsekwencje służbowe w stosunku do osoby odpowiedzialnej za programowanie oraz za serwis muzyczny.

11.10 Wybory parlamentarne i prezydenckie 2005'. Skargi wyborcze.

Podczas tegorocznej kampanii wyborczej do Sejmu RP, Senatu RP i na urząd Prezydenta RP wpłynęło 75 wystąpień, ocen, opinii, protestów - w tym 36 skierowały komitety wyborcze kandydatów. Cechą charakterystyczną Wyborów 2005', było równoczesne prowadzenie wyżej wymienionych kampanii /przeważnie liderzy partii byli równocześnie kandydatami na urząd Prezydenta RP/, co było podyktowane kalendarzem wyborczym.

Oto przykłady wystąpień, protestów i skarg:

- Komitet Wyborczy Kandydata na Prezydenta RP Włodzimierza Cimoszewicza:

Były poseł Aleksander Szczygło, skierował wystąpienie, dotyczące Henryka Łańko, przewodniczącego Rady Nadzorczej Radia Olsztyn S.A., który został szefem kampanii wyborczej wojewódzkiego sztabu wyborczego W. Cimoszewicza. 4 sierpnia 2005 roku do publicznej wiadomości została podana informacja, że H. Łańko złożył oświadczenie o swej rezygnacji z szefowania w kampanii prezydenckiej komitetowi marszałka W. Cimoszewicza na Warmii i Mazurach. KRRiT nie podejmowała interwencji.

- Komitet Wyborczy Kandydata na Prezydenta RP Marka Borowskiego:

Rzecznik Marka Borowskiego - Izabella Sierakowska, przekazała apel do mediów o prezentowanie w wyborach prezydenckich jedyne lewicowego kandydata na Prezydenta RP - Marka Borowskiego. Jej zdaniem M. Borowski powinien wziąć udział w debatach dwu kandydatów prawicy: D. Tuska i L. Kaczyńskiego, ponieważ Marek Borowski,

reprezentujący opcję lewicową w takiej debacie, zapewniłby równowagę poglądów. KRRiT nie podejmowała w tej sprawie interwencji.

Pełnomocnik wyborczy Komitetu Wyborczego Kandydata na Prezydenta RP Marka Borowskiego Arkadiusz Basznia domagał się zmiany formuły debat prezydenckich w TVP S.A., a szczególnie ujednoczenia formuły debat dla wszystkich kandydatów. W związku z zastrzeżeniami PKW i KRRiT, Telewizja Polska S.A. odstąpiła od zamiaru przeprowadzenia debat z dwoma kandydatami, cieszącymi się - według sondazy - największym poparciem społecznym podczas parlamentarnej kampanii wyborczej.

- W tej samej sprawie interweniowali ponadto:

Pełnomocnik Komitetu Wyborczego Kandydata na Prezydenta RP Andrzeja Leppera Janusz Maksymiuk.

Szef ds. mediów Komitetu Wyborczego Kandydata na Prezydenta RP Jana Pyszki Paweł Ziemiński

Pełnomocnik Komitetu Wyborczego Kandydata na Prezydenta RP Henryki Bochniarz Jacek Ambroziak.

Pełnomocnik Komitetu Wyborczego Kandydata na Prezydenta RP Leszka Bubla.

Pełnomocnik Komitetu Wyborczego Kandydata na Prezydenta RP Adama Słomki.

Pełnomocnik Komitetu Wyborczego Kandydata na Prezydenta RP Stanisława Tymińskiego.

21 września 2005 roku Przewodnicząca KRRiT skierowała list otwarty do Lecha Kaczyńskiego i Donalda Tuska z apelem o zrezygnowanie z debaty w trakcie kampanii parlamentarnej w imię czystości reguł życia publicznego. Tego samego dnia prezes Zarządu Spółki TVP S.A. przekazał KRRiT treść wspólnego komunikatu, /podpisanego przez Aleksandra Myszkę, prezesa Zarządu Telewizji Polsat S.A. i Mariusza Waltera, prezesa Zarządu TVN S.A./, w którym sygnatariusze zgodnie oświadczają, że nie będą transmitować debaty pomiędzy liderem Platformy Obywatelskiej oraz Prawa i Sprawiedliwości, zaplanowanej uprzednio do emisji przed 25 września 2005 roku.

W związku z zapowiadaną przez media debatą najpoważniejszych kandydatów na urząd Prezydenta RP 29 września 2005 roku KRRiT wydała stanowisko i zwróciła uwagę na to, że w przypadku organizowania debat przez nadawcę, nadawca powinien dochować należytej staranności co do równego traktowania wszystkich podmiotów uczestniczących w wyborach.

- Komitet Wyborczy Samoobrony Rzeczypospolitej Polskiej Kandydata na Prezydenta RP Andrzeja Leppera:

Pełnomocnik Komitetu Wyborczego Samoobrony Rzeczypospolitej Polskiej i Kandydata na Prezydenta RP Andrzeja Leppera Janusz Maksymiuk skierował protest przeciwko działalności mediów w okresie kampanii wyborczej. Zarzucił, że nie tylko telewizja publiczna, ale głównie Telewizja TVN S.A. prowadziły kampanię przeciwko kandydatowi Andrzejowi Lepperowi poprzez blokowanie dostępu do wyborców za pośrednictwem telewizji. Zdaniem J. Maksymiuka Telewizja TVN nieustannie emitowała różne spotkania i dyskusje pomiędzy Donaldem Tuskiem i Lechem Kaczyńskim oraz ich sztabami wyborczymi, nie dopuszczając do wypowiedzi Andrzeja Leppera. Tym samym – zdaniem pełnomocnika Samoobrony RP, Telewizja TVN wprowadzała społeczeństwo w błąd, bowiem tworzyła szczególną atmosferę, że wybór dotyczył tylko dwóch kandydatów. Przewodnicząca KRRiT podkreśliła, że KRRiT nie ma kompetencji do ingerowania w

politykę informacyjną nadawców, w szczególności nie może wpłynąć na sposób przedstawienia przebiegu kampanii wyborczej przez nadawców koncesjonowanych.

Andrzej Lepper skierował protest przeciwko pomijaniu działalności Partii i Komitetu Wyborczego Samoobrony Rzeczypospolitej Polskiej w audycjach informacyjnych i publicystycznych Polskiego Radia S.A.. Prezes Zarządu Spółki Polskie Radio S.A. Andrzej Siezieniewski przedstawił raport obecności polityków w programach PR S.A. za okres od 1 sierpnia do 19 września 2005 roku, z którego wynikało że A. Lepper zajmuje pierwsze miejsce po Prezydencie RP Aleksandrze Kwaśniewskim i Lechu Wałęsie. Z raportu wynikało również, że inne partie w łącznym czasie zajęły więcej miejsca w programach PR S.A. niż Samoobrona RP. W tej kwestii A. Siezieniewski wyjaśnił, że wynika to z zasad, wedle których różne ugrupowania polityczne postępują wobec mediów, na co PR S.A. nie ma wpływu. Przedstawiciele PR S.A. zwracali się do Komitetów Wyborczych o delegowanie swego przedstawiciela do udziału w audycjach, Samoobrona RP delegowała zawsze A. Leppera jako lidera. Inne partie delegowały różnych przedstawicieli.

- Komitet Wyborczy Ligi Polskich Rodzin:

Pełnomocnik Wyborczy Komitetu Wyborczego Ligi Polskich Rodzin Sylwester Chruszcz skierował wystąpienie, dotyczące nierównej obecności liderów LPR na antenach publicznych mediów. Nadawcy publiczni powołali się na analizę obecności liderów poszczególnych partii w TVP S.A. i PR S.A. i wykazali, że przedstawiciele LPR byli reprezentowani w audycjach proporcjonalnie do innych ugrupowań. Nadawcy, organizując własne audycje towarzyszące kampanii wyborczej, do audycji tych zapraszali kolejno /kolejność ustalono drogą losowania/, przedstawiciele wszystkich uprawnionych podmiotów. Przewodnicząca KRRiT podzieliła argumentację nadawców. Zwróciła ponadto uwagę na prawo nadawcy do kształtowania programu w oparciu o przepisy art. 13 i 14 ustawy z 29 grudnia 1992 roku.

Pełnomocnik Komitetu Wyborczego Kandydata na Prezydenta RP prof. Macieja Giertycha, Radosław Parda skierował do Polskiego Radia S.A. protest z powodu nieobecności PR S.A. podczas rejestracji oraz konferencji prasowej kandydata na Prezydenta RP prof. Macieja Giertycha. Nadawca wyjaśnił, że informacja Komitetu Wyborczego LPR dotarła do dziennikarzy informacyjnych w trakcie trwania wydarzenia, zatem PR S.A. nie miało możliwości wysłania sprawozdawcy do jego obsługi.

Zorganizowane protesty

11.11 Poniższe wystąpienia stanowią przykłady kierowanych do Krajowej Rady Radiofonii i Telewizji skarg i protestów wnoszonych przez zorganizowane grupy obywateli.

- 137 wystąpień, przekazanych przez byłych i obecnych parlamentarzystów: Jarosława Kurzawę, Zbigniewa Witaszka, Tomasza Tomaszewskiego, Władysława Stępnia, Edwarda Płonki, Magdaleny Banaś, Stanisława Steca, Adama Markiewicza, Kazimierza Zarzyckiego, Bogdana Lewandowskiego oraz licznych przedstawicieli władz samorządowych dotyczyło poszerzenia obszaru odbioru programu regionalnego. Obecnie programy regionalne docierają jedynie do około 75 % ludności kraju. Wynika to z braku wolnych kanałów telewizyjnych. Przewodniczący KRRiT może przydzielić jedynie kanał, który wcześniej przekaze Prezes Urzędu Regulacji Telekomunikacji i Poczty /obecnie UKE/ zgodnie z art. 26 ust. 6 ustawy z 29 grudnia 1992 roku o radiofonii i telewizji.

Przydział taki jest możliwy jedynie na wniosek Prezesa TVP S.A. KRRiT nie widzi w najbliższym czasie możliwości zaspokojenia potrzeb społeczności zamieszkałej na ww. obszarze. Jedynym realnym rozwiązaniem pozostaje możliwość wprowadzenia w przyszłości naziemnej sieci telewizji cyfrowej. Technika cyfrowa będzie wprowadzana w Polsce sukcesywnie. W dokumencie „Strategia przejścia z techniki analogowej na cyfrową”, przyjętym przez Radę Ministrów 4 maja 2005 roku, wskazano datę 31 grudnia 2014 roku, jako definitywną datę zaprzestania nadawania analogowego telewizji naziemnej na całym obszarze Polski.

- 60 wystąpień indywidualnych pisemnych, telefonicznych i pocztą mailową, dotyczyło transmisji telewizyjnych z Watykanu podczas ostatnich dni życia Ojca Świętego Jana Pawła II. Pośród wypowiedzi dominował ton uznania i wdzięczności dla dziennikarzy towarzyszących Wielkiemu Papieżowi w Jego Drodze do Domu Ojca. Dzięki temu nadzwyczajnemu przekazowi cała Polska mogła towarzyszyć Wielkiemu Rodakowi podczas Jego zmagania ze śmiertelną chorobą oraz przeżyć w zadumie refleksji okres żałoby po śmierci Ojca Świętego. 12 kwietnia 2005 roku KRRiT wyraziła w oświadczeniu najwyższe uznanie dla polskich mediów za godną postawę, wyjątkowe zaangażowanie i stworzenie niezwyklej atmosfery, dzięki czemu mogliśmy wszyscy oddać hołd Papieżowi Janowi Pawłowi II. Dzięki mediom i odpowiedzialności dziennikarzy uwaga wszystkich skupiała się na tym, co naprawdę było w tych dniach najważniejsze. KRRiT wyraziła przekonanie, że to świadectwo odpowiedzialności dziennikarzy przetrwa i będzie służyło w jak najlepszym wypełnianiu służby dziennikarskiej.
- Poseł do Parlamentu Europejskiego Witold Tomczak protestował przeciwko emisji reportażu o karierze twórcy i dyrektora Radia Maryja, ojca Tadeusza Rydzyka. Telewizja TVN wyemitowała audycję 2 października 2005 roku, w specjalnym wydaniu magazynu reporterskiego „Uwaga”. Audycja ta wzbudziła szeroki rezonans społeczny. Do KRRiT napłynęły skargi zarówno zwolenników jak i przeciwników dyrektora Radia Maryja. Wystąpienia zbiorowe kierowane równocześnie do prezesa Spółki TVN S.A. i Przewodniczącej KRRiT, przesyłane do wiadomości parlamentarzystów oraz „Naszego Dziennika”, zawierały protest przeciwko emisji tej audycji obrażaniu uczuć religijnych. Analiza programowa wykazała, że w świetle ustawy o radiofonii i telewizji nie ma podstaw prawnych do stosowania wobec nadawcy, w związku z faktem emisji tej audycji, sankcji, przewidzianych w ustawie.
- Kilkadziesiąt osób skierowało wystąpienia w związku obowiązkiem składania oświadczeń o spełnianiu warunków do korzystania ze zwolnień od opłat abonamentowych przez osoby, które korzystają z tego prawa na podstawie dotychczasowych przepisów. Prawo do zwolnienia od opłat abonamentowych zachowały osoby, które korzystały z tego prawa na podstawie dotychczasowych przepisów, pod warunkiem złożenia, do 16 grudnia 2005 roku, oświadczenia o niepozostawaniu we wspólnym gospodarstwie domowym z co najmniej dwiema osobami, które ukończyły 26 lat, a nie spełniają warunków do uzyskania zwolnienia.

Zestawienie danych statystycznych dotyczących wniosków, skarg i opinii przekazanych w 2005 roku do Krajowej Rady Radiofonii i Telewizji

11.12 Tabela nr 1 wskazuje na podział wystąpień ze względu na kategorię podmiotów, działających na rynku mediów. Dominującą pozycję wśród podmiotów rynku mediów, w

całej korespondencji zajmują media publiczne. Wystąpienia dotyczące TVP S.A., PR S.A. i rozgłośni regionalnych radia publicznego stanowią niemal 63,6%. Tabela nr 2 ukazuje charakterystykę wystąpień dotyczących audycji informacyjnych w rozróżnieniu na rodzaje nadawców. Z zestawienia wynika, że 43,2% dotyczyło audycji informacyjnych mediów publicznych, podczas gdy 56,8% - nadawców koncesjonowanych. Charakterystykę korespondentów obrazuje tabela nr 3. Wynika z niej, że 70,3% stanowiły wystąpienia indywidualne. Pozostałe 29,7% korespondencji stanowiły wystąpienia od instytucji, organizacji społecznych, stowarzyszeń. Ponad 23,8% stanowiła korespondencja od organizacji państwowych, społecznych, politycznych, stowarzyszeń i związków zawodowych. Prawie 90% listów miało charakter skarg, opinii i wniosków. W pozostałych przeważały prośby o patronat medialny, pomoc w sprawach osobistych, o przyjęcie do pracy, o zapomogi pieniężne itp. Tematykę wystąpień obrazuje tabela nr 4. Listy odnoszące się do treści audycji i oferty programowej oraz reklam stanowią 37,8%. Znaczącą część korespondencji – 14,8% wystąpień, stanowiły listy w sprawie opłat abonamentowych, 11,1% listów dotyczyło zakłóceń w odbiorze sygnału telewizyjnego i radiowego. Znacznie mniej, bo jedynie 1,8% dotyczyło problemów z korzystaniem z platform cyfrowych Cyfra+ oraz Polsat Cyfrowy. Skargi, opinie i wyborcze stanowiły 6,7% wszystkich wystąpień.

Tabela nr 1

Podział wystąpień ze względu na kategorię podmiotów działających na rynku mediów audiowizualnych

TVP S.A.	48,6 %
Oddziały TVP S.A.	5,4 %
Polskie Radio S.A. Program I, II, III, Bis	6,9 %
Polskie Radio S.A. - rozgłoszenie regionalne	2,7 %
Koncesjonowani nadawcy telewizyjni (programy naziemne i satelitarne- bez TV Polsat i TVN)	4,0 %
TV Polsat, Polsat 2, Polsat Sport	5,4 %
TVN, TVN 24, TVN 7, TVN Turbo, TVN Style	10,9 %
Koncesjonowani nadawcy radiowi	11,4 %
Operatorzy telewizji kablowej i platform cyfrowych	4,7 %

Wykres nr 1

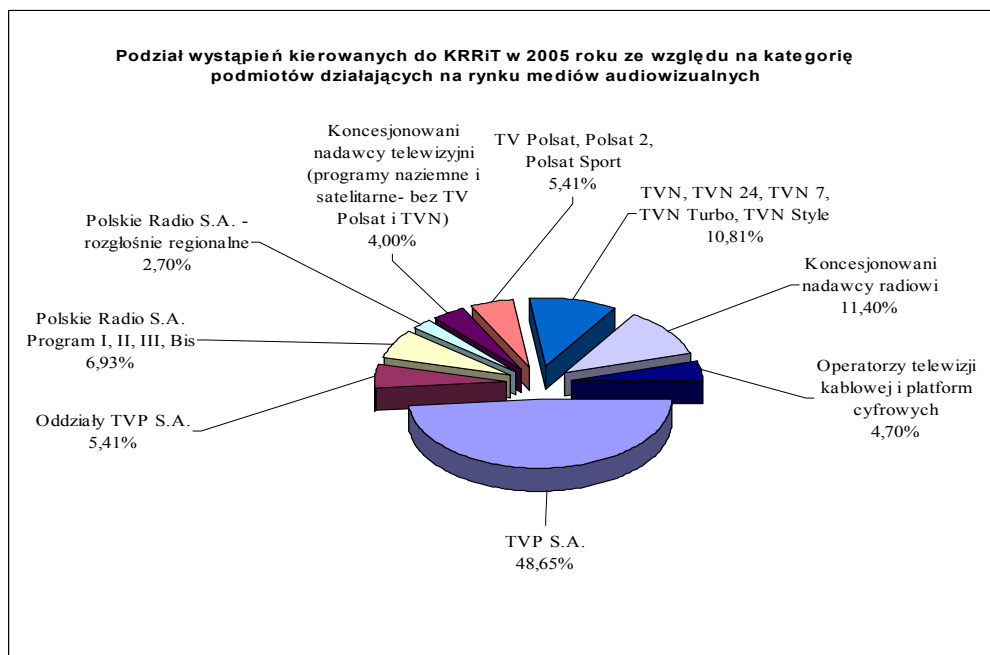
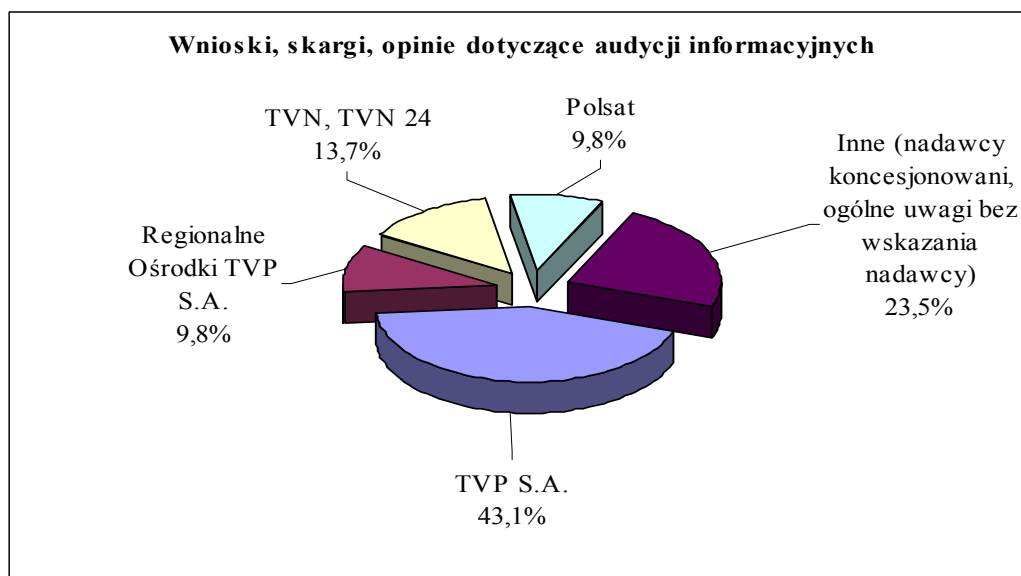

Tabela nr 2

Wnioski, skargi, opinie dotyczące audycji informacyjnych

TVP S.A.	43,2 %
Regionalne Ośrodki TVP S.A.	9,8 %
TVN, TVN 24	13,7 %
Polsat	9,8 %
Inne (nadawcy koncesjonowani, ogólne uwagi bez wskazania nadawcy)	23,5 %

Wykres nr 2

Tabela nr 3

Podział wystąpień ze względu na kategorię korespondenta

List instytucjonalny z organizacji społecznych, politycznych, kościelnych, stowarzyszeń, związków zawodowych	11,9 %
List instytucjonalny z organizacji państwowej (Parlament, ministerstwa, urzędy miejskie, gminne, wojewódzkie, rady miejskie, gminne)	11,9 %
Nadawcy (publiczni, koncesjonowani, operatorzy tv kablowych)	1,8 %
Listy obywateli	70,3 %
Inne	4,1 %

Wykres nr 3

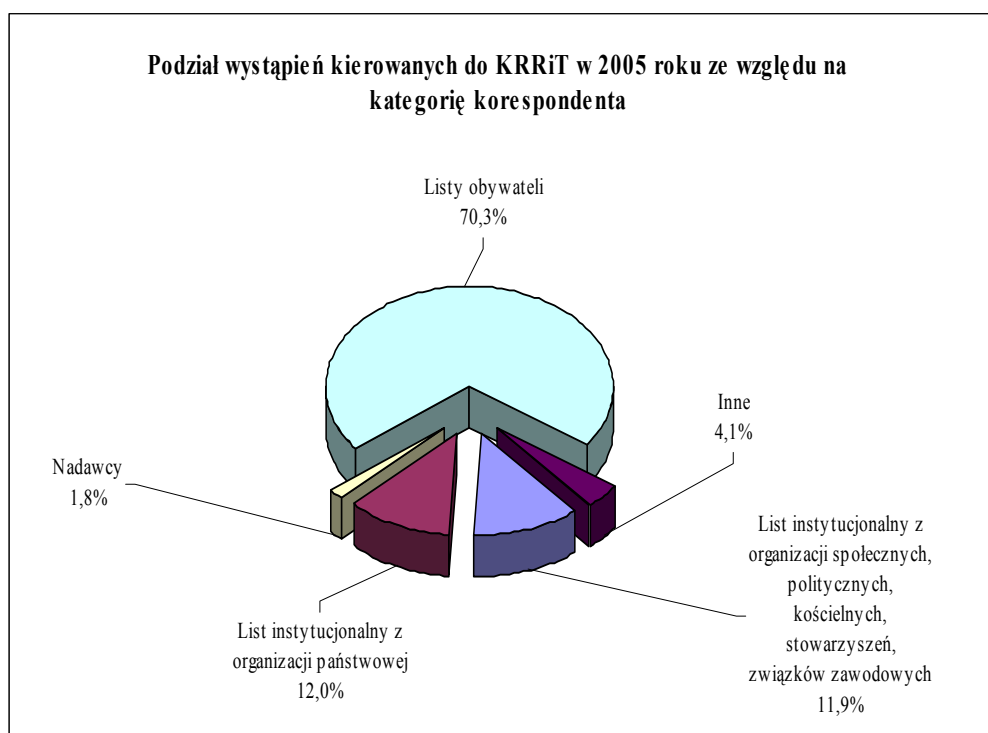

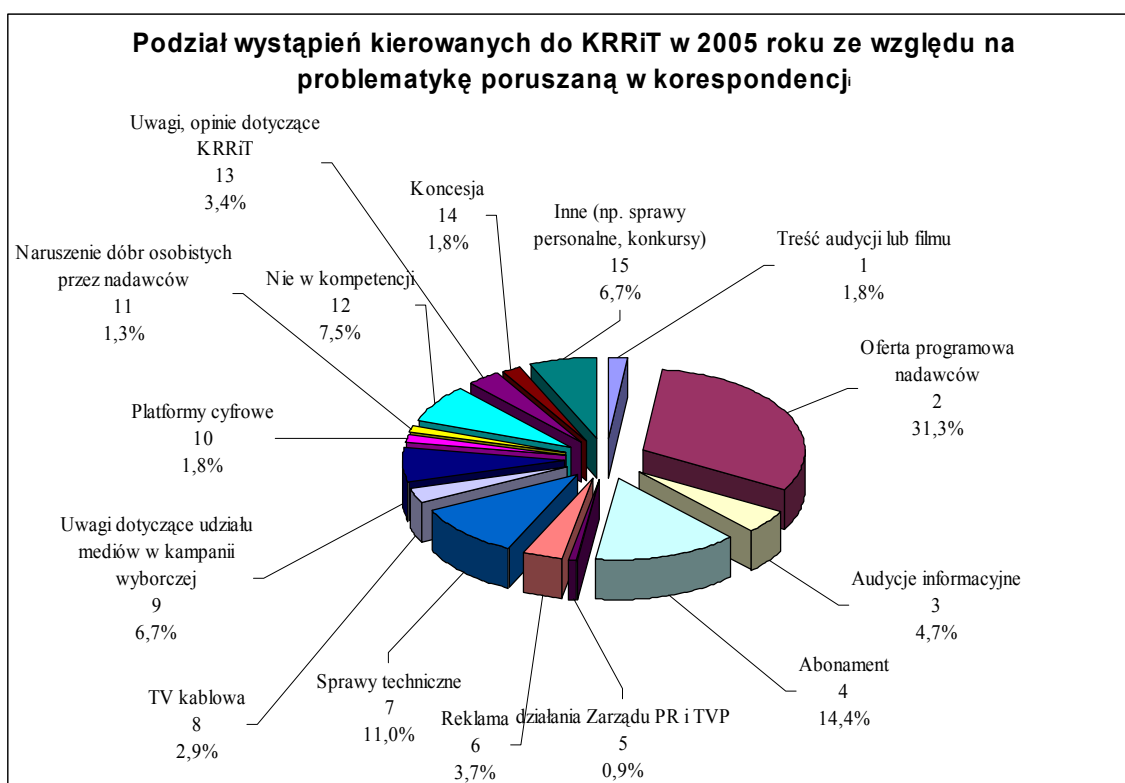

Tabela nr 4

Podział wystąpień kierowanych ze względu na problematykę poruszaną w korespondencji

1	Treść audycji lub filmu (przemoc, pornografia)	1,8 %
2	Oferta programowa nadawców (postulaty programowe, ramówka, niezetelność)	31,3 %
3	Audycje informacyjne	4,7 %
4	Abonament (pytania dotyczące zwolnień z opłat, kontroli, dokumentów)	14,4 %
5	działania Zarządu PR i TVP	0,9 %
6	Reklama (treść, ilość)	3,7 %
7	Sprawy techniczne (zakłócenia, brak zasięgu)	11,1 %
8	TV kablowa (oferta programowa, pakietyzacja programów, problemy wynikające z zawartych umów cywilno-prawnych)	2,9 %
9	Uwagi dotyczące udziału mediów w kampanii wyborczej	6,7 %
10	Platformy cyfrowe	1,8 %
11	Naruszenie dóbr osobistych przez nadawców	1,3 %
12	Nie w kompetencji (sprawy należące do kompetencji innych urzędów i instytucji, opinie na temat sytuacji społecznej i politycznej kraju)	7,5 %
13	Uwagi, opinie dotyczące KRRiT	3,4 %
14	Koncesja	1,8 %
15	Inne (np. sprawy personalne, konkursy)	6,7 %

Wykres nr 4

**Krajowa Rada
Radiofonii i Telewizji**

**UCHWAŁA Nr 147/2006
z dnia 23 marca 2006 roku**

Na podstawie art. 9 ust. 1 w związku z art. 12 ust. 1 i 2 ustawy z 29 grudnia 1992 roku o radiofonii i telewizji (Dz. U. z 2004 r., Nr 253, poz. 2531 z późn. zm.)
Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji

postanawia

1. Przedstawić Sejmowi RP, Senatowi RP, Prezydentowi RP Informację o podstawowych problemach radiofonii i telewizji zaistniałych w 2005 roku.
2. Przedstawić Prezesowi Rady Ministrów Informację o podstawowych problemach radiofonii i telewizji zaistniałych w 2005 roku.

Przewodnicząca
Krajowej Rady Radiofonii i Telewizji

Elżbieta Kruk

INFORMACJA
O PODSTAWOWYCH PROBLEMACH
RADIOFONII I TELEWIZJI
W 2005 ROKU

SPIS TREŚCI

str.

I. TELEWIZJA I RADIOFONIA PUBLICZNA	1
1. Baza techniczna telewizji i radiofonii publicznej	1
Radiofonia publiczna	1
Telewizja publiczna	3
2. Sytuacja finansowo-ekonomiczna publicznej radiofonii i telewizji	5
Przychody z rachunku bankowego KRRiT	5
Przychody z reklamy	21
Podstawowe wskaźniki finansowo-ekonomiczne w latach 2003– 2005	25
Diety dla rad programowych w publicznej radiofonii i telewizji	39
Wpływy z emisji reklam i audycji sponsorowanych oraz czas emisji reklam w Polskim Radiu S.A.	45
3. Oferta programowa nadawców publicznych i realizacja zobowiązań ustawowych	54
A. TELEWIZJA	54
Programy ogólnokrajowe Telewizji Polskiej S.A.	54
Programy regionalne Telewizji Polskiej S.A.	64
Programy satelitarne Telewizji Polskiej SA	70
TV Polonia	70
TV Kultura	73
Realizacja przez Telewizję Polską S.A. szczególnych zobowiązań programowych nadawcy publicznego	74
Realizacja przez Telewizję Polską S.A. przepisów art. 15 i 15a ustawy o radiofonii i telewizji	79
B. RADIOFONIA	85
Działalność programowa Polskiego Radia S.A.	85
Programy ogólnokrajowe Polskiego Radia S.A.	93
Program 5 Polskiego Radia S.A.	96
Rozgłoszenie regionalne radia publicznego	97
Programy miejskie radia publicznego	100
Realizacja przez Polskie Radio SA, rozgłoszenie regionalne oraz programy miejskie szczególnych zobowiązań programowych nadawcy publicznego	103
Realizacja przez Polskie Radio SA i rozgłoszenie regionalne przepisów art. 15 ust. 2 ustawy o radiofonii i telewizji	110
II. TELEWIZJA I RADIOFONIA KONCESJONOWANA	113
1. Koncesjonowanie jako element ładu medialnego – obowiązki nadawców	113
2. Kształt koncesjonowanego rynku audiowizualnego	114
Rynek radiowy	114
Rynek telewizyjny	118
Rynek telewizji kablowych	120
3. Sytuacja ekonomiczno-rynkowa nadawców koncesjonowanych	127

Sytuacja ekonomiczna koncesjonowanych nadawców radiowych (na podstawie sprawozdań nadawców za 2004 rok)	129
Nadawcy radiowi prowadzący działalność w formie spółek prawa handlowego	130
Nadawcy radiowi prowadzący działalność w ramach instytucji kościelnych	136
Nadawcy radiowi prowadzący działalność jako osoby fizyczne	138
Nadawcy radiowi prowadzący działalność w ramach wyższych uczelni i innych form prawnych	138
Sytuacja ekonomiczna koncesjonowanych nadawców telewizyjnych (na podstawie sprawozdań nadawców za 2004 rok)	139
4. Wpływy z emisji reklam i czas emisji reklam w programach koncesjonowanych nadawców telewizyjnych	144
5. Oferta programowa nadawców koncesjonowanych oraz realizacja przepisów ustawy i warunków koncesji	147
A. TELEWIZJA	147
Programy o zasięgu ogólnokrajowym lub ponadregionalnym	147
Profile programowe nadawców: podobieństwa i różnice	152
Wybrane programy satelitarne	158
Realizacja przez telewizje koncesjonowane zadań wynikających z przepisów ustawy o radiofonii i telewizji	168
Realizacja przez radiowych nadawców koncesjonowanych przepisów art.15 i 15a ustawy o radiofonii i telewizji	169
B. RADIOFONIA	178
Nadawcy lokalni – realizacja warunków koncesji	178
Realizacja warunków koncesji w badanych stacjach radiowych	180
Realizacja przez radiowych nadawców koncesjonowanych przepisów art.15 ust.2 ustawy o radiofonii i telewizji	190

III. ANALIZY PROBLEMOWE DOTYCZĄCE PROGRAMÓW RADIOWYCH

I TELEWIZYJNYCH	202
Realizacja przez nadawców radiowych i telewizyjnych przepisów art. 18 ust. 4-6 ustawy o radiofonii i telewizji oraz rozporządzenia KRRiT z 23 czerwca 2005 roku w świetle przeprowadzonego monitoringu	202
Ocena audycji „Rozmowy niedokończone” dotyczącej lustracji i sytuacji politycznej w Polsce, nadanej w Radiu Maryja 12 lutego 2005 roku	208
Przestrzeganie zasady równowagi w audycjach informacyjnych i publicystycznych nadanych przez TVP SA (na podstawie monitoringu 15 -dniowej próby programów)	211
Wybory ’2005 do Parlamentu i na Urząd Prezydenta RP - przebieg i odbiór społeczny kampanii wyborczej w programach telewizyjnych	218
Wybory ’2005 do Parlamentu i na Urząd Prezydenta RP - emisja nieodpłatnych audycji komitetów wyborczych oraz czas wystąpień polityków w audycjach własnych publicznego radia i telewizji	223
Sposoby prezentacji dzieł kultury i sztuki oraz ich twórców w programie TVP KULTURA (na podstawie monitoringu dziesięciu dni programu)	227

IV. WIDOWNIA TELEWIZJI I AUDYTORIUM RADIA .....

1. Widownia telewizyjna	233
Telewizja publiczna	234
Naziemne programy koncesjonowane o największym udziale w rynku telewizyjnym	237

Audycje o największej widowni w 2005 roku (na podstawie badania TNS OBOP)	240
2. Wielkość audytorium radiowego	242
Wielkość i struktura demograficzna audytorium programów publicznych (wykształcenie i wiek)	243
A. Polskie Radio S.A.	243
B. Rozgłośnie regionalne radia publicznego	244
Wielkość i struktura demograficzna audytorium programów koncesjonowanych (wykształcenie i wiek)	245
A. Ogólnopolskie programy koncesjonowane	245
B. Ponadregionalne programy koncesjonowane	246
C. Programy koncesjonowane o zasięgu lokalnym	247
V. ANALIZY I PERSPEKTYWY ROZWOJU RYNKU REKLAMOWEGO W POLSCE	249
Telewizja – zmiany i tendencje	249
Radio – zmiany i tendencje	252
Prasa	254
Internet	255
Reklama zewnętrzna	255
Podsumowanie	257
VI. MIĘDZYNARODOWY KONTEKST DZIAŁALNOŚCI RADIOWEJ I TELEWIZYJNEJ.....	258
Zmiany w prawie wspólnotowym odnoszące się do sfery regulacji usług audiowizualnych	258
Realizacja polityki audiowizualnej w instytucjonalnych ramach Rady Europy	265
Prace Stałego Komitetu ds. praw autorskich i praw pokrewnych Światowej Organizacji Własności Intelektualnej (WIPO)	276
Europejskie Obserwatorium Audiowizualne	278
Przegląd modeli ciał regulujących na przykładzie wybranych państw europejskich	278

Spis map

Mapy przedstawiające przybliżone zasięgi stacji publicznej radiofonii i telewizji oraz wybranych koncesjonowanych stacji radiowych i telewizyjnych:

- Polskie Radio – Program I
  - Polskie Radio – Program II
  - Polskie Radio – Program III
  - Polskie Radio – Program IV (Radio BIS)
  - Polskie Radio – program regionalny - razem
  - Polskie Radio – Radio Białystok – program regionalny
  - Polskie Radio – Radio Pomorza i Kujaw – program regionalny
  - Polskie Radio – Radio Gdańsk – program regionalny
  - Polskie Radio – Radio Katowice – program regionalny
  - Polskie Radio – Radio Kielce – program regionalny
  - Polskie Radio – Radio Koszalin – program regionalny
  - Polskie Radio – Radio Kraków – program regionalny
  - Polskie Radio – Radio Lublin – program regionalny
  - Polskie Radio – Radio Łódź – program regionalny
-

-
- Polskie Radio – Radio Olsztyn – program regionalny
  - Polskie Radio – Radio Opole – program regionalny
  - Polskie Radio – Radio Merkury – program regionalny
  - Polskie Radio – Radio Rzeszów – program regionalny
  - Polskie Radio – Radio Szczecin – program regionalny
  - Polskie Radio – Radio dla Ciebie – program regionalny
  - Polskie Radio – Radio Wrocław – program regionalny
  - Polskie Radio – Radio Zachód – program regionalny
  - Radio RMF FM
  - Radio ZET
  - Radio MARYJA
  - Radio WAWA
  - Radio TOK FM
  - Radiostacja
  - Spółka Ad Point Sp. z o. o.
  - Spółka AGORA S. A.
  - Spółka ZPR S. A. i Radio ESKA S. A.
  - TVP 1
  - TVP 2
  - TVP 3 - Program regionalny
  - TVN
  - POLSAT
  - TV4
  - TV PULS
-

I. TELEWIZJA I RADIOFONIA PUBLICZNA

1. BAZA TECHNICZNA PUBLICZNEJ RADIOFONII I TELEWIZJI PUBLICZNEJ

Radiofonia publiczna

Baza nadawcza

Radiofonia publiczna w Polsce to Polskie Radio S.A. – rozgłośnia centralna nadająca programy ogólnopolskie i program dla zagranicy oraz 17 spółek regionalnych, nadających 17 różnych programów na obszarach swojego działania, określonych uchwałą KRRiT nr 497 z 1998 roku.

Polskie Radio S.A. dysponuje obecnie następującymi możliwościami nadawczymi:

- częstotliwościami 198 kHz (Radio Parlament, Raszyn) i 225 kHz (Polskie Radio Program 1, Solec Kujawski) z zakresu fal długich oraz 58 częstotliwościami z zakresu 87,5 – 108 MHz nadajników rozlokowanych na terenie całego kraju (o mocy od 100 W do 120 kW, w tym 41 o mocy większej lub równej 1 kW) dla emisji Programu 1;
- siecią ogólnopolską w zakresie 87,5 – 108 MHz, funkcjonującą w oparciu o 40 stacji nadawczych (o mocy od 100 W do 120 kW, w tym 36 o mocy większej lub równej 1 kW), z których emitowany jest Program 2;
- siecią ogólnopolską w zakresie 87,5 – 108 MHz, złożoną z 41 stacji nadawczych (o mocy od 100 W do 120 kW, w tym 39 stacji o mocy większej lub równej 1 kW) dla emisji Programu 3;
- siecią nadawczą w zakresie 87,5 – 108 MHz, złożoną z 42 stacji nadawczych (o mocy od 100 W do 60 kW, w tym 29 o mocy większej lub równej 1 kW) dla emisji Programu IV Radio BIS.

Polskie Radio dla potrzeb emisji poza granice kraju wykorzystuje kilkanaście częstotliwości krótkofalowych.

Regionalne sieci radia publicznego wykorzystują w sumie 86 stacji nadawczych (o mocy od 100 W do 120 kW), w tym 75 stacji o mocy równej lub większej od 1 kW.

W 2005 roku w celu poprawy zasięgu stacji radia publicznego Przewodniczący KRRiT wydał 29 decyzji. W przypadku 18 decyzji zmiany dotyczyły niektórych parametrów technicznych stacji.

Aktualne zasięgi programów ogólnopolskich i regionalnych radia publicznego przedstawiono na mapach, stanowiących załącznik do „Informacji o podstawowych problemach radiofonii i telewizji w Polsce”.

Baza studyjna

Radiofonię publiczną tworzy Polskie Radio S.A., nadające programy I, II, III i IV oraz siedemnaście stacji regionalnych. Ośrodki te są wyposażone wyłącznie w urządzenia profesjonalne wysokiej klasy. Obecnie już w przeważającej większości cyfrowe. Od kilku lat trwa ciągła wymiana sprzętu analogowego na sprzęt cyfrowy. Dzięki temu ośrodki nadawcze radia publicznego są w większości przygotowane do wprowadzenia emisji cyfrowej. Do niedawna wydawało się, że będzie to emisja w formacie DAB, ale obecnie opinie na ten temat są bardziej zróżnicowane i rozważa się uruchomienie emisji w innych, nowocześniejszych formatach, takich jak DVB-T czy DVB-H. Rozpatruje się również, w odniesieniu do zakresów AM (fale krótkie, średnie i długie) cyfrowy format DRM. Od niemal 10 lat nowoczesne radio to radio dysponujące cyfrowym sprzętem oraz radio skomputeryzowane. Dlatego od wielu lat w radiu publicznym szeroko stosowana jest technika informatyczna, umożliwiająca korzystanie ze zintegrowanej i całkowicie cyfrowej bazy studyjnej, której komputerowa sieć umożliwia przechowywanie i przesyłanie wszelkiego typu informacji dźwiękowych oraz danych. Zapis na taśmach magnetycznych został w zasadzie wyeliminowany (pozostał tylko w postaci zapisu cyfrowego na taśmach DAT) i jest obecnie zastąpiony zapisem na karcie Flash (reportofony), w pamięci komputera, na serwerach dźwiękowych, na materiałach optycznych (CD-R, a nawet DVD-R) a w przypadku archiwizacji dodatkowo również w pamięciach taśmowych o pojemnościach rzędu terabajtów (10^{12} bajtów).

Zastosowanie technik informatycznych w produkcji radiowej zapewnia bowiem funkcje niemożliwe i nieistniejące w systemach analogowych – doskonałą jakość zapisu materiału, jego wszechstronną, szybką (nieliniową) i „nieniszczącą” obróbkę oraz daleko posuniętą automatyzację. Najlepszym, choć najkosztowniejszym rozwiązaniem jest zakup całego systemu – odpowiednio niezawodnego i wszechstronnego oprogramowania oraz współpracujących urządzeń. Wybierane są tu systemy różnych producentów, a każdy ośrodek postępuje tu według swoich własnych preferencji. W nowoczesnej koncepcji cyfrowego radia wszelkie urządzenia tworzące tor foniczny (mikrofony, stoły produkcyjne, konsolety emisyjne, magnetofony, procesory) są traktowane jako urządzenia peryferyjne, współpracujące ze sobą poprzez sieć. We wszystkich ośrodkach Polskiego Radia trwa proces wymiany istniejących urządzeń analogowych na ich odpowiedniki cyfrowe.

Pełna cyfryzacja radia to zachowanie cyfrowej postaci sygnału od początku (zapis) do końca (emisja). W znakomitej większości rejestracja, montaż i produkcja materiału jest obecnie wykonywana cyfrowo. Coraz częściej korzysta się również z cyfrowych łączy przesyłających sygnał ze studia emisyjnego do nadajnika. W celu obniżenia kosztów dosyłu w niektórych przypadkach stosuje się łącza satelitarne. Komunikacja satelitarna stosowana jest również często na drodze pomiędzy wozem reporterskim a studiem.

Standardowym wyposażeniem ośrodków Polskiego Radia są odtwarzacze i nagrywarki CD, magnetofony cyfrowe stereofoniczne (np. DAT) i wielośladowe (taśmowe i

komputerowe), użytkowane w studiach produkcyjnych, rejestratory reporterskie na kartach pamięciowych, procesory i urządzenia efektowe. Ambicją wielu ośrodków jest ich własna produkcja dźwiękowa - w niektórych ośrodkach wprowadza się do produkcji technikę wielokanałową (dźwięk otaczający), modernizuje i uruchamia studia muzyczne, wyposażone w specjalistyczny sprzęt do profesjonalnych nagrań muzycznych (np. cyfrowe konsole, modne znowu urządzenia lampowe, wysokiej jakości przedwzmacniacze i przetworniki analogowo-cyfrowe, wyspecjalizowane procesory dźwięku).

Cyfryzacja ośrodków Polskiego Radia ma przebieg równoległy – nie obowiązuje jedna i narzucona z góry koncepcja obligująca do wyboru konkretnego oprogramowania i urządzeń. Poszczególne ośrodki pracują z wieloma różnymi programami do produkcji, montażu i emisji. Podobne rozwiązania są stosowane w odniesieniu do archiwizacji z tą różnicą, że zakłada się wystarczającą kompatybilność formatu przechowywanych plików umożliwiającą przesyłanie takich danych pomiędzy ośrodkami.

Urządzenia i sieci komputerowe są wykorzystywane w publicznym radio od wielu lat. Tego rodzaju sprzęt jednak dość szybko starzeje się technologicznie i wymaga częstej wymiany. Poza wymianą samego sprzętu (komputery, serwery, macierze dyskowe itp.) wymianie ulega również oprogramowanie. Oddzielną sprawą jest zapewnienie właściwej współpracy sieci dźwiękowych i sieci biurowych oraz zapewnienie bezpieczeństwa tych sieci – blokowanie i ostrzeżenie przed nieuprawnionym dostępem, wirusami oraz atakami hackerów. Wizytówką nowoczesnej techniki cyfrowej jest zazwyczaj „newsroom” – stanowiska, które przy tak ogromnej ilości wymienianych informacji i konieczności ich segregacji oraz dalszej obróbki w niesamowicie krótkim czasie bez współczesnej techniki komputerowej nie mogłyby po prostu należycie funkcjonować.

Komputeryzacja ośrodków to jednocześnie dostęp do sieci internetowej i obecność stacji w Internecie. Wszystkie ośrodki Polskiego Radia są „obecne w sieci”, w której mają swoje ciekawe i aktualizowane często witryny, wiele ośrodków wprowadza również do sieci swój sygnał w formacie „real audio”.

Coraz częściej również wykorzystywane są inne nowoczesne środki łączności, jakimi są cyfrowe łącza ISDN. W pracy reporterskiej korzysta się często z łączności komórkowej za pomocą transmisji GPRS. Niektóre ośrodki próbują obniżyć koszty zastępując swoje wyeksploatowane centrale telefoniczne systemami cyfrowymi, bazującymi na protokole VoIP.

Oprócz zakupów i uruchamiania nowoczesnych technologii, ośrodki Polskiego Radia muszą się wciąż zmagać z problemami związanymi z utrzymaniem odpowiedniego stanu pomieszczeń (wiele z tych ośrodków zajmuje dużą powierzchnię, o dużych kosztach utrzymania). Corocznie duża część środków finansowych jest przeznaczona na inwestycje modernizacyjne i remontowe (budynki, modernizacje pomieszczeń, docieplanie, modernizacje sieci energetycznych, instalacje zasilania awaryjnego /UPS/ czy prace wodnokanalizacyjne).

Telewizja publiczna

Baza nadawcza

Telewizję publiczną w Polsce tworzy spółka Telewizja Polska S.A. nadająca dwa programy ogólnopolskie TVP1 i TVP2 oraz 17 oddziałów terenowych - TVP3, a także dwa

programy nadawane satelitarnie przeznaczone dla odbiorców w kraju i dla zagranicy - TV Polonia i TVP Kultura .

Do nadawania pierwszego programu TVP1 Telewizja Polska S.A. wykorzystuje 175 kanałów, w tym 40 z mocą promieniowaną równą lub większą od 10 kW. Program TVP 1 dociera drogą naziemną do 99,6% ludności kraju.

Program TVP2 wykorzystuje 172 kanałów, w tym 46 z mocą równą lub większą od 10 kW. Program dociera do 99,39% ludności.

Programy regionalne TVP3 przy wykorzystaniu 42 kanałów, w tym 20 kanałów z mocą promieniowaną równą lub większą od 10 kW docierają do 75,42% ludności.

Zapewnia to pokrycie powierzchniowe programem TVP1 w 98,9% programem TVP2 w 98,88% i programami regionalnymi w 58,0%.

Pokrycie powierzchniowe poszczególnymi programami zostało zobrazowane na załączonych mapach Polski wykonanych przez Departament Techniki KRRiT.

W 2005 roku wzrosło pokrycie programem TVP1 i TVP2 w stosunku do 2004 roku.

W 2005 roku wydano 77 decyzji dotyczących zmiany parametrów technicznych stacji nadawczych programów telewizji publicznej. W tym pięć decyzji przydzielających nowe rezerwy dla programów 1 i 2 TVP.

Baza studyjna

Bazę studyjną telewizji publicznej, na którą składa się siedemnaście oddziałów terenowych TVP oraz ośrodek centralny w Warszawie, w większości przypadków tworzą urządzenia profesjonalne wysokiej klasy, zarówno analogowe jak i cyfrowe.

Telewizja Polska oprócz centralnego ośrodka w Warszawie posiada następujące oddziały terenowe: w Warszawie, Białymstoku, Bydgoszczy, Gdańsku, Gorzowie Wielkopolskim, Katowicach, Kielcach, Krakowie, Lublinie, Łodzi, Olsztynie, Opolu, Poznaniu, Rzeszowie, Szczecinie i Wrocławiu.

Telewizja Polska dysponuje łącznie 41 studiami. Najwięcej spośród nich - 13 znajduje się w Warszawie. Pozostałe 28 studiów znajduje się w oddziałach terenowych. Struktura studiów jest następująca: 23 studia produkcyjne, 9 studiów szybkiego przebiegu oraz 9 studiów emisyjnych.

Telewizja Polska dysponuje nowoczesnym sprzętem w dziedzinie technologii telewizyjnej. Studia telewizyjne są wyposażone w kamery cyfrowe i analogowe, nowoczesne miksery, urządzenia i sprzęt kontrolno – pomiarowy oraz profesjonalny sprzęt oświetleniowy w tym komputerowe nastawnie oświetleniowe. Stopniowo następuje wymiana urządzeń starej generacji, pracujących w technologii analogowej, na sprzęt cyfrowy. Wprowadzana jest automatyzacja procesów technologicznych oraz budowa sieci umożliwiającej przesyłanie materiałów i danych w pakietach.

Telewizja Polska zapewnia realizację techniczną programów na najwyższym profesjonalnym poziomie, z dźwiękiem w wersji stereofonicznej, w technologii analogowej PAL i component oraz w technologii szeregowego componentu cyfrowego. Realizacja odbywa się w dwóch formatach wymiarów obrazu: standardowego 4:3 oraz szerokoekranowego 16:9.

Zapis programów realizowany jest w formatach Betacam SP, Digital Betacam, DV i zapis dyskowy.

Rozwój nowych technologii pociąga za sobą konieczność dalszej cyfryzacji sprzętu produkcyjnego i zastępowanie technologii analogowych technologiami cyfrowymi. Równolegle rozwijany jest system zintegrowanych sieci obejmujących wszystkie etapy produkcji telewizyjnej. Ma to głównie znaczenie dla nowego kierunku działania, jakim dla TVP są multimedia tzn. Internet, telewizja interaktywna oraz kanały tematyczne. Rozwój zaplecza technicznego wymaga inwestycji w serwery baz danych, narzędzia programistyczne, sieci szerokopasmowe.

2. SYTUACJA FINANSOWO – EKONOMICZNA PUBLICZNEJ RADIOFONII I TELEWIZJI

Na podstawie ustawy z dnia 29 grudnia 1992 r. o radiofonii i telewizji od 1994 roku działa 19 nadawców publicznych: 18 spółek radiofonii publicznej oraz Telewizja Polska S.A. Zgodnie z art. 31 ww. ustawy przychodami nadawców publicznych, z których finansowana jest ich działalność są wpływy pochodzące z:

- opłat abonamentowych za używanie odbiorników radiowych i telewizyjnych, odsetek za zwłokę w ich uiszczeniu, kar za używanie nie zarejestrowanych odbiorników radiowych i telewizyjnych,
- obrotu prawami do audycji,
- reklam i audycji sponsorowanych,
- innych źródeł.

Przychodami spółek publicznej radiofonii i telewizji mogą być również dotacje z budżetu państwa.

Przychody z rachunku bankowego KRRiT

Na finansowanie nadawców publicznych przekazywane były środki zgromadzone na wyodrębnionym rachunku bankowym KRRiT z tytułu:

- wpływów z opłat abonamentowych za używanie odbiorników radiowych i telewizyjnych,
- wpływów pozaabonamentowych, to jest z tytułu odsetek za zwłokę w uiszczeniu opłat abonamentowych, kar za używanie nie zarejestrowanych odbiorników radiowych i telewizyjnych, odsetek od Rejonowych Urzędów Poczty Polskiej za nieterminowe przekazywanie wpływów z opłat abonamentowych, odsetek bankowych od kapitalizacji środków, które gromadzone były na wyodrębnionym rachunku KRRiT.

W poszczególnych latach okresu 1994 - 2005 stosowany był następujący klucz podziału wpływów z opłat abonamentowych pomiędzy radiofonię i telewizję publiczną:

	<u>Telewizja Polska S.A.</u>	<u>Radiofonia Publiczna</u>
1994 rok	67%	33%
lata 1995 -1996	60%	40%
1997 rok	62%	38%
lata 1998 -2005	60%	40%

Radiofonia publiczna

W latach 1994 - 2005 dla spółek radiofonii publicznej z rachunku bankowego KRRiT (wpływy abonamentowe + wpływy pozaabonamentowe) przekazano środki wyodrębnione na częściowe finansowanie przedsięwzięć inwestycyjnych o charakterze rozwojowym, które stanowiły odpowiednio: 1994 rok - 8,9%, 1995 rok - 8,8%, 1996 rok - 16,7%, 1997 rok - 11,5%, 1998 rok - 20,4%, 1999 rok - 24,9%, 2000 rok - 7,4%, 2001 rok - 3,0%, 2002 rok - 2,8%, 2003 rok - 3,4%, 2004 rok - 2,8%, 2005 rok - 2,5% przekazanych środków ogółem spółkom radiofonii i telewizji publicznej.

Dla Polskiego Radia S.A. w Warszawie w latach 1998-2000 roku przyznane zostały dodatkowe środki z wpływów abonamentowych w wysokości 40 mln zł na częściowe finansowanie zadania inwestycyjnego związanego z budową i wyposażeniem Radiowego Centrum Nadawczego I Programu PR w Solcu Kujawskim.

Natomiast w latach 2001-2005 wyodrębniono z prognozowanych wpływów abonamentowych dla Polskiego Radia S.A. w Warszawie środki w kwocie 65,5 mln zł, z przeznaczeniem na działalność inwestycyjną związaną z cyfryzacją produkcji tekstowo-dźwiękowej.

W 2003 roku wyodrębniono również środki dla 17 spółek regionalnej radiofonii z przeznaczeniem na zadania inwestycyjne związane z realizacją cyfryzacji procesów technologicznych w łącznej wysokości 8,5 mln zł (po 0,5 mln zł dla każdej spółki regionalnej).

Ponadto zgodnie z zapisami ustawy o radiofonii i telewizji Krajowa Rada w ramach kwoty wpływów abonamentowych prognozowanych dla Polskiego Radia S.A. w Warszawie na 2005 rok wyodrębniła środki na finansowanie kosztów rozpowszechniania programów dla zagranicy w wysokości około 3,5 mln zł (2002 rok - 5,8 mln zł, 2003 rok - 3,0 mln zł, 2004 rok - 3,5 mln zł).

Na podstawie uchwały KRRiT Nr 329/2004 z dnia 30 czerwca 2004 roku przekazano w 2005 roku spółkom radiofonii publicznej wpływy abonamentowe z rachunku bankowego KRRiT w łącznej wysokości 367.282 tys. zł (kwota łącznie ze środkami wyodrębnionymi na zadania specjalne dla Polskiego Radia S.A. w Warszawie z przeznaczeniem na działalność inwestycyjną związaną z procesem cyfryzacji produkcji tekstowo-dźwiękowej oraz modernizację i wyposażenie siedziby Orkiestry Kameralnej Amadeus w Poznaniu). Kwota ta uwzględniając wpływy abonamentowe z tytułu zaległych z 2002 roku rozliczeń z Urzędem ds. Kombatantów i Osób Represjonowanych była o 3,5% niższa od prognozy (380.500 tys. zł).

Natomiast zgodnie z uchwałami KRRiT Nr 90/2005 z 8 marca 2005 roku oraz Nr 438/2005 z dnia 22 września 2005 roku, na konta spółek radiofonii publicznej zostały przekazane wpływy pozaabonamentowe w łącznej wysokości 5.402 tys. zł.

Telewizja publiczna

Zgodnie z uchwałą KRRiT Nr 329/2004 z dnia 30 czerwca 2004 roku, prognoza wpływów abonamentowych dla Telewizji Polskiej S.A. na 2005 rok wynosiła łącznie 544,5 mln zł, w tym środki wyodrębnione w kwocie 4,5 mln zł, na koszty związane z uruchomieniem z dniem 1 stycznia 2005 roku 4 nowych oddziałów terenowych.

Wpływy abonamentowe dla TVP na finansowanie działalności w 2005 roku przekazane zostały na konto Telewizji Polskiej S.A. w Warszawie w wysokości 525,6 mln zł (łącznie z wpływami abonamentowymi z tytułu zaległych z 2002 roku rozliczeń z Urzędem

ds. Kombatantów i Osób Represjonowanych - 21,6 mln zł), stanowiącej 96,5% kwoty prognozowanej.

Rozliczenie sposobu wykorzystania przez Telewizję Polską S.A. wpływów abonamentowych przedstawia poniższe zestawienie:

(w mln zł)

TREŚĆ	2004 rok		2005 rok		Dynamika zmian w %	
	Prognoza wg uchwał KRRiT ^{x)}	Wykonanie bilansowe	Prognoza wg uchwał KRRiT	Wykonanie przedbilansowe ^{y)}	kol. 4:2	kol. 5:3
1	2	3	4	5	8	9
I. Abonamentowe OGÓLEM	527,9	519,1	544,5	502,1	103,1%	96,7%
z tego:						
1. Program ogólnokrajowy TVP S.A.	337,9	329,1	350,0	306,6	103,6%	93,2%
z tego:						
1.1 Zakład Główny	245,9	236,7	290,0	224,7	117,9%	94,9%
1.2 Oddziały Terenowe	60,0	63,5	60,0	56,0	100,0%	88,2%
1.3 Program Satelitarny TV Polonia	32,0	28,9	x	25,9	x	89,6%
2. Oddziały Terenowe TVP S.A. na finansowanie programu regionalnego i w rozłączonej sieci "Dwójki"	190,0	190,0	194,5	195,5	102,4%	102,9%
a) program regionalny	140,0	139,8	x	146,3	x	104,6%
b) tzw. "pasmo wspólne"	50,0	50,2	x	49,2	x	98,0%

^{x)} bez środków na zadania specjalne w kwocie 12,4 mln zł

^{y)} podane przez TVP S.A. bez środków z tytułu zaległych rozliczeń z 2002 roku z Urzędem ds. Kombatantów i Osób Represjonowanych, które wyniosły 21,6 mln zł

Zgodnie z zapisami ustawy o radiofonii i telewizji Krajowa Rada określiła minimalną kwotę wpływów abonamentowych na finansowanie audycji tworzonych przez oddziały terenowe Spółki do rozpowszechniania na antenie ogólnokrajowej w 2005 roku w wysokości 60 mln zł (w 2003 roku - 61 mln zł, w 2004 roku – 60 mln zł).

Natomiast Zarząd Spółki przeznaczył na ten cel wpływy abonamentowe w wysokości **56,0 mln zł**.

Wpływy abonamentowe określone przez Krajową Radę dla oddziałów terenowych TVP S.A. na finansowanie programów regionalnych i w rozłączonej sieci „Dwójki” na poziomie minimalnym określone zostały na 2005 rok w wysokości – 194,5 mln zł. Zarząd Spółki przeznaczył na ten cel środki w wysokości **195,5 mln zł** (w 2003 roku – 192,2 mln zł, 2004 roku – 190,0 mln zł).

Łącznie wpływy abonamentowe przeznaczone na finansowanie produkcji antenowej Oddziałów Terenowych wyniosły 251,5 mln zł.

Natomiast kwota wykorzystana na finansowanie działalności TV Polonia w wysokości 25,9 mln zł.

* * *

Środki z rachunku bankowego KRRiT przekazane łącznie spółkom radiofonii i telewizji publicznej w 2005 roku wyniosły łącznie około 898,7 mln zł, z tego: wpływy abonamentowe – 892,9 mln zł i wpływy pozaabonamentowe około 5,8 mln zł, co szczegółowo przedstawia poniższa tabela:

w tys.zł				
TREŚĆ	Wpływy abonamentowe	Wpływy pozaabonamentowe	Razem	struktura % udziału (do kol.4)
1.	2.	3.	4.	5.
1. Telewizja Polska SA w Warszawie	525 584 (58,86%)	447 (7,64%)	526 031	58,53%
2. Polskie Radio S.A. w Warszawie	204 346 (22,89%)	578 (9,88%)	204 924	22,80%
3. 17 spółek regionalnych	162 936 (18,25%)	4 824 (82,48%)	167 760	18,67%
4. RAZEM	892 866 (100,00%)	5 849 (100,00%)	898 715	100,00%

Wpływy pozaabonamentowe stanowiły około 0,6% wszystkich środków przekazanych nadawcom publicznym z rachunku bankowego KRRiT.

W 2005 roku przekazane zostało do TVP S.A. 58,53% środków z rachunku bankowego KRRiT (wpływy abonamentowe i pozaabonamentowe), a łącznie do wszystkich spółek radia publicznego na poziomie 41,47%.

Wykorzystanie środków publicznych 2005 roku

Zgodnie z art. 2 i 4 ustawy z dnia 2 kwietnia 2004 roku o zmianie ustawy o radiofonii i telewizji (Dz.U. z 2004 roku Nr 91, poz. 874 ogłoszony dnia 30 kwietnia 2004 r.) począwszy od 1 lipca 2004 r. spółki radiofonii i telewizji publicznej przedstawiają Krajowej Radzie rozliczenie środków publicznych.

Krajowa Rada Radiofonii i telewizji przyjęła w dniu 3 czerwca 2004 roku rozporządzenie w sprawie uzupełnienia opisu zasad prowadzenia dokumentacji związanej z polityką rachunkowości w spółkach radiofonii i telewizji publicznej oraz określenia sposobu sporządzenia sprawozdań kwartalnych i rocznych składanych Krajowej Radzie Radiofonii i Telewizji przez spółki radiofonii i telewizji publicznej, określające zakres informacji sporządzanych sprawozdań i uzupełniającej dokumentacji, pozwalających na zapewnienie zasad jawności i przejrzystości wykorzystania przez publiczną radiofonię i telewizję środków przeznaczonych na realizację misji publicznej.

Spółki przekazywały sprawozdania z poniesionych wydatków i kosztów na realizację misji publicznej w 2005 roku.

Rozlicznie środków publicznych (środki z rachunku bankowego KRRiT oraz dotacje budżetowe) przekazanych w 2005 roku spółkom radiofonii i telewizji publicznej, przedstawia się następująco:

1. Stan środków publicznych na dzień 1 stycznia 2005 roku, razem	<u>40.093,6 tys. zł</u>
z tego:	
1.1. dotacje budżetowe	159,3 tys.zł (tj.2,18%)
1.2. środki z rachunku bankowego KRRiT, razem	39.934,2 tys.zł (tj.97,82%)
z tego:	
a) wpływy abonamentowe	36.121,6 tys.zł
b) wpływy pozaabonamentowe	3.812,6 tys.zł
2. Wpływy środków publicznych w 2005 roku, razem	<u>900.086,7 tys.zł</u>
z tego:	
2.1. dotacje budżetowe	1.371,8 tys.zł (tj. 0,60%)
2.2. środki z rachunku bankowego KRRiT, razem	898.714,9 tys.zł(tj. 99,40%)
z tego:	
2.2.1. <i>I kwartał, razem</i>	315.741,0 tys.zł
z tego:	
a) wpływy abonamentowe	313.563,0 tys.zł
b) wpływy pozaabonamentowe	2.178,0 tys.zł
2.2.2. <i>II kwartał, razem</i>	202.065,3 tys.zł
z tego:	
a) wpływy abonamentowe	202.065,3 tys.zł
b) wpływy pozaabonamentowe	0,0 tys.zł
2.2.3. <i>III kwartał, razem</i>	200.007,2 tys.zł
z tego:	
a) wpływy abonamentowe	196.336,2 tys.zł
b) wpływy pozaabonamentowe	3.671,0 tys.zł
2.2.4. <i>IV kwartał, razem</i>	180.901,6 tys.zł
z tego:	
a) wpływy abonamentowe	180.901,6 tys.zł
b) wpływy pozaabonamentowe	0,0 tys.zł
3. Środki publiczne w dyspozycji spółek w 2005 roku, razem	<u>940.180,2 tys.zł</u>
z tego:	
3.1. dotacje budżetowe	1.531,1 tys.zł
3.2. środki z rachunku bankowego KRRiT, razem	938.649,1 tys.zł
4. Wydatki finansowane ze środków publicznych w 2005 roku, razem	<u>916.259,1 tys. zł</u>
z tego:	
4.1. z dotacji budżetowych	735,3 tys.zł (tj. 0,13%)
4.2. ze środków z rachunku bankowego KRRiT, razem	915.523,8 tys.zł (tj.99,87%)
z tego:	
4.2.1. <i>w I-szym kwartale, razem</i>	187.494,9 tys.zł

z tego z:		
a) wpływów abonamentowych		186.228,7 tys.zł
b) wpływów pozaabonamentowych		1.266,2 tys.zł
4.2.2. w II-gim kwartale, razem		265.721,3 tys.zł
z tego z:		
a) wpływów abonamentowych		264.746,4 tys.zł
b) wpływów pozaabonamentowych		974,9 tys.zł
4.2.3. w III-cim kwartale, razem		244.250,5 tys.zł
z tego z:		
a) wpływów abonamentowych		242.886,2 tys.zł
b) wpływów pozaabonamentowych		1.364,3 tys.zł
4.2.4. w IV-tym kwartale, razem		218.057,1 tys.zł
z tego z:		
a) wpływów abonamentowych		216.092,8 tys.zł
b) wpływów pozaabonamentowych		1.964,3 tys.zł

Wydatki poniesione przez spółki radiofonii i telewizji publicznej razem, na zadania zgodnie z art.21 ust.1a ustawy o rtv i finansowane ze środków publicznych (środki z rachunku bankowego KRRiT oraz dotacje budżetowe), na podstawie sprawozdań kwartalnych otrzymanych z poszczególnych spółek, przedstawiają się następująco:

w tys.zł

Spółki radiofonii regionalnej	Tworzenie i rozpowszechnianie			Programów dla odbiorców za granicą	Budowa i eksploatacja nadawczych i przekaźnikowych stacji radiowych i telewizyjnych	Prowadzenie prac nad nowymi technikami tworzenia programów radiowych i telewizyjnych	Razem
	programów ogólnokrajowych	programów regionalnychrazem	Innych programów dla społeczności lokalnych				
1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.
Razem spółki radiofonii i telewizji publicznej	493 504,6	360 692,1	1 953,3	33 764,5	4 393,3	21 951,3	916 259,1
z tego							
1. Polskie Radio S.A. w Warszawie	178 180,0	0,0	0,0	2 779,0	4 016,9	19 787,9	204 763,8
2. Telewizja Polska S.A. w Warszawie	315 324,6	196 161,3	0,0	30 985,5	0,0	1 045,2	543 516,6
3. Spółki regionalnej radiofonii, razem	0,0	164 530,8	1 953,3	0,0	376,4	1 118,2	167 978,7

Natomiast wydatki poniesione przez nadawców publicznych w 2005 roku finansowane ze środków uzyskanych z rachunku bankowego KRRiT w łącznej kwocie 915 523,8 tys.zł, były przeznaczone na misję związaną z:

- 1) tworzeniem i rozpowszechnianiem programów ogólnokrajowych, razem 493.482,6 tys.zł (tj. 53,9%)
z tego:
  - 1.1) Telewizja Polska S.A. 315.324,6 tys.zł
  - 1.2) Polskie Radio S.A. 178.158,0 tys.zł
- 2) tworzeniem i rozpowszechnianiem programów regionalnych, razem 359.978,7 tys.zł (tj. 39,3%)
z tego:
  - 2.1) Telewizja Polska S.A. 196.161,3 tys.zł
  - 2.2) spółki regionalnej radiofonii 163.817,4 tys.zł
- 3) tworzeniem i rozpowszechnianiem innych programów dla odbiorców za granicą w języku polskim i innych językach 33.764,5 tys.zł (tj. 3,7%)
z tego:
  - 3.1) Telewizja Polska S.A. 30.985,5 tys.zł
  - 3.2) Polskie Radio S.A. 2.779,0 tys.zł
- 4) tworzeniem i rozpowszechnianiem programów realizujących demokratyczne, społeczne i kulturalne potrzeby społeczności lokalnych, przez 4 spółki regionalnej radiofonii, razem 1.953,3 tys.zł (tj. 0,2%)
z tego:
  - 4.1) Radio Koszalin S.A. (program miejski w Słupsku) 606,8 tys.zł
  - 4.2) Radio Olsztyn S.A. (program dla mniejszości ukraińskiej) 216,5 tys.zł
  - 4.3) Radio Wrocław S.A. (program miejski Wrocław) 680,4 tys.zł
  - 4.4) Radio Zachód S.A. w Zielonej Górze (program miejski w Gorzowie Wielkopolskim) 449,7 tys.zł
- 5) budową i eksploatacją nadawczych i przekaźnikowych stacji radiowych i telewizyjnych, razem 4.393,3 tys.zł (tj. 0,5%)
z tego:
  - 5.1) Polskie Radio S.A. 4.016,9 tys.zł
  - 5.2) spółki regionalnej radiofonii, razem 376,4 tys.zł
z tego:
    - 5.2.1) Radio Bydgoszcz S.A. 211,4 tys.zł
    - 5.2.2) Radio Opole S.A. 165,0 tys.zł
- 6) prowadzeniem prac nad nowymi technikami tworzenia programów radiowych i telewizyjnych, razem 21.951,3 tys.zł (tj. 2,4%)
z tego:
  - 6.1) Telewizja Polska S.A. 1.045,2 tys.zł
  - 6.2) Polskie Radio S.A. 19.787,9 tys.zł
  - 6.3) spółki regionalnej radiofonii, razem 1.118,2 tys.zł
z tego:
    - 6.3.1) Radio Koszalin S.A. 998,2 tys.zł

6.3.2) Radio dla Ciebie S.A. w Warszawie 120,0 tys. zł

5. Stan środków publicznych <u>na 31 grudnia 2005 roku</u> , razem	24.231,2 tys. zł
z tego:	
5.1 dotacje budżetowe	795,8 tys. zł (tj. 5,31%)
5.2 środki z rachunku bankowego KRRiT, razem	23.435,4 tys. zł (tj. 94,69%)
z tego:	
a) wpływy abonamentowe	19.343,5 tys. zł
z tego:	
a.1) Telewizja Polska S.A.	18.730,6 tys. zł
a.2) Polskie Radio S.A.	409,3 tys. zł
a.3) Spółki regionalne, razem	203,6 tys. zł
b) wpływy pozaabonamentowe	4.091,9 tys. zł
z tego:	
b.1) Telewizja Polska S.A.	477,0 tys. zł
b.2) Polskie Radio S.A.	0,0 tys. zł
b.3) Spółki regionalne, razem	3.614,9 tys. zł

Należy zaznaczyć, że pozostałe na dzień 31 grudnia 2005 roku środki przekazane spółkom radiofonii i telewizji z rachunku bankowego KRRiT, przechodzą do wykorzystania w I kwartale 2006 roku.

Wpływy abonamentowe, które pozostały z wcześniej przyznanych celowo środków Telewizji Polskiej S.A. w Warszawie na 31 grudnia 2005 roku wyniosły 18.730,6 tys. zł i dotyczyły następujących zadań:

1) koprodukcji programów z ARTE	465,6 tys. zł
2) zadań związanych z wdrażaniem telewizji interaktywnej	16.101,2 tys. zł
3) programu SAP R/3	286,3 tys. zł
4) pozostałej działalności misyjnej	1.877,5 tys. zł

będą wykorzystane na wydatki w I kwartale 2006 roku.

Rozdysponowanie środków z wyodrębnionego rachunku KRRiT w latach 2003-2005, na jednostki radiofonii i telewizji publicznej, prezentuje poniższe zestawienie:

(w tys. zł)

TREŚĆ	2003 rok wykonanie	2004 rok wykonanie	2005 rok wykonanie	Dynamika zmian w %		
				2004/2003	2005/2004	2005/2003
1	2	3	4	5	6	7
I. Wpływy abonamentowe razem,	905 100	898 700	892 866	99,3	99,3	98,6
<i>z tego:</i>						
<i>1. Środki wyodrębnione na zadania rozwojowe, razem:</i>	<i>44 200</i>	<i>33 529</i>	<i>24 131</i>	<i>75,9</i>	<i>72,0</i>	<i>54,6</i>
<i>z tego dla:</i>						
• 1) Telewizji Polskiej S.A	21 200	12 389	4 343	58,4	35,0	20,5
• 2) Jednostki radiofonii publicznej, razem	23 000	21 140	19 788	91,9	93,6	86,0
• a) Polskiego Radia S.A.	14 500	21 140	19 788	145,8	93,6	136,5

• b) spółek regionalnej radiofonii	8 500	x	x	x	x	x
• 2. Pozostałe środki, razem,	860 900	865 171	868 735	100,5	100,4	100,9
z tego:						
• 1/ Telewizja Polska S.A.	516 540	519 102	521 241	100,5	100,4	100,9
2/ Jednostki radiofonii publicznej, razem	344 360	346 069	347 494	100,5	100,5	100,9
z tego:						
a/ Polskie Radio S.A.	184 578	183 634	184 558	99,5	100,5	100,0
b/ Spółki regionalnej radiofonii, razem	159 782	162 435	162 936	101,7	100,3	102,0
3. RAZEM (poz. 1+2)						
1) Telewizja Polska S.A.	537 740	531 491	525 584	98,8	98,9	97,7
2) Jednostki radiofonii publicznej, razem	367 360	367 209	367 282	100,0	100,0	100,0
a) Polskie Radio S.A.	199 078	204 774	204 346	102,9	99,8	102,6
b) spółki regionalnej radiofonii - razem	168 282	162 435	162 936	96,5	100,3	96,8
II. Wpływy poza- abonamentowe, razem	13 912	8 282	5 849	59,5	70,6	42,0
z tego:						
a) Telewizja Polska S.A.	515	1 120	447	217,5	39,9	86,8
b) Jednostki radiofonii publicznej, razem	13 397	7 162	5 402	53,5	75,4	40,3
z tego:						
a) Polskie Radio S.A.	4 467	980	578	21,9	59,0	12,9
b) Spółki regionalnej radiofonii, razem	8 930	6 182	4 824	69,2	78,0	54,0
III. RAZEM środki przekazane z rachunku KRRiT (I+II),	919 012	906 982	898 715	98,7	99,1	97,8
z tego:						
1. Telewizja Polska S.A.	538 255	532 611	526 031	99,0	98,8	97,7
2. Jednostki radiofonii publicznej, razem	380 757	374 371	372 684	98,3	97,0	97,9
z tego:						
a) Polskie Radio S.A.	203 545	205 754	204 924	101,1	95,6	100,7
b) Spółki regionalnej radiofonii, razem	177 212	168 617	167 760	95,1	99,5	94,7

Przekazane w 2005 roku środki z rachunku bankowego KRRiT w wysokości około 899 mln zł, były niższe w porównaniu z poprzednimi latami (2003 rok – 919 mln zł, 2004 rok – 907 mln zł).

W latach 2003-2005 przekazano nadawcom publicznym środki wyodrębnione na zadania specjalne w łącznej wysokości 101.860 tys.zł, tj. **3,8%** z kwoty ogółem wpływów abonamentowych (2.696.666 tys.zł).

Środki te przekazano na finansowanie specjalnych zadań:

1) Telewizja Polska S.A, razem	37.932 tys.zł (tj. 37,2%)
2) Polskie Radio S.A. , razem	55.428 tys.zł (tj. 54,5%)
3) spółki regionalne, razem	8.500 tys.zł (tj. 8,3%)

W latach 2003-2005 odnotowano następującą dynamikę zmian wpływów abonamentowych (liczonych łącznie ze środkami wyodrębnionymi) dla spółek radiofonii i telewizji publicznej (w %):

TREŚĆ	<u>2004</u> 2003	<u>2005</u> 2004	<u>2005</u> 2003
1. Telewizja Polska S.A. w Warszawie	- 1,2	- 1,1	- 2,3
2. Jednostki publicznej radiofonii, razem:	0,0	0,0	0,0
z tego:			
1) Polskie Radio S.A. w Warszawie	2,9	- 0,2	2,6
2) Spółki regionalnej radiofonii	- 3,5	0,3	- 3,2
3. RAZEM Spółki radiofonii i telewizji	- 0,7	- 0,7	- 1,4

Należy odnotować wzrost środków przekazanych Polskiemu Radiu S.A. z jednoczesnym spadkiem poziomu środków dla TVP S.A., na co wpłynął wyższy poziom środków wyodrębnionych na zadania specjalne dla Polskiego Radia S.A.

W latach 2003-2005 z rachunku bankowego KRRiT przekazano spółkom radiofonii i telewizji publicznej środki w łącznej wysokości: 2 724 709 tys. zł

z tego:

- wpływy abonamentowe 2 696 666 tys. zł (99,0%)
- wpływy pozaabonamentowe 28 043 tys. zł (1,0%)

Środki te otrzymały:

1. Telewizja Polska S.A. w Warszawie 1 596 897 tys. zł (tj. 58,6%)
2. Jednostki radiofonii publicznej, razem 1 127 812 tys. zł (tj. 41,4%); liczone jako 100,0%
  - z tego:
  - a) Polskie Radio S.A. w Warszawie 614 223 tys. zł (tj. 22,5%) ; 54,5%
  - b) spółki regionalnej radiofonii publicznej, razem 513 589 tys. zł (tj. 18,9%) ; 45,5%

Poziom udział poszczególnych nadawców publicznych we wpływach abonamentowych przekazanych w wybranych latach okresu 2003-2005 przedstawiał się następująco:

(w tys.zł)

TREŚĆ	2003 r.	2004 r.	2005 r.
1	2	3	4
OGÓLEM	905 100 (100,0%)	898 700 (100,0%)	892 866 (100,0%)
I. Środki wyodrębnione	44 200 (4,883%)	33 529 (3,731%)	24 131 (2,703%)
II. Środki do podziału na spółki radiofonii i telewizji	860 900 (95,117%)	865 171 (96,269%)	868 735 (97,297%)
			jako 100,0%
TELEWIZJA POLSKA S.A.	516 540 (60,000%)	519 102 (60,000%)	521 241 (60,000%)
RADIOFONIA PUBLICZNA	344 360 (40,000%)	346 069 (40,000%)	347 494 (40,000%)
z tego:			
1) POLSKIE RADIO S.A.	184 578 (21,440%)	183 634 (21,225%)	184 558 (21,244%)
2) SPÓLKI REGIONALNE	159 782 (18,560%)	162 435 (18,775%)	162 936 (18,756%)
z tego:			
BIAŁYSTOK	9 650 1,121%	9 147 1,057%	9 207 1,060%
BYDGOSZCZ	8 623 1,002%	8 703 1,006%	8 905 1,025%
GDAŃSK	9 374 1,089%	9 514 1,100%	9 576 1,102%
KATOWICE	9 465 1,099%	9 688 1,120%	9 681 1,114%
KIELCE	9 526 1,107%	9 023 1,043%	8 892 1,024%
KOSZALIN	10 574 1,228%	10 234 1,183%	9 841 1,133%
KRAKÓW	10 191 1,184%	9 636 1,114%	9 575 1,102%
LUBLIN	9 346 1,086%	10 280 1,188%	10 467 1,205%
ŁÓDŹ	7 842 0,911%	8 288 0,958%	8 512 0,980%
OLSZTYN	8 783 1,020%	8 844 1,022%	8 904 1,025%
OPOLE	8 462 0,983%	9 563 1,105%	9 752 1,123%
POZNAŃ	9 502 1,104%	10 052 1,162%	10 096 1,162%
RZESZÓW	9 682 1,125%	10 048 1,161%	10 093 1,162%
SZCZECIN	8 278 0,962%	8 772 1,014%	8 742 1,018%
WARSZAWA	9 146 1,062%	10 055 1,162%	10 393 1,196%

WROCLAW	11 824 1,373%	11 240 1,299%	10 913 1,256%
ZIELONA GÓRA	9 514 1,105%	9 348 1,081%	9 287 1,069%

W omawianym okresie wpływy abonamentowe w ramach radiofonii publicznej przekazane zostały następująco:

	Polskie Radio S.A. w Warszawie	Spółki regionalnej radiofonii publicznej – razem
• 2003 rok	53,6%	46,4%
• 2004 rok	53,1%	46,9%
• 2005 rok	53,1%	46,9%

Przeciętnie na 1 spółkę regionalną przypadała następująca kwota wpływów abonamentowych: 2003 rok – 9.399 tys.zł, 2004 rok – 9.555 tys.zł, 2005 rok – 9.584 tys.zł.

Należy jednak odnotować, iż wystąpiły różnicowania między poszczególnymi spółkami, co w latach 2003-2005 ukształtowało się następująco:

	<u>2003 rok</u>	<u>2004 rok</u>	<u>2005 rok</u>
• minimum	7.842 tys.zł (Radio Łódź)	8.288 tys.zł (Radio Łódź)	8.512 tys.zł (Radio Łódź)
• maksimum	11.824 tys.zł (Radio Wrocław)	11.240 tys.zł (Radio Wrocław)	10.913 tys.zł (Radio Wrocław)

Na powyższe wpływały przede wszystkim różnicowanie między spółkami regionalnymi poziom wydatków na usługi transmisyjne oraz inwestycje odtworzeniowe, a także finansowanie programów miejskich.

Dynamika wpływów abonamentowych w latach 2003-2005 w jednostkach publicznej radiofonii i telewizji przedstawiała się następująco:

TREŚĆ	w tys. zł					
	Wykonanie			Dynamika zmian w %		
	2003 r.	2004 r.	2005 r.	2004/2003	2005/2004	2005/2003
1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.
OGÓLEM	905 100	898 700	892 866	99,3%	99,4%	98,6%
z tego:						
1) TVP S.A.	537 740	531 491	525 584	98,8%	98,9%	97,7%
2) Radiofonia publiczna						
z tego:						
- Polskie Radio S.A.	367 360	367 209	367 282	100,0%	100,0%	100,0%
- Spółki regionalne	199 078	204 774	204 346	102,9%	99,8%	102,6%
	168 282	162 435	162 936	96,5%	100,3%	96,8%

Wielkości zawarte w powyższej tabeli zawierają kwoty wpływów abonamentowych według wartości nominalnej. Jeśli natomiast uwzględni się wskaźnik średniorocznego wzrostu cen towarów i usług konsumpcyjnych, to realna wartość wpływów abonamentowych w latach 2003-2005 wg cen 2005 roku przedstawia się następująco:

w tys.zł

TREŚĆ	Wykonanie porównywalne			Dynamika zmian w %		
	2003 r. ¹⁾	2004 r. ²⁾	2005 r. ³⁾	2004/2003	2005/2004	2005/2003
1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.
OGÓŁEM	956 451	917 573	892 866	95,9%	97,3%	93,4%
z tego:						
1) TVP S.A.	568 249	542 652	525 584	95,5%	96,9%	92,5%
2) Radiofonia publiczna	388 202	374 920	367 282	96,6%	98,0%	94,6%
z tego:						
- Polskie Radio S.A.	210 373	209 074	204 346	99,4%	97,7%	97,1%
- Spółki regionalne	177 829	165 846	162 936	93,3%	98,2%	91,6%

¹⁾ faktyczne wykonanie 2003 roku x 1,035x 1,021

²⁾ faktyczne wykonanie 2004 roku x 1,021

³⁾ faktyczne wykonanie 2005 roku

Jak wynika z informacji zawartych w zamieszczonej powyżej tabeli, **realna wartość wpływów abonamentowych ogółem** przekazanych do jednostek publicznej radiofonii i telewizji w 2005 roku w porównaniu do 2003 roku uległa obniżeniu o 5,7%, z tego:

- w Telewizji Polskiej S.A. w Warszawie o 7,5%
- w spółkach radiofonii publicznej o 5,4%

z tego:

- w Polskim Radiu S.A. w Warszawie o 2,9%
- w spółkach radiofonii regionalnej o 8,4%

W trakcie 2005 roku, na podstawie 2 uchwał KRRiT przyznane zostały środki z wpływów pozaabonamentowych w łącznej kwocie 5.849 tys.zł na następujące zadania:

1) Telewizja Polska S.A., razem z przeznaczeniem na koszty magazynu popularno- naukowego „Symulator faktu”	447 tys.zł
2) Polskie Radio S.A., razem	578 tys.zł
z tego:	
2.1) sfinansowanie kosztów związanych z prezentacją dorobku radiofonii publicznej w dziedzinie reportażu radiowego	31 tys.zł
2.2) na sfinansowanie kosztów związanych z obsługą XV Międzynarodowego Konkursu Pianistycznego im. F.Chopina	547 tys.zł
3) spółki regionalne, razem	4.824 tys.zł
z tego poszczególne spółki regionalne:	
3.1) Białystok	293 tys.zł
z tego na sfinansowanie:	
3.1.1) kosztów produkcji audycji dla mniejszości narodowych	120 tys.zł

3.1.2) częściowe kosztów wymiany wyeksploatowanego sprzętu reporterskiego oraz monograficznych mikrofonów na cyfrowe rejestratory z mikrofonami stereofonicznymi	33 tys.zł
3.1.3) uruchomienia nowego nadajnika w Białowieży	60 tys.zł
3.1.4) realizacji cyklu „Prozaicy”	40 tys.zł
3.1.5) produkcji słuchowiska „Kretowisko” oraz „Kaprysy Łazarza”	20 tys.zł
3.1.6) częściowe kosztów realizacji cyklu programów teatralnych – Instytut Badania Rzeczywistości	20 tys.zł
3.2) Bydgoszcz	290 tys.zł
z tego na sfinansowanie:	
3.2.1) częściowe kosztów zakupu stacji roboczych komputerów PC	140 tys.zł
3.2.2) kosztów zakupu sprzętu oraz oprogramowania fire wall i antywirusowego	50 tys.zł
3.2.3) częściowe kosztów zakupu rekoderów cyfrowych	100 tys.zł
3.3) Gdańsk	300 tys.zł
z tego na sfinansowanie:	
3.3.1) kosztów systemu cyfryzacji i opracowania zasobów archiwalnych	160 tys.zł
3.3.2) częściowe kosztów remontu fortepianu koncertowego	60 tys.zł
3.3.3) kosztów konkursu na słuchowisko radiowe związane z 60-leciem Radia Gdańsk i 25-leciem Solidarności	80 tys.zł
3.4) Katowice	320 tys.zł
z tego na sfinansowanie:	
3.4.1) częściowe zakupu konsoly emisyjnej	130 tys.zł
3.4.2) produkcji wydawnictw fonograficznych	40 tys.zł
3.4.3) częściowe kosztów zakupu urządzeń technicznych do unowocześniania i usprawniania ciągów technologicznych oraz podniesienia parametrów technicznych rejestracji dźwięku	100 tys.zł
3.4.4) kosztów reprezentowania radiofonii polskiej w pracach Komisji dokumentalistów radiowych Europejskiej Unii Nadawców EBU	50 tys.zł
3.5) Kielce	150 tys.zł
na sfinansowanie:	

3.5.1) zakupu serwera sieci komputerowej i urządzeń sieciowych	
3.6) Koszalin	450 tys.zł
z tego na sfinansowanie:	
3.6.1) kosztów tworzenia i rozpowszechniania programu miejskiego w Słupsku	250 tys.zł
3.6.2) częściowe kosztów wielośladowej rejestracji dźwięku w Studiu Nagraniowo-Koncertowym Radia Koszalin	200 tys.zł
3.7) Kraków	281 tys.zł
z tego na sfinansowanie:	
3.7.1) częściowe kosztów zakupu sprzętu technicznego i modernizacji technologicznej stanowiska kontroli programu radiowego	65 tys.zł
3.7.2) 25-cio procentowego wkładu własnego Radia Kraków S.A. w realizację projektu unijnego HERMES	85 tys.zł
3.7.3) zakupu sprzętu technicznego i modernizacji technologicznej stanowiska kontroli emisji programu radiowego	41 tys.zł
3.7.4) częściowe kosztów modernizacji technologicznej studiów terenowych	55 tys.zł
3.7.5) kosztów przygotowawczych związanych z uruchomieniem projektu europejskiej sieci radia internetowego z programami dla mniejszości narodowych	35 tys.zł
3.8) Lublin	350 tys.zł
z tego na sfinansowanie:	
3.8.1) wymiany sprzętu komputerowego i zakup oprogramowania dla Redakcji Kultury, Publicystyki i Nauki	100 tys.zł
3.8.2) zakupu cyfrowych procesorów mikrofonowych dla studia R2 News`roomu oraz studia rezerwowego	50 tys.zł
3.8.3) częściowe remontu dużego studia muzycznego	130 tys.zł
3.8.4) cyklu reportaży i audycji „W obronie słabszego”	50 tys.zł
3.8.5) projektu „Tajemnice rodzinne”	20 tys.zł
3.9) Łódź	200 tys.zł
z tego na sfinansowanie:	
3.9.1) na częściowe kosztów systemu emisji i produkcji radiowej „dira”	150 tys.zł

3.9.2) zakupu oprogramowania honoracyjnego	50 tys.zł
3.10) Olsztyn	250 tys.zł
z tego na sfinansowanie:	
3.10.1) kosztów modernizacji komputerowego systemu przetwarzania, składowania i udostępniania danych	100 tys.zł
3.10.2) częściowe kosztów tworzenia i rozpowszechniania programu lokalnego dla mniejszości ukraińskiej	150 tys.zł
3.11) Opole	304 tys.zł
z tego na sfinansowanie:	
3.11.1) częściowe budowy sieci komputerowej wraz z serwerami i zasobami dyskowymi	133 tys.zł
3.11.2) kosztów realizacji projektu „Archiwum XX wieku ..... ocalić od zapomnienia”	171 tys.zł
3.12) Poznań	300 tys.zł
z tego na sfinansowanie:	
3.12.1) zwiększonych kosztów emisji ze względu na uruchomienie nadajnika w Bolewicach	130 tys.zł
3.12.2) częściowe kosztów zakupu uplinku satelitarnego do wozu reporterskiego	170 tys.zł
3.13) Rzeszów	100 tys.zł
z tego na sfinansowanie:	
3.13.1) zakończenia realizacji słuchowiska „Pepek świata”	75 tys.zł
3.13.2) utrwalenia i rozpowszechnienia na płytach CD utworów polonijnych zespołów ludowych, dokumentacji Festiwalu Kultury Łemkowskiej „Watra” oraz Homilii Jana Pawła II	25 tys.zł
3.14) Szczecin	426 tys.zł
z tego na sfinansowanie:	
3.14.1) modernizacji dźwigów osobowych	81 tys.zł
3.14.2) wymiany dźwigu towarowego na windę osobową	120 tys.zł
3.14.3) częściowe kosztów modernizacji budynku administracyjnego przy Al. Wojska Polskiego	225 tys.zł
3.15) Radio dla Ciebie w Warszawie na sfinansowanie:	120 tys.zł
3.15.1) kosztów wymiany sieci strukturalnej systemu biurowo-księgowego	
3.16) Wrocław	250 tys.zł

---

z tego na sfinansowanie:	
3.16.1) kosztów tworzenia i rozpowszechniania programu miejskiego	150 tys.zł
3.16.2) wymiany zestawów komputerowych	100 tys.zł
3.17) Radio Zachód S.A. w Zielonej Górze	440 tys.zł
z tego na sfinansowanie:	
3.17.1) kosztów tworzenia programu miejskiego w Gorzowie Wielkopolskim	290 tys.zł
3.17.2) kosztów tworzenia programu miejskiego Zielona Góra	150 tys.zł

Przychody z reklamy

W latach 2003 – 2005 spółki radiofonii i telewizji publicznej uzyskały przychody ze sprzedaży czasu reklamowego (bez wpływów ze sponsoringu) w łącznej wysokości 3.035.154,3 tys. zł, z tego:

1) Telewizja Polska S.A. w Warszawie	2.842.835,7 tys.zł (tj. 93,7%)	
2) Jednostki radiofonii publicznej, razem	192.318,6 tys.zł (tj. 6,3%)	; liczone jako <u>100,0%</u>
z tego:		
a) Polskie Radio S.A. w Warszawie	143.201,9 tys.zł (tj. 4,7%)	75,5%
b) Spółki regionalnej radiofonii publicznej, razem	49.116,7 tys.zł (tj. 1,6%)	24,5%

W latach 2003-2005 udział procentowy przychodów z reklamy osiągniętych przez Polskie Radio S.A. w Warszawie oraz jednostki regionalnej radiofonii przedstawiał się następująco:

	Polskie Radio S.A. <u>w Warszawie</u>	Spółki regionalnej radiofonii <u>publicznej – razem</u>
• 2003 rok	71,7%	28,3%
• 2004 rok	75,8%	24,2%
• 2005 rok	75,4%	24,6%

Kwoty przychodów ze sprzedaży czasu reklamowego w wybranych latach 2003-2005, w podziale na telewizję publiczną oraz na poszczególne spółki radiofonii publicznej zawiera poniższa tabela:

w tys. zł

TREŚĆ	2003 rok	2004 rok	2005 rok	Dynamika zmian w %		
				2004/2003	2005/2004	2005/2003
1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.
I. Telewizja Polska S.A. w Warszawie	875 643,7	938 035,0	1 029 157,0	107,1%	108,7%	117,5%
II. Jednostki radiofonii publicznej, razem	55 487,1	65 468,2	71 363,3	118,0%	109,0%	128,6%
z tego:						
1. Polskie Radio S.A. w Warszawie	39 764,9	49 646,5	53 790,5	124,9%	108,3%	135,3%
2. Spółki regionalnej radiofonii, razem	15 722,2	15 821,7	17 572,8	100,6%	111,1%	111,8%
z tego:						
1) Białystok	1 145,0	1 000,0	1 050,0	87,3%	105,0%	91,7%
2) Bydgoszcz	703,0	641,5	789,5	91,3%	123,1%	112,3%
3) Gdańsk	1 450,0	1 518,0	1 464,0	117,1%	96,4%	113,0%
4) Katowice	1 389,0	1 470,9	1 505,4	105,9%	102,3%	108,4%
5) Kielce	955,9	716,0	1 190,0	74,8%	166,2%	124,3%
6) Koszalin	443,9	408,0	396,2	91,9%	97,1%	89,2%
7) Kraków	648,2	585,4	772,2	90,3%	131,9%	119,1%
8) Lublin	1 303,8	1 434,5	1 260,1	103,5%	87,8%	90,9%
9) Łódź	597,1	621,0	496,0	104,0%	79,9%	83,1%
10) Olsztyn	1 353,0	1 225,0	938,0	90,5%	76,6%	69,3%
11) Opole	1 072,4	1 304,3	1 329,3	118,9%	101,9%	121,2%
12) Poznań	1 601,0	1 662,2	1 780,3	103,8%	107,1%	111,2%
13) Rzeszów	507,4	642,8	765,2	126,8%	119,0%	150,9%
14) Szczecin	691,8	642,4	685,5	92,8%	106,7%	99,1%
15) Warszawa	382,5	360,0	1 111,4	94,2%	308,7%	290,9%
16) Wrocław	785,2	713,9	1 084,7	90,9%	151,9%	138,1%
17) Zielona Góra	740,0	875,8	955,0	118,4%	109,0%	129,1%
III. RAZEM	931 130,8	1 003 503,2	1 100 520,3	107,8%	109,7%	118,2%
Struktura % udziału						
a) poz. I : poz. III	94,0%	93,5%	93,5%	x	x	x
b) poz. II : poz. III	6,0%	6,5%	6,5%	x	x	x

Porównując wartości nominalne przychodów z reklamy wszystkich nadawców publicznych osiągnięte w 2005 roku w porównaniu do 2003 roku można stwierdzić, że nastąpił wzrost o **18,2%**, z tego:

1. Telewizja Polska S.A. w Warszawie wystąpił wzrost o 17,5%
2. Jednostki publicznej radiofonii, razem wystąpił wzrost o 28,6%
  - z tego:
    - a) Polskie Radio S.A. w Warszawie wzrost o 35,3%
    - b) Spółki regionalnej radiofonii publicznej, razem wzrost o 11,8%

W Telewizji Polskiej S.A. w omawianym okresie miały miejsce następujące zmiany wartości nominalnych przychodów z reklamy:

- 2004 rok w porównaniu do 2003 roku - wzrost o 7,1%
- 2005 rok w porównaniu do 2004 roku - wzrost o 9,7%
- 2005 rok w porównaniu do 2003 roku - wzrost o 17,5%

Natomiast w Polskim Radiu S.A. w Warszawie w wybranych latach zaobserwowano:

- 2004 rok w porównaniu do 2003 roku - wzrost o 24,9%
- 2005 rok w porównaniu do 2004 roku - wzrost o 8,3%
- 2005 rok w porównaniu do 2003 roku - wzrost o 35,3%

W spółkach regionalnej radiofonii publicznej należy odnotować:

- 2004 rok w porównaniu do 2003 roku - wzrost o 0,6%
- 2005 rok w porównaniu do 2004 roku - wzrost o 11,1%
- 2005 rok w porównaniu do 2003 roku - wzrost o 11,8%

Jak z powyższego wynika jest widoczna poprawa w spółkach radiofonii i telewizji publicznej w zakresie przychodów ze sprzedaży czasu reklamowego.

W latach 2003 – 2005 udział procentowy przychodów ze sprzedaży czasu reklamowego w przychodach ogółem przedstawiał się następująco:

	2003 rok	2004 rok	2005 rok
1. Telewizja Polska S.A. w Warszawie	54,7%	56,2%	55,4%
2. Radiofonia publiczna ogółem	11,3%	13,3%	14,3%
z tego:			
1) Polskie Radio S.A. w Warszawie	14,2%	17,1%	18,4%
2) Spółki regionalnej radiofonii publicznej, razem, z tego:	7,5%	7,8%	8,5%
2.1) Białystok	8,7%	8,5%	9,0%
2.2) Bydgoszcz	6,3%	6,1%	7,1%
2.3) Gdańsk	9,9%	11,6%	10,9%
2.4) Katowice	9,3%	11,2%	11,1%
2.5) Kielce	7,8%	6,8%	10,8%
2.6) Koszalin	3,1%	3,3%	3,3%
2.7) Kraków	5,5%	4,6%	5,7%
2.8) Lublin	11,7%	11,4%	10,0%
2.9) Łódź	5,7%	5,7%	4,6%
2.10) Olsztyn	11,4%	10,8%	8,1%
2.11) Opole	9,9%	10,8%	11,0%
2.12) Poznań	12,3%	12,4%	13,6%
2.13) Rzeszów	4,2%	5,4%	6,6%
2.14) Szczecin	6,3%	6,3%	6,5%
2.15) Warszawa (RDC)	3,5%	3,0%	9,2%
2.16) Wrocław	5,3%	5,1%	8,0%
2.17) Zielona Góra	6,4%	7,7%	8,3%

Jak wynika z powyższych informacji w 2005 roku w porównaniu do 2004 roku odnotowano zmiany udziału procentowego przychodów ze sprzedaży czasu reklamowego w przychodach ogółem nadawców publicznych, które przedstawiały się następująco:

- Telewizja Polska S.A. – obniżenie poziomu o 0,8 pkt.proc.
- Radiofonia publiczna ogółem – wzrost o 1,0 pkt.proc.
- Polskie Radio S.A. w Warszawie – wzrost o 1,3 pkt.proc.
- spółki regionalnej radiofonii – wzrost o 0,7 pkt.proc.

Poklasyfikowanie spółek regionalnych wg następującego przedziału procentowego udziału przychodów z reklamy w przychodach ogółem za 2005 rok prezentuje poniższe zestawienie:

Lp.	przedział udziału procentowego	Spółki regionalnej radiofonii publicznej
1.	do 5,0%	Koszalin (3,3%), Łódź (4,6%)
2.	5,1% - 10,0%	Kraków (5,7%), Szczecin (6,5%), Rzeszów (6,6%), Bydgoszcz (7,1%), Wrocław (8,0%), Olsztyn (8,1%), Zielona Góra (8,3%), Białystok (9,0%), RDC Warszawa (9,2%), Lublin (10,0%)
3.	10,1% - 15,0%	Kielce (10,8%), Gdańsk (10,9%), Opole (11,0%), Katowice (11,1%), Poznań (13,6%)

W 2005 roku, w porównaniu do 2004 roku wystąpiły następujące zmiany w zakresie udziału przychodów ze sprzedaży czasu reklamowego w przychodach ogółem spółek regionalnych:

Lp.	przedział udziału procentowego	2004 rok		2005 rok	
		liczba spółek	średni udział	liczba spółek	średni udział
1.	do 5,0%	3	3,6%		
2.	5,1% - 10,0%	8	6,5%	12	7,2%
3.	10,1% - 15,0%	6	11,4%	5	11,5%
4.	ŚREDNIO	17	7,8%	17	8,5%

Nastąpiło więc nieznaczne zwiększenie udziału tych przychodów w porównaniu do 2004 roku.

Po uwzględnieniu wskaźnika średniorocznego wzrostu cen towarów i usług konsumpcyjnych, poziom realnej wartości przychodów z reklamy przedstawia się jak niżej:

w tys.zł

TREŚĆ	2003 rok wykonanie porównywalne ¹⁾	2004 rok wykonanie porównywalne ²⁾	2005 rok wykonanie faktyczne ³⁾	Dynamika zmian w %		
				2004/ 2003	2005/ 2004	2005/ 2003
1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.
I. Ogółem (II + III)	983 958,5	1 024 576,8	1 100 520,3	104,1%	107,4%	111,8%
II. Telewizja Polska S.A.	925 323,3	957 733,7	1 029 157,0	103,5%	107,5%	111,2%
III. Radiofonia publiczna	58 635,2	66 843,0	71 363,3	114,0%	106,8%	128,0%
z tego:						
1) Polskie Radio S.A.	42 021,0	50 689,1	53 790,5	120,6%	106,1%	152,0%
2) Spółki regionalnej radiofonii, razem	16 614,2	16 154,0	17 572,8	97,2%	108,8%	105,8%

¹⁾ faktyczne wykonanie 2003 roku x 1,035 x 1,021

²⁾ faktyczne wykonanie 2004 roku x 1,021

³⁾ faktyczne wykonanie 2005 roku

W analizowanym okresie, realna wartość przychodów z reklamy uzyskanych przez spółki publicznej radiofonii i telewizji wzrosła średnio o 11,8% zmieniając się następująco:

- dla Telewizji Polskiej S.A. w Warszawie - średnio o 11,2%, z tym, że w 2005 roku wzrosła o 7,4% w porównaniu z 2004 r.,
- dla Polskiego Radia S.A. w Warszawie - średnio o 52,0%, z tym, że w 2005 roku wzrosła o 6,1% w porównaniu z 2004 r.,
- spółek regionalnej radiofonii publicznej, razem - średnio o 5,8%, z tym, że w 2005 roku wzrosła o 8,8% w porównaniu z 2004 r.

Realne zmiany w wartościach przychodów z reklamy w poszczególnych spółkach regionalnej radiofonii publicznej w poszczególnych analizowanych latach przedstawia poniższa tabela:

w tys.zł

TREŚĆ	2003 rok wykonanie porównywalne 1)	2004 rok wykonanie porównywalne 2)	2005 rok wykonanie faktyczne 3)	Wskaźnik wzrostu w %		
				2004/2003	2005/2004	2005/2003
1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.
Spółki regionalnej radiofonii, razem	16 614,2	16 154,0	17 572,8	97,2%	108,8%	105,8%
z tego:						
1) Białystok	1 210,0	1 021,0	1 050,0	84,4%	102,8%	86,8%
2) Bydgoszcz	742,9	655,0	789,5	88,2%	120,5%	106,3%
3) Gdańsk	1 369,5	1 549,9	1 464,0	113,2%	94,5%	106,9%
4) Katowice	1 467,8	1 501,8	1 505,4	102,3%	100,2%	102,6%
5) Kielce	1 011,3	731,0	1 190,0	72,3%	162,8%	117,7%
6) Koszalin	469,2	416,6	396,2	88,8%	95,1%	84,4%
7) Kraków	685,0	597,7	772,2	87,3%	129,2%	112,7%
8) Lublin	1 464,4	1 464,6	1 260,1	100,0%	86,0%	86,0%
9) Łódź	630,9	634,0	496,0	100,5%	78,2%	78,6%
10) Olsztyn	1 429,8	1 250,7	938,0	87,5%	75,0%	65,6%
11) Opole	1 159,2	1 331,7	1 329,3	114,9%	99,8%	114,7%
12) Poznań	1 691,8	1 697,1	1 780,3	100,3%	104,9%	105,2%
13) Rzeszów	535,8	656,3	765,2	122,5%	116,6%	142,8%
14) Szczecin	731,3	655,9	685,5	89,7%	104,5%	93,7%
15) Warszawa	403,7	367,6	1 111,4	91,1%	302,4%	275,3%
16) Wrocław	829,7	728,9	1 084,7	87,8%	148,8%	130,7%
17) Zielona Góra	782,0	894,2	955,0	114,3%	106,8%	122,1%

¹⁾ faktyczne wykonanie 2003 roku x 1,035 x 1,021

²⁾ faktyczne wykonanie 2004 roku x 1,021

³⁾ faktyczne wykonanie 2005 roku

Podstawowe wskaźniki finansowo-ekonomiczne w latach 2003–2005

W omawianym okresie dla 18 spółek radiofonii publicznej najważniejszym elementem przychodów były wpływy abonamentowe (średniorocznie 76%), natomiast dla Telewizji Polskiej S.A. w Warszawie wpływy abonamentowe (średniorocznie ponad 31%) uzupełniały przychody ze sprzedaży czasu reklamowego.

Udział środków uzyskanych przez spółki radiofonii i telewizji publicznej z rachunku bankowego KRRiT (wpływy abonamentowe + wpływy pozaabonamentowe) w przychodach bieżących ogółem, w latach 2003–2005 przedstawiał się następująco:

	<u>2003 rok</u>	<u>2004 rok</u>	<u>2005 rok</u>	<u>średniorocznie</u>
1. Telewizja Polska S.A. w Warszawie	33,6%	31,9%	28,4%	31,3%
2. Radiofonia publiczna ogółem	77,4%	75,8%	75,0%	76,1%
z tego:				
a) Polskie Radio S.A. w Warszawie	72,9%	70,9%	70,2%	71,3%
b) Spółki regionalnej radiofonii publicznej, razem, z tego:	83,3%	82,8%	81,7%	82,6%
• Białystok	81,3%	80,4%	81,1%	80,9%
• Bydgoszcz	87,1%	87,0%	81,8%	85,3%
• Gdańsk	75,7%	73,7%	72,6%	74,0%
• Katowice	71,5%	77,4%	73,5%	74,1%
• Kielce	84,0%	88,1%	84,5%	85,5%
• Koszalin	81,7%	85,4%	88,5%	85,2%
• Kraków	85,8%	77,1%	74,3%	79,1%
• Lublin	86,2%	84,0%	86,2%	85,5%
• Łódź	85,3%	81,0%	80,6%	82,3%
• Olsztyn	82,0%	81,1%	82,2%	81,8%
• Opole	80,8%	78,9%	79,2%	79,6%
• Poznań	79,1%	78,3%	79,6%	79,0%
• Rzeszów	87,0%	88,6%	87,7%	87,8%
• Szczecin	88,5%	88,6%	87,4%	88,2%
• Warszawa (RDC)	92,3%	91,6%	86,6%	90,2%
• Wrocław	86,4%	84,5%	82,5%	84,5%
• Zielona Góra	87,2%	85,8%	84,7%	85,9%

W latach 2004-2005 w przeważającej liczbie spółek nastąpił spadek poziomu udziału wpływów abonamentowych w przychodach ogółem. Wzrost odnotowano w 6-ciu spółkach regionalnej radiofonii (Białystok, Koszalin, Lublin, Olsztyn, Opole, Poznań).

Radiofonia publiczna

W 2005 roku najpoważniejszym składnikiem przychodów ogółem **18 spółek radiofonii publicznej** były wpływy abonamentowe przekazywane z rachunku bankowego KRRiT, stanowiące **75,0%**, z tego: Polskie Radio S.A. w Warszawie – **70,2%**, natomiast spółki regionalnej radiofonii publicznej razem – **81,7%**. W poszczególnych spółkach regionalnych udział wpływów abonamentowych w skorygowanych przychodach ogółem wahał się w granicach 72,6% (Gdańsk)–88,5% (Koszalin).

Przychody z reklamy miały charakter uzupełniający do wpływów abonamentowych stanowiąc w 2005 roku średnio **14,3%** dla całej radiofonii publicznej, z tego: Polskie Radio S.A. – **18,4%**, spółki regionalnej radiofonii publicznej, razem – **8,5%**.

Wpływy abonamentowe i przychody z reklamy łącznie stanowiły aż **89,3%** przychodów ogółem, z tego: Polskie Radio S.A. w Warszawie – **88,6%**, a spółki regionalne, razem – **90,2%**.

Pozostałe przychody spółek radiofonii publicznej to między innymi przychody finansowe, przychody ze sprzedaży programów oraz ze sprzedaży usług produkcyjno-technicznych i stanowiły łącznie **10,7%** przychodów ogółem, z tego: Polskie Radio S.A. łącznie 11,4%, a spółki regionalne razem 9,8%.

W latach 2003-2005 struktura procentowa udziału poszczególnych przychodów, w przychodach ogółem w spółkach radiofonii publicznej, ulegała wahaniom, zmieniając się następująco:

	<u>2003 rok</u>	<u>2004 rok</u>	<u>2005 rok</u>
1. <u>RADIOFONIA</u> <u>PUBLICZNA, razem</u>			
a) wpływy abonamentowe	77,4%	75,8%	75,0%
b) przychody z reklamy	11,3%	13,3%	14,3%
c) przychody finansowe	0,8%	0,7%	0,8%
d) pozostałe przychody	10,5%	10,2%	9,9%
2. <u>POLSKIE RADIO S.A.</u> <u>w Warszawie</u>			
a) wpływy abonamentowe	72,9%	70,9%	70,2%
b) przychody z reklamy	14,2%	17,1%	18,4%
c) przychody finansowe	0,4%	0,2%	0,3%
d) pozostałe przychody	12,5%	11,8%	11,0%
3. <u>SPÓŁKI REGIONALNE</u> <u>RADIOFONII PUBLICZNEJ,</u> <u>razem</u>			
a) wpływy abonamentowe	83,3%	82,8%	81,7%
b) przychody z reklamy	7,5%	7,8%	8,5%
c) przychody finansowe	1,3%	1,3%	1,4%
d) pozostałe przychody	7,9%	8,1%	8,4%

Natomiast w latach 2003 – 2005 dynamika zmian najpoważniejszych przychodów w spółkach radiofonii publicznej przedstawiała się następująco (w procentach):

	<u>2004</u> <u>2003</u>	<u>2005</u> <u>2004</u>	<u>2005</u> <u>2003</u>
a) <u>przychody ogółem</u>			
- Radiofonia publiczna, razem	101,0	100,8	101,7
- Polskie Radio S.A. w Warszawie	103,9	100,5	104,5
- Spółki regionalnej radiofonii publicznej, razem	97,0	101,1	98,1
b) <u>wpływy abonamentowe</u>			

- Radiofonia publiczna, razem	98,9	99,7	98,6
- Polskie Radio S.A. w Warszawie	101,1	99,6	100,7
- Spółki regionalnej radiofonii publicznej, razem	96,4	99,7	96,2
a) <u>przychody z reklamy</u>			
- Radiofonia publiczna, razem	118,0	109,0	128,6
- Polskie Radio S.A. w Warszawie	124,9	108,3	135,3
- Spółki regionalnej radiofonii publicznej, razem	100,6	111,1	111,8

Najwyższy poziom przyrostu przychodów odnotowano więc w Polskim Radio S.A., a spadek został wyliczony dla wszystkich spółek regionalnych.

Natomiast w analizowanym okresie dynamika zmian kosztów rodzajowych ogółem radiofonii publicznej, jako wartości nominalnych, przedstawiała się następująco (w procentach):

	<u>2004</u> 2003	<u>2005</u> 2004	<u>2005</u> 2003
- Radiofonia publiczna, razem	102,8	100,6	103,4
- Polskie Radio S.A. w Warszawie	106,2	100,5	106,7
- Spółki regionalnej radiofonii publicznej, razem	98,3	100,8	99,0

Jak wynika z powyższego, w latach 2003 – 2005 w zakresie całej radiofonii publicznej koszty rodzajowe ogółem wzrosły o **3,4%**, podczas gdy przychody ogółem o **1,7%**. Koszty rodzajowe Polskiego Radia S.A. wzrosły o **6,7%** natomiast przychody ogółem o **4,5%**. Koszty rodzajowe spółek regionalnych zmniejszyły się o **1,0%**, natomiast przychody ogółem obniżyły się o **1,9%**.

Po uwzględnieniu wpływu wskaźnika średniorocznego wzrostu cen towarów i usług konsumpcyjnych, realna wartość przychodów i kosztów rodzajowych radiofonii publicznej zmieniała się następująco (w procentach):

	<u>2004</u> 2003	<u>2005</u> 2004	<u>2005</u> 2003
1) <u>przychody – ogółem</u>			
- Radiofonia publiczna, razem	97,5	98,7	96,3
- Polskie Radio S.A. w Warszawie	100,4	98,5	98,8

- Spółki regionalnej radiofonii publicznej, razem	93,8	99,0	92,8
2) <u>koszty rodzajowe – ogółem</u>			
- Radiofonia publiczna, razem	100,2	98,6	98,7
- Polskie Radio S.A. w Warszawie	102,6	98,5	101,0
- Spółki regionalnej radiofonii publicznej, razem	96,9	98,7	95,7

W okresie 2003-2005 dla wszystkich 18 spółek radiofonii realna wartość przychodów ogółem uległa obniżeniu o 3,7% a kosztów rodzajowych o 1,3%.

W 2005 roku, na podstawie materiałów przedbilansowych, odnotowano następujące zmiany w zakresie podstawowych wskaźników finansowo-ekonomicznych spółek radiofonii publicznej w porównaniu do 2004 roku (wykonanie przedbilansowe):

1. Zatrudnienie przeciętne

TREŚĆ	2004 rok		2005 rok		% kol.4:2
	etaty	struktura % udziału	etaty	struktura % udziału	
1.	2.	3.	4.	5.	6.
1. Polskie Radio S.A. w Warszawie	1 575,6	49,5%	1 555,5	50,0%	98,7
2. Spółki regionalnej radiofonii publicznej	1 604,4	50,5%	1 553,0	50,0%	96,8
RAZEM	3 180,0	100,0%	3 108,5	100,0%	97,7

W 2005 roku w porównaniu do 2004 roku przeciętne zatrudnienie uległo obniżeniu o 71,6 etatu, tj. o 2,3%, z tym, że:

- w Polskim Radio S.A. nastąpiło zmniejszenie o 20,1 etatu tj. o 1,3%
- w spółkach regionalnych ograniczono zatrudnienie o 51,4 etatu tj. o 3,2%.

Przeciętne na 1 spółkę regionalnej radiofonii średnie zatrudnienie w 2005 roku wyniosło 91,3 etatu (2004 r. – 94,4 etatu)

2. Stan zatrudnienia na 31 grudnia

TREŚĆ	2004 rok		2005 rok		% kol.4:2
	etaty	struktura % udziału	etaty	struktura % udziału	
1.	2.	3.	4.	5.	6.
1. Polskie Radio S.A. w Warszawie	1 551,8	49,7%	1 563,8	50,1%	100,8%
2. Spółki regionalnej radiofonii publicznej	1 568,8	50,3%	1 555,9	49,9%	99,2%
RAZEM	3 120,6	100,0%	3 119,7	100,0%	100,0

Stan zatrudnienia w całej radiofonii publicznej obniżył się o 0,9 etatu.

3. Średniomiesięczne wynagrodzenie (w złotych na 1 pracownika etatowego)

TREŚĆ	2004 rok	2005 rok	% kol.3:2
1.	2.	3.	4.
1. Polskie Radio S.A. w Warszawie	4 046	4 228	104,5
2. Spółki regionalnej radiofonii publicznej	3 723	3 839	103,1
RAZEM - średnio	3 885	4 034	103,8

W 2005 roku w porównaniu do 2004 roku przeciętne wynagrodzenie wzrosło o 149 zł, tj. o 3,8%, z tym, że:

- w Polskim Radio S.A. wystąpił wzrost o 182 zł, tj. o 4,5%
- w spółkach regionalnych wystąpił wzrost o 116 zł, tj. o 3,1%, podczas gdy maksymalny wskaźnik średniomiesięcznego wynagrodzenia wynosił 4,5%

4. Ogólny poziom przychodów (w mln zł)

TREŚĆ	2004 rok		2005 rok		% kol.4:2
	kwota	struktura % udziału	kwota	struktura % udziału	
1.	2.	3.	4.	5.	6.
1. Polskie Radio S.A. w Warszawie	291,3	58,9	291,8	58,7	100,2
2. Spółki regionalnej radiofonii publicznej	203,5	41,1	205,7	41,3	101,1
RAZEM	494,8	100,0	497,5	100,0	100,5

W 2005 roku w porównaniu do 2004 roku ogólny poziom przychodów wzrósł o 2,7 mln zł, tj. o 0,5%, z tym, że:

- w Polskim Radio S.A. wystąpił wzrost o 0,5 mln zł, tj. o 0,2%
- w spółkach regionalnych wzrost wyniósł 2,2 mln zł, tj. o 1,1%.

5. Ogólny poziom kosztów rodzajowych (w mln zł)

TREŚĆ	2004 rok		2005 rok		% kol.4:2
	kwota	struktura % udziału	kwota	struktura % udziału	
1.	2.	3.	4.	5.	6.
1. Polskie Radio S.A. w Warszawie	276,5	58,7	277,9	58,6	100,5
2. Spółki regionalnej radiofonii publicznej	194,7	41,3	196,2	41,4	100,8
RAZEM	471,2	100,0	474,1	100,0	100,6

W 2005 roku w porównaniu do 2004 roku ogólny poziom kosztów rodzajowych wzrósł o 2,9 mln zł, tj. o 0,6%, z tym, że:

- w Polskim Radio S.A. wzrosły o 1,4 mln zł, tj. o 0,5%
- w spółkach regionalnych wzrosły o 1,5 mln zł, tj. o 0,8%.

6. Struktura kosztów rodzajowych

a) Polskie Radio S.A. w Warszawie

TREŚĆ	w %	
	2004 rok	2005 rok
1. Wynagrodzenia	34,2	34,3
2. Świadczenia na rzecz pracowników	6,2	6,4
3. Razem wynagrodzenia ze świadczeniami na rzecz pracowników	40,4	40,7
4. Amortyzacja	9,5	8,8

5. Usługi obce:	27,3	28,0
w tym:		
- emisja	16,8	17,0
- dosył sygnału	1,3	1,1
- opłata za częstotliwość	0,8	0,9
6. Zużycie materiałów i energii	3,2	3,1
7. Podatki i opłaty	6,5	6,5
8. Pozostałe koszty	12,5	13,1
w tym:		
- prawa autorskie i odtwórcze	5,9	6,0

W Polskim Radio S.A. w 2005 roku odnotowano niewielki wzrost udziału wynagrodzeń ze świadczeniami na rzecz pracowników w porównaniu do 2004 roku (o 0,3 punktu procentowego). Natomiast koszty usług transmisyjnych (emisja, dosył sygnału oraz częstotliwość) poniesione przez Polskie Radio SA w 2005 roku stanowiły 19,0% kosztów rodzajowych ogółem. Udział tych kosztów był na poziomie 2004 roku.

W Polskim Radiu S.A. w Warszawie wypłacone w 2004 roku diety dla przewodniczącego i członków rad programowych wyniosły 36,0 tys.zł (2004 rok – 27,0 tys.zł).

Koszty związane z działalnością promocyjną Polskiego Radia S.A. wyniosły w 2005 roku 16,6 mln zł i zwiększyły się o aż 30,0% w porównaniu do 2004 roku o (13,5 mln zł).

b) Spółki regionalnej radiofonii publicznej razem

TREŚĆ	w %	
	2004 rok	2005 rok
1. Wynagrodzenia	41,9	41,7
2. Świadczenia na rzecz pracowników	8,1	8,0
3. Razem wynagrodzenia ze świadczeniami na rzecz pracowników	50,0	49,7
4. Amortyzacja	9,0	8,9
5. Usługi obce:	22,9	23,8
w tym:		
- emisja	8,2	8,8
6. Zużycie materiałów i energii	4,2	4,2
7. Podatki i opłaty	5,7	5,5
8. Pozostałe koszty	8,1	7,8
w tym:		
- prawa autorskie i odtwórcze	4,9	4,9

Odnotowano spadek udziału kosztów wynagrodzeń ze świadczeniami na rzecz pracowników w kosztach rodzajowych ogółem do 49,7% (z 50,0% w 2004 roku).

Koszty usług transmisyjnych (emisja, dosył sygnału oraz częstotliwość) poniesione przez spółki regionalne radiofonii razem w 2005 roku stanowiły 11,3% kosztów rodzajowych ogółem. Udział tych kosztów wzrósł w porównaniu do 2004 roku o 0,5 punktu procentowego (2004 r. – 10,8%).

We wszystkich 17 spółkach regionalnej radiofonii publicznej w 2005 roku wypłacono diety dla rad programowych w łącznej kwocie 554,3 tys.zł, tj. o 29% więcej w porównaniu do 2004 roku (428,6 tys.zł).

Koszty związane z działalnością promocyjną spółek regionalnych wyniosły w 2005 roku 6,0 mln zł i były na poziomie kosztów z 2004 roku (liczone bez kosztów promocji Radia Kraków, które nie prowadzi odrębnej ewidencji w tym zakresie).

7. Należności krótkoterminowe wg stanu na 31 grudnia

TREŚĆ	2004 rok		2005 rok		%
	kwota	struktura % udziału	kwota	struktura % udziału	
1.	2.	3.	4.	5.	6.
1. Polskie Radio S.A. w Warszawie	16,9	67,6	19,4	59,1	114,8
2. Spółki regionalnej radiofonii publicznej	8,1	32,4	13,4	40,9	165,4
RAZEM	25,0	100,0	32,8	100,0	131,2

W 2005 roku w porównaniu do 2004 roku poziom należności krótkoterminowych wg stanu na 31 grudnia wzrósł o 7,8 mln zł, tj. o 31,2%, z tym, że:

- w Polskim Radio S.A. wzrosły o 2,5 mln zł, tj. aż o 14,8%
- w spółkach regionalnych wzrosły o 5,3 mln zł, tj. o 65,4%.

8. Zobowiązania krótkoterminowe wg stanu na 31 grudnia

TREŚĆ	2004 rok		2005 rok		%
	kwota	struktura % udziału	kwota	struktura % udziału	
1.	2.	3.	4.	5.	6.
1. Polskie Radio S.A. w Warszawie	32,0	63,2	32,8	64,8	102,5
2. Spółki regionalnej radiofonii publicznej	18,6	36,8	17,8	35,2	95,7
RAZEM	50,6	100,0	50,6	100,0	100,0

W 2005 roku w porównaniu do 2004 roku poziom zobowiązań krótkoterminowych wg stanu na 31 grudnia dla całej radiofonii nie uległ zmianie, z tym, że:

- w Polskim Radio S.A. nastąpił wzrost o 0,8 mln zł, tj. o 2,5%.
- w spółkach regionalnych nastąpił spadek o 0,8 mln zł, tj. o 4,3%

9. Aktywa obrotowe wg stanu na 31 grudnia

w mln zł

TREŚĆ	2004 rok		2005 rok		% kol.4:2
	kwota	struktura % udziału	kwota	struktura % udziału	
1.	2.	3.	4.	5.	6.
1. Polskie Radio S.A. w Warszawie	31,5	37,5	40,6	42,4	128,9
2. Spółki regionalnej radiofonii publicznej	52,5	62,5	55,1	57,6	105,0
RAZEM	84,0	100,0	95,7	100,0	113,9

W 2005 roku w porównaniu do 2004 roku poziom aktywów obrotowych wg stanu na 31 grudnia wzrósł o 11,7 mln zł, tj. o 13,9%, z tym, że:

- w Polskim Radio S.A. wystąpił wzrost o 9,1 mln zł, tj. o 28,9%
- w spółkach regionalnych wystąpił wzrost o 2,6 mln zł, tj. o 5,0%.

10. Aktywa trwale netto wg stanu na 31 grudnia

w mln zł

TREŚĆ	2004 rok		2005 rok		% kol.4:2
	kwota	struktura % udziału	kwota	struktura % udziału	
1.	2.	3.	4.	5.	6.
1. Polskie Radio S.A. w Warszawie	220,8	57,9	217,0	57,3	98,3
2. Spółki regionalnej radiofonii publicznej	160,7	42,1	161,4	42,7	100,4
RAZEM	381,5	100,0	378,4	100,0	99,2

W 2005 roku w porównaniu do 2004 roku wartość aktywów trwałych wg stanu na 31 grudnia uległa obniżeniu o 3,1 mln zł, tj. o 0,8%, z tym, że:

- w Polskim Radio S.A. wystąpił spadek o 3,8 mln zł, tj. o 1,7%
- w spółkach regionalnych wystąpił wzrost o 0,7 mln zł, tj. o 0,4%.

11. Wynik netto wg stanu na 31 grudnia

w mln zł

TREŚĆ	2004 rok		2005 rok		% kol.4:2
	kwota	struktura % udziału	kwota	struktura % udziału	
1.	2.	3.	4.	5.	6.
1. Polskie Radio S.A. w Warszawie	10,0	64,1	11,8	64,5	118,0
2. Spółki regionalnej radiofonii publicznej	5,6	35,9	6,5	35,5	116,1
RAZEM	15,6	100,0	18,3	100,0	117,3

W 2005 roku w porównaniu do 2004 roku wynik netto wg stanu na 31 grudnia wzrósł o 2,7 mln zł, tj. o 17,3%, z tym, że:

- w Polskim Radio S.A. wystąpił wzrost o 1,8 mln zł, tj. o 18,0%
- w spółkach regionalnych wystąpił wzrost o 0,9 mln zł, tj. o 16,1%.

3.2. Telewizja publiczna

Według danych przedbilansowych w 2005 roku najpoważniejszym składnikiem przychodów ogółem Telewizji Polskiej S.A. były wpływy z reklamy (łącznie ze sponsoringiem) w wysokości **1.131,2 mln zł**, co stanowiło **60,9%** przychodów ogółem (wpływy z reklamy 55,4%, a wpływy ze sponsoringu 5,5%).

Natomiast wpływy abonamentowe stanowiły **28,4%** przychodów spółki.

Przychody z reklamy (ze sponsoringiem) i wpływy abonamentowe stanowiły łącznie około **89,3%** przychodów ogółem Telewizji Polskiej S.A.

W latach 2003-2005 struktura procentowa udziału poszczególnych pozycji przychodów w przychodach ogółem, przedstawiała się następująco:

	<u>2003 rok</u>	<u>2004 rok</u>	<u>2005 rok</u>
• przychody z reklamy	54,7%	56,3%	55,4%
• sponsoring	3,6%	4,5%	5,5%
• wpływy abonamentowe	33,6%	31,9%	28,4%
• przychody finansowe	1,0%	1,5%	2,8%
• pozostałe przychody	7,2%	5,8%	7,9%

W latach 2003-2005 dynamika zmian najważniejszych przychodów Telewizji Polskiej S.A. jako wartości nominalnych przedstawiała się następująco:

	<u>2004</u> <u>2003</u>	<u>2005</u> <u>2004</u>	<u>2005</u> <u>2003</u>
• przychody ogółem	104,0%	111,4%	115,9%
• przychody z reklamy	107,1%	109,7%	117,5%
• sponsoring	130,9%	136,2%	178,3%
• wpływy abonamentowe	99,0%	99,1%	98,1%
• przychody finansowe	155,9%	201,8%	316,7%
• pozostałe przychody	83,0%	152,6%	126,7%

Natomiast w omawianym okresie dynamika zmian kosztów rodzajowych ogółem spółki TVP jako wartości nominalnych przedstawiała się następująco:

	<u>2004</u> <u>2003</u>	<u>2005</u> <u>2004</u>	<u>2005</u> <u>2003</u>
	100,3%	109,0%	109,3%

Jak z powyższego wynika w latach 2003-2005 nastąpił wzrost nominalnych kosztów rodzajowych (o 9,3%) oraz wzrost nominalnych przychodów ogółem (o 15,9%).

Po uwzględnieniu wskaźników średniorocznego wzrostu cen towarów i usług konsumpcyjnych (w 2004 roku – 3,5%, w 2005 roku – 2,1%), realna wartość przychodów i kosztów rodzajowych Telewizji Polskiej S.A. w latach 2003-2005 zmieniała się następująco:

	<u>2004</u> <u>2003</u>	<u>2005</u> <u>2004</u>	<u>2005</u> <u>2003</u>
<u>przychody ogółem</u>	100,5%	109,1%	109,6%
• przychody z reklamy	103,5%	107,5%	111,2%

• sponsoring	126,5%	133,4%	168,7%
• wpływy abonamentowe	95,7%	97,0%	92,8%
• przychody finansowe	151,6%	197,7%	299,7%
• pozostałe przychody	80,2%	149,5%	119,9%
<u>koszty rodzajowe ogółem</u>	96,9%	106,8%	103,5%

W okresie 2003-2005 realna wartość przychodów wzrosła o **9,6%** natomiast kosztów rodzajowych ogółem o **3,5%**.

Realna wartość przychodów z reklamy wzrosła w tym okresie o **11,2%**, a wpływów abonamentowych uległa obniżeniu o **7,2%**.

W 2005 roku w porównaniu do 2004 roku, realna wartość przychodów ogółem wzrosła o **9,1%**, a kosztów rodzajowych ogółem o **6,8%**.

W 2005 roku na podstawie materiałów przedbilansowych, odnotowano następujące zmiany w zakresie podstawowych wskaźników finansowo-ekonomicznych w Telewizji Polskiej S.A. w porównaniu do 2004 roku (wykonanie bilansowe):

Średnie zatrudnienie

TREŚĆ	2004 rok		2005 rok		%
	etaty	struktura % udziału	etaty	struktura % udziału	
1	2	3	4	5	6
Zakład Główny	3 070,2	65,6%	3 091,9	66,1%	100,7
Oddziały terenowe	1 606,6	34,4%	1 584,8	33,9%	98,6
RAZEM	4 676,8	100,0%	4 676,7	100,0%	100,0

W 2005 roku w porównaniu do 2004 roku przeciętne zatrudnienie uległo obniżeniu o 0,1 etatu, z tym, że:

- w Zakładzie Głównym nastąpiło zwiększenie o 21,7 etatu tj. o 0,7%
- w Oddziałach terenowych nastąpiło ograniczenie zatrudnienia o 21,8 etatu tj. o 1,4%.

W 2005 roku średnie zatrudnienie w oddziałach terenowych spółki, stanowiło 33,9% zatrudnienia ogółem TVP S.A.

Stan zatrudnienia na 31 grudnia

TREŚĆ	2004 rok		2005 rok		%
	etaty	struktura % udziału	etaty	struktura % udziału	
1	2	3	4	5	6
Zakład Główny	3 119,2	66,2%	3 086,9	66,9%	99,0%
Oddziały terenowe	1 589,2	33,8%	1 526,3	33,1%	96,0%
RAZEM	4 708,4	100,0%	4 613,2	100,0%	98,0%

Na 31 grudnia odnotowano zmniejszenie zatrudnienia w spółce o ponad 95,2 etatów tj. o 2,0%. Na powyższe złożyło się:

- zmniejszenie w Zakładzie Głównym o 32,3 etatu, tj. o 1,0%,

- zmniejszenie w oddziałach terenowych o 62,9 etaty, tj. o 4,0%.

Średniomiesięczne wynagrodzenie (w złotych na 1 pracownika etatowego)

TREŚĆ	2004 rok	2005 rok	%
Zakład Główny	5 781	6 485	112,2
Oddziały terenowe	4 985	5 347	107,3
RAZEM	5 508	6 099	110,7

W 2005 roku w porównaniu do 2004 roku przeciętne wynagrodzenie wzrosło o 591 zł, tj. o 10,7%, z tym, że:

- w Zakładzie Głównym wzrost wyniósł 704 zł, tj. o 12,2%
- w Oddziałach terenowych wzrost wyniósł 362 zł, tj. o 7,3%

Na tak znaczny wzrost średniego wynagrodzenia w TVP S.A. w 2005 roku miały wpływ: wypłacone rekompensaty pracownikom, którzy przeszli na emeryturę, odprawy emerytalne, odprawy i odszkodowania związane z rozwiązaniem umowy o pracę z przyczyn pracodawcy, nagrody jubileuszowe oraz ekwiwalenty za niewykorzystany urlop.

Poziom przychodów ogółem – po eliminacji obrotów wewnętrznych (w mln zł)

TREŚĆ	2004 rok		2005 rok		% kol. 4 : 2
	kwota	struktura % udziału	kwota	struktura % udziału	
1	2	3	4	5	6
Zakład Główny	1 372,4	82,4	1 583,2	84,2	115,4
Oddziały terenowe	292,5	17,6	298,0	15,8	101,9
RAZEM	1 664,9	100,0	1 881,2	100,0	113,0

W 2005 roku w porównaniu do 2004 roku ogólny poziom przychodów wzrósł o 216,3 mln zł, tj. o 13,0%, z tym, że:

- w Zakładzie Głównym wystąpił wzrost o 210,8 mln zł, tj. o 15,4%
- w oddziałach terenowych wystąpił wzrost o 5,5 mln zł, tj. o 1,9%.

Poziom kosztów ogółem – po eliminacji obrotów wewnętrznych (w mln zł)

TREŚĆ	2004 rok		2005 rok		% kol. 4 : 2
	kwota	struktura % udziału	kwota	struktura % udziału	
1	2	3	4	5	6
Zakład Główny	1 249,7	78,7	1 389,3	79,9	111,2
Oddziały terenowe	338,9	21,3	350,5	20,1	103,4
RAZEM	1 588,6	100,0	1 739,8	100,0	109,5

W 2005 roku w porównaniu do 2004 roku poziom kosztów ogółem wzrósł o 151,2 mln zł, tj. o 9,5%, z tym, że:

- w Zakładzie Głównym wystąpił wzrost o 139,6 mln zł, tj. o 11,2%

- w oddziałach terenowych wystąpił wzrost o 11,6 mln zł, tj. o 3,4%.

Struktura kosztów rodzajowych dla całej Spółki TVP po eliminacji obrotów wewnętrznych
(w procentach)

TREŚĆ	2004 rok	2005 rok
1. Wynagrodzenia	25,6	26,5
2. Świadczenia na rzecz pracowników	4,4	4,5
3. Razem wynagrodzenia ze świadczeniami	30,0	31,0
4. Amortyzacja	17,4	17,7
5. Usługi obce	22,8	23,0
<i>w tym</i>		
- emisja, częstotliwość, poł. kablowe	10,7	10,1
- wydatki na usługi OBOP-u	1,2	0,9
6. Zużycie materiałów i energii	11,7	15,6
7. Podatki i opłaty	2,4	1,6
8. Pozostałe koszty	15,7	11,1
<i>w tym m.in.:</i>		
ZAIKS-małe i wielkie prawa, inne tantiemy	4,8	5,1

Koszty usług transmisyjnych (emisja, dosył sygnału oraz częstotliwość) poniesione przez Telewizję Polską S.A. w 2005 roku stanowiły 10,1% kosztów rodzajowych ogółem. Udział tych kosztów zmniejszył się w porównaniu do 2004 roku o 0,6 punktu procentowego (2004 r. – 10,7%).

W 2005 roku koszty związane z działalnością Rad Programowych w Zakładzie Głównym zwiększyły się o ok. 17,9% w porównaniu do 2004 roku. Natomiast w oddziałach terenowych TVP S.A. koszty związane z działalnością Rad Programowych w 2005 roku zwiększyły się o **28,6%** w porównaniu do 2004 roku, w tym diety o **32,4%**, co przedstawia poniższa tabela:

TREŚĆ	2004 rok	2005 rok	w tys. zł %
Zakład Główny	133,2	157,0	117,9
<i>w tym diety</i>	56,6	54,5	96,3
Oddziały terenowe	275,0	353,6	128,6
<i>w tym diety</i>	252,3	334,1	132,4
RAZEM	408,2	510,6	125,1
<i>w tym diety</i>	308,9	388,6	125,8

Koszty związane z działalnością promocyjną Telewizji Polskiej wyniosły w 2005 roku ponad 37,1 mln zł i zwiększyły się o aż 50,8% w porównaniu do 2004 roku o (24,6 mln zł).

Zobowiązania krótkoterminowe (wg cen bieżących – nominalnych) wg stanu na 31 grudnia 2005 r. wyniosły 270,6 mln zł i były wyższe o 33,0% w porównaniu do 2004 roku (203,5 mln zł)

Należności krótkoterminowe wg stanu na 31 grudnia 2005 r. wyniosły 134,5 mln zł i były wyższe o 28,3% w porównaniu do 2004 roku (104,8 mln zł).

Aktywa trwałe (w mln zł)
wg stanu na 31 grudnia

TREŚĆ	2004 rok		2005 rok		%
	kwota	struktura % udziału	kwota	struktura % udziału	
1	2	3	4	5	6
Zakład Główny	527,1	71,4	521,8	72,1	99,0
Oddziały terenowe	211,2	28,6	202,3	27,9	95,8
RAZEM	738,3	100,0	724,1	100,0	98,1

W 2005 roku w porównaniu do 2004 roku wartość aktywów trwałych wg stanu na 31 grudnia zmalała o 14,2 mln zł, tj. o 1,9%, z tym, że:

- w Zakładzie Głównym wystąpił spadek o 5,3 mln zł, tj. o 1,0%
- w Oddziałach terenowych wystąpił spadek o 8,9 mln zł, tj. o 4,2%.

Aktywa obrotowe (w mln zł)

wg stanu na 31 grudnia

TREŚĆ	2004 rok		2005 rok		%
	kwota	struktura % udziału	kwota	struktura % udziału	
1	2	3	4	5	6
Zakład Główny	690,7	90,3	844,6	91,1	122,3
Oddziały terenowe	74,2	9,7	82,7	8,9	111,5
RAZEM	764,9	100,0	927,3	100,0	121,2

W 2005 roku w porównaniu do 2004 roku wartość aktywów obrotowych w TVP S.A. wg stanu na 31 grudnia wzrosła o 162,4 mln zł, tj. o 21,2%, z tym, że:

- w Zakładzie Głównym wystąpił wzrost o 153,9 mln zł, tj. o 22,3%
- w Oddziałach terenowych wystąpił wzrost o 8,9 mln zł, tj. o 11,5%.

Struktura majątku Telewizji Polskiej S.A. (w mln zł)

wg stanu na 31 grudnia

TREŚĆ	2004 rok		2005 rok		%
	kwota	struktura % udziału	kwota	struktura % udziału	
1	2	3	4	5	6
Aktywa trwałe	738,3	49,1	724,1	43,8	98,1

Aktywa obrotowe	764,9	50,9	927,3	56,2	121,2
AKTYWA RAZEM	1 503,2	100,0	1 651,4	100,0	109,9

W 2005 roku w porównaniu do 2004 roku wartość majątku ogółem w TVP S.A. wg stanu na 31 grudnia wzrosła o 148,2 mln zł, tj. o 9,9%.

Na majątek ogółem złożyły się aktywa obrotowe i trwałe:

- Zakładu Głównego w kwocie łącznej 1.366,4 mln zł, co stanowi aż 82,7% majątku ogółem TVP,
- oraz Oddziałów Terenowych w kwocie łącznej 285,0 mln zł, tj. 17,3% majątku ogółem TVP.

W strukturze majątku ogółem w 2005 roku większy udział stanowiły aktywa obrotowe (56,2%), czyli podobnie jak w 2004 roku, kiedy aktywa obrotowe stanowiły 50,9%.

Wynik netto wg stanu na 31 grudnia (w mln zł)

TREŚĆ	2004 rok	2005 rok	%
Zakład Główny	66,8	131,3	196,6%
Oddziały terenowe	9,5	10,2	107,4%
RAZEM	48,7	87,7	180,1%

W 2005 roku w porównaniu do 2004 roku wynik netto wg stanu na 31 grudnia wzrósł o 39,0 mln zł, tj. o 80,1%, z tym, że:

- w Zakładzie Głównym wystąpił wzrost o 64,5 mln zł, tj. aż o 96,6%
- w Oddziałach terenowych wystąpił spadek o 0,7 mln zł, tj. o 7,4%.

Diety dla rad programowych w publicznej radiofonii i telewizji

W wyniku nowelizacji ustawy o radiofonii i telewizji w 1995 roku (art. 28a ust. 4), począwszy od 1996 roku Krajowa Rada określa wysokość diet dla członków rad programowych publicznej radiofonii i telewizji.

Na podstawie uchwały Krajowej Rady Nr 650/2004 z dnia 21 grudnia 2004 roku, począwszy od 1 stycznia 2005 roku wysokość diety została określona na poziomie:

- dla przewodniczącego rady programowej - 379 zł
- dla członków rady programowej - 252 zł

W latach 1996-2005 spółki radiofonii i telewizji publicznej poniosły koszty z tytułu wypłaty diet dla członków rad programowych przedstawiały się następująco:

w tys.zł

Rok	Telewizja Polska S.A. w Warszawie	Spółki radiofonii publicznej			Ogółem
		Razem	z tego:		
			<i>Polskie Radio S.A. w Warszawie</i>	<i>spółki regionalnej radiofonii, razem</i>	
1.	2.	3.	4.	5.	6.
1996	12,2	129,3	11,5	117,8	141,5
1997	16,8	171,9	18,8	153,1	188,7
1998	50,0	194,4	25,9	168,5	244,4
1999	85,4	207,1	28,5	178,6	292,5
2000	274,2	383,8	32,2	351,6	658,0
2001	280,8	385,1	27,1	358,0	665,9
2002	260,4	415,4	29,3	386,1	675,8
2003	246,3	338,5	27,0	311,5	584,8
2004	308,9	455,6	27,0	428,6	764,5
2005	388,6	590,3	36,0	554,3	978,9
razem za okres 1996- 2005	1 923,6	3 271,4	263,3	3 008,1	5 195,0
Struktura %	37,0%	63,0%	5,1%	57,9%	100,0%

W latach 1996-2005 blisko 2/3 kosztów diet rad programowych poniesione zostały przez spółki radiofonii publicznej.

Wpływy z emisji reklam i audycji sponsorowanych oraz czas emisji reklam w telewizji publicznej w 2005 roku

W 2005 roku najwięcej reklam wyemitowała TVP 1, następnie TVP 2 (w 2004 roku na drugim miejscu była TVP 3) i TVP 3. Z oddziałów Telewizji Polskiej najwięcej reklam wyemitowały oddziały w Poznaniu, Warszawie, Łodzi i Katowicach; najmniej oddziały w Kielcach, Rzeszowie, Lublinie i Białymstoku.

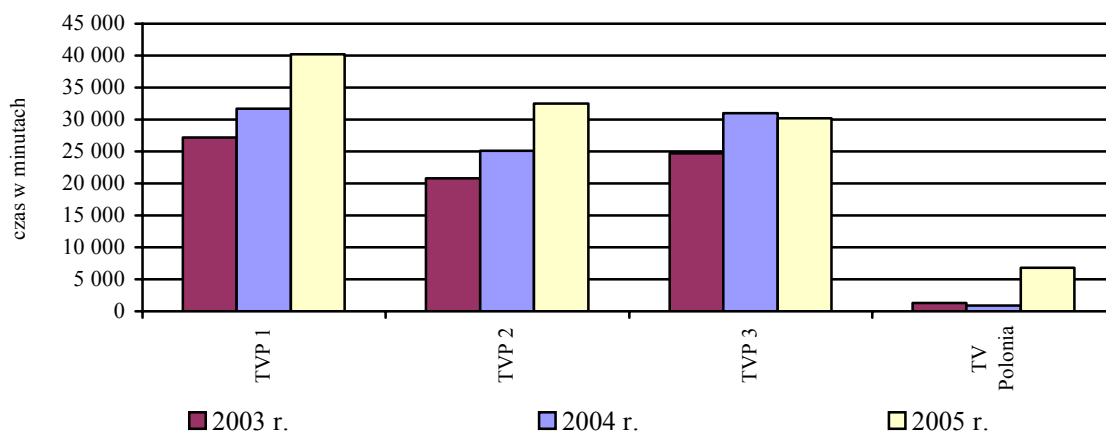
Większość oddziałów wyemitowała w 2005 roku więcej reklam niż w 2004 roku (jedynie oddziały w Bydgoszczy, Gdańsku, Katowicach i Rzeszowie wyemitowały mniej reklam). Największą dynamikę czasu emisji reklam zanotował oddział regionalny w Opolu (857%) i TVP Polonia (687%), która rozpoczęła w 2005 roku emisję telesprzedaży.

Czas reklam, ogłoszeń, telesprzedaży wyemitowanej w 2005 roku (w minutach)

Program	reklama w paśmie regionalnym	reklama w paśmie rozłącznej „dwójki”	reklama ogółem	ogłoszenia płatne	telezakupy	czas reklam, ogłoszeń i telesprzedaży w 2005 r.	Czas reklam ogłoszeń i telesprzedaży w 2004 r.	Dynamika zmian 2005/2004
TVP 1			32 499	506	7 157	40 162	31 674	27%
TVP 2			28 188	293	3 987	32 468	25 142	29%
TVP 3			23 184	236	6 744	30 164	30 999	-3%
TV Polonia			1 020	6	5 745	6 771	860	687%
łącznie			84 891	1 041	23 633	109 565	88 675	24%

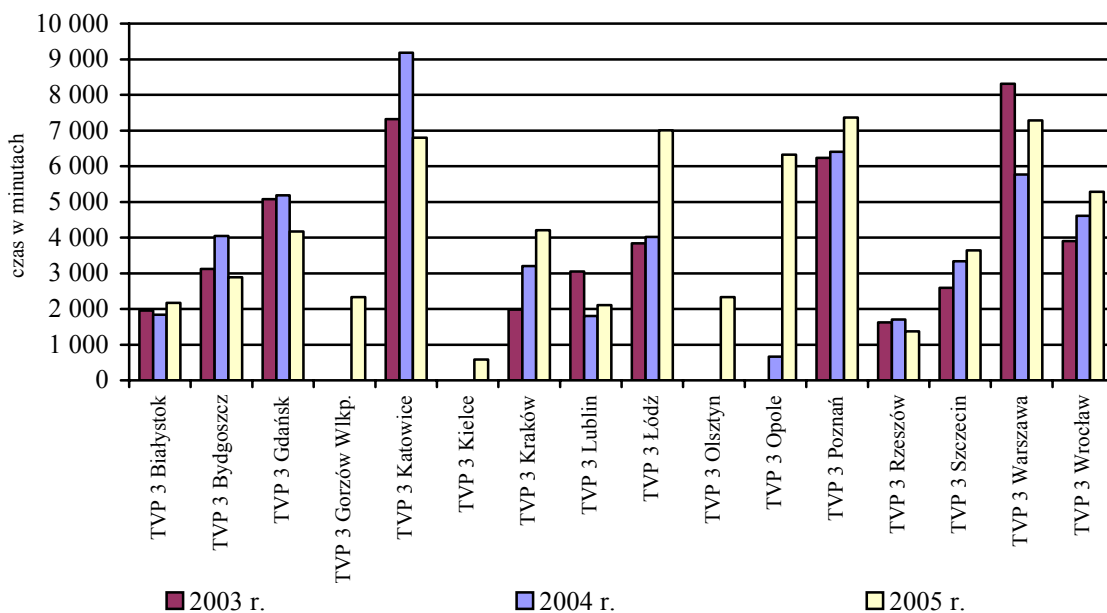
TVP 3 Białystok	1 273	693	1 966	200		2 166	1 841	18%
TVP 3 Bydgoszcz	2 733	159	2 892			2 892	4 045	-29%
TVP 3 Gdańsk	3 610	557	4 167	4		4 171	5 186	-20%
TVP 3 Gorzów wlkp.	1 200	123	1 323	1 010		2 333		
TVP 3 Katowice	5 481	1 182	6 663	132		6 795	9 186	-26%
TVP 3 Kielce			579	3		582		
TVP 3 Kraków			4 206			4 206	3 204	31%
TVP 3 Lublin	754	556	1 310	795		2 105	1 806	17%
TVP 3 Łódź	4 841	920	5 761	168	1 079	7 008	4 016	75%
TVP 3 Olsztyn	1 528	573	2 101	227		2 328		
TVP 3 Opole	4 519	1 804	6 323			6 323	661	857%
TVP 3 Poznań	6 283	605	6 888	479		7 367	6 405	15%
TVP 3 Rzeszów	528	820	1 348	20		1 368	1 705	-20%
TVP 3 Szczecin			3 639			3 639	3 336	9%
TVP 3 Warszawa	6 315	579	6 894	391		7 285	5 766	26%
TVP 3 Wrocław	4 206	776	4 982	303		5 285	4 609	15%
łącznie	43 271	9 347	61 042	3 732	1 079	65 853	51 766	27%
RAZEM	43 271	9 347	145 933	4 773	24 712	175 418	140 441	25%

Czas reklam, ogłoszeń i telesprzedaży wyemitowanych w publicznej telewizji o zasięgu ogólnopolskim i satelitarnym w latach 2001 - 2005

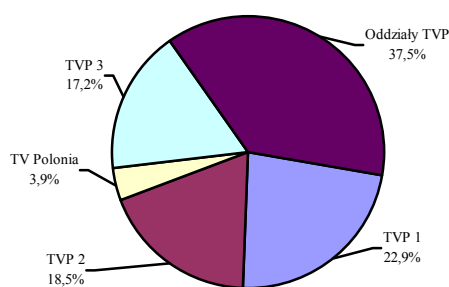

**Czas reklam, ogłoszeń i telesprzedaży wyemitowanych w oddziałach
Telewizji Polskiej w latach 2003 - 2005**

Udział w czasie emisji reklam w 2005 r. poszczególnych programów telewizji publicznej

W 2005 roku telewizja publiczna w programach ogólnopolskich, w programie Polonia i Kultura oraz w oddziałach regionalnych wyemitowała o ok. 12% więcej audycji sponsorowanych niż w 2004 roku.

Najwięcej audycji sponsorowanych w telewizji regionalnej wyemitowały oddziały w Białymstoku (1 973 rocznie), Warszawie (1 707 rocznie) i Poznaniu (1 484 rocznie).

Liczba audycji sponsorowanych w latach 2003 - 2005

	2003 r.	2004 r.	2005 r.	dynamika zmian 2004/2003	dynamika zmian 2005/2004
TVP 1	2 447	5 516	5 270	125,4%	-4,5%
TVP 2	1 417	3 623	4 322	155,7%	19,3%
TVP Polonia	425	546	90	28,5%	-83,5%
TVP Kultura			119		
TVP 3	7 588	10 720	504	41,3%	-95,3%
TVP 3 oddziały	118	183	12 743	55,1%	6863,4%
Razem	11 995	20 588	23 048	71,6%	11,9%

Wpływy netto z emisji reklam, ogłoszeń, telesprzedaży i audycji sponsorowanych (bez barteru) wyniosły w telewizji publicznej 1 116,95 mln zł. Największe wpływy uzyskano w TVP 1 – 590,5 mln (52,9% wpływów ogółem) i TVP 2 – 448,2 mln (40,1% wpływów ogółem). Wpływy z TVP 3 wyniosły 32,6 mln (2,9% wpływów ogółem), z TV Polonia 1,4 mln (0,1%), a z TVP Kultura prawie 40 tys.

Z oddziałów największe wpływy z emisji reklam, ogłoszeń, sponsoringu i umów barterowych osiągnął oddział w Katowicach – 6,5 mln zł (wzrost o 3,3% w stosunku do 2004 roku), następnie oddział w Poznaniu – 5,9 mln zł (wzrost o 2%) i w Warszawie – 5,8 mln (wzrost o 14,1%). Największą dynamiką przychodów odnotował oddział telewizji w Opolu – 116,8%. Jedynie oddziały w Bydgoszczy i Lublinie odnotowały w 2005 roku mniejsze wpływy niż w 2004 roku.

Poniżej zamieszczono tabele przedstawiające wpływy z emisji reklam, ogłoszeń, telesprzedaży i umów barterowych w 2005 roku, porównanie wpływów z 2005 roku do wpływów z 2004 roku, wykres – porównanie wpływów w poszczególnych oddziałach Telewizji Polskiej S.A. oraz wykres ilustrujący udziały poszczególnych anten we wpływach z działalności reklamowej i sponsorskiej.

Wpływy netto z emisji reklam, ogłoszeń, telesprzedaży i umów barterowych w 2005 roku (w zł)						
	reklama	ogłoszenia	telezakupy	sponsoring	bartery	łącznie
TVP 1	530 705 368,94	8 057 264,87*	986 688,00	50 720 242,75	638 090,17	591 107 654,73
TVP 2	409 611 558,71		1 031 732,00	37 518 432,58	929 889,23	449 091 612,52
TVP 3	31 428 406,84	2 365,99	345 610,00	814 400,91		32 590 783,74
TV Polonia	795 750,05		388 095,00	215 070,00	2 959,02	1 401 874,07
TVP Kultura				39 900,00	32 900,00	72 800,00
łącznie	972 541 084,54	8 059 630,86	2 752 125,00	89 308 046,24	1 603 838,42	1 074 264 725,06
TVP 3 Białystok	1 826 196,32	191 205,66		793 061,73	43 374,16	2 853 837,87
TVP 3 Bydgoszcz	1 472 857,76			155 519,60	143 589,18	1 771 966,54

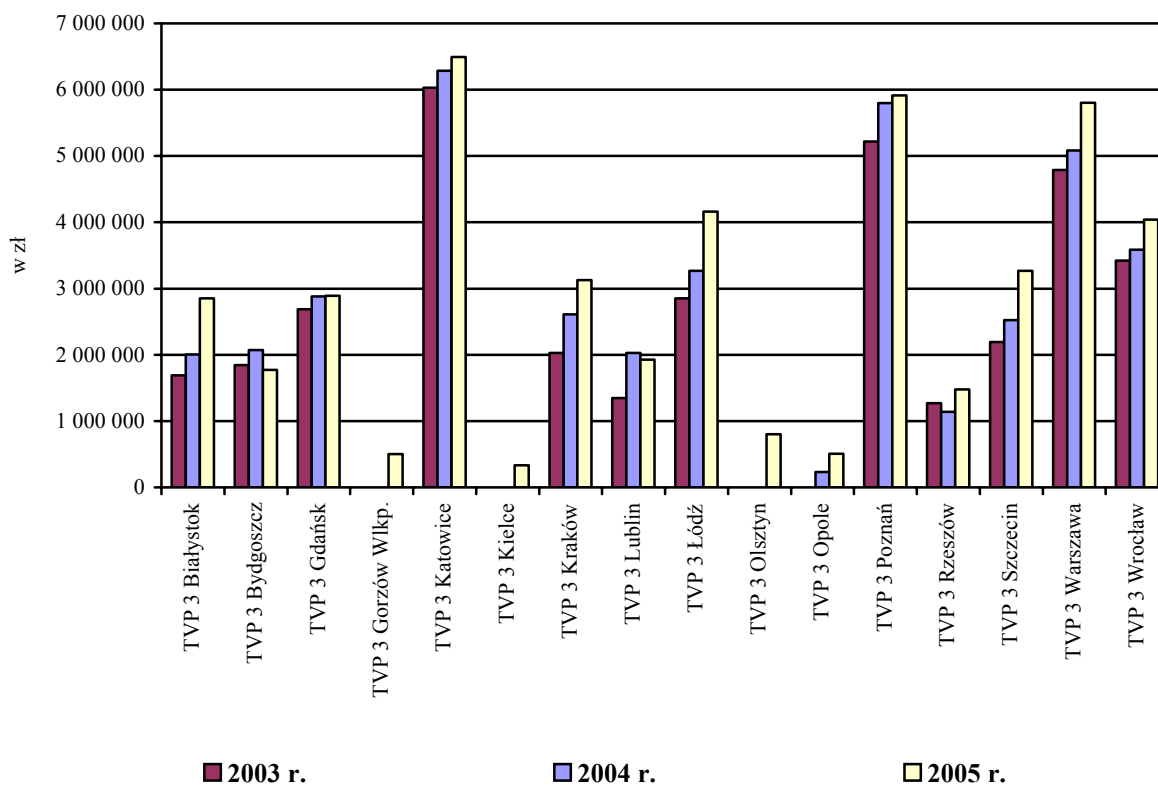
TVP 3 Gdańsk	2 413 172,14	1 100,00		447 173,51	30 401,64	2 891 847,29
TVP 3 Gorzów Wlkp.	222 020,83	222 819,68		46 190,16	12 697,25	503 727,92
TVP 3 Katowice	3 907 393,00	221 407,00		1 989 748,00	375 752,00	6 494 300,00
TVP 3 Kielce	281 245,61	1 070,73		45 792,00	5 400,00	333 508,34
TVP 3 Kraków	2 049 860,00	345 830,00		584 330,00	149 700,23	3 129 720,23
TVP 3 Lublin	697 829,28	996 856,33		225 129,76	4 912,30	1 924 727,67
TVP 3 Łódź	2 845 540,00	31 902,81		1 166 620,00	119 462,82	4 163 525,63
TVP 3 Olsztyn	554 410,48	120 758,44		119 716,00	6 484,34	801 369,26
TVP 3 Opole	432 001,83				73 627,40	505 629,23
TVP 3 Poznań	4 542 874,65	397 821,71		932 977,14	41 009,54	5 914 683,04
TVP 3 Rzeszów	1 239 270,00	24 000,00		168 230,00	47 720,00	1 479 220,00
TVP 3 Szczecin	2 143 490,56			1 088 965,92	36 541,80	3 268 998,28
TVP 3 Warszawa	4 506 608,72	387 021,40		582 372,56	326 757,25	5 802 759,93
TVP 3 Wrocław	2 188 015,02	269 816,25		1 403 944,74	177 048,74	4 038 824,75
	31 322 786,20	3 211 610,01		9 749 771,12	1 594 478,65	45 878 645,98
RAZEM	1 003 863 870,74	11 271 240,87	2 752 125,00	99 057 817,36	3 198 317,07	1 120 143 371,04

* dane dla TVP 1 i TVP 2

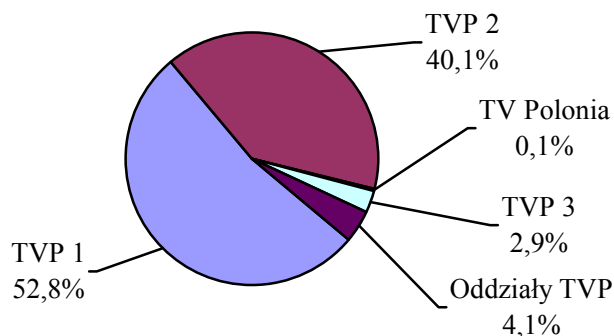
Porównanie wpływów z emisji reklam, ogłoszeń, telesprzedazy i umów barterowych w latach 2003 - 2005					
	2003 r.	2004 r.	2005 r.	dynamika 2004/2003	dynamika 2005/2004
TVP 1	539 742 932	538 743 881	591 107 655	-0,2%	9,7%
TVP 2	326 732 818	376 003 207	449 091 613	15,1%	19,4%
TVP 3	25 870 938	32 244 156	32 590 784	24,6%	1,1%
TV Polonia	1 806 831	1 336 294	1 401 874	-26,0%	4,9%
TVP Kultura			72 800		
łącznie	894 153 519	948 327 538	1 074 264 725	6,1%	13,3%
TVP 3 Białystok	1 689 335	2 001 339	2 853 838	18,5%	42,6%
TVP 3 Bydgoszcz	1 846 108	2 069 067	1 771 967	12,1%	-14,4%
TVP 3 Gdańsk	2 690 725	2 882 741	2 891 847	7,1%	0,3%
TVP 3 Gorzów Wlkp.			503 728		
TVP 3 Katowice	6 029 800	6 284 160	6 494 300	4,2%	3,3%
TVP 3 Kielce			333 508		
TVP 3 Kraków	2 027 510	2 609 564	3 129 720	28,7%	19,9%

TVP 3 Lublin	1 347 790	2 029 522	1 924 728	50,6%	-5,2%
TVP 3 Łódź	2 853 396	3 267 192	4 163 526	14,5%	27,4%
TVP 3 Olsztyn			801 369		
TVP 3 Opole		233 188	505 629		116,8%
TVP 3 Poznań	5 219 885	5 799 200	5 914 683	11,1%	2,0%
TVP 3 Rzeszów	1 271 680	1 139 080	1 479 220	-10,4%	29,9%
TVP 3 Szczecin	2 190 360	2 526 219	3 268 998	15,3%	29,4%
TVP 3 Warszawa	4 786 851	5 083 721	5 802 760	6,2%	14,1%
TVP 3 Wrocław	3 424 110	3 587 617	4 038 825	4,8%	12,6%
łącznie	35 377 550	39 512 610	45 878 646	11,7%	16,1%
RAZEM	929 531 069	987 840 148	1 120 143 371	6,3%	13,4%

Wpływy netto z emisji reklam, ogłoszeń telesprzedazy i umów barterowych wyemitowanych w latach 2003 - 2005 w poszczególnych oddziałach TVP S.A.

**Udział wpływów z emisji reklam, ogłoszeń i audycji sponsorowanych
w 2005 roku we wpływach ogółem**

Do przedstawienia wpływów i czasu emisji reklam w 2005 roku wykorzystano dane udostępnione przez Biuro Reklamy Telewizji Polskiej S.A.

Wpływy z emisji reklam i audycji sponsorowanych oraz czas emisji reklam w Polskim Radiu S.A

Analizując dane przekazane przez Polskie Radio S.A. i 17 Regionalnych Rozgłośni, dotyczące czasu, jak również wpływów uzyskanych ze sprzedaży reklam, można stwierdzić, że w roku 2005 nastąpił kolejny ich wzrost.

Czas sprzedanych reklam we wszystkich programach Polskiego Radia S.A. (PR I, II, III i Radia BIS) wyniósł 470 godzin (w roku 2004 – 410 godzin) co znaczy, że nastąpił wzrost o 14,6%. Natomiast zestawienie wpływów ze sprzedanych reklam wykazuje w roku 2005 wzrost o 6,7% w stosunku do roku 2004. W roku 2004 wpływy wyniosły 49 688,2 tys. zł., a w 2005 roku 53 002,8 tys. zł.

Na podstawie przeprowadzonej kontroli działalności reklamowej i sponsorskiej w programach Rozgłośni Regionalnych stwierdzić można, że rok 2005 był kolejnym rokiem nieznacznego wzrostu wielkości wpływów ze sprzedaży czasu reklamowego.

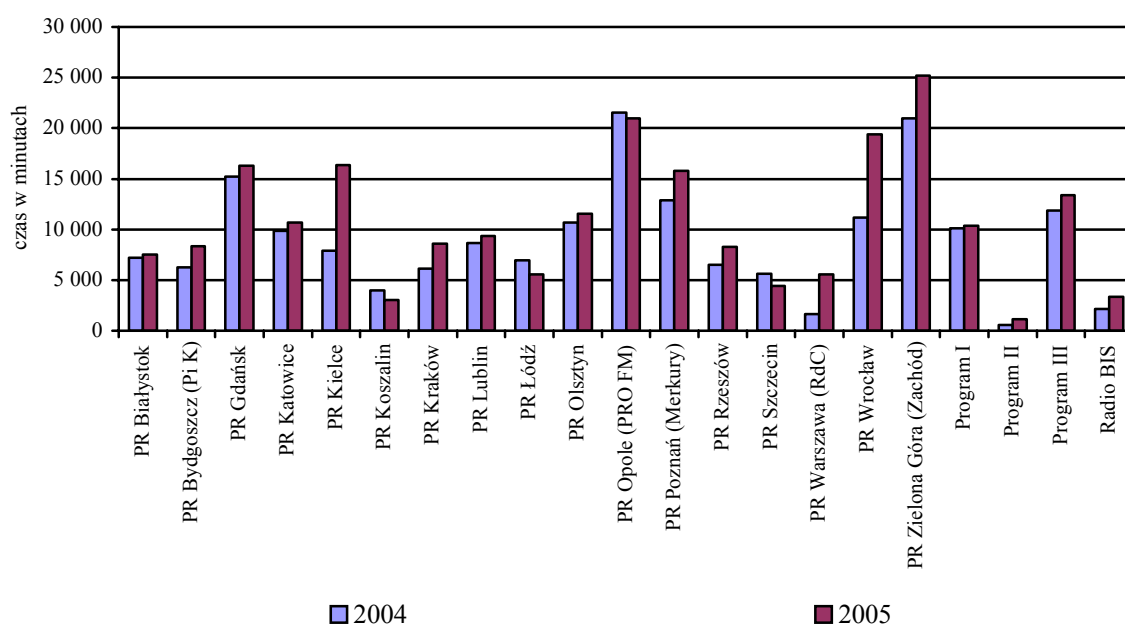
Łącznie udział reklam w rocznym czasie nadawania w 2005 roku w regionalnych rozgłośniach radia publicznego wzrósł i stanowi 2%, a w roku 2004 wyniósł 1,6%.

Najlepszy wynik wśród rozgłośni radia publicznego osiągnęła, kolejny raz, Rozgłoszenia Regionalna Polskiego Radia w Opolu „RADIO OPOLE” S.A. emitując 349 godzin reklam (spadek o -2,8%), a najmniej reklam, tylko 19 godzin wyemitował Program II Polskiego Radia S.A. (choć wzrost był bardzo wysoki 107,6%).

Czas wyemitowanych reklam i płatnych ogłoszeń w programach ogólnopolskich i rozgłośniach regionalnych radia publicznego w latach 2001-2005 (w godzinach)					
Nadawca	2001 r.	2002 r.	2003 r.	2004 r.	2005 r.
Program I	119,9	164,0	149,7	168,4	173,0
Program II	6,5	20,0	8,3	9,2	19,1
Program III	130,4	154,0	149,7	197,4	223,0

Radio BIS	7,7	20,0	9,3	35,4	55,3
Polskie Radio S.A.	264,5	358,0	317,0	410,4	470,4
PR Białystok	207,1	162,7	135,4	120,1	125,0
PR Bydgoszcz (Pi K)	133,3	118,6	115,0	104,4	139,2
PR Gdańsk	192,6	179,3	188,1	254,1	272,0
PR Katowice	184,0	140,0	172,0	164,0	178,0
PR Kielce	133,5	121,7	149,1	131,4	272,3
PR Koszalin	89,0	62,2	63,8	66,3	51,0
PR Kraków	127,5	139,4	103,7	101,7	143,0
PR Lublin	157,0	113,4	119,4	144,4	155,4
PR Łódź	113,0	94,0	103,5	116,0	93,0
PR Olsztyn	227,0	221,0	214,0	178,0	192,5
PR Opole (PRO FM)	235,2	196,9	270,4	359,0	349,0
PR Poznań (Merkury)	331,6	292,0	222,0	215,0	263,0
PR Rzeszów	101,0	86,0	98,0	108,2	138,0
PR Szczecin	182,7	144,0	102,6	93,3	74,2
PR Warszawa (RdC)	42,0	22,5	17,0	27,0	93,0
PR Wrocław	198,4	160,0	168,6	186,0	323,0
<i>w tym miejski</i>	28,0	28,0	29,8	21,0	113,7
<i>regionalny</i>	170,4	132,0	138,8	165,0	209,3
PR Zielona Góra (Zachód)	296,3	223,9	257,2	349,9	420,0
<i>w tym miejski</i>	132,6	101,7	120,1	134,4	177,0
<i>regionalny</i>	163,7	122,2	137,1	215,5	243,0
rozgłośnie regionalne	2 951,2	2 477,6	2 499,8	2 718,8	3 281,6
RAZEM	3 215,7	2 835,6	2 816,8	3 129,2	3 752,0

Czas reklam i ogłoszeń wyemitowanych w latach 2004-2005

Dynamika zmian czasu emisji reklam i płatnych ogłoszeń w programach ogólnopolskich i rozgłoszeniach regionalnych radia publicznego w latach 2001-2005					
Nadawca	Porównanie				Udział reklam w rocznym czasie nadawania w 2005 r.
	2002/2001	2003/2002	2004/2003	2005/2004	
Program I	36,8%	-8,7%	12,5%	2,7%	2,0%
Program II	207,7%	-58,3%	10,4%	107,6%	0,2%
Program III	18,1%	-2,8%	31,9%	13,0%	2,5%
Radio BIS	159,7%	-53,3%	279,3%	56,2%	0,6%
Polskie Radio S.A.	35,3%	-11,5%	29,5%	14,6%	1,3%

PR Białystok	-21,4%	-16,8%	-11,3%	4,1%	1,4%
PR Bydgoszcz (Pi K)	-11,0%	-3,0%	-9,2%	33,3%	1,6%
PR Gdańsk	-6,9%	4,9%	35,1%	7,0%	3,1%
PR Katowice	-23,9%	22,9%	-4,7%	8,5%	2,0%
PR Kielce	-8,8%	22,5%	-11,9%	107,2%	3,1%
PR Koszalin	-30,1%	2,6%	3,9%	-23,1%	0,6%
PR Kraków	9,3%	-25,6%	-1,9%	40,6%	1,6%
PR Lublin	-27,8%	5,3%	20,9%	7,6%	1,8%
PR Łódź	-16,8%	10,1%	12,1%	-19,8%	1,1%
PR Olsztyn	-2,6%	-3,2%	-16,8%	8,1%	2,2%
PR Opole (PRO FM)	-16,3%	37,3%	32,8%	-2,8%	4,0%
PR Poznań (Merkury)	-11,9%	-24,0%	-3,2%	22,3%	3,0%
PR Rzeszów	-14,9%	14,0%	10,4%	27,5%	1,6%
PR Szczecin	-21,2%	-28,8%	-9,1%	-20,5%	0,8%
PR Warszawa (RdC)	-46,4%	-24,4%	58,8%	244,4%	1,1%
PR Wrocław	-19,4%	5,4%	10,3%	73,7%	1,9%
<i>w tym miejski</i>	<i>0,0%</i>	<i>6,4%</i>	<i>-29,5%</i>	<i>441,4%</i>	<i>1,3%</i>
<i>regionalny</i>	<i>-22,5%</i>	<i>5,2%</i>	<i>18,9%</i>	<i>26,8%</i>	<i>2,4%</i>
PR Zielona Góra (Zachód)	-24,4%	14,9%	36,0%	20,0%	2,4%
<i>w tym miejski</i>	<i>-23,3%</i>	<i>18,1%</i>	<i>11,9%</i>	<i>31,7%</i>	<i>2,0%</i>
<i>regionalny</i>	<i>-25,4%</i>	<i>12,2%</i>	<i>57,2%</i>	<i>12,8%</i>	<i>2,8%</i>
rozgłoszenie regionalne	-16,0%	0,9%	8,8%	20,7%	2,0%
RAZEM	-11,8%	-0,7%	11,1%	19,9%	1,9%

Wpływy z emisji reklam w programach ogólnopolskich i w rozgłoszeniach regionalnych radia publicznego w 2005 roku (w tys. zł)			
nadawca	bez barteru	barter	ogółem
Program I	23 354,4	2 832,5	26 186,9
Program II	42,0	162,7	204,7
Program III	23 224,4	3 005,4	26 229,8
Radio BIS	121,1	260,3	381,4
Polskie Radio S.A.	46 741,9	6 260,9	53 002,8
PR Białystok	677,7	271,2	948,9

PR Bydgoszcz (Pi K)	654,3	156,3	810,6
PR Gdańsk	1 317,0	234,0	1 551,0
PR Katowice	1 343,4	155,1	1 498,5
PR Kielce	1 063,6	112,0	1 175,6
PR Koszalin	220,5	155,1	375,6
PR Kraków	615,8	156,3	772,1
PR Lublin	803,0	304,6	1 107,6
PR Łódź	387,0	108,5	495,5
PR Olsztyn	801,7	180,5	982,2
PR Opole (PRO FM)	1 301,2	28,1	1 329,3
PR Poznań (Merkury)	1 427,3	284,7	1 712,0
PR Rzeszów	764,7	0,3	765,0
PR Szczecin	371,1	328,0	699,1
PR Warszawa (RdC)	585,7	354,3	940,0
PR Wrocław	778,4	306,2	1 084,6
<i>w tym miejski</i>	152,2	94,5	246,7
<i>regionalny</i>	626,2	211,7	837,9
PR Zielona Góra (Zachód)	872,3	82,6	954,9
<i>w tym miejski</i>	315,0	30,3	345,3
<i>regionalny</i>	557,3	52,3	609,6
rozgłośnie regionalne	13 984,7	3 217,8	17 202,5
RAZEM	60 726,6	9 478,7	70 205,3

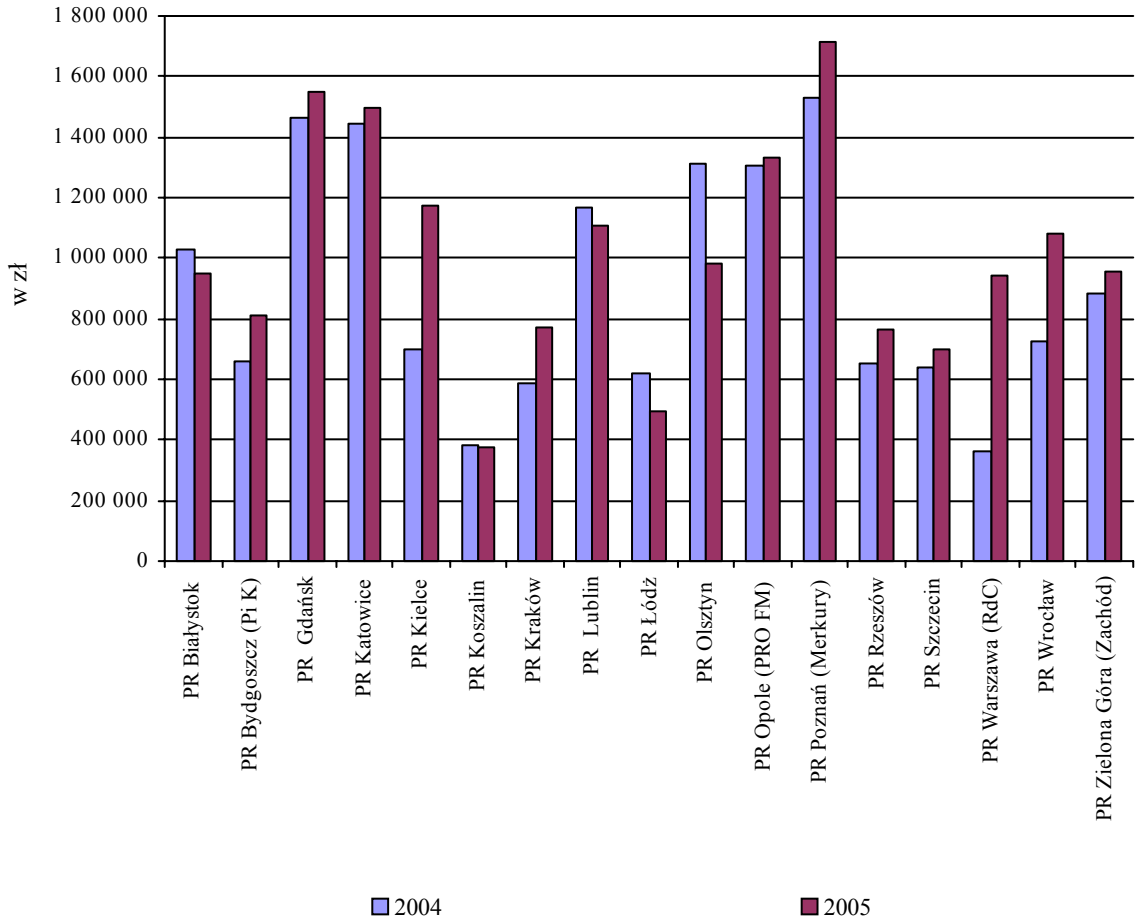
Wpływy z emisji audycji sponsorowanych w programach ogólnopolskich i w rozgłoszeniach regionalnych radia publicznego w 2005 roku (w tys. zł)				
nadawca	bez barteru	barter	ogółem	udział wpływów ze sponsoringu we wpływach ogółem
Program I	1 530,9	274,2	1 805,1	6,4%
Program II	585,0	0,0	585,0	74,1%
Program III	1 231,0	417,5	1 648,5	5,9%
Radio BIS	42,8	2,1	44,9	10,5%
Polskie Radio S.A.	3 389,7	693,8	4 083,5	7,2%
PR Białystok	81,0	2,6	83,6	8,1%
PR Bydgoszcz (Pi K)	95,6	2,4	98,0	10,8%
PR Gdańsk	136,0	4,5	140,5	8,3%
PR Katowice	101,0	7,0	108,0	6,7%
PR Kielce	81,7	0,0	81,7	6,5%
PR Koszalin	74,9	26,1	101,0	21,2%
PR Kraków	334,0	4,5	338,5	30,5%
PR Lublin	158,0	45,4	203,4	15,5%
PR Łódź	318,8	47,3	366,1	42,5%
PR Olsztyn	79,3	0,0	79,3	7,5%

PR Opole (PRO FM)	14,3	2,2	16,5	1,2%
PR Poznań (Merkury)	97,0	0,0	97,0	5,4%
PR Rzeszów	61,1	2,6	63,7	7,7%
PR Szczecin	42,9	30,9	73,8	9,5%
PR Warszawa (RdC)	49,7	18,8	68,5	6,8%
PR Wrocław	336,2	18,0	354,2	24,6%
<i>w tym miejski</i>	80,9	11,8	92,7	27,3%
<i>regionalny</i>	255,3	6,2	261,5	23,8%
PR Zielona Góra (Zachód)	256,9	43,6	300,5	23,9%
<i>w tym miejski</i>	142,6	0,0	142,6	29,2%
<i>regionalny</i>	114,3	43,6	157,9	20,6%
rozgłośnie regionalne	2 318,4	255,9	2 574,3	13,0%
RAZEM	5 708,1	949,7	6 657,8	8,7%

Wpływy z emisji reklam i audycji sponsorowanych w programach ogólnopolskich i w rozgłoszeniach regionalnych radia publicznego w 2005 roku (w tys. zł)			
nadawca	reklama	sponsoring	łącznie
Program I	26 186,9	1 805,1	27 992,0
Program II	204,7	585,0	789,7
Program III	26 229,8	1 648,5	27 878,3
Radio BIS	381,4	44,9	426,3
Polskie Radio S.A.	53 002,8	4 083,5	57 086,3
PR Białystok	948,9	83,6	1 032,5
PR Bydgoszcz (Pi K)	810,6	98,0	908,6
PR Gdańsk	1 551,0	140,5	1 691,5
PR Katowice	1 498,5	108,0	1 606,5
PR Kielce	1 175,6	81,7	1 257,3
PR Koszalin	375,6	101,0	476,6
PR Kraków	772,1	338,5	1 110,6
PR Lublin	1 107,6	203,4	1 311,0
PR Łódź	495,5	366,1	861,6
PR Olsztyn	982,2	79,3	1 061,5
PR Opole (PRO FM)	1 329,3	16,5	1 345,8
PR Poznań (Merkury)	1 712,0	97,0	1 809,0
PR Rzeszów	765,0	63,7	828,7
PR Szczecin	699,1	73,8	772,9
PR Warszawa (RdC)	940,0	68,5	1 008,5
PR Wrocław	1 084,6	354,2	1 438,8
<i>w tym miejski</i>	246,7	92,7	339,4
<i>regionalny</i>	837,9	261,5	1 099,4
PR Zielona Góra (Zachód)	954,9	300,5	1 255,4
<i>w tym miejski</i>	345,3	142,6	487,9
<i>regionalny</i>	609,6	157,9	767,5
rozgłośnie regionalne	17 202,5	2 574,3	19 776,8
RAZEM	70 205,3	6 657,8	76 863,1

Wpływy z emisji reklam w programach ogólnopolskich i rozgłoszeniach regionalnych radia publicznego w latach 2001-2005 (w tys. zł)					
nadawca	2001 r.	2002 r.	2003 r.	2004 r.	2005 r.
Program I	21 614,8	16 838,8	23 051,5	27 424,3	26 186,9
Program II	168,8	239,0	86,2	57,6	204,7
Program III	17 452,0	14 059,5	16 290,3	22 141,2	26 229,8
Radio BIS	219,7	180,7	65,5	65,1	381,4
Polskie Radio S.A.	39 455,3	31 318,0	39 493,5	49 688,2	53 002,8
PR Białystok	2 603,6	1 455,6	1 145,3	1 026,1	948,9
PR Bydgoszcz (Pi K)	1 325,3	749,8	709,6	660,2	810,6
PR Gdańsk	2 395,3	1 281,1	1 205,4	1 465,8	1 551,0
PR Katowice	5 250,8	1 953,0	1 388,9	1 446,9	1 498,5
PR Kielce	1 151,0	761,6	956,6	699,3	1 175,6
PR Koszalin	644,4	401,9	433,5	384,1	375,6
PR Kraków	1 144,7	889,5	648,2	585,4	772,1
PR Lublin	1 615,8	917,0	1 304,2	1 167,8	1 107,6
PR Łódź	773,5	590,6	596,0	620,5	495,5
PR Olsztyn	2 043,0	1 538,5	1 353,1	1 313,6	982,2
PR Opole (PRO FM)	1 573,1	1 020,8	1 096,6	1 304,0	1 329,3
PR Poznań (Merkury)	5 008,9	2 247,4	1 505,4	1 530,5	1 712,0
PR Rzeszów	1 440,1	836,3	507,4	649,6	765,0
PR Szczecin	1 577,0	997,5	887,1	642,4	699,1
PR Warszawa (RdC)	598,3	316,9	382,5	360,4	940,0
PR Wrocław	1 040,6	717,7	785,2	727,7	1 084,6
<i>w tym miejski</i>	<i>141,3</i>	<i>81,9</i>	<i>67,6</i>	<i>44,0</i>	<i>246,7</i>
<i>regionalny</i>	<i>899,3</i>	<i>635,8</i>	<i>717,6</i>	<i>683,7</i>	<i>837,9</i>
PR Zielona Góra (Zachód)	1 372,1	1 367,7	744,3	884,8	954,9
<i>w tym miejski</i>	<i>413,3</i>	<i>424,0</i>	<i>286,4</i>	<i>316,0</i>	<i>345,3</i>
<i>regionalny</i>	<i>958,8</i>	<i>943,7</i>	<i>457,9</i>	<i>568,8</i>	<i>609,6</i>
rozgłoszenie regionalne	31 557,4	18 042,9	15 649,3	15 469,1	17 202,5
RAZEM	71 012,8	49 360,9	55 142,8	65 157,3	70 205,3

**Wpływy netto z emisji reklam i ogłoszeń wyemitowanych w latach 2004 - 2005
w poszczególnych rozgłośniach regionalnych Polskiego Radia**

Dynamika wpływów z emisji reklam w programach ogólnopolskich i rozgłoszeniach regionalnych radia publicznego w latach 2001-2005				
nadawca	2002/2001	2003/2002	2004/2003	2005/2004
Program I	-22,1%	36,9%	19,0%	-4,5%
Program II	41,6%	-63,9%	-33,2%	255,4%
Program III	-19,4%	15,9%	35,9%	18,5%
Radio BIS	-17,7%	-63,8%	-0,6%	485,9%
Polskie Radio S.A.	-20,6%	26,1%	25,8%	6,7%
PR Białystok	-44,1%	-21,3%	-10,4%	-7,5%
PR Bydgoszcz (Pi K)	-43,4%	-5,4%	-7,0%	22,8%
PR Gdańsk	-46,5%	-5,9%	21,6%	5,8%
PR Katowice	-62,8%	-28,9%	4,2%	3,6%
PR Kielce	-33,8%	25,6%	-26,9%	68,1%
PR Koszalin	-37,6%	7,9%	-11,4%	-2,2%
PR Kraków	-22,3%	-27,1%	-9,7%	31,9%
PR Lublin	-43,2%	42,2%	-10,5%	-5,2%
PR Łódź	-23,6%	0,9%	4,1%	-20,1%
PR Olsztyn	-24,7%	-12,1%	-2,9%	-25,2%
PR Opole (PRO FM)	-35,1%	7,4%	18,9%	1,9%
PR Poznań (Merkury)	-55,1%	-33,0%	1,7%	11,9%
PR Rzeszów	-41,9%	-39,3%	28,0%	17,8%
PR Szczecin	-36,7%	-11,1%	-27,6%	8,8%
PR Warszawa (RdC)	-47,0%	20,7%	-5,8%	160,8%
PR Wrocław	-31,0%	9,4%	-7,3%	49,0%
<i>w tym miejski</i>	-42,1%	-17,5%	-34,9%	460,7%
<i>regionalny</i>	-29,3%	12,9%	-4,7%	22,6%
PR Zielona Góra (Zachód)	-0,3%	-45,6%	18,9%	7,9%
<i>w tym miejski</i>	2,6%	-32,5%	10,3%	9,3%
<i>regionalny</i>	-1,6%	-51,5%	24,2%	7,2%
rozgłoszenie regionalne	-42,8%	-13,3%	-1,2%	11,2%
RAZEM	-30,5%	11,7%	18,2%	7,7%

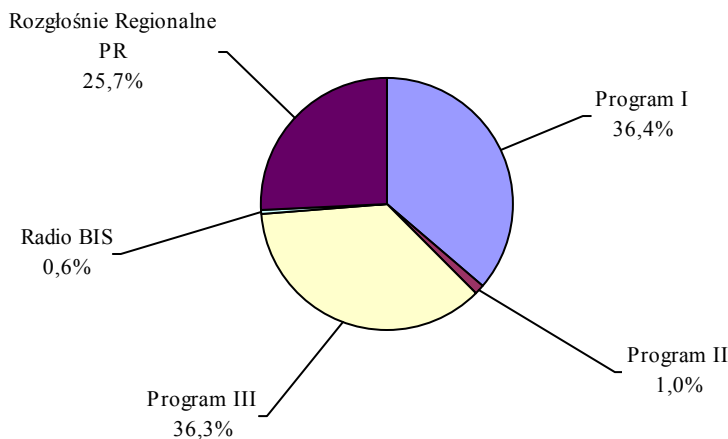
Wpływy z emisji reklam i audycji sponsorowanych w programach ogólnopolskich i w rozgłoszeniach regionalnych radia publicznego w latach 2001-2005					
nadawca	2001 r.	2002 r.	2003 r.	2004 r.	2005 r.
Program I	26 903,3	19 997,5	25 696,6	29 587,3	27 992,0
Program II	199,3	239,0	332,1	303,5	789,7
Program III	20 591,9	15 790,0	17 893,0	23 933,6	27 878,3
Radio BIS	380,7	264,2	87,1	82,7	426,3
Polskie Radio S.A.	48 075,2	36 290,7	44 008,8	53 907,1	57 086,3
PR Białystok	2 853,3	1 592,6	1 251,2	1 067,7	1 032,5
PR Bydgoszcz (Pi K)	1 469,4	898,2	817,0	796,3	908,6
PR Gdańsk	2 566,3	1 459,1	1 481,1	1 743,6	1 691,5
PR Katowice	5 781,0	2 224,7	2 120,5	1 585,3	1 606,5
PR Kielce	1 198,3	892,2	1 158,2	783,3	1 257,3
PR Koszalin	753,3	506,8	607,3	634,0	476,6

PR Kraków	1 204,6	1 184,0	862,7	786,3	1 110,6
PR Lublin	1 817,8	981,3	1 405,4	1 310,1	1 311,0
PR Łódź	943,5	770,9	773,2	874,1	861,6
PR Olsztyn	2 178,0	1 627,2	1 414,2	1 402,4	1 061,5
PR Opole (PRO FM)	1 594,1	1 061,6	1 128,3	1 335,7	1 345,8
PR Poznań (Merkury)	5 197,6	2 365,0	1 600,8	1 662,2	1 809,0
PR Rzeszów	1 499,9	887,5	535,3	690,3	828,7
PR Szczecin	1 659,5	1 022,4	915,6	694,6	772,9
PR Warszawa (RdC)	705,8	321,4	406,8	486,4	1 008,5
PR Wrocław	1 319,2	883,4	1 187,2	1 203,1	1 438,8
<i>w tym miejski</i>	176,7	90,0	93,2	77,5	339,4
<i>regionalny</i>	1 142,5	793,4	1 094,0	1 125,6	1 099,4
PR Zielona Góra (Zachód)	1 606,1	1 712,2	1 013,4	1 115,8	1 255,4
<i>w tym miejski</i>	559,8	600,6	406,8	444,1	487,9
<i>regionalny</i>	1 046,3	1 111,6	606,6	671,7	767,5
rozgłośnie regionalne	34 347,6	20 390,5	18 678,2	18 171,2	19 776,8
RAZEM	82 422,9	56 681,2	62 687,0	72 078,3	76 863,1

Dynamika wpływów z emisji reklam i audycji sponsorowanych w programach ogólnopolskich i w rozgłoszeniach regionalnych radia publicznego w latach 2001-2004				
nadawca	2002/2001	2003/2002	2004/2003	2005/2004
Program I	-25,7%	28,5%	15,1%	-5,4%
Program II	19,9%	39,0%	-8,6%	160,2%
Program III	-23,3%	13,3%	33,8%	16,5%
Radio BIS	-30,6%	-67,0%	-5,1%	415,5%
Polskie Radio S.A.	-24,5%	21,3%	22,5%	5,9%
PR Białystok	-44,2%	-21,4%	-14,7%	-3,3%
PR Bydgoszcz (Pi K)	-38,9%	-9,0%	-2,5%	14,1%
PR Gdańsk	-43,1%	1,5%	17,7%	-3,0%
PR Katowice	-61,5%	-4,7%	-25,2%	1,3%
PR Kielce	-25,5%	29,8%	-32,4%	60,5%
PR Koszalin	-32,7%	19,8%	4,4%	-24,8%
PR Kraków	-1,7%	-27,1%	-8,9%	41,2%
PR Lublin	-46,0%	43,2%	-6,8%	0,1%
PR Łódź	-18,3%	0,3%	13,0%	-1,4%
PR Olsztyn	-25,3%	-13,1%	-0,8%	-24,3%
PR Opole (PRO FM)	-33,4%	6,3%	18,4%	0,8%
PR Poznań (Merkury)	-54,5%	-32,3%	3,8%	8,8%
PR Rzeszów	-40,8%	-39,7%	29,0%	20,0%
PR Szczecin	-38,4%	-10,4%	-24,1%	11,3%
PR Warszawa (RdC)	-54,5%	26,6%	19,6%	107,3%
PR Wrocław	-33,0%	34,4%	1,3%	19,6%
<i>w tym miejski</i>	-49,1%	3,6%	-16,8%	337,9%
<i>regionalny</i>	-30,6%	37,9%	2,9%	-2,3%
PR Zielona Góra (Zachód)	6,6%	-40,8%	10,1%	12,5%
<i>w tym miejski</i>	7,3%	-32,3%	9,2%	9,9%
<i>regionalny</i>	6,2%	-45,4%	10,7%	14,3%
rozgłośnie regionalne	-40,6%	-8,4%	-2,7%	8,8%
RAZEM	-31,2%	10,6%	15,0%	6,6%

**Podział wpływów z emisji reklam, ogłoszeń i audycji sponsorowanych w 2005 roku
u radiowych nadawców publicznych**

3. OFERTA PROGRAMOWA NADAWCÓW PUBLICZNYCH I REALIZACJA ZOBOWIĄZAŃ USTAWOWYCH

A. Telewizja

Programy ogólnokrajowe Telewizji Polskiej SA

W 2005 roku Telewizja Polska SA wyemitowała 14860,6 godziny naziemnych programów ogólnokrajowych, z czego Program 1 wypełnił 7548,8 godzin, a Program 2 – 7311,8 godz. (w tym 159,6 godziny zajęło pasmo rozłączone, w którym nadawano programy 16 oddziałów terenowych, co stanowiło 2,2% tego programu).

W porównaniu z 2004 rokiem czas emisji Programu 1 wzrósł o 120,8 godz., a Programu 2 o 435,3 godz. Średni dobowy czas emisji Programu 1 wyniósł 20,7 godz., a Programu 2 – 20 godz. Roczna liczba godzin Programu 1 od trzech lat powoli rośnie, zaś Programu 2 jest zmienna: rok 2004 był spadkowy, a ubiegły wzrostowy. W Programie 1 premiery stanowiły 70,3% i ich udział był większy o 2,3 pkt proc. w stosunku do 2004 roku, a w Programie 2 udział premier wzrósł o 2,1 pkt proc. w stosunku do premier w 2004 roku i stanowił 62,1% rocznego czasu emisji.

W Programie 1 wyemitowano 435,5 godz. audycji wyprodukowanych przez oddziały terenowe, a w Programie 2 – 543,8 godz.

Strukturę programów ogólnokrajowych (naziemnych) przedstawia tabela poniżej.

Rodzaje audycji	TVP 1		TVP 2		Razem	
	godz.	%	godz.	%	godz.	%
Informacja	565,9	7,5	466,1	6,5	1032,0	7,0
Publicystyka	1070,2	14,2	377,4	5,3	1447,6	9,8
Film fabularny	3038,9	40,3	3023,6	42,3	6062,5	41,2
Film dokumentalny	476,3	6,3	643,4	9,0	1119,7	7,6
Rozrywka	167,5	2,2	486,4	6,8	653,9	4,4
Edukacja	312,0	4,1	257,8	3,6	569,8	3,9
Poradnictwo	38,5	0,5	364,5	5,1	403,0	2,7
Sport	363,9	4,8	231,7	3,2	595,6	4,1
Religia	232,0	3,1	60,0	0,8	292,0	2,0
Muzyka poważna	20,3	0,3	60,7	0,8	81,0	0,6
Muzyka rozrywkowa	248,1	3,3	323,4	4,5	571,5	3,9
Widowiska teatralne	46,3	0,6	25,5	0,4	71,8	0,5
Autopromocja, zwiastuny	206,0	2,7	203,0	2,8	409,0	2,8
Płatne elementy programu	762,9	10,1	628,7	8,8	1391,6	9,5

Z powyższego zestawienia wynika, że zarówno Program 1, jak i Program 2 zachowały charakter uniwersalny, bowiem w każdym z tych programów obecne były różne rodzaje audycji.

Informacja

Nazwa programu	Dzienniki	Transmisje/re-transmisje obrad Sejmu	Ogółem
		godz.	
Program 1	550,6	15,3	565,9
Program 2	466,1	0	466,1
Razem	1016,7	15,3	1032

W 2005 r. udział audycji informacyjnych wyniósł 7,5% rocznego czasu nadawania, zaś w Programie 2 – 6,5%. Audycje informacyjne w Programie 1 zwiększyły swój udział w rocznym czasie nadawania o 0,4 pkt proc. w stosunku do 2004 roku a w Programie 2 – zmniejszyły o 0,1 pkt proc.

Wiadomości, czołowy dziennik Programu 1, w dni powszednie miał cztery wydania pełne i skrócone, zaś w sobotę tylko trzy pełne, a w niedzielę dwa. Nie zmieniły się ani pora, ani czas trwania emisji głównego wydania *Wiadomości*. Kontynuowano nadawanie dziennika popołudniowego *Teleexpress. Panorama*, dziennik Programu 2, ukazywał się od poniedziałku do piątku, pięć razy w ciągu dnia, a w sobotę i niedzielę dwa razy.

Publicystyka

Nazwa programu	Spoleczno-polityczna	Ekonomiczna	Kulturalna	Ogółem
	godz.			
Program 1	322,6	130,1	617,5	1070,2
Program 2	182,8	19,5	175,1	377,4
Razem	505,4	149,6	792,6	1447,6

W 2005 r. udział audycji publicystycznych w Programie 1 wyniósł 14,2% rocznego czasu emisji. W porównaniu z 2004 rokiem ich udział zmniejszył się o 2,2 pkt proc. W Programie 2 udział tych audycji wyniósł 5,3% i zmniejszył się o 2 pkt proc.

W roku ubiegłym w Programie 1 największy odsetek czasu przeznaczanego na audycje publicystyczne zajęły audycje poświęcone na omawianie i komentowanie zjawisk i wydarzeń kulturalnych. W programie kontynuowano nadawanie magazynu *Wokół wielkiej sceny* poświęconego najważniejszym wydarzeniom operowym i baletowym w kraju, w którym obok fragmentów oper i baletów prezentowano rozmowy z ich twórcami i wykonawcami oraz opinie krytyków. Niestety audycję nadawano bardzo późno, w paśmie nocnym. O wydarzeniach w dziedzinie filmu, literatury, muzyki i malarstwa informowano w audycji cyklicznej *Parapet*, która adresowana była do młodzieży. W drugiej połowie roku rozpoczęto nadawanie audycji poświęconej filmowi *Kinematograf* i kulturze *Po godzinach*. W programie ukazywał się magazyn poświęcony literaturze *Tele-nowela* i adresowany do młodych odbiorców, poświęcony różnym sztukom *Pociąg do kultury*.

Audycjami, w których komentowano wydarzenia polityczne i społeczne, wypełniono ponad jedną trzecią czasu emisji audycji publicystycznych. Wydarzenia polityczne były komentowane w audycji Moniki Olejnik *Prosto w oczy* (4 wydania w tygodniu) oraz w audycji Jacka Żakowskiego *Summa zdarzeń* (jedno wydanie w tygodniu), którą od września zastąpiła audycja Krzysztofa Skowrońskiego *Wywiady i opinie*. Wydarzenia - przede wszystkim społeczne - były komentowane w ukazującym się od 2004 r. cyklu Kamila Durczoka *Debata*.

Przez cały rok ukazywały się audycje podejmujące ważne problemy społeczne: *Ktokolwiek widział ktokolwiek wie* oraz *Sprawa dla reportera*. Wznowiono nadawanie audycji *Rewizja nadzwyczajna*, w której jej autor Dariusz Baliszewski odkrywa nieznane karty polskiej historii XX w. W drugim półroczu zaprzestano emisji audycji o tematyce społecznej pt. *Raport kryminalny*.

W Programie 1 kontynuowano nadawanie obligatoryjnej audycji *Forum*, w której przedstawiciele partii politycznych, ogólnokrajowych organizacji związków zawodowych i związków pracodawców mieli możliwość przedstawiania swoich stanowisk w węzłowych sprawach publicznych.

Tematyce ekonomicznej poświęcono najmniej czasu w programie. Była ona obecna w cyklu Tadeusza Mosza *Plus minus*.

W Programie 2 blisko połowę czasu przeznaczanego na audycje publicystyczne wypełniły audycje, w których komentowano wydarzenia społeczno-polityczne. Były to nadawane już w 2004 r. audycje: *Warto rozmawiać* Jana Pospieszalskiego i *Nakręcona noc* Sylwestra Latkowskiego. Ta ostatnia przestała się ukazywać w drugim półroczu 2005 roku. Ponadto kontynuowano nadawanie ukazujących się od wielu lat cykli: Barbary Czajkowskiej *Linia specjalna* (publicystyka polityczna), Andrzeja Turskiego *7 dni świat* (poświęcony tematyce międzynarodowej), *997* (magazyn kryminalny) oraz *Animals*.

W Programie 2 widzowie nadal mieli możliwość oglądania dobrze im znanych cykli poświęconych literaturze, filmowi, kulturze i sztuce: *Kocham kino*, *Telewizyjne wiadomości literackie*, *Ogród sztuk*, *Camerata*, *Ale jazda!*, *Cafe kultura*. Ponadto w Programie 2 ukazywały się również relacje z ważnych imprez kulturalnych takich jak np. Międzynarodowy Festiwal Autorów Zdjęć Filmowych - Camerimage, Przegląd Piosenki Aktorskiej, Festiwal Filmowy i Artystyczny w Kazimierzu - Lato Filmów, Międzynarodowy Festiwal Teatralny Malta, Nagroda Literacka Nike.

Audycje o tematyce ekonomicznej wypełniły najmniejszy odsetek czasu nadawania. Tej tematyce była poświęcona audycja *Biznes*, ukazująca się 5 razy w tygodniu.

Filmy fabularne

Nazwa programu	Film kinowy	Film telewizyjny	Animowany	Ogółem
	godz.			
Program 1	811,5	1889,4	338	3038,9
Program 2	628,2	2263,2	132,2	3023,6
Razem	1439,7	4152,6	470,2	6062,5

Filmy fabularne w ubiegłym roku, podobnie zresztą jak w latach wcześniejszych, były podstawowym tworzywem konstruującym oba programy ogólnokrajowe. Ich udział w Programie 1 wyniósł 40,3% i był niższy o 2,2 pkt proc. w stosunku do 2004 roku.

W Programie 1 oferowano widzom ukazujące się od lat polskie seriale: *Moda na sukces*, *Klan* i *Plebania* oraz kontynuowano rozpoczęty w 2004 roku serial *Bulionerzy*. Nowością wśród pokazywanych seriali był 13-odcinkowy serial kryminalny *Oficer*, w reż. Macieja Dejczerza wyemitowany w pierwszym półroczu. Od listopada prezentowano serial amerykański *Zagubieni*. Jednostkowe filmy fabularne prezentowano między innymi w cyklach tematycznych: *W krainie dreszczowców*, *Okruchy życia*, *Uczta kinomana*, *Hit na sobotę* i *Zakochana Jedynka*. W programie dominowały filmy telewizyjne (jednostkowe, serie i seriale). Znacznie rzadziej nadawane były filmy kinowe i animowane.

W Programie 2 udział filmów fabularnych wyniósł 42,3% i był wyższy o 6,4 pkt proc. w stosunku do 2004 r. Podobnie jak w Programie 1 wśród prezentowanych filmów fabularnych najwięcej czasu wypełniły filmy telewizyjne. Wśród nich spory odsetek stanowiły seriale i telenowele – *M jak miłość* i *Na dobre i na złe*, *Złotopolscy*. Repertuar filmowy Programu 2 był urozmaicony. Pokazywano między innymi filmy sensacyjne, obyczajowe, przygodowe, psychologiczne i filmy akcji. Również w ubiegłym roku kontynuowany był sztandarowy dla Programu 2 cykl Grażyny Torbickiej *Kocham kino*, w którym prezentowano najciekawsze produkcje filmowe z całego świata, poprzedzając je kompetentnym wprowadzeniem.

W obu programach obecne były filmy animowane, które przede wszystkim adresowano do dzieci młodzieży.

Kraje produkcji

Nazwa programu	Polska	Pozostałe kraje europejskie	USA	Kraje Azji	Inne kraje świata	Ogółem
	godz.					
Program 1	814,8	588,9	1521,6	9,2	104,4	3038,9
Program 2	1607,3	425,4	925,3	1,5	64,1	3023,6
Razem	2422,1	1014,3	2446,9	10,7	168,5	6062,5

W ubiegłym roku wśród filmów fabularnych nadawanych w Programie 1 dominowały filmy produkcji amerykańskiej, które zajęły 20,2% rocznego czasu nadawania. W stosunku do 2004 r. filmy produkcji amerykańskiej zwiększyły udział w programie o 6,5 pkt proc. Od wielu lat filmy te mają duży udział w Programie 1. W ubiegłym roku filmy fabularne produkcji polskiej zajęły 10,8% rocznego czasu nadawania, filmy pochodzące z innych krajów europejskich – 7,8%, filmy z krajów azjatyckich – 0,1%, a z innych krajów świata 1,4%. Spadek wykazały filmy produkcji europejskiej (o 2,2 pkt proc.) i filmy pochodzące z innych krajów świata (o 6,6 pkt proc.)

W ubiegłym roku w Programie 2 najwięcej czasu nadawania przeznaczono na filmy fabularne wyprodukowane w Polsce (22,5% rocznego czasu emisji). Ich udział w programie wzrósł o 3,4 pkt proc. Również wzrósł w programie udział filmów produkcji amerykańskiej (o 5,4 pkt proc.) i filmów fabularnych wyprodukowanych w innych krajach europejskich (o 2,4 pkt proc.) Spadł natomiast o 5 pkt proc. udział filmów pochodzących z innych krajów świata.

Filmy dokumentalne

Nazwa programu	Film popularnonaukowy	Telenowela dokumentalna	Reportaż	Ogółem
	godz.			
Program 1	303,4	0	172,9	476,3
Program 2	499,5	32,7	111,2	643,4
Razem	802,9	32,7	284,1	1119,7

W 2005 r. udział filmów dokumentalnych w rocznym czasie nadawania Programu 1 wyniósł 6,3%, zaś w Programie 2 – 9%. Filmy dokumentalne zmniejszyły swój udział o 0,1 pkt proc. w rocznym czasie nadawania Programu 1, a w Programie 2 utrzymały udział z roku 2004. Telenowełe dokumentalne (*Kochaj mnie*) były obecne tylko w Programie 2 i zajęły 0,5% rocznego czasu emisji. Filmy popularnonaukowe zarówno w Programie 1, jak i Programie 2 wypełniły ponad połowę czasu emisji przeznaczonego na emisję filmów dokumentalnych.

W Programie 1 reportaże były prezentowane w cyklu *Polska z bocznej drogi*, *Szerokie tory*, *Zawsze po 21* (nadawany od ponad 20 lat cykl przestał się ukazywać w połowie ubiegłego roku), a filmy popularnonaukowe - w cyklu *BBC w Jedyńce*. W marcu wprowadzono do Programu 1 serial dokumentalny realizowany według zagranicznego formatu, *Miasto marzeń*, którego nadawanie przerwano w lipcu.

W Programie 2 filmy dokumentalne były prezentowane w cyklach *Czy świat oszalał?*, *Rodzinne oglądanie*, a reportaże w cyklu *Magazyn ekspresu reporterów*.

Rozrywka

Nazwa programu	Widowiska rozrywkowe	Kabaret satyra	Teleturnieje	Talk show	Ogółem
	godz.				
Program 1	92	49,8	11,3	14,4	167,5
Program 2	385	31,1	50,3	20	486,4
Razem	477	80,9	61,6	34,4	653,9

W 2005 r. nadawano w obu programach takie audycje rozrywkowe jak: kabarety, widowiska rozrywkowe, talk show, teleturnieje. W Programie 1 udział tych audycji wyniósł 2,2% w rocznym czasie nadawania i był nieco niższy (0,4 pkt proc) niż w 2004 r. W Programie 2 wypełniły one 6,8% rocznego czasu nadawania, a ich udział zmniejszył się o 2 pkt proc. w porównaniu z 2004 rokiem. W Programie 2 na audycje rozrywkowe, podobnie jak w 2004 r., przeznaczono prawie 3-krotnie więcej czasu niż w Programie 1.

W Programie 1 przez cały rok ukazywała się audycja *Kochamy polskie komedie*, kontynuowano też emisję cykli: *Śmiechu warte* i *Jak to melodia*. Przestały się ukazywać audycje obecne przez wiele lat w tym programie: *Randka w ciemno* oraz DTV Jacka

Fedorowicza, którą zastąpiła nowa audycja tego autora *Sejf – Subiektywny Ekspres Jacka Fedorowicza*.

W Programie 2 pojawiły się dwie nowe audycje rozrywkowe. We wrześniu rozpoczęto emisję 12-odcinkowego widowiska rozrywkowego *Zalóż się*, które łączyło w sobie cechy talk show i teleturnieju. Audycję realizowano na podstawie zagranicznego formatu. Również we wrześniu zaczęła się ukazywać nowa audycja Jerzego Kryszaka *Mój pierwszy raz*.

W Programie 2 większość czasu przeznaczanego na rozrywkę wypełniono audycjami ukazującymi się od lat. Były to *Familiada*, *Śpiewające fortepiany*, *Jeden z dziesięciu*, *Szansa na sukces*, *Europa da się lubić*, *Tygodnik moralnego niepokoju*, *Bezludna wyspa*, *Kabaretowa scena Dwójki*. W drugim półroczu talk show *Prokop i panny* przestał się ukazywać w programie.

Edukacja i poradnictwo

W 2005 r. udział **audycji edukacyjnych** w rocznym czasie nadawania Programu 1 wyniósł 4,1%, zaś w Programie 2 – 3,6%. W Programie 1 audycje edukacyjne zwiększyły swój udział w rocznym czasie nadawania o 1,6 pkt proc., a w Programie 2 – o 1,1 pkt proc. w stosunku do 2004 r. W Programie 1 na audycje edukacyjne przeznaczono w ramówce jesiennej dwa półgodzinne pasma: 11:00 – 11:30 i 14:30 – 15:00. W piątek w drugim piśmie nadawała była audycja *Laboratorium*.

W 2005 r. udział **audycji poradniczych** w rocznym czasie nadawania Programu 1 wyniósł 0,5%, zaś w Programie 2 – 5,1%. Audycje poradnicze nie zmieniły swojego udziału w rocznym czasie nadawania Programu 1, zaś w Programie 2 ich udział wzrósł o 0,7 pkt proc.

W Programie 1 porady zawierały cykliczny magazyn *Kawa czy herbata* oraz cykliczne audycje *Kiosk przy Wspólnej* (porady z zakresu ubezpieczeń), *My, wy, oni* (porady dla rodzin) *Rok w ogrodzie* (porady z zakresu ogrodnictwa), *Podaj łapę* (opieka nad zwierzętami). W drugim półroczu wprowadzono do Programu 1 pasmo pt. *Popołudnie z Jedyńką*, w którym między innymi ukazywały się poradniki.

W Programie 2 porady zawierał między innymi magazyn poranny *Pytanie na śniadanie*. W pierwszej połowie roku ukazywał się cykl *Przystanek praca* oraz kontynuowano nadawanie cyklu *Podróże kulinarne Roberta Makłowicza* (porady kulinarne).

Sport

Nazwa programu	Serwisy i magazyny	Transmisje	Ogółem
			godz.
Program 1	121,0	242,9	363,9
Program 2	103,7	128,0	231,7
Razem	224,7	370,9	595,6

W 2005 r. udział audycji sportowych w rocznym czasie nadawania Programu 1 wyniósł 4,8%, zaś w Programie 2 – 3,2%. W Programie 1 audycje sportowe zmniejszyły swój udział w rocznym czasie nadawania o 0,8 pkt proc., a w Programie 2 – o 3,9 pkt proc. w porównaniu z 2004 rokiem. W obu programach o wydarzeniach sportowych (mecze, wyścigi, zawody lekkoatletyczne, skoki narciarskie itp.) nie tylko informowano i je omawiano, ale również je transmitowano.

W Programie 1 transmitowano między innymi: Turniej Czterech Skoczni, Puchar Świata w Skokach Narciarskich, Mistrzostwa Polski w Skokach Narciarskich, Mistrzostwa Świata w Łyżwiarstwie Figurowym na Łodzi. W obu programach pokazywano mecze piłki

nożnej. W ubiegłym roku w każdym z programów ukazywał się co najmniej jeden codzienny serwis informacyjny poświęcony wydarzeniom sportowym: w Programie 1 – *Sportowy Express* i *Sport* (po głównym wydaniu *Wiadomości*), w Programie 2 – *Sport telegram* (po głównym wydaniu *Panoramy*). W pierwszym półroczu w Programie 1 w niedzielę ukazywała się audycja *Sportowa niedziela*.

Audycje religijne

Nazwa programu	Audycje religijne (dot. religii katolickiej)	Transmisje mszy św. i uroczystości religijnych (dot. religii katolickiej)	Audycje (transmisje) dot. innych religii niż katolicka	Ogółem
	godz.			
Program 1	134,4	95,8	1,8	232
Program 2	26,0	0,9	33,1	60
Razem	160,4	96,7	34,9	292

W każdym z programów ogólnokrajowych były obecne audycje poświęcone religii. Ich udział w rocznym czasie nadawania Programu 1 wyniósł 3,1%, zaś w Programie 2 – 0,8%. W Programie 1 audycje religijne zwiększyły swój odsetek w rocznym czasie nadawania o 1,4 pkt procentowego w stosunku do 2004 r., a w Programie 2 – o 0,3 pkt proc. W Programie 1 przeważająca część tych audycji dotyczyła religii rzymsko-katolickiej. W programie tym były transmitowane raz w tygodniu msze św. Kontynuowano nadawanie magazynu *Między ziemią a niebem* oraz cyklicznej audycji *Ziarno*, adresowanej do dzieci i młodzieży. Audycje poświęcone innym religiom niż rzymskokatolicka obecne były przede wszystkim w Programie 2. W programie tym kontynuowano nadawanie audycji *Słowo na niedzielę*.

Muzyka poważna

Nazwa programu	Audycje o muzyce poważnej	Prezentacje wykonań utworów muzyki poważnej	Ogółem
	godz.		
Program 1	4,9	15,4	20,3
Program 2	14,7	46,0	60,7
Razem	19,6	61,4	81,0

W 2005 r. udział audycji poświęconych muzyce poważnej w rocznym czasie nadawania Programu 1 wyniósł 0,3%, zaś w Programie 2 – 0,8%. W Programie 1 muzyka poważna zwiększyła swój udział w rocznym czasie nadawania o 0,2 pkt proc., a w Programie 2 zmniejszyła – o 0,3 pkt proc. W Programie 1 zarówno audycje, w których informowano i komentowano wydarzenia muzyczne, jak i prezentacje wykonań utworów muzyki poważnej były incydentalne. W Programie 2 było nieco więcej takich audycji i prezentacji wykonań: zaprezentowano m.in. koncert Karola Szymanowskiego *Stabat Mater*, Koncert A.P. Kaczmarka, *Requiem Polskie* Krzysztofa Pendereckiego, koncert inauguracyjny XV Międzynarodowy Konkurs Chopinowski oraz jeden z koncertów, który został wykonany w ramach Warszawskiej Jesieni 2005.

Muzyka rozrywkowa

Nazwa programu	Audycje o muzyce rozrywkowej	Prezentacje wykonań utworów muzyki rozrywkowej	Ogółem
	godz.		
Program 1	113	135,1	248,1
Program 2	105,5	217,9	323,4
Razem	218,5	353	571,5

W 2005 r. udział audycji poświęconych muzyce rozrywkowej w rocznym czasie nadawania Programu 1 wyniósł 3,3%, zaś w Programie 2 – 4,5%. W ubiegłym roku w porównaniu z 2004 rokiem muzyka rozrywkowa w Programie 1 zwiększyła swój udział w rocznym czasie nadawania o 0,4 pkt proc., a w Programie 2 zmniejszyła – o 1,7 pkt proc. W Programie 1 transmitowano między innymi koncerty z Festiwalu Piosenki Polskiej w Opolu, 50. Konkurs Piosenki Eurowizji.

W Programie 2 ukazywały się cykl prezentujący wykonania utworów muzyki rozrywkowej *30 ton lista, lista przebojów* oraz nadano m.in. koncerty zespołu Myslovitz, Anny Marii Jopek, Edyty Geppert, Elżbiety Adamiak, zespołu Kroke oraz koncert finałowy Przeglądu Piosenki Aktorskiej.

Widowiska teatralne

W ubiegłym roku w porównaniu z rokiem 2004 widowiska teatralne w Programie 1 zmniejszyły swój udział w rocznym czasie nadawania o 0,1 pkt proc., a w Programie 2 – o 0,3 pkt proc. W Programie 1 przedstawienia ukazywały się w ramach poniedziałkowego *Teatru Telewizji*, który od września zmienił nazwę na *Scena Jedynki*. Zmieniła się również częstotliwość nadawania przedstawień – z trzech do jednego w miesiącu. Łącznie pokazano 37 przedstawień teatralnych. W Programie 2 kontynuowano nadawanie niedzielnego *Studia Teatralnego Dwójki*. W ubiegłym roku od września zmieniono częstotliwość nadawania przedstawień teatralnych z trzech do dwóch w miesiącu. W programie prezentowano współczesną dramaturgię polską i obcą. Łącznie pokazano 21 spektakli.

Integralną częścią Programu 2 było pasmo rozłączone, w którym nadawano programy oddziałów terenowych TVP SA. Strukturę tych programów przedstawia tabela poniżej.

Rodzaje audycji	Produkcja własna OTV	Produkcja inna	Razem	
	godz.			%
Informacja	1858,1	0	1858,1	72,32%
Publicystyka	184,9	18,1	203	7,90%
Edukacja	27	0	27	1,05%
Poradnictwo	1,6	0,1	1,7	0,07%
Religia	7,5	0	7,5	0,29%
Film dokumentalny	17	0	17	0,66%
Muzyka poważna	0,6	0	0,6	0,02%
Muzyka rozrywkowa	1	0,4	1,4	0,05%

Rozrywka	2,6	0	2,6	0,10%
Sport	41	4,8	45,8	1,78%
Autopromocja, zapowiedzi, zwiastuny	142,3	1,6	143,9	5,60%
Reklama	137,7	65,1	202,8	7,89%
Inne	56,8	0,9	57,7	2,25%
Razem	2478,1	91	2569,1	100,0%

Oddziały terenowe w paśmie rozłączonym Programu 2 nadały łącznie 2569,1 godz. programu własnego (o 170 godzin więcej niż w ubiegłym roku), w tym produkcja własna zajęła 2478,1 godz., a produkcja inna 91 godzin. Każdy z oddziałów terenowych wyemitował w tym paśmie ok. 160 godz. programu o charakterze **informacyjno – publicystycznym**.

Audycje informacyjne i publicystyczne zajęły 80,2% rocznego czasu emisji programów nadawanych w tym paśmie.

Podsumowując, w 2005 roku nadawca preferował te same rodzaje audycji co w latach wcześniejszych.

Preferowane rodzaje audycji w Programie 1 i Programie 2

Program 1	Program 2
Film fabularny 40,3%	Film fabularny 42,3
Informacja i publicystyka 21,7%	Informacja i publicystyka 11,8%
Film dokumentalny 6,3%	Rozrywka i muzyka rozrywkowa 11,3%

Spośród wymienionych audycji filmy fabularne pozostały podstawowym i najważniejszym tworzywem każdego z programów, zajmując w każdym z nich najwięcej czasu. Taki ich udział utrzymuje się w obu programach od blisko 10 lat i wykazuje stałą tendencję wzrostową.

Udział informacji i publicystyki w Programie 1 był o 10 punktów procentowych większy niż w Programie 2, zaś rozrywki i muzyki rozrywkowej o 5,8 punktów procentowych mniejszy. Biorąc pod uwagę jedynie udziały wymienionych rodzajów audycji w obu programach, można było dostrzec, że oba programy starały się wzajemnie dopełniać – jeśli w Programie 2 preferowana była rozrywka, to z kolei w Programie 1 informacja i publicystyka.

Nadawca publiczny, kierując się postanowieniem zapisanym w art. 21 ust. 1 ustawy o radiofonii i telewizji, tworzył zróżnicowane programy ogólnokrajowe, w których obecna była informacja, publicystyka, kultura, rozrywka, edukacja i sport. Ze sprawozdań z działalności programowej TVP SA wyraźnie wynika, że nadawca w niewielkim stopniu wykorzystał nadawane programy do prezentacji i edukacji w zakresie dzieł kultury wysokiej, bowiem niewiele czasu przeznaczył na audycje poświęcone sztukom plastycznym, muzyce poważnej, baletowi, operze, przedstawieniom teatralnym i literaturze.

Programy regionalne Telewizji Polskiej SA

TVP 3 Regionalna

Program TVP 3 Regionalna w 2005 r. rozpowszechniany był w 16 odmianach. Każda z jego odmian składała się z programu wspólnego zestawianego centralnie w Warszawie (dosyłany satelitarnie do każdego z oddziałów terenowych) i programu regionalnego samodzielnie zestawianego przez każdy z 16 oddziałów terenowych. Program w takiej postaci istnieje od 2002 r. Początkowo było 12 odmian programu, a w ubiegłym roku przybyły 4 kolejne rozpowszechniane przez nowo utworzone oddziały terenowe w Gorzowie Wielkopolskim, Kielcach, Olsztynie i Opolu.

Każda z 16 odmian tego programu miała charakter wyspecjalizowany informacyjno-publicystyczny. Łączny czas nadawania 16 odmian programu TVP 3 Regionalna wyniósł 1100268,8 godz. Podobnie jak w latach ubiegłych, 82% jego rocznego czasu nadawania zajmował program wspólny, a tylko 18% program oddziałów terenowych rozpowszechniany w pasmach rozłączonych. Udział zarówno programu wspólnego, jak i pasm rozłącznych był na podobnym poziomie jak w 2004 roku.

W 2005 r. program TVP 3 Regionalna wzmocnił specjalizację informacyjno-publicystyczną, bowiem zwiększył się udział audycji realizujących specjalizację w programie wspólnym. Audycje realizujące specjalizację wypełniły 74% rocznego czasu nadawania odmian TVP 3 Regionalna, a 26% tego czasu zajęły audycje niezwiązane ze specjalizacją.

Program wspólny TVP 3 Regionalna

W roku ubiegłym łączna liczba godzin emisji programu wspólnego będącego częścią każdej z odmian TVP 3 Regionalna wyniosła 90064,9 godzin (średnio dla odmiany 5626 godz. rocznie). Na różnorodność tego programu wskazuje tabela poniżej.

Rodzaje audycji tworzące program wspólny dla 16 odmian programu TVP 3 Regionalna

Rodzaje audycji	godz.	%
Informacja	32061,9	35,6
Film fabularny	12649,9	14,0
Publicystyka	12157,7	13,5
Film dokumentalny	10513,4	11,7
Płatne elementy	8129,9	9,0
Sport	3605,0	4,0
Autopromocja	3780,7	4,2
Edukacja	2344,6	2,6
Rozrywka	1644,7	1,8
Poradnictwo	1409,6	1,6
Religia	877,7	1,0
Muzyka rozrywkowa	645,6	0,7
Muzyka poważna	244,2	0,3
Razem	90064,9	100,0

W 2005 roku spośród audycji realizujących specjalizację największy udział w programie wspólnym miały audycje informacyjne i publicystyczne, które zajęły blisko 50% rocznego czasu emisji tego programu. **Audycje informacyjne** zajęły ponad jedną trzecią czasu emisji tego programu. Ich udział w stosunku do roku 2004 wzrósł o 1,8 pkt proc. Wzrost czasu przeznaczanego na nadawanie tych audycji rozpoczął się w momencie zmiany profilu tego programu z uniwersalnego na informacyjno-publicystyczny. Największy wzrost czasu emisji audycji informacyjnych nastąpił w pierwszym roku po wprowadzeniu nowego profilu (wzrost o 10,7 pkt proc.). W następnych latach tendencja wzrostowa utrzymywała się, choć nie była już tak dynamiczna. W programie wspólnym obok różnego rodzaju audycji informacyjnych obecne były również transmisje obrad Sejmu RP.

Audycje publicystyczne zajęły 13,5% rocznego czasu nadawania, zwiększając swój udział o 1,5 pkt proc. stosunku do 2004 roku. Od 2002 roku udział tych audycji sukcesywnie wzrastał, aczkolwiek o wiele wolniej (1-2 pkt proc. w skali każdego roku) niż udział audycji informacyjnych.

Kolejnym rodzajem audycji realizujących specjalizację tego programu były **filmy dokumentalne**, których udział w rocznym czasie nadawania wyniósł 11,7%. Ich udział również wzrósł o 1,5 pkt proc. Wśród emitowanych filmów znalazły się telenowełe dokumentalne (6% rocznego czasu emisji) i reportaże (5,7% rocznego czasu emisji).

Udział **audycji poradniczych** w programie wspólnym wyniósł 1,6%. W stosunku do roku 2004 nastąpił spadek udziału tych audycji o 2,9 pkt proc. **Audycje edukacyjne** zajęły w programie 2,6% czasu nadawania i w stosunku do roku 2004 zwiększyły swój udział o 2,2% pkt proc. Oba rodzaje audycji w okresie 2002 – 2005 nie miały ustabilizowanego miejsca w programie. Ich udział w programie zmieniał się z roku na rok, a w niektórych latach (w 2002 r. audycje poradnicze i 2003 r. audycje edukacyjne) nawet nie były nadawane.

W ubiegłym roku **audycje sportowe** stanowiły 4% programu wspólnego. Ich udział w programie był niższy o 1,3 pkt proc. w stosunku do 2004 r. W ciągu ostatnich 4 lat udział tych audycji w każdym roku był inny, nie spadał jednak poniżej 3%. W 2005 roku transmisje imprez sportowych wypełniły 3% rocznego programu wspólnego.

Audycje religijne w programie wspólnym wypełniły 1% rocznego czasu emisji programu. W stosunku do roku 2004 nastąpił wzrost o 0,2 pkt proc. Od początku wdrażania profilu informacyjno-publicystycznego udział audycji religijnych sukcesywnie, aczkolwiek w niewielkim wymiarze wzrastał. Od 2002 roku udział audycji religijnych wzrósł o 0,7 pkt proc.

Specjalizacji programu TVP 3 Regionalna nie realizowały **filmy fabularne**. Rok 2005 był kolejnym rokiem spadku ich udziału w programie, zapoczątkowanego przed czterema laty. Udział filmów fabularnych zmniejszył się o 2,2 pkt proc. w ubiegłym roku. Przed wdrożeniem profilu informacyjno-publicystycznego filmy fabularne były jednym z podstawowych elementów konstrukcyjnych programu. W ubiegłym roku wśród filmów fabularnych dominowały filmy telewizyjne (12,1% nadawanego programu), śladowy był natomiast udział filmu kinowego (1%) oraz filmu animowanego (0,5%).

W programie wspólnym **audycje rozrywkowe** zajęły 1,8% w rocznym czasie emisji programu. W stosunku do roku 2004 zwiększyły one swój udział o 1,7 pkt proc, choć w latach 2002 - 2004 ich udział w programie stopniowo spadał.

W programie była obecna zarówno **muzyka rozrywkowa**, jak i **poważna**, choć zajmowała ona znikomy odsetek w rocznym czasie nadawania. **Muzyka rozrywkowa** zajęła 0,7%. Jej udział w programie zmniejszył się o 2,2 pkt proc w stosunku do 2004 roku. Prawie cały czas przeznaczony na te audycje wypełniono prezentacjami wykonań utworów muzyki rozrywkowej.

W 2005 roku audycje poświęcone **muzyce poważnej** zajęły 0,3% rocznego czasu nadawania, który w przeważającej mierze wypełniano prezentacjami utworów muzyki poważnej. Udział audycji poświęconych tej muzyce nie zmienił się od 2003 roku.

Autopromocja, oprawa i zapowiedzi programu zajęły 4,2% rocznego czasu emisji. Jej udział w programie w ostatnich czterech latach pozostawał na zbliżonym poziomie.

W ubiegłym roku **płatne elementy programu** (reklama) stanowiły 9% rocznego czasu nadawania. W stosunku do roku 2004 ich udział spadł zaledwie o 0,3 pkt proc. i był to pierwszy odnotowany od 2002 r. spadek udziału tych elementów. Płatne elementy zwiększyły swój udział w programie z 3,1% w 2002 r. do 9,3% w 2004 r.

W roku 2005 program wspólny TVP 3 Regionalna zestawiano z audycji wyprodukowanych przez oddziały terenowe TVP, przez centralę TVP SA i przez producentów zewnętrznych (polskich i zagranicznych). Największy odsetek programu wypełniły audycje wyprodukowane centralnie. Zajęły one 38,7% rocznego czasu emisji programu wspólnego z wyłączeniem czasu emisji autopromocji, oprawy i płatnych elementów programu. Ich udział spadł o 2,1 pkt proc. w stosunku do roku 2004. Audycje wyprodukowane przez oddziały terenowe zajęły 27,7% rocznego czasu nadawania, zmniejszając swój udział aż o 23,5 pkt proc. Udział audycji producentów zewnętrznych wzrósł o 8,2 pkt proc. osiągając 20,4%.

Podsumowując, należy stwierdzić, że program wspólny TVP 3 Regionalna w ubiegłym roku ugruntował informacyjno-publicystyczną specjalizację. Audycje realizujące wyspecjalizowanych charakter programu zajęły 70% rocznego czasu nadawania programu wspólnego. Ich udział wzrósł w stosunku do 2004 r. o 3 pkt proc. Audycje nierealizujące specjalizacji zajęły 30% rocznego czasu nadawania programu wspólnego.

Program pasm rozłączonych TVP 3 Regionalna

W ubiegłym roku 16 oddziałów terenowych Telewizji Polskiej SA rozpowszechniło w pasmach rozłączonych TVP 3 Regionalna 20203,9 godz. samodzielnie zestawianych programów regionalnych. W stosunku do 2004 roku czas emisji tych programów wzrósł o 6036,2 godzin, bo utworzono 4 dodatkowe oddziały terenowe. Strukturę gatunkową programów regionalnych obrazuje tabela poniżej.

Programy pasm rozłączonych w 16 odmianach TVP 3 Regionalna w 2005 roku z podziałem na rodzaje audycji

Oddziały Terenowe	Roczny czas nadawania programu własnego	Informacja		Publicystyka		Edukacja		Poradnictwo	
		godz.	%	godz.	%	godz.	%	godz.	%
OTV Białystok	1247,3	294,8	23,6%	318,4	25,5%	157,5	12,6%	10,20	0,8%
OTV Bydgoszcz	1300,7	304,4	23,4%	386,8	29,7%	77,6	6,0%	4,70	0,4%
OTV Gdańsk	1238,9	378,1	30,5%	463,8	37,4%	9,6	0,8%	15,10	1,2%
OTV Gorzów Wielkopolski	1345,1	279,0	20,7%	390,5	29,0%	77,2	5,7%	136,50	10,1%
OTV Katowice	1346,1	225,6	16,8%	281,6	20,9%	96,8	7,2%	50,30	3,7%
OTV Kielce	1040,9	229,7	22,1%	98,8	9,5%	0,7	0,1%	29,10	2,8%
OTV Kraków	1306,8	289,7	22,2%	463,2	35,4%	50,6	3,9%	71,10	5,4%
OTV Lublin	1249,0	236,8	19,0%	302,6	24,3%	0,0	0,0%	0,00	0,0%
OTV Łódź	1272,2	238	18,7%	323,8	25,5%	75,6	5,9%	113,60	8,9%
OTV Olsztyn	1240,0	274,5	22,1%	518,3	41,8%	12,2	1,0%	0,00	0,0%
OTV Opole	1205,7	241,5	20,0%	368,3	30,5%	47,7	4,0%	61,50	5,1%

OTV Poznań	1344,3	355,4	26,4%	246,1	18,3%	55,6	4,1%	32,90	2,4%
OTV Rzeszów	1272,9	435,5	34,2%	358,8	28,2%	50,0	3,9%	2,70	0,2%
OTV Szczecin	1247,5	298,9	24,0%	356,0	28,5%	34,9	2,8%	51,80	4,2%
OTV Warszawa	1276,4	287,5	22,5%	252,7	19,8%	189,8	14,9%	8,10	0,6%
OTV Wrocław	1270,1	329,3	25,9%	222,3	17,5%	22,4	1,8%	46,60	3,7%

Oddziały Terenowe	Religia		Film dokumentalny		Film fabularny		Widowiska teatralne		Muzyka poważna	
	godz.	%	godz.	%	godz.	%	godz.	%	godz.	%
OTV Białystok	134,9	10,8%	108,5	8,7%	0,0	0,0%	0,0	0,0%	9,9	0,8%
OTV Bydgoszcz	61,0	4,7%	101,5	7,8%	0,0	0,0%	0,0	0,0%	10,4	0,8%
OTV Gdańsk	51,0	4,1%	49,0	4,0%	0,0	0,0%	0,0	0,0%	6,4	0,5%
OTV Gorzów Wielkopolski	36,1	2,7%	28,3	2,1%	0,0	0,0%	0,4	0,0%	0,9	0,1%
OTV Katowice	48,2	3,6%	43,7	3,2%	3,1	0,2%	0,0	0,0%	10,8	0,8%
OTV Kielce	67,7	6,5%	381,9	36,7%	0,0	0,0%	0,0	0,0%	0,9	0,1%
OTV Kraków	100,0	7,7%	43,5	3,3%	0,0	0,0%	3,4	0,3%	4,0	0,3%
OTV Lublin	49,5	4,0%	238,8	19,1%	0,0	0,0%	0,0	0,0%	0,8	0,1%
OTV Łódź	44,5	3,5%	118,2	9,3%	35,7	2,8%	0,0	0,0%	1,2	0,1%
OTV Olsztyn	61,0	4,9%	85,0	6,9%	0,0	0,0%	0,0	0,0%	0,9	0,1%
OTV Opole	30,2	2,5%	108,2	9,0%	0,0	0,0%	0,0	0,0%	7,3	0,6%
OTV Poznań	66,1	4,9%	130,5	9,7%	0,0	0,0%	4,1	0,3%	3,9	0,3%
OTV Rzeszów	91,8	7,2%	115,4	9,1%	0,0	0,0%	0,0	0,0%	22,8	1,8%
OTV Szczecin	47,3	3,8%	97,8	7,8%	0,0	0,0%	0,0	0,0%	3,1	0,2%
OTV Warszawa	85,9	6,7%	140,2	11,0%	5,3	0,4%	0,0	0,0%	8,3	0,7%
OTV Wrocław	30,0	2,4%	87,8	6,9%	61,7	4,9%	0,0	0,0%	14,9	1,2%

Oddziały Terenowe	Muzyka rozrywkowa		Rozrywka		Sport		Autopromocja		Płatne elementy	
	godz.	%	godz.	%	godz.	%	godz.	%	godz.	%
OTV Białystok	37,1	3,0%	3,7	0,3%	46,0	3,7%	86,9	7,0%	39,4	3,2%
OTV Bydgoszcz	54,2	4,2%	26,0	2,0%	73,4	5,6%	153,7	11,8%	47,0	3,6%
OTV Gdańsk	7,1	0,6%	12,7	1,0%	56,5	4,6%	115,0	9,3%	74,6	6,0%
OTV Gorzów Wielkopolski	79,7	5,9%	0,0	0,0%	138,7	10,3%	127,4	9,5%	50,4	3,7%
OTV Katowice	249,8	18,6%	23,5	1,7%	108,9	8,1%	90,5	6,7%	113,5	8,4%
OTV Kielce	37,6	3,6%	0,0	0,0%	64,8	6,2%	112,1	10,8%	15,9	1,5%
OTV Kraków	12,8	1,0%	40,0	3,1%	66,6	5,1%	103,6	7,9%	58,3	4,5%
OTV Lublin	13,3	1,1%	68,9	5,5%	77,9	6,2%	238,0	19,1%	22,1	1,8%
OTV Łódź	17,3	1,4%	39,3	3,1%	61,6	4,8%	104,2	8,2%	98,9	7,8%

OTV Olsztyn	10,0	0,8%	45,5	3,7%	64,1	5,2%	125,9	10,2%	42,6	3,4%
OTV Opole	134,2	11,1%	6,8	0,6%	40,3	3,3%	80,9	6,7%	79,1	6,6%
OTV Poznań	48,6	3,6%	39,6	2,9%	134,8	10,0%	103,6	7,7%	123,2	9,2%
OTV Rzeszów	24,2	1,9%	0,0	0,0%	108,1	8,5%	40,7	3,2%	22,8	1,8%
OTV Szczecin	81,3	6,5%	2,5	0,2%	90,9	7,3%	112,5	9,0%	70,1	5,6%
OTV Warszawa	35,6	2,8%	6,2	0,5%	39,2	3,1%	102,2	8,0%	115,4	9,0%
OTV Wrocław	33,6	2,6%	97,6	7,7%	144,0	11,3%	91,8	7,2%	88,1	6,9%

W 2005 roku największy udział w programach regionalnych rozpowszechnianych w pasmach rozłączonych miały audycje realizujące specjalizację, tj. informacyjne i publicystyczne, które stanowiły łącznie blisko 50% rocznego czasu nadawania. Audycje informacyjne zajęły 23,3% rocznego czasu nadawania. Ich udział spadł o 4,4 pkt proc. w stosunku do 2004 roku. Najwięcej czasu emisji na audycje informacyjne przeznaczyły w ubiegłym roku oddziały w Rzeszowie (34,2%), Gdańsku (30,5%) i Poznaniu (26,4%).

Udział **audycji publicystycznych** w ubiegłym roku był zbliżony do udziału w 2004 roku i wynosił 26,5%. Udział ten od trzech lat utrzymuje się na podobnym poziomie. W ubiegłym roku najwięcej czasu na audycje publicystyczne przeznaczył oddział w Olsztynie (41,8%) i Gdańsku (37,4%), a najmniej nowo utworzony oddział w Kielcach (9,5%). Wśród audycji publicystycznych najwięcej czasu poświęcono tematyce społecznej. Zajęła ona w tych programach prawie 16% ich rocznego czasu nadawania. Na publicystykę kulturalną przeznaczono 6,3%, na polityczną 3,1%, a na ekonomiczną 1,2% w skali roku.

Udział **filmów dokumentalnych** stanowił 9,3% rocznego czasu nadawania, co oznacza zwiększenie ich udziału o 2,5 pkt proc. w stosunku do 2004 r. Największy udział miały one w programach OTV Kielce (36,7%) i OTV Lublin (19,1%). Ofertę tę wypełniały reportaże (8% rocznego czasu emisji programów regionalnych), filmy popularnonaukowe (0,8% rocznego czasu emisji tych programów). Były one obecne - podobnie jak w 2004 r. - w programach 8 oddziałów terenowych. Filmy te miały największy udział w programach OTV Warszawa (6,1%), OTV Łódź (2,9%), OTV Gdańsk (1,1%). Telenowele dokumentalne nadawały 4 oddziały, o dwa więcej niż w roku 2004. Były to: OTV Olsztyn (4,7%), OTV Kraków (1,7%), OTV Wrocław (0,9%), OTV Opole (0,4%).

Udział **audycji religijnych** rozpowszechnianych w pasmach rozłączonych był zbliżony do lat ubiegłych i kształtował się na poziomie 5%. W programach wszystkich 16 oddziałów nadawane były audycje poświęcone religii rzymskokatolickiej. Informowano w nich o aktualnych wydarzeniach w kościele katolickim i omawiano te wydarzenia (3,1% rocznego czasu emisji), a także transmitowano msze święte (1,5% rocznego czasu emisji). W programach 7 oddziałów terenowych nadawano audycje poświęcone innym religiom niż katolicka. Zajęły one 0,4% rocznego czasu nadawania. Największy udział miały w programach OTV Białystok (3,6%) i OTV Katowice (1,3%).

Audycje sportowe zajęły 6,5% rocznego czasu nadawania, zwiększając swój udział - w stosunku do 2004 r. - o 0,9 pkt proc. W programach informowano o wydarzeniach sportowych oraz transmitowano zawody i mecze. Najwięcej czasu emisji poświęciły na transmisje oddziały terenowe: OTV Wrocław (7,5%), OTV Katowice (4,4%), OTV Gorzów Wielkopolski (4,3%), OTV Poznań (3,9%), OTV Rzeszów (3,8%). Natomiast na audycje, w których informowano o wydarzeniach sportowych i omawiano je najwięcej czasu przeznaczyły oddziały: OTV Poznań (6,1%), OTV Gorzów Wielkopolski (6,0%), OTV Kielce (4,8%) i OTV Rzeszów (4,7%).

W ubiegłym roku **audycje edukacyjne** zajęły 4,7% czasu emisji programu oddziałów terenowych. W porównaniu z 2004 rokiem oznacza to wzrost o 1,3 pkt proc. Najwięcej tych audycji nadały OTV Warszawa (14,9%) i OTV Białystok (12,6%). Nie nadawał takich audycji OTV Lublin. Udział **audycji poradniczych** w programach pasm rozłączonych zmniejszył się w stosunku do 2004 roku. o 0,5% pkt proc. i stanowił 3,1%. Najwięcej czasu emisji poświęcono tym audycjom w oddziałach terenowych w Gorzowie Wielkopolskim (10,1%), Łodzi (8,9%), Krakowie (5,4%) i Opolu (5,1%). Audycje poradniczych nie miały w swym programie oddziały terenowe w Lublinie i Olsztynie.

Udział audycji poświęconych **muzyce poważnej** utrzymał się na poziomie 2004 roku (0,5%). Najwięcej czasu na audycje poświęcone wydarzeniom muzycznym przeznaczyły oddziały terenowe w Bydgoszczy (0,6%) i Wrocławiu (0,5%), zaś na prezentację wykonań muzyki poważnej oddziały w Rzeszowie (1,6%), Białymstoku (0,8%), Warszawie i Wrocławiu (po 0,7%).

W porównaniu z 2004 rokiem wzrósł udział audycji poświęconych **muzyce rozrywkowej** - o ponad 1 pkt proc. Były one obecne w programach wszystkich oddziałów. Nadawano zarówno audycje dotyczące wydarzeń w muzyce rozrywkowej, jak i koncerty zespołów wykonujących muzykę popularną. Najwięcej czasu na audycje, w których omawiano wydarzenia związane z muzyką rozrywkową, przeznaczyły oddziały terenowe w Warszawie (2,5%), Opolu (2,4%), Białymstoku (1,6%), Katowicach (1,5%). Wykonania muzyki rozrywkowej prezentowały w swoich programach wszystkie oddziały terenowe, z wyjątkiem oddziałów w Łodzi i Olsztynie. Najwięcej czasu na ich prezentację przeznaczyły oddziały terenowe w Katowicach (17,1%) i Gorzowie Wielkopolskim (5,9%).

W ubiegłym roku udział **audycji rozrywkowych** spadł o 0,1 pkt proc. Najwięcej czasu emisji na te audycje poświęciły oddziały terenowe we Wrocławiu (7,7%), Lublinie (5,5%), Olsztynie (3,7%). W programach obecne były podobnie jak w ubiegłych latach głównie talk show, kabarety, widowiska estradowe i teleturnieje. Oddziały terenowe w Gorzowie Wielkopolskim, Kielcach i Rzeszowie nie emitowały audycji rozrywkowych.

W ubiegłym roku udział **filmu fabularnego** w programach pasm rozłączonych utrzymał się na tym samym poziomie (0,5%). Filmy fabularne były nadawane przez oddziały we Wrocławiu (4,9%), Łodzi (2,8%), Warszawie (0,4%) i Katowicach (0,2%). Oddziały terenowe nie prezentowały w swoich programach filmów kinowych oraz filmów wideo. Najwięcej wyemitowano filmów animowanych (0,4%).

W 2005 roku - tak samo jak w latach poprzednich - większość oddziałów terenowych nie nadawała **widowisk teatralnych**. Wyjątek stanowiły oddziały w Poznaniu (w ciągu roku wyemitowano około 4 godzin przedstawień teatralnych), Krakowie (przeznaczono na nie 3 godziny 15 minut) i Gorzowie Wielkopolskim (15 minut).

Oddziały terenowe w 2005 r. w programach regionalnych nadal przywiązywały dużą wagę do **autopromocji, oprawy i zapowiedzi**. Te elementy programu wypełniły 8,9% rocznego czasu nadawania. Najwięcej czasu poświęciły na nie oddziały w Lublinie (19,1%), Bydgoszczy (11,8%) i Kielcach (10,8%).

W porównaniu z 2004 rokiem udział **reklamy** zmalał o 1 pkt proc. i wynosił 5,3%. Najwięcej czasu na reklamy przeznaczyły oddziały terenowe w Poznaniu (9,2%), Warszawie (9,0%) i Katowicach (8,4%).

W ubiegłym roku w programach regionalnych 16 odmian TVP 3 Regionalna największy udział miały audycje samodzielnie wyprodukowane przez oddziały terenowe. Zajęły one 71,5% rocznego czasu emisji, z wyłączeniem czasu emisji autopromocji, oprawy i

płatnych elementów programu. Audycje wyprodukowane w centrali TVP stanowiły 8,8%, a wyprodukowane przez producentów zewnętrznych – 5,6%. W całości swój program z audycji produkcji własnej zestawiał jedynie oddział w Krakowie. Najwięcej audycji wyprodukowanych centralnie miały w swoich programach oddziały terenowe w Kielcach (50,9%), Olsztynie (28,2%), Gorzowie Wielkopolskim (28,0%), a audycji producentów zewnętrznych - oddziały w Katowicach (18,4%), Bydgoszczy (15,6%) i Warszawie (13,4%).

Podsumowując, programy regionalne zachowały w 2005 roku charakter wyspecjalizowany informacyjno-publicystyczny. Audycje realizujące specjalizację zajęły 78,5% rocznego czasu nadawania. Ich udział w programie nie zmienił się od 2004 r. Audycje nierealizujące specjalizacji stanowiły 21,5% rocznego czasu nadawania programów regionalnych.

Programy satelitarne Telewizji Polskiej SA

TV Polonia

W 2005 roku program tworzony dla Polonii i Polaków za granicą dostępny był, podobnie jak w latach wcześniejszych, w niektórych sieciach kablowych w Europie, Ameryce Północnej, Afryce i Azji. Po okresie przerwy w nadawaniu, spowodowanym bankrutem firmy TARBAS, sygnał programu satelitarnego TVP Polonia od sierpnia ubiegłego roku znów może być odbierany w niektórych sieciach kablowych na terenie Australii.

Jednym z najistotniejszych zadań, jakie postawił zarząd przed redakcją programu TV Polonia, jest podtrzymywanie polskości w kolejnych pokoleniach Polonii oraz upowszechnianie języka ojczystego i tożsamości narodowej oraz tworzenie pozytywnego wizerunku Polski i Polaków na świecie, prezentacja dorobku i wkładu Polaków w dziedzictwo kulturowe Europy i świata.

W 2005 roku Telewizja Polska SA rozpowszechniła 8731,3 godziny programu TV Polonia.

**Struktura gatunkowa programu TV Polonia
w 2005 r.**

Rodzaje audycji	TV Polonia	
	godz.	%
Informacja	745,5	8,5%
Publicystyka	1633,1	18,7%
Edukacja	402,4	4,6%
Poradnictwo	129,9	1,5%
Religia	365,9	4,2%
Film dokumentalny	950,7	10,9%
Film fabularny	2312,3	26,5%
Widowiska teatralne	146	1,7%
Muzyka poważna	230,7	2,6%
Muzyka rozrywkowa	519,8	6,0%
Rozrywka	406,8	4,7%
Sport	239,5	2,7%
Autopromocja	530,2	6,1%
Płatne elementy programu	118,5	1,4%
Ogółem	8731,3	100,0%

W roku 2005 w porównaniu z rokiem 2004 nastąpiły niewielkie zmiany w strukturze gatunkowej nadawanego programu. Wzrósł udział audycji religijnych (o 2,1 pkt proc.), edukacyjnych (o 1,8 pkt proc.), poradniczych (o 0,9 pkt proc.), muzyki poważnej (o 0,6 pkt proc.) oraz audycji rozrywkowych. Zmniejszył się natomiast udział filmu fabularnego (o 4 pkt proc.), audycji publicystycznych (o 0,3 pkt proc.), audycji informacyjnych (o 0,8 pkt proc.), widowisk teatralnych (o 0,1 pkt proc.), muzyki rozrywkowej (o 0,9 pkt proc.), audycji sportowych (o 0,7 pkt proc.). Na zbliżonym poziomie pozostał udział filmów dokumentalnych.

Największy udział w programie TV Polonia, podobnie jak w latach wcześniejszych, miały filmy fabularne (26,5% rocznego czasu nadawania). Wśród nich dominowały filmy telewizyjne, które zajęły 21,5% rocznego czasu nadawania, zaś telenowełe wypełniły 6,2% tego programu. Fabularna oferta filmowa w 91% była produkcji polskiej. Filmy wyprodukowane w innych krajach europejskich (Wielka Brytania, Francja, Niemcy, Włochy), stanowiły 5,5% całości fabularnej oferty filmowej. Zaledwie 0,1% czasu wypełniły filmy amerykańskie, a 3,1% filmy pochodzące z innych krajów świata.

Ważnym elementem konstruującym program TV Polonia były filmy dokumentalne, które wypełniły 10,9% programu. Wśród nich podobny odsetek czasu emisji zajęły reportaże (5,5%) i filmy popularnonaukowe (5%).

Wśród audycji publicystycznych największy udział w rocznym czasie nadawania – analogicznie jak w latach ubiegłych – miały audycje o tematyce kulturalnej (9,3%), następnie społecznej (5,6%), politycznej (3%). Tematyka ekonomiczna wypełniła (0,8%) rocznego czasu nadawania.

Największy udział w rocznym czasie nadawania wśród audycji rozrywkowych miały widowiska estradowe (2,8% rocznego czasu nadawania), a mniejszy kabarety i audycje satyryczne (1,5%) oraz talk show (0,3%).

W programie TV Polonia obok transmisji mszy św. (co niedzielę z innej parafii w kraju) i uroczystości religijnych, których udział wyniósł 0,3% rocznego czasu nadawania, ukazywały się audycje informacyjne i publicystyczne poświęcone religii katolickiej (2,6%) oraz audycje, w których przedstawiono inne religie (1,3%).

Muzyka poważna zajęła 2,6% rocznego czasu nadawania, w tym 2,5% stanowiły prezentacje wykonań utworów muzyki poważnej. W programie były również obecne audycje poświęcone wydarzeniom muzycznym oraz kompozytorom i wykonawcom (0,1%).

Znacznie więcej czasu od muzyki poważnej zajęła w programie muzyka rozrywkowa (6%). Prezentacje utworów muzyki rozrywkowej zajęły 5% rocznego czasu nadawania, zaś audycje poświęcone omówieniu wydarzeń muzycznych oraz prezentacja piosenkarzy i kompozytorów zajęły 1%.

Wśród audycji sportowych największy udział miały audycje informacyjne i publicystyczne, w których komentowano wydarzenia sportowe (2,4%). Transmisje imprez sportowych zajęły zaledwie 0,4% rocznego czasu emisji programu.

W programie wyemitowano 22 audycje cykliczne, w tym 9 premier, które w dużej części poświęcone były problemom Polaków zamieszkujących poza granicami kraju. W 2005 roku kontynuowano nadawanie takich audycji jak: *Więści polonijne* (studyjny magazyn informacyjny o aktualnych wydarzeniach w środowiskach polonijnych), *Porozmawiajmy* (rozmowa o problemach emigrantów z telefonicznym udziałem widzów), *Mówi się* (poradnik językowy z telefonicznym udziałem widzów z kraju i zagranicy), *Skarbiec* (magazyn historyczno-kulturalny ukazujący najważniejsze wydarzenia z historii Polski oraz sylwetki znanych Polaków).

Nowością w ofercie programowej były następujące audycje: *Regionalia* (magazyn poświęcony promocji różnych regionów kraju), *Z daleka i bliska* (audycja prezentująca postawy młodych Polaków w kraju i poza granicami), *Bzik kulturalny* (przewodnik dla widzów interesujących się wydarzeniami kulturalnymi), *Made in Poland* (turniej wiedzy o Polsce), *Jesteśmy z pl* (audycja poświęcona życiu Polaków za granicą). W ofercie znalazły się także magazyny: *Zbliżenia* (zawierający oceny aktualnych wydarzeń), *Polonusi w Europie* (audycja o Polakach na emigracji) i *Blżej Europy* (audycja o najważniejszych wydarzeniach społeczno-gospodarczych w Polsce).

Poza audycjami cyklicznymi w ofercie TV Polonia znalazło się wiele reportaży oraz filmów dokumentalnych poruszających problematykę polonijną, np. *Wygnańcy* (tryptyk przedstawiający Polaków należących do tzw. emigracji postsolidarnościowej, którzy wyjechali do Stanów Zjednoczonych w latach 80.), *Lobbystka* (film o działaczach Solidarności w Szwecji), *Jak zerwaliśmy żelazną kurtynę* (o roli Polski i Polaków w przebudowywaniu porządku współczesnej Europy), *Byliśmy Pestkami* (o Polkach w Wielkiej Brytanii, które w czasie II wojny światowej służyły w Pomocniczej Służbie Kobiet w Armii Andersa). Nadal - podobnie jak w latach poprzednich - niewiele miejsca w programie zajmowały audycje omawiające problemy Polaków zamieszkujących poza granicami kraju. Tylko 13% rocznego programu stanowiły audycje zrealizowane specjalnie dla środowisk polonijnych. Największy udział w tej ofercie miały filmy dokumentalne (5,3%), audycje muzyczne (2,5%), audycje edukacyjno-poradnicze (1,6%), informacyjno-publicystyczne (1,3%), sportowe (1%), rozrywkowe (0,8%), religijne (0,6%).

W 2005 roku program TV Polonia, podobnie jak w latach wcześniejszych, w blisko 70% konstruowany był z audycji pozyskanych z Programu 1 i Programu 2 TVP. Źródła pozyskiwania audycji do tego programu obrazuje tabela poniżej.

Źródła pozyskiwania audycji programu TV Polonia w 2005 r.	2005 r.	
	godz.	%
TV Polonia	1138,8	13%
Program 1	3993,4	45,7%
Program 2	2065,9	23,7%
Oddziały terenowe	560,9	6,4%
Inne (autopromocja, reklama, materiały z archiwów TVP)	972,3	11,2%

Były to między innymi audycje informacyjne, a także wybrane wydania audycji publicystycznych, zwłaszcza dotyczących kultury, oraz audycje sportowe. Audycje pozyskane od oddziałów terenowych zajęły 6,4% rocznego programu.

W 2005 roku program TV Polonia wypełniały głównie powtórki. Premiery miały niewielki udział w ciągu roku (18%, tj. 1558,7 godzin).

TV Polonia w 2005 r. patronowała ponad 70 przedsięwzięciom kulturalnym, społecznym i gospodarczym, uczestnicząc w nich i relacjonując je w programie. Były to między innymi: 25 rocznica powstania NSZZ Solidarność, 60. rocznica zakończenia II wojny światowej, konkurs na pamiątnik emigranta, Międzynarodowy Dzień Języka Ojczystego, sezon polski w Rosji, konferencja „Spotkanie Polski z Hiszpanią”, I Festiwal Piosenki Polskiej w Ameryce, Światowe Forum Mediów Polonijnych.

TVP Kultura

Niewątpliwym wydarzeniem 2005 roku było rozpoczęcie przez Telewizję Polską SA emisji koncesjonowanego programu wyspecjalizowanego poświęconego w całości kulturze pn. TVP Kultura.

Kanał TVP Kultura, którego nadawanie rozpoczęto pod koniec kwietnia 2005 roku był pierwszym programem tematycznym telewizji publicznej. Program był źródłem wszechstronnych informacji o wydarzeniach kulturalnych w kraju i za granicą. Obok wydarzeń artystycznych prezentowano także zjawiska z dziedziny historii i nauki. Dzieła kultury pokazywano w wielu kontekstach formalnych i artystycznych, dając możliwość śledzenia drogi twórczej prezentowanych artystów. Poprzez dyskusje i prezentacje różnych nurtów i aspektów współczesnej kultury i sztuki zachęcano do uczestnictwa w sporach, a przede wszystkim w życiu kulturalnym Polski, Europy, świata. W programie pokazywano tak bardzo istotne dla życia kulturalnego wydarzenia, jak np. transmisja spektaklu teatralnego *Made In Poland* z teatru im. Heleny Modrzejewskiej w Legnicy czy transmisja wszystkich koncertów Międzynarodowego Konkursu Pianistycznego im. F. Chopina. Każdy dzień na antenie miał określony temat przewodni związany z daną dziedziną sztuki. Poniedziałek był poświęcony literaturze, wtorek – teatrowi, środa – zagadnieniom społecznym, historii i nauce, czwartek – muzyce, piątek – filmowi, sobota – źródłom kultury i jej tradycjom, niedziela – to spotkanie z wybitnym twórcą wprowadzającym widzów w świat swoich kulturowych fascynacji. W codziennie nadawanym bloku *Strefa Alternatywna* prezentowano współczesne nurty w sztuce, literaturze, muzyce i filmie. W omawianym okresie nadano 789 godzin filmów dokumentalnych (24% czasu nadawania), 615 godzin filmów fabularnych, 120 godzin filmów animowanych dla dorosłych i krótkometrażowych. W 90% były to produkcje europejskie, głównie polskie (70%). Trzynastą część całości programu (424 godziny) stanowiły koncerty muzyki poważnej oraz opera. Nadano także ponad 40 spektakli teatralnych (90 godzin) i ponad 300 godzin muzyki jazzowej i koncertów polskich formacji muzycznych, mających istotny wpływ na muzykę rozrywkową. Informacje o wydarzeniach kulturalnych oraz publicystyka kulturalna zajęły 14% programu. Gośćmi TVP Kultura byli prawie wszyscy znamienici współcześni polscy twórcy (reżyserzy, pisarze, malarze, aktorzy itp.) oraz historycy i naukowcy z różnych dziedzin. Zawartość programowa ułożona była w powtarzane o różnych godzinach bloki tematyczne. W dni powszednie program był nadawany w godzinach 13.00 – 1.00 w nocy, a w weekendy od 9.00 do 1.00. Podstawę programu stanowiły materiały archiwalne i produkcje własne na potrzeby tego programu, głównie codzienne informacje kulturalne, prowadzone w studio rozmowy, część *Strefy Alternatywnej* i oprawa graficzna. Udział premier w czasie nadawania tego programu wyniósł 54%.

Program TVP Kultura zarówno realizował obowiązki wynikające z koncesji, jak i wypełniał zadania ustawowe, w szczególności w zakresie udostępniania dóbr kultury i sztuki. Dostarczał wszechstronnego przeglądu współczesnego dorobku polskiej i europejskiej kultury we wszystkich jej wymiarach, tj. malarstwa, rzeźby, kina, teatru, literatury itp. Prezentował uznanych już twórców oraz sztukę awangardową, w archiwalnych dokumentach wracano do wydarzeń kulturalnych i artystycznych, które miały wpływ na tworzenie nowych kierunków w sztuce i literaturze.

Realizacja przez Telewizję Polską SA szczególnych zobowiązań programowych nadawcy publicznego

Ze sprawozdań z działalności programowej Telewizji Polskiej w 2005 r. przedstawionych Krajowej Radzie Radiofonii i Telewizji wynika, że spółka realizowała misję publiczną, oferując widzom zróżnicowane programy w zakresie informacji, publicystyki, kultury, rozrywki, edukacji i sportu.

Telewizja Polska w rozpowszechnianych programach wypełniała zobowiązania wynikające z artykułu 21 ust. 2, tzn. służyła rozwojowi kultury, nauki i oświaty ze szczególnym uwzględnieniem polskiego dorobku intelektualnego i artystycznego (pkt 5), służyła umacnianiu rodziny (pkt 7), służyła kształtowaniu postaw prozdrowotnych (pkt 7a), służyła zwalczaniu patologii społecznych (pkt 8). Ponadto zgodnie z zadaniem zapisanym w art. 21 ust. 1a pkt 8a uwzględniała potrzeby mniejszości narodowych i etnicznych oraz społeczności posługującej się językiem regionalnym oraz emitowała programy informacyjne w językach mniejszości narodowych i etnicznych oraz języku regionalnym.

Programy ogólnokrajowe

Telewizja Polska SA w Programie 1 i Programie 2 na realizację czterech szczególnych powinności ustawowych poświęciła następującą liczbę godzin:

Nazwa audycji	Program 1		Program 2	
	godz.	%	godz.	%
Audycje służące rozwojowi kultury, nauki i oświaty	1496	19,8	1830	25,6
Audycje służące umacnianiu rodziny	435	5,8	743	10,4
Audycje służące kształtowaniu postaw prozdrowotnych	152	2,0	110	1,5
Audycje służące zwalczaniu patologii społecznych	115	1,5	63,5	0,9

W 2005 r. w Programie 1 na **audycje służące rozwojowi kultury, nauki i oświaty** nadawca przeznaczył prawie 20% rocznego czasu nadawania, a w Programie 2 - blisko 26%. W porównaniu z 2004 rokiem nastąpił niewielki spadek udziału tych audycji w każdym z programów. W Programie 1 spadek wyniósł 0,1 pkt proc., zaś w Programie 2 - 1,1 pkt proc. W latach 2002 – 2004 udział tych audycji w Programie 1 i w Programie 2 systematycznie rósł o kilka punktów procentowych.

Zdecydowanie niższy odsetek w rocznym czasie nadawania Programu 1 miały **audycje służące umacnianiu rodziny**. Zająły one blisko 6%. W Programie 2 odsetek tych audycji wyniósł 10,5%. W porównaniu z 2004 rokiem w Programie 1 nastąpił wzrost czasu przeznaczanego na emisję tych audycji o 0,1 pkt proc., zaś w Programie 2 spadek o 3,2 pkt proc. W przypadku Programu 2 był to już kolejny rok spadku udziału tych audycji. Jednak największy ich spadek nastąpił w 2004 r. w Programie 1. Wówczas zmniejszył się on o ponad połowę w stosunku do 2003 r.

W 2005 r. odsetek czasu przeznaczanego na **audycje służące kształtowaniu postaw prozdrowotnych** w Programie 1 wyniósł 2%, a w Programie 2 – 1,5% rocznego czasu nadawania. W ubiegłym roku w Programie 1 udział tych audycji wzrósł o 0,1 pkt proc, zaś w Programie 2 o tyle samo spadł. Podobny był udział tego rodzaju audycji w obu programach w 2004 roku. Nadawca od czterech lat w obu programach przeznacza taki sam odsetek czasu nadawania na audycje służące kształtowaniu postaw prozdrowotnych.

W 2005 roku udział **audycji służących zwalczaniu patologii społecznych** w Programie 1 wyniósł 1,5%, a w Programie 2 – 0,9%. W porównaniu z 2004 rokiem udział tych audycji w Programie 1 spadł o 0,2 pkt proc., zaś w Programie 2 o tyle samo wzrósł. Odsetek tych audycji w obu programach od czterech lat pozostaje na stałym poziomie.

Zarówno w Programie 1 jak i w Programie 2 nie nadawano audycji realizowanych w językach narodowych, które **uwzględniałyby potrzeby mniejszości narodowych i etnicznych oraz społeczności posługującej się językiem regionalnym**.

W okresie ostatnich 4 lat najmniej czasu w obu programach ogólnokrajowych przeznaczano na audycje służące kształtowaniu postaw prozdrowotnych i zwalczaniu patologii społecznych, najwięcej zaś na audycje służące rozwojowi kultury, nauki i oświaty.

W 2005 r. na bezpośrednią prezentację oraz wyjaśnianie polityki państwa przez naczelne organy państwowe (Prezydenta RP, marszałków Sejmu i Senatu oraz Prezesa Rady Ministrów) nadawca przeznaczył 1,3 godziny. Do udostępniania czasu nadawania na takie wystąpienia zobowiązuje nadawcę publicznego przepis art. 22 ust. 2 ustawy o radiofonii i telewizji.

Zgodnie z art. 23 ust. 3 tej urt. oraz z rozporządzeniem KRRiT z dnia 24 kwietnia 2003 r. (*Rozporządzenie w sprawie trybu postępowania w związku z przedstawianiem w programach publicznej radiofonii i telewizji stanowisk partii politycznych, związków zawodowych i związków pracodawców w węzłowych sprawach publicznych*) nadawca publiczny powinien przeznaczać czas nadawania programu na audycje umożliwiające partiom politycznym, związkom zawodowym i związkom pracodawców przedstawianie swoich stanowisk w węzłowych sprawach publicznych. W roku 2005 nadawca publiczny zgodnie z tym rozporządzeniem tworzył i emitował w Programie 1 audycję *Forum*, której roczny czas nadawania wyniósł 27 godzin i 24 minuty. Audycja ukazywała się regularnie, raz w tygodniu, w dobrym czasie antenowym.

Nadawca umożliwił prezentowanie stanowisk przedstawicielom partii politycznych, organizacji związków zawodowych i związków pracodawców w Programie 1 w nieobligatoryjnych audycjach publicystycznych: *Debata*, *Prosto w oczy*, *Summa zdarzeń*, a w okresie poprzedzającym wybory do parlamentu i na urząd prezydenta w audycjach: *Pod lupą*, *Wybory Polaków*, *Prezydent dla Polski*, oraz w audycjach informacyjnych: *Wiadomości*, *Telexpress*. W Programie 2 stanowiska prezentowano w audycjach publicystycznych *Linia specjalna* i *Warto Rozmawiać* oraz w audycji informacyjnej *Panorama*, a w okresie poprzedzającym wybory w audycjach: *W imieniu obywatela* i *Wybory Prezydenta RP*. W obu programach w okresie przedwyborczym nadawane były obligatoryjne nieodpłatne audycje komitetów wyborczych.

TVP 3 Regionalna

Audycje służące rozwojowi kultury, nauki i oświaty, umacnianiu rodziny, kształtowaniu postaw prozdrowotnych, zwalczaniu patologii społecznych i audycje uwzględniające potrzeby mniejszości narodowych i etnicznych oraz społeczności

posługującej się językiem regionalnym emitowano również w 16 odmianach programu TVP 3 Regionalna¹. W 2005 roku udział audycji realizujących wymienione powinności ustawowe w 16 odmianach programu TVP 3 Regionalna kształtował się następująco:

Oddziały terenowe TVP SA	Audycje służące rozwojowi kultury, nauki i oświaty		Audycje służące umacnianiu rodziny		Audycje służące kształtowaniu postaw prozdrowotnych		Audycje służące zwalczaniu patologii społecznych		Ogółem	
	godz.	%	godz.	%	godz.	%	godz.	%	godz.	%
OTV Białystok	188,8	2,7%	22,1	0,3%	28,6	0,4%	14,9	0,2%	254,4	3,7%
OTV Bydgoszcz	144,2	2,1%	54,8	0,8%	55,2	0,8%	15	0,2%	269,2	3,9%
OTV Gdańsk	161,2	2,3%	15,9	0,2%	30,3	0,4%	11,1	0,2%	218,5	3,2%
OTV Gorzów Wielkopolski	117,2	1,7%	38,6	0,6%	81,1	1,2%	29,2	0,4%	266,1	3,8%
OTV Katowice	136,9	2,0%	5,8	0,1%	25,5	0,4%	35,3	0,5%	203,5	2,9%
OTV Kielce	102,9	1,5%	17,6	0,3%	32	0,5%	10,5	0,2%	163	2,4%
OTV Kraków	157,7	2,3%	2,5	0,04%	35,3	0,5%	9,2	0,1%	204,7	3,0%
OTV Lublin	132,6	1,9%	32,9	0,5%	30,5	0,4%	66,1	1,0%	262,1	3,8%
OTV Łódź	98,9	1,4%	37,3	0,5%	22,1	0,3%	16,7	0,2%	175	2,5%
OTV Olsztyn	91,1	1,3%	24,4	0,4%	12,1	0,2%	0	0,0%	127,6	1,9%
OTV Opole	54,1	0,8%	0	0,0%	19,1	0,3%	1	0,01%	74,2	1,1%
OTV Poznań	232,3	3,3%	33,6	0,5%	52,3	0,8%	2,3	0,03%	320,5	4,6%
OTV Rzeszów	105,3	1,5%	100	1,4%	12,1	0,2%	10	0,1%	227,4	3,3%
OTV Szczecin	79,8	1,2%	42,2	0,6%	14,6	0,2%	1,3	0,02%	137,9	2,0%
OTV Warszawa	343,4	5,0%	71,1	1,0%	24,2	0,4%	5,3	0,1%	444	6,4%
OTV Wrocław	91,5	1,3%	56,5	0,8%	17,9	0,3%	15,2	0,2%	181,1	2,6%

W ubiegłym roku spośród audycji realizujących powinności ustawowe, nadawanych w 16 odmianach programu TVP 3 Regionalna rozpowszechnianych przez oddziały terenowe TVP SA, najwięcej czasu emisji przeznaczono na audycje **służące rozwojowi kultury, nauki i oświaty**. We wszystkich odmianach tego programu zajęły one łącznie 2237,9 godziny, co

¹ Program TVP 3 Regionalna rozpowszechniany był w 16 odmianach. Każda z jego odmian zbudowana była z programu wspólnego zestawianego centralnie w Warszawie (dosyłany satelitarnie do każdego z oddziałów terenowych) i programu regionalnego samodzielnie zestawianego przez każdy z 16 oddziałów. Program TVP 3 Regionalna w takiej postaci rozpowszechniany jest od 2002 r. Na początku było 12 odmian tego programu, a w ubiegłym roku przybyły 4 kolejne.

stanowiło 2% ich rocznego czasu nadawania. W porównaniu z rokiem 2004 odsetek tych audycji zmniejszył się o 5 pkt proc. Czas przeznaczony w 2005 r. na emisję audycji służących rozwojowi kultury, nauki i oświaty był bardzo zbliżony do czasu przeznaczonego na te audycje w pierwszym i w drugim roku rozpowszechniania odmian programu TVP 3 Regionalna. Podobnie jak w poprzednich latach, najwięcej czasu poświęcono na emisję tych audycji w programie OTV Warszawa (5%). Duży był też ich udział w programie OTV Poznań (3,3%) oraz OTV Białystok (2,7%). Najmniej czasu poświęcono na ich emisję w odmianach tego programu nadawanych przez debiutujące oddziały terenowe: w Opolu (0,8%) i Olsztynie (1,3%), a także w Szczecinie (1,2%) i we Wrocławiu (1,3%).

Łączny czas emisji **audycji służących umacnianiu rodziny** we wszystkich odmianach TVP 3 Regionalna w 2005 r. wynosił 555,3 godz. co stanowiło 0,5% ich rocznego czasu emisji. W stosunku do 2004 r. udział tych audycji w programach zmniejszył się o 0,1 pkt proc. Najwięcej czasu poświęcono na ich emisję w programie OTV Rzeszów (1,5%), a także OTV Warszawa (1%) i OTV Wrocław (0,8%). Najmniej czasu przeznaczyły na ich nadawanie OTV Kraków (0,04%) oraz OTV Katowice (0,08%). Oddział terenowy w Opolu, który dopiero od roku nadaje programu, w ogóle nie miał w swojej ofercie audycji służących umacnianiu rodziny.

Mniej czasu niż na audycje służące umacnianiu rodziny poświęcono w ubiegłym roku na emisję audycji **służących kształtowaniu postaw prozdrowotnych**. Ich łączny czas emisji w 2005 r. we wszystkich odmianach TVP 3 Regionalna wynosił 492,9 godziny, co stanowiło 0,4% ich rocznego czasu emisji. W stosunku do 2004 r. udział tych audycji zmniejszył się o połowę (0,4 pkt proc.). Należy podkreślić, że na emisję omawianych audycji poświęcono najwięcej czasu w programie nadawanym przez debiutujący oddział w Gorzowie Wielkopolskim (1,2%). Wysoki był też ich udział w odmianie programu nadawanej przez OTV Bydgoszcz (0,8%) i OTV Poznań (0,8%). Najmniejszy – na poziomie 0,2% – był udział tych audycji w OTV Rzeszów, OTV Szczecin oraz w nowym OTV Olsztyn.

Na emisję audycji **służących zwalczaniu patologii społecznych** przeznaczono w 2005 r. we wszystkich 16 odmianach TVP 3 Regionalna łącznie 243,1 godziny, co stanowiło 0,2% ich rocznego czasu emisji. W stosunku do 2004 r. odsetek czasu emisji tych audycji zmniejszył się o 0,1 pkt proc. Udział omawianych audycji był największy w programach: OTV Lublin (1%), OTV Katowice (0,5%) oraz w debiutującym OTV Gorzów Wielkopolski (0,4%), najmniejszy zaś – w odmianie programu nadawanej przez OTV Opole (0,01%) oraz OTV Szczecin (0,02%). Nowo utworzony OTV Olsztyn nie emitował w ogóle audycji służących zwalczaniu patologii społecznych.

Telewizja Polska SA zarówno w programie wspólnym, jak i w programach pasm rozłączonych TVP 3 Regionalna nadawała audycje **uwzględniające potrzeby mniejszości narodowych i etnicznych oraz społeczności posługującej się językiem regionalnym**. Zadanie to zostało wpisane do ustawy o radiofonii i telewizji na mocy ustawy o mniejszościach narodowych i etnicznych oraz o języku narodowym, która weszła w życie 1 maja 2005 r. W ustawie język mniejszości został zdefiniowany jako własny język mniejszości narodowej lub etnicznej. Za takie języki uznano języki następujących mniejszości narodowych zamieszkujących na terenie Rzeczypospolitej Polskiej: białoruskiej, czeskiej, litewskiej, niemieckiej, ormiańskiej, rosyjskiej, słowackiej, ukraińskiej oraz żydowskiej, a także mniejszości etnicznych: karaimskiej, łemkowskiej, romskiej, tatarskiej. Jako język regionalny wskazany został język kaszubski.

Liczbę godzin i udział audycji w językach nadawanych w 16 odmianach programu TVP 3 Regionalna zawiera zamieszczona poniżej tabela.

Oddziały terenowe TVP SA	Audycje w języku narodowym	
	godz.	%
OTV Białystok	45,6	0,7%
OTV Bydgoszcz	12,4	0,2%
OTV Gdańsk	12,4	0,2%
OTV Gorzów Wielkopolski	12,4	0,2%
OTV Katowice	15,9	0,2%
OTV Kielce	12,4	0,2%
OTV Kraków	12,4	0,2%
OTV Lublin	12,4	0,2%
OTV Łódź	12,4	0,2%
OTV Olsztyn	23,8	0,3%
OTV Opole	27,6	0,4%
OTV Poznań	12,4	0,2%
OTV Rzeszów	12,9	0,2%
OTV Szczecin	12,4	0,2%
OTV Warszawa	12,4	0,2%
OTV Wrocław	18,1	0,3%

W 2005 r. audycje te zajęły łącznie 267,9 godz., tj. 0,2% rocznego czasu emisji programów, z czego 198,4 godz. przeznaczono na ukazujący się w programie wspólnym magazyn *Telenowyny* poświęcony sprawom Ukraińców mieszkających w Polsce. Audycje uwzględniające potrzeby mniejszości narodowych i grup etnicznych były także obecne w programach 6 oddziałów terenowych nadawanych w pasmach rozłączonych TVP 3 Regionalna. Łącznie ich czas emisji wynosił 69,5 godz., co stanowiło 0,06% rocznego czasu emisji programów. Omawiane audycje ukazywały się w programach następujących oddziałów TVP SA: OTV w Białymstoku (33,2 godz., co stanowi 0,5% rocznego czasu emisji tej odmiany programu TVP 3 Regionalna), OTV w Katowicach (3,5 godz., 0,05%), OTV w Olsztynie (11,4 godz., 0,2%), OTV w Opolu (15,2 godz., 0,2%), OTV w Rzeszowie (0,5 godz., 0,01%) oraz OTV we Wrocławiu (5,7 godz., 0,08%).

W programie oddziału terenowego w Białymstoku obecne były audycje adresowane do następujących mniejszości: białoruskiej (*Tydzień Białoruski* – w jęz. białoruskim), ukraińskiej (*Przegląd Ukraiński* – w jęz. ukraińskim), litewskiej (*Panorama Litewska* – w jęz. litewskim), romskiej (*My Romowie* – w jęz. romskim), rosyjskiej (*Rosyjski Głos* – w jęz. rosyjskim), tatarskiej (*Podlaski Orient* – w jęz. polskim). W programie oddziałów terenowych w Katowicach i Opolu ukazywał się cykl audycji *Schlesien Journal*, a w programie oddziału w Olsztynie – *Więści ukraińskie*. Tylko w programie oddziału terenowego w Gdańsku emitowano w 2005 r. audycję w języku regionalnym. Był to przygotowywany w języku kaszubskim magazyn *Rodno zemia*, poświęcony problemom Kaszubów zamieszkujących tereny Pomorza. Czas nadawania tej audycji wynosił w ubiegłym roku 41,6 godz. (0,6%).

W 2005 r. audycje realizujące 5 omówionych wyżej powinności ustawowych zajęły niewiele miejsca, bo zaledwie 3,4% rocznego czasu nadawania wszystkich odmian TVP 3 Regionalna. Spośród omówionych wyżej kategorii audycji realizujących cztery powinności ustawowe **największy odsetek** czasu przypadł, podobnie jak w latach 2002 – 2004, **na audycje służące rozwojowi kultury, nauki i oświaty**. Należy jednak stwierdzić, że zarówno w ubiegłym roku, jak i w latach wcześniejszych udział ten był niski. Pozostałe powinności ustawowe były realizowane w audycjach, które w każdej z odmian programu TVP 3 Regionalna stanowiły niespełna 1% w ciągu roku. Taka tendencja obserwowana jest od kilku lat. Mimo że ustawa o radiofonii i telewizji nie określa wielkości udziału tych audycji w

rocznym czasie nadawania, to jednak ze względu na społeczną wagę problemów, które powinny być omawiane w tych audycjach (patologie, problemy zdrowotne i rodzinne), ich udział w programach nadawcy publicznego powinien być zdecydowanie większy.

Realizacja przez Telewizję Polską SA przepisów art. 15 i 15a ustawy o radiofonii i telewizji

W 2005 r. KRRiT przeprowadziła kontrolę 20 programów Telewizji Polskiej SA (2 programy ogólnokrajowe naziemne, 2 satelitarne, 16 odmian programu TVP 3 Regionalna) pod kątem realizacji w tych programach obowiązków wynikających z art. 15 i 15a ustawy o radiofonii i telewizji. Podstawą kontroli były sprawozdania nadawców.

Ustawa o radiofonii i telewizji w artykułach 15 i 15a nakłada na nadawcę publicznego następujące obowiązki:

1. Przeznaczenia co najmniej 33% kwartalnego czasu nadawania programu na audycje wytworzone pierwotnie w języku polskim, z wyłączeniem serwisów informacyjnych, reklam, telesprzedaży, transmisji sportowych, przekazów tekstowych i teleturniejów.
2. Przeznaczenia co najmniej 33% kwartalnego czasu nadawania w programie utworów słowno-muzycznych na utwory, które są wykonywane w języku polskim.
3. Przeznaczenia ponad 50% kwartalnego czasu nadawania programu na audycje europejskie, z wyłączeniem serwisów informacyjnych, reklam, telesprzedaży, transmisji sportowych, przekazów tekstowych i teleturniejów.
4. Przeznaczenia co najmniej 10% kwartalnego czasu nadawania programu na audycje europejskie wytworzone przez producentów niezależnych, z wyłączeniem serwisów informacyjnych, reklam, telesprzedaży, transmisji sportowych, przekazów tekstowych i teleturniejów.
5. Przeznaczenia co najmniej 50% czasu nadawania audycji europejskich wytworzonych przez producentów niezależnych na takie, które zostały wytworzone w okresie 5 lat przed rozpowszechnianiem w programie.

Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji wydała 4 listopada 2004 r. rozporządzenie w sprawie niższego udziału w programie telewizyjnym audycji wytworzonych pierwotnie w języku polskim i audycji europejskich. Na jego podstawie nadawcy programów telewizyjnych w pierwszym roku rozpowszechniania mogą przeznaczyć:

1. nie mniej niż 26,4% kwartalnego czasu nadawania programu na audycje wytworzone pierwotnie w języku polskim, z wyłączeniem serwisów informacyjnych, reklam, telesprzedaży, transmisji sportowych, przekazów tekstowych i teleturniejów;
2. ponad 40% kwartalnego czasu nadawania programu na audycje europejskie, z wyłączeniem serwisów informacyjnych, reklam, telesprzedaży, transmisji sportowych, przekazów tekstowych i teleturniejów.

Rozporządzenie mówi również o tym, że w programach telewizyjnych wyspecjalizowanych, dla których brak jest wystarczającej liczby audycji wytworzonych pierwotnie w języku polskim i audycji europejskich oraz w programach rozpowszechnianych wyłącznie w sposób satelitarny lub kablowy dostępnych za opłatą, z wyłączeniem opłat określonych w rozdziale 7 ustawy o radiofonii i telewizji i podstawowych opłat pobieranych przez operatorów satelitarnych lub operatorów sieci kablowych w latach następnych po pierwszym roku rozpowszechniania nadawcy przeznaczą:

1. nie mniej niż 29,7% kwartalnego czasu nadawania programu na audycje wytworzone pierwotnie w języku polskim, z wyłączeniem serwisów informacyjnych, reklam, telesprzedaży, transmisji sportowych, przekazów tekstowych i teleturniejów,

2. ponad 45% kwartalnego czasu nadawania programu na audycje europejskie, z wyłączeniem serwisów informacyjnych, reklam, telesprzedaży, transmisji sportowych, przekazów tekstowych i teleturniejów.

**Realizacja art. 15 ust. 1 i 3 oraz 15a ust. 1 w czterech kwartałach 2005 r.
w ogólnokrajowych programach naziemnych TVP SA**

Rodzaje audycji	Program 1				Program 2			
	kw. I	kw. II	kw. III	kw. IV	kw. I	kw. II	kw. III	kw. IV
	%							
Audycje wytworzone pierwotnie w języku polskim	56	55	52	56	66	67	63	64
Audycje europejskie	71	71	69	69	81	79	76	84
Audycje europejskie wytworzone przez producentów niezależnych	22	25	28	28	35	32	33	39
Audycje europejskie wytworzone przez producentów niezależnych w okresie 5 lat przed rozpowszechnianiem w programie	63	64	61	71	63	64	68	71

We wszystkich kwartałach 2005 r. w Programie 1 i Programie 2 nadawca przeznaczył na audycje wytworzone pierwotnie w języku polskim, audycje europejskie, audycje europejskie wytworzone przez producentów niezależnych oraz audycje europejskie wytworzone przez producentów niezależnych w okresie 5 lat przed rozpowszechnianiem w programie większy od określonego w przepisach ustawy (art. 15 ust. 1 i 3 oraz art. 15a ust. 1) odsetek kwalifikowanego czasu nadawania².

W ubiegłym roku w Programie 1 udział **audycji wytworzonych pierwotnie w języku polskim** w stosunku do udziału tych audycji w 2004 roku prawie się nie zmienił, natomiast nieco spadł w Programie 2, choć nadal był znacznie wyższy od określonego w ustawie o radiofonii i telewizji.

Audycje europejskie w ogólnokrajowych programach naziemnych zajmowały odsetek czasu zbliżony do odsetka tych audycji w 2004 roku. Udział **audycji europejskich wytworzonych przez producentów niezależnych** w porównaniu z rokiem 2004 nieco wzrósł w Programie 1, zaś aż trzykrotnie – w Programie 2.

W porównaniu z 2004 rokiem udział **audycji europejskich wytworzonych przez producentów niezależnych w okresie 5 lat przed rozpowszechnianiem w programie** wzrósł o kilka punktów procentowych w Programie 1 i Programie 2.

² Kwalifikowany czas nadawania jest to kwartalny czas nadawania programu pomniejszony o czas trwania serwisów informacyjnych, reklam, telesprzedaży, transmisji sportowych, przekazów tekstowych i teleturniejów.

**Realizacja art. 15 ust. 1 i 3 oraz 15a ust. 1 w czterech kwartałach 2005 r.
w programach TV Polonia i TVP Kultura TVP SA**

Rodzaje audycji	TV Polonia				TVP Kultura			
	kw. I	kw. II	kw. III	kw. IV	kw. I	kw. II	kw. III	kw. IV
	%							
Audycje wytworzone pierwotnie w języku polskim	96	96	97	98	NN	NN	93	71
Audycje europejskie	99	97	98	100	NN	NN	97	89
Audycje europejskie wytworzone przez producentów niezależnych	31	30	32	33	NN	NN	20	27
Audycje europejskie wytworzone przez producentów niezależnych w okresie 5 lat przed rozpowszechnianiem w programie	55	57	50	82	NN	NN	24	25

Nadawca w czterech kwartałach 2005 r. w TV Polonia oraz w III i IV kwartale w TVP Kultura (nadawanie tego programu rozpoczęto w kwietniu 2005 roku) przeznaczył na audycje wytworzone pierwotnie w języku polskim, audycje europejskie, audycje europejskie wytworzone przez producentów niezależnych większy od określonego w przepisach ustawy odsetek kwalifikowanego czasu nadawania. Udział **audycji europejskich wytworzonych przez producentów niezależnych w okresie 5 lat przed rozpowszechnianiem w programie** w TVP Kultura był o połowę mniejszy od obligatoryjnego. Przyczyną takiego stanu rzeczy było to, że TVP Kultura to po pierwsze nowy program Telewizji Polskiej SA, po wtóre z założenia konstruowany w ponad 50% z audycji pochodzących z zasobów archiwalnych nadawcy.

W programie TV Polonia udział **audycji wytworzonych pierwotnie w języku polskim i audycji europejskich** w stosunku do udziału tych audycji w 2004 roku prawie się nie zmienił.

Audycje europejskie wytworzone przez producentów niezależnych w programie TVP Polonia w czterech kwartałach miały udział trzykrotnie wyższy w porównaniu z ich udziałem w 2004 roku.

W programie TV Polonia w porównaniu z 2004 rokiem nastąpiła znaczna poprawa w zakresie udziału **audycji europejskich wytworzonych przez producentów niezależnych w okresie 5 lat przed rozpowszechnianiem w programie**. W 2004 r. nie w każdym kwartale udawało się nadawcy dostosować program TV Polonia do wymagań ustawy w tym zakresie, a w roku 2005 zrealizował je bez kłopotu i nawet z dużą nadwyżką w IV kwartale.

**Realizacja art. 15 ust. 2 w czterech kwartałach 2005 r.
w programach naziemnych i satelitarnych TVP SA**

Okres emisji	Utworki słowno-muzyczne wykonywane w języku polskim w kwartalnym czasie nadawania utworów słowno-muzycznych			
	Program 1	Program 2	TV Polonia	TVP Kultura
	%			
Kwartał I	80	81	85	NN
Kwartał II	79	84	85	NN
Kwartał III	82	82	86	87
Kwartał IV	80	80	86	92

Udział utworów **słowno-muzycznych wykonywanych w języku polskim** w programach telewizji publicznej był blisko 2,5 razy wyższy od wymaganego w ustawie. Najwyższy udział tych utworów był w IV kwartale w programie TVP Kultura. W ubiegłym roku udział tych utworów był bardzo podobny do ich udziału w 2004 roku.

Realizacja art. 15 ust. 1 i 3 w czterech kwartałach 2005 r. w 16 odmianach TVP 3 Regionalna

Oddziały terenowe rozpowszechniające odmiany programu TVP 3 Regionalna	Audycje wytworzone pierwotnie w języku polskim				Audycje europejskie			
	kw. I	kw. II	kw. III	kw. IV	kw. I	kw. II	kw. III	kw. IV
	%							
OTV Białystok	80,7	82,5	79,4	75,0	88,2	90,1	89,5	87,2
OTV Bydgoszcz	81,0	82,0	79,0	74,0	88,0	90,0	89,0	86,0
OTV Gdańsk	79,2	82,0	78,8	74,2	87,8	89,8	89,3	86,7
OTV Gorzów Wlkp.	81,1	79,1	80,0	75,1	88,5	85,4	89,8	87,2
OTV Katowice	80,6	82,6	79,1	74,7	88,1	90,1	89,4	87,0
OTV Kielce	80,4	81,4	79,4	73,7	88,0	90,2	89,6	86,5
OTV Kraków	81,7	83,9	88,0	76,2	89,1	91,5	99,2	88,6
OTV Lublin	81,1	82,7	79,8	75,4	88,5	90,3	89,8	87,3
OTV Łódź	80,7	82,6	76,2	72,8	88,2	90,2	89,6	87,2
OTV Olsztyn	75,4	76,9	75,1	69,8	83,0	84,5	85,4	82,0
OTV Opole	77,8	80,0	78,3	74,2	86,4	82,3	89,0	86,9
OTV Poznań	80,7	82,9	80,3	74,7	88,3	90,6	90,7	87,5
OTV Rzeszów	69,5	82,4	76,4	74,1	76,1	90,0	87,0	86,6
OTV Szczecin	80,1	81,9	78,9	74,1	87,8	89,8	89,3	86,6
OTV Warszawa	80,7	82,3	79,3	74,3	88,1	90,0	89,5	86,8
OTV Wrocław	80,0	81,9	79,1	73,8	87,7	89,8	89,4	86,5

W 2005 roku w każdej z 16 odmian programu TVP 3 Regionalna udział **audycji wytworzonych pierwotnie w języku polskim i audycji europejskich** był o wiele wyższy od określonego w przepisach ustawy, choć w porównaniu z 2004 rokiem nieco się zmniejszył w każdej z odmian.

Realizacja art. 15 a ust. 1 w czterech kwartałach 2005 r. w 16 odmianach TVP 3 Regionalna

Oddziały terenowe rozpowszechniające odmiany programu TVP 3 Regionalna	Audycje europejskich producentów niezależnych				Audycje europejskie wytworzone przez producentów niezależnych w okresie 5 lat przed rozpowszechnianiem w programie			
	kw. I	kw. II	kw. III	kw. IV	kw. I	kw. II	kw. III	kw. IV
	%							
OTV Białystok	17,5	15,8	19,2	15,8	40,4	47,0	50,5	54,0
OTV Bydgoszcz	20,0	18,0	22,0	19,0	38,0	40,0	44,0	47,0
OTV Gdańsk	18,7	17,0	20,1	16,6	41,8	48,4	52,7	53,2
OTV Gorzów Wlkp.	17,3	16,0	18,6	14,3	37,1	39,8	47,5	48,7
OTV Katowice	19,5	17,5	23,4	18,8	42,5	46,6	55,1	56,8
OTV Kielce	17,4	14,4	18,3	18,0	41,4	48,0	48,2	57,3
OTV Kraków	16,8	15,3	20,4	16,3	37,8	44,9	48,8	53,9
OTV Lublin	16,3	14,8	17,7	14,3	37,8	43,7	47,3	50,0
OTV Łódź	16,2	14,6	21,6	16,4	36,0	42,6	47,7	50,5
OTV Olsztyn	16,5	14,8	18,6	15,3	35,6	42,7	46,7	44,5
OTV Opole	20,5	19,0	18,7	17,2	33,0	38,6	50,8	51,3
OTV Poznań	18,0	16,7	19,8	16,3	38,4	42,5	48,4	53,0
OTV Rzeszów	14,0	14,4	19,9	14,7	33,5	41,2	46,4	45,4
OTV Szczecin	18,0	17,7	17,8	14,3	38,1	48,4	44,7	47,0
OTV Warszawa	18,1	16,7	21,0	16,8	37,1	44,3	49,0	49,2
OTV Wrocław	16,2	14,5	17,6	13,6	32,0	45,0	45,1	43,7

W 2005 roku w każdej z 16 odmian programu TVP 3 Regionalna udział **audycji europejskich wytworzonych przez producentów niezależnych** był wyższy od udziału określonego w art. 15a ust. 1 i prawie się nie zmienił w większości odmian w porównaniu z ich udziałem w 2004 roku.

Nadawca w pierwszym półroczu nie dostosował żadnej z 16 odmian programu TVP 3 Regionalna do wymagań przepisu ustawy, w którym zobowiązano go do przeznaczenia na audycje wytworzone w okresie 5 lat przed rozpowszechnianiem w programie co najmniej 50% kwalifikowanego czasu nadawania audycji europejskich wytworzonych przez producentów niezależnych. W I kwartale udział tych audycji był niższy od ustawowego minimum o 10 - 15 pkt proc., w II – nieznacznie wzrósł, choć nadal pozostawał na poziomie niższym od określonego w ustawie. W III kwartale udział tych audycji nadal rósł i w odmianach programu TVP 3 Regionalna rozpowszechnianych przez oddziały terenowe w Białymstoku, Gdańsku, Katowicach i Opolu osiągnął ustawowe minimum, zaś w IV kwartale liczba oddziałów stosujących się do przepisów prawa wzrosła do 9 (oddziały terenowe w: Białymstoku, Gdańsku, Katowicach, Kielcach, Krakowie, Lublinie, Łodzi, Opolu i Poznaniu).

Realizacja art. 15 ust. 2 w czterech kwartałach 2005 r. w 16 odmianach TVP 3 Regionalna

Oddziały terenowe rozpowszechniające odmiany programu TVP 3 Regionalna	Utwory słowno-muzyczne wykonywane w języku polskim w kwartalnym czasie nadawania utworów słowno-muzycznych			
	%			
	kw. I	kw. II	kw. III	kw. IV
OTV Białystok	82,0	76,0	91,5	80,7
OTV Bydgoszcz	67,0	63,0	76,0	72,0
OTV Gdańsk	79,4	68,3	90,0	81,7
OTV Gorzów Wlkp.	84,4	79,4	94,2	78,9
OTV Katowice	93,9	93,2	96,3	92,4
OTV Kielce	89,9	91,2	93,7	81,0
OTV Kraków	87,5	74,4	91,9	83,1
OTV Lublin	76,7	64,6	89,1	74,2
OTV Łódź	87,3	80,2	87,1	80,3
OTV Olsztyn	87,6	83,8	89,0	74,9
OTV Opole	91,5	96,5	95,8	90,3
OTV Poznań	76,7	75,9	82,2	81,4
OTV Rzeszów	79,9	72,2	89,5	78,7
OTV Szczecin	42,5	36,3	72,6	50,2
OTV Warszawa	84,0	67,0	90,6	75,3
OTV Wrocław	82,0	64,7	81,7	86,3

Nadawca we wszystkich odmianach programu TVP 3 Regionalna realizował przepisy ustawy określone w art. 15 ust. 2. **Utwory słowno-muzyczne wykonywane w języku polskim** wypełniały większość łącznego czasu nadawania utworów słowno-muzycznych w 15 odmianach tego programu. Tylko w odmianie tego programu rozpowszechnianej przez oddział terenowy w Szczecinie utwory te zajmowały od 36,3% do 72,6%. W porównaniu z rokiem 2004 udział utworów słowno-muzycznych wykonywanych w języku polskim wzrósł we wszystkich odmianach programu TVP 3 Regionalna. Wzrost ten wahał się od 2 do 26 pkt proc.

Telewizja Polska SA w naziemnych programach ogólnokrajowych i satelitarnych dobrze wywiązała się w 2005 r. z obowiązków zapisanych w art. 15 ust. 1 – 3 i art. 15a ust. 1, z wyjątkiem nowo utworzonego programu TVP Kultura. Nadawcy nie udało się w pełni dostosować tego programu do wymagań art. 15a ust. 1 – audycje europejskie wytworzone przez producentów niezależnych w okresie 5 lat przed rozpowszechnieniem miały mniejszy udział od minimalnego udziału określonego w przepisie ustawy.

W przypadku 16 odmian programu TVP 3 Regionalna nadawca dobrze wywiązał się z obowiązków wynikających z art. 15 ust. 1 – 3 urt. zaś z obowiązków zawartych w przepisie art. 15a ust. 1 wywiązał się tylko w połowie, bowiem w I, II oraz częściowo III i IV kwartale nie zadbał o to, aby audycje europejskie wytworzone przez producentów niezależnych w okresie 5 lat przed rozpowszechnieniem zajęły w każdej z 16 odmian odsetek czasu określony w wymienionym przepisie ustawy o radiofonii i telewizji.

B. Radiofonia

Działalność programowa Polskiego Radia SA

Rok 2005 był pierwszym rokiem pełnego funkcjonowania systemu producenckiego w nowej strukturze organizacyjnej pionu programowego Polskiego Radia SA. Dzięki temu powstały warunki do lepszego definiowania celów programowych zgodnych ze „Strategią rozwoju na rok 2005”, lepszej oceny i kontroli realizacji wszystkich faz tworzenia programu.

W ramach „Strategii Programowej na 2005 rok”, która zakładała kontynuację realizacji zadań określonych w planie wieloletnim „Polskie Radio SA u progu ery multimedialności. Strategia rozwoju w latach 2003 – 2006 i kolejnych” za szczególnie istotne uznano działania związane z przeformatowaniem Programu 3 (jako informacyjno-rozrywkowego dla ambitnych słuchaczy w wieku 20–40 lat) i Radia BIS (jako poznawczego radia najmłodszej i młodej generacji). W ramach wprowadzenia systemu producenckiego zakończono też proces strukturyzacji komórek producenckich, przeprowadzono procedurę przetargową na wybrane pasma i audycje do ramówek na 2006 rok, wykorzystano komputerowe wsparcie procesów programowych i wprowadzono pełną cyfryzację technicznej strony produkcji radiowej.

Polskie Radio SA, w ramach pięciu programów i Radia Parlamentarnego, nadało w 2005 roku łącznie 47 630 godzin programu, czyli o 299 godzin mniej niż w roku poprzednim. Dla odbiorców w kraju Polskie Radio SA nadało w ubiegłym roku 36 132 godziny programu, z tego 35 040 godzin nadano w czterech programach ogólnopolskich (Program 1, 2, 3 i Radio BIS), 993 godziny w Radiu Parlament oraz 99 godzin programu na częstotliwości 198 kHz (audycje Redakcji Programów Religijnych).

Radio Polonia, nadające program dla zagranicy, wyemitowało w ubiegłym roku 11 498 godzin programu. Audycje premierowe stanowiły 76,2% czasu emisji; pozostałą część wypełniły powtórzenia i retransmisje. Program był tworzony i nadawany w 7 językach: polskim, angielskim, rosyjskim, białoruskim, ukraińskim, niemieckim i esperanto.

Podobnie jak w latach poprzednich w ramach struktur organizacyjnych Polskiego Radia SA działały w 2005 roku wyspecjalizowane komórki programowe zajmujące się tworzeniem audycji, materiałów i nagrań dla wszystkich programów Polskiego Radia, a także dla podmiotów zewnętrznych. Liczbę godzin programu wytworzonego i nadanego w 2005 roku przez redakcje specjalistyczne PR SA obrazuje poniższa tabela.

Specjalistyczne redakcje PR SA	Program wytworzony i nadany w 2005 roku
Radio Parlament	993 godz.
Informacyjna Agencja Radiowa	2931 godz.
Teatr Polskiego Radia	584 godz.
Redakcja Aktualności	7193 godz.
Redakcja Gospodarczo-Społeczna	851 godz.
Redakcja pasm Muzyczno-Publicystycznych	6971 godz.
Redakcja Kultury	3391 godz.
Redakcja Muzyki Poważnej	5923 godz.
Redakcja Muzyki Popularnej	7734 godz.
Redakcja Popularyzacji Wiedzy i Edukacji	1422 godz.
Naczelna Redakcja Programów Katolickich	370 godz.
Redakcja Audycji Religijnych	133 godz.
Studio Reportażu i Dokumentu	145 godz.
Radiowe Centrum Kultury Ludowej	850 godz.
Orkiestry i Chór Polskiego Radia	25 godz.
Dyrekcja Handlu - Wydział Zarządzania Studiami	528 godz.

- **Radio Parlament**

Transmituje posiedzenia Sejmu i Senatu, tworzy audycje związane z tematami omawianymi w parlamencie i komisjach. Są to audycje nadawane w ramach Programu 1 Polskiego Radia na fali długiej 198 kHz w dni posiedzeń Sejmu. Redakcja Parlamentarna nadała w 2005 roku transmisje 63 posiedzeń Sejmu w godz. 9.00 – 18.00 i 15 posiedzeń Senatu w godz. 11.00 – 18.00; przygotowała relacje z 28 posiedzeń Komisji Śledczej ds. PKN Orlen, 27 posiedzeń Komisji Śledczej ds. PZU w godz. 9.00 – 18.00; nadała 55 Magazynów Radia Parlament, audycji publicystycznych emitowanych przed transmisją obrad Sejmu, Senatu w godz. 8.00 – 9.00. W minionym roku wyemitowano łącznie 993 godziny programu Radia Parlament (o 168 godzin mniej niż w 2004 roku).

- **Informacyjna Agencja Radiowa**

Tworzy tekstowe i dźwiękowe materiały informacyjne z kraju i ze świata (relacje, korespondencje itp.). Korzystają z nich wszystkie programy PR SA oraz 17 rozgłośni regionalnych radia publicznego. Udostępnia także serwis na zasadach komercyjnych lokalnym stacjom radiowym, TVP SA, mediom polonijnym, portalom internetowym oraz różnym organizacjom i instytucjom. W 2005 roku IAR utworzyła własną stronę internetową, na której zamieszczane są między innymi najważniejsze informacje polityczne, społeczne, gospodarcze, sportowe i kulturalne, przeglądy najważniejszych dzienników i tygodników, a także korespondencje z zagranicy i zapisy rozmów z gośćmi audycji informacyjnych Polskiego Radia. Strona aktualizowana jest na bieżąco przez dziennikarzy IAR. Od 23 grudnia 2005 roku dziennikarze IAR (obecnie także we współpracy z dziennikarzami Redakcji Aktualności) nadają głosowe serwisy informacyjne dla komercyjnych stacji lokalnych. Serwisy są emitowane codziennie, co godzinę, od godz. 6.00 do 20.00. Agencja przygotowała w 2005 roku łącznie 123 tys. informacji, czyli o 28 tys. informacji więcej niż w 2004 roku.

- **Redakcja Aktualności**

Realizuje audycje informacyjne i informacyjno – publicystyczne dla wszystkich programów PR SA (w tym także dla Radia Parlament). Redakcję Aktualności tworzą: Dział Wydań Serwisów Informacyjnych (audycje informacyjne – *Z kraju i ze świata – Wiadomości Jedyńki, Wiadomości Programu 2, Serwis informacyjny Trójki, Informacje Polskiego Radia BIS*; audycje informacyjno – publicystyczne, m.in. *Sygnaly Dnia, Debata, Karuzela* - w Programie 1, *Zapraszamy do Trójki, Salon Polityczny Trójki, Tak się żyje* - w Programie 3), Dział Sportowy (m.in. serwisy sportowe, magazyn *Kronika Sportowa*, relacje z meczów piłkarskiej ekstraklasy – w Programie 1), Dział Motoryzacyjny (m.in. *Magazyn Radia Kierowców* – w Programie 1), Dział Wojskowy (*Radiowy Magazyn Wojskowy* – w Programie 1), Dział Publicystyki Międzynarodowej (materiały, analizy, rozmowy do audycji informacyjnych i informacyjno – publicystycznych) oraz Dział Radia Parlament. W 2005 roku Redakcja przygotowała 3163 godz. takich audycji dla Programu 1, 214 godz. dla Programu 2, 2585 godz. dla Programu 3, 238 godz. dla PR BIS oraz 993 godz. dla Radia Parlament.

- **Redakcja Gospodarczo-Społeczna**

Koordynuje tematykę gospodarczo - społeczno - rolną w programach Polskiego Radia SA. W 2005 roku kontynuowano zmiany przedstawiania zagadnień, informacji gospodarczo-ekonomicznych na antenie PR SA. W skład Redakcji wchodzi: Dział Gospodarczy, Dział Rolny i Dział Społeczny. Audycje o tematyce ekonomicznej podejmowały w minionym roku m.in. tematykę: transformacji gospodarczej po wejściu Polski do Unii Europejskiej, wzrostu konkurencyjności polskiej gospodarki, rozwoju przedsiębiorczości i tworzenie nowych

miejsce pracy. Podawano także bieżące informacje dotyczące rynku walutowego, surowcowego i żywnościowego. Audycje o tematyce społecznej dotyczyły m.in.: uregulowań organizacyjnych, instytucjonalnych i prawnych w zakresie zdrowia, opieki socjalnej czy sytuacji osób niepełnosprawnych; środowiska naturalnego, jego ochrony i powinności ludzi wobec otaczającego ich świata. W audycjach o tematyce rolnej podejmowano m.in. tematykę: dostosowania polskiej wsi do standardów Unii Europejskiej, dostępu do środków na unowocześnianie gospodarstw, poprawienia infrastruktury wiejskiej czy gminnej; bezpieczeństwa żywnościowego. W 2005 roku Redakcja wyprodukowała łącznie 851 godzin programu, z czego 556 godzin dla Jedyńki, 285 godzin dla Trójki oraz 10 godzin dla Polskiego Radia BIS.

- **Redakcja Pasm Muzyczno-Publicystycznych**

Realizuje audycje poradnicze, publicystyczne, kulturalno-informacyjne i popularyzujące wiedzę, na zlecenie wszystkich anten PR SA, w ścisłej współpracy z redakcjami: Popularyzacji Wiedzy i Edukacji, Społeczno-Gospodarczą, Kultury, Muzyki Popularnej oraz Aktualności. Redakcja realizuje audycje w stałych pasmach w każdym z Programów Polskiego Radia. W Programie 1 były to m.in. tematy związane z bieżącymi sprawami kulturalnymi i edukacją (np. cykl prezentujący klasykę literacką XIX wieku, cykl prezentujący ważne rocznice - m.in. 60. Powstania Warszawskiego i 25-lecia "Solidarności", cykl *Z Archiwum R* - historia reportażu radiowego (prezentacja bogatych zbiorów *Archiwum Polskiego Radia*), cykl *Cztery Strony Świata* prezentujący najciekawsze zakątki kuli ziemskiej z udziałem podróżników i przewodników). W Programie 3 w cyklach: *Trzecie śniadanie*, *Radiowy Dom Kultury* oraz *Orzech i reszta* prezentowano różnorodne wydarzenia, zjawiska i trendy, m.in. w świecie kultury. W Programie 4, w cyklu *Marker*, komentowano aktualne wydarzenia ze świata nauki, kultury i ekonomii, w cyklu *Zostaw wiadomość* eksperci udzielali porad w dziedzinie psychologii, psychiatrii i socjologii. W 2005 roku audycje wyprodukowane przez Redakcję Pasm Muzyczno-Publicystycznych zajęły: w Jedyńce łącznie 2100 godzin, w Trójce – 1869 godzin, w PR BIS – 2839 godzin.

- **Redakcja Kultury**

Koordynuje obecność tematyki kulturalnej na wszystkich antenach. W ubiegłym roku zostały odnotowane w programach wszystkie najważniejsze wydarzenia, przygotowano różnorodną ofertę dla słuchaczy. We wszystkich programach nadawano wydzielone serwisy kulturalne, audycje publicystyczne związane z kulturą, w tym audycje literackie omawiające nowości wydawnicze i prezentujące rozmowy z autorami i krytykami oraz czytano fragmenty prozy i poezji. W 2005 roku audycje wyprodukowane przez Redakcję Kultury zajęły: w Jedyńce łącznie 136 godzin, w Dwójce - 1931 godzin, w Trójce - 365 godzin, w PR BIS – 958 godzin.

- **Teatr Polskiego Radia**

Przygotowuje słuchowiska, spektakle, audycje literackie, literacko-dokumentalne i edukacyjne. Zajmuje się organizacją festiwalu sztuki radiowej, konkursów słuchowisk itp. we współpracy z komórkami producenckimi. W minionym roku w Programie 1 nadano 234 słuchowiska premierowe, w tym: w cyklu *Scena Współczesna* - 32 tytuły, w cyklu *Scena Poezji i Klasyki* - 46 tytułów, w cyklu *Scena Uśmiechu* - 21 słuchowisk komediowych, w cyklu *Opowieści Niesamowite* - 21 premierowych słuchowisk dla amatorów suspense, 8 słuchowisk z repertuaru Naczelnej Redakcji Programów Katolickich. Wyprodukowano także po 53 odcinki powieści *Matysiakowie* i *W Jezioranach*. Z kolei w cyklu *Scena Wspomnień* nadano 8 powtórzeń najświetniejszych słuchowisk w kreacji wybitnych polskich aktorów. Na antenie ukazywał się również cotygodniowy magazyn *ZSYP*. W Studiu im. W.

Lutosławskiego i Agnieszki Osieckiej odbywały się w minionym roku przedsięwzięcia artystyczne pod nazwą *Teatr Polskiego Radia na żywo w Jedyńce*. Na antenie Polskiego Radia BIS nadano 130 odcinków słuchowisk w cyklu *Radiopowieść*. W 2005 roku nagrano ok. 584 godziny tego typu audycji (o 53 godziny mniej niż w 2004 roku).

- **Redakcja Muzyki Poważnej**

Przygotowuje ofertę muzyczną stosownie do wymogów i brzmienia poszczególnych anten oraz wykonuje zamówienia dla nich, głównie dla Dwójki. W Programie 1 redakcja ta tworzyła trzy tytuły audycji prezentujących wybrane najistotniejsze wątki historii muzyki europejskiej, poświęcone wielkim postaciom polskiej i europejskiej kultury muzycznej. Z racji XV Międzynarodowego Konkursu Pianistycznego im. F. Chopina, nadawano bieżące komentarze tego najważniejszego muzycznego wydarzenia 2005r. W Programie 2 nadawano audycje autorskie (m.in. prezentujące muzykę jazzową) oraz transmisje z najważniejszych krajowych i zagranicznych koncertów oraz festiwali (m.in. z Międzynarodowego Festiwalu Muzyki Współczesnej – *Warszawska Jesień*, z XV Międzynarodowego Konkursu Pianistycznego im. F. Chopina, z Międzynarodowego Festiwalu *Wratislavia Cantans*, z Festiwalu Wagnerowskiego w Bayreuth). W Programie 4 Redakcja tworzyła autorskie audycje poświęcone muzyce poważnej. W 2005 roku muzyce poważnej poświęcono w sumie: w Jedyńce - 81 godzin, w Dwójce – 5842 godziny.

- **Redakcja Muzyki Popularnej**

Koordynuje prace związane z bazami muzycznymi i autorskimi audycjami muzycznymi. W 2005 r. stworzono nową, komplementarną formułę muzyczną czterech programów, dokonano wyrazistego podziału anten na określone formaty muzyczne uwzględniające preferencje słuchaczy. W Jedyńce prezentowana była muzyka popularna oraz dorobek polskiej muzyki rozrywkowej. Oferta muzyczna Trójki była bardzo różnorodna – prezentowano muzykę taneczną, jazz, poezję śpiewaną, rock, pop oraz muzykę „nowego brzmienia”. Program BIS adresował ofertę muzyczną do ludzi młodych. Emitowano tu muzykę rockową i klubową, R&B, hip-hop, dancehall, muzykę elektroniczną oraz nagrania inspirowane muzyką etniczną. W 2005 roku nadano w sumie 1744 godziny muzyki popularnej w Programie 1, 3027 godzin w Programie 3 oraz 2959 godzin w Programie 4.

- **Redakcja Popularyzacji Wiedzy i Edukacji**

Koordynuje prace związane z audycjami edukacyjnymi oraz propaguje różne dziedziny wiedzy w sposób odmienny w każdym z czterech programów, zgodny z formatem każdej z anten. W minionym roku redakcja wyprodukowała: audycje upowszechniające najnowsze i największe osiągnięcia nauki i techniki, popularyzujące wiedzę z różnych dziedzin, prezentujące humanistyczny wymiar współczesnych badań przyrodniczych i objaśniające procesy społeczne, a także upowszechniające poprawną polszczyznę (omawiające zjawiska językowe zachodzące na przełomie wieków, wpływ języków obcych na język polski) i upowszechniające znajomość języków obcych, jak również popularyzujące zdrowy tryb życia i promujące bezpieczny Internet. Tak jak co roku, również w 2005 roku zorganizowano Piknik Naukowy Radia BIS, tym razem pod hasłem *Fizyka na fali*. Jest to największy happening popularnonaukowy w Europie Środkowej. Odbywa się na Rynku Nowego Miasta i na Podzamczu w Warszawie. W 2005 roku redakcja zrealizowała 83 godziny nagrań w Jedyńce, 9 godzin w Dwójce, 199 godzin w Trójce oraz 1130 godzin w PR BIS.

- **Naczelną Redakcją Programów Katolickich**

Koordynuje tematykę religijną we wszystkich programach Polskiego Radia SA oraz realizuje audycje w stałych pasmach w każdym z programów Polskiego Radia. W każdym z czterech programów redakcja realizuje stałe pozycje o tematyce religijnej oraz szereg audycji specjalnych, emitowanych w ważniejsze święta kościelne (Wielkanoc, Boże Narodzenie, Wszystkich Świętych i in.). Spośród audycji mających stałe miejsce w ramówce, w minionym roku wyemitowano w Programie 1: *Abyś dzień święty święcił* (niedzielne rozważania), *Myśli na dobry dzień* (wybrane myśli z nauczania papieskiego), *Nie tylko z ambony* (refleksje biskupa polowego L.S. Głodzia), *Z życia Kościoła* (magazyn informacyjny), *Moja i twoja nadzieja* (wieczorne rozmowy, rozważania z udziałem słuchaczy), transmisje niedzielnej Mszy św. z Bazyliki św. Krzyża w Warszawie oraz słuchowisko przy współpracy z Teatrem PR. W Programie 2 nadawano: *Słowo na dzień* (codzienny felieton) oraz *Lumen - światło wiary i kultury* (magazyn kulturalny). W Programie 3 wyemitowano *Muzyczne rozmowy* (audycję na żywo, poświęconą muzyce chrześcijańskiej). W programie PR BIS nadawano audycję religijną adresowaną do dzieci (*Grasz i masz*) oraz społeczną audycję kontaktową adresowaną do młodzieży (*Zostaw wiadomość*). W 2005 roku powstało 370 godzin tego typu audycji (o 146 godzin więcej niż w 2004 roku).

- **Redakcją Audycji Religijnych**

Polskie Radio SA zawarło porozumienia z 9 kościołami i wyznaniem na nadawanie swoich audycji religijnych, w tym - z 7 kościołami należącymi do Polskiej Rady Ekumenicznej: Prawosławnym, Ewangelicko-Augsburskim, Ewangelicko-Reformowanym, Ewangelicko-Methodystycznym, Baptystów, Starokatolickim Mariawitów i Polskokatolickim (porozumienie z 14 lipca 2004 roku), z Kościołem Adwentystów Dnia Siódmego (porozumienie z 30 listopada 1998 roku) oraz ze Związkiem Gmin Wyznaniowych Żydowskich (aneks z 1981 roku). Oprócz audycji religioznawczych, religijno-historycznych, reportaży lub dokumentów, nadawanych z okazji świąt oraz transmisji nabożeństw, w poszczególnych programach nadawano w ubiegłym roku audycje religijne i ekumeniczne. W Programie 1 była to audycja *Kościół w Polsce i na świecie*, w Programie 2 - *Pięć minut nad Biblią*, w programie PR BIS niedzielny felieton lub reportaż poświęcony zagadnieniom ekumenicznym.

- **Studio Reportażu i Dokumentu**

Przygotowuje reportaże i dokumenty radiowe dla wszystkich programów Polskiego Radia. Oferta dostosowana jest do charakteru poszczególnych anten – reportaże ukazujące realia życia w rozmaitych dziedzinach oraz audycje dokumentalne – w kontekście m.in. rocznic (np. 25-lecie „Solidarności”). Komórka ta prowadzi również akcje medialne, a także organizuje konkursy w dziedzinie reportażu i dokumentu radiowego. W ubiegłym roku zorganizowano m.in. *Spotkania z reportażem* w Klubie Księgarza w Warszawie z okazji 80-lecia Polskiego Radia, Galę Reportażystów *Melhiory* w Teatrze na Woli w Warszawie, Spotkanie w Kościele Środowisk Twórczych w Warszawie pod hasłem *Radiowi Twórcy Janowi Pawłowi II*, seminarium i ogólnopolski konkurs na reportaż pod hasłem *Wspólna Europa* w Bukowym Dworcu k. Łagowa. W 2005 roku Studio wyprodukowało 145 godzin reportażu i dokumentu (o 2 godziny mniej niż w 2004 roku).

- **Radiowe Centrum Kultury Ludowej**

Zajmuje się dokumentacją polskiej i światowej kultury ludowej oraz kultury ludowej mniejszości narodowych i etnicznych oraz Polaków zamieszkałych poza granicami kraju.

Tworzy audycje i nagrania dokumentalne, organizuje imprezy i koncerty oraz sprawuje mecenat nad kulturą ludową. Audycje wyprodukowane przez RCKL emitowano we wszystkich programach Polskiego Radia. Były to stałe magazyny np.: *Kiermasz pod kogutkiem* w Programie 1 (relacje z przeglądów twórczości ludowej oraz prezentacja sylwetek twórców - artystów ludowych różnych dziedzin), *Żywy świat* w Programie 2 (prezentacja polskiej kultury ludowej i jej twórców, odwołania do sztuki ludowej mniejszości narodowych i etnicznych); audycja autorska W. Ossowskiego w Programie 3, prezentująca polską muzykę folkową, audycja *Nocne mocne* w Programie 4, w której prezentowano nagrania i koncerty muzyki etnicznej Polski i świata. W 2005 roku przygotowano 850 godzin tego typu audycji (o 323 godziny więcej niż w 2004 roku).

- **Orkiestry i Chór Polskiego Radia**

Polskie Radio finansuje działalność trzech orkiestr radiowych: Narodowej Orkiestry Symfonicznej PR, Orkiestry Kameralnej PR Amadeus w Poznaniu, Polskiej Orkiestry Radiowej w Warszawie oraz Chóru Polskiego Radia w Krakowie. W omawianym okresie wzięły one udział w licznych koncertach oraz festiwalach krajowych i zagranicznych (*I Festiwal Muzyki Polskiej w Krakowie*, *60 Międzynarodowy Festiwal Chopinowski*, *Warszawska Jesień*, *Forum Lutosławskiego w Warszawie*, *Muzyka w Starym Krakowie*, *XI Międzynarodowy Festiwal Muzyki Organowej i Kameralnej*, *Wratlavia Cantans*, *Festiwal Wielkanocny Ludwiga van Beethovena* i *Festiwal Muzyczny Polskiego Radia*). Utwory orkiestr oraz chóru Polskiego Radia były wykorzystywane w poszczególnych programach PR SA oraz zarejestrowano je na płytach CD i DVD.

- **Wydział Zarządzania Studiami**

Koordynuje działalność koncertową i organizuje koncerty w studiach im. W. Lutosławskiego i A. Osieckiej; organizuje nagrania muzyczne w studiach nagraniowo-koncertowych, realizuje eksperymentalne formy radiowe oraz nagrania muzyki filmowej, teatralnej, realizuje nagrania orkiestr i chóru Polskiego Radia; rejestruje konkursy, festiwale i koncerty. W 2005 roku powstało 528 godzin takich nagrań (o 29 godzin mniej niż w 2004 roku), z tego 302 godziny muzyki klasycznej, 186 muzyki rozrywkowej oraz 40 godzin nagrań w Studiu Eksperymentalnym.

- **Redakcja Internetowa**

Przygotowuje i obsługuje portal Polskiego Radia SA. W 2005 roku kontynuowała prace nad dalszym rozwojem serwisu internetowego. Stworzono nowy serwis internetowy Jedyński, Dwójki oraz BIS, serwis specjalny poświęcony pamięci Jana Pawła II, serwisy poświęcone: Konkursowi Chopinowskiemu, rocznicy powstania „Solidarności”, wyborom parlamentarnym i prezydenckim. Obsługiwano Internetowy serwis gospodarczy. Na stronach Polskiego Radia pojawił się także reportaż multimedialny *Świdnik 1980 – 2005* oraz serwisy związane z 80-leciem Polskiego Radia: historia multimedialna Polskiego Radia 1925 – 2005 i multimedialna wycieczka po Polskim Radiu.

- **Radiowa Agencja Fonograficzna**

Zajmuje się wydawaniem płyt prezentujących muzykę klasyczną i rozrywkową oraz płyt edukacyjnych. W 2005 roku wyprodukowano 58 płyt (o 1 płytę więcej niż w 2004 roku), w tym 15 pozycji misyjnych i 43 komercyjnych.

- **Centrum Historii Polskiej Radiofonii**

Zajmuje się gromadzeniem dóbr kultury i materiałów dokumentacyjnych związanych z historią i rozwojem Polskiego Radia SA i radiofonii polskiej. W ubiegłym roku w ramach działań Centrum kontynuowano tworzenie komputerowego *Katalogu Wiedzy o Radiu*, nagrywanie wywiadów z zasłużonymi radiowcami oraz współpracę z Radiem Ukraińskim. Prowadzono nadal prace badawcze i archiwistyczne związane z dziejami polskiej radiofonii w ośrodkach zagranicznych (Londyn, Heleny – Wielka Brytania, Samara, Saratów, Moskwa – Rosja) oraz zakończono prace nad nową poprawioną i uzupełnioną wersją „Kalendarium Polskiego Radia”, przygotowaną z zamiarem umieszczenia jej na stronach internetowych PR SA. Wydano „Przeminęło z radiem” - monografię Zygmunta Chamca – założyciela i pierwszego dyrektora Polskiego Radia SA autorstwa Ryszarda Miazka. Zakończono także prace redakcyjne nad tomem 2 (2005/2006) rocznika „Z dziejów polskiej radiofonii” oraz prace nad wydaniem „Leksykonu Twórców Polskiego Radia” tom 1 (100 haseł). Opracowano 50 biogramów do „Leksykonu Twórców Polskiego Radia” tom 2. Zorganizowano konferencje popularnonaukowe: „Polskie Radio – radio w Polsce” - na Uniwersytecie Warszawskim oraz „Ojcowie Założyciele radiofonii europejskich” - międzynarodowa konferencja w Polskim Radiu SA. W Muzeum Techniki w Warszawie zorganizowano wystawę „80 LAT POLSKIEGO RADIA”. Ponadto na antenie Jedynki realizowano comiesięczny cykl audycji „W RADIU – O RADIU”, prezentujący m.in. najciekawsze materiały z dziejów polskiej radiofonii.

- **Archiwum Polskiego Radia**

Zajmuje się gromadzeniem, opracowywaniem i udostępnianiem materiałów wytworzonych przez Programy Polskiego Radia. W ubiegłym roku Archiwum przygotowało i opracowało okolicznościowe katalogi tematyczne: *Polska i Solidarność „Sierpień 1980 - Grudzień 1981”*, *Międzynarodowy Konkurs Pianistyczny im. Fryderyka Chopina, nagrania archiwalne 1955-1975, II Wojna Światowa, 80 - lecie PR SA*. W 2005 roku zarchiwizowano na taśmach analogowych, płytach CD i kasetach DAT 53394 godzin nagrań (ponad osiem razy więcej niż w 2004 roku).

W 2005 roku Polskie Radio SA poświęciło w swoich programach szczególną uwagę - przygotowując specjalne audycje, transmitując i relacjonując wydarzenia i uroczystości – następującym ważnym wydarzeniom politycznym, kulturalnym, religijnym, społecznym i sportowym:

- Jubileuszowi 80-lecia Polskiego Radia,
- Kampanii wyborczej do Parlamentu,
- Kampanii wyborczej na Urząd Prezydenta RP,

- Postaci Papieża Jana Pawła II w czasie Jego choroby i śmierci - zmiana ramówek, zmiana brzmienia anten (liczne wypowiedzi, debaty, rozmowy, specjalne audycje, transmisje i relacje ze wszystkich wydarzeń oraz archiwalne nagrania Papieża),
- Roczniemu członkostwu Polski w Unii Europejskiej – informacje, audycje poradnicze, edukacyjne o funkcjonowaniu instytucji europejskich, obecności i roli Polski w UE, zachodzących zmianach w Polsce po przystąpieniu do Unii Europejskiej,
- 25-leciu „Solidarności” - bogata oferta audycji okolicznościowych - debaty, nagrania archiwalne, informacje, relacje i transmisje z wydarzeń rocznicowych,
- 60. rocznicy wyzwolenia Obozu Auschwitz – Birkenau – m.in. zorganizowanie stanowisk sprawozdawczych dla kilkudziesięciu światowych radiofonii,
- Obchodom Roku Mikołaja Reja i Roku Adama Mickiewicza – zaprezentowano na antenie dzieła wybitnych polskich poetów, audycje okolicznościowe, recenzje z wydarzeń kulturalnych, zorganizowano spektakle w Radiowym Studiu Koncertowym im. W. Lutosławskiego oraz im. A. Osieckiej,
- XV Międzynarodowemu Konkursowi Pianistycznemu im. Fryderyka Chopina – nadano transmisje i relacje z wszystkich etapów Konkursu w Programie 2, w pozostałych przygotowano audycje podsumowujące każdy dzień przesłuchań z komentarzami krytyków muzycznych i rozmowami z uczestnikami,
- Festiwalowi EBU „Muzyczne miasta: Warszawa”,
- VI Festiwalowi Muzyki Folkowej Polskiego Radia „Nowa Tradycja” 2005 – organizatorem i pomysłodawcą jest Radiowe Centrum Kultury Ludowej. Celem Festiwalu jest promocja polskiej muzyki folkowej opartej na tradycyjnych źródłach, wykorzystującej nowe opracowania. W jubileuszowym 2005 roku Festiwal odbył się w Gdańsku. Wszystkie koncerty były transmitowane przez Program 2,
- XXVI Festiwalowi Folkowemu Europejskiej Unii Radiowej w Gdańsku – transmisja 21 koncertów,
- V Krajowemu Festiwalowi Teatru Polskiego Radia i Teatru Telewizji „Dwa Teatry” Sopot 2005 – wspólna inicjatywa Telewizji Polskiej i Polskiego Radia, łącząca walory spotkania warsztatowego środowiska z prezentacją dorobku i jego oceną przez szeroką publiczność,
- Literackim Festiwalom Twórczości Pisarzy Polskich - Henryka Odojewskiego i Sławomira Mrożka – Program 2 nadał premiery słuchowisk, audycje prezentujące twórczość pisarzy, „Zagadki literackie” i audycje publicystyczne,
- VII Festiwalowi Muzycznemu Polskiego Radia, organizowanemu pod hasłem: „80 lat na antenie”, przypominającemu dzieła kompozytorów związanych z Polskim Radiem – w Studiu im. W. Lutosławskiego odbyło się 5 koncertów,
- Polskie Radio kontynuowało działania promujące oświatę i naukę: IX Piknik Naukowy Polskiego Radia BIS pod hasłem „Fizyka na fali” z udziałem 130 instytucji naukowych, badawczych i edukacyjnych z Polski oraz 8 krajów Europejskich,
- Polskie Radio obsługiwało i relacjonowało najważniejsze wydarzenia sportowe - transmisja meczów I ligi piłki nożnej i Pucharu UEFA oraz relacje z wyścigów kolarskich.

Programy ogólnokrajowe Polskiego Radia SA

Polskie Radio SA nadało w 2005 roku w czterech programach ogólnokrajowych łącznie 35040 godzin programu.

Zgodnie z wieloletnim planem rozwoju Polskiego Radia, strategia programowa na 2005 rok zakładała kontynuację realizacji zadań rozpoczętych wcześniej. Podobnie jak w latach poprzednich poszczególne anteny były wyraźnie sprofilowane i tworzyły uzupełniającą się ofertę programową dla słuchaczy.

Głównym kanałem informacyjnym Polskiego Radia był w dalszym ciągu Program 1, w którym dominowała informacja i publicystyka. Wydarzenia z dziedziny kultury upowszechniał Program 2, o profilu muzyczno-literackim. Szczególnie istotne były w ubiegłym roku działania związane z przeformatowaniem Programu 3 - „Trójki” jako informacyjno-rozrywkowego programu dla ambitnych słuchaczy w wieku 20 - 40 lat oraz programu PR BIS - „Biski” jako „myśląco-poznawczego” radia najmłodszej i młodej generacji.

Udział różnych rodzajów audycji w poszczególnych programach i w łącznym czasie emisji programów ogólnokrajowych Polskiego Radia w 2005 roku przedstawiono w tabeli poniżej:

Rodzaje audycji	Program 1	Program 2	Program 3	Radio BIS	W czterech programach PR SA łącznie	
	dane w odsetkach rocznej liczby godzin programu				liczba godzin	%
Informacyjne	18,0%	4,1%	8,3%	3,4%	2962	8,5%
Publicystyczne	20,5%	9,2%	9,7%	10,4%	4363	12,5%
Edukacyjno-poradnicze	3,5%	2,0%	1,5%	13,2%	1772	5,1%
Religijne	3,0%	0,5%	0,3%	0,4%	375	1,1%
Literackie i formy udramatyzowane	1,9%	7,6%	0,4%	0,8%	936	2,7%
Rozrywkowe (słowne i słowno-muzyczne)	1,4%	0,0%	3,0%	0,7%	447	1,3%
Sportowe	3,0%	0,0%	0,7%	0,8%	397	1,1%
Audycje dla dzieci i młodzieży	0,5%	0,0%	0,8%	0,0%	118	0,3%
Inne audycje słowne i słowno-muzyczne	5,4%	10,4%	5,7%	8,4%	2613	7,5%
Razem audycje słowne i słowno-muzyczne (bez autopromocji i elementów płatnych)	57,2%	33,8%	30,4%	38,1%	13983	39,9%
Muzyka w programie	40,2%	64,9%	66,5%	60,2%	20306	58,0%
Autopromocja	0,6%	1,0%	0,6%	1,1%	281	0,8%
Reklama	2,0%	0,2%	2,5%	0,6%	470	1,3%
Liczba godzin nadanego programu (100%)	8760	8760	8760	8760	35040	100%

Jak wynika z powyższych danych, najwięcej czasu spośród słownych pozycji programu Polskie Radio SA przeznaczyło na publicystykę (12,5%). Podobnie jak w latach ubiegłych publicystyka dominowała w Programie 1, w którym jej udział w rocznym czasie emisji był dwukrotnie wyższy niż w pozostałych trzech programach. We wszystkich czterech programach odsetek audycji publicystycznych zwiększył się w stosunku do 2004 roku - o około 0,5% w Programie 1 i Radiu BIS, o ponad 1% w Programie 2 i o 2% w Programie 3.

Wysoką pozycję we wszystkich programach zajęła informacja - 8,5% łącznego czasu nadawania czterech programów PR SA. Zgodnie z założonym przez nadawcę profilem programu, podobnie jak w 2004 roku, najwięcej audycji informacyjnych nadano w Programie 1 (18%). Najmniej audycji informacyjnych nadano w Radiu BIS (3,4%).

W 2005 roku na trzecim miejscu, podobnie jak w latach ubiegłych, wśród słownych pozycji programów znalazły się audycje edukacyjne i poradnicze, stanowiące 5,1% łącznego czasu nadawania czterech programów. Najwięcej audycji edukacyjno-poradniczych nadawało Radio BIS (13,2%), a najmniej Program 3 (1,5%).

Audycje literackie i formy udratyzowane zajęły 2,7% łącznego czasu nadawania czterech programów. Ich udział w stosunku do roku 2004 zwiększył się o 0,3 punktu procentowego. Najwięcej nadano ich w Programie 2 (7,6%), a najmniej w Programie 3 (0,4%).

Audycje rozrywkowe (słowne i słowno-muzyczne) zajęły 1,3% rocznego czasu nadawania programu, czyli nieco mniej niż w 2004 roku. Najwięcej nadano ich w Programie 3 (3%), najmniej - w Radiu BIS (0,7%). W Programie 2 nie nadawano w ubiegłym roku audycji rozrywkowych.

Audycje sportowe zajęły 1,1% łącznego czasu emisji czterech programów, czyli również trochę mniej niż w roku 2004. Największy ich udział zanotowano w Programie 1 (3%). W Programie 2 nie nadawano tego rodzaju audycji.

Audycje religijne, podobnie jak w poprzednim roku, zajęły około 1% łącznego czasu nadawania czterech programów. Najwięcej audycji religijnych nadano w Programie 1 (3%), a najmniej w Radiu BiS (0,4%) i w Programie 3 (0,3%).

Audycje dla dzieci i młodzieży stanowiły 0,3% łącznego czasu nadawania czterech programów - o niemal 3% mniej niż w 2004 roku. Nadawano je w dwóch programach (Program 1 i Program 3) na poziomie 0,5-0,8%. W Programie 2, podobnie jak w latach poprzednich, nie nadawano tego rodzaju audycji. W ubiegłym roku audycje dla dzieci i młodzieży nie nadawało także Radio Bis, które w latach poprzednich nadawało ich najwięcej.

Muzyka zajęła 58% rocznego czasu emisji programu, czyli mniej niż w 2004 roku (62,7%). Jej udział zmalał w trzech programach (wzrósł o 3% tylko w Radiu Bis). Najwięcej czasu zajęła muzyka w Programie 3 (66,5%) i w Programie 2 (64,9%). Najmniej czasu muzyka zajęła w Programie 1 (40,2%).

Polskie Radio przeznaczało stosunkowo niewiele czasu antenowego na promocję i zapowiedzi własnych audycji (0,8% w czterech programach łącznie). Udział autopromocji wyniósł od 0,6% rocznego czasu emisji w Programie 1 i 3 do 1,1% w programie BiS.

Analiza udziału wymienionych rodzajów audycji w czterech programach PR w ciągu ostatnich 5 lat (2001-2005) pozwala dostrzec pewne tendencje rysujące się w kształtowaniu programu. Obrazuje to poniższa tabela:

Rodzaje audycji	dane w odsetkach łącznego czasu emisji 4 programów w roku:				
	2001	2002	2003	2004	2005
Informacyjne	7,8%	9,2%	9,4%	8,6%	8,5%
Publicystyczne	20,4%	18,7%	14,3%	11,2%	12,5%
Edukacyjno-poradnicze	8,3%	9,4%	7,5%	5,1%	5,1%
Religijne	1,4%	1,5%	1,2%	1,0%	1,1%
Literackie i formy udratyzowane	3,3%	3,4%	2,9%	2,4%	2,7%
Rozrywkowe (słowne i słowno-muzyczne)	2,3%	2,7%	1,2%	1,6%	1,3%
Sportowe	1,6%	1,7%	1,4%	1,5%	1,1%
Audycje dla dzieci i młodzieży	5,2%	4,0%	2,7%	3,1%	0,3%
Razem audycje słowne i słowno-muzyczne (bez autopromocji i elementów płatnych)	50,5%	50,7%	47,5%	35,5%	39,9%
Muzyka w programie	46,4%	43,7%	50,7%	62,7%	58,0%
Liczba godzin nadanego programu (=100%)	35 040	35 040	35040	35136	35 040

Z przedstawionych danych wynika, że udział słowa, który w programach PR SA w poprzednich latach systematycznie malał, wzrósł nieco w ubiegłym roku. W roku 2005 był o 4 punkty procentowe wyższy niż w 2004 roku (choć w dalszym ciągu o ponad 7 punktów niższy niż w roku 2003 i aż o ponad 10 punktów procentowych niższy niż w roku 2001).

Wysoką pozycję wśród słownych pozycji programu zajmują audycje informacyjne. Ich udział po systematycznym wzroście w poprzednich latach, zmniejszył się o niemal 1% w 2004 roku. Nieznaczna tendencja malejąca utrzymała się także w 2005 roku (o 0,1%).

W warstwie słownej wszystkich czterech programów Polskiego Radia dominowały audycje publicystyczne. Ich udział, który w poprzednich latach systematycznie malał, w roku 2005 ponownie wzrósł (o ponad 1%). Jednak w porównaniu z rokiem 2001 był on niższy o niemal 8 punktów procentowych.

Udział audycji edukacyjno-poradniczych, który również systematycznie spadał, w roku 2005 utrzymał się na tym samym poziomie co rok wcześniej (5,1%).

Na stałym poziomie (w granicach 1-1,5%) utrzymuje się w ciągu ostatnich pięciu lat udział audycji religijnych.

Udział audycji literackich i form udratyzowanych w latach 2002-2004 systematycznie malał. Jednak w roku ubiegłym nieznacznie wzrósł (o 0,3%).

Udział audycji rozrywkowych w ubiegłym roku nieco zmalał w porównaniu z rokiem 2004. Ten wahający się (wzrost i spadek) udział audycji rozrywkowych obserwuje się od pięciu lat.

Zmniejszył się w porównaniu z rokiem 2004 udział w programie audycji dla dzieci i młodzieży (o 2,8%). Jest to tendencja obserwowana od pięciu lat.

Program 5 Polskiego Radia SA

Radio Polonia - Program 5 PR SA w 2005 roku nadał 11 498 godzin programu, z czego ponad trzy czwarte, tj. 8760 godzin (76,2%) stanowiły audycje premierowe, natomiast pozostała część czyli 2738 godzin (tj. 23,8%) - powtórzenia i retransmisje audycji na innych częstotliwościach Polskiego Radia. Program nadal był tworzony w 7 redakcjach językowych: polskiej, angielskiej, białoruskiej, rosyjskiej, ukraińskiej, niemieckiej i esperanto.

Udział poszczególnych redakcji w wytworzonym programie kształtował się następująco: redakcja polska i redakcja angielska - po 22,2% rocznego czasu nadawania, redakcja rosyjska - 17,5%, redakcja białoruska - 12,7%, redakcja ukraińska - 9,6%, redakcja esperanto i redakcja niemiecka - po 7,9%.

W 2005 r. wymienione redakcje nadały najwięcej audycji publicystycznych - 37,4%, informacyjnych - 24,7% oraz muzyki - 15,6%. Natomiast udział w programie pozostałych audycji kształtował się następująco: audycje edukacyjne i poradnicze - 5,1%, audycje religijne - 3,9%, audycje dla dzieci i młodzieży - 2,8%, audycje rozrywkowe - 2,1%, audycje literackie i formy udratyzowane - 1,9%, audycje o tematyce sportowej - 0,7%, inne audycje słowne i słowno-muzyczne - 3,4%, autopromocja i zapowiedzi - 2,3% oraz płatne elementy programu - 0,1%.

Zawartość programu Radia Polonia w 2005 r. uległa nieznacznej zmianie w porównaniu z programem nadanym w 2004 r. - zmniejszył się udział audycji tworzonych przez redakcje: polską i ukraińską na rzecz pozostałych redakcji. Zmieniła się także struktura gatunkowa nadanego programu - w porównaniu z 2004 rokiem zwiększył się w nim udział audycji informacyjnych, publicystycznych i muzyki, natomiast zmalał - audycji edukacyjnych i poradniczych, literackich i form udratyzowanych oraz rozrywkowych.

Cele programowe realizowane przez poszczególne redakcje Radia Polonia wynikają z przedstawianej corocznie przez Ministra Spraw Zagranicznych założeń polskiej polityki zagranicznej oraz Rządowego Programu Współpracy z Polonią i Polakami za Granicą. W 2005 r. priorytetem było członkostwo Polski w Unii Europejskiej. Dlatego też na antenie Radia Polonia podejmowano tematy takie jak: globalizacja gospodarki, konkurencja ze strony sąsiadów z regionu, anonimowość polskiej gospodarki oraz aspiracje polskiego społeczeństwa. W minionym roku Radio Polonia obsługiwało najważniejsze wydarzenia polityczne, kulturalne i gospodarcze. Tematami wiodącymi na antenie w 2005 roku były:

- Śmierć Jana Pawła II - poza realizacją zadań informacyjnych dziennikarze Radia Polonia brali udział w dyskusjach i panelach organizowanych przez europejskie stacje radiowe.
- Wybory parlamentarne i prezydenckie - poza obligatoryjnymi audycjami nadawanymi przed wyborami parlamentarnymi, nadawano audycje własne: komentarze, opinie oraz informacje o przebiegu kampanii i wynikach wyborów.
- Jubileusz 80-lecia Polskiego Radia uczczono cyklami audycji poświęconych historii Polskiego Radia oraz relacjami z dwóch sesji naukowych zorganizowanych przez Polskie Radio.
- 25 rocznica powstania Solidarności - nadawano okolicznościowe audycje (kalendaria, audycje wspomnieniowe), relacje z przebiegu uroczystości rocznicowych, debaty antenowe dotyczące aspektów historycznych i znaczenia tych wydarzeń dla współczesnego kształtu Polski, Europy i świata.
- Konkurs Chopinowski - na antenie Radia Polonia przedstawiano historię Konkursu, wydarzenia, sylwetki laureatów, relacje oraz rozmowy z uczestnikami i laureatami.

Rozgłośnie regionalne radia publicznego

Program 17 rozgłośni regionalnych radia publicznego w 2005 roku składał się z audycji, których rodzaje i udział w programie przedstawiono w poniższej tabeli.

Rozgłośnie Regionalne PR	Rodzaje audycji													
	Informacja	Publicystyka	Edukacja i poradnictwo	Religia	Literackie i formy udramatyzowane	Reportaż	Rozrywka	Sport	Dla dzieci i młodzieży	Dla mniejszości narodowych i etnicznych	O mniejszościach narodowych i etnicznych	Muzyka w programie	Płatne elementy programu	Autopromocja
	odsetek rocznego czasu emisji													
Białystok	13,5	10,6	7,3	0,8	2,5	1,5	0,9	1,7	4,9	3,3	0,1	50,8	1,5	0,7
Bydgoszcz	8,7	10,5	9,2	0,4	1,5	1,6	1,2	3	2,3	0	0,1	59,3	1,6	0,5
Gdańsk	12,5	8,9	3,5	0,3	1,1	1,7	0,6	1,4	1	1,1	0,4	63,6	3,4	0,4
Katowice	10,6	12	9,6	1	1,6	0,7	1	3	0,4	0,3	0,3	55,2	2	2
Kielce	15,3	3,9	7,3	0,5	1,4	0,6	2,5	2,5	8,4	0,1	0	48,9	1,9	0,6
Koszalin	12,6	7,9	3,6	0,7	2,3	1	0,9	1,7	0,3	0,4	0,2	67	1	0,5
Kraków	10,4	13,1	4,7	0,3	2,1	1,6	0,7	6,6	0,3	0,3	0,8	56,3	1,6	1,2
Lublin	10,8	6,2	5,4	1,5	0,9	0,5	1,2	2,1	0,5	0	0,2	66,1	2,8	1,5
Łódź	9,6	6,4	6,4	0,3	0,8	1,2	1,4	1,7	1,3	0	0,1	66,5	1,1	2
Olsztyn	14,1	8	5,5	0,8	1,6	1,2	0,9	2,9	0,4	0,6	0,4	60,5	2,2	1
Opole	18,2	5,6	7	0,6	1,5	1,7	1,3	2	1,2	1,3	0,3	51,4	6,2	0,5
Poznań	12,2	6,9	4,3	0,7	0,5	0,5	1	1,9	2,4	0	0	65,7	3	1
Rzeszów	15,4	17,8	6,7	1	1,7	0,9	1,9	3,6	0,8	0,6	0	46,9	1,6	0,9
Szczecin	10,5	10,2	8,3	0,9	1,4	1,1	2	1,6	1,5	0,3	0	60,8	0,8	0,7
W-wa RDC	17,5	8,6	7,7	0,4	1	0,6	0,3	1,5	0,3	0	0	59,2	1,1	1,6
Wrocław	17,3	3,4	5,1	0,2	0,4	0,4	1,6	5,5	0	0,1	0,1	62,4	2,2	1,3
Zielona Góra	13,3	5,6	7	0,2	1,2	2,3	0,5	2,2	0,4	0	0	56,2	2,8	2,8
ŚREDNIO w siedemnastu rozgłośniach	13,1	8,6	6,4	0,6	1,4	1,1	1,2	2,7	1,6	0,5	0,2	58,4	2,2	1,1

Jak wynika z powyższych danych, udział warstwy słownej utrzymywał się na średnim poziomie 37,4% we wszystkich rozgłośniach. Najwięcej elementów słownych znalazło się w programach: rzeszowskim (50,4%) i białostockim (47,1%). Najmniejszy udział warstwy słownej (na poziomie 29%) odnotowano w rozgłośniach w Lublinie i Łodzi.

Najwięcej czasu spośród słownych pozycji programu rozgłośnie regionalne radia publicznego przeznaczyły na audycje informacyjne (średnio 13,1% w 17 rozgłośniach). Podobnie jak w roku 2004, największy udział audycji informacyjnych (17,3-18,2%) odnotowano w trzech rozgłośniach: w Opolu, Warszawie i Wrocławiu. Najmniej audycji informacyjnych nadano w programach rozgłośni bydgoskiej i łódzkiej.

Wysoką pozycję we wszystkich rozgłośniach zajęła publicystyka - średnio 8,6% łącznego czasu nadawania programu w 17 rozgłośniach. Największy udział publicystyki (niemal 18%) stwierdzono w programie rozgłośni w Rzeszowie, natomiast najmniejszy – w programach rozgłośni we Wrocławiu (3,4%) i w Kielcach (3,9%).

Podobnie jak w latach ubiegłych, na trzecim miejscu wśród słownych pozycji programów rozgłośni regionalnych znalazły się w 2005 roku audycje edukacyjne i poradnicze, stanowiąc średnio 6,4% programu wszystkich rozgłośni. Najwięcej audycji edukacyjno-poradniczych nadawano w programie w Katowicach (9,6%) i w Bydgoszczy (9,2%), a najmniej w Gdańsku i Koszalinie (po około 3,5%).

Audycje sportowe zajęły średnio 2,7% programu 17 rozgłośni. Najwięcej miejsca na tego typu audycje zarezerwowano na antenie rozgłośni w Krakowie (6,6%) i Wrocławiu (5,5%), najmniej: w Gdańsku, Warszawie i Szczecinie (po około 1,5%).

Audycje dla dzieci i młodzieży stanowiły średnio 1,6% łącznego czasu nadawania programu w 17 rozgłośniach. Zdecydowanie najwięcej tego typu audycji nadano w ubiegłym roku w Kielcach (8,4%). Najmniej audycji dla dzieci i młodzieży znalazło się w następujących programach: w Warszawie, Koszalinie i Krakowie (po 0,3%). Natomiast w programie wrocławskim nie nadawano w ogóle tego typu audycji.

Udział audycji literackich i form udratyzowanych kształtował się w 2005 roku na średnim poziomie 1,4% we wszystkich rozgłośniach. Najwięcej nadano ich w programach w Białymstoku (2,5%) i Koszalinie (2,3%), najmniej - we Wrocławiu (0,4%).

Audycje rozrywkowe (słowne i słowno-muzyczne) zajęły średnio 1,2% w 17 rozgłośniach. Najwięcej nadano ich w Radiu Kielce (3%), najmniej - w Warszawie (0,3%).

Reportaż i radiowy dokument literacki zajęły w programach 17 rozgłośni średnio 1,1%. Największy udział audycji tej kategorii pojawił się w programie rozgłośni zielonogórskiej (2,3%), a najmniejszy – w Radiu Wrocław, Kielce, Lublin i Poznań (po 0,4-0,5%).

Audycje religijne zajęły średnio 0,6% emisji programu we wszystkich rozgłośniach łącznie, z tego najwięcej audycji religijnych nadano w Lublinie (1,5%), a najmniej we Wrocławiu i Zielonej Górze (po 0,2%).

Niewiele mniej miejsca - średnio 0,5% programu wszystkich rozgłośni zajęły audycje dla mniejszości narodowych i etnicznych (w językach mniejszości). Spośród 11 rozgłośni nadających takie audycje w ubiegłym roku, najwięcej wyemitowano ich w programie Radia Białystok (3,3%), a najmniej - w Radiu Wrocław (0,1%).

Natomiast audycje o mniejszościach narodowych i etnicznych (w języku polskim) stanowiły 0,2% czasu trwania programu we wszystkich rozgłośniach. Spośród 10 rozgłośni, w których nadawano tego typu audycje, najwięcej miejsca zajęły w Radiu Kraków (0,8%), a najmniej - w programach w Białymstoku, Bydgoszczy, Łodzi i Wrocławiu (po 0,1%).

Średni udział emisji muzyki we wszystkich programach łącznie wynosił 58,4% rocznego czasu emisji tych programów. Najwięcej czasu zajęła muzyka w programach w Lublinie, Łodzi i Koszalinie (na poziomie 66-67%), a najmniej - w Kielcach (42%).

Rozgłośnie regionalne przeznaczały stosunkowo niewiele czasu antenowego na promocję i zapowiedzi własnych audycji (średnio 1,1% czasu antenowego we wszystkich programach) na promocję i zapowiedzi własnych audycji. Udział autopromocji kształtował się na poziomie od 0,8% w programie w Gdańsku do 2,8% w Zielonej Górze.

W porównaniu z rokiem 2004, w ubiegłym roku nieznacznie zmniejszył się udział warstwy słownej w większości rozgłośni. Najbardziej zmalał on w programie Radia Białystok (o 8%) i Kraków (o 7%). Natomiast największy wzrost udziału warstwy słownej odnotowano w programie Radia dla Ciebie (o 5,5%).

Spośród słownych pozycji programu w ubiegłym roku średni udział większości rodzajów audycji był niższy niż w roku 2004 (średnio o 0,1 - 0,6%). Zwiększył się jedynie udział w programie audycji dla dzieci i młodzieży (o 0,5%), sportowych (o 0,3%) i religijnych (o 0,2%).

Udział tematyki regionalnej w programie kształtował się w 2005 roku na średnim poziomie 27% czasu nadawania programu we wszystkich rozgłośniach. Najwięcej uwagi poświęcono tematyce regionalnej w programie rzeszowskim (44%), najmniej - w łódzkim (16,9%). Tematy regionalne w programach rozgłośni podejmowane były w ramach różnych rodzajów audycji słownych oraz w audycjach muzycznych. Szczegółowe dane na ten temat przedstawiono w poniższej tabeli:

Rozgłośnie Regionalne PR	Odsetek rocznego czasu emisji tematyki regionalnej w:									Ogółem udział tematyki lokalnej w programie
	Informacji	Publicyście	Edukacji i poradnictwie	Religi	Literackich i formach udramatyzowanych	Reportażach	Rozrywce	Sporcie	Audycjach muzycznych	
Białystok	9,9%	6,9%	7,0%	0,8%	1,9%	1,0%	0,4%	1,3%	2,7%	32,0%
Bydgoszcz	7,1%	7,6%	8,1%	0,3%	0,2%	1,1%	1,2%	2,9%	1,0%	29,4%
Gdańsk	10,0%	7,1%	2,5%	0,2%	0,4%	1,4%	0,0%	1,3%	7,3%	30,4%
Katowice	7,0%	9,8%	5,6%	0,7%	0,2%	0,5%	0,2%	2,2%	3,7%	29,9%
Kielce	8,4%	3,7%	5,0%	0,5%	0,3%	0,5%	1,0%	2,5%	2,8%	24,6%
Koszalin	9,3%	3,9%	1,4%	0,5%	0,4%	0,8%	0,3%	1,4%	1,2%	19,0%
Kraków	5,1%	9,7%	3,2%	0,3%	0,9%	1,0%	0,5%	6,2%	5,2%	32,1%
Lublin	8,6%	3,5%	2,7%	0,7%	0,1%	0,4%	0,1%	1,9%	0,6%	18,6%
Łódź	4,0%	4,5%	4,6%	0,3%	0,1%	1,2%	0,2%	1,6%	0,4%	16,9%
Olsztyn	10,0%	7,0%	5,1%	0,7%	0,8%	1,1%	0,5%	2,6%	2,7%	30,5%
Opole	9,8%	5,1%	5,2%	0,5%	0,6%	1,5%	0,7%	1,5%	3,4%	28,1%
Poznań	9,7%	4,7%	2,5%	0,2%	0,2%	0,4%	0,5%	1,3%	6,0%	25,4%
Rzeszów	11,7%	17,0%	5,2%	0,6%	0,3%	0,7%	0,8%	2,7%	5,1%	44,0%
Szczecin	4,6%	6,6%	4,1%	0,7%	0,1%	0,4%	0,1%	1,3%	0,6%	18,5%
W-wa RDC	7,6%	6,1%	4,3%	0,1%	0,1%	0,2%	0,0%	0,7%	12,7%	32,0%
Wrocław	9,3%	2,0%	2,8%	0,1%	0,0%	0,2%	0,7%	3,4%	2,6%	21,1%
Zielona Góra	10,6%	3,4%	3,9%	0,0%	0,8%	2,1%	0,5%	1,7%	0,9%	23,9%
ŚREDNIO w siedemnastu rozgłośniach	8,4%	6,4%	4,3%	0,4%	0,4%	0,8%	0,5%	2,2%	3,5%	26,8%

Jak wynika z przedstawionych w tabeli danych, tematyka regionalna była podejmowana najczęściej w audycjach informacyjnych - średnio 8,4% rocznego czasu

nadawania programu stanowiły w ubiegłym roku informacje regionalne. Najwięcej informacji z regionu nadano w programie w Rzeszowie (11,7%), a najmniej - w Łodzi (4%).

W programach rozgłośni regionalnych nie zabrakło w 2005 roku publicystyki regionalnej, która zajęła średnio 6,4% programu wszystkich rozgłośniach łącznie. Największy udział audycji publicystycznych dotyczących problematyki regionalnej, niemal trzykrotnie powyżej średniej, odnotowano w programie rzeszowskim (17%). Najmniej publicystyki regionalnej nadano w programie wrocławskim (2%).

Na trzecim miejscu wśród audycji podejmujących tematy regionu zajęły audycje edukacyjno-poradnicze, stanowiące średnio 4,3% czasu nadawania we wszystkich rozgłośniach. Najczęściej wiedzę o regionie przekazywano w programie w Białymstoku (7%), a najrzadziej - w Koszalinie (1,4%).

Dość często podejmowana była tematyka regionalna w audycjach sportowych - 2,2% rocznego czasu emisji zajął regionalny sport. Trzykrotnie częściej w stosunku do średniej prezentowano sport w regionie krakowskim (6,2%). Najmniej miejsca zajęły regionalne audycje sportowe w programie warszawskim (0,7%).

Tematy regionalne podejmowano także w pozostałych rodzajach audycji słownych: religijnych, literackich i formach udratyzowanych, rozrywce i reportażach (na średnim poziomie 0,4-0,8%).

Audycje muzyczne i muzyka związana z regionem stanowiły w ubiegłym roku średnio 3,5% rocznego czasu emisji we wszystkich rozgłośniach. Najwięcej muzyki związanej z regionem nadano w programie warszawskim (12,7%), a najmniej - w lubelskim, łódzkim i szczecińskim (0,4-0,6%).

Programy miejskie radia publicznego

Programy miejskie nadawane są przez 3 rozgłoszenie regionalne radia publicznego: we Wrocławiu - program Radio RAM, Zielonej Górze - program Radio Zielona Góra i program RMG 95,6 FM (Radio Miejskie Gorzowa) oraz w Koszalinie – program Radio Słupsk 95,3 FM. Rozgłoszenie regionalne we Wrocławiu, Zielonej Górze i Koszalinie nadają program miejski na podstawie uchwał KRRiT:

- Radio RAM we Wrocławiu – na podstawie Uchwały nr 154/94 z dnia 4.11.1994 r., w której Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji *wyraziła zgodę na nadawanie przez Radio Wrocław SA programu miejskiego (...)*. Dla kontynuowania emisji tego programu przydzielono spółce Radio Wrocław SA częstotliwość 89,8 MHz i lokalizację nadajnika we Wrocławiu.
- Radio Słupsk w Koszalinie - na podstawie Uchwały KRRiT nr 486/99 z dnia 29.06.1999 r., w której określono, że program miejski będzie nadawany w wymiarze 2,5 godziny na dobę.
- Radio Zielona Góra - na podstawie Decyzji KRRiT nr 42/96 z dnia 12.07.1996 r., zgodnie z którą rozgłoszenie regionalnej PR w Zielonej Górze - Radio Zachód przydzielona została częstotliwość 97,1 MHz na rozpowszechnianie lokalnego programu radiowego pod nazwą „Radio Zielona Góra”.
- Radio Miejskie Gorzowa (RMG 95,6 FM) - na podstawie Decyzji KRRiT nr 59/2000 z dnia 21.12.2000 r. ustalono, że na częstotliwości 95,6 MHz ze stacji nadawczej w Gorzowie Wielkopolskim będzie retransmitowany program regionalny z wydzielonymi

pasmami programowymi zawierającymi audycje informacyjne i publicystyczne o tematyce lokalnej dla Gorzowa Wielkopolskiego, w wymiarze do 6 godzin na dobę. W czasie emisji lokalnego programu gorzowskiego nie mogą być nadawane reklamy, ogłoszenia i audycje sponsorowane inne niż w programie regionalnym.

Programy miejskie rozgłośni regionalnych radia publicznego nadały w 2005 roku łącznie 20608 godzin programu. Dwa programy - we Wrocławiu i w Zielonej Górze były nadawane całodobowo, w programie w Gorzowie nadano w ciągu roku niemal 2200 godzin programu, a w Słupsku – ok. 900 godzin. Struktura gatunkowa tych programów była zróżnicowana. Szczegółowe dane na temat udziału poszczególnych rodzajów audycji w programach miejskich w ubiegłym roku przedstawiono w poniższej tabeli.

Rodzaje audycji	Gorzów Wielkopolski	Słupsk	Wrocław	Zielona Góra	W czterech programach miejskich łącznie	
	dane w odsetkach rocznej liczby godzin programu				liczba godzin	%
Informacyjne	8,5%	14,5%	13,0%	6,6%	2033	9,9%
Publicystyczne	5,9%	11,0%	1,1%	1,2%	423	2,1%
Edukacyjno-poradnicze	0,9%	0,2%	0,9%	0,7%	155	0,8%
Religijne	0,0%	0,1%	0,1%	0,0%	7	0,03%
Literackie i formy udratyzowane	0,0%	0,0%	0,0%	0,1%	10	0,05%
Reportaż	0,0%	0,0%	0,01%	0,0%	0,5	0,002%
Rozrywkowe (słowne i słowno-muzyczne)	1,1%	0,8%	1,6%	1,9%	336	1,6%
Sportowe	0,8%	1,3%	0,3%	1,2%	166	0,8%
Audycje dla dzieci i młodzieży	0,0%	0,0%	0,2%	0,2%	35	0,2%
Inne audycje słowne i słowno-muzyczne	1,6%	0,0%	0,0%	3,1%	303	1,5%
Muzyka w programie	80,3%	72,0%	80,9%	78,1%	16338	79,3%
Autopromocja	0,8%	0,2%	0,8%	5,0%	527	2,6%
Reklama	0,0%	0,0%	1,1%	2,0%	276	1,3%
Liczba godzin nadanego programu (100%)	2190	898	8760	8760	20608	100%

W warstwie słownej programu, jak wynika z przedstawionych danych najwięcej czasu we wszystkich programach miejskich przeznaczono na audycje informacyjne (średnio 9,9%). Największy był udział audycji informacyjnych (14,5%) w programie w Słupsku, najmniejszy - w Zielonej Górze (6,6%).

Na drugim miejscu wśród słownych pozycji programu znalazły się audycje publicystyczne, które zajęły średnio 2,1%. Największy udział publicystyki - 11% stwierdzono w programie słupskim, natomiast najmniejszy - we Wrocławiu (1,1%).

Audycje rozrywkowe (słowne i słowno-muzyczne) zajęły średnio 1,6% we wszystkich programach. Najwięcej nadano ich w programie w Zielonej Górze (1,9%), najmniej - w Słupsku (0,8%).

Audycje edukacyjno-poradnicze oraz sportowe, zajęły średnio po 0,8% we wszystkich programach.

W dwóch programach nadawano audycje religijne (w Słupsku i Wrocławiu) oraz adresowane do dzieci i młodzieży (Wrocław i Zielona Góra).

W programie we Wrocławiu nadano także półgodzinny reportaż.

Średni udział emisji muzyki we wszystkich programach łącznie wynosił 79,3%. Najwięcej czasu zajęła muzyka w programie we Wrocławiu (81%) i w Gorzowie (80,3%).

Udział tematyki miejskiej w omawianych programach kształtował się w 2005 roku średnio na poziomie 14,3% rocznego czasu emisji czterech programów łącznie. Najwięcej uwagi poświęcono tematyce miejskiej w programie słupskim (22,8%), a najmniej - w Zielonej Górze (8,5%). Tematy miejskie podejmowane były w ramach różnych rodzajów audycji słownych oraz w audycjach muzycznych. Szczegółowe dane na ten temat przedstawiono w tabeli poniżej.

Programy miejskie	Odsetek rocznego czasu emisji tematyki miejskiej w:									Ogółem udział tematyki miejskiej w programie
	Informacji	Publicystyce	Edukacji i poradnictwie	Religii	Literackich i formach udramatyzowanych	Reportażach	Rozrywce	Sporcie	Audycjach muzycznych	
Gorzów Wielkopolski	8,5%	5,9%	0,9%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,8%	0,0%	16,2%
Słupsk	11,7%	9,0%	0,2%	0,1%	0,0%	0,0%	0,6%	1,1%	0,0%	22,8%
Wrocław	7,5%	0,3%	0,5%	0,1%	0,0%	0,01%	0,4%	0,2%	0,7%	9,6%
Zielona Góra	5,0%	1,0%	0,4%	0,0%	0,1%	0,0%	0,8%	1,2%	0,0%	8,5%
SUMA	6,7%	1,6%	0,5%	0,03%	0,04%	0,002%	0,5%	0,7%	0,3%	10,4%

Tematyka miejska była podejmowana najczęściej w audycjach informacyjnych – średnio 6,7% rocznego czasu nadawania programu stanowiły w ubiegłym roku informacje miejskie. Najwięcej informacji miejskich nadano w programie w Słupsku (11,7%), a najmniej - w Zielonej Górze (5%). W programach miejskich nadawano także publicystykę miejską, która zajęła średnio 1,6% rocznej emisji programu. Największy udział audycji publicystycznych dotyczących problematyki miejskiej odnotowano w programie słupskim (9%), a najmniejszy - w programie wrocławskim (0,3%). Na trzecim miejscu wśród audycji podejmujących tematy miejskie znalazły się audycje sportowe, które zajęły 0,7%. Najczęściej miejski sport prezentowano w Zielonej Górze (1,2%), a najrzadziej - we Wrocławiu (0,2%). Tematyka miejska była podejmowana także w niewielkim zakresie w audycjach edukacyjno-poradniczych i rozrywkowych (na poziomie 0,5%) oraz, w znikomym stopniu, w audycjach religijnych, literackich i reportażach.

Realizacja przez Polskie Radio SA, rozgłośnie regionalne oraz programy miejskie szczególnych zobowiązań programowych nadawcy publicznego

Ustawa o radiofonii i telewizji (art. 21 ust. 2 pkt 7, 7a, 8) zobowiązuje nadawców publicznych do nadawania audycji służących umacnianiu rodziny, kształtowaniu postaw prozdrowotnych oraz zwalczaniu patologii społecznych. W 2005 roku były one obecne zarówno w programach Polskiego Radia SA, rozgłośni regionalnych, jak i w programach miejskich.

Polskie Radio SA

Analiza danych sprawozdawczych Polskiego Radia SA za 2005 rok wykazała, że podobnie jak w latach poprzednich, zadania zawarte w art. 21 ust. 2 (pkt 7, 7a, 8) ustawy realizowane były w Programie 1, 3 i Radiu BIS. W tych programach Polskiego Radia nadano łącznie 841 godzin audycji służących umacnianiu rodziny, kształtowaniu postaw prozdrowotnych oraz zwalczaniu patologii społecznych. Przeciętnie nadawano około 16 godzin tygodniowo tego typu audycji. Szczegółowe dane przedstawia poniższa tabela.

Programy PR SA	Umocnienie rodziny		Postawy prozdrowotne		Patologie społeczna		Ogółem		Przeciętna liczba godzin w tygodniu
	liczba godzin	%	liczba godzin	%	liczba godzin	%	liczba godzin	%	
Program 1	170	1,9%	212	2,4%	81	0,9%	463	5,3%	8,9
Program 2	0	0,0%	0	0,0%	0	0,0%	0	0,0%	0,0
Program 3	53	0,6%	79	0,9%	64	0,7%	196	2,2%	3,8
Radio BIS	69	0,8%	85	1,0%	28	0,3%	182	2,1%	3,5
Razem	292	0,8%	376	1,1%	173	0,5%	841	2,4%	16,2

Jak wynika z przedstawionych danych najwięcej czasu antenowego na emisję tych audycji przeznaczył Program 1. Zajął one średnio 8,9 godziny tygodniowego programu (463 godziny, tj. 5,3% rocznego czasu nadawania). W Programie 3 nadawano średnio 3,8 godziny tygodniowo tych audycji (196 godzin, tj. 2,2% rocznego czasu nadawania) i niewiele mniej w Radiu BIS - średnio 3,5 godziny tygodniowo (182 godziny, tj. 2,1% rocznego czasu nadawania).

Udział procentowy omawianych audycji w programach Polskiego Radia był taki sam jak w roku 2004. Ponieważ rok 2004 był rokiem przestępnym zmiana uległa ogólna liczba godzin emisji tych audycji (858 godz. w roku 2004 i 841 godz. w roku 2005). Zmieniła się także liczba tych audycji w poszczególnych programach. W 2005 roku nadano ich więcej w Programie 1 - o 4 godziny i w Radiu BIS - o 20 godzin, natomiast w Programie 3 - nadano ich o 1 godzinę mniej niż w 2004 roku.

Podobnie jak w poprzednich latach najwięcej czasu Polskie Radio SA przeznaczyło na audycje kształtujące postawy prozdrowotne (376 godziny, tj. 1,1% łącznego czasu emisji czterech programów), najmniej - na audycje ukazujące problemy patologii społecznych (173 godziny, tj. 0,5% rocznego czasu emisji).

Omawiane zagadnienia podejmowano zarówno w audycjach edukacyjno-poradniczych, jak i publicystycznych, reportażach lub magazynach. Często audycje te miały charakter kontaktowy, rozmawiano w nich ze słuchaczami i ekspertami.

W Programie 1, w audycjach służących umacnianiu rodziny, mówiono między innymi o konfliktach i problemach w rodzinie oraz sposobach ich rozwiązywania, sposobach spędzania wolnego czasu, współpracy szkoły z rodzicami. Prezentowano działania instytucji zajmujących się rodziną oraz prorodzinnych organizacji rządowych i pozarządowych. Prowadzone były akcje antenowe: *Cała Polska czyta dzieciom*, *Choinki Jedyńki*. Audycje kształtujące postawy prozdrowotne poświęcone były głównie problematyce zdrowia psychicznego i fizycznego oraz funkcjonowania służby zdrowia po reformie. Prezentowano porady dotyczące metod leczenia, leków, zdrowego stylu życia, zdrowej żywności i niekonwencjonalnych metod leczenia. W audycjach dotyczących zwalczania patologii społecznych podejmowano problemy dotyczące przemocy w rodzinie, uzależnień, agresji, przestępczości nieletnich, bezrobocia i korupcji. Okazjonalnie prowadzono akcje antenowe - *Po pierwsze nie krzywdzić, Jesteśmy przeciw*.

Na antenie Programu 3 w audycjach służących umacnianiu rodziny nadawano relacje z imprez w ramach akcji *Pocztówka do Świętego Mikołaja*, podczas której zbierano fundusze na budowę rodzinnych domów dziecka. Podejmowano też tematy związane z relacjami w związkach i współczesną obyczajowością. W ramach kształtowania postaw prozdrowotnych prowadzone były akcje sportowo-turystyczne (*Wakacje na dwóch kółkach*), nadawano relacje z imprez promujących zdrowy styl życia, podejmowano tematy ubezpieczeń i ochrony zdrowia. Zwalczaniu patologii społecznej miały służyć reportaże społeczne oraz telefoniczne dyżury ekspertów.

W Radiu BIS w audycjach służących umacnianiu rodziny prowadzono dyskusje z udziałem słuchaczy i ekspertów o budowaniu dobrych relacji w rodzinie i prowadzono poradnictwo związane z problemami rodzinnymi. W ramach kształtowania postaw prozdrowotnych prowadzone były akcje antenowe: *Rzuć palenie razem z nami*, *Moda na niebranie*. Nadawano także audycje służące zwalczaniu patologii społecznej na temat uzależnień oraz przemocy w szkole i rodzinie.

Rozgłośnie regionalne radia publicznego

Audycje określone w art. 21 ust. 2 pkt 7, 7a, 8 ustawy o radiofonii i telewizji w 2005r. nadawane były we wszystkich programach rozgłośni regionalnych. W 17 rozgłośniach przeznaczono na realizację tych zadań łącznie 4892 godzin, co stanowi 3,3% rocznego czasu emisji programu wszystkich rozgłośni. Przeciętnie nadawano około 6 godzin tygodniowo tego typu audycji (średnio o 1 godzinę więcej niż w 2004 roku). Najwięcej audycji poświęconych tym problemom nadawano w rozgłośni białostockiej, najmniej czasu antenowego zajęły one w programach rozgłośni koszalińskiej i kieleckiej. Szczegółowe dane dotyczące tego typu audycji przedstawia poniższa tabela.

Rozgłośnie regionalne	Umacnianie rodziny		Postawy prozdrowotne		Patologia społeczna		Ogółem		Przeciętna liczba godzin w tygodniu
	liczba godz.	%	liczba godz.	%	liczba godz.	%	liczba godz.	%	
Białystok	418	4,8%	280	3,2%	190	2,2%	888	10,1%	17,1
Bydgoszcz	71	0,8%	116	1,3%	14	0,2%	201	2,3%	3,9
Gdańsk	80	0,9%	375	4,3%	30	0,3%	485	5,5%	9,3
Katowice	148	1,7%	94,6	1,1%	94,6	1,1%	337,2	3,8%	6,5

Kielce	8,2	0,1%	53,6	0,6%	17,9	0,2%	79,7	0,9%	1,5
Koszalin	10,8	0,1%	17,4	0,2%	8,9	0,1%	37,1	0,4%	0,7
Kraków	132	1,5%	25	0,3%	39	0,4%	196	2,2%	3,8
Lublin	17	0,2%	49	0,6%	72	0,8%	138	1,6%	2,7
Łódź	68	0,8%	51	0,6%	64	0,7%	183	2,1%	3,5
Olsztyn	120	1,4%	126	1,4%	64	0,7%	310	3,5%	6,0
Opole	102,4	1,2%	131,3	1,5%	150	1,7%	383,7	4,4%	7,4
Poznań	50	0,6%	55	0,6%	40	0,5%	145	1,7%	2,8
Rzeszów	228	2,6%	174	2,0%	125	1,4%	527	6,0%	10,1
Szczecin	84	1,0%	103	1,2%	95	1,1%	282	3,2%	5,4
W-wa RDC	32	0,4%	67	0,8%	44	0,5%	143	1,6%	2,8
Wrocław	152	1,7%	30	0,3%	25	0,3%	207	2,4%	4,0
Zielona Góra	87,3	1,0%	111,9	1,3%	150,4	1,7%	349,6	4,0%	6,7
Suma	1809	1,2%	1860	1,3%	1224	0,8%	4892	3,3%	94

Jak wynika z powyższych danych, podobnie jak w latach poprzednich, najwięcej czasu rozgłoszenie regionalne radia publicznego przeznaczyły na audycje kształtujące postawy prozdrowotne (1860 godzin, tj. 1,3% łącznego czasu emisji programu w 17 rozgłoszeniach), najmniej - na audycje ukazujące problemy patologii społecznych (1224 godziny, tj. 0,8% rocznego czasu emisji).

Audycje służące umacnianiu rodziny zajęły średnio, podobnie jak w poprzednim roku, 1,2% rocznej emisji programu 17 rozgłoszeń łącznie. Czterokrotnie przekroczyła tę średnią, podobnie jak w 2004 roku, rozgłoszenia w Białymstoku i ponad dwukrotnie (również podobnie jak w zeszłym roku) rozgłoszenia w Rzeszowie. Bardzo niewiele audycji o tej tematyce nadawano w ubiegłym roku w programach rozgłoszeń w Koszalinie, Kielcach i Lublinie (0,1-0,2%).

Audycje kształtujące postawy prozdrowotne zajęły w minionym roku również nieco więcej czasu niż w roku 2004 - średnio 1,3% emisji rocznej. Najczęściej były one nadawane, podobnie jak w latach poprzednich, w programach rozgłoszeń gdańskiej, białostockiej i rzeszowskiej (2-4,3%). Najmniej czasu poświęciły tej tematyce rozgłoszenia koszalińska, krakowska i wrocławska (0,2-0,3%).

Zagadnienia dotyczące zwalczania patologii społecznych zajęły średnio 0,8% rocznego czasu emisji, a więc ich udział kształtował się na podobnym poziomie jak w roku 2004. Najwięcej tego typu audycji nadano w programach rozgłoszeń białostockiej, opolskiej i zielonogórskiej (1,7-2,2%). Najmniej czasu problematyce tej poświęcono w programach rozgłoszeń koszalińskiej, kieleckiej i bydgoskiej (0,1-0,2%).

Problematyka związana z umacnianiem rodziny, zwalczaniem patologii oraz propagowaniem postaw prozdrowotnych obecna była najczęściej w audycjach publicystycznych, edukacyjno-poradniczych oraz reportażach. Realizowano ją również w formie rozmów słuchaczy z zaproszonymi do studia ekspertami.

Programy miejskie rozgłośni regionalnych radia publicznego

W 2005 r. we wszystkich programach miejskich nadawane były audycje określone w art. 21 ust. 2 pkt 7, 7a, 8 ustawy o radiofonii i telewizji. W 4 programach przeznaczono na realizację tych zadań łącznie 128 godzin, co oznacza że przeciętnie nadawano około 2 godzin tygodniowo tego typu audycji. Najwięcej godzin audycji poświęconych każdemu z wymienionych w ustawie problemów (służących umacnianiu rodziny, kształtujących postawy prozdrowotne, służących zwalczaniu patologii społecznych) nadano w programie we Wrocławiu, a najmniej - w programie słupskim. Szczegółowe dane dotyczące tego typu audycji przedstawia poniższa tabela.

Programy miejskie	Umocnienie rodziny	Postawy prozdrowotne	Patologia społeczna	Ogółem	Przeciętna liczba godzin w tygodniu
Gorzów Wielkopolski	2,5	3,5	3,7	9,7	0,2
Słupsk	1,1	3,7	3,4	8,2	0,2
Wrocław	57	13	25	95	1,8
Zielona Góra	7,8	7,6	0	15,4	0,3
Suma	68	28	32	128	2

Jak wynika z powyższych danych, najwięcej czasu w programach miejskich przeznaczono na audycje służące umacnianiu rodziny (68 godzin), a najmniej - na audycje kształtujące postawy prozdrowotne (28 godzin). Z wyjątkiem radia zielonogórskiego, w którym nie nadawano audycji służących zwalczaniu patologii społecznych, w pozostałych programach nadawano wszystkie rodzaje wymienionych wyżej audycji.

Problematyka związana z umacnianiem rodziny, zwalczaniem patologii oraz propagowaniem postaw prozdrowotnych obecna była w audycjach publicystycznych oraz edukacyjno-poradniczych.

Kolejnym ustawowym obowiązkiem nadawców publicznych jest zapewnienie obecności w programach **audycji dla mniejszości narodowych i grup etnicznych**. W związku z wejściem w życie *Ustawy o mniejszościach narodowych i etnicznych oraz o języku regionalnym* (Dz. Ust. z dn. 31.01.2005), została znowelizowana również ustawa o radiofonii i telewizji w tym zakresie. Zgodnie z dokonaną zmianą, w art. 21 ust. 2 dodano punkt 8a, na podstawie którego programy publicznej radiofonii i telewizji zobowiązane są do: uwzględniania potrzeb mniejszości narodowych i etnicznych oraz społeczności posługującej się językiem regionalnym, w tym emitowania programów informacyjnych w językach mniejszości narodowych i etnicznych oraz języku regionalnym. Jednocześnie został uchylony dotychczasowy zapis w art. 21 ust. 2 pkt 9.

W 2005 roku, podobnie jak w latach poprzednich, Polskie Radio SA nie nadawało audycji adresowanych do mniejszości narodowych i etnicznych. Nie nadawano ich także w programach miejskich. Audycje tego typu były natomiast obecne w programach większości rozgłośni regionalnych.

W 2005 roku rozgłoszenie regionalne wyemitowały ogółem 985 godzin audycji uwzględniających potrzeby mniejszości narodowych i grup etnicznych, co stanowiło 0,7% rocznego czasu nadawania. Większość audycji nadawano w językach narodowych tych społeczności (726 godz. tj. 0,5%). Pozostałe audycje poświęcone mniejszościom (259 godz.,

tj. 0,2%) były nadawane w języku polskim. Szczegółowe dane dotyczące poszczególnych rozgłośni przedstawia poniższa tabela.

Rozgłoszenie regionalne	Audycje dla mniejszości narodowych w językach tych mniejszości		Audycje o mniejszościach narodowych w języku polskim		Ogółem	
	Godz.	%	Godz.	%	Godz.	%
Białystok	286	3,3%	9	0,1%	295	3,4%
Bydgoszcz	0	0,0%	10	0,1%	10	0,1%
Gdańsk	92	1,1%	32	0,4%	124	1,4%
Katowice	24	0,3%	23	0,3%	46	0,5%
Kielce	13	0,1%	0	0,0%	13	0,1%
Koszalin	34	0,4%	13	0,2%	47	0,5%
Kraków	23	0,3%	67	0,8%	90	1,0%
Lublin	0	0,0%	17	0,2%	17	0,2%
Łódź	0	0,0%	10	0,1%	10	0,1%
Olsztyn	50	0,6%	39	0,4%	89	1,0%
Opole	115	1,3%	26	0,3%	141	1,6%
Poznań	0	0,0%	0	0,0%	0	0,0%
Rzeszów	54	0,6%	0	0,0%	54	0,6%
Szczecin	26	0,3%	0	0,0%	26	0,3%
W-wa RDC	0	0,0%	1	0,0%	1	0,0%
Wrocław	10	0,1%	10	0,1%	20	0,2%
Zielona Góra	0	0,0%	2	0,0%	2	0,0%
SUMA	726	0,5%	259	0,2%	985	0,7%

Jak wynika z powyższych danych, audycje w językach narodowych mniejszości narodowych i etnicznych nadawane były w 11 rozgłoszeniach. W minionym roku najczęściej audycje w językach narodowych mniejszości adresowanych do mniejszości narodowych i grup etnicznych wyemitowała, tak jak w latach poprzednich, rozgłoszenia w Białymstoku (286 godz.), w której nadawano audycje w językach białoruskim, ukraińskim i litewskim. Najmniej audycje w językach narodowych nadano w programie Radia Wrocław (10 godz. w językach ukraińskim i łemkowskim). Język ukraiński obecny był także na antenach rozgłośni w Rzeszowie, Olsztynie, Krakowie i Koszalinie. Audycje w języku niemieckim nadawane były w rozgłoszeniach opolskiej, katowickiej i olsztyńskiej. Podobnie jak w latach poprzednich, w programach rozgłośni regionalnych obecne były również audycje w językach grup etnicznych. Radio Gdańsk i Radio Koszalin emitowały audycje w języku kaszubskim, natomiast w Opolu, nadawane były audycje w gwarze śląskiej.

Audycje o mniejszościach narodowych i etnicznych tworzone wyłącznie w języku polskim nadawano w rozgłoszeniach: w Zielonej Górze, Warszawie, Łodzi, Lublinie i Bydgoszczy.

Podobnie jak w latach poprzednich duży wysiłek programowy dotyczący emisji audycji uwzględniających potrzeby mniejszości narodowych i etnicznych podjęła rozgłośnia w Olsztynie - prawie trzy razy więcej tego rodzaju audycji niż w programie regionalnym (50 godzin rocznie) zawierał program emitowany przez dodatkowy nadajnik w Miłkach (135 godzin rocznie).

Nadawcy publiczni mają również obowiązek tworzenia i rozpowszechniania **audycji oświatowych dla szkół i innych placówek oświatowo-wychowawczych** (art. 25 ust. 2).

Polskie Radio SA

W 2005 roku zgodnie z porozumieniem zawartym z Ministerstwem Edukacji Narodowej w sprawie sposobu realizacji treści oświatowych (edukacyjnych) przez Polskie Radio SA, były one nadawane we wszystkich programach Polskiego Radia.

W ubiegłym roku nadano 1772 godziny audycji oświatowych, co stanowiło 3,3% łącznego czasu emisji czterech programów. Przeciętnie nadawano około 34 godziny tygodniowo tego typu audycji. Szczegółowe dane dotyczące audycji oświatowych przedstawia poniższa tabela.

Programy PR SA	Audycje oświatowe	
	liczba godzin	%
Program 1	310	3,5%
Program 2	175	2,0%
Program 3	131	1,5%
Radio BIS	1156	13,2%
Razem	1772	3,3%
Przeciętna liczba godzin w tygodniu:	34,1	

Najwięcej czasu antenowego na emisję tych audycji przeznaczyło Radio BIS - około 13% rocznego czasu nadawania. Najmniej audycji oświatowych nadano w ubiegłym roku w Programie 3 (1,5%).

W porównaniu z 2004 rokiem liczba audycji oświatowych zwiększyła się ponad trzykrotnie (nadano o 1365 godzin audycji oświatowych więcej). Tendencja wzrostowa dotyczyła każdego z czterech programów. Największy wzrost udziału tych audycji zanotowano w Radiu BIS, gdzie nadano ich osiem razy więcej niż w roku 2004.

W audycjach oświatowych nadawanych w czterech Programach Polskiego Radia obecna była różnorodna tematyka. Poruszano w nich zagadnienia związane z prawem, kulturą oraz problematyką Unii Europejskiej. W Programie 1, w cyklu *Europa - kultura i prawo*, prezentowano europejski dorobek kulturowy i cywilizacyjny - różnorodność europejskiej kultury, możliwości realizacji kulturowej misji Europy, sposoby, jakimi instytucje europejskie wspierają różnorodne wydarzenia i nurty na Starym Kontynencie. W Programie 3, w cyklu *Poradnik prawny*, prezentowano istotne praktyczne zagadnienia prawne ze szczególnym uwzględnieniem kwestii dostosowywania polskiego prawa do prawa Unii Europejskiej. W cyklu: *Europejczyk - obywatel świata*, nadawanym w programie Bis, omawiano możliwości, prawa i obowiązki wynikające z posiadania statusu obywatela UE. Poruszano także problem ochrony praw młodzieży, kwestie z zakresu systemu prawnego w Polsce i Unii Europejskiej. Na antenie PR BIS emitowano także naukę języka angielskiego dla dzieci (*Zygzak z kredką*).

W programie PR BIS audycje oświatowe poruszały również tematykę informatyczną i medialną. Nadano cykl *Edukacja medialna przez Internet*, skierowany do absolwentów szkół wyższych rozpoczynających pracę w zawodzie, studentów oraz nauczycieli.

Ostatnią, poruszaną w audycjach oświatowych nadawanych na antenach Polskiego Radia, grupą tematów była edukacja przyrodnicza i techniczna. Audycje te skierowane były do nauczycieli, uczniów szkół ponadgimnazjalnych i studentów. W Jedyńce był to m.in. cykl: *Wiadomości naukowe* - w którym prezentowano współczesne zastosowanie osiągnięć naukowych w podstawowych dziedzinach gospodarki oraz w medycynie. W Dwójce: *Wieczór ważnych pytań* - cykl debat prezentujących humanistyczny wymiar współczesnych badań przyrodniczych. W programie PR BIS nadawano m.in. cykl *Hity naukowe*, poświęcony zagadnieniu najnowszych odkryć w różnych dziedzinach wiedzy i nauki.

Formy realizacji audycji oświatowych były uzależnione od wieku adresatów oraz od podejmowanych tematów. Nadawano: magazyny edukacyjno-publicystyczne, konkursy z udziałem słuchaczy, wykłady i dyskusje z udziałem ekspertów, audycje poradnicze.

Rozgłośnie regionalne radia publicznego

Spośród 17 rozgłośni regionalnych radia publicznego audycje oświatowe emitowało 10 rozgłośni (w roku 2004 - 9 rozgłośni). W ubiegłym roku nadano łącznie 1209 godzin audycji oświatowych, co stanowiło 0,8% łącznego czasu emisji programu we wszystkich rozgłośniach. Przeciętnie nadawano około 23 godzin tygodniowo tego typu audycji. Szczegółowy wykaz przedstawia tabela poniżej.

Programy PR SA	Audycje oświatowe	
	liczba godzin	%
Białystok	400	4,6%
Bydgoszcz	11	0,1%
Gdańsk	0	0,0%
Katowice	0	0,0%
Kielce	6	0,1%
Koszalin	0	0,0%
Kraków	8	0,1%
Lublin	0	0,0%
Łódź	148	1,7%
Olsztyn	0	0,0%
Opole	302	3,5%
Poznań	80	0,9%
Rzeszów	0	0,0%
Szczecin	115	1,3%
W-wa RDC	0	0,0%
Wrocław	75	0,9%
Zielona Góra	65	0,7%
Razem	1209	0,8%
Przeciętna liczba godzin w tygodniu:	23,3	

Największy udział audycje te miały w programach Radia Białystok (4,6%) i Radia Opole (3,5%). W porównaniu z 2004 rokiem zwiększył się udział tych audycji w programie rozgłośni opolskiej (o 1%) i zielonogórskiej (o 0,6%), zmniejszył się natomiast w programie rozgłośni łódzkiej (o 0,8%). W roku poprzednim nie nadawano tych audycji w rozgłośni wrocławskiej.

W audycjach oświatowych podejmowano różnorodną tematykę adresowaną przede wszystkim do dzieci i młodzieży. Popularyzowano wiedzę o regionie i Unii Europejskiej. Nadawano także poradniki dotyczące m.in. poprawnej polszczyzny oraz lekcje języków obcych. Ponadto popularyzowano różne dziedziny wiedzy, nauki i techniki (m.in. historii, historii regionu, ekologii, geografii). Wśród audycji oświatowych znalazły się także audycje adresowane do dorosłych słuchaczy poświęcone m. in. profilaktyce i promocji zdrowia.

Powyższe audycje realizowane były poprzez różne formy radiowe (np.: wykłady, magazyny i reportaże).

Programy miejskie rozgłośni regionalnych radia publicznego

Spśród 4 programów miejskich audycje oświatowe emitowano tylko w radiu wrocławskim. W ubiegłym roku nadano łącznie 25 godzin audycji oświatowych, czyli przeciętnie około 0,5 godziny tygodniowo. Były to magazyny kulturalne, lekcje języków obcych (m. in. czeskiego i japońskiego), audycje dotyczące historii Polski i miasta, magazyn ekonomiczny z udziałem ekspertów.

Realizacja przez Polskie Radio SA i rozgłoszenie regionalne przepisów art. 15 ust. 2 ustawy o radiofonii i telewizji

Zgodnie z zapisami znowelizowanej ustawy o radiofonii i telewizji nadawcy radiowi są zobowiązani do nadawania minimum 33% utworów słowno-muzycznych wykonywanych w języku polskim w kwartalnym czasie nadawania utworów słowno-muzycznych w programie.

Polskie Radio SA

Analiza danych nadesłanych przez Polskie Radio SA wykazała, że w 2005 roku nadawca tylko częściowo wywiązał się z obowiązku określonego w art. 15 ust. 2 ustawy. Szczegółowe dane na ten temat przedstawiono w tabeli poniżej:

Programy PR SA	I kwartał	II kwartał	III kwartał	IV kwartał
Program 1	43%	64%	48%	56%
Program 2	23%	27%	21%	29%
Program 3	28%	35%	36%	36%
Radio BIS	32%	33%	36%	37%
Radio Polonia	98%	99%	99%	99%

Jak wynika z powyższych danych, ustawowy obowiązek przez cały ubiegły rok był realizowany tylko w Programie 1 oraz Radiu Polonia. Udział utworów słowno-muzycznych wykonywanych w języku polskim w Programie 1 był dużo wyższy niż ustawowe minimum i

wynosił od 43% do 64%. Natomiast w Radiu Polonia nadawano niemal wyłącznie utwory słowno-muzyczne w języku polskim (na poziomie 98-99%).

W Programie 3 oraz Radiu BIS udział tych utworów nie osiągnął ustawowego minimum w pierwszym kwartale (Program 3: 28% i Radio BIS: 32%). Jednak w pozostałych trzech kwartałach ubiegłego roku w obydwu programach udział utworów słowno-muzycznych wykonywanych w języku polskim kształtował się na poziomie 33-37%, a więc ustawowy obowiązek był realizowany.

W Programie 2 kwota utworów słowno-muzycznych w języku polskim ani razu nie osiągnęła określonego przez ustawę poziomu. Ich udział kształtował się na poziomie 23-29% we wszystkich kwartałach ubiegłego roku.

Rozgłośnie regionalne radia publicznego

W 2005 roku wszystkie rozgłośnie regionalne realizowały obowiązki wynikające z art. 15 ust. 2 ustawy. Szczegółowe dane na ten temat przedstawiono w tabeli poniżej.

Rozgłośnie regionalne	I kwartał	II kwartał	III kwartał	IV kwartał
Białystok	55%	56%	60%	59%
Bydgoszcz	36%	35%	34%	35%
Gdańsk	41%	43%	44%	43%
Katowice	35%	36%	36%	33%
Kielce	43%	41%	34%	41%
Koszalin	34%	33%	33%	34%
Kraków	33%	34%	36%	34%
Lublin	34%	35%	34%	35%
Łódź	36%	37%	34%	33%
Olsztyn	38%	37%	37%	37%
Opole	35%	38%	35%	36%
Poznań	47%	45%	48%	45%
Rzeszów	43%	43%	43%	46%
Szczecin	33%	33%	34%	33%
W-wa RDC	33%	33%	33%	34%
Wrocław	44%	46%	35%	40%
Zielona Góra	34%	34%	37%	35%

Udział utworów słowno muzycznych w języku polskim kształtował się w ubiegłym roku w programach rozgłośni regionalnych na poziomie od 33% do 60%. Minimalny wymagany wymiar (33-34% we wszystkich kwartałach) utwory te osiągnęły w programach w Koszalinie, Szczecinie i Warszawie. W trzech rozgłosniach - gdańskiej, poznańskiej i wrocławskiej - udział tych utworów utrzymywał się na wysokim poziomie (powyżej 40% we wszystkich kwartałach). Najwięcej utworów słowno-muzycznych w języku polskim nadawano w Radiu Białystok (na poziomie 55-60%).

Programy miejskie rozgłośni regionalnych radia publicznego

W 2005 roku programy miejskie tylko częściowo realizowały obowiązki wynikające z art. 15 ust. 2 ustawy. Szczegółowe dane na ten temat przedstawiono w tabeli poniżej.

Programy miejskie	I kwartał	II kwartał	III kwartał	IV kwartał
Gorzów Wielkopolski	21%	25%	35%	37%
Słupsk	41%	41%	39%	39%
Wrocław	33%	33%	22%	33%
Zielona Góra	9%	13%	37%	33%

Ustawowy obowiązek, jak przedstawiono w tabeli, przez cały ubiegły rok był realizowany tylko w programie słupskim. Udział utworów słowno-muzycznych wykonywanych w języku polskim utrzymywał się w tym programie na poziomie 39-41%.

W programie wrocławskim udział tych utworów nie osiągnął ustawowego minimum w III kwartale (22%). W pozostałych trzech kwartałach ubiegłego roku udział utworów słowno-muzycznych wynosił 33%, a więc ustawowy obowiązek był realizowany.

W programach gorzowskim i zielonogórskim kwota utworów słowno-muzycznych w języku polskim osiągnęła określony przez ustawę poziom (33-37%) w dwóch kwartałach.

II. TELEWIZJA I RADIOFONIA KONCESJONOWANA

1. Koncesjonowanie jako element ład medialnego – obowiązki nadawców

Najwyższa Izba Kontroli dokonała oceny działalności Krajowej Rady Radiofonii i Telewizji w zakresie dotyczącym prowadzonych w latach 2001 – 2003 postępowań koncesyjnych w sprawach rozpowszechniania programów radiowych i telewizyjnych i przedstawiła do realizacji wnioski pokontrolne. Dotyczyły one głównej mierze treści ustalanych przez KRRiT w koncesjach obowiązków nadawców w sferze programowej i regulacji stosunków właścicielskich w spółkach koncesjonariuszy oraz obowiązków informacyjnych związanych z przekształceniami w tych spółkach.

Zgodnie z zaleceniami NIK Krajowa Rada dokonała analizy podstaw prawnych do określania w koncesjach sposobu realizacji programu oraz podsumowała wyniki monitoringu programów radiowych, dokonując oceny oferty programowej dostępnej odbiorcy. Posiadając wiedzę w zakresie faktycznego sposobu rozumienia przez nadawców nałożonych nań obowiązków programowych w koncesjach oraz biorąc pod uwagę możliwości organizacyjne i ekonomiczne stacji radiowych działających na różnych rynkach reklamowych, KRRiT przystąpiła do opracowania nowych propozycji w tym zakresie. Wynikiem tych prac było przygotowanie projektu zapisów koncesyjnych dotyczących sposobu realizacji przez nadawców deklarowanego we wniosku o udzielenie koncesji charakteru programu oraz przedstawionych tamże w formie opisu audycji oraz tygodniowego układu ramowego zamiarów, które zostały ocenione w postępowaniu administracyjnym przez organ koncesyjny jako spełniające kryteria ustawy o radiofonii i telewizji a w szczególności art. 36 ust. 1 pkt 1.

Projekty, uwzględniające różnorodność programów pod względem ich charakteru i obszaru nadawania, zostały przedstawione do konsultacji publicznych w lipcu/sierpniu 2005 roku. Projekty nowych zapisów programowych, po uwzględnieniu dotychczasowych wyników konsultacji, zostały ponownie poddane opinii zainteresowanych jako część składowa konsultowanego w grudniu dokumentu programowego KRRiT „Obrona lokalności i demokracji lokalnej – strategia działania KRRiT na rzecz ochrony lokalnego charakteru i pluralizmu oferty programowej w lokalnych mediach elektronicznych”

Do końca ubiegłego roku Krajowa Rada nie zakończyła prac nad przyjęciem stanowiska w sprawie zapisów programowych w koncesjach, należy jednak odnotować fakt, że niektórzy nadawcy (grupa AGORA S.A) przyjęli propozycje KRRiT, czego świadectwem jest złożenie wniosków o zmiany w koncesjach polegające na dostosowaniu ich treści do założonych standardów.

Niektóre wnioski i zalecenia pokontrolne NIK w kwestii zapisów programowych, w związku z nowelizacją ustawy o radiofonii i telewizji w wyniku wejścia w życie ustawy o swobodzie działalności gospodarczej częściowo stały się nieaktualne. W szczególności dotyczy to wszystkich postępowań zapoczątkowanych ogłoszeniem Przewodniczącego KRRiT, w którego treści zostały doprecyzowane warunki przyszłej koncesji w sferze programu – tak jak wymaga tego obecnie art. 34 ust. 1a ustawy o radiofonii i telewizji. Każdy wnioskodawca ubiegający się o udzielenie koncesji, składając wniosek może podjąć decyzję czy zamierza rozpowszechniać program na warunkach określonych w Ogłoszeniu. W tej sytuacji bezzasadne jest kwestionowanie treści zapisów wydanej koncesji w zakresie programowym.

Realizując zalecenia NIK Krajowa Rada dokonała także prawnej analizy zapisów koncesyjnych dotyczących regulacji stosunków właścicielskich w spółkach koncesjonariuszy oraz obowiązków informacyjnych związanych z przekształceniami w tych spółkach. Krajowa Rada przyjęła stanowisko w sprawie zmiany dotychczasowej praktyki, rezygnując z niektórych zapisów i precyzując definicję pojęcia utraty kontroli nad wykonywaniem koncesji, opartą na przepisach Kodeksu Spółek Handlowych. Stanowisko KRRiT zostało podane do publicznej wiadomości, do nadawców skierowana została informacja o możliwości zmiany koncesji poprzez dostosowanie jej treści do obecnie stosowanych standardów. Wielu nadawców skorzystało już z tej możliwości, a kolejni składają wnioski o dokonanie takiej zmiany. Nowy wzór zapisów własnościowych, właściwie umocowany w przepisach prawa zyskał akceptację większości spółek wykonujących koncesję.

2. Kształt koncesjonowanego rynku audiowizualnego

Rynek radiowy

Podobnie jak rynek telewizyjny, radiofonia koncesjonowana w Polsce strukturalnie nie ulega istotnym przeobrażeniom. Największe zmiany następują w sektorze lokalnym, który od 1999 roku podlega procesom koncentracji z udziałem dużych grup kapitałowych.

Działający od 1993 roku nadawcy ogólnokrajowi RMF FM i Radio ZET oraz nadawca społeczny Radio Maryja obejmują swoim zasięgiem ponad 80 % ludności kraju.

Nadawcy ponadregionalni, mimo stopniowego pozyskiwania nowych stacji nadawczych, ze względu na brak wolnych częstotliwości, nadal nie osiągnęli planowanego stopnia rozwoju, który zakłada dotarcie do mieszkańców wszystkich większych miast w Polsce. WaWa dysponuje obecnie 17 stacjami nadawczymi, TOK FM – 10, Radiostacja – 11. Programy RMF Classic – 5, Radio Jazz – 2, ze względu na ograniczone możliwości dobrania nowych częstotliwości w dużych miastach, docierają do bardzo niewielkiej grupy odbiorców.

Obecnie na lokalnych rynkach radiowych działa 201 nadawców. Większość z nich (159) funkcjonuje w ramach powiązań własnościowych, programowych i reklamowych tworzonych przez silne grupy medialne.

Obecnie ze spółką ESKA S.A. powiązanych jest 37 koncesjonariuszy, a ze spółką AGORA S.A. – 28. W niektórych miastach (Warszawa, Poznań, Katowice, Kraków, Wrocław, Łódź, Opole,) grupy te dysponują więcej niż jedną stacją nadawczą.

Z projektem spółki Ad.point, należącej do brokera reklamy radiowej CR Media powiązanych jest obecnie 14 stacji, z czego tylko 5 stacji (Kraków, Warszawa, Katowice x 2,

Kielce) działa na dużych rynkach. Programy tworzone przez grupę Ad.point obecne są szczególnie w aglomeracji śląskiej (2 stacje: PLANETA i AntyRadio). Grupa rozpoczęła również realizację programu wyspecjalizowanego z muzyką jazzową w Katowicach (NRJ) oraz programu dla środowiska akademickiego w Kielcach (PLANETA)

Swoją działalność na rynku radiofonii lokalnej zakończyła grupa związana ze spółką Y-Radio. Udziały należące do Y-Radio, w 3 spółkach wykonujących koncesje na nadawanie programów lokalnych, kupiły Multimedia związane z RMF FM tworząc między innymi na tej bazie nową grupę RMF MAXXX. Program pod tą nazwą obecny jest w 8 miastach.

Archidiecezje i diecezje Kościoła Katolickiego, zakony i parafie dysponują 44 koncesjami. Działają one samodzielnie (24 stacje) lub w powiązaniu z dwoma spółkami producenckimi tworzącymi sieci: PLUS (12 stacji) i VOX (8 stacji).

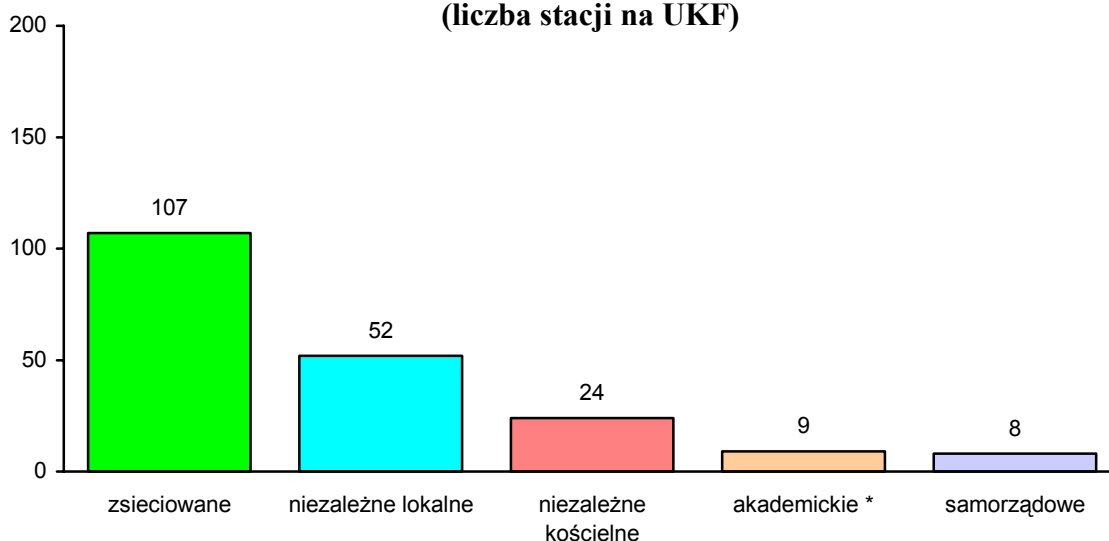
Do odbiorów innych wyznań swoją ofertę kierują 3 rozgłośnie: Fundacja Wzajemnej Pomocy Chrześcijańskiej „Radio Mazury” (stacja międzywyznaniowa – wyznania katolickie, protestanckie i prawosławne), Radio CCM na Śląsku i Śląsku Cieszyńskim (do środowisk ewangelickich) oraz Radio Ortodoxia z Białegostoku (do wyznawców religii prawosławnej).

Odrębną grupą wśród nadawców lokalnych są stacje akademickie. Program skierowany do środowisk akademickich tworzony jest w 10 miastach (Białystok, Lublin, Rzeszów, Kraków, Poznań, Zielona Góra, Łódź, Olsztyn, Kielce, Warszawa). Większość z nich tworzą i rozpowszechniają zespoły redakcyjne powołane przez szkoły wyższe pod bezpośrednim nadzorem rektora.

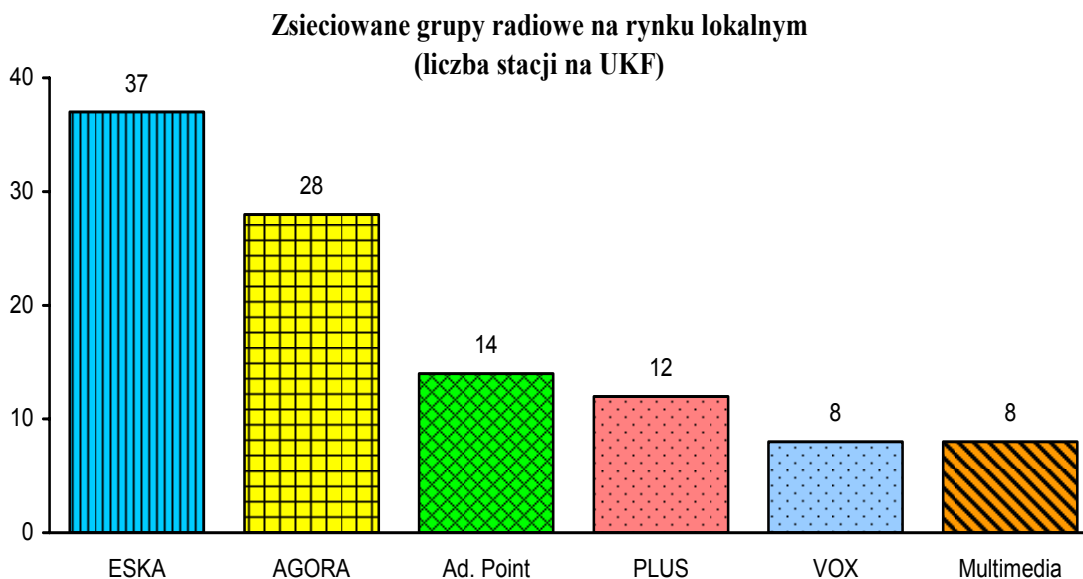
W tworzenie programów lokalnych w 8 miastach zaangażowane są samorządy terytorialne. Koncesje te realizowane są przez spółki gminne, związki gmin lub ośrodki i domy kultury w ich zarządzie.

Pozostali samodzielni nadawcy lokalni tworzą grupę 52 stacji. Zdecydowana większość z nich rozpowszechnia programy na mniejszych rynkach. Tylko 15 samodzielnych stacji radiowych o zasięgu lokalnym nadaje program w miastach powyżej 200 tys. mieszkańców (w tym dwie w Warszawie i dwie w Łodzi).

**Obecność grup radiowych na rynku lokalnym
(liczba stacji na UKF)**

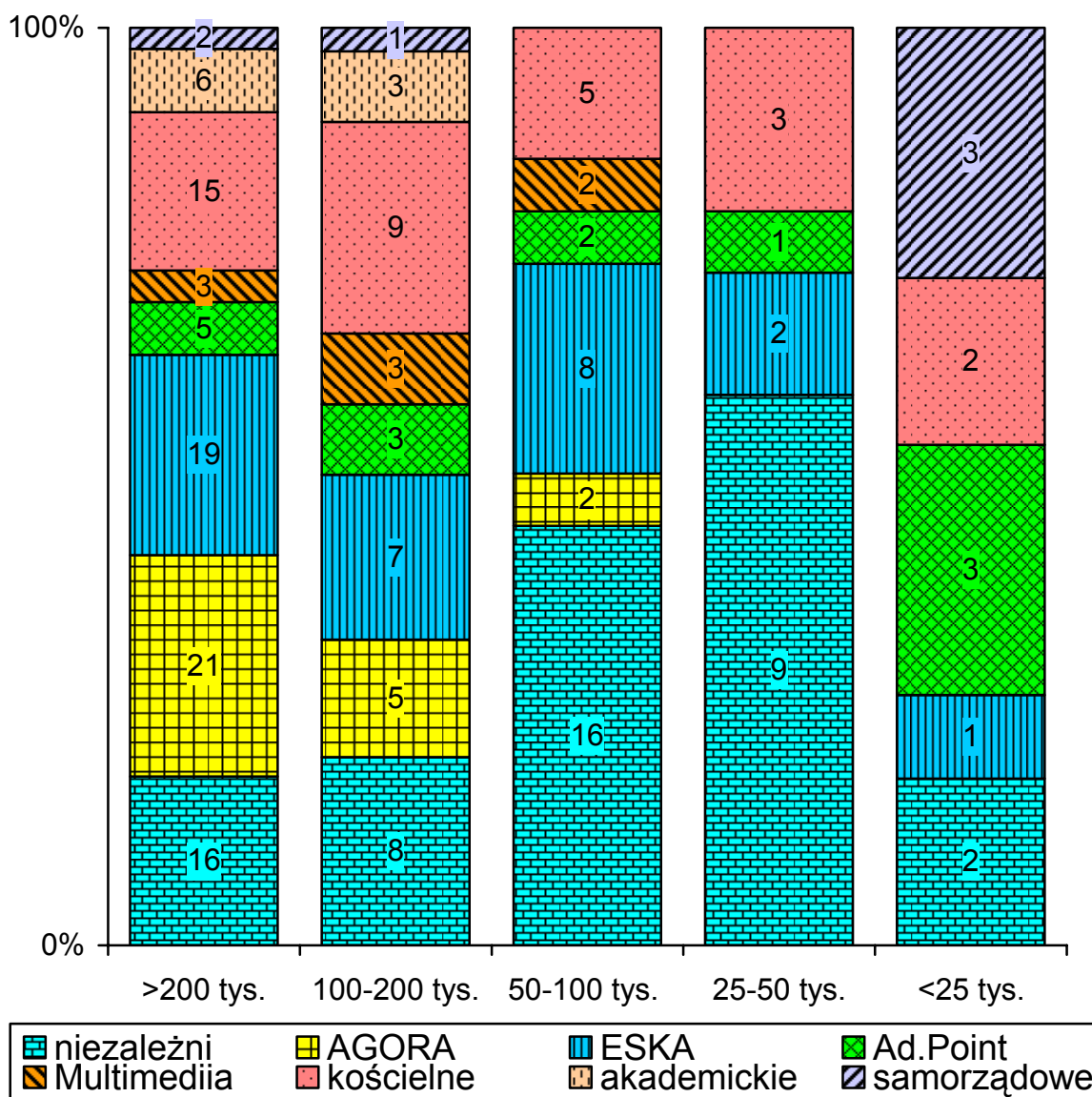
* Na wykresie podano liczbę 9 stacji akademickich ze względu na fakt, że jedna stacja nadająca program o tym charakterze należy do grupy Ad.point.

Niezależni nadawcy lokalni próbują racjonalizować wydatki związane z tworzeniem wysokonakładowego programu z udziałem tematyki lokalnej oraz zwiększyć udział przychodów z reklam ogólnokrajowych poprzez włączanie się do pakietów programowo-reklamowych lub tylko reklamowych tworzonych przez RRM – dom sprzedaży Eurozetu – właściciela Radia ZET. Nieliczne próby współpracy na poziomie lokalnym i regionalnym (np. Radio Gra – pod tą nazwą działają 4 stacje – w Bydgoszczy, Toruniu, Inowrocławiu i Włocławku; Radio Bielsko i Mega FM nadające na obszarze aglomeracji śląskiej i Beskidu Śląskiego; Radio Maks w Tarnowie i Bochni, Radio Jard i Jard II w Białymstoku adresowane do różnych grup wiekowych) mają charakter incydentalny w porównaniu z ekspansją sieci. Współpraca i proces własnej konsolidacji nadawców lokalnych poza sieciami rozpoczął się zbyt późno.

Chcąc porównać warunki konkurencji sieci stacji lokalnych z samodzielnymi nadawcami lokalnymi należy przyjrzeć się jak wygląda reprezentacja poszczególnych grup na rynkach o różnym stopniu głębokości.

Obecność grup nadawców na rynkach reklamy lokalnej o różnej głębokości (liczby pokazują ilość stacji na UKF)

Sytuację na rynku radiofonii lokalnej KRRiT przedstawiła szczegółowo w dokumencie „Obrona lokalności i demokracji lokalnej – strategia działania Krajowej Rady Radiofonii i Telewizji na rzecz ochrony lokalnego charakteru i pluralizmu oferty programowej w lokalnych, mediach elektronicznych” umieszczonej na stronie internetowej o adresie www.krrit.gov.pl.

Zasięgi techniczne grup radiowych oraz ich rozmieszczenie przedstawione są na mapach.

Rynek telewizyjny

Rynek telewizyjny nie może się już rozwijać poprzez uruchamianie nowych programów nadawanych drogą naziemną w sposób analogowy. Jego rozwój został wstrzymany ze względu na brak wolnych kanałów telewizyjnych do wykorzystania w tym systemie. W zasadzie nie jest także możliwe zwiększenie obszaru nadawania programów istniejących poprzez uruchamianie nowych analogowych nadajników naziemnych.

Istotne zmiany w ofercie programowej dostępnej widzom drogą naziemną nastąpią prawdopodobnie dopiero w chwili uruchomienia cyfrowego nadawania naziemnego.

Obecny kształt rynku telewizyjnego w 2005 roku nie uległ istotnym przeobrażeniom, nadal jedyną ogólnokrajową siecią obejmującą powyżej 85 % ludności kraju pozostaje Telewizja POLSAT.

TVN i TV 4 - ponadregionalne programy uniwersalne, drogą naziemną, nie docierają nawet do połowy Polaków. Sieć naziemnych stacji nadawczych TVN pozwala na dotarcie do około 42,5 % Polaków, zaś warunki techniczne koncesji TV 4 umożliwiają odbiór około 18,8 % mieszkańców. Zasięg programu TV 4 zwiększają, o 6,4 % mieszkańców Polski, koncesje wydane spółce Telewizja ODRA Sp. z o.o (poza 2 godzinny program lokalny) we Wrocławiu, Świdnicy, Opolu, Gorzowie Wielkopolskim, Zielonej Górze, Jeleniej Górze, Głogowie, Legnicy, Lubinie. Podobnie obszar nadawania programu TVN uzupełnia, o 0,6 % mieszkańców Polski, koncesja wydana spółce NTL-TED Sp. z o.o. z Radomska, w czasie gdy nie są tam emitowane programy lokalne.

TVN S.A. systematycznie buduje swoją pozycję wśród widzów, podejmując bezpośrednio konkurencję w nadawcą ogólnokrajowym mimo znacznie gorszych możliwości technicznych swojej sieci. TV 4 związany współpracą programową i sprzedażą czasu reklamowego z Telewizją POLSAT stanowi jedynie uzupełnienie jej oferty programowej.

Telewizja PULS Sp. z o.o. dysponuje zasięgiem około 15,9 % mieszkańców, program o charakterze wyspecjalizowanym społeczno-religijnym na zlecenie nadawcy i pod jego kontrolą realizuje na podstawie umowy producenckiej spółka Antena 1, także powiązana z Telewizją POLSAT.

Programy wymienionych wyżej nadawców dostępne są także dla abonentów satelitarnych „platform cyfrowych” (CYFRA+ i POLSAT CYFROWY) oraz znajdują się w ofercie podstawowej większości sieci telewizji kablowej, co znacznie zwiększa możliwości dotarcia tych programów do odbiorców.

Satelitarne „platformy cyfrowe” działające w Polsce od 8 lat systematycznie rozwijają zarówno pakiet oferowanych widzom programów jak również sieć swoich abonentów. Zgodnie z danymi przedstawianymi przez operatorów tych platform, na koniec 2005 roku, liczba abonentów wynosiła w przypadku CYFRA+ około 700.000, a w przypadku POLSATU CYFROWEGO 500.000 – czyli łącznie około 1.200.000 abonentów.

Na obu platformach dostępne są także programy telewizji publicznej łącznie z nowym koncesjonowanym kanałem TVP KULTURA, trwa jednak spór pomiędzy operatorami a Telewizją Polską S.A. w sprawie ewentualnych opłat z tego tytułu ponoszonych przez operatora. W związku z długością i złożonością tego sporu, wydaje się, że sprawy dostępności programów telewizji publicznej, również na platformie satelitarnej, powinny być uregulowane ustawowo (po wzięciu pod uwagę argumentacji obu stron, interesu odbiorcy oraz rozwiązań stosowanych w innych krajach europejskich).

Obydwu operatorom „platform” udało się poprawić wyniki finansowe i obie spółki podały informacje, że zanotowały zysk na koniec 2005 roku.

Nowe polskie programy satelitarne tworzone są głównie z myślą o rozprowadzaniu na „platformach cyfrowych” oraz sieciach telewizji kablowej. Część z nich nadawanych jest przez właścicieli platform - CANAL+Cyfrowy Sp. z o.o. posiada 7 koncesji na nadawanie programów satelitarnych, Telewizja POLSAT S.A. (mająca tego samego głównego udziałowca co spółka CYFROWY POLSAT S.A.) posiada 5 koncesji (w tym 2 nowe).

Dużą grupę koncesjonowanych programów satelitarnych rozprowadzanych na „platformach cyfrowych” i w sieciach kablowych stanowią programy tworzone przez spółki grupy TVN (TVN Sp. z o.o., TVN - 24 Sp. z o.o., TVN TURBO Sp. z o.o.). Spółki te posiadają koncesje na rozpowszechnianie 8 programów satelitarnych (w tym 2 nowe). Są to programy TVN 24, TVN GRA, TVN MED, TVN METEO, TVN SIEDEM, TVN STYLE, TVN TURBO oraz program dla zagranicy TVN INTERNATIONAL. 5 z tych programów obecnych jest na obydwu satelitarnych „platformach cyfrowych”.

Oferta polskich programów, dostępnych dla odbiorców posiadających indywidualne zestawy satelitarne lub będących abonentami satelitarnych „platformach cyfrowych” bądź sieci telewizji kablowej, systematycznie rośnie. Wzrost liczby programów nie był w 2005 jednak gwałtowny, a powstawaniu nowych programów towarzyszy również zaprzestanie nadawania przez niektórych nadawców (głównie z powodu kłopotów finansowych). Do KRRiT wpłynęło 7 nowych wniosków o udzielenie koncesji na satelitarne rozpowszechnianie programów (w tym 2 złożone przez Telewizję Polską S.A. oraz 3 przez nowy podmiot nie nadający jeszcze programów – spółkę C.K.TV. Agencja Reklamowa Sp. z o.o.).

Oprócz polskich programów satelitarnych odbiorcy mają również dostęp do programów zagranicznych nadawanych w języku polskim.

Wśród 37 koncesjonowanych przez KRRiT, programów satelitarnych aż 28 programów znajduje się przynajmniej na jednej z satelitarnych platform cyfrowych.

Wśród wymienionych 28 programów obecnych na satelitarnych platformach cyfrowych 24 znajduje się na platformie CYFRA+, 15 na platformie POLSAT CYFROWY. Większość programów nadawców satelitarnych nie związanych z właścicielami platform obecnych jest na obu platformach (10 programów).

Wśród 37 programów satelitarnych koncesjonowanych przez KRRiT zdecydowaną większość stanowią programy wyspecjalizowane – 32 (z czego obecnie nadawanych jest 27 programów). Wśród 5 koncesji na rozpowszechnianie programów o charakterze uniwersalnym 2 koncesje satelitarne dotyczą programów nadawanych naziemnie na podstawie odrębnych koncesji („TV 4” i „TVN”).

Najwięcej grupę programów wyspecjalizowanych tworzą programy filmowe i rozrywkowe (5 rozrywkowych, 5 filmowych, 1 rozrywkowo-filmowy) oraz sportowe – 4.

Specjalizacja programów jest bądź tematyczna - programy poświęcone motoryzacji, pogodzie, informacji i publicystyce, kulturze i sztuce, medycynie i zdrowiu, edukacji i poradnictwu, ekonomii, filmom dokumentalnym, bądź ze względu na odbiorcę – programy dla dzieci, programy dla kobiet, programy dla mężczyzn. Jeden program poświęcony jest wyłącznie telesprzedazy.

Rynek telewizji kablowych

Obecnie zarejestrowanych, tj. wpisanych do rejestru Przewodniczącego KRRiT, obejmującego programy rozprowadzane w sieciach telewizji kablowej, jest ponad 600 operatorów. Operatorzy ci zarządzają ok. 4,5 mln gniazd abonenckich, a ich możliwości szacuje się na ok. 7 mln. Liczba gospodarstw domowych w Polsce wynosi ok. 13 mln, z czego prawie 2,5 mln korzysta z indywidualnych zestawów do odbioru telewizji satelitarnej. Łącznie dostęp do programów satelitarnych ma więc prawie 50 % ludności naszego kraju.

Oprócz rozprowadzania programów, wytworzonych przez innych nadawców, operatorzy kablowi nadają też często, na podstawie uzyskanej koncesji, własny program. Dotychczas Przewodniczący KRRiT wydał 330 koncesji na rozpowszechnianie programów w sieciach telewizji kablowej, w tym 7 na program radiowy:

- 1 – w 1993 roku,
- 39 – w 1994 roku,
- 34 – w 1995 roku,
- 28 – w 1996 roku,
- 27 – w 1997 roku,
- 32 – w 1998 roku,
- 11 – w 1999 roku,
- 18 – w 2000 roku,
- 12 – w 2001 roku,
- 19 – w 2002 roku,
- 30 – w 2003 roku,
- 35 – w 2004 roku,
- 36 – w 2005 roku.

Przewodniczący KRRiT wydał też 79 decyzji o rozszerzeniu koncesji na rozpowszechnianie programów (w tym 4 w 2005 roku), zwiększając ich zasięg o kolejne sieci telewizji kablowej.

Polska jest trzecim, co do wielkości rynkiem telewizji kablowych w Europie i bez wątpienia najbardziej dynamicznym. Z usług około 15 firm telewizji kablowej w Polsce korzysta ponad 3,5 mln abonentów.

Oferta programowa operatorów sieci telewizji kablowej

W okresie sprawozdawczym Przewodniczący KRRiT wydał 327 postanowień o wpisie do rejestru programów rozprowadzanych w sieciach telewizji kablowej. Natomiast od początku prowadzenia rejestru Przewodniczący KRRiT wydał 5437 postanowień o wpisie do rejestru programów rozprowadzanych w sieciach telewizji kablowej.

Nadal powiększa się oferta programowa dostępna w sieciach telewizji kablowej. Obecnie można uzyskać wpis na ponad 400 programów dostępnych drogą satelitarną lub w sieciach telewizji kablowych, z czego ponad 50 emitowanych jest w języku polskim. W 2005 roku w zgłoszeniach o rejestrację pojawiły się nowe programy dostępne drogą

satelitarną, koncesjonowane przez KRRiT: TVP Kultura, TVN Gra, Polsat Sport, Playboy Polska oraz Edusat Bis i Edusat Bis2 a także TVN MED.

Powiększenie oferty programowej, dostępnej w sieciach telewizji kablowej, umożliwia operatorom naturalne pozyskiwanie środków na rozwój sieci (podnoszenie opłat). Jednocześnie jednak wzrost abonamentu wywołuje protesty ze strony odbiorców, zwłaszcza w momencie likwidowania przez spółdzielnie mieszkaniowe możliwości korzystania z anten zbiorczych (w takim przypadku następuje przymus korzystania z usług operatora sieci telewizji kablowej). Problem ten potwierdzają liczne skargi napływające do Krajowej Rady Radiofonii i Telewizji. Nie ma przepisów chroniących obywateli przed działalnością administracji domów mieszkalnych, które podpisują umowy z operatorami telewizji kablowych. Ustawa o radiofonii i telewizji nie daje kompetencji KRRiT w zakresie obowiązku dostarczania przez operatorów telewizji kablowych darmowych pakietów, złożonych z programów rozpowszechnianych drogą rozsiewczą – naziemną, które byłyby dostępne za pomocą tradycyjnych anten.

Obecne nasycenie rynku wysokiej jakości programami nie daje gwarancji, że po pojawieniu się na rynku nowego programu będzie on automatycznie wprowadzany do oferty operatorów sieci kablowych. Dodatkowo wzrasta liczba decyzji o pozostawieniu zgłoszenia bez rozpoznania ze względu na nieuzupełnienie braków w zgłoszeniach. W okresie sprawozdawczym wydano 108 decyzji o pozostawieniu zgłoszenia bez rozpoznania, podczas gdy w okresie od kwietnia 2004 roku do marca 2005 roku – 57 takich decyzji. Z tego powodu bardzo trudno przewidzieć wpływy z tytułu opłat za wpisy do rejestru programów rozprowadzanych w sieciach kablowych. Jest to przyczyna znaczącego spadku wpływów budżetowych z tego tytułu.

Lokalne programy w sieciach telewizji kablowej

Operatorzy telewizji kablowych, poza rozprowadzaniem programów wytworzonych przez innych nadawców, coraz chętniej rozpowszechniają własne programy koncesjonowane. W świetle doświadczeń KRRiT, koncesje takie są udzielane na programy emitowane od 30 minut w tygodniu, do kilku godzin dziennie – rzeczywisty czas emisji jest najczęściej dłuższy od minimalnego czasu wpisanego w koncesję. W przypadku programów radiowych rozpowszechnianych w sieciach kablowych jest to emisja nawet 24 godzinna.

Własne programy koncesjonowane są głównie poświęcone tematyce lokalnej. Wypełniają tym samym niszę, której nie są w stanie wypełnić naziemni nadawcy ogólnopolscy oraz regionalne programy rozpowszechniane przez Telewizję Polską SA.

We wnioskach o udzielenie koncesji coraz częściej wnioskodawcy ubiegają się o możliwość rozpowszechniania programu wyspecjalizowanego o charakterze informacyjnym i informacyjno-publicystycznym. Wyspecjalizowany charakter tego typu programów ułatwia nadawcy zrealizowanie zamierzeń dotyczących lokalności nadawanych audycji. KRRiT dostrzega również zjawisko wymiany programowej pomiędzy nadawcami, znacznie obniżającymi koszty programów i wzbogacającymi oferowane treści.

O wysokiej jakości oraz różnorodności form telewizyjnych oferowanych przez lokalnych nadawców kablowych świadczą programy zgłoszone do drugiej edycji konkursu Telewizji Lokalnych „To nas dotyczy 2005”, który odbył się podczas XXVII Konferencji i Wystawy Polskiej Izby Komunikacji Elektronicznej (dawniej Ogólnopolskiej Izby Gospodarczej Komunikacji Kablowej) 18 listopada 2005 roku w Krakowie. Warto podkreślić, że na konkurs przesłano 182 materiałów zrealizowanych przez 26 telewizji lokalnych. Produkcje telewizji lokalnych ubiegały się o nagrody w 4 kategoriach. Program informacyjny,

krótka forma telewizyjna – reportaż, wywiad, program planszowy (fotoreportaż, videotekst reklamowy lub informacyjny). Najwięcej materiałów filmowych nadesłano do kategorii - krótka forma telewizyjna. W kategorii reportaż nadesłano 129 materiałów, program informacyjny – 17 materiałów, 23 do kategorii – wywiad, 4 do kategorii program planszowy.

Usługi oferowane w sieciach komunikacji szerokopasmowej

Rynek telewizji kablowych w Polsce ulega przemianom, głównie ze względów technologicznych i poszerzającej się oferty, nie tylko programów telewizyjnych, ale coraz częściej i innych usług. Standardem staje się łączenie przez operatorów w swoich sieciach teletransmisyjnych trzech rodzajów usług: telewizji, szerokopasmowego dostępu do sieci Internet oraz telefonu.

Tendencja ta nazywana „Triple play” lub konwergencją nie dotyczy jedynie operatorów sieci telewizji kablowych, ale również telekomów, operatorów satelitarnych platform cyfrowych a w przyszłości, jak wskazują znawcy tematu również operatorów naziemnej telewizji cyfrowej. W 2005 roku o usługę telefonii cyfrowej rozszerzyła swoją ofertę największa sieć telewizji kablowej w Polsce UPC Polska oraz spółka VECTRA SA i TOYA Sp. z o.o.

Wypowiedzi przedstawicieli polskich operatorów sieci kablowych jak i operatorów platform satelitarnych oraz telekomów świadczą, iż dysponują oni infrastrukturą techniczną umożliwiającą wprowadzenie pełnej konwergencji oraz możliwości dodatkowego rozszerzenia oferty programowej o dodatkowo płatne usługi np. Video On-Demand (video na żądanie) czy Pay-per-view (płać i oglądaj). Oznacza to rewolucję na rynku usług telewizyjnych polegającą na odejściu od liniowości oferowanego przekazu i odbieranych treści na rzecz samodzielnego kształtowania oferty przez odbiorców.

Operatorzy Aster City Cable Holding i Multimedia jako pierwsi w Polsce przedstawili odbiorcom ofertę telewizji cyfrowej w sieci telewizji kablowej. Wprowadzenie takiej usługi planuje natomiast w 2006 roku TOYA Sp. z o.o.

Wprowadzanie nowych usług wymaga od operatorów wysokich nakładów finansowych, jak wskazują obserwatorzy tego rynku, dostosowanie sieci kablowej do potrzeb świadczenia usługi dostarczania szerokopasmowego Internetu to ok. 150 USD na jedno gniazdo abonenckie. Dostosowanie sieci do świadczenia pełnego zakresu usług w ramach „Triple play” może kosztować dodatkowo 200 USD od jednego gniazda. Analizy ekonomiczne wskazują, że koszty tych inwestycji mogą się zwrócić po ok. 3 latach.

W publikowanych analizach rynku specjaliści do spraw mediów wskazują, że główna walka konkurencyjna dotycząca zintegrowanych usług, rozegra się pomiędzy telekomami a operatorami sieci kablowych. W Polsce zaostrza się walki konkurencyjna pomiędzy operatorami sieci kablowej a największym operatorem telefonicznym, TP S.A. Telekomunikacja Polska SA mająca ok. 10 mln abonentów, już nie tylko prowadzi ostrą kampanię w celu pozyskania klientów na usługę dostępu do szerokopasmowego łącza internetowego – NEOSTRADA, ale również zapowiedziała uruchomienie w swoich sieciach transmisyjnych usługi dostępu do telewizji – tym samym firma ta uzyska pełną konwergencję i będzie oferować usługę telefonii stacjonarnej, telefonii komórkowej, dostępu do sieci Internet oraz dostęp do telewizji cyfrowej. Telekomunikacja Polska SA 25 listopada 2005 roku złożyła do KRRiT wnioski o wydanie zgody (zgodnie z art. 43 ust. 2 ustawy o radiofonii i telewizji) na czasowe wprowadzenie programów do sieci w innej kolejności niż ta, którą określa art. 43 ust. 1 ustawy.

Do wejścia na rynek operatorów telewizyjnych szykują się również i inne firmy kojarzone do tej pory z usługami telefonicznymi. Telefonia Dialog zakończyła testy konsumenckie związane z uruchomieniem telewizji interaktywnej (usługi Video On-Demand - telewizji na żądanie). Dostęp do ok. 150 tytułów filmowych gwarantuje operatorowi umowa podpisana z Grupą ATM.

Natomiast w grudniu 2005 roku spółka ATM SA poinformowała o zamiarze uruchomienia nowej działalności polegającej na zapewnieniu dostępu do platformy gier interaktywnych za pośrednictwem sieci telewizji kablowych.

Według doniesień prasowych również spółka NETIA planuje uruchomienie nowych usług poprzez sieć wykorzystywaną do tej pory dla usług telefonii stacjonarnej.

W 2005 roku grupa ASTER jako pierwszy operator telewizji kablowej w Polsce uruchomiła dostęp do programu telewizyjnego przez sieć Internet. Jak na razie operator nie oferuje odbiorcom przystawek STB umożliwiających na pobieranie strumienia cyfrowego bezpośrednio z sieci Internet i oglądanie programu na odbiornikach telewizyjnych. Tym samym odbiorca jest zmuszony do oglądania oferowanego programu na monitorze komputera.

Na rynku medialnym daje się zauważyć tendencja do zacierania różnic pomiędzy telekomami a operatorami telewizji kablowej. Firmy posiadające infrastrukturę telekomunikacyjną będą mogły świadczyć te same usługi dostępu do telewizji, telefonu i Internetu. Obok tego pakietu coraz istotniejsze będą usługi dodatkowe.

Podstawowe problemy działalności komunikacji kablowej na polskim rynku mediów elektronicznych

Sprawa rozprowadzania programów telewizji publicznej, a w szczególności programu TVP KULTURA w sieciach kablowych i na platformach satelitarnych była w 2005 roku przedmiotem ostrego sporu pomiędzy TVP S.A. a operatorami sieci kablowych oraz operatorami platform satelitarnych.

TVP S.A. domagała się zakwalifikowania programu TVP Kultura do grupy innej niż określona w art. 43 ust. 1 pkt 4 ustawy o radiofonii i telewizji oraz wnoszenia opłat za retransmisję programów TVP S.A. i kontrolowanie wnoszenia opłat abonamentowych przez klientów sieci kablowych i platform cyfrowych.

5 lipca 2005 roku Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji zajęła stanowisko w sprawie współpracy TVP S.A. z operatorami sieci kablowych i platform cyfrowych.

W stanowisku KRRiT stwierdziła, że w art. 43 ust. 1 ustawy o radiofonii i telewizji określono zasadę *must carry* jako obowiązek dla operatora sieci kablowych. Jednakże obowiązek ten, należy rozciągnąć także na operatorów platform satelitarnych, co wynika z art. 31 Dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady Unii Europejskiej o usłudze powszechnej (2002/22/EC). Dyrektywa ma na celu ujednoczenie zasad nakładania na operatorów obowiązku rozprowadzania programów radiowych i telewizyjnych, ponieważ takie rozwiązanie służy interesowi ogółu odbiorców. KRRiT stwierdziła, że w tym zakresie należy rozumieć, że operatorzy sieci kablowych i platform satelitarnych mają równe prawa i równe obowiązki. Art. 43 ustawy o radiofonii i telewizji nie rozstrzyga kwestii opłat w stosunkach pomiędzy telewizją publiczną, a operatorami. W tym zakresie ustawa o radiofonii i telewizji zachowuje neutralność. KRRiT zwróciła jednak uwagę, że operatorzy powinni uwzględnić, iż istotą misji publicznej TVP S.A. jest rozpowszechnianie programów do jak najszerszego kręgu odbiorców. Jednocześnie odbiorca (abonent) nie powinien być obciążany opłatą

dotatkową gwarantującą dostęp do pakietu programów, obejmujących jedynie programy telewizji publicznej, w wysokości przekraczającej koszty utrzymania i konserwacji sieci. Odbiorcy programów telewizji publicznej płacą bowiem abonament radiowo-telewizyjny i z tego powodu dostęp do programów telewizji publicznej winien być nieograniczony. Krajowa Rada poinformowała, że należy odróżnić abonament radiowo – telewizyjny pobierany na podstawie ustawy od opłat technicznych za korzystanie z usług dostępu do sieci, bądź platformy satelitarnej. Abonament radiowo-telewizyjny jest obowiązkiem ustawowym każdego posiadacza odbiornika telewizyjnego lub radiowego i powinien być płacony bez względu na sposób dystrybucji programu.

KRRiT zwróciła również uwagę, że rozprowadzanie programu telewizyjnego jest dodatkowym polem eksploatacji, ustalonym na gruncie art. 97 pkt 4 ustawy o prawie autorskim i prawach pokrewnych. Z tego wynika konieczność zgody telewizji publicznej na rozprowadzanie jej programów, a z drugiej strony konieczność uregulowania warunków takiej eksploatacji, w tym także o charakterze ekonomicznym. W „Strategii państwa polskiego w dziedzinie mediów elektronicznych na lata 2005-2020” KRRiT postuluje uregulowanie zasady must carry w połączeniu z zasadą must offer dla programów telewizji i radiofonii publicznej rozprowadzanych w sieciach bądź na platformach lub w inny sposób techniczny, przez co zostałyby usankcjonowana zasada neutralności ekonomicznej w stosunkach między telewizją publiczną a operatorami. Ponadto, proponowane przez Zarząd TVP S.A. obciążenie operatorów obowiązkami kontrolnymi, dotyczącymi ściągalności abonamentu jest nielegalne. Prawo takie - na podstawie ustawy - posiadają wyłącznie kontrolerzy Poczty Polskiej (art. 7 ustawy z 21 kwietnia 2005 roku o opłatach abonamentowych).

KRRiT w stanowisku z 5 lipca 2005 roku poinformowała, że propozycje objęcia umowami programów tematycznych, które w przyszłości zamierza emitować TVP S.A., przed uzyskaniem koncesji, mogą być rozpatrywane w kategoriach wykorzystania pozycji dominującej na rynku, w kontekście obowiązku zasady must carry, spoczywającej na operatorach i narzucenia im uciążliwych warunków umów. Z tych powodów zagadnieniem tym powinien zająć się właściwy w tej sprawie organ, jakim jest Urząd Ochrony Konkurencji i Konsumentów.

Wychodząc naprzeciw propozycjom TVP S.A. oraz uwzględniając poprawę ściągalności abonamentu radiowo-telewizyjnego KRRiT zwróciła się do operatorów by mieli na uwadze, że poważnym źródłem przychodu telewizji publicznej jest abonament radiowo – telewizyjny i z tego powodu ważne jest popieranie akcji informacyjnych, mających na celu wzrost ściągalności abonamentu radiowo – telewizyjnego.

KRRiT uznała, że operatorzy telekomunikacyjni świadczący zintegrowane usługi dostępu do Internetu, telewizji oraz usług głosowych będą podlegać rejestracji na mocy rozporządzenia KRRiT z 17 sierpnia 2004 roku w sprawie szczegółowego sposobu i trybu prowadzenia rejestru programów w sieciach kablowych oraz wzoru rejestru i wzoru zgłoszenia o wpis do rejestru.

W znowelizowanej w 2004 roku ustawie o radiofonii i telewizji ustawodawca pominął wpływ ustawy z 16 lipca 2004 roku prawo telekomunikacyjne na jej kształt. W świetle znowelizowanej ustawy Prezes URTiP nie wydaje już zezwoleń na używanie urządzeń nadawczych i sieci telekomunikacyjnych niezbędnych do rozprowadzania programu a dokonuje wpisu do rejestru przedsiębiorców telekomunikacyjnych. To niedopatrzenie wymaga pilnego znowelizowania. Niestety nowelizacja z grudnia 2005 roku również pominęła tę kwestię.

Na tle konfliktu pomiędzy TVP S.A. a operatorami sieci kablowych oraz platform satelitarnych dostrzega się konieczność implementacji definicji i zapisów wynikających z

ustawy prawo telekomunikacyjne do ustawy o radiofonii i telewizji. Za konieczne należy uznać również zmiany ustawy wynikające z prawa wspólnotowego, a szczególnie kwestię budzącą od lat wśród operatorów sieci kablowych wiele kontrowersji - obowiązek must carry. W unijnym porządku prawnym, kwestię tę, reguluje Dyrektywa 2002/22/EC z 7 marca 2002 roku – Usługa Powszechna. W państwach UE, w których występuje obowiązek must carry programy wchodzące najczęściej w zakres tego uregulowania to: programy ogólnokrajowe i regionalne nadawców publicznych, a także bardzo często, kanały poświęcone szerzeniu kultury danego kraju, rozpowszechniane drogą satelitarną. W nowelizacji ustawy o radiofonii i telewizji należy uwzględnić jasne i przejrzyste przepisy zasady must carry. Zgodnie z dyrektywą Unii Europejskiej programy objęte tym tą zasadą powinny być wymienione z nazwy w ustawie. Zasadą tą muszą być objęte misyjne programy telewizji i radiofonii publicznej. Programy te są i powinny być zwolnione z wymogu rejestracji przez operatora.

Nie można zapomnieć, że Unia Europejska kładzie silny nacisk na kwestię konwergencji mediów, czyli możliwość świadczenia tych samych usług za pośrednictwem różnego rodzaju sieci transmisyjnych. W związku z tym ustawodawca, tworząc prawo powinien pamiętać, by podmioty działające na tym samym polu usług miały te same prawa i obowiązki (np. operatorzy sieci kablowych i operatorzy platform satelitarnych). Dlatego też uregulowania zasady must carry z uwzględnieniem, bądź nie, zasady must offer powinny dotyczyć również operatorów telekomów, operatorów satelitarnych platform cyfrowych oraz w przyszłości operatorów naziemnych multipleksów.

Należy tak tworzyć prawo medialne, aby podmioty działające na tym samym polu usług miały te same prawa i obowiązki. Niestety, ani w obecnej ustawie o radiofonii i telewizji, ani w ustawie o prawie autorskim operatorzy satelitarnych platform cyfrowych nie mają obowiązków takich jak operatorzy sieci telewizji kablowej, choć działają na tym samym polu usług.

Obowiązkowi zgłoszenia o wpis do rejestru rozprowadzanych programów powinni podlegać nie tylko operatorzy telewizji kablowej, ale także operatorzy platform cyfrowych. W obecnie obowiązujących przepisach mamy do czynienia z nierównym traktowaniem podmiotów działających na tym samym polu usług. Warto zaznaczyć fakt, iż ustawa o prawie autorskim i prawach pokrewnych nakłada przymus pośrednictwa organizacji zbiorowego zarządu w przypadku reemisji jakichkolwiek utworów w sieciach kablowych, nie nakładając takiego obowiązku na operatorów platform cyfrowych.

Obecne przepisy prawa autorskiego są niedoskonałe i wymagają nowelizacji przekraczającej zakres dostosowania do wymogów Unii Europejskiej. Powinny w jednakowy i bezstronny sposób traktować wszystkie zainteresowane strony tj. nadawców, operatorów i organizacje zbiorowego zarządzania prawami autorskimi.

W obowiązujących przepisach ustawy prawo autorskie brakuje przede wszystkim:

- pewności nabycia wszystkich praw do reemisji kablowej;
- pewności co do maksymalnej wysokości wynagrodzeń autorskich oraz racjonalnych i przejrzystych podstaw ich określania;
- pewności, że spory z organizacjami zbiorowego zarządzania rozstrzygane będą przez bezstronny organ.

Wielokrotnie KRRiT wskazywała, że ustawa powinna wyważyć interesy użytkowników i uprawnionych oraz tak uregulować procedury, aby umożliwić kompromis wsparty autorytetem państwa.

Na tle zaostrzającej się konkurencji pomiędzy telekomami a operatorami sieci telewizji kablowej należy zastanowić się nad uregulowaniem kwestii dzierżawy infrastruktury technicznej kontrolowanej przez Telekomunikację Polską S.A.. Kwestia ta dotyczy szczególnie narzucania cen i terminów obowiązywania umów na dzierżawę kanałów kontrolowanych przez TP S.A. – będącą rzeczywistym monopolistą w tym zakresie.

Warto przypomnieć również, że art. 45 znowelizowanej w grudniu 2005 roku ustawy o radiofonii i telewizji, okazał się niedostosowany do warunków, w których przyszło KRRiT funkcjonować. Z jednej strony Art. 18. 1. ustawy o radiofonii i telewizji stwierdza wyraźnie, że audycje lub inne przekazy nie mogą propagować działań sprzecznych z prawem, z polską racją stanu oraz postaw i poglądów sprzecznych z moralnością i dobrem społecznym, w szczególności nie mogą zawierać treści dyskryminujących ze względu na rasę, płeć lub narodowość. Ustęp 4. zabrania także rozpowszechniania audycji lub innych przekazów zagrażających fizycznemu, psychicznemu lub moralnemu rozwojowi małoletnich, w szczególności zawierających treści pornograficzne lub w sposób nieuzasadniony eksponujących przemoc. Z drugiej strony art. 45 ustawy daje możliwość rejestracji programów np. o charakterze pornograficznym w sieciach operatorów kablowych. W znowelizowanym w 2004 roku art. 45. ustawodawca stwierdza wyraźnie, iż Przewodniczący KRRiT, jako organ rejestracyjny, może odmówić wpisu do rejestru programu, jeżeli w rozpowszechnianym programie, w okresie ostatnich 12 miesięcy, co najmniej dwukrotnie zamieszczone zostały treści naruszające przepisy art. 18. ustawy o radiofonii i telewizji.

Zakazać rozprowadzania programu można natomiast, jeżeli w rozprowadzonym programie, w okresie ostatnich 12 miesięcy, co najmniej dwukrotnie zamieszczone zostały treści podżegające do nienawiści ze względu na rasę, płeć, narodowość lub religię lub naruszające przepisy art. 18 ust. 4 i 5.

Tym samym nowelizacja z 2004 roku odebrała Przewodniczącemu KRRiT możliwość odmowy rejestracji programu tylko ze względu na jego charakter. Ustawodawca nie przewidział, że KRRiT nie może ukarać podmiotu rozpowszechniającego program na podstawie koncesji wydanej przez regulator innego państwa. Tym samym ustawodawca umożliwił rejestrowanie programów prezentujących treści sprzeczne z polskim prawem.

Kwestia ta jest szczególnie istotna ze względu na sygnalizowanie przez niektórych operatorów telewizji kablowej chęci rejestrowania programów o charakterze pornograficznym posiadających koncesje austriackie, holenderskie i francuskie. Do tej pory nie doszło do rejestracji takich programów lub odmowy ich rejestracji ze względu na błędy formalne jakie znalazły się we zgłoszeniach rejestracji programów, jak np. EURO TIC TV rozpowszechniany na podstawie koncesji wydanej przez regulatora austriackiego Kommunikationsbehörde Austria.

Rynek telewizji kablowych w Polsce ulega przemianom, głównie z powodów technologicznych i poszerzającej się oferty programowej. Możliwość korzystania z usług dodanych tj. Internetu, telefonu, usług bankowych, a w niedalekiej przyszłości odejściu od liniowości oferowanego przekazu i odbieranych treści na rzecz samodzielnego kształtowania oferty przez odbiorców z pewnością podnosi atrakcyjność telewizji kablowych.

Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji utrzymuje stały kontakt z dwoma największymi izbami gospodarczymi zrzeszającymi operatorów sieci telewizji kablowych: Polską Izbą Komunikacji Elektronicznej (dawniej Ogólnopolską Izbą Gospodarczą Komunikacji Kablowej z siedzibą w Zielonej Górze) oraz Związkiem Telewizji Kablowych w Polsce – Izbą Gospodarczą z siedzibą w Łodzi.

W polski rynek telewizji kablowej jest zaangażowany kapitał zagraniczny. Coraz częściej na tym rynku inwestują banki i fundusze inwestycyjne. A o atrakcyjności polskiego rynku telewizji kablowej może świadczyć sprzedaż sieci kablowej w 2005 roku ASTER CITY CABLE przez Hicks, Muse, Tate & Furt funduszowi Mid Europa Partners za 1,6 mld zł.

Usługi świadczone przez operatorów sieci telewizji kablowej, operatorów satelitarnych platform cyfrowych oraz telekomy mają i będą miały coraz większy wpływ i są istotnym elementem społeczeństwa informacyjnego.

Branża telewizji kablowej wykorzystuje coraz bardziej skomplikowane technologie i prowadzi wielkie inwestycje. W związku z powyższym operatorzy muszą przygotować się do wprowadzenia szerokopasmowych usług dostępowych w sieciach kablowych. Usługi szerokopasmowego dostępu do internetu są obecnie motorem rozwoju sieci i wzrostu liczby abonentów.

3. Sytuacja ekonomiczno–rynkowa nadawców koncesjonowanych

Na koniec 2004 roku obowiązywało 259 koncesji na rozpowszechnianie programów radiowych oraz telewizyjnych drogą rozszewczą naziemną lub satelitarną.

Wyszczególnienie	Koncesje radiowe	Koncesje telewizyjne	Razem
Spółki prawa handlowego	141	39	180
Instytucje kościelne	45	1	46
Osoby fizyczne	13	0	13
Uczelnie Wyższe	7	1	8
Inne podmioty *)	9	3	12
RAZEM	215	44	259

*) inne podmioty to: ośrodki kultury, stowarzyszenia, fundacje.

W tej liczbie znajdują się koncesje wykonywane przez koncesjonariuszy posiadających więcej niż jedną koncesję na nadawanie programów radiowych lub telewizyjnych.

Lp.	Koncesjonariusz	Liczba posiadanych koncesji	
		radiowych	telewizyjnych
1	Lokalne Rozgłosnie Radiowe Sp. z o.o.	2	-
2	Polskie Fale Średnie S.A.	11	-
3	Przedsiębiorstwo Usługowo-Handlowe HITT Sp. z o.o.	3	-
4	Radio ELKA Sp. z o.o.	2	-
5	Radio ESKA S.A.	18	-
6	Radio KLAKSON Sp. z o.o.	3	-
7	Radio Północ Sp. z o.o.	2	-
8	Radio Warmia-Mazury WA-MA S.A.	3	-
9	Radio WARTA Sp. z o.o.	2	-
10	Twoje Radio Sp. z o.o.	2	-
11	WIBOR Sp. z o.o.	2	-
12	Archidiecezja Szczecińsko-Kamieńska	3	-

13	Diecezja Płocka	2	-
14	Prowincja Zakonu Braci Mniejszych Konwentualnych	1	1
15	Diecezja Zielonogórsko-Gorzowska	3	-
16	Piotr Bajer	2	-
17	Jarosław Dziemian	2	-
18	Jerzy Kalisz	2	-
19	CANAL + Cyfrowy Sp. z o.o.	-	8
20	Fundacja INNOWACJA	-	2
21	Polskie Media S.A.	-	2
22	TVN S.A.	-	5
23	TVN-24 Sp. z o.o.	-	2
24	Telewizja POLSAT S.A.	-	4
	RAZEM	65	24

Z tego powodu, że 24 koncesjonariuszy wykonywało więcej niż jedną koncesję, a wymienieni poniżej koncesjonariusze z różnych powodów nie przedstawili sprawozdań finansowych, zaś czterech nadawców dołączyło sprawozdania finansowe do złożonych wniosków o ponowne udzielenie koncesji, ilość złożonych sprawozdań za 2004 rok jest mniejsza niż liczba obowiązujących koncesji na koniec roku.

Koncesja Nr 0091/95-T przyznana VIGOR- Telewizja Gorzów Sp. z o.o.	-	przestała obowiązywać 5 lutego 2005 roku, a koncesjonariusz nie składał wniosku o udzielenie nowej koncesji.
Koncesja Nr 0112/95-T przyznana Telewizji Zielona Góra Sp. z o.o.	-	przestała obowiązywać 8 stycznia 2005 roku, a koncesjonariusz nie składał wniosku o udzielenie nowej koncesji.
Koncesja Nr 276/2001-T przyznana Ponadregionalnej Telewizji PULS Sp. z o.o.	-	została cofnięta decyzją KRRiT w sierpniu 2005 roku (koncesjonariusz nie wykonywał jej w 2004 roku)
Koncesja Nr 281/2001-T przyznana Grupie MULTIMEDIA Sp. z o.o.	-	została cofnięta decyzją KRRiT w lipcu 2005 roku (koncesjonariusz trwale zaprzestał nadawania programu)
Koncesja Nr 268/2001-T przyznana prowincji Zakonu Braci Mniejszych Konwentualnych	-	została uchylona decyzją KRRiT we wrześniu 2005 roku na wniosek Koncesjonariusza
Koncesja Nr 305/2004-R	-	została przyznana spółce INDIGO Sp. z o.o. pod koniec września 2004 roku
Koncesja Nr 306/2004-T	-	została przyznana spółce MEDIA BIZNES Sp. z o.o. w październiku 2004 roku
Koncesja Nr 309/2007-T	-	została przyznana spółce MEDIA EXPERT Sp. z o.o. w grudniu 2004 roku
Koncesje Nr 311/2004-T i Nr 312/2004-T	-	zostały przyznane Fundacji INNOWACJA w grudniu 2004 roku

Podmioty, których koncesje wygasły w 2004 roku, a wnioski o powtórne przyznanie koncesji były w trakcie rozpatrywania:

- Telewizja Lubań-Bolesławiec Sp. z o.o. (poprzednio Stowarzyszenie Telewizyjne LUBAŃ) na program telewizyjny,
- NTL-TED Sp. z o.o. (poprzednio Tadeusz Dąbrowski) na program telewizyjny,
- AIDA S.A. na program radiowy,

– Rozgłośnia Radiowa OKO S.A. na program radiowy, przedstawiły sprawozdania finansowe za 2004 rok.

W procesie rekoncesji koncesje zostały przyznane ponownie w 2005 roku.

Zgodnie z art. 37a ustawy o radiofonii i telewizji obowiązkiem złożenia sprawozdań finansowych za 2004 rok było objętych 190 nadawców radiowych i telewizyjnych.

Wyszczególnienie	Nadawcy radiowi	Nadawcy telewizyjni	Razem
Spółki prawa handlowego	103	18	121
Instytucje kościelne	40	0	40
Osoby fizyczne	10	0	10
Uczelnie Wyższe	7	1	8
Inne podmioty	9	2	11
RAZEM	169	21	190

Sprawozdania finansowe, w zależności od formy prawnej, w ramach której nadawcy wykonywali koncesję miały różnorodną formę, od pełnych lub uproszczonych sporządzanych przez podmioty prawne, poprzez roczne rozliczenia podatkowe osób fizycznych wykonujących koncesję oraz „Księgi przychodów i rozchodów” (ostatnie strony) działalności gospodarczej, w wielu przypadkach dużo szerszej niż tylko działalność radiowa lub telewizyjna, po sprawozdania finansowe podmiotów prawnych wykonujących koncesję, dotyczące całości prowadzonej działalności (wyższe uczelnie, stowarzyszenia, fundacje, centra kultury i sztuki, miejskie i gminne domy kultury) oraz zestawienia wpłat i wydatków stacji radiowych sporządzane przez niektóre rozgłośnie radiowe działające w ramach instytucji kościelnych, według zasad określonych przez wewnętrzne przepisy kościelne.

Duża różnorodność form składanych sprawozdań finansowych powoduje, że nie zawsze jest możliwe uzyskanie pełnej wiedzy o sytuacji ekonomiczno-finansowej nadawców.

W związku z tym, analiza porównawcza sytuacji ekonomiczno-finansowej poszczególnych nadawców oraz osiągniętych wyników dotyczących tylko działalności medialnej w wielu przypadkach okazuje się bardzo trudna lub wręcz niemożliwa.

Sytuację ekonomiczno-finansową koncesjonowanych Nadawców przedstawiono w rozbiciu na poszczególne grupy koncesjonariuszy, uwzględniając formę prawną, w ramach której nadawcy prowadzili działalność na podstawie posiadanej koncesji oraz usytuowanie rozgłośni radiowej lub stacji telewizyjnej w strukturach organizacyjnych koncesjonariusza.

Sytuacja ekonomiczno-finansowa koncesjonowanych nadawców radiowych (na podstawie sprawozdań nadawców za 2004 rok)

Według stanu na 31 grudnia 2004 roku Krajowa Rada przyznała łącznie 215 koncesji na nadawanie programów radiowych, w tym 180 koncesji przyznano w ramach procesu ponownego udzielania koncesji.

Trwał proces koncesyjny o ponowne udzielenie dwóch koncesji, których czas obowiązywania minął w 2004 roku. Koncesje zostały przyznane ponownie w 2005 roku.

Podmioty, które je otrzymały również zobowiązane były do przedstawienia sprawozdań finansowych za 2004 rok.

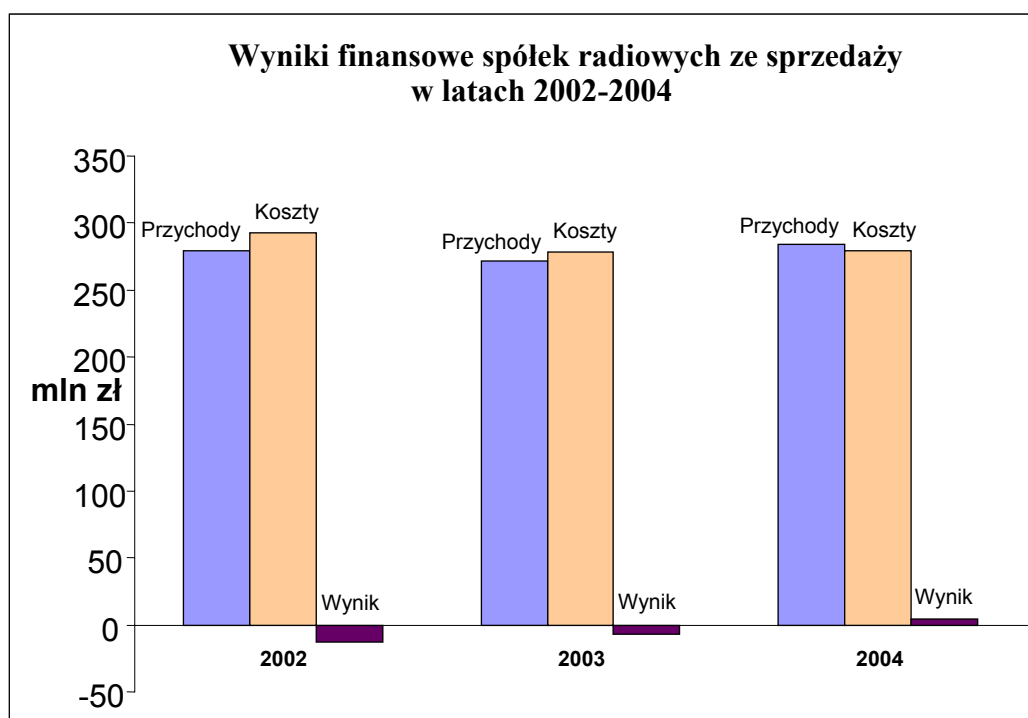
Łącznie 217 (215 obowiązujących plus 2 w trakcie rekonesjonowania) koncesji na nadawanie programów radiowych było wykonywanych przez 169 podmiotów prawnych i fizycznych, wśród których 17, posiadających więcej niż jedną koncesję na nadawanie programów radiowych, wykonywało 64 koncesji.

Nadawcy radiowi prowadzący działalność w formie spółek prawa handlowego

Ponad 60 % koncesjonowanych nadawców radiowych w 2004 roku prowadziło działalność w formie spółek prawa handlowego. Podmioty te przedstawiły sprawozdania finansowe za 2004 rok zawierające bilans i rachunek zysków i strat, w nielicznych przypadkach wraz z opinią i raportem biegłego rewidenta.

Sprawozdania finansowe za 2004 rok przekazały wszystkie spółki radiowe nadające program.

Z przeprowadzonej analizy wynika, że przychody z działalności gospodarczej w 2004 roku, liczone jako suma: przychodów ze sprzedaży produktów i materiałów (z podstawowej działalności), pozostałych przychodów operacyjnych i przychodów finansowych, były o prawie 7 % wyższe w porównaniu z 2003 rokiem, w tym przychody ze sprzedaży zwiększyły się o prawie 5 %.

Zysk z rocznej działalności gospodarczej odnotowało w 2004 roku około 45 % nadawców. Ze względu na bardzo duże różnice w wielkości poniesionych kosztów i przychodów osiągniętych przez poszczególne stacje radiowe (zależne od zasięgu stacji,

wykorzystywanego czasu reklamy, charakteru programu, itp.). Osiągnięty zysk na działalności gospodarczej poszczególnych nadawców porównano do osiąganych przez nich przychodów z działalności. W 2004 roku zysk na działalności gospodarczej poszczególnych nadawców stanowił od 0,1 % do 46,2 % przychodów z działalności. W większości spółek, wypracowany zysk nie przekraczał 10 % przychodów z działalności, ale w jednym przypadku stanowił nawet 61,2 %.

Należy zauważyć, że grupa nadawców radiowych prowadząca działalność w formie spółek prawa handlowego, po raz pierwszy od trzech lat, w 2004 roku osiągnęła ogółem dodatni wynik na sprzedaży.

Ponad 55 % analizowanych nadawców odnotowało w 2004 roku stratę na sprzedaży produktów i materiałów (na podstawowej działalności) czyli o 16 p.p. mniej niż w roku poprzednim. Pozostała działalność operacyjna i działalność finansowa nadawców miała niewielki wpływ na poprawę wyników i poziom całej straty na działalności gospodarczej, którą odnotowało ponad 54 % nadawców. Porównawczo w 2003 roku stratę na sprzedaży odnotowało ponad 70 % nadawców, a stratę na działalności gospodarczej ponad 66 % nadawców.

Dla około 48 % koncesjonowanych nadawców radiowych, prowadzących działalność w ramach spółek prawa handlowego, rok 2004 był kolejnym rokiem, który zakończyli ze stratą. Równocześnie prawie 1/3 spółek, które w 2003 roku odnotowały stratę, w 2004 roku wypracowały zysk.

Na koniec 2004 roku, tak jak i na koniec 2003 roku, 85 % spółek wykazało ujemne wyniki z lat ubiegłych (skumulowana strata). Ponad 40 % tych spółek na koniec 2004 roku odnotowało zysk.

Ujemne wyniki finansowe za 2004 rok i za lata poprzednie znacznej grupy nadawców, przy nielicznych przypadkach dopłat do kapitału podstawowego spółek bądź kapitału zapasowego spowodowały, że na koniec 2004 roku nadal ponad połowa spółek wykazała wartość ujemną kapitałów własnych jednak mniej o prawie 4 p.p. niż na koniec 2003 roku. Wśród tych spółek prawie 50 % miało ujemną wartość kapitałów własnych drugi rok z rzędu (o ponad 5 p.p. więcej niż w 2003 roku).

Na koniec 2004 roku w 69 % analizowanych spółek strata przewyższała sumę kapitałów zapasowego i rezerwowego oraz jedną drugą (dla spółek z ograniczoną odpowiedzialnością) czy jedną trzecią (dla spółek akcyjnych) kapitału zakładowego (dla porównania na koniec 2003 roku w 67% spółek). Taki poziom wyników obliuguje współników do podjęcia uchwały co do dalszego istnienia spółki.

W 60 % analizowanych spółek nie została zachowana „złota reguła finansowania” (dla porównania w 2003 roku w 71% spółek), która mówi, że wszystkie aktywa trwałe firmy powinny być finansowane kapitałami o charakterze trwałym, do których zaliczamy kapitały własne, rezerwy oraz długoterminowe zobowiązania (kredyty i pożyczki). Pomimo poprawy, świadczy to nadal o zwiększonym niebezpieczeństwie utraty przez te spółki płynności finansowej.

Podobnie jak w 2003 roku, 11 analizowanych spółek nie wykazało w bilansie na koniec 2004 roku żadnego rzeczowego majątku trwałego.

W 2004 roku zwiększyła się w porównaniu do 2003 roku liczba spółek korzystających z kredytów i pożyczek. W 2004 roku ponad 70 % spółek korzystało z kredytów i pożyczek (w 2003 roku niecałe 50 % spółek), w tym 37 % spółek korzystało z kredytów i pożyczek

długoterminowych oraz 47 % spółek z kredytów i pożyczek krótkoterminowych. Były to przede wszystkim pożyczki od udziałowców.

W 2004 roku zmniejszyła się w porównaniu do 2003 roku liczba spółek, których zobowiązania krótkoterminowe przewyższały wartość należności krótkoterminowych (65 % spółek, dla porównania w 2003 roku ponad 77 % spółek). W 57 % spółek w 2004 roku zobowiązania krótkoterminowe były wyższe niż cały majątek obrotowy, dla porównania w 2003 roku w 68 % spółek. Wynika z tego, że ich działalność finansowana była, w mniejszym stopniu niż w roku ubiegłym, częściowo nieuregulowanymi zobowiązaniami krótkoterminowymi.

Nadawcy dysponujący tzw. sieciami o zasięgu ogólnopolskim odnotowali w 2004 roku prawie 4,5 % wzrost łącznych przychodów z działalności gospodarczej w porównaniu do przychodów osiągniętych w 2003 roku, w tym łączne przychody ze sprzedaży wzrosły o ponad 4 %. Rok 2004, podobnie jak poprzedni, spółki te zakończyły dodatnim wynikiem. Kapitały własne tych spółek na koniec roku wykazywały wartość dodatnią, podobnie jak na koniec 2003 roku.

Nadawcy radiowi ponadregionalni (Radio WAWA, RADIOSTACJA i Radio TOK FM) odnotowali w 2004 roku prawie 20 % wzrost łącznych przychodów z działalności gospodarczej w porównaniu do przychodów w 2003 roku, w tym łączne przychody ze sprzedaży zmniejszyły się o ponad 6 %. Tak znaczny wzrost łącznych przychodów z działalności gospodarczej spowodowany został bardzo znacznym wzrostem przychodów z pozostałej działalności operacyjnej i działalności finansowej. Tylko jeden z nadawców ponadregionalnych zakończył 2004 roku symbolicznym zyskiem (w 2003 roku wszyscy odnotowali stratę). Kapitały własne spółek nadających programy ponadregionalne na koniec 2004 roku, tak jak i na koniec 2003 roku, wykazywały wartość ujemną.

Największa grupa nadawców posiadających koncesje na nadawanie programów radiowych o charakterze lokalnym prowadziła w 2004 roku działalność w ramach grup radiowych lub samodzielnie. W 2004 roku odnotowali oni ogółem przychody z działalności gospodarczej o ponad 8 % wyższe niż w 2003 roku (przychody ze sprzedaży były w 2004 roku wyższe o 6 % w porównaniu z 2003 rokiem).

Przychody z działalności gospodarczej niezależnych nadawców radiowych działających lokalnie wzrosły w 2004 roku o niecały 1 % w porównaniu do 2003 roku, a w przypadku nadawców radiowych działających w ramach grup radiowych były o 13 % wyższe niż w 2003 roku.

W przypadku niezależnych stacji radiowych o ponad 13 p.p. zmniejszył się w porównaniu z 2003 roku udział spółek, które odnotowało stratę na działalności gospodarczej, a w przypadku stacji działających w ramach grup radiowych o ponad 10 p.p.

Wartość aktywów trwałych ogółem spółek emitujących programy radiowe o zasięgu lokalnym zwiększyła się w 2004 roku o ponad 65 % w porównaniu do 2003 roku. Jednak niezależne stacje radiowe odnotowały spadek wartości aktywów trwałych o prawie 15 %, natomiast stacje działające w ramach grup radiowych odnotowały dwukrotny wzrost wartości aktywów trwałych.

Wzrost wartości aktywów trwałych spółek działających w ramach grup radiowych spowodowany został ponad czterokrotnym wzrostem wartości należności i inwestycji długoterminowych (w przypadku spółek działających w ramach grupy AGORA S.A. ich wartość wzrosła ponad 50-krotnie w wyniku nabycia udziałów w jednostkach powiązanych, w spółkach działających w ramach grupy ZPR S.A. ich wartość wzrosła o ponad 60 %, natomiast w spółkach działających w ramach grupy Ad.Point Sp. z o.o. ich wartość nie uległa

zmianie, a w spółkach działających w ramach grupy Y-Radio Sp. z o.o. nastąpił spadek wartości należności i inwestycji długoterminowych). Ponieważ spółki niewiele inwestowały w aktywa niefinansowe, oznacza to znaczny wzrost wartości udzielonych spółkom pożyczek długoterminowych oraz bardzo wysoki wzrost kwoty udziałów nabytych w innych jednostkach.

Wartość majątku obrotowego ogółem wszystkich spółek emitujących programy radiowe o charakterze lokalnym nie zmieniła się i pozostała na poziomie z 2003 roku, a kwota należności była wyższa o prawie 5 % w stosunku do 2003 roku.

W stosunku do tej sytuacji w niezależnych stacjach radiowych wartość majątku obrotowego ogółem zwiększyła się o ponad 8 %, a wartość należności ogółem wzrosła o niecały 1 %.

W spółkach działających w ramach grup radiowych obniżyła się ogólna wartość majątku obrotowego o prawie 4 %, natomiast sama wartość należności wzrosła o 7 %.

Ogólny stan zobowiązań długoterminowych wszystkich spółek emitujących programy radiowe o zasięgu lokalnym był na koniec 2004 roku o 8 % niższy, a stan zobowiązań krótkoterminowych o 17 % wyższy niż na koniec 2003 roku.

W przypadku niezależnych stacji radiowych poziom zobowiązań długoterminowych zmniejszył się o 60 %, a krótkoterminowych zmniejszył się o 4 %. Potwierdza to fakt, że uzyskanie kredytów przez niezależnych nadawców, a są to najczęściej małe i średnie firmy, jest wręcz niemożliwe.

Spółki działające w ramach grup radiowych odnotowały ogółem w 2004 roku ponad 10 % wzrost wartości zobowiązań długoterminowych w porównaniu do stanu z końca 2003 roku.

W 2004 roku tylko w przypadku spółek działających w ramach grupy AGORA S.A. nastąpił ponad 17 % wzrost zobowiązań długoterminowych. W przypadku spółek działających w ramach pozostałych grup nastąpił znaczny spadek wartości zobowiązań długoterminowych: w spółkach z grupy ZPR S.A. o prawie 60 %, w spółkach grupy Ad.Point Sp. z o.o. o ponad 35 %. Były to w większości pożyczki od udziałowców. Spółki grupy Y-Radio Sp. z o.o. nie wykazały żadnych zobowiązań długoterminowych.

Stan zobowiązań krótkoterminowych ogółem wzrósł w spółkach działających w ramach grup o ponad 35 % w porównaniu ze stanem na koniec 2003 roku. W spółkach działających w ramach grup AGORA S.A. i ZPR S.A. wzrósł o około 20 %, w ramach grupy Ad.Point Sp. z o.o. o ponad 50 %, natomiast w spółkach działających w ramach grupy Y-Radio Sp. z o.o. stan zobowiązań krótkoterminowych był o prawie połowę niższy niż na koniec roku poprzedniego.

W obu porównywanych okresach ogólna wartość zobowiązań krótkoterminowych wszystkich nadawców lokalnych przewyższała wartość należności i relacja ta na koniec 2004 roku była gorsza niż na koniec 2003 roku. Oznacza to, że działalność spółek finansowana była w coraz większym stopniu nieuregulowanymi zobowiązaniami.

W przypadku spółek prowadzących niezależną działalność nadawczą relacja ta uległa niewielkiej poprawie. Łączna wartość zobowiązań krótkoterminowych tych spółek na koniec 2004 roku przekraczała o 112 % wartość należności, kiedy na koniec 2003 roku przekraczała o 123 %. Jednak nadal relacja była bardzo niekorzystna.

W spółkach działających w ramach grup radiowych omawiana relacja uległa pogorszeniu. Zobowiązania krótkoterminowe na koniec 2004 roku przekroczyły o 107 % łączną wartość należności, kiedy na koniec roku poprzedniego przekroczyły o 64 %.

Bardzo niekorzystną relację wykazały wyniki spółek działających w ramach grup Ad.Point Sp. z o.o. i RMF CLASSIC Sp. z o.o.

W niezależnych stacjach radiowych oraz zsięciowanych nadających programy radiowe o charakterze lokalnym, w obu porównywanych okresach, ogólna wartość zobowiązań krótkoterminowych przewyższała wartość całego majątku obrotowego. Relacja ta na koniec 2004 roku była gorsza niż na koniec 2003 roku.

Ogólna wartość kapitałów własnych wszystkich spółek nadających program radiowy o zasięgu lokalnym w analizowanym okresie miała wartość ujemną, jednak na koniec 2004 roku dziesięciokrotnie mniejszą niż na koniec 2003 roku.

W spółkach działających jako niezależne stacje radiowe ujemna wartość kapitałów własnych łącznie zmniejszyła się na koniec 2004 roku pięciokrotnie.

W spółkach działających w ramach grup radiowych jedynie spółki działające w ramach grupy ZPR S.A. posiadały łącznie dodatnie kapitały własne w dwóch poprzednich latach i na koniec 2004 roku i były one wyższe o 11 % niż na koniec 2003 roku. W spółkach działających w ramach grup AGORA S.A. i Y-Radio Sp. z o.o. kapitał własny łącznie na koniec 2004 roku wykazywał wartość ujemną, ale była ona kilkakrotnie niższa niż na koniec 2003 roku (w spółkach działających w ramach grupy AGORA S.A. dziesięciokrotnie, a w przypadku spółek działających w ramach grupy Y-Radio Sp. z o.o. 21-krotnie). W spółkach działających w ramach grupy Ad.Point Sp. z o.o. na koniec 2004 roku o ponad 31 % nastąpiło obniżenie wartości kapitałów własnych łącznie.

Należy zaznaczyć, że z analizy przedstawionych sprawozdań za lata 2002-2004 wynika, że 18 spółek działających w ramach grup radiowych w trzech kolejnych latach odnotowało stratę netto i miało ujemną wartość kapitałów własnych. W ramach grupy AGORA S.A. działało 11 spółek, 2 w ramach grup ZPR S.A. i RMF Classic Sp. z o.o. oraz 3 w ramach grupy Ad.Point Sp. o.o.

W analizowanym okresie wzrosła wartość kapitału podstawowego ogółem w spółkach nadających program radiowy o zasięgu lokalnym o ponad 14 %.

W spółkach działających jako niezależne stacje radiowe łączna wartość kapitału podstawowego wzrosła o ponad 5 %, natomiast w spółkach działających w ramach grup wzrosła o ponad 20 %. Największy wzrost kapitału podstawowego nastąpił w spółkach działających w ramach grupy AGORA S.A. (o ponad 17 %) i w ramach grupy Y-Radio Sp. z o.o. (o ponad 24 %).

Łączne przychody ze sprzedaży wszystkich spółek nadających program charakterze lokalnym w 2004 roku zwiększyły się o ponad 6 % w porównaniu do 2003 roku. W przypadku łącznych przychodów spółek działających jako niezależne stacje radiowe nastąpił spadek przychodów o prawie 5 %, a w przypadku łącznych przychodów spółek działających w ramach grup radiowych wzrost o ponad 13 %.

Największy wzrost przychodów ze sprzedaży odnotowały spółki działające w ramach grupy Y-Radio Sp. z o.o. (o ponad 40 %). Spółki działające w ramach grup AGORA S.A. i Ad.Point Sp. z o.o. odnotowały wzrost łącznych przychodów ze sprzedaży o ponad 15 %, natomiast spółki działające w ramach grupy ZPR S.A. odnotowały niewielki spadek łącznych przychodów ze sprzedaży.

Łączne koszty działalności operacyjnej omawianych spółek spadły w 2004 roku o ponad 3 % w porównaniu do 2003 roku.

Spółki działające jako niezależne stacje radiowe odnotowały spadek łącznych kosztów działalności operacyjnej o prawie 8 %.

Spółki działające w ramach grup radiowych odnotowały w 2004 roku łączne koszty działalności operacyjnej na poziomie prawie identycznym jak w 2003 roku. Spółki działające w ramach grupy Y-Radio Sp. z o.o. odnotowały ponad 20 % wzrost łącznych kosztów działalności operacyjnej. W spółkach działających w ramach grup AGORA S.A. i ZPR S.A. nastąpił niewielki spadek łącznych kosztów działalności operacyjnej. W przypadku spółek działających w ramach grupy Ad.Point Sp. z o.o. nastąpił znaczny spadek łącznych kosztów działalności operacyjnej o prawie 20 %.

Szczegółowo sytuację finansową w 2004 roku koncesjonowanych nadawców radiowych działających jako niezależne stacje radiowe lub w ramach grup radiowych przedstawia poniższe zestawienie:

	Nadawcy radiowi działający jako:	
	niezależne stacje radiowe	stacje radiowe tzw. zsięciowane
Liczba sprawozdań uwzględnionych w analizie	52	46
% nadawców, którzy odnotowali w 2004 roku stratę na sprzedaży	44,2%	67,4%
% nadawców, którzy w 2004 roku odnotowali stratę netto	42,3%	69,6%
% nadawców, dla których 2004 rok był kolejnym rokiem w którym odnotowali stratę netto	38,5%	58,7%
% nadawców, których kapitały własne na koniec 2004 roku wykazywały wartość ujemną	38,5%	65,2%
% nadawców, u których nie jest zachowana „złote reguła ...”	57,7%	60,9%
% nadawców, którzy korzystali z kredytów i pożyczek długoterminowych	32,7%	39,1%
% nadawców, którzy korzystali z kredytów i pożyczek krótkoterminowych	40,4%	52,2%
% nadawców, których zobowiązania krótkoterminowe przewyższały kwotę należności	65,4%	65,2%
% nadawców, których zobowiązania krótkoterminowe przewyższały wartość majątku obrotowego	57,7%	56,5%
% nadawców, których strata przewyższała sumę kapitałów zapasowego i rezerwowego oraz jedną trzecią lub jedną drugą kapitału zakładowego	59,6%	80,4%

Szczegółowo sytuację finansową w 2004 roku koncesjonowanych nadawców radiowych działających w ramach wybranych grup przedstawia poniższe zestawienie:

	Nadawcy radiowi działający w ramach grup				
	AGORA S.A.	ZPR S.A.	Ad.Point Sp. z o.o.	Y-Radio Sp. z o.o.	RMF Classic Sp. z o.o.
Liczba sprawozdań uwzględnionych w analizie	21	9	8	5	3
% nadawców, którzy odnotowali w 2004 roku stratę na sprzedaży	71,4%	33,3%	87,5%	80,0%	66,7%
% nadawców, którzy w 2004 roku odnotowali stratę netto	66,7%	44,9%	87,5%	80,0%	100,0%

% nadawców, dla których 2004 rok był kolejnym rokiem, w którym odnotowali stratę netto	65,0%	33,3%	85,7%	40,0%	100,0%
% nadawców, których kapitały własne na koniec 2004 roku wykazywały wartość ujemną	71,4%	44,4%	87,5%	20,0%	100,0%
% nadawców, u których nie jest zachowana „złota reguła ...”	38,1%	66,7%	87,5%	80,0%	100,0%
% nadawców, którzy korzystali z kredytów i pożyczek długoterminowych	71,4%	33,3%	0,0%	0,0%	0,0%
% nadawców, którzy korzystali z kredytów i pożyczek krótkoterminowych	23,8%	55,6%	87,5%	80,0%	100,0%
% nadawców, których zobowiązania krótkoterminowe przewyższały kwotę należności	42,9%	66,7%	87,5%	100,0%	100,0%
% nadawców, których zobowiązania krótkoterminowe przewyższały wartość majątku obrotowego	23,8%	66,7%	87,5%	100,0%	100,0%
% nadawców, których strata przewyższała sumę kapitałów zapasowego i rezerwowego oraz jedną trzecią lub jedną drugą kapitału zakładowego	85,7%	44,4%	87,5%	100,0%	100,0%

Analiza wyników osiągniętych w 2004 roku przez spółki prowadzące koncesjonowaną działalność radiową wskazuje, że sytuacja finansowa tej grupy nadawców uległa poprawie. Na uwagę zasługuje wzrost przychodów z działalności gospodarczej, w tym szczególnie z podstawowej działalności. Zmniejszeniu uległ udział procentowy spółek, które odnotowały stratę na sprzedaży (podstawowej działalności) oraz udział procentowy spółek, które miały ujemną wartość kapitałów własnych oraz tych, w których wartość zobowiązań krótkoterminowych przewyższała wartość całego majątku obrotowego.

Nadawcy radiowi prowadzący działalność w ramach instytucji kościelnych

Na koniec 2004 roku 45 koncesji na nadawanie programów radiowych było przyznanych instytucjom kościelnym – archidiecezjom, diecezjom, zgromadzeniom zakonnym i parafiom. Z uwagi na fakt, że 3 nadawców kościelnych posiadało więcej niż jedną koncesję i wykonywało łącznie 8 koncesji na nadawanie programów radiowych, obowiązek przekazania sprawozdań finansowych dotyczył 40 koncesjonariuszy.

2004 rok był drugim rokiem, za który wszystkie działające kościelne rozgłośnie radiowe przekazały roczne sprawozdania finansowe.

Jeden z koncesjonariuszy wykonujących więcej niż jedną koncesję przekazał do KRRiT dwa sprawozdania finansowe z zakresu wyodrębnionej działalności dotyczącej poszczególnych stacji radiowych działających na podstawie przyznanych koncesji. Sprawozdania te zostały uwzględnione w analizie sytuacji finansowej kościelnych nadawców radiowych.

Przedstawione sprawozdania finansowe nadawców radiowych, prowadzących działalność w ramach instytucji kościelnych dotyczą tylko wyodrębnionej działalności

rozgłośni radiowych działających w strukturach kościelnych (archidiecezji, diecezji, zgromadzeń). W przypadku parafii wykonujących koncesję sprawozdania finansowe zawierały tylko informacje o wpływach i wydatkach radia działającego na terenie parafii.

Wśród 41 sprawozdań finansowych przekazanych przez nadawców kościelnych 7 zawierało tylko dane dotyczące kosztów funkcjonowania radia i informację, że zostały one pokryte w całości darowiznami wiernych lub dotacjami Diecezji oraz 3 ograniczyły się tylko do rachunku zysków i strat (lub wpływów i wydatków radia).

Różnorodność form składanych przez nadawców kościelnych sprawozdań wynika z faktu, że sprawozdania zostały sporządzone zgodnie z wewnętrznymi przepisami kościelnymi. Na uwagę zasługuje fakt, że ponad 75 % nadawców kościelnych przedstawiło za 2004 roku pełną sprawozdawczość finansową.

Spśród 34 nadawców (31 którzy za 2004 roku przedstawili pełną sprawozdawczość finansową i 3 którzy przedstawili tylko dane dotyczące rachunku zysków i strat), 32 % odnotowało stratę (stratę w 2003 roku odnotowało 57 % nadawców). Równocześnie 40 % nadawców, którzy w 2003 roku odnotowali stratę, w 2004 roku osiągnęło zysk.

Wśród nadawców kościelnych 16 % nie wykazało w bilansie na koniec 2004 roku żadnego majątku trwałego, podobnie jak w 2003 roku (17 %).

Udział nadawców, którzy korzystali z pożyczek długoterminowych w 2004 roku zmniejszył się z 23 % w roku poprzednim do ponad 13 % (kwota pożyczek i kredytów długoterminowych zmniejszyła się o prawie 70 %). Wzrósł natomiast udział nadawców korzystających z pożyczek krótkoterminowych z 7 % w 2003 roku do ponad 19 % w następnym roku (kwota pożyczek i kredytów krótkoterminowych wzrosła prawie trzykrotnie).

U ponad 74 % nadawców zobowiązania krótkoterminowe na koniec roku przewyższały wartość należności krótkoterminowych (wzrost o 11 pp). W przypadku ponad 54 % nadawców wartość zobowiązań krótkoterminowych była wyższa niż wartość całego majątku obrotowego (wzrost o prawie 8 pp.), z czego wynika, że ich działalność finansowana była częściowo nieuregulowanymi zobowiązaniami, w znacznie większym stopniu niż w 2003 roku.

Podstawowymi gwarantami finansowania działalności kościelnych rozgłośni radiowych są podmioty prawne, którym koncesje zostały przyznane, a więc diecezje, archidiecezje, parafie i zakony. Finansowanie działalności stacji radiowych następuje w całości lub w części z przekazywanych im dotacji na sfinansowanie bieżącej działalności radia.

2004 rok 11 nadawców zakończyło stratą (2003 rok aż 20 nadawców), co świadczy o tym, że dotacje nadal nie pokrywają wszystkich kosztów działalności stacji radiowych. Sześciu nadawców odnotowało stratę na koniec 2003 roku i 2004 roku. Oznacza to, że już drugi rok dotowani byli w niewystarczającym stopniu. Pokrycie strat w następnym roku obrachunkowym spowoduje zmniejszenie przychodów w danym roku i może być przyczyną wystąpienia trudności w wykonywaniu koncesji.

Wg danych pod koniec 2004 roku 20 stacji diecezjalnych współpracowało ze sobą w ramach porozumienia programowego PLUS, w ramach którego również prowadziły wspólną sprzedaż czasu reklamowego, co miało wpływ na przychody poszczególnych nadawców. Ze sprawozdań finansowych, które przekazały stacje współpracujące w ramach porozumienia programowego PLUS wynika, że przychody tych stacji w 2004 roku wzrosły prawie o 40 %, i podobnie jak w 2003 roku połowa z nich odnotowała zysk na działalności.

Analiza wyników osiągniętych na koniec 2004 roku wskazuje na nieznaczną poprawę sytuacji finansowej koncesjonowanych nadawców prowadzących działalność w ramach instytucji kościelnych.

Nadawcy radiowi prowadzący działalność jako osoby fizyczne

Na koniec 2004 roku 13 koncesje na nadawanie programów radiowych było wykonywane przez osoby fizyczne.

Łącznie 13 koncesji na nadawanie programów radiowych zostało udzielonych 10 nadawcom, z których trzech posiadało po dwie koncesje na nadawanie programów radiowych.

Do KRRiT przekazano 9 sprawozdań. Sprawozdania finansowego tak jak i w poprzednich latach nie przedstawił Koncesjonariusz posiadający koncesję na nadawanie programu lokalnego ze stacji zlokalizowanej na terenie Ursynowa w Warszawie, który informuje, że wszystkie opłaty związane z techniczną obsługą radia ponosi z dochodów osobistych.

Sprawozdania finansowe osób fizycznych prowadzących działalność radiową przedstawione zostały w postaci: wydruku z ostatniej strony „Książki przychodów i rozchodów”, zeznania podatkowego PIT-B lub PIT-36.

Analiza 6 sprawozdań złożonych przez osoby fizyczne, dotyczących tylko wyników finansowych prowadzonej działalności radiowej, wskazuje, że przychody ze sprzedaży utrzymały się na poziomie roku poprzedniego, chociaż w przypadku 3 nadawców były one wyższe niż w 2003 roku. W tej grupie nadawców trzech odnotowało w 2004 roku zysk (w 2003 roku dwóch). Z przedstawionych przez nich dodatkowo zeznań podatkowych PIT-36 wynika, że dla 2 nadawców przychody z działalności radiowej były ich jedynym źródłem dochodu. W przypadku pozostałych 4 koncesjonariuszy stacje radiowe funkcjonowały obok różnorodnej działalności prowadzonej przez osoby fizyczne i ich finansowanie było zapewnione.

Liczba sprawozdań finansowych dotyczących wyłącznie działalności radiowej koncesjonariuszy nie pozwala na formułowanie ogólnych wniosków na temat sytuacji ekonomiczno-finansowej tej grupy nadawców. Co do pozostałych nadawców można przyjąć na podstawie przedstawionych rozliczeń podatkowych, że stacje radiowe funkcjonujące w ramach różnorodnej działalności prowadzonej przez osoby fizyczne miały zabezpieczenie finansowania.

Nadawcy radiowi prowadzący działalność w ramach wyższych uczelni i innych form prawnych

Obowiązek przedstawienia sprawozdań finansowych za 2004 rok dotyczył 16 podmiotów prowadzących działalność radiową w ramach innych form prawnych. Do tej grupy koncesjonariuszy zaliczono wyższe uczelnie oraz stowarzyszenia, fundacje, centra kultury i sztuki i miejskie domu kultury.

Wszyscy nadawcy przekazali do KRRiT sprawozdania dotyczące całości działalności prowadzonej przez te podmioty prawne bez wyodrębnionej działalności radiowej.

Uczelnie Wyższe będące koncesjonariuszami przedstawiły swoje sprawozdania finansowe. Radia akademickie działają w ramach struktur organizacyjnych uczelni. Jedyne w przypadku Radia eX FM, koncesjonariuszem jest Fundacja Krakowskiego Radia ŻAK.

Gwarantem finansowania działalności stacji akademickich są uczelnie. Działalność stacji finansowana jest dotacjami wyższych uczelni i ewentualnymi wpływami z reklam. Przedstawione sprawozdania finansowe wyższych uczelni wskazują, że posiadały one wystarczające środki finansowe na zabezpieczenie bieżącej działalności stacji.

Działalność stacji radiowych, których Koncesjonariuszami są Centra Kultury i Sztuki, Ośrodki Kultury i Miejskie Domu Kultury finansowana jest dotacjami instytucji samorządowych i wpływami z reklam. Jednak sprawozdania finansowe przekazane przez wymienione powyżej podmioty dotyczą całości prowadzonej działalności, bez wyodrębnienia działalności radiowej. Gwarantami funkcjonowania tych lokalnych stacji są instytucje samorządowe, które finansują lub dofinansowują działalność statutową koncesjonariuszy.

Z wymienionych wyżej przyczyn nie było możliwe przeanalizowanie sytuacji finansowej stacji radiowych prowadzonych przez koncesjonariuszy zakwalifikowanych do tej grupy nadawców radiowych. Możliwe jest tylko stwierdzenie, że funkcjonowanie tej grupy nadawców radiowych było w 2004 roku, podobnie jak w latach ubiegłych, należycie zabezpieczone od strony finansowej.

Sytuacja ekonomiczno-finansowa koncesjonowanych nadawców telewizyjnych (na podstawie sprawozdań nadawców za 2004 rok)

Na koniec 2004 roku obowiązywało łącznie 44 koncesje na nadawanie programów telewizyjnych.

Uwzględniając fakt, że sześć podmiotów wykonywało 23 koncesje na nadawanie programów telewizyjnych oraz trwający proces ponownego przyznawania koncesji, jak również wydane przez KRRiT decyzje o cofnięciu lub uchyleniu koncesji, a także fakt, że koncesjonariusze, którym przyznano koncesje pod koniec III i IV kwartału 2004 roku nie przedstawiali sprawozdań finansowych za ten rok, obowiązkiem złożenia sprawozdań finansowych za 2004 roku objętych było 21 nadawców telewizyjnych.

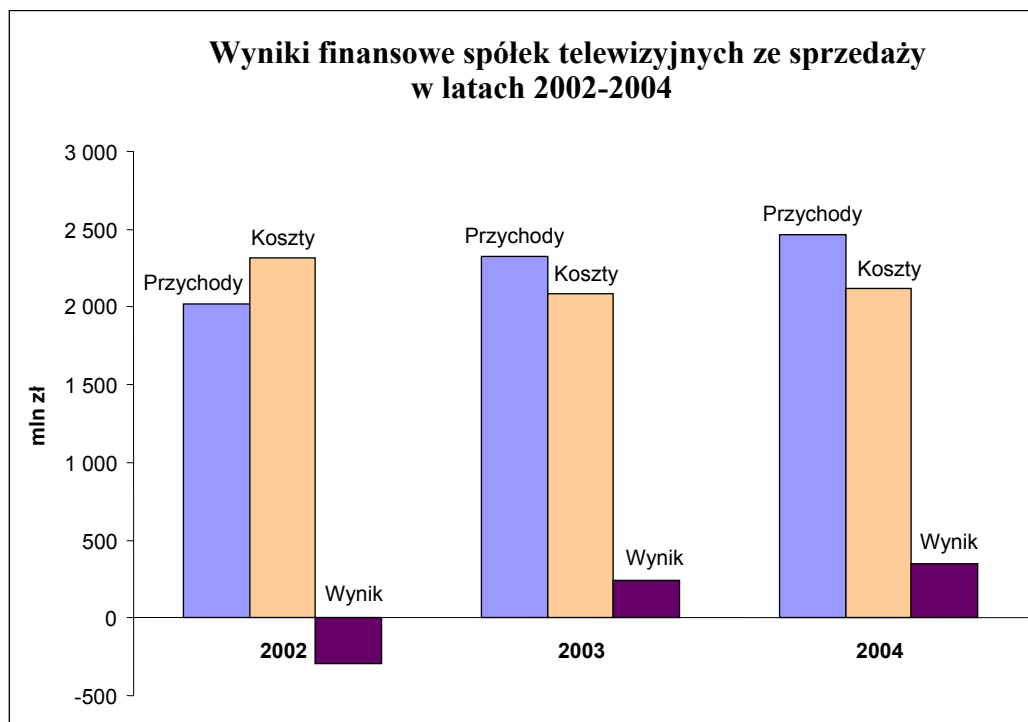
Przekazano łącznie 20 sprawozdań finansowych za 2004 roku ponieważ, koncesja przyznana spółce ANTENA Sp. z o.o. nie jest wykonywana od 2 kwietnia 2005 roku koncesjonariusz nie przyjmuje żadnej korespondencji. KRRiT postanowiła wszcząć postępowanie w sprawie cofnięcia koncesji.

Wszystkie przekazane do KRRiT sprawozdania finansowe zawierały bilans i rachunek zysków i strat.

Do oceny sytuacji finansowej nadawców telewizyjnych nie uwzględniono sprawozdania finansowego Wyższej Szkoły Ekonomiczno-Społecznej, które dotyczy całości działalności Koncesjonariusza.

Z przeprowadzonej analizy przedstawionych przez nadawców sprawozdań finansowych za 2004 rok wynika, że stacje telewizyjne osiągnęły w 2004 roku łączne przychody z działalności gospodarczej, liczone jako suma: przychodów ze sprzedaży produktów i materiałów (z podstawowej działalności), pozostałych przychodów operacyjnych i przychodów finansowych, o ponad 26 % wyższe w porównaniu z 2003 rokiem (w tym przychody finansowe w 2004 roku stanowiły dziewięciokrotną wartość przychodów

finansowych z 2003 roku). Przychody ze sprzedaży w 2004 roku wzrosły o ponad 5 % w porównaniu z 2003 rokiem.

Wśród stacji telewizyjnych, zysk na działalności gospodarczej w 2004 roku odnotowało ponad 52,3 % nadawców (dla porównania w 2003 roku 52 % nadawców). Ze względu na bardzo duże różnice w wysokości poniesionych kosztów i przychodów osiągniętych przez poszczególne stacje telewizyjne, zysk na działalności gospodarczej poszczególnych nadawców porównano do osiąganych przez nich łącznie przychodów. W 2004 roku zysk na działalności gospodarczej poszczególnych nadawców wynosił od 0,5 % do 32,4 % przychodów z działalności. Sześciu nadawców wypracowało zysk przekraczający 10 % przychodów z działalności.

Stratę na podstawowej działalności odnotowało 63 % analizowanych nadawców. Pozostała działalność operacyjna i działalność finansowa nadawców powodowała poprawę wyników, co przyczyniło się do tego, że stratę na działalności gospodarczej odnotowała mniejsza grupa nadawców (47 %). Porównawczo, stratę w 2003 roku odnotowało 48 % nadawców.

Dla 20 % nadawców 2004 rok był kolejnym rokiem, w którym prowadzona działalność przyniosła straty. Równocześnie połowa nadawców, którzy w 2003 roku odnotowali stratę, w 2004 roku osiągnęła zysk.

Na koniec 2004 roku prawie 80 % nadawców telewizyjnych wykazało ujemne wyniki z lat ubiegłych (skumulowana strata). Wśród tych spółek 40 % na koniec 2004 roku odnotowało zysk.

Ujemne wyniki finansowe odnotowane w 2004 roku i w latach poprzednich przez tak znaczną grupę nadawców spowodowały, że ponad 52 % spośród nich na koniec 2004 roku wykazało ujemną wartość kapitałów własnych. W porównaniu z rokiem poprzednim nastąpiła poprawa o 8 p.p.

Podobnie jak w roku poprzednim, w 68 % analizowanych spółek nie została zachowana „złota reguła finansowania”, która mówi, że wszystkie aktywa trwałe firmy powinny być finansowane kapitałami o charakterze trwałym, do których zaliczamy kapitały własne, rezerwy oraz długoterminowe zobowiązania (kredyty i pożyczki). Świadczy to o nadal utrzymującym się niebezpieczeństwie utraty przez te podmioty płynności finansowej.

Ponad połowa nadawców korzystała z kredytów i pożyczek długoterminowych i ponad 47 % z kredytów i pożyczek krótkoterminowych.

W większości analizowanych podmiotów (84 %), podobnie jak w 2003 roku, wartość zobowiązań długo i krótkoterminowych przewyższała kwotę należności.

Zobowiązania krótkoterminowe u 73 % nadawców przewyższały wartość należności krótkoterminowych, a w 53 % były wyższe niż cały majątek obrotowy - z czego wynika, że działalność częściowo finansowana była nieuregulowanymi zobowiązaniami. Nastąpiła niewielka poprawa w stosunku do 2003 roku, w którym zobowiązania krótkoterminowe w przypadku 76 % nadawców przewyższały wartość należności krótkoterminowych, a w przypadku 64 % były wyższe niż cały majątek obrotowy.

Na koniec 2004 roku u 58 % koncesjonowanych nadawców telewizyjnych prowadzących działalność jako spółki prawa handlowego (dla porównania w 2003 roku w 67 %), strata przewyższała sumę kapitałów zapasowego i rezerwowego oraz jedną drugą (dla spółek z ograniczoną odpowiedzialnością) czy jedną trzecią (dla spółek akcyjnych) kapitału zakładowego, co wymagało uchwały Walnego Zgromadzenia Wspólników, co do dalszego istnienia spółki. W omawianym zakresie nastąpiła niewielka pozytywna zmiana.

Kapitał własny podmiotów emitujących koncesjonowane programy telewizyjne miał na koniec 2004 roku bardzo wysoką wartość ujemną, jednak niższą o prawie 27 % w porównaniu do 2003 roku. Działalność finansowana była nadal w wysokim stopniu z kapitałów obcych, w tym z kredytów i pożyczek, a także z nieuregulowanych zobowiązań krótkoterminowych. Na obraz tego wysokokapitałowego sektora działalności bardzo duży wpływ mają nie tylko wyniki podmiotów rozpowszechniających własne programy telewizyjne, lecz także posiadających platformy cyfrowe.

Nadawcy telewizyjni są bardzo zróżnicowani pod względem ilości wykonywanych koncesji, charakteru emitowanych programów, zasięgu, systemu przekazywania sygnału, ilości odbiorców, potencjału programowego, organizacyjnego i finansowego, wykorzystywanego czasu reklamy, itp., co znalazło odzwierciedlenie w bardzo dużej rozpiętości osiągniętych wyników finansowych.

Nadawcy prowadzący działalność telewizyjną w 2004 roku w ramach grup medialnych i wykonujący w tym okresie więcej niż jedną koncesję:

- POLSAT – koncesję o zasięgu ogólnopolskim na program telewizyjny rozpowszechniany ze stacji naziemnych, 3 koncesje na programy rozpowszechniane satelitarnie oraz koncesję na bezprzewodowe satelitarne rozprowadzanie programów telewizyjnych i radiowych;
- TVN – koncesję o zasięgu ponadregionalnym na program telewizyjny rozpowszechniany ze stacji naziemnych oraz 5 koncesji na programy rozpowszechniane satelitarnie;
- CANAL+ – koncesję na bezprzewodowe satelitarne rozprowadzanie programów telewizyjnych i radiowych oraz 7 koncesji na programy rozpowszechniane satelitarnie

wypracowali ogółem prawie 96 % przychodów rocznych osiągniętych przez wszystkich koncesjonowanych nadawców telewizyjnych, w tym 91 % przychodów ze sprzedaży, przy poniesionych kosztach stanowiących 94 % łącznych kosztów poniesionych przez wszystkich nadawców telewizyjnych prowadzących koncesjonowaną działalność.

Wymieniona grupa nadawców odnotowała w 2004 roku 29 % wzrost łącznych przychodów z działalności gospodarczej, w porównaniu do przychodów osiągniętych w 2003 roku.

Na tle łącznych przychodów ze sprzedaży wszystkich nadawców rozpowszechniających programy telewizyjne w 2004 roku, które zwiększyły się o ponad 5 % w porównaniu do 2003 roku, największy wzrost przychodów ze sprzedaży odnotowali nadawcy działający w ramach grupy POLSAT (o ponad 10 %). Nadawcy działający w ramach grup TVN i CANAL+ odnotowali wzrost przychodów ze sprzedaży o 5-6 %.

Łączne koszty działalności operacyjnej nadawców w 2004 roku były na poziomie prawie identycznym jak w 2003 roku. Nadawcy działający w ramach grup TVN i CANAL+ odnotowali kilkuprocentowy spadek łącznych kosztów działalności operacyjnej. W przypadku nadawców działających w ramach grupy POLSAT łączne koszty działalności operacyjnej wzrosły w 2004 roku o ponad 20 %.

Rok 2004 nadawcy działający w ramach grup medialnych zakończyli dodatnim wynikiem finansowym, na co wpływ miał nie tylko wzrost przychodów z podstawowej działalności, lecz również wysoki wzrost przychodów finansowych. Na uwagę zasługuje dodatni wynik osiągnięty po raz pierwszy przez CANAL+. Kapitały własne nadawców grupy POLSATU i TVN posiadały na koniec 2004 roku wartość dodatnią, podobnie jak na koniec 2003 roku, natomiast w przypadku CANAL+ kapitał własny wykazywał bardzo wysoką wartość ujemną, czego powodem były wysokie straty ponoszone na rocznej działalności w latach poprzednich. Jednak ujemna wartość kapitału własnego była o 13 % niższa niż na koniec 2003 roku.

Ogólny stan zobowiązań długoterminowych wszystkich nadawców emitujących programy telewizyjne był na koniec 2004 roku o 18 % niższy, a stan zobowiązań krótkoterminowych o 30 % wyższy niż na koniec 2003 roku.

W przypadku nadawców grupy POLSAT nastąpił w porównaniu z 2003 roku ponad 190 % wzrost zobowiązań długoterminowych (w tym kwota kredytów i pożyczek długoterminowych wzrosła o prawie 120 %) i ponad 180 % wzrost zobowiązań krótkoterminowych.

W grupie nadawców TVN nastąpił w porównaniu z 2003 roku spadek poziomu zobowiązań długoterminowych o prawie 20 % (kwota kredytów i pożyczek długoterminowych obniżyła się również prawie 20 %) i 5 % wzrost zobowiązań krótkoterminowych.

CANAL+ odnotowała w 2004 roku spadek wartości zobowiązań długoterminowych (o ponad 20 %) i zobowiązań krótkoterminowych (o ponad 25 %) w porównaniu do stanu na koniec 2003 roku.

Wartość majątku obrotowego ogółem wszystkich nadawców emitujących programy telewizyjne zmniejszyła się prawie o 10 % w porównaniu z 2003 roku, lecz kwota należności krótkoterminowych była wyższa o 24 % w stosunku do 2003 roku. W grupie POLSAT wartość majątku obrotowego wzrosła odpowiednio o ponad 88 %, w tym wartość należności wzrosła o około 24 %. W grupie TVN wartość majątku obrotowego zmniejszyła się o 15 % w porównaniu z 2003 roku, natomiast wartość należności wzrosła o ponad 50 %, a w grupie

CYFRA+ wartość majątku obrotowego zmniejszyła się o 55 % w porównaniu z 2003 roku, natomiast wartość należności wzrosła o około 63 %.

W obu porównywanych okresach 2003-2004 ogólna wartość zobowiązań krótkoterminowych wszystkich nadawców telewizyjnych przewyższała wartość należności. Relacja ta na koniec 2004 roku była podobna, jak na koniec 2003 roku. Oznacza to, że działalność spółek finansowana była nadal nieuregulowanymi zobowiązaniami.

W grupie nadawców POLSAT omawiana relacja uległa znacznemu pogorszeniu. Wartość łączna zobowiązań krótkoterminowych na koniec 2004 roku przekroczyła o ponad 20 % łączną wartość należności krótkoterminowych, kiedy na koniec poprzedniego roku stanowiła tylko 50 % łącznej wartości należności.

W przypadku nadawców działających w ramach grupy TVN relacja ta uległa znacznej poprawie. Łączna wartość zobowiązań krótkoterminowych na koniec 2004 roku była o 14 % niższa niż łączna wartość należności krótkoterminowych, porównawczo na koniec 2003 roku przekraczała o 23 % łączną wartość należności.

Niekorzystną relację wartości zobowiązań krótkoterminowych do należności krótkoterminowych wykazały wyniki spółki Cyfra+. Wartość zobowiązań krótkoterminowych na koniec 2004 roku, podobnie jak w roku poprzednim, stanowiła ponad dwukrotność wartości należności krótkoterminowych.

W wyniku procesu ponownego udzielanie koncesji zmniejszyła się znacznie w 2004 roku liczba koncesjonariuszy posiadających koncesje na rozpowszechnianie programów telewizyjnych z nadajników naziemnych (6 koncesji wykonywanych w 2003 roku przez 6 różnych podmiotów obecnie wykonuje 1 podmiot). Fakt ten oraz wysokie zróżnicowanie wykonywanych koncesji nie pozwala na przedstawienie porównawczej analizy sytuacji finansowej oraz dynamiki zmian tej grupy nadawców telewizyjnych.

Osobną grupę nadawców stanowią podmioty działające niezależnie od grup medialnych, wykonujące w 2004 roku koncesje na satelitarne rozpowszechnianie programów telewizyjnych.

Wymieniona grupa nadawców wypracowała ogółem 2 % przychodów rocznych osiągniętych przez wszystkich koncesjonowanych nadawców telewizyjnych, w tym 1,8 % przychodów ze sprzedaży, przy kosztach stanowiących 3 % łącznych rocznych kosztów poniesionych przez wszystkich nadawców telewizyjnych prowadzących koncesjonowaną działalność.

Omawiana grupa nadawców telewizyjnych odnotowała 3 % wzrost łącznych przychodów ze sprzedaży oraz 2 % wzrost łącznych kosztów działalności operacyjnej.

Ogólna wartość kapitałów własnych wszystkich nadawców rozpowszechniających programy telewizyjne w analizowanym okresie miała wartość ujemną, jednak na koniec 2004 roku o ponad 25 % mniejszą niż na koniec 2003 roku. Jednak w przypadku podmiotów posiadających koncesje na satelitarne rozpowszechnianie programów telewizyjnych, na koniec 2004 roku o ponad 90 % pogłębiła się ujemna łączna wartość kapitałów własnych, na co wpłynęły ujemne wyniki finansowe, którymi większość tej grupy nadawców zakończyła rok.

W 2004 roku nastąpił wzrost wartości zobowiązań długoterminowych o ponad 20 %.

Wartość majątku obrotowego ogółem omawianej grupy nadawców zwiększyła się o 11 % w porównaniu z 2003 roku, w tym kwota należności krótkoterminowych była wyższa o około 24 %.

W analizowanym okresie nastąpił wzrost wartości zobowiązań krótkoterminowych o prawie 40 % w porównaniu z 2003 roku.

W tej grupie podmiotów uległa pogłębieniu bardzo niekorzystna relacja wartości zobowiązań krótkoterminowych do należności.

W obu porównywalnych okresach 2003-2004, ogólna wartość zobowiązań krótkoterminowych przewyższała wartość całego majątku obrotowego. Relacja ta na koniec 2004 roku była gorsza niż na koniec 2003 roku.

Przedstawione wyniki osiągnięte przez koncesjonowanych nadawców telewizyjnych, pomimo, że ukazują zarysowaną się coraz wyraźniej tendencję poprawy sytuacji finansowej, drugi rok z rzędu, to jednak potwierdzają nadal trudną sytuację tego sektora.

Jak wynika z przeprowadzonej oceny, sektor gospodarki tworzony przez koncesjonowaną działalność radiową i telewizyjną, pomimo symptomów poprawy, nadal wymaga dopływu kapitału.

4. Wpływy z emisji reklam i czas emisji reklam w programach koncesjonowanych nadawców telewizyjnych

Wpływy z emisji reklam i czas emisji reklam w programach koncesjonowanych nadawców telewizyjnych rozpowszechniających program drogą naziemną i satelitarną

Czas emisji reklam był w 2005 roku dłuższy niż w 2004 roku. Największy przyrost zanotowały stacje tematyczne, jest to związane z trwającym już od pewnego czasu nasyceniem reklam w ogólnopolskich programach telewizji naziemnych, które wykorzystują prawie w pełni przewidziane ustawą limity emisji reklam w godzinie programu.

Czas emisji reklam w minutach

	2003 r.	2004 r.	2005 r.	Dynamika zmian 2004/2003	Dynamika zmian 2005/2004
Polsat	60 660	75 164	76 814	24%	2%
TVN	84 347	84 030	88 183	0%	5%
TVN24	13 932	18 128	22 823	30%	26%
TV4	42 764	70 273	73 268	64%	4%
TVN Siedem	85 580	114 366	117 544	34%	3%
Ale Kino	3 418	2 883	14 026	-16%	387%
Canal+	2 824	2 226	9 237	-21%	315%
Canal+ Sport	1 518	2 434	9 411	60%	287%
Tele 5	66 359	102 450	103 679	54%	1%
TVN Turbo		71 460	86 096		20%
TVN Style		1 335	8 556		541%

Na podstawie TNS OBOP

W telewizji pojawia się coraz więcej reklam i nadawcy osiągają maksymalny dopuszczalny limit 12 minut reklam w godzinie emisji programu. Coraz częściej oprócz reklam nadawcy nadają bloki poświęcone wyłącznie telesprzedazy (maksymalny dobowy czas nadawania takich bloków wynosi 3 godziny). Udział przekazów reklamowych i telesprzedazy w programie rośnie.

Tabele poniżej ilustrują udział reklam, ogłoszeń płatnych i telesprzedaży w programie w latach 2002-2005, jak również dynamikę zmian. Uwaga: dla porównania podano również dane dla Programu 1 i 2 telewizji publicznej.

Udział reklam w programie (w %)

	2002 r.	2003 r.	2004 r.	2005 r.	Dynamika 2003/2002	Dynamika 2004/2003	Dynamika 2005/2004
TVP 1	5,82	6,11	6,37	7,60	5,00%	4,30%	19,31%
TVP 2	4,97	5,05	5,64	7,00	1,60%	11,70%	24,11%
POLSAT	9,07	11,87	14,26	14,52	30,90%	20,10%	1,82%
TVN	9,68	11,06	12,06	12,52	14,30%	9,00%	3,81%
TVN 7	6,64	11,52	13,22	14,54	73,50%	14,80%	9,98%

Udział reklam, ogłoszeń płatnych i telesprzedaży w programie (w %)

	2002 r.	2003 r.	2004 r.	2005 r.	Dynamika 2003/2002	Dynamika 2004/2003	Dynamika 2005/2004
TVP 1	8,41	6,46	7,14	9,83	-23,20%	10,50%	37,68%
TVP 2	5,22	5,52	6,59	8,75	5,70%	19,40%	32,78%
POLSAT	9,08	12,68	15,6	16,48	39,60%	23,00%	5,64%
TVN	16,65	18,46	16,45	17,79	10,90%	-10,90%	8,15%
TVN 7	16,27	21,47	25,36	26,16	32,00%	18,10%	3,15%

Na podstawie AGB Nielsen Media Research

Wpływy z działalności reklamowej przedstawione w poniższej tabeli wynikają z cenników nadawców, nie uwzględniają stosowanych upustów i rabatów, które mogą sięgać nawet 60-70%.

Według cenników największe wpływy z emisji reklam zanotowała telewizja Polsat.

Z emisji reklam mniejsze wpływy odnotowała również telewizja TVN, jednak zmiana ta nie jest tak duża, mając na uwadze, że coraz większe wpływy z emisji reklam przynoszą pozostałe kanały TVN: TVN Siedem, TVN Turbo czy TVN Style.

Wpływy z emisji reklam w zł

	2003 r.	2004 r.	2005 r.	Dynamika zmian 2004/2003	Dynamika zmian 2005/2004
Polsat	1 588 793 918	1 436 659 077	1 617 752 302	-10%	13%
TVN	1 523 411 260	1 324 232 888	1 301 711 146	-13%	-2%
TVN24	27 024 768	41 688 741	55 106 408	54%	32%
TV4	198 349 353	232 279 632	184 752 411	17%	-20%
TVN Siedem	149 246 258	153 951 263	133 049 914	3%	-14%
Ale Kino	3 117 674	3 930 380	17 969 395	26%	357%
Canal+	5 151 270	4 761 590	21 334 598	-8%	348%
Canal+ Sport	581 599	1 498 961	6 595 874	158%	340%
Tele 5	47 161 271	97 519 479	120 348 917	107%	23%
TVN Turbo		29 941 557	36 288 410		21%
TVN Style		1 670 564	10 746 487		543%

Na podstawie TNS OBOP

Wpływy z emisji reklam i czas emisji reklam w programach ogólnopolskich koncesjonowanych nadawców radiowych

Na podstawie badań firmy EXPERT MONITOR opublikowanych przez *Presserwis*, dotyczące wpływów z reklam emitowanych przez ogólnopolskich koncesjonowanych nadawców radiowych w roku 2005 wynika, że Radio RMF FM to nadawca o najwyższych wpływach reklamowych.

RMF FM zarobiło brutto, wg cenników reklamowych bez uwzględnienia rabatów i upustów, w 2005 roku 357,8 mln zł (wzrost o 7,6% w porównaniu z rokiem 2004), a wpływy RADIA ZET wyniosły 301,6 mln zł (wzrost o 16,1%).

Poniższa tabela przedstawia porównanie sprzedanego, przez kontrolowane stacje, czasu reklamowego (w minutach), jak również procentowy udział reklamy w rocznym czasie nadawania programu w latach 2003 – 2004.

Czas wyemitowanych reklam przez ogólnopolskich koncesjonowanych nadawców radiowych w latach 2003-2005

Nazwa radia	Roczny czas reklam (w minutach)			Udział reklamy w programie (w %)		
	2003 r.	2004 r.	2005 r.	2003 r.	2004 r.	2005 r.
RMF FM	22 013	23 964	23 693	4,19	4,56	4,51
ZET	19 905	20 740	22 728	3,79	3,95	4,32

Na podstawie informacji od nadawców

Dzienny czas wyemitowanych reklam przez ogólnopolskich koncesjonowanych nadawców radiowych w kontrolowanych dniach w latach 2003-2005

Nazwa radia	Dzienny czas emisji reklam w kontrolowanym dniu (w minutach)			Udział reklamy w programie w kontrolowanym dniu (w%)		
	2003 r.	2004 r.	2005 r.	2003 r.	2004 r.	2005 r.
RMF FM	121	99	114	8,40	6,80	7,90
ZET	87	77	108	6,01	5,34	7,50

Na podstawie informacji od nadawców

Daty kontroli: 16 maja 2003, 17 czerwca 2004 i 3 czerwca 2005 r.

Czas emisji reklam u lokalnych koncesjonowanych nadawców radiowych

W 2004 roku koncesjonowani nadawcy radiowi wyemitowali więcej reklam niż w 2003 roku, jednak średnio jeden nadawca wyemitował o 39 minut reklam mniej.

Poniżej tabela ilustrująca czas emisji reklam w latach 2003-2004 i dynamikę zmian.

Czas emisji reklam wyemitowanych przez lokalnych koncesjonowanych nadawców radiowych (w minutach)

	2003 r.	2004 r.	Dynamika zmian 2004/2003
Suma czasu emisji reklam wyemitowanych przez lokalnych nadawców radiowych	2 270 269	2 314 925	2,0%
Liczba lokalnych nadawców	176	180	
Średni roczny czas	12 899	12 861	-0,3%

Na podstawie informacji nadesłanej przez nadawców.

Informacją o czasie emisji reklam wyemitowanych w 2005 roku przez lokalnych nadawców radiowych KRRiT będzie dysponowała po zakończeniu kontroli nadawców.

5. Oferta programowa nadawców koncesjonowanych oraz realizacja przepisów ustawy i warunków koncesji

A. TELEWIZJA

Programy o zasięgu ogólnokrajowym lub ponadregionalnym

Oferta globalna

Oferta programowa naziemnych nadawców programów telewizyjnych o zasięgu ogólnokrajowym lub ponadregionalnym: TVN, Polsat, TV4 przedstawia się następująco:

W 2005 roku nadano łącznie: **25 186 godzin** programu

Informacje	700	2.8%
Publicystyka	1807	7.2%
Film fabularny	8896	35.3%
Film dokumentalny	157	0.6%
Rozrywka (audycje słowne i słowno-muzyczne)	4663	18.5%
Poradnictwo i elementy edukacji	784	3.1%
Sport	785	3.1%
Religia	105	0.4%
Muzyka poważna	5	0%
Muzyka rozrywkowa	1754	7.0%
Widowiska teatralne i inne formy udratyzowane	0	0
Autopromocja	1489	6.0%
Reklama i inne płatne elementy programu	4041	16%

Trzech naziemnych koncesjonowanych nadawców programów telewizyjnych o charakterze uniwersalnym wyemitowało w 2005 roku łącznie 25 186 godzin programu. Było to o 213 godzin więcej niż w 2004 r. Najbardziej, bo o 189 godzin, został wydłużony czas emisji programu TV 4. Średni dobowy czas emisji programu Polsat wynosił 23 godziny, TV4 – 22 godziny, a nadawca programu TVN złożył deklarację, że program ten jest nadawany przez całą dobę.

Udział audycji premierowych w rocznym czasie nadawania pozostawał na poziomie 2004 roku i wynosił 42% w programie Polsat, 39% w TVN oraz 37% (o 1% mniej niż w poprzednim roku) w TV4. Oznaczałoby to, po wyraźnej tendencji zmniejszania się pokazów premierowych zaobserwowanej w ciągu ostatnich trzech lat (od 15% do 2%), zahamowanie tego procesu.

Oferta programowa poszczególnych nadawców

	POLSAT		TVN		TV4	
Roczny czas nadawania	8 387	100%	8 760	100%	8 039	100%
Informacje	394	4.7%	234	2.7%	72	0.9%
Publicystyka	280	3.3%	461	5.2%	1 066	13.3%
Film fabularny	3 713	44.3%	2 404	27.4%	2 779	34.6%
Film dokumentalny	88	1.0%	15	0.2%	54	0.7%
Rozrywka (audycje słowne i słowno-muzyczne)	663	7.9%	3 040	34.7%	960	11.9%

Poradnictwo i elementy edukacji	113	1.3%	418	4.8%	253	3.1%
Sport	330	3.9%	165	1.9%	290	3.6%
Religia	23	0.3%	14	0.2%	68	0.8%
Muzyka poważna	5	0.1%	0	0%	0	0%
Muzyka rozrywkowa	898	10.7%	76	0.8%	780	9.7%
Widowiska teatralne	0	0%	0	0%	0	0%
Autopromocja, zwiastuny	635	7.6%	401	4.6%	453	5.7%
Reklama i inne płatne elementy	1 245	14.9%	1532	17.5%	1 264	15.7%

Preferowane rodzaje audycji w wybranych programach telewizyjnych

Podobnie jak w latach poprzednich, podstawową część oferty programowej stanowiły dwa gatunki telewizyjne: film fabularny i rozrywka (słowne i słowno-muzyczne audycje rozrywkowe oraz muzyka rozrywkowa). Wypełniły one 60% czasu nadawania wszystkich programów łącznie.

POLSAT	TVN	TV4
Film fabularny 44.3%	Film fabularny 27.4%	Film fabularny 34.6%
Rozrywka (audycje słowne i muzyka) 18.6%	Rozrywka (audycje słowne i muzyka) 35.5%	Rozrywka (audycje słowne i muzyka) 21.6%
Informacja i publicystyka 8.0%	Informacja i publicystyka 7.9%	Informacja i publicystyka 14.2%

W 2005 roku zmieniała się także struktura gatunkowa omawianych programów. Przed wszystkim więcej czasu emisji wypełniły filmy fabularne (o 583 godziny więcej niż w 2004 r.), audycje publicystyczne (o 453 godziny) oraz audycje religijne (o 69 godzin). Mniej niż w roku poprzednim nadano audycje rozrywkowych (o 318 godzin), głównie muzyki rozrywkowej, filmów dokumentalnych (o 328 godz.), audycji poradniczych i edukacyjnych (o 204 godz.). Niewielkie wahania dotyczyły udziału audycji sportowych.

Wskazane tendencje odnosiły się globalnie do trzech programów. W odniesieniu do poszczególnych programów były jednak zmienne. W programie Polsat odnotowano wyraźne zwiększenie udziału filmów fabularnych (o 922 godz.) oraz filmów dokumentalnych (o 74 godz.), a zmniejszenie godzin emisji audycji rozrywkowych (o 494 godz.), muzyki rozrywkowej (o 260 godz.) i audycji publicystycznych (o 43 godz.). W TVN wzrosła przede wszystkim liczba godzin audycji publicystycznych (o 120 godz.), filmów fabularnych (o 60 godz.), zmalał zaś udział audycji poradniczych i edukacyjnych (o 195 godz.) i filmu dokumentalnego (o 116 godz.). Z kolei w TV4 zmiany dotyczyły większości rodzajów audycji. Zwiększyła się tu liczba godzin audycji rozrywkowych (o 425 godz.), audycji publicystycznych (o 376 godz.), audycji sportowych (o 50 godz.), a zmniejszył się udział filmu fabularnego (o 399 godz.) i filmu dokumentalnego (o 286 godz.). Po raz pierwszy we wszystkich programach nadawano w 2005 r. audycje religijne.

Informacja i publicystyka

Po istotnych zmianach w sposobie prezentacji informacji, jakie dokonały się w 2004 roku, w omawianym okresie sprawozdawczym doskonalono wypracowane wówczas standardy. Najważniejszym testem dla dziennikarzy i wydawców były relacje z Watykanu (choroba, śmierć i uroczystości pogrzebowe Ojca Świętego).

	audycje informacyjne	audycje publicystyczne	razem	procentowy udział w programie
POLSAT	394	280	674	8%
TVN	234	461	695	8%
TV4	72	1066	1 138	14%
Razem	700	1 807	2 507	10%
%	3%	7%	10%	

Jak wynika z danych przekazanych przez nadawców, w 2005 roku w porównaniu z rokiem poprzednim nadano o 0,2% mniej audycji informacyjnych i o prawie 2% więcej audycji publicystycznych. W sumie, w omawianym roku, nadano tych audycji o 360 godzin więcej niż w roku poprzednim.

Publicystyka – zakresy tematyczne

	społeczna, polityczna i ekonomiczna	kulturalna	inna	Ogółem
POLSAT	276	4	0	280
TVN	318	2	141	461
TV4	197	832	37	1 066
Razem	791	838	178	1 807
%	43.8%	46.4%	9.8%	100%

W 2005 r. z publicystyką, rozumianą jako publiczne informowanie o ważnych społecznie wydarzeniach, połączone z ich interpretacją i wyjaśnieniem, koegzystowały jej nowe rodzaje, tzw. polityczny lub społeczny talk show, bądź audycje z pogranicza inforozrywki (np. *Co za tydzień*, *Najsztub pyta* w TVN). O ile w programie Polsat udział audycji publicystycznych nieco zmalał, to w TV4 odnotowano prawie ich dwukrotny wzrost, a w TVN o ponad 100 godzin.

W przeciwieństwie do lat poprzednich, kiedy większość audycji publicystycznych odnosiła się do tematyki społeczno-politycznej i ekonomicznej, w omawianym roku dominowała problematyka kulturalna. W audycjach prezentujących współczesne problemy, częściej niż w latach poprzednich, posługiwano się formami reporterskimi i tzw. dziennikarstwem interwencyjnym. Do *Uwagi*, *Pod napięciem* (TVN), *Interwencji* i *Raportu specjalnego* (Polsat) dołączył *Detektor – magazyn reporterów* w programie TV 4.

Film fabularny

	jednostkowy kinowy	telewizyjny: jednostkowy, seriale i serie	animowany	Ogółem
POLSAT	458	3 078	177	3 713
TVN	340	2 054	10	2 404
TV4	235	2 395	149	2 779
Razem	1 033	7 527	336	8 896
%	11.6%	84.6%	3.8%	100%

Jak wynika z danych przedstawionych w tabeli oferta filmowa zbudowana była głównie z seriali i jednostkowych filmów telewizyjnych, które w przypadku programu TV4 stanowiły 86% całej oferty filmowej (o 29% więcej niż w 2004 r.), w Polsacie 83% (więcej o 21%) i jedynie w TVN pozostawały na poziomie ubiegłego roku. Fabularne filmy kinowe to 8% propozycji filmowych w TV 4 (przy 40% w 2004 r.), w Polsacie – 12% (32% w 2004 r.) i 14% w programie TVN (4% więcej niż w 2004 r.).

Kraje produkcji

	Polska	pozostałe kraje europejskie	USA	południowo amerykań- ska	inna	Ogółem
POLSAT	1 305	117	1 704	303	284	3 713
TVN	616	157	1 310	167	154	2 404
TV4	495	333	1 632	92	227	2 779
Razem	2 416	607	4 646	562	665	8 896
%	27.2%	6.8%	52.2%	6.3%	7.5%	100%

Podobnie, jak w roku ubiegłym omawiani nadawcy, coraz częściej, w większym wymiarze i w lepszym czasie antenowym emitowali filmy polskie. Polskie seriale, rzadziej polski film kinowy, wypełniły 35% oferty filmowej Polsatu (wzrost o 327 godzin), 26% w programie TVN (wzrost o 157 godzin) i po raz pierwszy pozycje te miały znaczący udział w TV4 (18% oferty filmowej, wzrost o 400 godzin). Wzrósł także o 191 godzin czas emisji filmów pozostałej produkcji europejskiej. Wszyscy nadawcy najczęściej prezentowali filmy brytyjskie, następnie w kolejności: francuskie, niemieckie i włoskie. Generalnie przeważały filmy produkcji amerykańskiej (nadano ich jednak o 246 godzin mniej niż w roku poprzednim), choć ich procentowy udział kształtował się różnie: od 59% (spadek o 9%) w TV 4, przez 54% w TVN (spadek o 5%) do 46% w Polsacie (zmniejszenie o 3%).

Film dokumentalny

W omawianych programach film lub serial dokumentalny najczęściej gościł w Polsacie (88 godzin, wzrost o 74 godziny). Były to głównie systematycznie emitowane seriale dokumentalne (3 tytuły), w tym jeden – popularnonaukowy. W TV4 nadawano pięć tytułów seriali dokumentalnych oraz 15 tytułów filmów dokumentalnych. W serialach tych pokazywano, między innymi, królewski szpital księcia Alfreda w Sydney, Watykan z jego infrastrukturą kulturalną i przemysłową, współczesnego człowieka i granice jego poznania oraz świat zwierząt. W programie TVN emitowano przede wszystkim reportaże z planów filmowych.

Rozrywka (audycje słowne i słowno-muzyczne)

	Widowiska, talk show rozrywkowe	kabarety satyra	teleturnieje	reality show	inne	Ogółem
POLSAT	174	62	193	96	138	663
TVN	968	107	718	72	1 175	3 040
TV4	231	8	339	142	240	960
Razem	1 373	177	1 250	310	1 553	4 663
%	29.4%	3.8%	26.8%	6.6%	33.4%	100%

W 2005 roku oferta rozrywkowa w analizowanych programach łącznie zmniejszyła się o 48 godzin. Widoczne są tu jednak istotne różnice między poszczególnymi programami. Nadawca Polsatu wskazał jej zmniejszenie prawie o połowę w stosunku do 2004 roku (z 1 157 godzin do 663), zaś w TV4 prawie dwukrotny wzrost (535 godz. do 960). Obok klasycznych gatunków rozrywkowych (np. teleturnieje, kabarety itp.) proponowano audycje rozrywkowe zbudowane z kilku różnych elementów: reality show i teleturnieju, ukrytej kamery i talk show, widowiska i konkursu, rywalizacji i show tanecznego. W porównaniu z rokiem poprzednim generalnie prawie dwukrotnie mniej nadano reality show, choć znalazło się ono (kilka zagranicznych formatów) po raz pierwszy w programie TV4. W propozycjach rozrywkowych znaczącą pozycję utrzymywały teleturnieje, których udział we wszystkich trzech programach wzrósł o 75 godzin i stanowiły one prawie 27% nadanych audycji rozrywkowych. Audycje rozrywkowe, i to nie tylko teleturnieje, często miały charakter interaktywny.

Muzyka rozrywkowa

W trzech omawianych programach w 2005 roku zaproponowano 1754 godziny muzyki rozrywkowej (o 270 godzin mniej niż w 2004 roku), z czego 51% znalazło się w Polsacie (898 godzin - 11% rocznego czasu) i 44% w TV4 (780 godzin - 10% programu). Były to głównie nadawane codziennie w Polsacie magazyny muzyczne, jak np. *Mopman*, *Muzyczne listy*, *Piosenka na życzenie*, prezentujący kulturę hip-hopu *Reebok hip-hop*, czy też *Muzyczne listy*, *Strefa P* i koncerty światowych gwiazd muzyki rozrywkowej w programie TV4. W programie TVN muzyka rozrywkowa stanowiła margines, wypełniając niecały procent rocznego czasu nadawania programu.

Audycje poradnicze

W omawianym roku zmniejszyła się o 204 godziny oferta poradniczo-edukacyjna. Pomniejszenie to dotyczy wszystkich trzech programów. Najwięcej audycji poradniczych nadano w programie TVN (418 godzin), następnie w TV4 (253 godz.) i 113 godzin w Polsacie. W tej dziedzinie działalności telewizyjnej preferowano głównie porady kulinarne, motoryzacyjne, zdrowotne, ekonomiczne i ekologiczne.

Sport

	serwisy i magazyny	transmisje	inne	Ogółem
POLSAT	85	245	0	330
TVN	20	59	86	165
TV4	133	153	4	290
Razem	238	457	90	785
%	30.3%	58.2%	11.5%	

W 2005 r. nieco wzrosła liczba godzin audycji sportowych, głównie za sprawą programu TV4 (z 240 godzin w 2004 r. do 290 godzin w 2005 r.). Zwiększył się czas przeznaczony zarówno na serwisy i magazyny sportowe, jak i bezpośrednie transmisje rozgrywek sportowych. W Polsacie (330 godzin audycji sportowych) obok magazynów sportowych, nadawano transmisje i retransmisje meczów siatkówki (między innymi Polska Liga Siatkówki), koszykówki, piłki nożnej, zawodów ekstraklasy żużlowej, tenisa ziemnego i gale boksu zawodowego. Sport w TVN, to głównie gale boksu zawodowego i magazyn ligi polskiej. Natomiast w TV 4 transmitowano przede wszystkim Rajdowe Mistrzostwa Świata, Grand Prix Formuły 1, mecze piłki nożnej (między innymi Puchar Polski), polskiej ligi siatkówki mężczyzn, koszykówki mężczyzn, ekstraklasy żużlowej i wyścigi kolarskie.

Audycje dla dzieci i młodzieży

Audycje adresowane do dzieci i młodzieży wypełniły średnio 24% rocznego czasu nadawania we wszystkich omawianych programach, co stanowi o 7% więcej niż w 2004 r. Nadawca programu Polsat podał, że 25% wyemitowanych audycji było adresowanych do tych grup wiekowych, zaś w TV4 – 47% (3 772 godziny). Natomiast nadawca programu TVN określił, że do dzieci i młodzieży adresował 88 godzin (1% rocznego czasu nadawania). Filarem propozycji skierowanych do dzieci i młodzieży była głównie muzyka rozrywkowa, a następnie filmy animowane i seriale, rzadziej - nadawane w niedzielne przedpołudnia - filmy pełnometrażowe. W programach Polsatu i TV 4 proponowano także teleturnieje oraz inne gry i zabawy.

Profile programowe nadawców: podobieństwa i różnice

Generalnie rok 2005 był okresem stabilizacji programowej i budowania „ramówek” na sprawdzonych formatach. Wskazuje to na to, że podjęte w 2004 roku zabiegi uatrakcyjnienia zawartości i oprawy audycji informacyjnych, wprowadzenia nowych formatów audycji rozrywkowych, zwiększenia sportu i wyeksponowania polskich seriali, przyniosły oczekiwane przez nadawców efekty. I tak Polsat wzbogacał o nowe tytuły swoją ofertę polskich seriali, reality show, talk show i teleturniejów, z kolei TVN koncentrował się na

rozszerzaniu oferty o nowe seriale fabularno – dokumentalne, a także polskie seriale o współczesnej tematyce, audycje z pogranicza inforozrywki, zaś TV 4 rozbudowywała swoje propozycje o nowe reality show, teleturnieje, talk show oraz magazyny (reporterski i wnetrzarski). W Polsacie i TVN zawartość tzw. prime time (godz. 17.00 – 23.00) w dni powszednie była podobna. Czas ten wypełniały głównie pełnometrażowe filmy fabularne i seriale, informacje i reportaże o aktualnych społecznych sprawach oraz audycje rozrywkowe. Były to w głównej części audycje wytworzone przez nadawców lub nabyte na ich zamówienie. Kiedy w TVN emitowano talk show, w Polsacie nadawano teleturniej, odpowiednikiem fabularyzowanego dokumentu kryminalnego lub serialu fabularno-dokumentalnego w TVN był polski serial obyczajowy w Polsacie, o 15 minut różniły się początki emisji audycji informacyjnych (dzienników), po których w TVN nadawano magazyn reporterów, następnie teleturniej lub (w piątki) film, zaś w Polsacie kolejny polski serial własnej produkcji i magazyny reporterów (w poniedziałki i wtorki) lub film fabularny. Podczas gdy około godz. 21.00 w TVN wyświetlano polski serial, a później film fabularny, w Polsacie proponowano audycje rozrywkowe bądź również filmy. Natomiast w TV 4 prime time budowano wyłącznie z filmów i seriali oraz audycji rozrywkowych (talk show, teleturnieje).

W Polsacie i TVN obok kolejnych serii seriali nadawanych w poprzednim roku rozpoczęto emisję pięciu nowych polskich tytułów: *Klinika samotnych serc*, *Tango z aniołem* i *Zakręcone* w Polsacie oraz *Magda M.* i *Niania* w TVN. Ponadto, nadawca programu TVN zachęcony sukcesem innych swoich seriali fabularno – dokumentalnych zaproponował widzom nowy kryminalny serial dokumentalny pt. *Detektywi*.

Do nowych reality show szczególną wagę przywiązywano w TV 4 i Polsacie. W tym pierwszym programie wprowadzono w ciągu roku cztery tytuły tego rodzaju widowisk. Były to: amerykańskie *Łabędziem być* i *Od kuchni*, holenderskie *Chcę być piękna* i szósta edycja, nadawanego dotychczas w Polsacie *Baru*. Natomiast w Polsacie, obok nadawanych już od 2004 r. *Nieustraszonych*, wprowadzono 2 nowe tytuły: amerykański reality *Za wszelką cenę*, w którym o prawo walki w Las Vegas i nagrodę w wysokości miliona dolarów rywalizuje 16 bokserów oraz polski pomysł o sportach ekstremalnych *Granice strachu*.

Kolejną grupą audycji, którą szczególnie wyróżniali omawiani nadawcy były teleturnieje. Do programu Polsatu w 2005 r. wprowadzono dodatkowo: teleturniej muzyczny *Szafa gra*, teleturniej, w którym rywalizowały ze sobą teściowe i zięciowie *Na zawsze razem*, teleturniej z udziałem 250 uczestników *Grasz czy nie grasz* oraz teleturniej dla dzieci *Eureka – ja to wiem*. Z kolei TVN proponował teleturniej taneczny *Taniec z gwiazdami*, a TV 4 – *Taxi* (kontynuacja teleturnieju *Daję słowo*) i interaktywny quiz *Kasa na bank*.

W każdym z trzech omawianych programów wprowadzono także nowe tytuły i formuły talk show. W Polsacie był to interaktywny talk Krzysztofa Ibisza *Kto ma rację*, w którym widzowie decydowali o losach bohaterów, w TVN nadawany na żywo talk show Tomasza Sekielskiego i Andrzeja Mrozowskiego *Teraz my*, a w TV 4 talk Małgorzaty Kościelniak *TiVi Sekcja*. Również w TVN rozpoczęto emisję nowej audycji satyrycznej *Szymon Majewski Show*, w której autor dokonywał przeglądu najważniejszych wydarzeń, opatrując je satyrycznym komentarzem.

Sukcesywnie (od trzech lat) poszerzano także ofertę sportową, zarówno o transmisje i retransmisje rozgrywek w przypadku POLSAT i TV 4, jak i nowe magazyny sportowe. Ten segment szczególnie dynamicznie rozwijała TV 4, wprowadzając 3 nowe magazyny: *Ekstraliga żużlowa*, *Football Mundial*, *Magazyn jeździecki*, ale i w pozostałych programach znalazły się też nowe pozycje, jak magazyn motoryzacyjny *Pasjonaci w Polsacie*, czy magazyn poświęcony polskiej lidze piłki nożnej *Orange Ekstra Klasa* w TVN.

W Polsce jako uzupełnienie do ukazującej się od 2003 r. *Interwencji* wprowadzono magazyn podejmujący współczesne kontrowersyjne tematy *Interwencja Ekstra*, w TV 4 o podobnej formule magazyn reporterski *Detektor – magazyn Czwórki*. Natomiast w TVN zaczął ukazywać się magazyn informacyjno-poradniczy Magdy Mołek i Oliviera Janiaka *Dzień dobry TVN*, poświęcony rozrywce, kulturze, sportom, podróżom itp.

W 2005 roku najbardziej widoczne zmiany programowe zaobserwować można było w TV 4, gdzie nacisk położono na tzw. produkcje własne (ledwo widoczne w poprzednich latach). Z nowych polskich produkcji wprowadzono do tego programu: reality show, teleturniej, talk show oraz magazyn reporterów i poradniczy.

Program Puls

PULS jest jedynym programem telewizyjnym o charakterze wyspecjalizowanym (społeczno-religijnym) nadawanym drogą naziemną. Omawiany rok był dla tego programu okresem rozszerzania oferty programowej, zwłaszcza w zakresie specjalizacji programu. Zwiększył się także średni czas emisji programu do 19 godzin na dobę (z 16 w 2004 r.) oraz udział premier z 17% rocznego czasu nadawania w 2004 r. do 22%. W porównaniu z ubiegłym rokiem zmalał procentowy udział filmu fabularnego i audycji publicystycznych na rzecz wzrostu audycji religijnych, sportowych, poradniczych i informacyjnych.

Struktura gatunkowa programu przedstawiała się następująco:

Roczny czas nadawania	7 049	100%
Informacje	75	1%
Publicystyka	1 036	14.7%
Film fabularny	1 973	28%
Film dokumentalny	858	12.2%
Rozrywka (audycje słowne i słowno-muzyczne)	0	0%
Poradnictwo i elementy edukacji	296	4.2%
Sport	224	3.2%
Religia	801	11.4%
Muzyka poważna	130	1.8%
Muzyka rozrywkowa	69	0.1%
Widowiska teatralne	0	0%
Autopromocja, zwiastuny	234	3.3%
Reklama i inne płatne elementy	1 353	19.4%

Jak wynika z przedstawionych danych, społeczno-religijny charakter programu (tzn. programu, który kierując się społeczną nauką Kościoła, ma umacniać wartości chrześcijańskie: religii, kultury i rodziny, edukować w zakresie problemów społeczno-religijnych, cywilizacyjnych i kulturowych, uwrażliwiać na kwestie społeczne, obywatelskie i rolę rodziny, ukazywać szeroki zakres wiadomości, komentarzy i opinii prezentujących w

różnych aspektach problemy współczesnego człowieka, przedstawiać problemy ekumeniczne) realizowany był przez wiele rodzajów audycji. W programie tym, podobnie jak w innych programach uniwersalnych, obecne były prawie wszystkie gatunki telewizyjne. Podobna była też konstrukcja programu: pasma emisyjne, tygodniowy układ ramowy. Jednakże w stosunku do innych programów koncesjonowanych o charakterze uniwersalnym, ten program odróżniał się przede wszystkim widoczną obecnością audycji religijnych, publicystycznych, edukacyjnych i filmu dokumentalnego, a mniejszą niż w innych programach ofertą typowo rozrywkową. I właśnie poprzez te elementy program Puls można traktować jako wartość alternatywną w odniesieniu do pozostałych programów koncesjonowanych.

Audycje realizujące wyspecjalizowany charakter programu wypełniły 71% czasu emisji w godzinach 6.00-23.00. Były to filmy fabularne oraz seriale charakterze rodzinnym (kino familijne), klasyka kina światowego i polskiego, filmy dokumentalne o tematyce historycznej, religijnej, biograficznej, przyrodniczej, audycje publicystyczne odnoszące się do problematyki społeczno-politycznej, ekonomicznej i kulturalnej oraz religijnej, transmisje mszy świętych, papieskich audiencji generalnych, Godziny Miłosierdzia z Łagiewnik, serwisy wiadomości Watykańskich Octava Dies, transmisje z Festiwalu Gospel, a także audycje poradnicze i edukacyjno-poradnicze.

W 2005 r. wprowadzono nowe audycje publicystyczne oraz cztery cykle filmów dokumentalnych. Codziennie, od poniedziałku do piątku nadawano, będący podsumowaniem bieżących wydarzeń *Puls wieczoru*, po którym emitowano rozmowę w *Gościu Pulsu*, w soboty premierowe wydanie *Wolności słowa*, a w niedziele audycję publicystyczną *Wildstein Wprost*. Formułę zmieniło *Żebro Adama* (do audycji zaczęto zapraszać również tytułowego Adama), zaś audycja *Anioł przychodzi wieczorem* zaczęła być realizowana w plenerze. Pod koniec roku w ramówce pokazały się 4 cykle dokumentalne: kulturalny, przyrodniczy, podróżniczy i polityczny. W ramach cyklu kulturalnego można było zobaczyć serial *Impresjoniści* (m.inn. Vincent van Goch, Claude Monet), cykl przyrodniczy prezentował *Perły Toskanii*, zaś przyrodniczy *Przygody zwierząt*. W cyklu politycznym pokazano 6-odcinkowy serial *Giganci XX wieku*, poświęcony wybitnym politykom ubiegłego wieku (m.in. Margaret Thatcher, Nelson Mandela, Lech Wałęsa).

Telewizyjne programy lokalne

W 2005 roku zmienił się obraz programów telewizyjnych o zasięgu lokalnym. W miejsce dziewięciu lokalnych nadawców, z których tylko czterech nadawało audycje o tematyce lokalnej, uruchomiono nowe programy uniwersalne o tematyce lokalnej. Dwaj nadawcy (Niezależna Telewizja Lokalna Radomsko i Telewizja Lubań – Bolesławiec) kontynuowali dotychczasową działalność. W miejsce Telewizji Dolnośląskiej, Telewizji Regionalnej Zagłębia Miedziowego i pozostałych czterech nadawców (Telewizja Awał, Telewizja Bryza, Telewizja Zielona Góra i Telewizja Vigor) powstała spółka pn. Telewizja ODRA, skupiająca organizacyjnie i finansowo programy o tematyce lokalnej z pięciu regionów.

Struktura gatunkowa programów o tematyce lokalnej

	Telewizja Gryf		NTL Radomsko		Studio Lubań	
Roczny czas nadawania	5441 godz.	100%	862 godz.	100%	730 godz.	100%

Informacje	460	8%	315	37%	262	36%
Publicystyka	1556	29%	204	24%	0	0%
Audycje poradnicze	474	9%	111	13%	0	0%
Sport	530	10%	36	4%	0	0%
Audycje rozrywkowe	513	9%	94	11%	0	0%
Muzyka rozrywkowa	1508	28%	0	0%	395	54%
Religia	14	0,3%	39	4%	0	0%
Film dokument./reportaż	236	4%	0	0	0	0
Autopromocja i płatne elementy programu	150	2,7%	63	7%	73	10%

Program lokalny Niezależnej Telewizji Lokalnej z Radomska **NTL Radomsko** był nadawany średnio dwie i pół godziny na dobę. Składał się on w 61% z audycji informacyjnych i publicystycznych, a w pozostałej części z poradniczych, rozrywkowych, religijnych i sportowych. Trzykrotnie w ciągu dnia nadawano lokalne kilkunastominutowe wiadomości pt. *Kurier* lub *Flesz*. Problematyka lokalna (społeczna, kulturalna, gospodarcza) była podstawowym tematem wszystkich nadawanych systematycznie audycji publicystycznych. Podejmowano w nich problemy żywo interesujące mieszkańców regionu, takie jak np. bezrobocie, przestępczość, bieda, ale też i wskazywano na możliwości poprawy losu. W programie nadawano transmisje z ważnych dla regionu imprez kulturalnych, sportowych, uroczystości religijnych. W niedziele nadawano transmisję mszy św. W pozostałym czasie dobowej emisji był rozprawiany program TV 4.

Program **Studio Lubań** Telewizji Lubań - Bolesławiec był nadawany średnio 2 godziny na dobę (o pół godziny więcej niż w 2004 r.). W większości składał się on z przekazów planszowych (autopromocja, teksty informacyjne, ogłoszenia płatne), cyklicznej (dwa razy w tygodniu) audycji informacyjno-publicystycznej będącej przeglądem najważniejszych wydarzeń w Lubaniu i okolicach oraz z muzyki rozrywkowej. W pozostałym czasie emitowany był program radiowy pn. *TOK FM*.

Szczeciński program **Telewizji GRYF** był bogaty zarówno jeśli chodzi o rodzaje audycji, jak i różnorodność podejmowanej w nim tematyki lokalnej. Codziennie, z wyjątkiem dni weekendowych, nadawano w nim, realizowaną „na żywo” audycję *Poranek z Gryfem*, w której zaproszeni goście rozmawiali o sprawach lokalnych (np. inicjatywy społeczne, wydarzenia kulturalne regionu). Od 9.00 do 16.00, zawsze o pełnej godzinie emitowano dwuminutowe lokalne serwisy informacyjne (*Gryf Serwis*), o godz. 20.00 podawano rozszerzone informacje z regionu (12-minutowy *Obiektyw*), a raz w tygodniu prawie półgodzinny przegląd najważniejszych wydarzeń tygodnia. W audycjach publicystycznych, z udziałem dziennikarzy, ekspertów, radnych, parlamentarzystów, przedstawicieli ugrupowań politycznych, dyskutowano o najważniejszych wydarzeniach dnia w regionie (*Nasz gość*), o istotnych dla miasta i regionu zagadnieniach i problemach (*Szczecińskie Forum*), o pomysłach na rozwój miasta i inicjatywach wpływających na ożywienie Szczecina (*Nasze miasto*) i satyrycznie o wydarzeniach i decyzjach urzędniczych (*Naturalnie Szczecin*). W innych, cyklicznie nadawanych audycjach pokazywano najciekawsze miejsca w Szczecinie, relacjonowano wydarzenia kulturalne (także artystów – amatorów), sportowe, wydarzenia w środowisku akademickim, a w magazynie katolickim – omawiano sprawy dotyczące lokalnego kościoła. Nadawano także audycje dla dzieci (w tym lekcje języka angielskiego), relacje z odbywających się w Szczecinie koncertów, audycje poradnicze (głównie motoryzacyjne i kulinarne), talk show i listy przebojów.

	ODRA-Wrocław, Opole, Świdnica		ODRA-Głogów, Legnica, Lubin		ODRA-Gorzów Wielkopolski	
	508 godz.	100%	541 godz.	100%	504 godz.	100%
Informacje	191	38%	159	29%	148	29%
Publicystyka	247	49%	235	43%	266	53%
Audycje poradnicze	18	4%	32	6%	0	0%
Sport	0	0%	77	14%	45	9%
Audycje rozrywkowe	0	0%	0	0%	0	0%
Muzyka rozrywkowa	32	6%	26	5%	38	8%
Religia	0	0%	0	0%	0	0%
Autopromocja i płatne elementy programu	13	3%	12	2%	7	1%

	ODRA-Jelenia Góra		ODRA-Zielona Góra	
	524 godz.	100%	511 godz.	100%
Informacje	142	27%	143	28%
Publicystyka	284	54%	285	56%
Audycje poradnicze	11	2%	0	0%
Sport	46	9%	45	9%
Audycje rozrywkowe	0	0%	0	0%
Muzyka rozrywkowa	38	7%	38	7%
Religia	0	0%	0	0%
Autopromocja i płatne elementy programu	3	1%	0	0%

W ramach tzw. „sieci ODRA” funkcjonowało od 15 kwietnia 2005 r. pięć programów o charakterze uniwersalnym poświęconym tematyce lokalnej. Koordynatorem finansowym, organizacyjnym i merytorycznym dla tych programów była Telewizja ODRA Spółka z o.o. Audycje o tematyce lokalnej były przygotowywane przez zespoły reporterów – korespondentów, odrębne dla każdego z miast. W każdym z programów nadawany był codziennie lokalny dziennik (*Flesz*), lokalne użyteczne informatory, magazyny reporterów (*itd.*) oraz audycje publicystyczne (np. *Czas dla...*, *Temat dnia*). Dostarczały one bieżących informacji, prezentowały w nich działania lokalnych instytucji i samorządów, wyjaśniano lokalne problemy społeczno-gospodarcze, popularyzowano wiedzę z zakresu historii regionu, promowano regionalną twórczość artystyczną. We wszystkich programach trzon oferty stanowiły audycje informacyjne i publicystyka (od 87% tzw. „programu własnego” w ODRA – Wrocław, Opole, Świdnica do 72% w ODRA – Głogów, Legnica, Lubin). W większości programów nadawane były audycje poradnicze (z wyjątkiem ODRA – Gorzów Wielkopolski i Zielona Góra), magazyny i transmisje z lokalnych imprez sportowych (oprócz ODRA – Wrocław, Opole, Świdnica). Średni dobowy czas emisji każdego z programów o tematyce lokalnej wynosił około 2 godzin. Audycje o tej tematyce nadawane były codziennie w czterech pasmach czasowych o czasie trwania od 10 do 50 minut. W pozostałym czasie

rozpowszechniano program, zestawiając tzw. program własny z programem TV 4, który nie jest dostępny drogą naziemną na obszarze objętym zasięgiem stacji nadawczej poszczególnych koncesjonariuszy. Audycje premierowe stanowiły ponad połowę nadanego programu. Wyjątkiem był program ODRA – Wrocław, Opole, Świdnica, gdzie wyniosły 48% całości programu.

Wybrane programy satelitarne

W 2005 r. mniej dynamicznie niż rok wcześniej uruchamiano nowe telewizyjne programy satelitarne. Do istniejących kanałów tematycznych dołączyły w tym roku: *TVP Kultura* i *TVN Gra* oraz *Polsat Sport Extra* i edukacyjno-poradnicza *Moja Telewizja*. Dotychczasowi potentaci programów tematycznych: *CANAL+ Cyfrowy*, *POLSAT* i *TVN* ostrożnie inwestowali w nowe programy, skupiając się na doskonaleniu już istniejących. Grupa TVN nadawała w 2005 r. 7 programów satelitarnych: 1 uniwersalny (*TVN International*), 1 filmowo-rozrywkowy (*TVN Siedem*), 1 informacyjno-publicystyczny (*TVN 24*), 1 rozrywkowy (*TVN Gra*), 1 poświęcony informacjom meteorologicznym (*TVN Meteo*), 1 motoryzacyjny (*TVN Turbo*) i 1 adresowany do kobiet (*TVN Style*). Stan posiadania *CANAL+ Cyfrowy* nie zmienił się i składał się z trzech programów o charakterze filmowym (*CANAL+ Polska* i *CANAL+ Żółty, Ale Kino*), 1 sportowego (*CANAL+ Niebieski Sport*), dwóch adresowanych do dzieci i młodzieży (*MiniMini* i *ZigZap*) oraz jednego o charakterze dokumentalnym (*Planete*). W ofercie *POLSATU* znajdowały się dwa programy sportowe (*POLSAT Sport* i uruchomiony pod koniec roku *POLSAT Sport Extra*), 1 uniwersalny (*POLSAT 2*) i 1 o charakterze medycznym (*POLSAT Zdrowie i Uroda*). W sumie, te trzy grupy medialne dysponowały ponad połową wszystkich polskich programów satelitarnych.

Bogata i zróżnicowana **oferta filmowa** była domeną głównie grupy *CANAL+ Cyfrowy*, która proponowała trzy takie programy: *CANAL+ Polska*, *CANAL+ Polska Żółty*, *ALE KINO*. Oprócz tego jeden program pn. *TVN Siedem* (filmowo-rozrywkowy) był w ofercie kanałów tematycznych grupy *TVN*. Kolejnym programem filmowym był, specjalizujący się w kinie polskim, program pn. *Kino Polska*. Udział pokazów premierowych (w rocznym czasie nadawania) w omawianych programach wahał się od 47% w *TVN Siedem* poprzez 14% w obu programach *CANAL+* i 10% w *KINO POLSKA* do 11% w *ALE KINO*. Głównym twórcywem wszystkich omawianych programów był film fabularny (od 86% w *ALE KINO* i *CANAL+ ŻÓŁTY*, 80% w *CANAL+ Polska*, 58% w *KINO POLSKA* do 50% rocznego czasu nadawania w *TVN Siedem*). Na ofertę filmową składały się w ponad 80% filmy kinowe, co w sposób istotny wpływało na jej jakość. Wyjątek stanowił program *TVN Siedem*, gdzie stanowiły one 4% nadanych filmów fabularnych. Istotnymi elementami różnicującymi te programy był udział innych gatunków telewizyjnych. W programach *CANAL+ Polska* i *CANAL+ Żółty* ofertę filmową, na którą składały się filmy fabularne, seriale, filmy krótkometrażowe i animowane (w tym animacje dla dorosłych) uzupełniał dokument, publicystyka kulturalna, głównie dotycząca filmu i w niewielkim stopniu – sport oraz rozrywka. Program *ALE KINO* prezentował wyłącznie filmy fabularne i dokumentalne, a *KINO POLSKA* obok filmów fabularnych obszerną (27% rocznego czasu nadawania) ofertę filmu dokumentalnego oraz publicystykę kulturalną, głównie dotyczącą historii kina i jego twórców. Szerszą gamę gatunkową proponował *TVN Siedem*, w którym oprócz rozrywki i sportu znajdowały się również audycje publicystyczne.

Jeśli chodzi o kraje produkcji nadanych filmów, to w przypadku *KINO POLSKA* były to wyłącznie filmy polskie, zaś w pozostałych programach udział produkcji polskiej kształtował się od 0,4% w *TVN Siedem* do 13% w *ALE KINO*, *CANAL+ Polska* oraz *CANAL+ Żółty*. Pozostała produkcja europejska stanowiła 37% nadanych filmów w *ALE KINO*, około 28% w obu programach *CANAL+ Polska* do 8% w *TVN Siedem*.

W przypadku dwóch programów: *KINO POLSKA* i *ALE KINO* prezentacje filmów uporządkowano według tematycznych, gatunkowych lub autorskich cykli. Ten sposób przekazu był szczególnie charakterystyczny dla programu *KINO POLSKA*. Wszystkie prezentowane tu filmy, zarówno fabularne, jak i dokumentalne oraz kroniki filmowe zostały umieszczone w systematycznie powtarzających się w ciągu dnia i tygodnia cyklach filmowych. W tej mozaice znajdowały się różne gatunki filmowe podporządkowane naczelnym założeniom cyklu, np. *Czasy i obyczaje* (obyczajowe filmy fabularne, dokumentalne i kroniki filmowe), *W iluzjonie* (filmy wyprodukowane przed 1939 r.), *Historia z dystansu* (filmy socrealistyczne, kroniki i filmy dokumentalne), *Mistrzowie dokumentu* (filmy dokumentalne i wypowiedzi ich twórców), *Rodzina do kina* (tzw. filmy familijne), *Poranek rysowanek* (bajki animowane), *Kino-off-teka* (polskie kino niezależne), *Z przymrużeniem kamery* (komedie lub filmy sensacyjne). Inne cykle poświęcone były wybitnym Polakom (*Portrety*), kreacjom aktorskim, jak np. *Pan na ekranie*, *Gwiazda na horyzoncie*, bądź archiwalnym radiowym nagraniem list muzycznych (*Seans radiowy*). Każda prezentacja dokonywana była w szerszym kontekście: historycznym, kulturowym, obyczajowym itp. Pogłębieniu wiedzy o nadanych utworach służyły krytyczne omówienia, wypowiedzi twórców, krytyków filmowych, historyków.

Zbudowany z filmów fabularnych, dokumentalnych i filmów krótkometrażowych program *ALE KINO* prezentował dorobek filmowy z całego świata, w tym także produkcje niezależne. Program oferował filmy należące do klasyki kina (filmy z lat 50. i 60.) oraz awangardowe odkrycia z różnych krajów – np. z Ameryki Łacińskiej, Dalekiego Wschodu czy Australii. W dużej części filmy grupowano w stałych cyklach tematycznych: *klasyczne ale!* (klasyka filmowa), *ale hit!* (popularne produkcje i gwiazdy), *mocne ale!* (filmy akcji, kryminały i thrillery), *ale świat!* (światowa awangarda filmowa). Niezależnie od tych cykli prezentowano wydarzenia specjalne, jak np. przeglądy poświęcone wybitnym reżyserom, kinematografom różnych krajów, gatunkom filmowym i tematom.

Grupę **programów informacyjnych** tworzyły w 2005 r. trzy programy o różnych zakresach tematycznych: od bieżącej informacji i publicystyki (*TVN 24*) poprzez informacje o pogodzie (*TVN Meteo*), po informacje ekonomiczne (*TV Biznes*). Całodobowy program *TVN 24* był zbudowany w 60% z audycji informacyjnych, w 31% z audycji publicystycznych i w pozostałej części - z reportaży. W porównaniu z rokiem poprzednim w programie tym zwiększono roczny czas emisji audycji informacyjnych (plus 245 godzin), publicystycznych (o 225 godz. więcej). W ostatnim roku dokonywano także kolejnych zmian w układzie ramowym i wprowadzono nowe pozycje programowe. Kluczowymi wydarzeniami dla redakcji tego programu były rozbudowane relacje z Watykanu (choroba, śmierć i pogrzeb Ojca Świętego) oraz wybory parlamentarne i prezydenckie. Już pod koniec sierpnia uruchomiono codzienne pasmo *Wybory 2005*, które było realizowane wspólnie z dziennikarzami mediów prasowych. Jesienią zwiększono z dwóch do trzech liczbę serwisów informacyjnych w każdej godzinie. Początek emisji pasma porannego *Poranek TVN 24* przesunięto z godz. 6.30 na godz. 6.00. Zmieniła się także jego formuła i oprawa graficzna. Obok nadawanych co kwadrans serwisów informacyjnych, prognozy pogody i przeglądu prasy, znalazło się w nim miejsce na rozwinięcie najważniejszych tematów, sondy uliczne itp. Pojawiły się także nowe audycje publicystyczne, jak np. *Skaner polityczny* czy *Szkló kontaktowe*. Sukcesywnie rozszerzano propozycje z zakresu publicystyki ekonomicznej i

kulturalnej oraz nowych technologii. Udział audycji premierowych w rocznym czasie nadawania programu wynosił 71% (przy 66% w 2004 r.).

Nadawcą programu *TVN Meteo* była spółka *TVN 24*. Informacje o pogodzie aktualizowane były w tym programie przez całą dobę. Codziennie w półgodzinnych blokach informowano o pogodzie w Polsce, w Europie i na świecie. Prognozy i zjawiska meteorologiczne były przekazywane przez prowadzącego bądź za pomocą plansz i wykresów. Informacyjne bloki pogodowe budowane były z omówienia ogólnych zjawisk meteorologicznych, prognozy dla konkretnych regionów, temperatury o różnych porach dnia (z trzydniowym wyprzedzeniem), wykresów termodynamicznych, graficznych wykresów temperatur, przewidywanych opadów i prognoz biometeorologicznych. Poza regularnymi prognozami pogody, nadawano różnorodne serwisy, np. dla kierowców, dla alergików (informujący o nasileniu pylenia roślin), specjalistyczne prognozy pogody, jak np. dla kurortów świata, dla żeglarzy, narciarzy, rowerzystów itp. W programie zamieszczano także audycje poradnicze (*Maja w ogrodzie*) i inne dotyczące ciekawostek pogodowych. *TVN Meteo* składał się głównie z przekazów informacyjnych (67% rocznego czasu nadawania) i w pozostałym czasie z audycji poradniczych. Według danych przedstawionych przez nadawcę, udział audycji premierowych stanowił 1% czasu nadawania programu w ciągu roku.

Ekonomiczno-informacyjny program *TV Biznes* został uruchomiony we wrześniu 2004 r. W 2005 r. budowany był z biznesowych informacji i publicystyki, uzupełnianych tematycznymi filmami dokumentalnymi. Codziennie, w wydaniach co pół godziny, nadawano 10-minutową audycję pt. *Biznes dzisiaj*, która składała się z wyboru najważniejszych informacji ekonomiczno-politycznych dnia i w której przekazywano istotne dla polskiej gospodarki wydarzenia, kursy i tendencje giełdowe. W godzinach popołudniowych emitowano *Studio Biznes*, gdzie obok felietonów problemowych i bieżących informacji z „parkietu” (kursy, notowania, prognozy) znajdowały się rozmowy z analitykami gospodarki, ekonomistami i politykami. W weekendy nadawano audycję publicystyczną pt. *Bugaj kontra Ziemiakiewicz*, w której ci znani publicyści spierali się o takie zagadnienia, jak: podatki, gospodarka, prawo i ekonomia itp. W magazynie *Biznes tydzień* dokonywano przeglądu najważniejszych wydarzeń z kraju i ze świata, wraz z zaproszonymi do studia gośćmi omawiano i komentowano najważniejsze wydarzenia ekonomiczno-polityczne. Zagadnienia biznesowe przedstawiano też i w lżejszej formie. W audycji poświęconej psychologii biznesu i kreowaniu wizerunku nowoczesnego biznesmena pt. *Style i biznes* przedstawiano techniki negocjacji, wskazywano metody skutecznego relaksu itp. W 2005 r. program został wzbogacony o nowe tematyczne magazyny, jak np. *Indeks 7* (notowania giełdowe), *Giełda – źródło kapitału*, *E-biznes*, *Polskie mleko*, *Klub Polska 2015*, *Auto Zwiad* (magazyn motoryzacyjny), *W 600 sekund dookoła świata*. Prawie ¼ nadanego programu stanowiły audycje premierowe.

Obok polskojęzycznego programu *Eurosport* nadawano dwa **polskie programy sportowe**: *POLSAT Sport* i *CANAL+ Polska Niebieski Sport*, a pod koniec roku uruchomiono trzeci program sportowy *POLSAT Sport Extra*, będący uzupełnieniem Polsatu Sport. Mimo, że te dwa główne programy specjalizowały się w tematyce sportowej, to widoczne były między nimi różnice, zarówno w zakresie struktury gatunkowej, jak i liczbie i rodzajach prezentowanych dyscyplin sportowych. Prawie całodobowy program *CANAL+ Polska Niebieski Sport* zbudowany był w 66% z audycji sportowych (głównie transmisje, retransmisje, a także magazyny, interaktywne gry sportowe), które były uzupełniane filmami fabularnymi i dokumentalnymi (25% rocznego czasu nadawania), muzyką i audycjami rozrywkowymi. Program ten specjalizował się w transmisjach i retransmisjach meczów piłki nożnej lig: polskiej, hiszpańskiej, włoskiej, angielskiej i francuskiej oraz drużynowych gier (NBA, WNBA i Euroliga mężczyzn), koszykówki i futbolu amerykańskiego (SuperBowl,

NFL). Mniej systematycznie nadawano zawody Grand Prix i o Puchar Świata w żużlu oraz sporadycznie – gale boksu zawodowego i piłkę nożną plażową. Poszczególne dyscypliny sportowe, najciekawsze gole, najlepsze mecze omawiane były w nadawanych codziennie magazynach, takich jak: *Za ciosem*, *Klub kibica*, *Złap sport extra*, czy też w magazynie odsłaniającym kulisy amerykańskiej futbolowej ligi świata *NFL – Game Day*. W programie tym pokazy premierowe stanowiły 28% rocznego czasu nadawania, czyli o 14% więcej niż w poprzednim roku kalendarzowym.

Z kolei program *POLSAT Sport* w całości był zbudowany z transmisji/retransmisji sportowych oraz magazynów o tematyce sportowej, przy czym przeważały transmisje sportowe (82% rocznego czasu nadawania programu). Znacznie bogatsza niż w *CANAL+ Niebieski Sport* była też gama prezentowanych dyscyplin sportowych. W programie dostępne były transmisje i retransmisje rozgrywek, między innymi Bundesligi, ligi holenderskiej, włoskiej, angielskiej, szkockiej, piłkarskiego Pucharu Polski, Mistrzostw Świata w hokeju na lodzie, Ligi Mistrzów oraz Pucharu UEFA, Ekstraligi Żużlowej, zawodów ATP Masters Series, Wimbledonu, boksu zawodowego i wielu innych wydarzeń. Transmisjom tym towarzyszyły analizy dokonywane w emitowanych magazynach poświęconych między innymi Lidze Mistrzów, lidze holenderskiej, boksowi itp. Audycje premierowe wypełniły 55% rocznego czasu nadawania programu.

Grupę programów o **charakterze uniwersalnym** tworzyły: *TVN International*, *POLSAT 2* i *Trochę Młodsza Telewizja*. Całodobowy program *TVN International* powstał w 2004 roku i był w całości nadawany dla Polonii mieszkającej w USA i w Niemczech (odbiór tego programu nie jest możliwy w Polsce). Bazował on na audycjach nadawanych w podstawowym programie TVN i w programach wyspecjalizowanych grupy TVN. W porównaniu jednak z programem podstawowym nadawano w nim znacznie mniej (o 637 godzin) filmów fabularnych (były głównie seriale produkcji polskiej w mniejszej części polski film kinowy) i audycji poradniczych (o 383 godziny). Natomiast znacznie bogatsza była oferta informacyjno-publicystyczna, rozrywkowa i sportowa. Prawie połowę programu wypełniały różnorodne audycje rozrywkowe, 20% film fabularny, 10% - informacje i publicystyka. Audycje premierowe stanowiły 29% rocznego czasu nadawania programu. W 2005 r. zaczęto nadawać nową audycję na żywo *Polski żywioł*, do której zapraszane były osoby mieszkające za granicą i eksperci, np. od prawa emigracyjnego. Udział premier w rocznym czasie nadawania wynosił 29%.

Natomiast *POLSAT 2*, adresowany także do Polonii, był dostępny również na terytorium kraju. Podobnie jak w wyżej opisanym przypadku, również w skład oferty Polsatu 2 wchodziły głównie pozycje przejęte z programu podstawowego POLSAT i audycje pozyskane od innych nadawców, głównie z programu TV 4. Zasadniczymi elementami odróżniającymi ten program od podstawowego było jego większe nasycenie audycjami informacyjnymi i publicystycznymi (o ponad 1000 godzin w skali roku), a także rozrywkowymi (o 742 godz.), sportowymi (o 450 godz.), poradniczymi (o 230 godzin) i filmem dokumentalnym (o 260 godzin). Oferta filmowa (31% całości programu) sprowadzała się do polskich, emitowanych już w Polsce, seriali. Udział premier w rocznym czasie nadawania wynosił 39%.

Program pn. *Trochę Młodsza Telewizja* adresowany był głównie do młodego widza. Składał w 30% z filmu fabularnego (przede wszystkim animowanego), muzyki rozrywkowej (13%), audycji poradniczych i rozrywkowych (24%), filmu dokumentalnego (9%) i audycji publicystycznych (9%). W programie zamieszczano cyklicznie praktyczne porady dotyczące różnych sfer życia, audycje o różnych stylach i gatunkach muzycznych, znane polskie bajki, popularno-naukowe filmy dokumentalne i w niewielkim wymiarze pełnometrażowy film

fabularny. W 2005 r. wprowadzono nowe specjalne pasmo pn. *Animacja polska*, w którym co tydzień pokazywano autorskie filmy polskich twórców. Tygodniowy układ ramowy zbudowany był z pięciu pasm programowych. W paśmie dla dzieci zatytułowanym *TMT w krainie bajki* codziennie nadawano głównie polskie bajki animowane, w paśmie filmowym (godziny wieczorne) adresowanym raczej do dorosłej widowni – amerykańskie filmy fabularne, a w paśmie filmów dokumentalnych – pojedyncze filmy i seriale dokumentalne ukazujące kraje, ich historię, rozwój i kulturę (np. serie *Dzisiejsza Wielka Brytania*, *Szwecja*, *Ciekawostki z Japonii*). W obszernym paśmie muzycznym (13% rocznego czasu nadawania programu) prezentowano nowości polskich i zagranicznych wykonawców muzyki rozrywkowej, często nadając tej prezentacji formę magazynów muzycznych. W pasmach tzw. magazynowych emitowano audycje o tematyce motoryzacyjnej, sportowej i poradnikowe. Udział audycji premierowych w rocznym czasie nadawania tego programu wynosił, jak podaje nadawca - 4%.

Dużą różnorodnością charakteryzowały się programy o **charakterze rozrywkowym**: **TELE 5**, **iTV**, **4 fun.tv**. i **TVN Gra** (uruchomiony w październiku 2005 r.). Z wyjątkiem programu *Tele 5*, pozostałe miały właściwości interaktywne.

Program *Tele 5* w 2005 r. ewoluował w kierunku programu o charakterze uniwersalnym. Poszerzono w nim ofertę publicystyczną (z 202 na 414 godzin w ciągu roku), sport (z 37 do 289 godzin) i film dokumentalny (z 445 na 648 godzin). Typowe audycje rozrywkowe zajmowały 12% rocznego czasu nadawania programu i były to w dużej części, nadawane późną nocą audycje erotyczne. Do programu wprowadzono nowe audycje publicystyczne, takie jak np. z udziałem znanych dziennikarzy codzienny wieczorny komentarz do bieżących wydarzeń pt. *10 minut*, *Rozmowa w Tele* lub *Gość Tele 5*. Dla kibiców sportowych transmitowano mecze polskiej ekstraklasy w hokeju, mecze piłkarskie II, III i IV ligi, eliminacje do mistrzostw świata piłki nożnej kobiet oraz nadawano nowe magazyny sportowe poświęcone żużlowi, karate, motorowym sportom ekstremalnym, a także kulturystyce i fitnessowi. Trzon oferty programowej stanowiły filmy fabularne (45%) i audycje rozrywkowe (12%). Audycje premierowe wypełniły 11% rocznego czasu nadawania.

Program *iTV* w 2005 roku zwiększał i rozszerzał możliwości aktywnego uczestnictwa widzów w programie, wprowadzając nowe technologie i nowe środki komunikacji z widzami. Obok tradycyjnych już dla tej stacji sms-ów i mms-ów, uruchomiono tzw. tablicę samokopiującą panaboard. Urządzenie to zapisuje program, a następnie przekazuje w wersji elektronicznej do komputerów widzów, którzy są zainteresowani daną pozycją programową. Odbiorcy w ten sposób mogli dodatkowo otrzymać autograf prezentera lub występującej w programie gwiazdy, a także ewentualną dedykację. Program budowany był głównie z audycji rozrywkowych, takich jak interaktywne teleturnieje i gry sportowe, interaktywne audycje muzyczne, audycje ezoteryczne i horoskopy oraz również interaktywne talk show. W trakcie trwania programu widzowie mogli głosować na wybrane ulubione teledyski lub prezentowane utwory słowno-muzyczne, zamawiać klipy, wyrażać opinie o programie, czatować z innymi widzami, składać zamówienia na specjalne serwisy SMS. Prezentowano także nowe technologie i audycje adresowane bezpośrednio do młodych widzów. Program w ponad połowie rocznego czasu emisji składał się z audycji premierowych.

Kolejnym programem interaktywnym, adresowanym do młodych widzów był *4fun.tv*. Ramówka tego programu w głównej mierze opierała się na interakcji z widzami, zabawie z nimi i tworzeniu na żywo play list. Program proponował rozbudowaną warstwę interaktywną mającą istotny wpływ na zawartość programową. Dzięki wykorzystaniu nowoczesnych technologii, łączących funkcje telewizora, telefonu i Internetu widzowie przez całą dobę mogli za pomocą SMSów, MMSów współtworzyć i recenzować nadawany program, a także

za pomocą wyświetlanych na ekranie czatów – prowadzić rozmowy ze swoimi idolami (np. Czat z gwiazdą) i innymi widzami. Mogli też dokonywać wyboru proponowanych utworów słowno-muzycznych (muzyka hip-hop, play lista, 4fun hits) w ramach specjalnie tworzonych pasm i odczytać wspólny dla dobranej pary horoskop. Przy tak pomyślanym programie, kluczowym był stworzony w 2005 r. specjalny system emisyjny z rozbudowanym interfejsem graficznym, umożliwiającym wprowadzanie nowych animacji, zabaw i gier emitowanych na żywo. W programie dominowała muzyka rozrywkowa (84%), głównie teledyski, a w uzupełnieniu - amatorskie filmy animowane, audycje rozrywkowe, sportowe i elementy informacji. W omawianym roku sprawozdawczym wprowadzono do programu kilka nowych pozycji. Były to, między innymi: trwająca 7 min. audycja informacyjna *Wiadomo* zawierająca plotki o gwiazdach, informacje o trasach koncertowych i nowych płytach, relacje z imprez, koncertów i premier filmowych, zapowiedzi z wydarzeń kulturalnych i muzycznych oraz dwa tytuły audycji rozrywkowo-poradniczych: *Ubieraj się* (dot. zmiany wizerunku widzów, którzy zgłoszą się do audycji, poprzez wymianę ich ubrań w szafie) i *Top tygodnia* (prezentacja 10 teledysków najczęściej zamawianych przez widzów w minionym tygodniu). O ile program był tworzony prawie w całości „na żywo”, to zasób audycji premierowych wynosił tylko 5% nadanego czasu programu.

W październiku 2005 r. rozpoczęła się emisja kolejnego programu o charakterze rozrywkowym i zarazem kolejnego programu grupy TVN pn. *TVN Gra*. Program ten skierowany był do widzów lubiących gry, quizy i szarady. Wszystkie audycje były interaktywne – widzowie mogli dzwonić do studia (audiotele), wysyłać wiadomości drogą elektroniczną lub za pomocą sms. W części audycji mogli mieć także wpływ na rozwój ich akcji. Proponowane teleturnieje i inne gry miały sprawdzać znajomość wiedzy między innymi z zakresu filmu, fotografii, nowoczesnych technologii, umiejętności kojarzenia, refleksu itp. W mającej charakter animacji porannej audycji *Diablo & Angelo* widzowie mogli czynnie włączać się do dialogu prowadzonego przez głównych bohaterów, wysyłając sms wiadomości, które następnie były przez bohaterów odczytywane na głos. Audycje premierowe wypełniły 60% czasu emisji.

Kolejną grupę tworzyły programy **wyspecjalizowane ze względu na odbiorcę**. W 2005 r. były to: *ZigZap* i *MiniMini* dla dzieci i młodzieży (grupa CANAL+ Cyfrowy), *TVN Style* dla kobiet i *Edusat* oraz *Edusat Bis* (edukacyjny dla studentów Wyższej Szkoły Społeczno-Ekonomicznej w Warszawie).

Adresowany do starszych dzieci i młodzieży (10 – 15 lat), program *ZigZap* był zbudowany w 63% z filmów animowanych i seriali, a w pozostałej części z magazynów, audycji rozrywkowych i muzycznych. W godzinach 21.00 – 1.00 w nocy na antenie *ZigZapa* nadawany był *Hyper* – blok programowy poświęcony grom komputerowym, animacji oraz najnowszym technikom multimedialnym. Głównym kryterium doboru filmów do emisji była ich tematyka oscylująca wokół zainteresowań adresatów programu. Obok filmów, proponowano także konkursy dla dzieci i młodzieży, magazyn dla dziewcząt (*Przymierzalnia*), magazyn o zwierzętach (*Krewni i znajomi królika*), sportowy (*Trans Sport*), magazyn muzyczny, prezentujący teledyski, wywiady z muzykami (*Wielka płyta*) i o podobnej tematyce audycję połączoną z czatem na stronie internetowej programu (*Zap Room*) oraz magazyn zawierający informacje kulturalne, recenzje książek, filmów, wystaw itp. (*Maqlatura*). Audycje premierowe wypełniły 7% rocznego czasu nadawania programu.

Program *MiniMini* jest unikalnym polskim programem, adresowanym do dzieci poniżej 7 roku życia. Również dzieci były prezenterami tego programu. Składał się prawie w całości z seriali animowanych (89%) i w niewielkim wymiarze (niespełna 1% rocznego czasu nadawania) z gier i zabaw dla dzieci (głównie konkursów plastycznych i aktorskich) oraz

teledysków. Najmłodszym widzom proponowano filmy i seriale zróżnicowane pod względem treści i formy (animacja tradycyjna, komputerowa, lalkowa), w dużej części produkcji polskiej (21% czasu nadawania) oraz pozostałej europejskiej (24%), a z innych krajów, przede wszystkim - kanadyjskie. Podstawowym kryterium doboru filmów był całkowity brak w nich jakichkolwiek elementów przemocy, brutalności i agresji. Filmy były dobierane również pod kątem ich wartości edukacyjnych, np. nauki języka angielskiego, czy podstaw matematyki oraz poznawczych dla młodego widza. Wszystkie pozycje programowe były ułożone w tematycznych pasmach, z których każde miało pobudzać różne zainteresowania. *Kolorowanka* zachęcała go gier, zabaw i oglądania bajek, *Mruczanka* do tańca, śpiewu i zabawy, *Wyliczanka* miała edukować, pobudzać ciekawość, zachęcać do obserwacji, *Przytulanka* przybliżała przyrodę i zwierzęta. Premiery stanowiły 4% rocznego czasu nadawania programu.

Program *TVN Style* był adresowany do aktywnych zawodowo kobiet, łączących pracę z wychowaniem dzieci. Składał się głównie z magazynów poradnikowych oraz filmów o charakterze poradniczym. Obok sztandarowej pozycji tego programu (*Miasto kobiet*) cyklicznie nadawano magazyny poświęcone urządzaniu tarasów i przydomowych ogrodów (*Miejski ogrodnik*), pielęgnacji roślin i projektowaniu ogrodów (*Maja w ogrodzie*), modzie (*Fashion File*, *101 przestępstw przeciwko modzie*, *Musisz to mieć*), sztuce makijażu (*No to pięknie*), sztuce kulinarnej (*Pascal, po prostu gotuj*), gimnastyce rekreacyjnej (*Gimnastyka malucha*), pielęgnacji dzieci (*Klub młodej mamy*) i motoryzacji (*Autostrada*). Prezentowano nowości kinowe (*Multikino*), wydarzenia światowego showbiznesu (*Skandaliści showbiznesu*). W 2005 r. program wzbogacono o nowe pozycje. Stałym elementem *Miasta kobiet* stał się *Męski punkt widzenia*, zaproponowano magazyn kulturalny o młodych twórcach (*Pałac kultury*), dwa magazyny kulinarne (*Polska od kuchni* i *Nigella gryzie*), magazyn poradnikowy dla kobiet w ciąży (*A mama też lekarz*), poranny aerobik (*w-f*), magazyn informacyjny ze świata show-biznesu (*Przeglądarka*), magazyn poświęcony urządzaniu tarasów i przydomowych ogrodów (*Miejski ogrodnik*) oraz urządzaniu wnętrz (*Pokój z widokiem*). Kolejną nowością w *TVN Style* była autorska audycja Joanny Brodzik pokazująca techniki samodoskonalenia się (*Ona i ja*). Udział premier w rocznym czasie nadawania wynosił 7%.

Program *Edusat* miał charakter edukacyjny i był adresowany do studentów warszawskiej Wyższej Szkoły Społeczno-Ekonomicznej. Miał on wspierać kształcenie „na odległość” widzów studiujących w systemie eksternistycznym na kierunkach pedagogicznym i ekonomicznym. Program w 81% składał się ze specjalistycznych wykładów, a w pozostałej części, z audycji publicystycznych, poświęconych takim zagadnieniom, jak przedsiębiorczość, kulturalne drogi Europy, nowoczesne techniki w służbie edukacji itp. Wykłady prezentowano dla I, II i III roku studiów w ramach zimowego i wakacyjnego repetytorium. Były to między innymi zajęcia z podstaw ekonomii, teorii rozwoju gospodarczego, finansów, marketingu, rachunkowości, z filozofii, pedagogiki, socjologii i nauka języka angielskiego. Czas emisji audycji premierowych w skali roku wynosił 30% całości nadanego programu.

Podobnie jak program wyżej omówiony, *Edusat Bis* wspierał proces dydaktyczny Wyższej Szkoły Społeczno-Ekonomicznej w Warszawie w zakresie kształcenia na poziomie licencjackim pedagogów i ekonomistów. Podstawą oferty programowej były wykłady (84% czasu nadawania). W programie tym w 2005 r. podjęto kilka nowych inicjatyw programowych. Należały do nich, między innymi, cotygodniowa audycja dotycząca nowoczesnego zarządzania *Przedsiębiorstwo przyszłości – laboratorium*, relacje z konferencji prasowych GUS, znaczących konferencji naukowych, a także cykl audycji *Zawód przyszłości*.

Za pośrednictwem tej stacji przeprowadzono także zimową i letnią sesję egzaminacyjną (egzaminy testowe).

W 2005 roku dostępne były także inne telewizyjne programy satelitarne, sformatowane wyraźnie pod kątem zainteresowań ich odbiorców.

Uruchomiony w marcu 2005 roku program *Moja Telewizja* jest pierwszym edukacyjno-poradniczym programem wśród polskich kanałów tematycznych. Program adresowany był do widzów aktywnych zawodowo, a także do widzów mniej aktywnych ale mających aspiracje i do osób niepełnosprawnych. Głównym celem tego programu było doradzanie i pobudzanie aktywności odbiorców w różnych sferach ich życia. W programie szczególną wagę przykładano do edukacji społecznej, m.in. w następujących dziedzinach: zdrowego trybu życia i odżywiania (np. audycje *Do gara, Rusz się*), relacji rodzinnych (*U-Rodziny*), wychowania dzieci (*Mamy dziecko*), praw konsumenckich (*Klient nasz pan*), kształtowania swojego wizerunku i pobudzania aktywności życiowej (*Korektor*), racjonalnego gospodarowania pieniędzmi (*Czysty zysk*), korzystania z komputera lub innych nowości technologicznych (*Dodaj do ulubionych*). Doradzano także jak spędzić kulturalnie wolny czas (*Maksymalnie kulturalnie, Do kina czy na film*), jak wybrać przy zakupie najlepszy produkt (*Test the Best*), jak opiekować się zwierzętami (*Spółka z o.o.*). Program *Moja Telewizja* nie zawierał ani filmów, ani audycji rozrywkowych. Całość programu składała się wyłącznie z audycji (magazyny, dyskusje, wywiady) o charakterze poradniczym. Audycje premierowe wypełniły 10% czasu nadawania programu. Pod koniec 2005 roku zawieszono emisję programu.

Wyspecjalizowany – medyczny program *POLSAT: Zdrowie i uroda* został uruchomiony w sierpniu 2004 r. Był pierwszym i jak dotychczas jedynym tematycznym programem na polskim rynku telewizyjnym, poruszającym kwestie zdrowia i jego profilaktyki, urody i jej pielęgnacji oraz aktywnego stylu życia. Oferta programowa opierała się na czterech filarach tematycznych. Podstawę stanowiło szeroko rozumiane pojęcie zdrowia, a pozostały czas poświęcony był pielęgnacji i urodzie, relaksowi i stylom życia. Program składał się głównie z audycji poradniczych (46% czasu nadawania), filmu fabularnego (seriale i animacja) o tematyce medycznej (19%), dokumentalnego (6%) i w pozostałym czasie z audycji muzycznych oraz teledysków. W swojej głównej warstwie program był budowany z informacji i magazynów o tematyce medycznej, magazynów poradniczych, rekreacyjnych oraz rozrywkowych. Oferta programowa obejmowała między innymi przygotowany w formule informacji opartych na światowych serwisach medycznych autorski cykl prof. Pawła Januszewicza pt. *Doniesienia*, magazyny medyczne, takie jak: *Diagnoza* (medyczne nowinki, najnowsze metody leczenia i diagnozowania chorób, nowe terapie alternatywne), *Dziś i jutro medycyny*, znane z programu Polsat – *Twój lekarz* i *Wystarczy chcieć* oraz magazyn *Prosto do Europy* i *Zdrowe normy* (ma na celu przynosić pomoc w odczytywaniu wyników badań laboratoryjnych). Typowymi magazynami poradniczymi były m.in., poświęcony urodzie, modzie, zdrowemu stylowi życia *Uroda to nie wszystko*, czy porady znanych postaci środowiska lekarskiego na temat zdrowia i urody w magazynie *Wywiady/Porady*, bądź dyskusje specjalistów na temat szeroko rozumianej medycyny i urody w cyklu *Rezonans*. Zajmowano się także metodami relaksacyjnymi (*Relaks z tai-chi, Odkrywając chi, Strefa zen, Między Wschodem a Zachodem*). Tematyka medyczna i zdrowotna była także popularyzowana za pomocą filmów i seriali dokumentalnych oraz animowanych (np. *Było sobie życie, Przeznaczenie, Przypadkowe odkrycia, Wojna z rakiem, Mikrozabójcy, Rośliny i ludzie*). Audycje premierowe stanowiły 43% rocznego czasu nadawania programu.

Wyspecjalizowany, prawie całodobowy, program motoryzacyjny *TVN Turbo* składał się w połowie z audycji poradniczych i filmów dokumentalnych poświęconych motoryzacji, a w pozostałej części z audycji sportowych i rozrywkowych. Proponowano audycje poświęcone nowościom motoryzacyjnym na rynku polskim i europejskim (*Motorynek, Auto Mundial, Automaniak, De Lux*), motocyklom (*Jednośląd*), samochodom ciężarowym (*Waga ciężka*), a także prezentowano w polskiej wersji językowej najbardziej znane europejskie magazyny poświęcone motoryzacji, jak: produkowany przez BBC *Top Gear*, angielski *5TH Gear*, niemiecki magazyn motoryzacyjny *Motorwizja*. Obszerna była również propozycja dla miłośników nowoczesnej techniki i technologii zawarta w magazynach: *E – Auto, Specjalista* i *Czas tuningu*. W audycji *Garaż* przekazywano porady dotyczące eksploatacji samochodu, a w *Szkoła Auto* uczono bezpiecznej jazdy. Stare, atrakcyjne samochody prezentowano w *Motorwizji Classic* i w *Legendach motoryzacji*. Tragiczne wypadki pokazywano w *Dramatycznych zdarzeniach* i *Policyjnych taśmach*, niebezpieczne style jazdy kierowców motocykli w *Ulicznych szaleńcach*. W 2005 r. program został wzbogacony o polską odmianę brytyjskiego *Top Gear*, zatytułowaną *Testosteron*, o audycję dla miłośników rowerów (*Rower*) i o sportach ekstremalnych. Program *TVN Turbo* budowany był w 94% z audycji powtórkowych.

Kolejny program wyspecjalizowany pn. *Hipika*, poświęcony był sportom konnym. Jego zawartość była budowana głównie z bezpośrednich transmisji wyścigów konnych na Służewcu w Warszawie. Odbierany był przede wszystkim w punktach TOTTO Totalizatora Wyścigów w cały kraju. Zbudowany był z tzw. mitingów wyścigowych (jednego lub dwóch), na które składało się od 7 do 11 gonitw koni, typu: galop płaski, galop przez płoty, galop przez przeszkody, kłus dosiadany, kłus z wózkiem. Relacje z każdej gonitwy składały się z pokazania wprowadzenia koni na padok, omówienia pochodzenia koni i przedstawienia dżokejów, pokazania próbnego galopu, przygotowań do startu i samej gonitwy oraz powtórek ostatnich 200 metrów przed metą i całej gonitwy a na koniec rozmowy z hodowcą, trenerem lub dżokejem zwycięskiego konia. Na godzinę przed gonitwą miało miejsce omówienie dziennego programu wyścigowego i przedstawienie faworytów, a po każdej gonitwie – podsumowanie dnia i zapowiedź gonitw w następnym dniu. Podczas sezonu gonitw polskich (od końca kwietnia do końca listopada) nadawano wywiady z polskimi hodowcami, trenerami i dżokejami. Program nie zawierał audycji powtórkowych.

Program o charakterze dokumentalnym *Planete* składał się w całości z filmów dokumentalnych i reportaży poświęconych między innymi tematyce społecznej, politycznej, etnograficznej, historycznej, kulturalnej, przyrodniczej i krajoznawczej, etnograficznej, popularno-naukowej, dotyczącej nauki i techniki. W ciągu tygodnia proponowano w nim ponad 20 nowych tytułów filmów dokumentalnych. Były one pogrupowane w stałych pasmach tematycznych: *Współczesny świat* (serie dokumentalne o różnych aspektach życia codziennego, dokumenty przedstawiające grupy wiekowe, zawodowe i społeczne oraz ludzi połączonych wspólną pasją), *Przyroda i podróże* (filmy przyrodnicze i krajoznawcze, np. serie *Świat dzikiej przyrody*, o morskich głębinach *Thalassa*, o relacjach ludzi z przyrodą *Ludzie i zwierzęta*), *Filmowe dochodzenia* (dokumenty o bulwersujących wydarzeniach i problemach, które inspirują filmowców dokumentalnych do prowadzenia własnego śledztwa (np. *Misja w Iraku*), *Nasza planeta* (dokumenty etnograficzne o wszystkich zakątkach świata), *Spółczeństwo* (dokumenty i reportaże o współczesnym społeczeństwie, aktualnych problemach i zjawiskach, relacjach jednostki z otaczającym światem), *Historia* (dokumenty o wielkich momentach historii, przełomowych wydarzeniach w dziejach narodu, np. o wojnie, o totalitaryzmach), *Portrety* (filmy dokumentalne i reportaże o znanych postaciach świata show-biznesu, kultury, sportu i polityki), *Lotnictwo* (historia lotnictwa, modele samolotów, wyprawy w kosmos), *Seans Planete* (filmy dokumentalne o dużych walorach artystycznych

oraz filmy podejmujące trudne, kontrowersyjne tematy). W 2005 r. wprowadzono nowe pasmo dokumentalne, zawierające filmy dokumentalne dla dzieci pn. *Mała planeta*. Udział premier wynosił 15% rocznego czasu nadawania, a w pozostałej części powtarzano emisję pokazów premierowych o różnych porach w ciągu kolejnych dni tygodnia.

Edukacyjno-poradniczy i religijny program **TRWAM** ma służyć pełnemu i autentycznemu rozwojowi człowieka poprzez uwrażliwienie go w duchu wartości chrześcijańskich na rolę państwa i rodziny oraz kwestie społeczno-ekonomiczne i obywatelskie. Ponadto program ma edukować w zakresie historii i współczesności chrześcijaństwa, wspierać kształtowanie współczesnej świadomości chrześcijańskiej w duchu nauczania Stolicy Apostolskiej i jedności z Episkopatem Polski, promować postawy ekumeniczne i działania w duchu dialogu międzyreligijnego, ukazywać dorobek kultury i sztuki sakralnej oraz świeckiej, przekazywać pełne, aktualne informacje z życia Kościoła w Polsce i na świecie. Program *TRWAM* nadawany był przez całą dobę. Składał się w znaczącej części z audycji religijnych i edukacyjnych które zajęły 30% rocznego czasu nadawania, filmu dokumentalnego o tematyce religijnej (18%), następnie audycji publicystycznych w wymiarze 12%, muzyki rozrywkowej (13%), audycji informacyjnych (11%) i w niewielkim wymiarze – z filmu fabularnego, audycji sportowych (łącznie (4%). Wyspecjalizowany charakter programu był realizowany poprzez emisję modlitw (*Anioł Pański, modlitwy dzieci, różaniec, Apel Jasnogórski*), transmisje mszy św. i uroczystości religijnych, koncerty ewangelizacyjne, transmisje z pielgrzymek, informacje z życia Kościoła w Polsce, rozważania o duchowości (*Wpłyn na głębię, Kościół żyje*), filmy fabularne i animowane o tematyce religijnej, pokazywanie działalności placówek misyjnych na świecie, ukazywanie wartości chrześcijańskich i wzorców osobowych w wychowaniu dzieci i młodzieży oraz podnoszenie kwestii społeczno-ekonomicznych, społeczno-politycznych i obywatelskich (*Rozmowy niedokończone, Kalejdoskop młodych*), pożyteczne porady i reportaże ukazujące sprawy społeczne i kondycję współczesnego człowieka. W 2005 r. do ramówki programu wprowadzono kilka nowych audycji, głównie religijnych i dla dzieci. Były to rozważania o Biblii (*Plan naszego Ojca*), seria dokumentalna *Życie monastyczne*, audycje *Rozmowy o Jezusie z Matką Angeliką* i *Jak sobie radzić z cierpieniem*, cykl reportaży *Świadkowie*, watykańska kronika wydarzeń *Kościół żyje*, fragmenty pielgrzymek Ojca świętego do ojczyzny *Ojciec św. Jan Paweł II do rodaków*, dla dzieci filmy animowane *Super księga* i *Latający dom* oraz audycja *Kropelka radości* i audycje o tematyce kulturalnej *Sól ziemi, Rozmowy w plenerze*. Udział premier w rocznym czasie nadawania programu wynosił 32%.

Realizacja przez telewizyjnych nadawców koncesjonowanych zadań wynikających z ustawy o radiofonii i telewizji

Scharakteryzowane wyżej programy uniwersalne, jak i tematyczne realizowały w 2005 roku wiele zadań określonych w artykule 1 ust.1 ustawy o radiofonii i telewizji.

Prawie we wszystkich omówionych wyżej programach obecna była informacja, choć w różnym wymiarze czasowym, o różnej, często specjalistycznej tematyce. W programach uniwersalnych, emitowanych zarówno drogą naziemną lub satelitarne główne miejsce zajmowały audycje, których celem było dostarczanie bieżących informacji oraz komentowanie istotnych wydarzeń. W trzech programach o zasięgu ogólnokrajowym lub ponadregionalnym informacja zajmowała w 2005 roku 10% całości tych programów. Prawie w całości (ponad 90%) z audycji informacyjnych i publicystycznych budowany był

wyspecjalizowany program *TVN 24*. Funkcjonowały także programy, które nadawały wyłącznie specjalistyczne informacje, jak np. *TV Biznes*, czy *TVN Meteo*. Istotną, wartą szczególnego podkreślenia, rolę w dostarczaniu informacji spełniało 8 programów uniwersalnych o tematyce lokalnej. W programach tych przedstawiano bowiem problemy dotyczące lokalnych odbiorców, a także upowszechniano edukację obywatelską.

Wiele nadawanych programów dostarczało widzom rozrywki. Audycje rozrywkowe oraz muzyka rozrywkowa stanowiły znaczną część oferty programowej nadawców ogólnokrajowych (programów uniwersalnych), większości programów satelitarnych i, oczywiście, programów o charakterze rozrywkowym, jak np. *TVN Gra*, *iTV*, *4 fun.tv*. W programach proponowano m.in. liczne teleturnieje, reality show, rozrywkowe talk show i inne widowiska (np. show taneczne). W wielu przypadkach audycje rozrywkowe miały charakter interaktywny.

Wśród nadawanych programów były i takie, które ułatwiały korzystanie z oświaty i dorobku nauki. Taką rolę pełniły programy edukacyjne i edukacyjno-poradnicze: *Edusat*, *Edusat Bis* oraz *Moja Telewizja*. Składające się z wykładów programy *Edusatu* miały wspierać kształcenie na odległość widzów studiujących w systemie eksternistycznym na kierunkach pedagogicznym i ekonomicznym Wyższej Szkoły Społeczno – Ekonomicznej w Warszawie. Z kolei program *Moja Telewizja* był tak konstruowany, aby doradzać i pobudzać aktywność odbiorców w różnych sferach ich życia (zawodowego, rodzinnego czy relacji międzyludzkich itp.).

Jak wynika z danych przedstawionych przez nadawców programów tematycznych, większość z nich realizowała ustawę o radiofonii i telewizji w zakresie wyspecjalizowanego charakteru programu. Audycje i inne przekazy realizujące specjalizację zajmowały w większości programów nie mniej niż 70% nadawania programu w ciągu miesiąca, w godzinach 6.00-23.00.

Realizacja przez telewizje koncesjonowane przepisów art.15 i 15a ustawy o radiofonii i telewizji

W 2005 r. KRRiT przeprowadziła kontrolę 38 koncesjonowanych programów telewizyjnych (naziemnych i satelitarnych) pod kątem ich zgodności z obowiązkami wynikającymi z art. 15 i 15a ustawy o radiofonii i telewizji. Podstawą kontroli były sprawozdania sporządzone przez nadawców.

Na mocy artykułów 15 i 15a ustawy o radiofonii i telewizji na nadawców koncesjonowanych programów telewizyjnych nałożone zostały następujące obowiązki:

1. przeznaczenia co najmniej 33% kwartalnego czasu nadawania programu na audycje wytworzone pierwotnie w języku polskim, z wyłączeniem serwisów informacyjnych, reklam, telesprzedaży, transmisji sportowych, przekazów tekstowych i teleturniejów;
2. przeznaczenia co najmniej 33% kwartalnego czasu nadawania w programie utworów słowno-muzycznych na utwory, które są wykonywane w języku polskim;
3. przeznaczenia ponad 50% kwartalnego czasu nadawania programu na audycje europejskie, z wyłączeniem serwisów informacyjnych, reklam, telesprzedaży, transmisji sportowych, przekazów tekstowych i teleturniejów;
4. przeznaczenia co najmniej 10% kwartalnego czasu nadawania programu na audycje europejskie wytworzone przez producentów niezależnych, z wyłączeniem serwisów informacyjnych, reklam, telesprzedaży, transmisji sportowych, przekazów tekstowych i teleturniejów;

5. przeznaczenia co najmniej 50% czasu nadawania audycji europejskich wytworzonych przez producentów niezależnych na takie, które zostały wytworzone w okresie 5 lat przed rozpowszechnianiem w programie.

Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji wydała 4 listopada 2004 r. rozporządzenie w sprawie niższego udziału w programie telewizyjnym audycji wytworzonych pierwotnie w języku polskim i audycji europejskich. Na jego podstawie nadawcy programów telewizyjnych w pierwszym roku rozpowszechniania mogą przeznaczyć:

1. nie mniej niż 26,4 kwartalnego czasu nadawania programu na audycje wytworzone pierwotnie w języku polskim, z wyłączeniem serwisów informacyjnych, reklam, telesprzedaży, transmisji sportowych, przekazów tekstowych i teleturniejów;
2. ponad 40% kwartalnego czasu nadawania programu na audycje europejskie, z wyłączeniem serwisów informacyjnych, reklam, telesprzedaży, transmisji sportowych, przekazów tekstowych i teleturniejów.

Rozporządzenie mówi również o tym, że w programach telewizyjnych wyspecjalizowanych, dla których brak jest wystarczającej liczby audycji wytworzonych pierwotnie w języku polskim i audycji europejskich, oraz w programach rozpowszechnianych wyłącznie w sposób satelitarny lub kablowy dostępnych za opłatą, z wyłączeniem opłat określonych w rozdziale 7 ustawy o radiofonii i telewizji i podstawowych opłat pobieranych przez operatorów satelitarnych lub operatorów sieci kablowych, w latach następnych po pierwszym roku rozpowszechniania nadawcy przeznaczają:

1. nie mniej niż 29,7 kwartalnego czasu nadawania programu na audycje wytworzone pierwotnie w języku polskim, z wyłączeniem serwisów informacyjnych, reklam, telesprzedaży, transmisji sportowych, przekazów tekstowych i teleturniejów,
2. ponad 45% kwartalnego czasu nadawania programu na audycje europejskie, z wyłączeniem serwisów informacyjnych, reklam, telesprzedaży, transmisji sportowych, przekazów tekstowych i teleturniejów.

Realizacja art. 15 ust. 1 i 3 urt. w czterech kwartałach 2005 r. w ogólnokrajowych i ponadregionalnych programach koncesjonowanych rozpowszechnianych w sposób naziemny

Każdy z czterech nadawców koncesjonowanych programów naziemnych (Polsat, TVN, TV4, TV Puls) w 2005 r. na audycje wytworzone pierwotnie w języku polskim, audycje europejskie oraz audycje europejskie wytworzone przez producentów niezależnych i audycje europejskie wytworzone przez producentów niezależnych w okresie 5 lat przed rozpowszechnianiem przeznaczył wyższy od określonego w ustawie odsetek kwalifikowanego czasu nadawania¹.

a) Audycje wytworzone pierwotnie w języku polskim oraz audycje europejskie

---

¹ Kwalifikowany czas nadawania jest to kwartalny czas nadawania programu pomniejszony o czas trwania serwisów informacyjnych, reklam, telesprzedaży, transmisji sportowych, przekazów tekstowych i teleturniejów.

Realizacja art. 15 ust. 1 i 3 w czterech kwartałach 2005 r. przez telewizyjnych nadawców koncesjonowanych

Nazwa programu	Audycje wytworzone pierwotnie w języku polskim				Audycje europejskie			
	kw. I	kw. II	kw. III	kw. IV	kw. I	kw. II	kw. III	kw. IV
	%							
Polsat	47,6	52,6	46,0	45,7	60,4	66,5	68,4	66,5
TVN	60,7	64,4	60,7	67,1	69,7	70,8	74,6	73,2
TV4	57,6	61,1	55,0	49,1	57,9	63,2	67,1	57,6
Puls	57,4	55,2	43,6	53,6	73,4	67,6	66,3	73,1

Wszyscy nadawcy wypełniali obowiązki ustawowe w tym zakresie. Największy odsetek czasu na **audycje pierwotnie wytworzone w języku polskim** przeznaczył nadawca programu TVN. W programie tym udział omawianych audycji prawie dwukrotnie przekraczał ustawowe minimum. W III kwartale w programach Polsat i TV4 nastąpił kilkuprocentowy wzrost udziału tych audycji, a w programach TVN i Puls ich udział się zmniejszył. Natomiast w IV kwartale w porównaniu z analogicznym okresem roku 2004 zmniejszył się udział tych audycji w programach wszystkich nadawców.

Jeśli chodzi o audycje europejskie, podobnie jak w przypadku audycji wytworzonych pierwotnie w języku polskim, omawiani nadawcy przekraczali limit określony w ustawie. Audycje te najwięcej czasu zajęły w programie TVN, a najmniej w programie TV4. W programach Polsat, TVN i TV4 udział tych audycji był najwyższy w III kwartale ubiegłego roku, a w programie Puls – w I kwartale. W stosunku do III kwartału roku 2004 w analogicznym okresie 2005 r. udział tych audycji wzrósł w programach Polsat, TVN i TV4, spadł w programie Puls. Natomiast w IV kwartale udział tych audycji wzrósł jedynie w Polsacie, a w pozostałych programach spadł.

b) Audycje europejskich producentów niezależnych oraz audycje europejskie wytworzone przez producentów niezależnych w okresie 5 lat przed rozpowszechnianiem w programie

Realizacja art. 15a ust. 1 urt. w czterech kwartałach 2005 r. przez telewizyjnych nadawców koncesjonowanych

Nazwa programu	Audycje europejskich producentów niezależnych				Audycje europejskie wytworzone przez producentów niezależnych w okresie 5 lat przed rozpowszechnianiem w programie			
	kw. I	kw. II	kw. III	kw. IV	kw. I	kw. II	kw. III	kw. IV
	%							
Polsat	40,6	42,3	42,9	35,6	76,1	79,8	74,6	73,3
TVN	19,4	14,4	19,5	18,8	80,7	90,7	75,7	86,8
TV4	36,8	39,1	36,0	38,4	95,5	95,6	86,1	80,1
Puls	59,5	59,6	47,1	58,3	72	67	66,5	72,4

W programach Polsat, TV4 i Puls duży udział miały **audycje europejskie wytworzone przez producentów niezależnych**. Podobnie jak w 2004 r. najwięcej nadano ich w programie TV Puls, a najmniej, choć w wymiarze zgodnym z ustawą, w programie TVN. W porównaniu z III kwartałem roku 2004 w analogicznym okresie 2005 r. udział tych

audycji wzrósł w programach Polsat, TVN i TV4, spadł zaś w programie Puls. W IV kwartale 2005 r. tendencja wzrostowa utrzymała się w programach Polsat i TVN. Spadek zaobserwowano w programach TV4 i Puls.

W programie TV 4 zdecydowaną większość wyemitowanych audycji europejskich wytworzonych przez producentów niezależnych zrealizowano w okresie ostatnich 5 lat. Udział tych audycji był wysoki również w programach TVN, Polsat i Puls. We wszystkich programach, z wyjątkiem programu Puls, udział omawianych audycji był najwyższy w II kwartale 2005 r. W porównaniu z III kwartałem 2004 roku udział tych audycji w analogicznym okresie 2005 r. wzrósł w programie Puls, spadł zaś w programach Polsat, TVN i TV4. Tendencja ta utrzymała się w IV kwartale 2005 r.

c) Utwory słowno-muzyczne wykonywane w języku polskim

Realizacja art. 15 ust. 2 urt. w czterech kwartałach 2005 r. przez telewizyjnych nadawców koncesjonowanych

Okres emisji	Utwory słowno-muzyczne wykonywane w języku polskim w kwartalnym czasie nadawania utworów słowno-muzycznych			
	Polsat	TVN ¹	TV4	Puls
	%			
Kwartał I	44,3	0	57,3	80,8
Kwartał II	46,1	0	59,8	74,0
Kwartał III	44,4	0	49,0	56,4
Kwartał IV	42,9	0	48,0	79,9

¹ TVN w swoim sprawozdaniu deklarował, że w rozumieniu prawa autorskiego nie nadawał wcale utworów słowno- muzycznych.

W czterech kwartałach 2005 r. **udział utworów słowno-muzycznych** wykonywanych w języku polskim w programie Polsat, TV4 i Puls był wyższy od określonego w ustawie. W programie Puls był on ponaddwukrotnie wyższy od ustawowego. W stosunku do roku 2004 udział tych utworów wzrósł w programach Polsat, TV4 i Puls.

Podobnie jak w latach poprzednich, TVN SA poinformował w sprawozdaniu za 2005 r., że nie nadawał w swoim programie takich utworów.

Realizacja art. 15 ust. 1 i 3 urt. w czterech kwartałach 2005 r. w programach koncesjonowanych rozpowszechnianych w sposób satelitarny

a) Audycje wytworzone pierwotnie w języku polskim oraz audycje europejskie

Realizacja art. 15 ust. 1 i 3 urt. w czterech kwartałach 2005 r. przez telewizyjnych nadawców koncesjonowanych

Nazwa programu	Audycje wytworzone pierwotnie w języku polskim				Audycje europejskie			
	kw. I	kw. II	kw. III	kw. IV	kw. I	kw. II	kw. III	kw. IV
	%							
Ale Kino! (filmowy)	14,2	14,7	15,9	14,3	45,8	55,6	51,6	47,5
Canal + Polska (filmowy)	19,4	22,7	19,5	17,8	35,9	43,7	46,3	51,4
Canal +Niebieski (sportowy)	39,9	55,9	40,2	63,8	52,0	64,7	57,6	73,3
Canal +Żółty (filmowy)	18,5	19,5	16,2	16,3	36,2	44,7	47,1	51,1
EDUSAT (edukacyjny)	100	100	100	100	100	100	100	100
EDUSAT BIS (edukacyjny)	100	100	100	100	100	100	100	100
4fun.tv (rozrywkowy)	41,3	43,3	44,3	48,3	69	66	83,1	81,3

Hipika TV (sportowy)	36,9	38,8	bd	bd	100	100	bd	bd
iTV (rozrywkowy)	88,7	96,9	99,9	100	99	99,9	100	100
Kino Polska (filmowy)	100	100	100	100	100	100	100	100
MiniMini (dla dzieci)	31,4	28,4	30,0	29,5	53,5	41,6	46,3	56,4
Planete (dokumentalny)	29,3	20	18,7	17,4	96,1	95,5	75,0	64,0
Polsat 2 (uniwersalny)	74,7	73,8	74,3	74,9	99,7	95,7	97,4	98,1
Polsat Sport (sportowy)	14,4	15,2	12,8	39,3	97,5	97,3	91,8	78,0
Polsat Zdrowie i Uroda (medyczny)	40,6	40,3	34,3	40,8	54,3	51,3	51,4	85,3
Tele 5 (rozrywkowy)	26,4	31	28,5	30,6	45	49	43,8	33,9
TMT (uniwersalny)	46,8	40,1	bd	bd	51	46,8	bd	bd
Trwam (edukacyjno-poradniczy)	86,7	83,1	88,4	75,0	94,5	95,2	94,2	92,3
TV Biznes (ekonomiczno-	90	92	100	100	90	92	100	100
TVN Siedem (filmowo-	9,7	17,3	12,7	14,7	19,6	30	19,1	24,4
TVN 24 (informacyjno-	100	100	100	100	100	100	100	100
TVN International (uniwersalny)	91,2	95,4	91,8	78,2	98,7	100	98,6	92,9
TVN Meteo (informacje o	100	100	100	100	100	100	100	100
TVN Style (adresowany do	71,8	61,1	73,1	68,6	82,6	76,6	80,2	71,5
TVN Turbo (motoryzacyjny)	50,3	50,4	51,0	58,0	88,3	85,3	93,0	98,0
ZigZap (adresowany do dzieci)	34,2	31	31,2	34,0	50,3	52,4	56,8	58,7

bd – brak danych

Nadawcy 17 programów satelitarnych, spośród 26 objętych kontrolą, na **audycje wytworzone pierwotnie w języku polskim** przeznaczili odsetek czasu zgodny z określonym w ustawie albo wyższy. W programach MiniMini (w 4 kwartałach) i ZigZap (w II i III kwartale) był on zgodny z przepisami rozporządzenia KRRiT (Rozporządzenie KRRiT z 4 listopada 2004 r. w sprawie niższego udziału w programie telewizyjnym audycji wytworzonych pierwotnie w języku polskim i audycji europejskich). Program ZigZap w I i IV kwartale 2005 r. był zgodny z wymaganiami ustawy. W programie Planete w I kwartale odsetek audycji wytworzonych pierwotnie w języku polskim był zgodny z rozporządzeniem, natomiast w pozostałych kwartałach był niższy od określonego w przepisie rozporządzenia. Udział omawianych audycji w programie Tele 5 był zgodny z rozporządzeniem w II i IV kwartale. W I i III kwartale kształtował się poniżej wartości określonych w rozporządzeniu.

W programie Polsat Sport udziały tych audycji w poszczególnych kwartałach były niższe od określonych w przepisach rozporządzenia, z wyjątkiem IV kwartału. Limitu audycji wytworzonych pierwotnie w języku polskim w żadnym z kwartałów nie udało się osiągnąć w programach: Ale Kino!, Canal+ Polska, Canal+ Żółty oraz programie TVN Siedem. Również w 2004 r. w tych programach udział audycji wytworzonych pierwotnie w języku polskim nie osiągał limitu określonego w ustawie. Przyczyną takiego stanu rzeczy jest profil tych programów. Programy Canal+ Polska, Canal+ Żółty, Ale Kino! oraz Planete są w całości zestawiane z filmów. Problem w tym, że na polskim rynku jest niedostateczna liczba wyprodukowanych filmów, które spełniają ustawowe kryteria audycji wytworzonej pierwotnie w języku polskim. Nadawcy mają więc trudność z wypełnieniem w 33% swoich programów tego typu produkcjami. Należałoby zatem rozważyć nowelizację art. 15 ust. 4 urt. w taki

sposób, by stworzyć ulgę dla nadawców rozpowszechniających programy o specjalizacji filmowej.

W pięciu programach satelitarnych: EduSat, EduSat BIS, Kino Polska, TVN24 i TVN Meteo audycje wytworzone pierwotnie w języku polskim stanowiły 100% kwalifikowanego czasu nadawania programu.

W przypadku audycji europejskich w 19 programach telewizyjnych – spośród 26 objętych kontrolą – ich udział w kwalifikowanym czasie nadawania był zgodny z określonym w ustawie albo wyższy. W programie TVN Siedem w stosunku do ubiegłego roku nastąpiła poprawa, lecz nadal nadawca miał problemy z realizacją wymagań w tym zakresie. W programie Ale kino! udział audycji europejskich we wszystkich kwartałach był zgodny z kwotami określonymi w ustawie i rozporządzeniu KRRiT. W programach Canal+ Polska i Canal+ Żółty w I półroczu nadawca nie wypełniał wymogów ustawowych ani sformułowanych w rozporządzeniu, ale w kolejnych okresach udział omawianych audycji stopniowo wzrastał. W III kwartale był już zgodny z rozporządzeniem. W ostatnich trzech miesiącach 2005 r. osiągnął wartość wyższą od określonej w ustawie. W stosunku do analogicznego okresu ubiegłego roku nastąpiła poprawa. W programie Tele 5 udział tych audycji w I półroczu był zgodny z warunkami rozporządzenia, a w II połowie roku spadł poniżej limitu określonego w rozporządzeniu. W stosunku do analogicznego okresu roku 2004 widoczna jest więc tendencja do skracania czasu przeznaczanego na emisję audycji europejskich. W programie TMT odsetek audycji europejskich był zgodny z wymaganiami ustawy w tym zakresie (I kwartał) i rozporządzeniem (II kwartał).

Udział audycji europejskich w pięciu programach satelitarnych: EduSat, EduSat BIS, Kino Polska, TVN 24 i TVN Meteo w ciągu całego roku miał wartość najwyższą, wynosił on bowiem 100% kwalifikowanego czasu nadawania.

b) Audycje europejskich producentów niezależnych oraz audycje europejskie wytworzone przez producentów niezależnych w okresie 5 lat przed rozpowszechnieniem w programie

Realizacja art. 15a ust. 1 w czterech kwartałach 2005 r. przez telewizyjnych nadawców koncesjonowanych

Nazwa programu (specjalizacja)	Audycje europejskich producentów niezależnych				Audycje europejskie wytworzone przez producentów niezależnych w okresie 5 lat przed rozpowszechnieniem w programie			
	kw. I	kw. II	kw. III	kw. IV	kw. I	kw. II	kw. III	kw. IV
	%							
Ale Kino! (filmowy)	42,6	52	46,3	41,4	5,8	8,1	25,7	26,4
Canal + Polska (filmowy)	26,1	39,3	34,3	39,2	68,7	74	80,3	87,6
Canal +Niebieski (sportowy)	15,9	11,7	21,0	11,2	81,3	81,9	80,8	90,6
Canal +Żółty (filmowy)	27,8	39,3	38,1	42,0	70,8	67	80,8	86,7
EDUSAT (edukacyjny)	0	0	11,5	8,5	0	0	50,0	50,0
EDUSAT BIS (edukacyjny)	0	0	11,0	9,0	0	0	50,0	50,0
4fun.tv (rozrywkowy)	69	66	45,4	45,3	66,7	72,7	82,0	88,1
Hipika TV (sportowy)	17	15,1	bd	bd	100	100	bd	bd
iTV (rozrywkowy)	8,9	3,1	0,2	5,6	100	100	100	100
Kino Polska (filmowy)	80,6	81,4	86,8	83,5	7,6	4,6	3,8	6,0

MiniMini (dla dzieci)	44,8	33,4	37,4	47,6	33,4	31,8	14,9	28,7
Planete (dokumentalny)	51,6	50,2	58,0	48,0	27,3	25,9	44,4	51,0
Polsat 2 (uniwersalny)	54,2	53,4	54,1	52,2	92,8	72	84,6	72,9
Polsat Sport (sportowy)	90	90,3	79,1	60,7	96,5	96,3	97,6	98,0
Polsat Zdrowie i Uroda (medyczny)	39,2	38,4	33,1	63,2	100	100	95,8	89,3
Tele 5 (rozrywkowy)	26	27	2,8	5,3	59,8	54,7	13,3	9,8
TMT (uniwersalny)	0	0	bd	bd	0	0	bd	bd
Trwam (edukacyjno-poradniczy i religijny)	13	20,6	11,9	17,7	86,7	68,5	100	100
TV Biznes (ekonomiczno-informacyjne)	2	2,2	85,0	13,0	15,8	15,1	89,0	44,0
TVN 7 (filmowo-rozrywkowy)	8,3	12,2	7,8	10,3	55	40,8	69,0	62,0
TVN 24 (informacyjno-publicystyczny)	0	0	0	0,3	0	0	0	0
TVN International (uniwersalny)	11,2	11,3	25,4	31,5	87,4	92,7	75,6	74,8
TVN Meteo (informacje o pogodzie)	0	0	5,9	4,0	0	0	0	0
TVN Style (adresowany do kobiet)	10,7	14,4	10,7	13,8	69,8	55,1	63,3	54,7
TVN Turbo (motoryzacyjny)	63,5	58,3	69,0	64,0	63,5	58,3	100	100
ZigZap (adresowany do dzieci)	34,2	38,9	45,3	27,4	37,3	55,1	54,0	85,0

bd – brak danych

W przypadku **audycji europejskich wytworzonych przez producentów niezależnych** w 12 programach telewizyjnych ich udział w kwalifikowanym czasie nadawania był kilkakrotnie wyższy od określonego w ustawie. W 5 programach (Canal+ Niebieski, Hipika TV, Trwam, TVN Style) ich odsetek był zgodny z limitem określonym w ustawie bądź nieco wyższy. W 4 programach obowiązek ten nie był wypełniany (TVN24, TVN Meteo, iTV oraz TMT). W programach EDUSAT, EDUSAT BIS udział tych audycji był na ustawowym poziomie jedynie w III kwartale.

W stosunku do II półrocza 2004 r. udział omawianych audycji w ubiegłym roku w programie iTV kilkakrotnie się zmniejszył, a w programie Tele 5 utrzymała się tendencja do niskiego udziału audycji europejskich producentów niezależnych. W porównaniu z ubiegłym rokiem najbardziej znacząca zmiana dotyczy programu TMT - w 2004 r. udział omawianych audycji był kilkakrotnie wyższy od wymaganego minimum, a w roku ubiegłym zniknęły one z programu.

W 11 programach (Canal+ Polska, Canal+ Niebieski, Canal+ Żółty, 4fun.tv, Polsat 2, Polsat Sport, Polsat Zdrowie i Uroda, Trwam, TV International, TVN Style, TVN Turbo) audycje europejskie producentów niezależnych **wytworzone w okresie 5 lat przed ich rozpowszechnieniem w programie** wypełniły odsetek czasu określony w ustawie.

W programach Hipika TV i Polsat Zdrowie i Uroda (w I i II kwartale) oraz w programach Trwam i TVN Turbo (w III i IV kwartale) w czasie kwalifikowanym były nadawane wyłącznie najnowsze audycje europejskich producentów niezależnych.

W programie iTV (program interaktywny), choć wszystkie audycje europejskie producentów niezależnych pochodziły z ostatnich 5 lat, to jednak nadawca nie zrealizował ustawowego minimum, ponieważ udział audycji europejskich wytworzonych przez producentów niezależnych w kwalifikowanym czasie nadawania nie osiągnął ustawowego poziomu (10%). Audycje wytworzonych w okresie ostatnich 5 lat nie emitowano w programach TVN 24 i TVN Meteo. Natomiast w programach EDUSAT, EDUSAT BIS i TMT nie były nadawane w I półroczu. W ciągu całego roku w programach Ale Kino!, Kino Polska, MiniMini udział tych audycji był mniejszy od określonego w ustawie. Podobnie było w przypadku Planete, z wyjątkiem IV kwartału. W programie TVN Siedem odsetek audycji wytworzonych w okresie 5 lat przed rozpowszechnieniem nie był zgodny z limitem określonym w ustawie tylko w II kwartale, w TV Biznes – w III kwartałach, a w Tele 5 – w II półroczu.

Brak w programie TVN 24 i TVN Meteo audycji europejskich wytworzonych przez producentów niezależnych oraz audycji wytworzonych w okresie ostatnich 5 lat wynika stąd, że większość audycji nadawca produkował samodzielnie.

W programie Ale kino! audycje europejskie wytworzone przez producentów niezależnych zajęły kilkakrotnie większy od wymaganego odsetek czasu. Udział audycji wyprodukowanych w okresie 5 lat przed rozpowszechnieniem wahał się w granicach 5,8-26,4%. Obowiązkiem nadawcy było przeznaczyć na te audycje połowę czasu nadawania audycji europejskich wytworzonych przez producentów europejskich. Niewysoki udział najnowszej produkcji niezależnej wynikał ze specyfiki tego programu.

Nadawca adresowanego do dzieci programu MiniMini, przy stosunkowo wysokim udziale (ok. 40%) audycji europejskich producentów niezależnych (seriale animowane) nie był w stanie wypełnić go w połowie najnowszymi produkcjami.

Kino Polska z założenia jest programem filmowym, konstruowanym w głównej mierze z polskich filmów archiwalnych. Z tego powodu odnotowano w nim znikomy udział produkcji z ostatnich 5 lat.

Wyższa Szkoła Społeczno-Ekonomiczna jest nadawcą dwóch programów edukacyjnych: EDUSAT i EDUSAT BIS. Rozpowszechniane programy w I półroczu zbudowane były prawie wyłącznie z wykładów dla studentów WSSE. Nadawcy nie udało się pozyskać na rynku audiowizualnym audycji europejskich wytworzonych przez producentów niezależnych, które realizowałyby program nauczania obowiązujący w tej szkole. Jednak w II półroczu połowę kwalifikowanego czasu wypełniły najnowsze audycje europejskie producentów niezależnych.

W 2005 roku (w I półroczu) nadawcy programu Hipika TV udało się w przeciwieństwie do 2004 r. dostosować go omawianego przepisu ustawy, tzn. udział audycji europejskich wytworzonych przez producentów niezależnych w okresie ostatnich 5 lat przekroczył ustawowy próg.

c) Utwory słowno-muzyczne wykonywane w języku polskim

Realizacja art. 15 ust. 2 w czterech kwartałach 2005 r. przez telewizyjnych nadawców koncesjonowanych

Nazwa programu (specjalizacja)	Utwory słowno-muzyczne wykonywane w języku polskim w kwartalnym czasie nadawania utworów słowno-muzycznych			
	kw. I	kw. II	kw. III	kw. IV
	%			
Ale Kino! (filmowy)	0	18,2	-	-
Canal + Polska (filmowy)	39,0	47,9	38,2	41,3
Canal +Niebieski (sportowy)	0,8	7,3	1,5	4,1
Canal +Żółty (filmowy)	37,1	49,4	40,9	65,7
EDUSAT (edukacyjny)	-	-	-	-
EDUSAT BIS (edukacyjny)	-	-	-	-
4fun.tv (rozrywkowy)	34,2	38,3	43,2	40,6
Hipika TV (sportowy)	-	-	bd	bd
iTV (rozrywkowy)	44,0	42,3	38	34,8
Kino Polska (filmowy)	-	-	100	100
MiniMini (dla dzieci)	0	0	0	44,1
Planete (dokumentalny)	-	-	-	-
Polsat 2 (uniwersalny)	88,2	87,7	96,6	98,6
Polsat Sport (sportowy)	-	-	-	-
Polsat Zdrowie i Uroda (medyczny)	80,6	78,5	46,5	58,7
Tele 5 (rozrywkowy)	100	-	-	-
TMT (uniwersalny)	35,5	38,6	bd	bd
Trwam (edukacyjno-poradniczy i religijny)	84,2	86,5	72,9	76,8
TV Biznes (ekonomiczno-informacyjne)	-	-	-	-
TVN 7 (filmowo-rozrywkowy)	x	x	x	x
TVN 24 (informacyjno-publicystyczny)	x	x	x	x
TVN International (uniwersalny)	x	x	x	x
TVN Meteo (informacje o pogodzie)	x	x	x	x
TVN Style (adresowany do kobiet)	x	x	x	x
TVN Turbo (motoryzacyjny)	x	x	x	x
ZigZap (adresowany do dzieci)	13,0	9,1	19,2	20,0

*TVN 7, TVN 24, TVN International, TVN Meteo, TVN Style i TVN Turbo w swoich sprawozdaniach deklarowali, że w rozumieniu prawa autorskiego nie nadawali wcale utworów słowno-muzycznych

bd – brak danych

- brak utworów słowno-muzycznych w programie

Nadawcy następujących programów: Canal+ Niebieski, MiniMini (z wyjątkiem IV kwartału) i ZigZap nie wywiązali się z obowiązku przeznaczania na utwory wykonywane w języku polskim 33% czasu emisji utworów słowno-muzycznych. W programach: Kino Polska (w II półroczu) i Tele 5 (w I kwartale) wszystkie emitowane utwory słowno-muzyczne były wykonywane w języku polskim. W pozostałych programach nadawcy przeznaczali na utwory słowno-muzyczne wykonywane w języku polskim więcej czasu niż minimum określone w ustawie.

Omawianych utworów nie nadawano w programach: EDUSAT, EDUSAT BIS, Hipika TV, Kino Polska (w I półroczu), Polsat Sport, Planete, TV Biznes, Tele 5 (z wyjątkiem I kwartału). W programie Ale kino! były nadawane w II kwartale, ale ich udział był niższy od określonego w ustawie.

Realizacja art. 15 ust. 1 i 3 urt. w czterech kwartałach 2005 r. w lokalnych programach koncesjonowanych rozpowszechnianych w sposób naziemny

Realizacja art. 15 ust. 1 i 3 w czterech kwartałach 2005 r. przez lokalnych, naziemnych nadawców telewizyjnych

Nazwa programu	Audycje wytworzone pierwotnie w języku polskim				Audycje europejskie			
	kw. I	kw. II	kw. III	kw. IV	kw. I	kw. II	kw. III	kw. IV
	%							
Niezależna Telewizja Lokalna Radomsko	55,5	61,5	100	100	55,5	61,5	100	100
Odra – Gorzów Wielkopolski	NN	NN	47,2	41,9	NN	NN	57,6	49,3
Odra – Głogów, Legnica, Lubin	NN	NN	55,9	49,8	NN	NN	68,1	58,4
Odra – Świdnica, Wrocław, Opole	NN	NN	55,5	49,3	NN	NN	67,8	58,0
Odra – Zielona Góra	NN	NN	48,3	42,9	NN	NN	59,0	50,5
Odra – Jelenia Góra	NN	NN	52,2	46,4	NN	NN	63,7	54,5
TV Lubań – Bolesławiec	46	47	100	100	46	47	100	100
Telewizja GRYF	100	100	100	100	100	100	100	100

NN – program nie był rozpowszechniany w I i II kwartale 2005 r.

Wszyscy nadawcy lokalnych programów naziemnych realizowali ustawę w zakresie audycji wytworzonych pierwotnie w języku polskim. W programach Niezależnej Telewizji Lokalnej Radomsko i TV Lubań-Bolesławiec (w II półroczu) oraz Telewizji GRYF (w czterech kwartałach) audycje wytworzone pierwotnie w języku polskim zajęły 100% kwalifikowanego czasu nadawania.

Nadawcy programów Odra – Gorzów Wielkopolski (w IV kwartale) i TV Lubań-Bolesławiec (w I i II kwartale) nie realizowali ustawy w zakresie audycji europejskich. W programach Niezależna Telewizja Lokalna Radomsko (III i IV kwartał), TV Lubań - Bolesławiec (III i IV kwartał) oraz Telewizja GRYF (w czterech kwartałach) audycje te wypełniły 100% kwalifikowanego czasu nadawania. W pozostałych programach udział audycji europejskich był od kilku do kilkunastu punktów procentowych wyższy od limitu określonego w ustawie.

Realizacja art. 15a ust. 1 w czterech kwartałach 2005 r. przez lokalnych, naziemnych nadawców telewizyjnych

Nazwa programu	Audycje europejskich producentów niezależnych				Audycje europejskie wytworzone przez producentów niezależnych w okresie 5 lat przed rozpowszechnieniem w programie			
	kw. I	kw. II	kw. III	kw. IV	kw. I	kw. II	kw. III	kw. IV
	%							
Niezależna Telewizja Lokalna Radomsko	0	0	0	0	0	0	0	0
Odra – Gorzów Wielkopolski	NN	NN	26,5	28,4	NN	NN	83,6	76,7
Odra – Głogów, Legnica, Lubin	NN	NN	27,5	29,8	NN	NN	81,4	73,9
Odra – Świdnica, Wrocław, Opole	NN	NN	31,1	33,4	NN	NN	83,6	76,7
Odra – Zielona Góra	NN	NN	27,1	29,1	NN	NN	82,6	75,8
Odra - Jelenia Góra	NN	NN	29,3	31,4	NN	NN	75,6	71,8
Studio Lubań – Bolesławiec	32,0	34,0	100,0	100,0	8,7	9,0	100,0	100,0
Telewizja GRYF	11,3	13,1	11,0	10,0	100,0	100,0	100,0	100,0

NN – program nie był rozpowszechniany w I i II kwartale 2005 r.

W 2005 r. nadawca programu Niezależna Telewizja Lokalna Radomsko nie nadawał audycji europejskich wytworzonych przez producentów niezależnych.

Telewizja Odra sp. z o.o. w rozpowszechnianych programach przeznaczyła na te audycje wyższy od ustawowego o 16 – 23 pkt proc. odsetek kwalifikowanego czasu nadawania. W programie Telewizja Gryf audycje europejskie wytworzone przez producentów niezależnych miały udział zgodny z ustawą.

Telewizja Odra sp. z o.o. w rozpowszechnianych programach przeznaczyła znacznie większy od określonego w ustawie odsetek kwalifikowanego czasu nadawania. W programie Telewizja GRYF wszystkie audycje europejskie producentów niezależnych były wytworzone w okresie ostatnich 5 lat. W programie TV Lubań-Bolesławiec w I i II kwartale udział tych audycji był niższy od określonego ustawie, a w dwóch pozostałych wszystkie te audycje były wyprodukowane w okresie ostatnich 5 lat.

Realizacja art. 15 ust. 2 urt. w czterech kwartałach 2005 r. przez lokalnych, naziemnych nadawców telewizyjnych

Nazwa programu (naziemne)	Udział utworów słowno-muzycznych wykonywanych w języku polskim w kwartalnym czasie emisji utworów słowno-muzycznych (%)			
	kw. I	kw. II	kw. III	kw. IV
Niezależna Telewizja Lokalna Radomsko	-	-	33,2	36,5
Odra – Gorzów Wielkopolski	NN	NN	47,9	47,4
Odra – Głogów, Legnica, Lubin	NN	NN	49,8	49,3
Odra – Świdnica, Wrocław, Opole	NN	NN	47,9	47,4
Odra – Zielona Góra	NN	NN	49,0	46,3
Odra - Jelenia Góra	NN	NN	48,4	46,5
Studio Lubań - Bolesławiec	52,0	52,0	100,0	100,0
Telewizja GRYF	33,3	33,3	33,3	33,3

NN – program nie był rozpowszechniany w I i II kwartale 2005 r.

-- brak utworów słowno-muzycznych w programie

Nadawcy wszystkich omawianych programów lokalnych wywiązali się z obowiązku przeznaczania na utwory wykonywane w języku polskim 33% czasu nadawania utworów

słowno-muzycznych. Nadawcy programów Niezależna Telewizja Lokalna Radomsko i Telewizja Gryf na utwory słowno-muzyczne wykonywane w języku polskim przeznaczyci odsetek czasu zgodny z określonym w ustawie. W programach pozostałych nadawców udział tych utworów był o kilkanaście punktów procentowych wyższy.

B. RADIOFONIA

Nadawcy lokalni – realizacja warunków koncesji

Krajowa Rada kontynuowała w 2005 roku kontrolę programów radiowych nadawanych na podstawie koncesji przyznanych w latach 2001-2004. Zbadano łącznie programy **41 stacji radiowych o zasięgu lokalnym i regionalnym**. Programy te są przedmiotem przedstawionej niżej analizy.

Podstawowym kryterium doboru stacji do monitoringu było ich **położenie terytorialne**. Monitoring przeprowadzany w układzie regionalnym, obok kontroli realizacji koncesji przez poszczególnych nadawców, ma na celu również charakterystykę lokalnych i regionalnych rynków radiowych z punktu widzenia zróżnicowania nadawanych tam programów i rzeczywistej oferty programowej przedstawianej odbiorcom.

Monitoring w układzie terytorialnym został zapoczątkowany przez KRRiT w 2003 roku. Zbadano wówczas ofertę programową stacji lokalnych działających na terenie Warszawy.

W 2005 roku badano programy radiowe nadawane w następujących województwach: **podlaskim, podkarpackim, lubelskim, świętokrzyskim i mazowieckim**. Monitoring jednego programu: Radia NRJ (Nowe Radio Jazz) z Katowic, o charakterze wyspecjalizowanym-muzycznym z muzyką jazzową – był monitoringiem pozaplanowym, podjętym w wyniku interwencji.

Monitoring obejmował w każdym przypadku pełny tydzień emisji programu. Terminy monitoringu były wybierane przez KRRiT losowo (przypadkowo) i nieznanie wcześniej nadawcom, co zapewniało rzetelność badanej próby programu. Nagrań poemisyjnych do monitoringu dostarczali nadawcy, udostępniając KRRiT nagrania archiwalne, które są ustawowo zobowiązani przechowywać przez 28 dni od daty emisji.

Podobnie jak w latach ubiegłych, wyniki monitoringu zrealizowanego w 2005 roku zostały przedstawione kolejno dla poszczególnych punktów koncesji.

Koncesje stacji radiowych określają nazwę nadawanego programu i dobowy czas jego emisji oraz założony charakter programu i ewentualnie jego format muzyczny, jeśli stanowi on element definicji charakteru programu. Warunki te zostają ustalone w koncesji zgodnie z wnioskiem złożonym przez nadawcę. W koncesji zostaje także określony rodzaj i udział audycji i innych przekazów służących realizacji założonego charakteru programu oraz – w odniesieniu do nadawców o zasięgu lokalnym - wymagany udział tematyki lokalnej. Koncesja wskazuje też, jaki jest dopuszczalny udział w programie audycji pochodzących z programów innych nadawców *lub z innych programów koncesjonariusza, rozpowszechnianych na podstawie odrębnych koncesji. Warunek ten ma na celu przeciwdziałanie przejęciu programu koncesjonariusza przez inną nadawcę.*

Przyznając koncesje radiowe w nowym procesie rozpoczętym w 2001 roku, KRRiT przyjęła kilka podstawowych założeń dotyczących obowiązków w zakresie programu. Uznała

po pierwsze, że **nadawcy programów o zasięgu lokalnym powinni realizować szczególne zadania wobec lokalnych społeczności zamieszkujących teren nadawania programu.** W programach tych nadawców powinny się znaleźć treści ważne dla tych społeczności, odnoszące się do istotnych dla niej spraw, problemów i wydarzeń. Poprzez te zadania nadawcy jednocześnie realizują postanowienia art. 1 ust. 1 ustawy o radiofonii i telewizji.

Zgodnie z tym założeniem, w koncesjach nadawców o zasięgu lokalnym wprowadzono postanowienia zobowiązujące ich do przedstawiania w programie tematyki lokalnej. KRRiT zróżnicowała wymiar (wielkość) tej tematyki w zależności od charakteru programu i wielkości miasta (miejscowości), w którym program jest rozpowszechniany. W programach wyspecjalizowanych obowiązki w koncesji dotyczące tematyki lokalnej zostały ustalone w wysokości o połowę mniejszej niż w programach o charakterze uniwersalnym, ze względu na to, że nadawcy programów wyspecjalizowanych mają obowiązki dwojakie - związane z realizacją tematyki lokalnej oraz z realizacją wyspecjalizowanego charakteru programu. W porozumieniu z nadawcami KRRiT ustaliła też, że nadawców działających w małych miastach obowiązywać będzie niższy wymiar tematyki lokalnej w programie niż nadawców w miastach większych (jako granicę przyjęto liczbę 200 tys. mieszkańców). Rozróżnienie to jest związane z różnicą w wielkości rynku reklamowego w miastach większych i mniejszych i wynikającymi stąd potencjalnymi dochodami nadawcy.

Z obowiązku nadawania tematyki lokalnej w programie zostali wyłączeni jedynie nadawcy programów wyspecjalizowanych – muzycznych poświęconych muzyce innej niż rozrywkowa, tj. muzyce tzw. poważnej i jazzowej, oraz nadawcy wyspecjalizowanych programów słownych – tematycznych. Programy takie z założenia nie są związane ze specyfiką lokalnej społeczności, lecz są adresowane do wszystkich zainteresowanych danym rodzajem treści i przekazu. Są też kosztowne w produkcji, a zarazem mają na ogół mniejszy krąg potencjalnych odbiorców, a więc trudniejszy rynek działania, niż popularne programy z muzyką rozrywkową. Z tego względu nakładanie na nadawców tych programów, poza specjalizacją, dodatkowych obowiązków lokalnych nie znajdowałoby uzasadnienia.

KRRiT nie nakłada też obowiązków lokalnych na nadawców programów wyspecjalizowanych – środowiskowych, adresowanych do określonego kręgu odbiorców innego niż społeczność lokalna jakiejś miejscowości. Programami takimi są np. programy wyspecjalizowane – akademickie lub programy adresowane do dzieci i młodzieży. Nie mają obowiązków lokalnych także nadawcy programów wyspecjalizowanych – społeczno-religijnych, zarówno ze względu na specyfikę charakteru programu, jak i dlatego, że większość z tych programów ma zasięg ponadlokalny (regionalny).

Drugim założeniem polityki koncesyjnej KRRiT była **konieczność ochrony wybranej przez nadawcę i wpisanej do koncesji specjalizacji programu.** W tym celu KRRiT wprowadziła zapisy wskazujące, poprzez jakie elementy programu i w jakim wymiarze charakter ten ma być realizowany. Zapisy te mają na celu zapewnienie, by program określony w koncesji jako wyspecjalizowany rzeczywiście realizował daną specjalizację.

Należy przypomnieć, że przepis określający, jakie warunki musi spełniać program o charakterze wyspecjalizowanym, został wprowadzony do ustawy o radiofonii i telewizji dopiero w 2004 roku. Wcześniej warunki takie określone były jedynie w koncesjach. Stąd ich wielkie znaczenie w procesie realizacji koncesji.

Trzecim założeniem, ściśle związanym z dwoma wcześniejszymi, była **ochrona słowa** w nadawanych programach. Systematyczne zmniejszanie się udziału słowa i emisja niemal wyłącznie muzyki jest obecnie obserwowane bardzo często w programach radiowych nadawców koncesjonowanych. Na konieczność przeciwdziałania temu zjawisku zwracała uwagę w specjalnych uchwałach m.in. Senacka Komisja Kultury. KRRiT nie wpisywała

bezpośrednio do koncesji obowiązkowego udziału słowa w programie, udział ten zapewniała natomiast pośrednio, poprzez zapisy dotyczące wymaganych kwot audycji słownych poświęconych tematyce lokalnej oraz wyspecjalizowanemu charakterowi programu.

Realizacja warunków koncesji w badanych stacjach radiowych

Dobowy czas emisji programu

Wszystkie monitorowane stacje wypełniają ten punkt koncesji. Ponad połowa (26) stacji powinna nadawać programy w wymiarze 24 godzin na dobę i takie programy nadaje. Pozostałe (15) zobowiązane są emitować program w wymiarze czasowym nie krótszym niż kilkanaście (16-18) godzin na dobę. Dotyczy to stacji akademickich, większości badanych stacji diecezjalnych i kilku lokalnych. Stacje te jednak także, z wyjątkiem jednej (Katolickiego Radia Zamość) nadają programy całodobowe.

Oznaczanie programu na antenie nazwą zapisaną w koncesji

KRRiT w udzielanych obecnie koncesjach radiowych wprowadza obowiązek oznaczania programu na antenie nazwą wpisaną do koncesji. Zapis ten ma na celu jednoznaczną identyfikację stacji przez słuchacza oraz przeciwdziałanie nadawaniu w jej programie programu innego nadawcy, a zwłaszcza tzw. sieciowaniu programów. Jest to zabezpieczenie istotne zwłaszcza w przypadku nadawców używających nazwy wspólnej dla jakiejś grupy, jak np. Radio *ESKA*, Radio *Złote Przeboje*, Radio *PLUS*, *ROXY FM*, Radio *VOX* itp. Brak na antenie elementów indywidualizujących nazwę – tj. nazwy własnej programu (np. Radio *Złote Przeboje Puls*), nazwy miasta, w którym program jest rozpowszechniany (np. Radio *ESKA Lublin*, Radio *PLUS Kielce*) lub częstotliwości, na której program jest nadawany w danym mieście (np. *103,7 ROXY FM*) itp., może oznaczać, że nadawca, zamiast programu stworzonego na podstawie przyznanej mu koncesji, nadaje program stworzony przez innego nadawcę, wspólny dla grupy programów o tej nazwie.

Wśród monitorowanych 41 stacji ponad połowa - **26** stacji - ma wpisaną do koncesji unikalną (jednostkową) nazwę własną programu. Indywidualne nazwy programu mają:

- wszystkie monitorowane stacje lokalne działające samodzielnie (14), czyli nie należące do żadnej sieci programowej ani grupy kapitałowej, nadające w większości programy o charakterze uniwersalnym, tj.: Radio Alfa z Krakowa, Radio BAB z Łomży, Radio Bieszczady z Sanoka, Radio Bogoria z Grodziska pod Warszawą, Radio Bon Ton z Chełma, Radio ELKA z Głogowa, Radio FAMA z Kielc, Radio FAMA Sochaczew (zbieżność nazw przypadkowa), Radio Jard i Radio Jard II z Białegostoku, Radio Leliwa z Tarnobrzegu, Radio PULS FM z Mielca, Radio Rekord z Radomia, Radio 5 Suwałki. Indywidualną nazwą własną ma też należące do grupy Ad Point „Nowe Radio Jazz” (NRJ) z Katowic;
- większość spośród monitorowanych stacji diecezjalnych (7): Katolickie Radio Ciechanów i Katolickie Radio Płock z diecezji płockiej, Radio FARA z archidiecezji przemyskiej, Radio Nadzieja z diecezji łomżyńskiej, Katolickie Radio VIA z diecezji rzeszowskiej, Radio Victoria z diecezji łowickiej i Katolickie Radio Zamość z diecezji zamojsko-lubaczowskiej;

- oraz cztery monitorowane stacje akademickie: Akademickie Radio Centrum z Lublina, Akademickie Radio Centrum z Rzeszowa (zbieżność nazw jest tu przypadkowa), Radio Akadera z Białegostoku i Radio eX FM z Krakowa.

Pozostałe monitorowane stacje, w liczbie 15, używały nazw zawierających człon wspólny dla grupy stacji. Były to następujące stacje:

- 10 stacji grupy ESKA: Radio ESKA Białystok, Radio ESKA Kielce, Radio ESKA Lublin, Radio ESKA Łomża (poprzednio Radio Łomża), Radio ESKA Płock (poprzednio Płockie Radio PULS), Radio ESKA Przemyśl (poprzednio HOT Radio), Radio ESKA Radom (poprzednio Radio Radom), Radio ESKA Rzeszów (poprzednio Radio FAN FM), Radio ESKA Starachowice (poprzednio Radio MTM FM), Radio ESKA Zamość (poprzednio Radio FAN FM Zamość),
- 4 stacje Porozumienia Programowego PLUS: Radio PLUS Białystok, Radio PLUS Kielce, Radio PLUS Lublin, Radio PLUS Radom,
- 1 stacja grupy AGORA, nadająca program w formacie muzycznym „Złote Przeboje”: Radio Złote Przeboje PULS 95,6 FM.

Monitoring wykazał, że **wszystkie stacje o nazwach indywidualnych oznaczały program na antenie prawidłowo, tzn. zgodnie z nazwą własną zapisaną w koncesji.**

Stacje grupy ESKA, a także Radio Złote Przeboje Puls 95,6 FM, oznaczały program na antenie dwójako, wymiennie: albo prawidłowo, tzn. z użyciem elementu indywidualizującego nazwę (np. Radio ESKA *Lublin*, Radio ESKA *Płock*, *Złote Przeboje Puls 95,6 FM*), albo, w odniesieniu do części programu, nieprawidłowo, tzn. skracając nazwę tylko do członu wspólnego (Radio ESKA; *Złote Przeboje*).

Cztery badane stacje Porozumienia PLUS używały na antenach wyłącznie nazwy wspólnej: „Radio PLUS” lub „Radio PLUS Łagodne Przeboje”.

Wymienione stacje naruszały więc omawiany zapis koncesji.

Należy zauważyć, że używanie na antenie nazwy wspólnej dla całej grupy może wskazywać, że nadawany program nie pochodzi od danego nadawcy, lecz jest programem wspólnym dla grupy, nadawanym „z sieci”.

Charakter nadawanego programu

Wpisany do koncesji charakter programu jest podstawową kategorią opisu stacji, wynikają z niego bowiem szczegółowe obowiązki koncesjonariusza dotyczące zawartości nadawanego programu.

Wśród monitorowanych w 2005 roku 41 stacji o zasięgu lokalnym oraz regionalnym (stacje diecezjalne) połowa - 20 stacji - nadaje programy określone w koncesji jako mające charakter uniwersalny, 11 stacji nadaje programy określone jako wyspecjalizowane – społeczno-religijne (stacje diecezjalne), 4 stacje - programy wyspecjalizowane-muzyczne z muzyką pop, 1 stacja – program o charakterze wyspecjalizowanym-muzycznym z muzyką jazzową (NRJ), 4 stacje – programy wyspecjalizowane - akademickie, 1 stacja – program o charakterze wyspecjalizowanym adresowany do dzieci i młodzieży (Radio JARD II).

Przewaga liczbowa programów o charakterze uniwersalnym związana jest ze specyfiką stacji o zasięgu lokalnym: większość z nich nadaje programy nie nastawione na żadną specjalizację tematyczną, skupiając się jedynie na sprawach lokalnych. Takie

ukształtowanie założonego charakteru programów lokalnych jest też zgodne z przedstawioną wyżej polityką koncesyjną KRRiT w tym zakresie.

Programy o charakterze uniwersalnym (20 monitorowanych stacji)

Program o charakterze uniwersalnym został określony w koncesjach jako „zawierający różne rodzaje i formy radiowe oraz różnorodną problematykę”. Program taki powinien zawierać przynajmniej podstawowe rodzaje audycji radiowych, a także poruszać, choćby w ograniczonym wymiarze czasowym, różne ważne i interesujące z punktu widzenia słuchacza sfery zagadnień.

Dodatkowym kryterium przy ocenie różnorodności programu jest wielkość udziału w nim części słownej (bez reklamy, autopromocji i zapowiedzi programowych). Z udziału tego wynika bowiem, ile faktycznie miejsca w programie nadawca poświęca nadawanym w nim różnym rodzajom audycji i różnorodnym zagadnieniom.

W koncesji jednej ze stacji (Radio PULS FM w Mielcu, koncesja z 2000 r.) uniwersalny charakter programu został zdefiniowany odmiennie niż opisano wyżej – poprzez wymagany udział kilku rodzajów audycji.

Spośród stacji monitorowanych w 2005 roku program o charakterze uniwersalnym zobowiązane są nadawać następujące:

1. Radio Alfa w Krakowie,
2. Radio BAB w Łomży,
3. Radio Bieszczady w Sanoku,
4. Radio Bogoria w Grodzisku Mazowieckim,
5. Radio BON TON w Chełmie,
6. Radio ELKA Głogów,
7. Radio FAMA w Kielcach,
8. Radio FAMA Sochaczew,
9. Radio JARD w Białymstoku,
10. Radio Leliwa w Tarnobrzegu,
11. Radio PULS FM w Mielcu,
12. Radio Rekord w Radomiu,
13. Radio 5 Suwałki,
14. Radio Złote Przeboje Puls 95,6 FM w Lublinie,
15. Radio ESKA Łomża,
16. Radio ESKA Płock,
17. Radio ESKA Przemyśl,
18. Radio ESKA Rzeszów,
19. Radio ESKA Starachowice,
20. Radio ESKA Zamość.

A. Stacje działające samodzielnie (13 programów)

Monitoring wykazał, że większość spośród wymienionych stacji działających samodzielnie nadawała program spełniający kryteria programu o charakterze uniwersalnym.

W stosunkowo najwyższym stopniu realizowały uniwersalny charakter programu **cztery** stacje: Radio **Bogoria** - w programie tym udział słowa (z wyłączeniem reklamy, autopromocji i zapowiedzi programu) wynosił **20%** tygodniowego czasu emisji w porze dziennej (tj. w godzinach 6.00-22.00), czyli średnio **3,2 godziny dziennie**, i nadawane w nim

były niemal wszystkie (łącznie 8) rodzaje audycji: informacyjne, publicystyczne, edukacyjne, literackie, religijne, sportowe, rozrywkowe i dla dzieci, oraz Radio **Rekord**, Radio **Bieszczady** i Radio **FAMA Sochaczew**, w programach których słowo zajmowało **18%** (średnio 2 godziny 54 minuty dziennie) i nadawanych było po 7 rodzajów audycji (informacyjne, publicystyczne, edukacyjne, sportowe, rozrywkowe i dla dzieci, ponadto religijne lub literackie).

Podobny udział słowa (19%-20%) jak w czterech wymienionych stacjach charakteryzował także programy Radia JARD i Radia 5 Suwałki, a blisko dwukrotnie wyższy (**37%**) odnotowano w programie Radia **ELKA Głogów**. Programy tych stacji były jednak mniej różnorodne gatunkowo, zawierały bowiem jedynie 4-5 różnych rodzajów audycji (informację, publicystykę, audycje edukacyjne, rozrywkowe, w Radiu Suwałki ponadto poradnicze, w Radiu JARD - sportowe). W programie Radia ELKA Głogów wysoki udział słowa na antenie był tworzony przede wszystkim przez audycje informacyjne oraz rozrywkowe audycje kontaktowe z udziałem słuchaczy.

W kolejnych czterech stacjach: w Radiu FAMA w Kielcach, Radiu Leliwa, Radiu BON TON i Radiu BAB, część słowna programu stanowiła od 8% do 15% tygodniowego czasu emisji w porze dziennej, czyli średnio od 1,3 do 2,4 godziny dziennie. Przy tym stosunkowo niewielkim udziale słowa programy te zachowywały jednak różnorodność tematyczną i gatunkową. Nadawano w nich bowiem, choć w niewielkim wymiarze czasowym, 5-6 różnych rodzajów audycji: informacyjne, publicystyczne, edukacyjno-poradnicze, rozrywkowe i sportowe, a także (z wyjątkiem Radia FAMA) religijne.

Uniwersalnego charakteru programu nie realizowały jedynie dwie stacje spośród działających samodzielnie: Radio Alfa z Krakowa i Radio PULS FM z Mielca. Udział słowa wynosił w tych programach jedynie 5% -7% czasu emisji w porze dziennej (czyli około 50 – 70 minut dziennie). Formalnie biorąc, w programach tych stacji, oprócz muzyki, nadawano kilka rodzajów audycji: informacyjne, edukacyjno-poradnicze, rozrywkowe, sportowe, a w programie Radia Alfa także publicystyczne, zajmowały one jednak bardzo niewiele czasu w programie (kilkanaście minut na tydzień) i nie wpływały na ukształtowanie charakteru programu. Programy tych dwóch stacji określić należy jako muzyczno-informacyjne, a nie uniwersalne. Należy dodać, że Radio PULS FM nie realizowało także szczegółowych zapisów dotyczących udziału w programie poszczególnych rodzajów audycji. Wymagany udział w programie audycji informacyjnych wynosi nie mniej niż 10% tygodniowego czasu emisji, publicystycznych – nie mniej niż 5%, poradniczych – nie mniej niż 3%, sportowych - 2,5%, religijnych - 0,5%. Monitoring wykazał, że w programie nie nadawano w ogóle publicystyki ani audycji religijnych, zaś udział pozostałych audycji był znacznie niższy niż określono w koncesji (0,3%-4%).

B. Stacje grupy ESKA (6 programów)

Programy grupy ESKA z wpisaniem w koncesjach charakterem uniwersalnym (Radio ESKA Łomża, ESKA Płock, ESKA Przemyśl, ESKA Rzeszów, ESKA Starachowice, ESKA Zamość) cechował stosunkowo duży udział słowa w programie – od 15% (ESKA Zamość) do 20% (ESKA Łomża) tygodniowego czasu emisji w porze dziennej, czyli średnio od 2,4 do 3,2 godziny dziennie. Programy te były jednocześnie niezbyt różnorodne gatunkowo – nadawane w nich były, oprócz muzyki, cztery rodzaje audycji: informacja – lokalna i krajowa, publicystyka dotycząca spraw lokalnych, w niewielkim wymiarze informacje sportowe i audycje rozrywkowe (konkursy) oraz w znacznym wymiarze informacje odnoszące się do nadawanej muzyki rozrywkowej. Różnorodność tematyczną zapewniały wyłącznie poruszane

na antenie sprawy lokalne – poza tym obszarem zagadnień program był skoncentrowany jedynie na muzyce.

Omawiane programy są zbudowane na wzór muzycznych programów stacji ESKA – nadawane były w nich te same bloki muzyczne i te same audycje, zwłaszcza dotyczące muzyki. Różnica między tymi dwiema grupami programów polega głównie na tym, że w omawianych programach o charakterze uniwersalnym nie był nadawany przeglądowy magazyn muzyczny, obecny w stacjach muzycznych ESKA, a w to miejsce emitowany był informacyjno-publicystyczny magazyn lokalny. Stacje te zachowywały też pewien margines swobody, jeśli idzie o udział słowa (głównie - na tematy lokalne) w programie. Udział ten, jak wykazał monitoring, był większy lub mniejszy w zarezerwowanych w układzie ramowym granicach. W programach tych nie było jednak (obecnych w programach stacji działających samodzielnie) audycji edukacyjnych nie związanych z muzyką, audycji poradniczych, lokalnych audycji kontaktowych, audycji dla dzieci, religijnych itp. Ze względu na obecność w programach stacji grupy ESKA jedynie wymienionych rodzajów audycji, a także ze względu na dużą uwagę poświęcaną na antenie nadawanej muzyce (jest ona zapowiadana i komentowana z takim samym natężeniem jak w programach muzycznych stacji ESKA), omawiane programy należy uznać za informacyjno-publicystyczno-muzyczne, a nie za uniwersalne.

C. Program w formacie „Złote Przeboje” (1 stacja, grupa Agora)

Udział warstwy słownej w programie Radia Złote Przeboje PULS 95,6 FM (Lublin) wynosił 10%. Program zachowywał różnorodność gatunkową i tematyczną: były w nim nadawane audycje informacyjne, publicystyka, audycje edukacyjne i poradnicze na różne tematy, audycje rozrywkowe (konkursy i audycje kontaktowe dla słuchaczy) oraz audycje łączące cechy rozrywki i edukacji na temat spraw lokalnych (prezentacja na antenie lubelskich firm). Ze względu na wskazane cechy, program spełniał kryteria programu o charakterze uniwersalnym.

Programy o charakterze wyspecjalizowanym – muzycznym, z muzyką rozrywkową (4 monitorowane stacje)

Program o tym charakterze został określony w koncesji jako „prezentujący na antenie muzykę i wiedzę o muzyce”. Zgodnie z koncesją, charakter programu realizowany jest poprzez określony format muzyczny, który powinien stanowić nie mniej niż 75% całości muzyki nadawanej w programie, oraz poprzez audycje i inne przekazy słowne i słowno-muzyczne dotyczące nadawanej muzyki: informacyjne, publicystyczne, edukacyjno-popularyzatorskie, poświęcone krytyce muzycznej, historii muzyki, kierunkom i prądom muzycznym itp.

Program wyspecjalizowany – muzyczny z muzyką rozrywkową nadawały spośród monitorowanych w 2005 roku cztery stacje grupy ESKA: Radio ESKA Białystok, Radio ESKA Kielce, Radio ESKA Lublin i Radio ESKA Radom. Format muzyczny został w tych koncesjach określony jako „muzyka pop - współczesne przeboje polskie i zagraniczne powstałe po 1980 roku”. Wymagany udział audycji słownych (i części słownej audycji słowno-muzycznych) dotyczących nadawanej muzyki określono jako nie mniej niż 6% tygodniowego czasu emisji programu w porze dziennej, tj. w godzinach 6.00-22.00.

Monitoring wykazał, że cztery badane stacje grupy ESKA realizowały w pełni wyspecjalizowany charakter programu – zarówno w zakresie formatu muzycznego (muzyka w założonym formacie stanowiła 100% muzyki nadawanej w programie), jak i w zakresie udziału audycji słownych o muzyce. Audycje informacyjne o muzyce, omówienia nowości

płytowych itp. zajmowały w badanych programach 6,5% tygodniowego czasu nadawania programu w porze dziennej.

Program o charakterze wyspecjalizowanym–muzycznym, poświęcony muzyce jazzowej: „NRJ (Nowe Radio Jazz)” z Katowic

Charakter programu Radia NRJ został określony w koncesji następująco: „Program wyspecjalizowany – muzyczny, poświęcony różnym gatunkom muzyki jazzowej i muzyki inspirowanej jazzem, tzn. prezentujący na antenie te gatunki muzyki i wiedzę o nich”.

Wyspecjalizowany charakter programu stacji powinien być realizowany poprzez format muzyczny, zgodnie z którym różne gatunki muzyki jazzowej powinny stanowić nie mniej niż 50% muzyki nadawanej w programie w ciągu tygodnia w godzinach 6.00-24.00, a pozostały czas nadawania muzyki mają wypełnić różne gatunki muzyki inspirowanej jazzem, oraz poprzez audycje słowne i słowno-muzyczne (informacyjne, publicystyczne, edukacyjno-popularyzatorskie, poświęcone krytyce muzycznej itd.) dotyczące muzyki jazzowej i inspirowanej jazzem, tj. utworów i wykonawców, kierunków i prądów muzycznych, historii muzyki, aktualnych wydarzeń muzycznych w Polsce i na świecie itd., realizowane poprzez różne formy dziennikarskie. Część słowna tych audycji powinna stanowić nie mniej niż 10% tygodniowego czasu nadawania programu w godzinach 6.00-24.00. Koncesja stanowi też, że nadawane w programie utwory muzyczne będą opatrywane informacją (zapowiedziami) zawierającą co najmniej tytuł utworu, nazwisko wykonawcy i ewentualnie kompozytora. Audycje nierealizujące wyspecjalizowanego charakteru programu nie mogą zajmować więcej niż 10% dobowego czasu emisji.

Monitoring wykazał, że stacja realizuje określony w koncesji format muzyczny programu. Utwory jazzowe zajmowały w badanym tygodniu 65% całości nadanej muzyki (wobec wymaganych nie mniej niż 50%), utwory inspirowane jazzem – 34%. Muzyka nie związana z jazzem stanowiła nieznacznym margines (1%).

Gorzej przedstawia się realizacja koncesji w odniesieniu do słownych pozycji programu. W programie była wprowadzanie nadawana audycja dotycząca muzyki jazzowej, o charakterze edukacyjnym, przedstawiająca sylwetki twórcze wybitnych muzyków jazzowych, omawiająca ich utwory, styl gry itp. („Alfabet jazzowy”), była to jednak tylko jedna audycja i zajęła jedynie 2,1% tygodniowego czasu emisji w godzinach 6.00-24.00, wobec wymaganego udziału audycji słownych o muzyce w wysokości 10%. Nadawca nie realizował więc koncesji w tym zakresie. Wbrew postanowieniom koncesji w programie nie nadawano też żadnych informacji (zapowiedzi) o nadawanych utworach.

Programy o charakterze wyspecjalizowanym - społeczno-religijnym 11 monitorowanych stacji diecezjalnych)

Programy o takim charakterze nadawały wśród monitorowanych w 2005 roku następujące stacje:

- 7 stacji nadających program samodzielnie: Katolickie Radio Ciechanów, Katolickie Radio Płock, Radio FARA – Rozgłośnia Archidiecezji przemyskiej, Radio Nadzieja, VIA - Katolickie Radio Rzeszów, Radio Victoria i Katolickie Radio Zamość,

- oraz 4 stacje nadające program w ramach Porozumienia Programowego PLUS: Radio PLUS Białystok, Radio PLUS Kielce, Radio PLUS Lublin, Radio PLUS Radom.

Społeczno-religijny charakter programów został w koncesjach stacji diecezjalnych określony następująco: „Koncesjonariusz realizuje program o charakterze społeczno-religijnym, którego głównym celem jest wspieranie lokalnego Kościoła w jego misji

ewangelizacyjnej. To założenie Koncesjonariusz spełnia przedstawiając odbiorcom ofertę programową, która ma pomagać w integralnym rozwoju człowieka pojmowanego jako istota religijna żyjąca w wolnym i demokratycznym społeczeństwie”.

W koncesjach przyjęto, że społeczno-religijny charakter programu będzie realizowany poprzez różne rodzaje audycji i formy radiowe, w tym przez audycje słowne, które zajmą nie mniej niż 12 % tygodniowego czasu nadawania programu. Udział ten liczy się w stosunku do całodobowego czasu emisji, a nie – jak w programach lokalnych – w stosunku do tzw. pory dziennej.

Jedna stacja spośród monitorowanych - Radio FARA Archidiecezji Przemyskiej - ma status nadawcy społecznego.

Monitoring wykazał, że wszystkie stacje diecezjalne nadające program samodzielnie, tj. poza Porozumieniem Programowym Plus, realizowały założony charakter programu. Charakter ten realizowały także dwie stacje Radia PLUS: Radio PLUS Lublin i Radio PLUS Radom.

Najwięcej audycji religijnych (modlitwy, msze, nabożeństwa, katechezy) i społeczno-religijnych (informacje dotyczące życia Kościoła – powszechnego i lokalnego, informacje i publicystyka dotycząca problemów społecznych, ekonomicznych, spraw kultury itp. w diecezji i w Polsce) nadawało Radio Fara z archidiecezji przemyskiej oraz Radio VIA z diecezji rzeszowskiej. Audycje realizujące wyspecjalizowany charakter programu stanowiły w programach tych stacji blisko połowę – **44%** - tygodniowego czasu emisji programu, czyli średnio **10,5 godziny** na dobę.

Zbliżony udział wymaganych audycji (40%) odnotowano w programie Katolickiego Radia Zamość.

W dwóch stacjach: w Radiu Nadzieja z diecezji łomżyńskiej i w Katolickim Radiu Płock audycje realizujące wyspecjalizowany charakter programu zajmowały 19% - 20% tygodniowego czasu emisji, czyli średnio 4,6 – 4,8 godziny na dobę. W pozostałych stacjach działających samodzielnie (Katolickie Radio Ciechanów w diecezji płockiej i Radio Victoria w diecezji łowickiej) oraz w dwóch spośród stacji PLUS (Radio PLUS Lublin i Radio PLUS Radom) udział tych audycji był zgodny z kwotą wymaganą w koncesji (12%) lub nieco wyższy (13-14%).

Dwie spośród monitorowanych stacji, nadające program w ramach porozumienia Plus: Radio Plus Białystok i Radio Plus Kielce nie realizowały w pełni założonego charakteru programu, nie nadawały bowiem w wymaganym wymiarze audycji dotyczących specjalizacji. Udział tych audycji stanowił w ich programach 8,5% - 9% tygodniowego czasu emisji programu.

Programy o charakterze wyspecjalizowanym - akademickim (4 monitorowane stacje)

W 2005 roku monitorowano programy następujących stacji akademickich: Radia Akadera z Politechniki Białostockiej, Akademickiego Radia Centrum z UMCS w Lublinie, Akademickiego Radia Centrum z Politechniki Rzeszowskiej i Radia eX FM w Krakowie, będącego wspólną stacją wyższych uczelni w Krakowie.

Charakter programów akademickich został w koncesjach określony jako „wyspecjalizowany ze względu na poruszaną problematykę i odbiorcę, tj. koncentrujący się na problemach i działalności środowiska akademickiego”.

Charakter ten ma być realizowany poprzez następujące rodzaje audycji:

- audycje słowne dotyczące problemów i działalności: naukowej, kulturalnej, sportowej środowiska akademickiego (danej uczelni i środowiska jako całości), które mają stanowić nie mniej niż 10% tygodniowego czasu nadawania programu w porze dziennej, określonej w przypadku tych programów jako godziny 8.00-24.00,
- audycje słowne i słowno-muzyczne prezentujące twórczość artystyczną środowiska akademickiego w danym mieście, jak też innych środowisk akademickich w Polsce (kabarety studenckie, przeglądy piosenek studenckich itd.), które mają stanowić nie mniej niż 5% tygodniowego czasu nadawania programu w porze dziennej,
- własne audycje informacyjne nadawcy, dotyczące problemów i działalności uczelni, które znajdują się na obszarze objętym zasięgiem nadawania.

Monitoring wykazał, że spośród monitorowanych stacji jedynie Radio eX FM z Krakowa realizowało wyspecjalizowany charakter programu zgodnie z wymaganiami koncesji.

Udział audycji słownych poświęconych problemom i działalności środowiska akademickiego wyniósł w jego programie 12,3% tygodniowego czasu nadawania programu w porze dziennej, a udział audycji prezentujących twórczość artystyczną środowiska akademickiego – 4,5%, czyli był bliski wymaganego. Stacja nadawała też własne audycje informacyjne (serwisy) dotyczące spraw akademickich. Audycje te cechowało zróżnicowanie gatunków – w ramach audycji poświęconych problemom środowiska akademickiego stacja nadawała audycje informacyjne, publicystyczne, rozrywkowe, edukacyjne i literackie.

W programach trzech pozostałych stacji udział audycji realizujących wyspecjalizowany charakter programu był niższy od wymaganego. Audycje dotyczące problemów i działalności środowiska akademickiego stanowiły niespełna jeden procent czasu nadawania w programie ARC w Rzeszowie, 2,2% w Radiu Akadera i 5% w ARC w Lublinie. W dwóch pierwszych stacjach różnorodność gatunkowa tych audycji była niewielka – nadawały one w tym zakresie tylko audycje informacyjne i publicystyczne. Radio ARC w Lublinie emitowało ponadto audycje edukacyjno-poradnicze dotyczące specjalizacji oraz audycje sportowe.

Jeszcze trudniejszy do spełnienia okazał się wymóg prezentacji twórczości artystycznej środowiska akademickiego. Poza Radiem eX FM z Krakowa, o którym była mowa wyżej, badane stacje nie nadawały takich audycji. W miejsce tych audycji badane stacje starały się tworzyć i nadawać audycje muzyczne z muzyką rozrywkową, ale inną niż w popularnych stacjach komercyjnych – nie muzyką w formacie pop, ale mniej popularną, „niszową”, nazywaną przez nich w programie „muzyką studencką”, jak np. różne odmiany rocka lub piosenki literackiej i poezji śpiewanej. Prezentowano na antenie zarówno muzyczne zespoły studenckie grające muzykę tego rodzaju, jak i uznanych wykonawców „dorosłych” śpiewających piosenki literackie (np. Grzegorz Turnau). Ten sposób realizacji punktu koncesji, o którym mowa, nie jest zgodny z intencją, która przyświecała sformułowaniu go jako warunku programowego, i w obecnym stanie rzeczy nie może być uznany za realizację tego warunku. Niemniej warto odnotować starania koncesjonariuszy, by nadawany przez nich program różnił się w warstwie muzycznej od stacji komercyjnych i trafiał w zainteresowania studentów.

Należy też dodać, że obok mniej lub bardziej rozbudowanych treści dotyczących środowiska akademickiego w programach omawianych stacji obecne były także audycje informacyjne kierowane do całej społeczności lokalnej – np. prognoza pogody czy traffiki, a także informacje o lokalnych wydarzeniach.

Tematyka lokalna w programie

Zgodnie z tym co powiedziano na wstępie, audycje dotyczące tematyki lokalnej zobowiązane są nadawać w programie wszystkie stacje nadające programy o zasięgu lokalnym. Wyłączone z tego zobowiązanie są jedynie stacje „środowiskowe”, tj. akademickie, stacje o zasięgu regionalnym nadające programy o charakterze wyspecjalizowanym – akademickim, oraz omówiona wyżej stacja NRJ nadająca program wyspecjalizowany - muzyczny z muzyką jazzową. Obowiązku nadawania audycji tematyki lokalnej nie wpisano także w koncesji Radia PULS FM w Mielcu (koncesja z 2000 roku, czyli sprzed nowego procesu koncesyjnego).

W programach lokalnych o charakterze uniwersalnym udział tematyki lokalnej powinien stanowić nie mniej niż 10% lub 12% (zależnie od wielkości miejscowości) tygodniowego czasu nadawania programu w porze dziennej, tj. w godzinach 6.00-22.00. Dodatkowo w programach tych powinny być nadawane własne lokalne audycje informacyjne nadawcy i publicystyka na tematy lokalne, zajmujące nie mniej niż połowę ogólnego obligatoryjnego czasu emisji tematyki lokalnej w programie. W programach wyspecjalizowanych – muzycznych z muzyką rozrywkową tematyka lokalna powinna wynosić nie mniej niż 5% lub 6% tygodniowego czasu nadawania programu w porze dziennej - tj. połowę kwoty przewidzianej dla programów o charakterze uniwersalnym. Stacje te nie mają ponadto obowiązku nadawania własnych lokalnych audycji informacyjnych i publicystyki lokalnej.

Programy o charakterze uniwersalnym (19 monitorowanych stacji mających wpisane w koncesjach obowiązki lokalne)

A. Stacje działające samodzielnie (12 programów)

Monitoring wykazał, że spośród monitorowanych stacjach nadających programy o charakterze uniwersalnym i działających samodzielnie warunki koncesji dotyczące udziału tematyki lokalnej realizowało 5 stacji:

- Radio ELKA Głogów: tematyka lokalna - **16%** tygodniowego czasu emisji w godz. 6.00-22.00, udział obligatoryjnych audycji lokalnych, tj. własnych serwisów lokalnych nadawcy i publicystyki lokalnej - **7%**,
- Radio JARD w Białymstoku: tematyka lokalna - **12%**, audycje obligatoryjne - **9%**,
- Radio 5 Suwałki: tematyka lokalna – **10,3%**, audycje obligatoryjne – **8,5%**
- Radio FAMA Sochaczew: tematyka lokalna - **10%**, audycje obligatoryjne - **8%**,
- Radio Bogoria w Grodzisku Mazowieckim: tematyka lokalna - **10%**, audycje obligatoryjne - **6%**.

Jak widać z tego zestawienia, udział tematyki lokalnej w programach wymienionych pięciu stacji był zgodny z wymaganiami koncesji (10%-12%) lub nieznacznie je przekraczał. Stacje te nadawały natomiast w stosunkowo wysokim wymiarze - wyższym niż minimalny wymagany - lokalne dzienniki i lokalną publicystykę, czyli tzw. obligatoryjne audycje lokalne. Audycje tych dwóch rodzajów stanowią w większości programów podstawową formę przekazu dla przedstawiania treści lokalnych. Oprócz nich nadawane były też w omawianych stacjach lokalne użyteczne informatory (prognoza pogody, traffiki, informacje kulturalne, giełda pracy, audycje pomocowe itd.), niekiedy – audycje edukacyjne, ponadto także kontaktowe audycje rozrywkowe dla słuchaczy o tematyce lokalnej.

Pozostałe stacje (7) nie realizowały wymagań koncesji w zakresie tematyki lokalnej. Całkowity udział tej tematyki wynosił ok. **3%** (wobec wymaganych 10 lub 12%) tygodniowego czasu emisji programu w porze dziennej w programie Radia Alfa w Krakowie i Radia Bon Ton w Łomży, i **5%-7%** tego czasu w programie Radia BAB w Łomży, Radia Leliwa w Tarnobrzegu, Radia Bieszczady w Sanoku, Radia FAMA w Kielcach i Radia Rekord w Radomiu. Obligatoryjne audycje lokalne stanowiły w programach tych stacji tylko 1% - 3% tygodniowego czasu emisji programu (wobec wymaganych 5%-6%), a Radio Alfa i Radio Bieszczady nie nadawały takich audycji wcale. Jedynie w programie Radia Leliwa udział audycji obligatoryjnych, tj. lokalnych dzienników i publicystyki na temat problemów lokalnych, był zbliżony do wymaganego (4%).

B. Stacje grupy ESKA (6 programów)

Spośród stacji tej grupy w dwóch udział tematyki lokalnej w programie był zgodny z warunkami koncesji, a w odniesieniu do udziału audycji obligatoryjnych nawet wyższy od tych wymagań - były to Radio ESKA Łomża (tematyka lokalna – **10%**, audycje obligatoryjne - **9%**) i ESKA Płock (tematyka lokalna - **10%**, audycje obligatoryjne – **7,3%**). W pozostałych ogólny udział tematyki lokalnej w programie był nieco niższy od wymaganego, wynosił bowiem 8%-9% tygodniowego czasu emisji w porze dziennej. Jedynie w Radiu ESKA Zamość ogólny udział tematyki lokalnej był wyraźnie niższy niż pozostałych stacjach ESKA (6,2%). Należy natomiast podkreślić, że udział obligatoryjnych elementów programu dotyczących tematyki lokalnej był we wszystkich badanych stacjach zgodny z wymaganiami koncesji (ESKA Zamość) lub je przewyższał, stanowiąc od 6% do 9% tygodniowego czasu emisji w porze dziennej.

Tematyka lokalna w stacjach tej grupy realizowana była poprzez audycje informacyjne – dzienniki i użyteczne codzienne informatory, oraz poprzez publicystykę o tematyce lokalnej. Nie nadawano lokalnych audycji kontaktowych.

C. Program w formacie „Złote Przeboje” (1 stacja, grupa Agora)

Stacja nie realizuje warunków koncesji w zakresie tematyki lokalnej. Łączny udział tej tematyki wyniósł tylko 4,3% tygodniowego czasu emisji w porze dziennej, udział elementów obligatoryjnych – niespełna 3%.

Programy o charakterze wyspecjalizowanym – muzycznym, z muzyką rozrywkową (4 stacje grupy ESKA)

Udział tematyki lokalnej w badanych stacjach grupy ESKA nadających programy wyspecjalizowane - muzyczne (Radio ESKA Białystok, ESKA Kielce, ESKA Lublin, ESKA Radom) stanowił 6%-6,3% tygodniowego czasu emisji programu w porze dziennej. **Stacje te realizowały więc wymagania koncesji w tym zakresie.** Podobnie jak w programach grupy ESKA o charakterze uniwersalnym, tematyka lokalna realizowana była wyłącznie poprzez audycje informacyjne: dzienniki i użyteczne informatory, oraz poprzez publicystykę.

Podsumowując wyniki przeprowadzonego monitoringu należy podkreślić, że w 2005 roku obserwowano podobne, jak w latach ubiegłych, tendencje w zakresie realizacji koncesji przez stacje lokalne. Po pierwsze, ogólnie biorąc stacje działające samodzielnie w większym stopniu realizują wymagania koncesji w zakresie tematyki lokalnej niż stacje działające w ramach grup kapitałowych. Po wtóre, należy odnotować pozytywny fakt poprawy realizacji koncesji w zakresie udziału tematyki lokalnej w programie w stacjach działających w grupie ESKA. Niemniej, część z tych stacji, nadających programy o charakterze określonym w koncesjach jako uniwersalny, nadal realizuje obowiązki lokalne na poziomie niższym od wymaganego.

Realizacja przez radiowych nadawców koncesjonowanych przepisów art. 15 ust. 2 ustawy o radiofonii i telewizji

W 2005 roku Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji przeprowadziła kontrolę 216 nadawców radiowych pod kątem realizacji w nadawanych przez nich programach obowiązków wynikających z art. 15 ust. 2 ustawy. Podstawą kontroli były, jak co roku, sprawozdania nadesłane przez nadawców.

Zgodnie z ustawą, **udział utworów słowno-muzycznych wykonywanych w języku polskim ma stanowić co najmniej 33% kwartalnego czasu nadawania ogółu utworów słowno-muzycznych w programie.**

Programy radiowe o zasięgu ogólnopolskim

W 2005 roku wszyscy nadawcy ogólnopolskich koncesjonowanych programów radiowych wywiązywali się z obowiązku nadawania utworów słowno-muzycznych w języku polskim w wymiarze określonym w art. 15 ust. 2. Szczegółowe dane na ten temat zostały zamieszczone w tabeli poniżej:

Lp.	nr koncesji	nazwa programu	I kwartał	II kwartał	III kwartał	IV kwartał	Charakter programu
1	001/P/2001-R	RMF FM	33	35	34	34	uniwersalny
2	002/P/2001-R	RADIO ZET	34	35	34	34	uniwersalny
3	003/P/2001-R	RADIO MARYJA	81	82	80	81	wyspec. społ.-rel.

W RMF FM i Radiu ZET, podobnie jak w roku 2004, udział utworów słowno-muzycznych wykonywanych w języku polskim utrzymywał się na poziomie nieco wyższym (średnio 33-35%) niż wymagane ustawowe minimum. Natomiast w Radiu Maryja udział tego typu utworów przez cały rok 2005 był niemal dwuipółkrotnie wyższy niż wymagany w ustawie (średnio 81%) i nieco niższy niż w roku poprzednim (średnio 92%).

Programy radiowe o zasięgu ponadregionalnym

Nadawcy koncesjonowanych programów radiowych o zasięgu ponadregionalnym przez cały 2005 rok w pełni realizowali ustawowy udział utworów słowno-muzycznych w języku polskim. Szczegółowe dane na ten temat zostały zamieszczone w tabeli poniżej:

Lp.	nr koncesji	nazwa programu	I kwartał	II kwartał	III kwartał	IV kwartał	Charakter programu
1	046/P/2001-R	RADIOSTACJA	36	33	33	33	uniwersalny

2	085/P/2001-R	RADIO WAWA	100	99	100	100	uniwersalny
3	155/P/2003-R	TOK FM - PIERWSZE RADIO INFORMACYJNE	33	33	33	33	wyspec. informacyjno- public.

Należy podkreślić, że w programie Radia WAWA udział tych utworów utrzymywał się na średnim poziomie trzykrotnie wyższym od wymaganego (100%) i był trzykrotnie wyższy od poziomu emisji tych utworów w roku 2004.

Programy radiowe o zasięgu regionalnym, tj. programy podmiotów kościelnych – diecezjalne, zakonne, parafialne (katolickie i prawosławne)

Krajowa Rada sprawdzała realizację art. 15 ust. 2 ustawy także w programach 21 stacji działających w ramach dawnego „Porozumienia programowego PLUS” oraz 24 stacji diecezjalnych, zakonnych i parafialnych działających samodzielnie. Wszystkie one nadają program o charakterze społeczno-religijnym. Wyniki tej kontroli przedstawiono poniżej.

Porozumienie programowe PLUS (charakter programu – społeczno-religijny)

Lp	nr koncesji	nazwa programu	I kwartał	II kwartał	III kwartał	IV kwartał
1	004/P/2001-R	RADIO PLUS BIAŁYSTOK	32	34	34	37
2	005/P/2001-R	RADIO PLUS GNIEZNO	33	32	35	34
3	007/P/2001-R	RADIO PLUS LUBLIN	35	34	34	34
4	013/P/2001-R	RADIO PLUS KOSZALIN	33	35	34	34
5	016/P/2001-R	RADIO PLUS OPOLE	32	34	31	33
6	017/P/2001-R	RADIO PLUS RADOM	33	32	34	33
7	026/P/2001-R	RADIO PLUS GŁOGÓW	36	35	35	33
8	027/P/2001-R	RADIO PLUS GORZÓW	36	35	35	33
9	028/P/2001-R	RADIO PLUS ZIELONA GÓRA	36	35	35	33
10	029/P/2001-R	RADIO PLUS BYDGOSZCZ	33	32	35	33
11	053/P/2001-R	RADIO PLUS KRAKÓW	34	34	34	33
12	064/P/2001-R	RADIO PLUS (Gdańsk)	33	32	34	33
13	065/P/2001-R	RADIO PLUS ŁÓDŹ	33	35	34	35
14	066/P/2001-R	RADIO PLUS SZCZECIN	33	34	36	38
15	068/P/2001-R	RADIO PLUS LIPIANY	33	34	36	38

16	071/P/2001-R	RADIO PLUS GRYFICE	33	34	36	38
17	101/P/2002-R	RADIO PLUS GLIWICE	34	34	33	33
18	113/P/2002-R	RADIO PLUS LEGNICA	33	32	37	33
19	115/P/2002-R	RADIO PLUS KIELCE	34	34	34	33
21	280/2002-R	RADIO PLUS WARSZAWA	33	34	b.d.	36

Jak wskazuje tabela większość - 13 programów działających w Porozumieniu Programowym PLUS, przez cały rok realizowało udział utworów słowno-muzycznych w języku polskim na poziomie określonym w ustawie lub nieco powyżej. W kilku przypadkach - w programach stacji Radia PLUS w Białymstoku, Gnieźnie, Opolu, Radomiu, Bydgoszczy, Krakowie, Gdańsku i Legnicy, w I i III kwartale poziom emisji tych utworów kształtował się nieco poniżej wymaganego minimum. Jednak w III i IV kwartale wszyscy omawiani nadawcy realizowali wymogi ustawy w tym względzie, a program Radia PLUS w Szczecinie, Lipianach, Gryficach i Legnicy zawierał ich o parę punktów procentowych więcej od ustawowego minimum.

Szczegółowe dane na temat realizacji art. 15 ust. 2 w programach **23 rozgłośni diecezjalnych** przedstawia zamieszczona poniżej tabela:

LP	nr koncesji	nazwa programu	I kwartał	II kwartał	III kwartał	IV kwartał
1	006/P/2001-R	RADIO EM	33	33	34	44
2	008/P/2001-R	RADIO FARA - ROZGŁOŚNIA ARCHIDIECEZJI PRZEMYSKIEJ	87	88	83	79
3	009/P/2001-R	KATOLICKIE RADIO PLUS ŚW. JÓZEF ARCHIDIECEZJA WARSZAWSKA	34	35	37	35
4	010/P/2001-R	KATOLICKIE RADIO RODZINA	32	33	32	34
5	012/P/2001-R	RADIO KATOLICKIE DIECEZJI KALISKIEJ	94	92	93	91
6	014/P/2001-R	DIECEZJALNE RADIO NADZIEJA	42	46	48	45
7	015/P/2001-R	RADIO VICTORIA MIĘDZY ŁODZIĄ A WARSZAWĄ	41	38	37	40
8	018/P/2001-R	KATOLICKIE RADIO PODLASIE	40	45	45	45
9	019/P/2001-R	RADIO WARSZAWA PRAGA	35	35	34	36
10	020/P/2001-R	KATOLICKIE RADIO ZAMOŚĆ	51	44	40	51
11	021/P/2001-R	KATOLICKIE RADIO QUO VADIS	42	40	42	38
12	022/P/2001-R	RADIO KATOLICKIE ZBROSZA DUŻA	100	100	100	100
13	023/P/2001-R	VIA - KATOLICKIE RADIO RZESZÓW	39	45	45	49

14	024/P/2001-R	ANIOŁ BESKIDÓW - BESKIDZKIE RADIO KATOLICKIE	90	90	89	90
15	025/P/2001-R	KATOLICKA ROZGŁOŚNIA DIECEZJI PELPLIŃSKIEJ - RADIO GŁOS	69	69	69	69
16	054/P/2001-R	RADIO NIEPOKALANÓW	58	64	62	67
17	062/P/2001-R	KATOLICKIE RADIO CIECHANÓW	36	38	38	39
18	063/P/2001-R	KATOLICKIE RADIO PŁOCK	35	36	42	44
19	067/P/2001-R	PROGRAM RADIA JASNA GÓRA	63	60	83	90
20	069/P/2001-R	EMAUS - KATOLICKIE RADIO POZNAŃ	40	45	47	43
21	070/P/2001-R	RDN MAŁOPOLSKA	36	38	38	40
22	261/2001-R	RADIO ORTODOXIA	39	35	39	41
23	289/2003-R	AIN KARIM RADIO SKOMIELNA CZARNA	86	88	88	88

W 2005 roku we wszystkich wymienionych w tabeli programach realizowano określony w ustawie udział utworów słowno-muzycznych w języku polskim. Jedynie w Katolickim Radiu Rodzina (Wrocław), w I i III kwartale poziom tych audycji był o 1 punkt procentowy niższy od wymaganego. Natomiast w większości stacji udział tych utworów przez cały rok znacznie przekraczał wymagane minimum, a w katolickim Radiu Zbrosza Duża sięgał 100%.

Z przedstawionych powyżej zestawień wynika, że stacje diecezjalne działające samodzielnie w większym stopniu zapewniły udział w swoich programach utworów słowno-muzycznych w języku polskim niż stacje działające w 2005 roku w Porozumieniu Programowym Plus.

Programy radiowe o zasięgu lokalnym

Realizację art. 15 ust. 2. przez nadawców rozpowszechniających programy o zasięgu lokalnym przedstawiono w podziale na stacje działające w ramach grup kapitałowych i porozumień nadawców (tj. ZPR SA i ESKA SA - 33 stacje), AGORA (26 stacji), Ad Point (12 stacji), Multimedia i Y-Radio (po 5 stacji) oraz stacji działających samodzielnie (w 2005 r. było 86 takich stacji).

ZPR SA i ESKA SA

Szczegółowe dane dotyczące realizacji art. 15 ust. 2 w tych programach przedstawia zamieszczona poniżej tabela:

Lp.	nr koncesji	nazwa programu	I kwartał	II kwartał	III kwartał	IV kwartał	charakter programu
1	038/P/2001-R	RADIO ESKA BYDGOSZCZ	33	34	33	33	wyspec. muzyczny
2	044/P/2001-R	RADIO TORUŃ 96,7 GOLD FM	35	34	35	36	uniwersalny
3	045/P/2001-R	HIT FM	34	33	33	33	wyspec. muzyczny

4	056/P/2001-R	RADIO ESKA PŁOCK	40	43	33	33	uniwersalny
5	058/P/2001-R	RADIO ESKA RADOM	34	34	34	33	wyspec. muzyczny
6	074/P/2001-R	RADIO ESKA ŁÓDŹ	34	34	33	33	wyspec. muzyczny
7	083/P/2001-R	RADIO ESKA SZCZECINEK	34	34	33	33	uniwersalny
8	096/P/2002-R	RADIO ESKA TORUŃ	33	34	34	33	wyspec. muzyczny
9	097/P/2002-R	RADIO ESKA WARSZAWA	34	33	34	34	wyspec. muzyczny
10	098/P/2002-R	RADIO ESKA BIAŁYSTOK	34	33	33	33	wyspec. muzyczny
11	099/P/2002-R	RADIO ESKA KIELCE	33	33	34	33	wyspec. muzyczny
12	100/P/2002-R	RADIO ESKA OLSZTYN	34	34	34	33	wyspec. muzyczny
13	102/P/2002-R	RADIO ESKA ZIELONA GÓRA	33	33	34	33	wyspec. muzyczny
14	103/P/2002-R	RADIO ESKA LESZNO	34	34	34	33	wyspec. muzyczny
15	104/P/2002-R	RADIO ESKA POZNAŃ	34	34	33	33	wyspec. muzyczny
16	105/P/2002-R	RADIO ESKA PIŁA	33	33	34	33	wyspec. muzyczny
17	106/P/2002-R	RADIO ESKA GORZÓW	34	33	34	33	wyspec. muzyczny
18	110/P/2002-R	RADIO IŁAWA	33	33	34	33	uniwersalny
19	111/P/2002-R	RADIO ESKA 99,1 FM (Sosnowiec)	35	35	34	34	uniwersalny
20	112/P/2002-R	RADIO ESKA WROCŁAW	34	34	34	33	wyspec. muzyczny
21	121/P/2002-R	RADIO ESKA OPOLE	33	33	33	33	wyspec. muzyczny
22	129/P/2002-R	107,4 RADIO ESKA ROCK (Poznań)	34	34	33	34	wyspec. muzyczny
23	141/P/2002-R	RADIO ESKA BĘLCHATÓW	34	34	33	33	wyspec. muzyczny
24	142/P/2002-R	RADIO ESKA LUBLIN	33	34	33	33	wyspec. muzyczny
25	143/P/2002-R	RADIO ESKA PRZEMYŚL	34	34	34	33	uniwersalny
26	156/P/2003-R	RADIO ESKA STARACHOWICE	33	33	33	33	uniwersalny
27	165/P/2004-R	RADIO ESKA GRUDZIĄDZ	34	34	34	33	uniwersalny
28	167/P/2004-R	RADIO ESKA ZAMOŚĆ	34	33	34	33	uniwersalny
29	168/P/2004-R	RADIO ESKA RZESZÓW	34	34	34	33	uniwersalny
30	169/P/2004-R	RADIO ESKA ŁOMŻA	34	34	34	33	uniwersalny
31	185/P/2004-R	RADIO ESKA KRAKÓW	34	34	33	33	wyspec. muzyczny
32	249/2000-R	97,90 GOLD FM (Łódź)	35	34	34	33	wyspec. muzyczny
33	256/2000-R	RADIO ESKA OSTRÓW - KALISZ	34	34	34	33	uniwersalny

W roku 2005 we wszystkich wymienionych programach udział utworów słowno-muzycznych w języku polskim był zgodny z ustawą; w 32 stacjach wynosił w omawianych

kwartałach od 33-35%. Podobnie jak w roku 2004 w jednej stacji (Radio Eska Płock) udział tych utworów w I i II kwartale był wyższy i kształtował się na poziomie 40-43%.

AGORA SA

Szczegółowe dane dotyczące realizacji art. 15 ust. 2 w tych programach przedstawia zamieszczona poniżej tabela:

Lp	nr koncesji	nazwa programu	I kwartał	II kwartał	III kwartał	IV kwartał	charakter programu
1	030/P/2001-R	ZŁOTE PRZEBOJE PULS 95,6 FM (Lublin)	36	36	37	37	uniwersalny
2	031/P/2001-R	RADIO BLUE 103,5 FM (Bydgoszcz) zmiana nazwy w IV kwart. na 103,5 ROXY FM	33	33	33	36	wyspec. muzycz.-kult.
3	043/P/2001-R	ZŁOTE PRZEBOJE C 96,6 FM (Częstochowa)	37	37	36	37	wyspec. muzyczny
4	061/P/2001-R	RADIO BLUE 94,5 FM (Katowice)	33	33	33	36	wyspec. muzycz.-kult.
5	080/P/2001-R	RADIO BLUE 106,1 FM (Wrocław) zmiana nazwy w IV kwart. na 106,1 ROXY FM	33	34	33	36	wyspec. muzycz.-kult.
6	081/P/2001-R	RADIO BLUE 101,7 FM (Zielona Góra)	33	34	14.09 - 31.10 wstrzy	33	uniwersalny
7	082/P/2001-R	RADIO BLUE 106,6 FM (Opole)	33	34	j.w	33	wyspec. motoryzacyjny
8	093/P/2002-R	ZŁOTE PRZEBOJE KOLOR 90,4 FM (Wrocław)	34	33	35	34	wyspec. muzyczny
9	094/P/2002-R	ZŁOTE PRZEBOJE WANDA 92,5 FM (Kraków)	34	34	34	34	wyspec. muzyczny
10	116/P/2002-R	ROCK RADIO MAZOWSZE 95,8 FM (Łomianki)	34	34	34	34	uniwersalny
11	118/P/2002-R	ZŁOTE PRZEBOJE ECHO (Nowy Sącz)	34	34	35	34	uniwersalny
12	119/P/2002-R	RADIO BLUE 103,8 FM (Nowy Sącz) zmiana nazwy w IV kwart. na 103,8 ROXY FM	33	33	33	36	wyspec. muzycz.-kult
13	140/P/2002-R	ZŁOTE PRZEBOJE NA FALI 89,8 FM (Szczecin)	34	33	37	33	wyspec. muzyczny
14	148/P/2003-R	ZŁOTE PRZEBOJE 106,2 FM (Wałbrzych)	34	34	34	37	uniwersalny
15	154/P/2003-R	RADIO 88,4 FM ZŁOTE PRZEBOJE (Poznań)	34	34	34	34	wyspec. muzyczny
16	159/P/2003-R	RADIO POGODA 100,1 FM ZŁOTE PRZEBOJE (Warszawa)	33	33	33	33	wyspec. muzyczny

17	160/P/2003-R	RADIO KLASYKA 103,7 FM NAJPIĘKNIEJSZE MELODIE (Warszawa) zmiana nazwy w IV kwart. na 103,7 ROXY FM	57	57	57	36	wyspec. muzycz.-kult
18	170/P/2004-R	RADIO TREFL 103 i 99,2 ZŁOTE PRZEBOJE (Gdańsk)	33	34	37	35	wyspec. muzyczny
19	176/P/2004-R	ZŁOTE PRZEBOJE ELITA 92,1 FM (Bydgoszcz)	32	33	34	34	wyspec. muzyczny
20	181/P/2004-R	TWOJE RADIO ZŁOTE PRZEBOJE (Wałbrzych)	34	34	34	37	wyspec. muzyczny
21	196/P/2005-R	ZŁOTE PRZEBOJE KAROLINA 91,2 FM (Katowice)	37	38	36	35	wyspec. muzyczny
22	195/P/2005-R	ZŁOTE PRZEBOJE O!LE 92,8 FM (Opole)	34	34	34	41	wyspec. muzyczny
23	197/P/2005-R	RADIO BLUE 103,4 FM (Poznań)	33	34	33	41	uniwersalny
24	250/2000-R	ZŁOTE PRZEBOJE RES 95,7 FM (Rzeszów)	37	37	41	41	wyspec. muzyczny
25	259/2000-R	ROCK RADIO WIELKOPOLSKA zmiana nazwy w IV kwart. na 105,4 ROXY FM	36	38	37	36	wyspec. muzycz.-kult
26	293/2003-R	RADIO PABIANICE zmiana nazwy w IV kwart. na ZŁOTE PRZEBOJE 101,3 FM	33	34	34	46	uniwersalny

W 2005 roku we wszystkich kontrolowanych programach nadawców działających w ramach grupy kapitałowej Agora SA realizowano określony w ustawie udział utworów słowno-muzycznych w języku polskim. W większości z nich, tj. w 22 stacjach udział tych utworów wynosił w omawianych miesiącach 33-38%. Natomiast w programach 4 stacji udział utworów słowno-muzycznych przekroczył w dwóch ostatnich kwartałach 40%. Są to Złote Przeboje O!le 92,8 FM (Opole), Radio Blue 103,4 FM (Poznań), Złote Przeboje 95,7 FM (Rzeszów) - 41% i Złote Przeboje 101,3 FM (Pabianice) - 46%. W Radiu Klasyka 103,7 FM udział ten osiągnął 57% w I, II i III kwartale.

AD POINT

Szczegółowe dane dotyczące realizacji art. 15 ust. 2 w tych programach przedstawia zamieszczona poniżej tabela:

Lp.	nr koncesji	nazwa programu	I kwartał	II kwartał	III kwartał	IV kwartał	charakter programu
1	034/P/2001-R	ANTYRADIO 106,4 (Katowice)	34	35	34	34	uniwersalny
2	035/P/2001-R	PLANETA 106,2 FM (Opole)	34	34	34	34	uniwersalny
3	036/P/2001-R	RADIO BRAWO (Raciążek)	34	34	34	34	uniwersalny

4	047/P/2001-R	RADIO Wa-Ma IŁAWA	34	34	34	34	uniwersalny
5	048/P/2001-R	RADIO Wa-Ma MRAĞOWO	34	34	34	34	uniwersalny
6	049/P/2001-R	RADIO Wa-Ma (Olsztyn)	34	34	34	34	uniwersalny
7	050/P/2001-R	PLANETA 87,9 FM (Bielsko-Biała)	34	34	34	34	uniwersalny
8	131/P/2002-R	PLANETA (Bytom)	34	34	34	34	uniwersalny
9	173/P/2004-R	RADIO FLASH 102,9 FM (Poznań)	36	36	36	35	uniwersalny
10	174/P/2004-R	RADIO FLASH 99,6 FM (Konin)	36	36	36	35	uniwersalny
11	180/P/2004-R	NRJ FM (Katowice)	34	35	34	34	wyspec. muz.
12	279/2002-R	ANTYRADIO 94 FM (Warszawa)	34	35	34	34	wyspec. motoryzacyjny

W roku 2005 w programach wszystkich nadawców działających w ramach omawianej grupy realizowano określone ustawą kwoty utworów słowno-muzycznych w języku polskim. W 10 stacjach udział tych utworów wynosił średnio 34-35%, natomiast w programach 2 stacji Radio Flash 102,9 FM (Poznań) i Radio Flash 99,6 FM (Konin) udział tych utworów był nieco wyższy i wynosił w 35- 36% .

MULTIMEDIA

Szczegółowe dane dotyczące realizacji art. 15 ust. 2 w tych programach przedstawia zamieszczona poniżej tabela:

Lp.	nr koncesji	nazwa programu	I kwartał	II kwartał	III kwartał	IV kwartał	Charakter programu
1	057/P/2001-R	RADIO 90 FM (Wodzisław Śl.)	34	34	33	34	uniwersalny
2	060/P/2001-R	ALEX (Zakopane)	75	71	75	76	uniwersalny
3	117/P/2002-R	RMF MAXXX (Kraków)	34	34	34	34	uniwersalny
4	122/P/2002-R	RMF CLASSIC - SZCZECIN	33	34	34	34	wyspec. muzyczny
5	267/2001-R	RMF CLASSIC-WARSZAWA	33	34	34	34	wyspec. muzycz.-kult

W minionym roku w programach 4 stacji udział utworów słowno-muzycznych w języku polskim stanowił 33-34% kwartalnej emisji programu. Podobnie jak w roku 2004

znacznie wyższy od wymaganego udział tych utworów zanotowano w programie Radia Alex - 71-76%.

Y-RADIO

Szczegółowe dane dotyczące realizacji art. 15 ust. 2 w tych programach przedstawia zamieszczona poniżej tabela:

Lp .	nr koncesji	nazwa programu	I kwartał	II kwartał	III kwartał	IV kwartał	charakter programu
1	125/P/2002-R	RADIO FON (Częstochowa)	30	30	33	33	uniwersalny
2	128/P/2002-R	RMF MAXXX (Szczecin)	34	34	34	34	uniwersalny
3	138/P/2002-R	RADIO BRW (Wałbrzych)	33	33	36	34	uniwersalny
4	161/P/2003-R	RADIO JAZZ (Warszawa)	35	34	39	35	wyspec. muzyczny
5	166/P/2004-R	RADIO BAB (Łomża)	50	50	35	34	uniwersalny

W 2005 roku w trzech programach grupy kapitałowej Y-Radio Sp. z o.o. realizowano kwotę utworów słowno-muzycznych w języku polskim na poziomie nieco wyższym niż określony w ustawie, tj. 33-39%. Jedynie w programie Radia FON w I i II kwartale zaobserwowano udział tych utworów nieco niższy niż wymagany - 30%. Natomiast w Radiu BAB w tym samym czasie udział tych utworów w kwartalnym czasie emisji programu sięgał 50%.

Stacje radiowe działające samodzielnie

Szczegółowe dane dotyczące realizacji art. 15 ust. 2 w tych programach przedstawia zamieszczona poniżej tabela:

Lp .	nr koncesji	nazwa programu	I kwartał	II kwartał	III kwartał	IV kwartał	charakter programu
1	032/P/2001-R	RADIO GRA INOWROCLAW	30	33	35	34	uniwersalny
2	033/P/2001-R	RADIO PARK (Kędzierzyn-Koźle)	35	37	32	33	uniwersalny
3	037/P/2001-R	RADIO VANESSA (Racibórz)	34	34	34	34	uniwersalny
4	039/P/2001-R	RADIO AKADERA (Białystok)	36	35	36	36	wyspec. akademicki
5	040/P/2001-R	RADIO W (Wrocław)	44	43	39	39	uniwersalny
6	042/P/2001-R	MEGA FM (Bielsko-Biała)	33	34	33	33	uniwersalny
7	051/P/2001-R	RADIO ZIEMI WIELUŃSKIEJ	40	40	40	40	uniwersalny
8	052/P/2001-R	AKADEMICKIE RADIO CENTRUM (Lublin)	34	36	35	35	wyspec. akademicki

9	055/P/2001-R	RADIO REKORD FM (Radom)	33	33	31	31	uniwersalny
10	059/P/2001-R	RADIO SUDETY (Dzierżoniów)	34	35	35	35	uniwersalny
11	073/P/2001-R	RADIO KOŁOBRZEG	39	38	35	34	uniwersalny
12	075/P/2001-R	KOLOR 103 FM (Warszawa)	34	34	44	34	uniwersalny
13	076/P/2001-R	AKADEMICKIE RADIO CENTRUM (Rzeszów)	40	41	41	41	wyspec. akademicki
14	077/P/2001-R	RADIO LELIWA (Tarnobrzeg)	39	39	39	40	uniwersalny
15	078/P/2001-R	RADIO PLAMA (Szczecin)	33	35	33	33	uniwersalny
16	079/P/2001-R	RADIO BIELSKO	33	33	33	33	uniwersalny
17	084/P/2001-R	RADIO GRA (Toruń)	30	33	31	34	uniwersalny
18	086/P/2002-R	RADIO MAKS (Tarnów)	35	36	34	36	uniwersalny
19	087/P/2002-R	RADIO MAKS (Bochnia)	35	36	34	36	uniwersalny
20	088/P/2002-R	RADIO WEEKEND (Chojnice)	33	34	34	36	uniwersalny
21	089/P/2002-R	RADIO CENTRUM (Kalisz)	40	46	52	46	uniwersalny
22	090/P/2002-R	RADIO OPATÓW	93	93	73	71	uniwersalny
23	091/P/2002-R	POGODA 89,6 FM POGODNE PRZEBOJE (Łódź)	33	33	33	33	uniwersalny
24	092/P/2002-R	RADIO KISS 93,5 FM (Poznań)	33	34	33	33	uniwersalny
25	095/P/2002-R	RADIO ALFA (Kraków)	38	32	36	34	uniwersalny
26	107/P/2002-R	RADIO FAMA (Kielce)	35	35	34	34	uniwersalny
27	108/P/2002-R	VIGOR FM RADIO (Słupsk)	35	35	35	33	uniwersalny
28	109/P/2002-R	eX FM (Kraków)	38	37	40	40	wyspec. akademicki
29	120/P/2002-R	Radio EL - Elbląg	34	34	34	34	uniwersalny
30	123/P/2002-R	RADIO 5 SUWAŁKI	31	37	31	35	uniwersalny
31	124/P/2002-R	RADIO 5 EŁK	34	34	34	34	uniwersalny
32	126/P/2002-R	MUZYCZNE RADIO (Jelenia Góra)	32	32	35	34	wyspec. muzyczny
33	127/P/2002-R	RADIO PÓLNOC (Koszalin)	33	33	33	33	uniwersalny
34	130/P/2002-R	Radio FAMA Sochaczew 94,9 FM	38	39	39	38	uniwersalny
35	132/P/2002-R	RADIO SUD (Kępno)	42	39	45	39	uniwersalny
36	133/P/2002-R	RMI FM (Poznań)	35	35	38	34	uniwersalny
37	134/P/2002-R	RADIO AFERA (Poznań)	34	34	34	34	wyspec. akademicki
38	135/P/2002-R	PLANETA 101,3 FM (Skawina)	34	34	34	34	uniwersalny
39	136/P/2002-R	RADIO ELKA (Leszno)	40	39	36	37	uniwersalny
40	137/P/2002-R	RADIO PÓLNOC (Goleniów)	33	33	33	33	uniwersalny
41	144/P/2002-R	RADIO 100 (Piła)	36	38	38	36	uniwersalny
42	145/P/2002-R	RADIO PARADA (Łódź)	35	35	35	35	uniwersalny
43	146/P/2003-R	RADIO PIOTRKÓW	35	35	35	35	uniwersalny
44	149/P/2003-R	NASZE RADIO (Sieradz)	39	45	52	52	uniwersalny
45	150/P/2003-R	AKADEMICKIE RADIO INDEX	34	34	35	35	wyspec. akademicki
46	151/P/2003-R	RADIO GNIEZNO	44	45	45	45	uniwersalny
47	152/P/2003-R	RADIO HIT (Włocławek)	47	49	51	49	uniwersalny
48	153/P/2003-R	RADIO FAN (Knurów)	36	36	37	35	uniwersalny

49	157/P/2003-R	RADIO MAZURY(Ostróda)	34	35	34		uniwersalny
50	158/P/2003-R	STUDENCKIE RADIO ŻAK POLITECHNIKI ŁÓDZKIEJ	39	40	35	33	wyspec. akademicki
51	162/P/2003-R	RADIO PIEKARY	38	38	39	42	uniwersalny
52	163/P/2003-R	BON TON RADIO (Chełm)	39	39	39	39	uniwersalny
53	164/P/2003-R	RADIO BIESZCZADY (Sanok)	35	34	36	40	uniwersalny
54	172/P/2004-R	RADIO NAKŁO	34	34	34	34	uniwersalny
55	177/P/2004-R	RADIO JARD (Białystok)	50	50	50	50	uniwersalny
56	178/P/2004-R	RADIO BOGORIA (Grodzisk Mazowiecki)	45	43	40	37	uniwersalny
57	179/P/2004-R	RADIO AS (Inowrocław)	34	35	35	35	uniwersalny
58	182/P/2004-R	RADIO RSC (Skierniewice)	38	39	38	40	uniwersalny
59	183/P/2004-R	RADIO BARTOSZYCE	48	46	45	47	uniwersalny
60	184/P/2004-R	RADIO ESKA NORD (Gdańsk, Gdynia)	37	36	35	35	uniwersalny
61	186/P/2004-R	RADIO CCM (Gliwice)	34	34	33	35	uniwersalny
62	189/P/2005-R	RADIO APLAUZ (Wrocław)	33	34	35	34	uniwersalny
63	229/P/98-R	Radio TAK (Kielc)	33	33	33	33	uniwersalny
64	255/2000-R	RADIO JARD II (Białystok)	50	50	50	50	wyspec. adresowany do dzieci
65	257/2000-R	RADIO PULS FM (Mielec)	39	38	35	36	uniwersalny
66	258/2000-R	RADIO UWM FM (Olsztyn)	33	33	34	33	wyspec. muzyczno- publicystyczny
67	260/2001-R	TWOJE RADIO (Lipsko)	34	34	34	34	uniwersalny
68	262/2001-R	TWOJE RADIO (Biłgoraj)	34	34	34	34	uniwersalny
69	263/2001-R	TWOJE RADIO (Kluczbork)	34	34	34	34	uniwersalny
70	264/2001-R	TWOJE RADIO (Iłża)	34	34	34	34	uniwersalny
71	265/2001-R	TWOJE RADIO (Puławy)	34	34	34	34	uniwersalny
72	266/2001-R	TWOJE RADIO (Włodawa)	34	34	34	34	uniwersalny
73	269/2001-R	RADIO JUTRZENKA	100%	100%	b.d.	b.d.	wyspec. społeczno- kulturalny
74	271/2001-R	TWOJE RADIO (Bolesławiec)	34	34	34	34	uniwersalny
75	272/2002-R	TWOJE RADIO (Ustka)	34	34	34	34	uniwersalny
76	275/2002-R	TWOJE RADIO (Cmolas)	34	34	34	34	uniwersalny
77	278/2002-R	PiN 102 FM - Pieniądz i Nowoczesność (Warszawa)	36	37	36	39	wyspec. biznesowo- finansowy
78	291/2003-R	104,4 ESKA ROCK (Warszawa)	nie nadawał programu		33	33	wyspec. muzycz.-kult
79	295/2003-R	RADIO ELKA GŁOGÓW	35	38	35	35	uniwersalny
80	305/2004-R	RADIO GRA BYDGOSZCZ	30	33	33	33	uniwersalny
81	307/2004-R	TWOJE RADIO (Bielsko- Biała)	34	34	34	34	uniwersalny
82	308/2004-R	TWOJE RADIO (Radomsko)	34	34	34	34	uniwersalny
83	316/2005-R	AKADEMICKIE RADIO KAMPUS	koncesja - luty 2005			27	wyspec. akademicki
84	317/2005-R	RADIO KASZEBE	koncesja-czerwiec 2005			41	uniwersalny
85	318/2005-R	RADIO OKO	koncesja-czerwiec 2005			51	uniwersalny

Wśród 85 programów nadawanych w 2005 roku przez radiowych nadawców lokalnych, działających samodzielnie, jedynie 7 okresowo nie realizowało określonego w ustawie udziału utworów słowno-muzycznych w języku polskim tj. osiągnęły w poszczególnych kwartałach jedynie 27-32%. W pozostałych przypadkach kształtował się on na poziomie od wymaganych 33 do 100% w poszczególnych kwartałach. Podobnie jak w 2004 roku, w większości programów utwory słowno-muzyczne wykonywane w języku polskim stanowiły od 33 do 36% kwartalnej emisji. Natomiast w 9 stacjach - Radio W, Radio Ziemi Wieluńskiej, Akademickie Radio Centrum, Radio Centrum (Kalisz), Radio SUD, Nasze Radio, Radio Gniezno, Radio Hit; Radio Piekary - udział tych utworów w kwartalnym czasie nadawani programu był znacznie wyższy - średnio 41-47%, a w Radiu Jard i Radiu Jard II utwory te stanowiły połowę utworów słowno-muzycznych nadawanych w programie. Najwyższy udział tych utworów zanotowano w programie Radia Opatów - 71-93% w zależności od kwartału i Radia Jutrzenka - 100% w I i II kwartale.

Przytoczone powyżej dane pokazują, że wśród 81 nadawców działających w ramach omawianych grup kapitałowych 6 realizowało wymagane kwoty emisji utworów słowno-muzycznych w języku polskim na poziomie przekraczającym 40%. Natomiast spośród 85 działających samodzielnie nadawców lokalnych 13 (ponad 2 razy więcej) nadawało w swoich programach powyżej 40% tych utworów, z czego 1 (Radio Jutrzenka) w I i II kwartale 2005 roku nadawał ich 100%.

Analiza sprawozdań wszystkich koncesjonowanych nadawców radiowych w zakresie realizacji art. 15 ust.2 ustawy o radiofonii i telewizji w roku 2005 pokazała, że znacznie poprawił się udział (w porównaniu z rokiem poprzednim) w ich programach utworów słowno-muzycznych wykonywanych w języku polskim. Wszyscy oni nadawali w swoich programach wymagany udział tych utworów (jedynie w kilku przypadkach zdarzyły się odstępstwa w poszczególnych kwartałach), podczas gdy w III i IV kwartale 2004 roku obowiązku tego nie wypełniało aż 37 spośród nich. Należy dodać, że w 2005 roku 40 z nich (19% wszystkich nadawców koncesjonowanych) znacznie przekraczało wymagany próg emisji tych utworów, a niektórzy – Radio WAWA, Radio Jutrzenka, Radio Katolickie Zbrosza Duża nadawali tylko utwory słowno-muzyczne wykonywane w języku polskim, podczas gdy w roku 2004 jedynie Katolickie Radio Zbrosza Duża nadawało utwory słowno-muzyczne w języku polskim na poziomie 100%.

III. ANALIZY PROBLEMOWE DOTYCZĄCE PROGRAMÓW RADIOWYCH I TELEWIZYJNYCH

1. Realizacja przez nadawców radiowych i telewizyjnych przepisów art. 18 ust. 4-6 ustawy o radiofonii i telewizji oraz rozporządzenia KRRiT z 23 czerwca 2005 r. w świetle przeprowadzonego monitoringu.

Cel i metoda przeprowadzenia monitoringu

We wrześniu 2005 roku KRRiT przeprowadziła tygodniowy całodobowy monitoring dwóch programów radiowych (Program 1 PR i Radio Bis) i czterech telewizyjnych (TVP 1, TVP 2, POLSAT, TVN) pod kątem realizacji przez nadawców przepisów wprowadzonych przez nowelizację w dniu 2 kwietnia 2005 r. ustawy o radiofonii i telewizji (art. 18 ust. 4-6) i rozporządzenie KRRiT z 23 czerwca 2005 r. Wprowadzenie w życie nowych przepisów pociągało za sobą dla nadawców szereg praktycznych konsekwencji organizacyjnych (przede wszystkim konieczność powołania kompetentnych komisji kwalifikacyjnych z udziałem specjalistów) oraz technicznych (oznakowanie nowymi symbolami większości przygotowywanych do emisji materiałów). Konieczna więc stała się kontrola procesu wdrażania nowych przepisów, zarówno od strony formalnej, jak i merytorycznej, już we wstępnym okresie ich obowiązywania. Analizie poddano programy nadane we wrześniu 2005 roku aby uzyskać odpowiedź na pytanie: jak nadawcy realizują nowe obowiązki w zakresie ochrony małoletnich widzów po upływie miesiąca od wejścia w życie rozporządzenia KRRiT (rozporządzenie zaczęło obowiązywać od 1 sierpnia 2005 r.)

W monitorowanych programach zbadano następujące elementy:

- w programach radiowych: obecność zapowiedzi słownych poprzedzających emisję audycji lub innych przekazów.
- w programach telewizyjnych: obecność symboli graficznych w czasie całego trwania audycji lub innych przekazów, prawidłowość ich umieszczenia na ekranie oraz wymiaru, zgodność godzin emisji z określoną dla danej audycji kategorią wiekową, korelację godzin emisji zwiastunów audycji z dozwolonym czasem rozpowszechniania tych audycji, obecność symboli graficznych w informacjach prasowych na temat bieżącego programu (tygodniowe ramówki) i ich zgodność z oznakowaniem wyemitowanych audycji. Ponadto oceniono - posługując się zamieszczonym w załączniku nr 3 do rozporządzenia KRRiT z 23 czerwca 2005 roku katalogiem cech oraz szczegółowych warunków kwalifikowania audycji lub innych przekazów - czy nadawcy właściwie dokonywali kwalifikacji dla poszczególnych kategorii wiekowych.

Na użytek tego badania zmonitorowano pod kątem stosowania przewidzianych w rozporządzeniu zapowiedzi słownych całodobowe tygodniowe próby programów radiowych, w sumie ok. 300 godzin oraz pod kątem stosowania symboli graficznych całodobowe tygodniowe próby programów telewizyjnych, w sumie 458 godzin 30 minut. Z badania wyłączono audycje zwolnione z obowiązku stosowania oznaczeń na podstawie art. 18 ust. 5b ustawy o radiofonii i telewizji (to jest serwisy informacyjne, reklamy, telesprzedaż, transmisje sportowe i przekazy tekstowe).

Stan realizacji rozporządzenia KRRiT w monitorowanych programach radiowych

W monitorowanej próbie dwóch programów radiowych (Program 1 PR i Radio Bis) stwierdzono, że żadna audycja lub inny przekaz, niezależnie od godzin ich emisji, nie były poprzedzane zapowiedziami słownymi przewidzianymi w rozporządzeniu KRRiT (§ 3 pkt 1, § 4 pkt 1 oraz § 5 pkt 1).

Obraz statystyczny stanu realizacji rozporządzenia KRRiT w monitorowanych programach telewizyjnych

Zamieszczona poniżej tabela ukazuje czasowy i procentowy udział audycji przeznaczonych dla danej grupy wiekowej w całości emisji audycji oznakowanych łącznie w czterech monitorowanych programach telewizyjnych (TVP 1, TVP 2, POLSAT, TVN):

Tabela 1

Kategoria wiekowa	Łączny czas trwania audycji oznakowanych (godziny i minuty)	Procentowy udział poszczególnych kategorii wiekowych w całości oznakowanych audycji
Kategoria I – dla wszystkich	109 godz. i 36 min.	25%
Kategoria II – dla małoletnich od lat 7	52 godz. i 58 min.	12%
Kategoria III – dla małoletnich od lat 12	211 godz. i 55 min.	48%
Kategoria IV – dla małoletnich od lat 16	49 godz. i 23 min.	11%
Kategoria – dla widzów od lat 18	18 godz. i 1 min.	4%
Razem	441 godz. i 53 min.	100%

Jak widzimy w zamieszczonej tabeli prawie połowę czasu łącznej emisji wszystkich programów stanowiły audycje zakwalifikowane do kategorii III (48%), a więc przeznaczone dla widzów od lat 12, a jedną czwartą (25%) zakwalifikowano do kategorii I, jako przeznaczone dla wszystkich bez ograniczeń wiekowych. Rzadko używana jest kategoria II „od lat 7” (12%), a jeszcze rzadziej kategoria IV „od lat 16” (11%). Obraz statystyczny odczytywany na podstawie nadanych audycjom przez nadawców klasyfikacji wiekowych wskazywałby więc, że 85% audycji nadawanych łącznie przez wszystkich 4 nadawców (TVP 1, TVP 2, POLSAT, TVN) nadaje się do oglądania przez dzieci począwszy od lat 12, co wydaje się pozostawać w sprzeczności z powszechnie panującym przekonaniem o wysokim stopniu nasycenia telewizji w Polsce treściami i scenami mogącymi mieć negatywny wpływ na prawidłowy rozwój małoletnich. Zwraca też uwagę bardzo niska liczba audycji sklasyfikowanych przez nadawców jako przeznaczone tylko „dla widzów od lat 18” (zaledwie 4%).

Procentowe udziały audycji zakwalifikowanych do poszczególnych kategorii wiekowych różnią się wyraźnie przy porównaniu programów telewizji publicznej i programów nadawców koncesjonowanych. Różnice te pokazuje zamieszczona poniżej tabela:

Tabela 2

Kategoria wiekowa	TVP 1		TVP 2		POLSAT		TVN	
	Czas trwania (w godz. i min.)	Udział w %	Czas trwania (w godz. i min.)	Udział w %	Czas trwania (w godz. i min.)	Udział w %	Czas trwania (w godz. i min.)	Udział w %
Kategoria I dla wszystkich	36 g. i 10'	36,1	47 g. i 42'	46,3	24 g. i 20'	19,9	1 g. i 24' min.	1,2
Kategoria II od 7 lat	8 g i 37'	8,8	11g i 35'	11,2	12 g. i :35'	10,4	20 g i 11'	17,3
Kategoria III od 12 lat	30 g i :48'	30,8	28 g. i 3'	27,2	65 g. i 5'	53,1	87 g. i 59'	75,4
Kategoria IV od 16 lat	21g i 21'	21,4	9 g. 35'	9,3	11g. i 20'	9,2	7 g. i 7'	6,1
Kategoria od 18 lat	2 g 51'	2,9	6 g. i 5'	6	9 g. i 5'	7,4	0	0
Razem	99 g. i 47'	100%	103 g.	100%	122 g. i 25'	100%	116 g. i 41'	100%

Jeśli chodzi o procentowe udziały audycji zakwalifikowanych do poszczególnych kategorii wiekowych to różnice między programami telewizji publicznej i programami nadawców koncesjonowanych wykazują pewną prawidłowość. Telewizja publiczna nadaje zdecydowanie więcej audycji oznakowanych jako przeznaczone dla wszystkich widzów (TVP 1 - 36,1 %, TVP II - 46,3 %), podczas gdy dla POLSATU procent ten wynosi 19,9%, a dla TVN zaledwie 1,2 %. Kategoria III (od lat 12) jest często stosowana przy kwalifikowaniu audycji zarówno w programach telewizji publicznej, jak i w programach nadawców koncesjonowanych, jednakże i tu różnice są wyraźne: audycje oznakowane symbolem „od lat 12” stanowią w TVP 1 - 30,08 %, w TVP 2 - 27,2 %, natomiast w POLSACIE - 53,1 %, a w TVN aż - 75,4 %. Wydaje się to wskazywać, że nadawcy koncesjonowani traktują kategorię III jako kategorię niejako uniwersalną, w której mieści się większość emitowanych przez nich audycji (uprzednio oznaczanych znakiem żółtym „za zgodą rodziców”). W zamieszczonej powyżej tabeli zwraca też uwagę niezwykle oszczędne używanie przez wszystkich nadawców klasyfikacji „od 18 lat” (oznakowanie czerwonym kółkiem), które w skrajnym przypadku - TVN - wynosi 0 %. Wynikałoby z tego, że nadawca ten w okresie poddanym badaniu uznał, że nie nadaje w ogóle audycji zawierających sceny lub treści mogące mieć negatywny wpływ na prawidłowy fizyczny, psychiczny lub moralny rozwój małoletnich, lub też świadomie unika takiej klasyfikacji, która wykluczałaby emisję w tzw. „czasie chronionym” (od godz. 6 do 23).

Ocena realizacji obowiązku wprowadzenia oznakowań audycji telewizyjnych

Zdecydowana większość audycji i innych przekazów w okresie podlegającym badaniu (poza wyłączeniami określonymi w art. 18 ust. 5b ustawy o radiofonii i telewizji) była

oznaczona symbolami graficznymi wprowadzonymi rozporządzeniem KRRiT zgodnie z załącznikami nr 1 i 2 do tego rozporządzenia. We wszystkich monitorowanych programach symbole graficzne widoczne były w górnym lewym rogu ekranu w czasie trwania emisji całej audycji lub innego przekazu, a ich wymiar był zgodny z wymogami określonymi w rozporządzeniu. Wyjątki od tej zasady były nieliczne.

Analiza zgodności godzin nadawania audycji z ich oznakowaniem potwierdza, iż godziny emisji audycji zakwalifikowanych do poszczególnych kategorii wiekowych były zgodne z wymogami określonymi w ustawie i w rozporządzeniu KRRiT. Audycje zakwalifikowane do kategorii I-III emitowane były przez całą dobę, ze szczególnym nasileniem w godzinach 6 - 20. Audycje zakwalifikowane do kategorii IV nadawane były zgodnie z rozporządzeniem po godz. 20. Audycje zakwalifikowane do kategorii „od lat 18” były emitowane po godz. 23 z właściwym oznaczeniem (czerwone koło).

Poddano analizie korelację godzin nadawania zapowiedzi audycji i innych przekazów połączonych z prezentacją ich treści (tzw. zwiastunów) z kwalifikacją zapowiadanych audycji do określonej kategorii wiekowej, a co zatem idzie do określonego pasma czasowego emisji. Stwierdzono, iż w monitorowanym okresie zwiastuny audycji lub innych przekazów zakwalifikowanych do kategorii „od lat 18” były zgodnie z rozporządzeniem nadawane wyłącznie w godzinach 23.00 – 6.00. Zwiastuny programów zakwalifikowanych do kategorii IV („od lat 16”) również były przez większość nadawców emitowane zgodnie z rozporządzeniem, to jest po godzinie 20. Wyjątek stanowi tu program TVN, w którym wyemitowano czterokrotnie przed godz. 20 zapowiedzi zakwalifikowanego do kategorii IV filmu *Chłopaki nie płaczą*.

Szczególny przypadek stanowi praktyka zastosowana przez telewizję POLSAT. W programie tym zwiastuny takich filmów, jak *Zdrada*, *Światło w mroku*, *Przekręt*, *Sekcja 8*, *Purpurowe rzeki*, *Lot skazańców*, *Zapach kobiety* nadawane w godzinach od 6.00 do 20.00 oznaczano symbolem „od lat 12” (kategoria III), a zwiastuny tych samych audycji nadawane po godzinie 20.00 oznaczano (zgodnie z rzeczywistą kwalifikacją filmu) symbolem „od lat 16” (kategoria IV). Mamy tu więc do czynienia z łamaniem przepisów rozporządzenia (§7) i świadomym wprowadzaniem odbiorcy w błąd.

Osobną kwestię stanowi realizacja obowiązku oznaczania każdej pozycji programowej symbolami graficznymi wskazującymi kategorie wiekowe w przekazywanych do środków masowego przekazu informacjach o programie. W monitorowanym okresie w prasie telewizyjnej symbole takie ukazywały się sporadycznie (np. *Gazeta Telewizyjna*), lub nie ukazywały się w ogóle (np. *To i Owo*). W *Tele Rzeczpospolitej* symbole graficzne regularnie zamieszczano, ale tylko przy tytułach filmowych, pozostawiając bez oznaczeń m.in. takie audycje jak: magazyn kryminalny TVP 1 *Ktokolwiek widział, ktokolwiek wie*, magazyn reporterów *Interwencja Ekstra* w POLSACIE, czy niektóre audycje z cyklu *Rozmowy w toku* w TVN. Ponadto, symbole graficzne umieszczone przy tytułach audycji w prasie nie zawsze odpowiadały symbolom emisyjnym. I tak na przykład wszystkie wydania *Magazynu Ekspresu reporterów* i *Pogotowia Ekspresu reporterów* zostały wyemitowane w TVP 2 z oznaczeniem „od lat 12”, a w prasie miały oznaczenia „od lat 16”, analogicznie jak film *Gliniarz z Beverly Hills* w programie TVN. Być może część tych uchybień wynikała z faktu, iż w pierwszym okresie stosowania nowych oznaczeń prasa wdrażała dopiero stronę techniczną opatrywania informacji o programie telewizyjnym symbolami graficznymi, lub też nadawcy nie przekazywali w tym czasie prawidłowo wymaganych informacji.

Ocena prawidłowości stosowania przez nadawców telewizyjnych nowego systemu kwalifikacji audycji

Załącznik nr 3 do rozporządzenia KRRiT z 23 czerwca 2005 roku daje nadawcom podstawowe praktyczne instrumenty pozwalające dokonywać kwalifikowania audycji do poszczególnych kategorii wiekowych. Kwalifikujący audycję może znaleźć w tym załączniku charakterystykę poszczególnych kategorii wiekowych oraz kryteria doboru audycji lub innych przekazów dla danej grupy wiekowej z punktu widzenia czterech ważnych dla rozwoju małoletnich elementów: 1) prezentowanej wizji świata, 2) ocen moralnych, 3) wywoływanych emocji i 4) wzorów zachowań. Wynik monitoringu pokazuje jednakże, że o ile strona techniczna wprowadzenia systemu oznakowań została wykonana prawidłowo, to praktyka kwalifikowania przez nadawców poszczególnych audycji do określonych kategorii wiekowych budzi szereg zastrzeżeń.

W monitorowanych programach zastrzeżenia odnoszą się głównie do zaniżania przy kwalifikacji kategorii wiekowych dla jakich, zgodnie z zasadami zawartymi w załączniku nr 3 do rozporządzenia KRRiT, dana audycja może być przeznaczona. Praktyka taka stosowana jest najczęściej w przypadku pełnometrażowych filmów fabularnych, seriali, ale dotyczy również magazynów reporterów, audycji talk show i audycji satyrycznych (np. kabaretów). W ciągu monitorowanego tygodnia nadano trzy filmy zakwalifikowane dla widzów od lat 16. Były to: w TVP 1 horror *Blade – wieczny łowca* (emisja 10 września, sobota o godz. 22.45), w TVP 2 thriller psychologiczny *Nędzne psy* (emisja 13 września, wtorek o godz. 22.45) i w POLSACIE – thriller *8 mm* (emisja 5 września, niedziela o godz. 21.05). Otóż wszystkie trzy filmy w dystrybucji kinowej były dopuszczone do wyświetlania dla widzów od lat 18. Zważywszy na fakt, że filmy *Blade – wieczny łowca* i *Nędzne psy* są szczególnie mocno nasycone scenami przemocy, a film *8 mm* dodatkowo pokazuje półświatek nielegalnej pornografii, niewątpliwie to kwalifikacja kinowa była w tym przypadku prawidłowa.

Dwa inne przypadki zaniżania grupy wiekowej przy kwalifikacji audycji to nadanie w TVP 2 dla widzów „od lat 7” (18 września, niedziela o godz. 12.05) komedii *Napad na bank* (zawily sposób kreślenia intrygi wykluczał adresowanie tego filmu do 7-latków) oraz wyemitowanie w TVN dla kategorii „od lat 12” (15 września, czwartek o godz. 21.30) dramatu sensacyjnego *Zabójczy sekret* prezentującego sceny, które mogły budzić przerażenie (np. mała dziewczynka nadeptuje na zakopaną w błocie ludzką czaszkę).

Inny błąd często spotykany w badanym materiale to praktyka przypisania na stałe symbolu graficznego do tytułu serialu, bez względu na zawartość poszczególnych odcinków serialu. Przykładowo: w TVP 1 nadawano serial sensacyjny *Nieustraszeni* - oznakowany symbolem „od lat 7” podczas gdy w odcinku nadanym 5 września o godz. 10.05 (bezpośrednio po bloku audycji dla dzieci) były liczne sceny mogące budzić u dzieci strach i przerażenie (walka z zamachowcami, udawana śmierć, egzekucja). Z kolei w nadanych w tym samym programie w sobotę i niedzielę (10, 11 września) o godz. 17.20 odcinkach serialu *Malibu Road 2000m* zakwalifikowanego przez nadawcę do kategorii „od lat 12” bohaterką była luksusowa prostytutka, a akcja obfitowała w takie sceny jak: próba zabójstwa, stosowanie magii, martwe zwierzęta. Jak można sądzić w obu przypadkach mechanicznie przeniesiono symbol graficzny z poprzednich odcinków.

Analogiczne zastrzeżenia z punktu widzenia prawidłowości kwalifikacji do odpowiedniej grupy wiekowej budzą w badanym materiale niektóre wydania magazynów emitowanych w programach TVP 2 i TVN. Zarówno nadawany raz w tygodniu *Magazyn Ekspresu Reporterów* w TVP 2, jak nadawany codziennie w TVN magazyn *Uwaga* są znakowane jako pozycje przeznaczone dla grupy wiekowej „od lat 12”. Tymczasem obie audycje pokazują często trudne sprawy społeczne, stąd każde wydanie powinno być oceniane odrębnie i kwalifikowane w zależności od zawartości treści i pokazywanych w nim scen. W nadanej 15 września o godz. 17.00 *Uwadze* pokazano w zbliżeniu odkopane kości

zamordowanych kilka lat temu przez matkę dwóch noworodków, a także zdjęcia z wizji lokalnej na miejscu zbrodni dwóch 18-latków, którzy zabili swojego kolegę, a ciało spalili w ognisku. Z kolei w *Magazynie Ekspresu Reporterów* (13 września o godz. 21.15) zaprezentowano wyraźną wizję świata wrogiego i zagrażającego małoletnim, poprzez wyeksponowanie różnych patologii społecznych.

Inna grupa audycji, która budzi zastrzeżenia z punktu widzenia prawidłowości kwalifikacji do kategorii wiekowej, to audycje typu talk show, które w monitorowanej próbie były zazwyczaj kwalifikowane do kategorii „od lat 12” (np. *Rozmowy w toku* w TVN) lub „od lat 16” (gros emisji *Kuba Wojewódzki talk show* w POLSACIE). Z zasady kontrowersyjny ze względu na język, zachowania i tematykę rozmów talk show Kuby Wojewódzkiego otrzymał różne kategorie wiekowe. Raz, kiedy była to rozmowa z Mandaryną, w dużej części poświęcona tematowi powiększenia piersi, (7 września o godz. 0.50) program był oznaczony symbolem „od lat 7” a za drugim razem, kiedy rozmawiano z Rafałem i Marcinem Mroczkami bohaterami serialu *M - jak miłość*, symbolem „od lat 16” (18 września o godz. 22.25). Kryteria takiej klasyfikacji są zupełnie niezrozumiałe.

Odnotowując nieprawidłowości we właściwym kwalifikowaniu audycji dla danych grup wiekowych należy podkreślić, że nie zawsze rodzice mogą też mieć pełne zaufanie do stosowanego przez nadawców zielonego znaku, oznaczającego, że audycję mogą oglądać wszyscy, w tym również małe dzieci (kategoria I). Kryteria te rzeczywiście spełniają audycje adresowane bezpośrednio do dzieci, zwłaszcza w obu programach telewizji publicznej, w tym przede wszystkim nadane w ramach tzw. bloków dla dzieci. W pozostałej grupie audycji adresowanych do wszystkich znacząca część może wręcz wprowadzać rodziców w błąd. Przykłady można znaleźć we wszystkich monitorowanych programach telewizyjnych. I tak np. w programie POLSATU kategorię tę przypisano wszystkim nadanym magazynom muzycznym (*Aquaz music zone*, *Piosenka na życzenie*, *Reebok hip-hop*). Istotną część tych audycji stanowiły wideoklipy, często w wizualizacji o podtekście erotycznym, w treści lansujące negatywne wzory zachowań. Podobnie w TVP 2, gdzie do kategorii „dla wszystkich” zakwalifikowano liczne występy kabaretów (*Kabaretowa scena Dwójki*, *Tygodnik Moralnego Niepokoju*, *L-jak Laskowik*, *T-jak Tey*, *Siódma Mazurska noc kabaretowa*), które - z racji na specyficzny humor i właściwy utworom satyrycznym niedosłowny sposób przedstawienia rzeczywistości - prezentowane monologi i skecze były niezrozumiałe dla dzieci, a w niektórych przypadkach mogły zachęcać do naśladowania negatywnych wychowawczo wzorów zachowań. Wątpliwości budzi także zakwalifikowanie do I kategorii „dla wszystkich” niektórych pozycji nadanych w TVP 1, jak serial *Klan*, (wprawdzie z rodzinnym przesłaniem, ale często nasycony negatywnymi emocjami, jak zdrada, nieprzychyłość dla innych itp.) czy talk show o trudnej tematyce społecznej *Warto rozmawiać*.

Przeprowadzony monitoring programów radiowych (Program 1 PR i Radio Bis) wykazał, iż Polskie Radio S.A. w badanym okresie nie zastosowało się do rozporządzenia KRRiT i nie wprowadziło w swoich programach ani zapowiedzi słownych informujących o zakwalifikowaniu audycji i innych przekazów jako zawierających sceny lub treści mogące mieć negatywny wpływ na prawidłowy rozwój małoletnich zgodnie z załącznikiem nr 1 do rozporządzenia (§ 3 ust. 1), ani zapowiedzi słownych wskazujących na przeznaczenie dla danej kategorii wiekowej małoletnich według wzoru określonego w załączniku nr 2 do rozporządzenia (§ 5, ust 1). Jak można przypuszczać był to przejaw wątpliwości przedstawianych przez Zarząd Stowarzyszenia Nadawców Radia Publicznego w piśmie do KRRiT, w którym Zarząd, powołując się na niejasności w znowelizowanym tekście ustawy o radiofonii i telewizji, sugerował, iż przepis dotyczący opatrywania audycji informacją o zakwalifikowaniu do określonej kategorii wiekowej nie odnosi się do audycji radiowych.

KRRiT przekazała Stowarzyszeniu Nadawców Radia Publicznego przyjętą przez Krajową Radę wykładnię tego przepisu, zgodnie z którą radiofonia jest zobowiązana poprzedzać audycje i inne przekazy odpowiednimi zapowiedziami słownymi zgodnie z rozporządzeniem KRRiT z 23 czerwca 2005 r.

W odniesieniu do czterech monitorowanych programów telewizyjnych (TVP 1 TVP 2, POLSAT, TVN) można stwierdzić, iż rozporządzenie KRRiT w miesiąc po jego wejściu w życie zostało przez nadawców wdrożone w sposób formalny. Składają się na to: poprawny od strony technicznej i widoczny w czasie całej emisji system oznakowań audycji lub innych przekazów, przestrzegana dyscyplina w zakresie godzin nadawania audycji zakwalifikowanych do poszczególnych kategorii wiekowych, a także (z odnotowanymi wyżej wyjątkami) oznaczanie odpowiednimi symbolami graficznymi zwiastunów programów oraz ograniczenie czasu ich emisji do godzin, w których dozwolone jest rozpowszechnianie zapowiadanych audycji.

Poważne zastrzeżenia budzi natomiast prawidłowość kwalifikacji przez nadawców audycji do określonych kategorii wiekowych, dokonywana często niezgodnie z kryteriami kwalifikacji zawartymi w załączniku nr 3 do rozporządzenia KRRiT. Tendencją generalną jest tu praktyka zaniżania wieku odbiorców dla których przeznaczona jest dana audycja oraz ograniczanie do minimum kwalifikacji do kategorii „od lat 18”, a więc takiej, która łączy się z zakazem emisji w tzw. „czasie chronionym” (między godz. 6.00 a 23.00). Rozbudowany system kategorii wiekowych ulega w praktyce pewnemu spłaszczeniu. Przy porównaniu ze stosowaniem przez nadawców systemu oznakowań obowiązującego uprzednio na podstawie porozumienia „Przyjazne media” można stwierdzić, że audycje kwalifikowane dotychczas do grupy „za zgodą rodziców” obecnie są kwalifikowane głównie do kategorii wiekowej od lat 12 (zapewne, aby można je emitować przed godz. 20.00), zaś audycje lub inne przekazy kwalifikowane dawniej jako „tylko dla dorosłych” teraz otrzymują w najlepszym przypadku kategorię „od lat 16” (a więc można je emitować przed godz. 23.00). Zważywszy, że wskazane obniżanie kategorii wiekowych dotyczy głównie pozycji komercyjnie atrakcyjnych, których nadanie w czasie tzw. największej oglądalności leży w interesie finansowym nadawcy, powód stosowania takich praktyk wydaje się być oczywisty. Jest to tendencja niebezpieczna, bowiem zmierza w kierunku odwrotnym do intencji ustawodawcy, by przez rozbudowanie i ukonkretnienie kwalifikacji lepiej chronić młodocianego odbiorcę.

Wnioskiem pośrednio wynikającym z monitoringu jest obserwacja, iż po wprowadzeniu ustawowego obowiązku znakowania audycji i innych przekazów z uwzględnieniem podziału na kategorie wiekowe jego skuteczność zależeć będzie w dużym stopniu od wzmożenia nadzoru i merytorycznej kontroli oraz zdecydowanej reakcji ze strony Krajowej Rady Radiofonii i Telewizji na próby omijania przepisów przez nadawców. Ujawnione w badaniu przejawy manipulowania systemem kwalifikacji, gdyby się upowszechniły, mogłyby bowiem zniwelować pozytywne skutki wprowadzenia nowego systemu ostrzegawczego.

2. Ocena audycji „Rozmowy niedokończone” dotyczącej lustracji i sytuacji politycznej w Polsce, nadanej w Radiu Maryja w dniu 12 lutego 2005 r.

Audycję nadano w dwóch częściach: w godzinach 18.12-19.30 i w godz. 21.40-01.45 (z dwudziestominutową przerwą w godz. 23.40-24.00 na modlitwę). Pierwsza część audycji była nadawana na żywo ze studia Telewizji TRWAM.

Audycję prowadził jeden z księży z Radia Maryja, - o. Jan Król. Temat audycji został przez prowadzącego sformułowany następująco: „**Czym jest lustracja dla życia publicznego w Trzeciej Rzeczypospolitej?**”.

Formuła monitorowanej audycji była taka sama jak innych wydań „Rozmów niedokończonych”. Podstawowym jej elementem była prelekcja zaproszonego gościa, któremu później słuchacze zadawali pytania. Część pierwsza, nadana po południu, miała niemal wyłącznie charakter wykładu. W części drugiej, wyemitowanej wieczorem, zostały rozwinięte podstawowe tezy wcześniejszego wykładu gościa audycji, a następnie zabierali głos radiosłuchacze, zadając pytania i komentując. W trakcie pierwszej części nadano również zarejestrowaną wcześniej sondę, przeprowadzoną wśród mieszkańców Tarnowa i Rzeszowa, którzy odpowiadali na pytania: *Czym jest lustracja?*, *Czy lustracja jest potrzebna w naszym kraju?*, *Czy lustracja może coś zmienić w życiu politycznym?*.

Gościem audycji był Krzysztof Wyszkowski. Przedstawiając się słuchaczom na prośbę prowadzącego, podał następujące fakty ze swego życiorysu: w latach 70. był działaczem opozycyjnych nielegalnych Wolnych Związków Zawodowych na Wybrzeżu (razem m.in. z Lechem Wałęsą, Anną Walentynowicz, Andrzejem Gwiazdą), potem uczestnikiem strajku w 1980 roku w Gdańsku, następnie sekretarzem redakcji pierwszej edycji (w 1980 roku) „Tygodnika *Solidarność*”; w czasie stanu wojennego internowany i aresztowany. W 1989 roku jako operator agencji telewizyjnej pn. „Studio Video” obserwował z bliska, jak stwierdził, całość obrad „Okrągłego Stołu”. W reaktywowanym „Tygodniku *Solidarność*”, kiedy redaktorem naczelnym został Jarosław Kaczyński, był kierownikiem działu politycznego. Potem był krótko doradcą premiera Bieleckiego, a następnie doradcą premiera Jana Olszewskiego w sprawach medialnych. Obecnie jest niezależnym publicystą.

Zaproszony do studia gość w czasie rozmowy z prowadzącymi i słuchaczami, prezentował swoje opinie i poglądy na temat potrzeby lustracji w Polsce. Problem ten omawiał w kontekście wydarzeń z najnowszej historii kraju, swojej wizji i oceny tych wydarzeń. K. Wyszkowski negatywnie ocenił porozumienia „Okrągłego Stołu” nazywając je zdradą narodową i spiskiem przeciwko społeczeństwu. Jego zdaniem, w Polsce nie przeprowadzono dotąd prawdziwej lustracji, co skutkuje wieloma bardzo negatywnymi zjawiskami w życiu politycznym, społecznym i gospodarczym kraju.

Stwierdził, że lustracja jest w Polsce celowo spowalniana przez „spisek antylustracyjny”, czyli rozmaite siły polityczne tak z lewej, jak i z prawej strony sceny politycznej, aby uchronić uczestników tego spisku przed odpowiedzialnością karną. Dowodzi tego, jego zdaniem, fakt, że przez ponad rok nie udało się obsadzić stanowiska prezesa IPN, jak też np. brak skomputeryzowania zasobów archiwalnych Instytutu, przez co wyszukiwanie jakichkolwiek danych w tych zasobach trwa niezwykle długo. K. Wyszkowski negatywnie ocenił ustawę lustracyjną, jako zapewniającą bezkarność byłym agentom, a także działalność Instytutu Pamięci Narodowej i jego prezesa, prof. Leona Kieresa, jako zbyt zachowawczą i mało skuteczną.

Zdaniem Wyszkowskiego, wszystkie negatywne zjawiska w życiu gospodarczym i społecznym w Polsce: ogromne bezrobocie, bieda, nieprawidłowości prywatyzacji itp. są skutkiem działalności agentury, która jest obecna wszędzie (w strukturach rządowych, prezydenckich, mediach, uczelniach itd.) i działa na szkodę Polski, chroniąc władzę i interesy ekonomiczne dawnego układu rządzącego. Wizja Polski, którą prezentuje Wyszkowski, to wizja kraju niesuwerennego, infiltrowanego przez agenturę, zdradzonego przez Zachód, rządzonego przez dawnych agentów Służby Bezpieczeństwa na zasadzie ścisłych niejawnych powiązań agentury i polityki.

Opisując proces lustracji i wydarzenia polityczne w Polsce K. Wyszowski przedstawiał przy tej okazji ocenę znanych osób życia publicznego, uczestniczących w tych wydarzeniach. W większości była to negatywna ocena osób uczestniczących - jak to nazywał prelegent - w „zmowie Okrągłego Stołu” i oskarżenia ich o działalność agenturalną. **Oskarżenia te nie były poparte żadnymi dowodami.** Dotknęły one zarówno działaczy dawnej opozycji (Lech Wałęsa, Tadeusz Mazowiecki, Zbigniew Bujak, Bronisław Geremek, Adam Michnik, Jan Maria Rokita, Władysław Frasyniuk), jak i przedstawiciele ówczesnie rządzących (Wojciech Jaruzelski, Tadeusz Kiszczyk, Leszek Miller, Aleksander Kwaśniewski i in.).

Poglądy przedstawiane przez Krzysztofa Wyszowskiego nie były równoważone w audycji prezentacją innego punktu widzenia na te same wydarzenia, ani przez prowadzącego audycję, ani przez słuchaczy. Do studia dzwoniły wyłącznie osoby podzielające poglądy gościa, niekiedy wyrażając je jeszcze bardziej radykalnie. Odnotowano jeden głos, który być może miał być głosem sprzeciwu (nie wiadomo tego na pewno, ponieważ słuchacz nie zdażył zaprezentować swojego zdania), ale został przez prowadzącego wyłączony – formalnie z tego powodu, że nie chciał podać na antenie swojego imienia, co jest w Radiu Maryja zwyczajem.

Prowadzący audycję - poprzez zadawane pytania i dopowiedzenia - zajmował pozycję uczestnika rozmowy, nie zaś bezstronnego dziennikarza, który stara się dowiedzieć od gościa audycji, na jakich faktach i dowodach opiera on swoje oskarżenia i radykalne diagnozy sytuacji politycznej w Polsce. Prowadzący był z góry przekonany o racji wszystkiego, co przedstawia i o czym mówi zaproszony gość, traktując go jako znawcę wydarzeń, o których mowa, i autorytet w tych sprawach. Prowadzący nie reagował też na personalne oskarżenia formułowane przez prelegenta.

Oceniając monitorowane wydanie „Rozmów niedokończonych” Krajowa Rada uznała, że przedmiotem oceny nie powinny być poglądy przedstawiane w audycji przez zaproszonego do niej gościa, lecz działania nadawcy, reprezentowanego w tym przypadku przez prowadzącego audycję. W ocenie KRRiT nie dochował on standardów dziennikarskiej rzetelności i obiektywizmu. Nie tylko bowiem pozwolił na to, że w audycji bez przedstawienia dowodów rzucano poważne oskarżenia pod adresem wielu osób, ale nie podejmował nawet prób uzyskania od prelegenta dowodów prawdziwości tych oskarżeń. Taki sposób działania nadawcy jest poważnym naruszeniem zasad etyki dziennikarskiej.

Uznając prawo nadawcy do krytyki osób życia publicznego i do przedstawiania najcięższych nawet zarzutów, należy pamiętać, że każdy postawiony zarzut musi być rzetelnie udokumentowany. Jeśli nadawca nie może udokumentować stawianych zarzutów i oskarżeń, nie powinien dopuścić, by pojawiły się one na antenie. Tak więc nadawca naruszył w audycji zasady etyki dziennikarskiej poprzez dopuszczenie do formułowania w audycji nieudokumentowanych oskarżeń pod adresem różnych osób.

Oceniając monitorowaną audycję z punktu widzenia jej roli edukacyjnej w zakresie najnowszej historii Polski, KRRiT stwierdziła, że – niezależnie od radykalizmu prezentowanych w niej ocen – audycja przedstawia fakty jednostronnie, bez przeprowadzenia analizy historycznej tych faktów i bez uwzględnienia historycznych uwarunkowań działań osób uczestniczących w wydarzeniach. Oskarżanym osobom przypisuje się jeden tylko motyw i jeden powód ich negatywnej, jak ją ocenia gość audycji, roli we współczesnej historii Polski – zaangażowanie agenturalne. Zarzuty te nie zostały udokumentowane zarówno w stosunku do konkretnych osób jak i wydarzeń. Z tego powodu - w ocenie KRRiT - należy je uznać za całkowicie nieuprawnione. Efektem zastosowania do wytłumaczenia wszystkich złożonych zjawisk obserwowanych we współczesnej Polsce jednego klucza – wytrycha (przenikająca wszystko agentura) ogromnie uproszczono w audycji obraz rzeczywistości

politycznej i społecznej w Polsce. Należy zauważyć, że przy omawianiu tak ważnych i trudnych problemów nadawca powinien zadbać, by słuchacz otrzymał rzetelną analizę faktów historycznych, zamiast publicystycznej, uproszczonej i jednostronnej oceny.

3. Przestrzeganie zasady równowagi w audycjach informacyjnych i publicystycznych nadanych przez TVP SA (na podstawie monitoringu 15 - dniowej próby programów)

KRRiT przeprowadziła monitoring audycji informacyjnych i publicystycznych, którego celem było sprawdzenie czy nadawca prezentując w nich partie i ugrupowania polityczne (również ich przedstawicieli) przestrzegał **zasadę równowagi**. Zasada ta nakłada na nadawcę obowiązek stworzenia równych warunków wszystkim przedstawicielom partii i ugrupowań politycznych występujących w audycji. W **audycjach informacyjnych** równe warunki oznaczają jednakową:

- ✓ liczbę i czas trwania wypowiedzi („setek”) przedstawicieli poszczególnych partii politycznych,
- ✓ liczbę oraz czas trwania przekazów dotyczących partii i ugrupowań politycznych,

W **audycjach publicystycznych** równe warunki oznaczają udział przedstawicieli różnych partii politycznych (nie dotyczy to pojedynczych wydań audycji, w których z założenia występuje jeden polityk) oraz jednakową liczbę i czas trwania ich wypowiedzi.

Badaniu poddano 15 głównych wydań *Wiadomości* (Programu 1) i *Panoramy* (Programu 2) oraz audycje publicystyczne, w których komentowane były najważniejsze wydarzenia dnia (6 wydań *Prosto w oczy*), audycje, które były miejscem wymiany poglądów o aktualnych wydarzeniach politycznych i społecznych (2 wydania *Debaty*, 1 wydanie *Warto rozmawiać*), audycję prezentującą sylwetki polityków, pierwszoplanowych uczestników wydarzeń politycznych (2 wydania *Linii specjalnej*) oraz audycję, której celem było ujawnianie nieprawidłowości w funkcjonowaniu państwa i władzy od szczebla lokalnego po państwowy (1 wydanie *Misja specjalna*). Analizowane audycje ukazały się w Programie 1 i Programie 2 w okresie między 1 a 15 maja 2005 r.

I. Audycje informacyjne

Wiadomości – audycja informacyjna Programu 1

Z 15 wydań *Wiadomości* wyselekcjonowano 41 przekazów, w których wypowiadali się przedstawiciele partii i ugrupowań politycznych, parlamentu, rządu i kancelarii prezydenta, a następnie poddano je analizie ilościowej. W analizowanych przekazach *Wiadomości* znalazły się 72 „setki” należące do przedstawicieli 9 partii bądź ugrupowań politycznych (SLD, SDPL, PSL, PO, PiS, PD, LPR, RKN i Samoobrona). Ich łączny czas trwania wyniósł 10 minut i 8 sek. Najwięcej czasu mieli na wypowiedzi przedstawiciele partii tworzących trzy największe kluby parlamentarne: PiS – 2 min 29 sek, PO – 2 min 12 sek i SLD – 2 min 11 sek. Czas trwania setek żadnej z pozostałych partii nie przekroczył 1 minuty. „Setki” przedstawicieli PSL, czwartej partii, co do liczby posiadanych w sejmie posłów trwały 30 sek. Ich czas był krótszy od czasu, jaki miał LPR i UP, które miały w sejmie mniej posłów. Setki przedstawicieli PD Demokraci.pl, powstałej 7 maja br. z przekształcenia Unii Wolności zajęły 47 sek. To dużo, gdy weźmie się pod uwagę Samoobronę, szóstą co do liczby posłów w sejmie partię (31 posłów), której przedstawiciele w 15 wydaniach *Wiadomości* mieli tylko jedną „setkę” trwająca zaledwie 7 sek.

Wydarzeniom związanym z działalnością partii politycznych poświęcono trzy przekazy. Ich czas trwania wyniósł 6 min i 42 sek. Przekaz, w którym relacjonowano konwencję wyborczą Platformy Obywatelskiej trwał 2 min 55 sek, nieco krócej (o 8 sek) trwał przekaz poświęcony kongresowi założycielskiemu PD Demokraci.pl, a najkrócej poświęcony Unii Pracy (1 min). Równowagę zachowano pod względem liczby przekazów – każda z partii otrzymała po jednym przekazie – lecz nie udało się jej utrzymać na poziomie czasu trwania poszczególnych przekazów.

Podsumowując przedstawiciele partii i ugrupowań parlamentarnych lewicowych mieli 28 setek, które zajęły 3 min i 17 sek., prawicowych mieli 37 o łącznym czasie trwania 6 minut i 4 sek. PD Demokraci.pl, którzy określili się jako partia centrowa, mieli 7 setek, które trwały 47 sek. Łączny czas trwania setek przedstawicieli ugrupowań prawicowych w *Wiadomościach* był prawie dwukrotnie dłuższy od czasu przedstawicieli partii lewicowych. Również przedstawiciele partii prawicowych mieli 9 setek więcej niż partii lewicowych.

Analizując poszczególne przekazy *Wiadomości* stwierdzono, że w żadnym z nich nie nadano zarówno jednakowej liczby setek przedstawicieli poszczególnych partii politycznych jak i jednakowego czasu ich trwania. W 20 przekazach wypowiadał się albo polityk partii prawicowej albo lewicowej, a w pozostałych 5, choć wypowiadający się przedstawiciele obu opcji politycznych mieli jednakową liczbę setek, to nie było równowagi w długości trwania wypowiedzi - czas trwania setek przedstawicieli partii prawicowych był dłuższy niż lewicowych.

Analiza wykazała, że premier i inni przedstawiciele rządu wypowiadali się w *Wiadomościach* w 16 przekazach. Zawierały one 23 wypowiedzi o łącznym czasie trwania 3 minuty i 45 sekund. Premier Marek Belka wypowiadał się 10 razy. Jego wypowiedzi trwały 1 minutę i 42 sek. W okresie objętym monitoringiem miały miejsce wydarzenia ważne dla Polski z punktu widzenia polityki zagranicznej, więc najwięcej setek po premierze, spośród wszystkich przedstawicieli rządu, miał minister spraw zagranicznych, Adam Rotfeld - 6 setek o łącznym czasie trwania 1 min i 7 sek. Ryszard Kalisz, minister MSWiA miał 2 wystąpienia, które trwały 21 sek. Premier Marek Belka i inni przedstawiciele rządu albo wypowiadali się o relacjonowanych wydarzeniach z racji pełnionych w rządzie funkcji albo jako główni uczestnicy tych wydarzeń.

Analiza ilościowa wykazała, że prezydent wypowiadał się w 9 przekazach *Wiadomości*. Zawierały one 11 wypowiedzi o łącznym czasie trwania 2 minuty i 25 sek. Setki prezydenta były albo fragmentami przemówień wygłoszonych podczas ważnych uroczystości rocznicowych wypadających w pierwszej połowie maja albo były komentarzami do aktualnych wydarzeń, a zwłaszcza do jego wyjazdu na uroczystości w Moskwie z okazji 60. rocznicy zakończenia II wojny światowej.

Panorama – audycja informacyjna Programu 2

Z 15 wydań *Panoramy* wyselekcjonowano 36 przekazów, w których wypowiadali się przedstawiciele partii i ugrupowań politycznych, parlamentu, rządu i kancelarii prezydenta, które następnie poddano analizie ilościowej. W analizowanych przekazach *Panoramy* znalazło się 65 „setek” należących do przedstawicieli 11 partii bądź ugrupowań politycznych (SLD, SDPL, UP, PO, PiS, LPR, PSL, PD, RKN, PP, Nowa Lewica). Łączny czas trwania „setek” wyniósł 12 minut i 38 sek. Najwięcej czasu mieli na wypowiedzi przedstawiciele Unii Pracy (2 min 13 sek.), partii, która w Sejmie miała zaledwie 11 posłów i w pierwszej połowie maja 2005 roku nie odgrywała ważnej roli, która tłumaczyłoby ten najdłuższy czas wypowiedzi jej członków. Przedstawiciele SLD, którego klub parlamentarny liczył najwięcej

posłów wypowiadali się przez 2 min 11 sek. Wypowiedzi przedstawicieli PO trwały o 21 sek krócej niż UP, a PiS – o 33 sek. PSL, czwarta co do liczebności partia w Sejmie, miała na wypowiedzi 20 sekund. Politycy nowej partii pozaparlamentarnej Demokraci.pl, która powstała 7 maja wypowiadali się przez 1 min 32 sek., prawie tyle samo co politycy takich partii parlamentarnych jak PiS czy LPR.

Biorąc pod uwagę liczbę setek, należy stwierdzić, że wśród partii najwięcej ich miała UP (12 setek). SLD, PO, PiS, PD miały po 9 setek, zaś LPR o jedną setkę mniej. Zdumiewające jest, że nowopowstała partia Demokraci.pl dostała aż tak dużą liczbę setek w przekazach *Panoramy*.

W monitorowanych *Panoramach* 5 przekazów poświęcono w całości wydarzeniom związanym z działalnością partii politycznych. 2 maja odbyła się konwencja wyborcza PO, podczas której Donald Tusk ogłosił, że będzie kandydował na urząd prezydenta. Przekaz poświęcony temu wydarzeniu trwał 2 min 28 sek. W przekazie znalazły się 2 „setki” D. Tuska i po jednej Z. Gilowskiej i J.M. Rokity. 7 i 8 maja odbył się kongres założycielski nowej partii PD Demokraci.pl. Przekazy, w których relacjonowano dwudniowy kongres, trwały: 2 min 15 sek i 3 min 36 sek. W pierwszym przekazie znalazły się fragmenty przemówienia T. Mazowieckiego, W. Frasyniuka i J. Hausnera, a w drugim premiera, M. Belki oraz W. Frasyniuka i J. Hausnera. 7 maja 2005 roku powstała kolejna nowa partia polityczna - Unii Lewicy. Przekaz poświęcony temu wydarzeniu trwał 1 min 2 sek i nie zawierał setek. Wyborowi nowego przewodniczącego Unii Pracy poświęcono jeden przekaz trwający 1 min 38 sek. Zawierał on dwie „setki” należące do M. Pola i A. Spsychalskiego. Na przedstawienie kongresu założycielskiego PD przeznaczono 2 przekazy, zaś po jednym przekazie na przedstawienie wydarzeń związanych z PO, UP i Unią Lewicy. Braku równowagi w liczbie przekazów nie wyrównano dłuższym czasem ich trwania – PD otrzymała najwięcej czasu (5 min 51 sek), ponad dwa razy mniej otrzymała PO, 3,5 razy mniej UP, a aż 5,5 razy mniej także nowotworzona partia Unia Lewicy. Zarówno na poziomie liczby przekazów jak i czasu ich trwania widać wyraźną nierównowagę między partią Demokraci.pl a PO, UP i Unią Lewicy.

W analizowanych przekazach *Panoramy* przedstawiciele lewicowych partii parlamentarnych mieli łącznie 26 setek, które zajęły 5 min i 40 sek, a prawicowych - 30 setek, które trwały 5 minut i 26 sek, ponadto w monitorowanych przekazach *Panoramy* znalazło się 9 wypowiedzi przedstawicieli pozaparlamentarnej partii centrowej, PD Demokraci.pl. Trwały one 1 minuta 32 sek. Można powiedzieć, że w 15 wydaniach *Panoramy* łączny czas trwania wypowiedzi przedstawicieli szeroko rozumianej prawicy i lewicy (różnica 14 sek) oraz ich liczba (różnica 4 setek) były bardzo do siebie zbliżone, co może uznać za dążenie do zachowania równowagi.

Znacznie gorzej wyglądała równowaga w poszczególnych przekazach. W żadnym z przekazów *Panoramy* nie zachowano równowagi, gdyż w żadnym z nich nie stwierdzono zarówno jednakowej liczby setek przedstawicieli poszczególnych partii politycznych jak i jednakowego czasu ich trwania. W 15 przekazach wypowiadał się albo polityk partii prawicowej albo lewicowej, a w pozostałych 6, choć wypowiadający się przedstawiciele obu opcji politycznych mieli jednakową liczbę setek, to nie było równowagi w długości trwania wypowiedzi. Podczas analizy zaobserwowano pewną prawidłowość, że wypowiedzi polityków partii lewicowych były zazwyczaj dłuższe od – prawicowych.

Podobnie, jak w *Wiadomościach*, w poszczególnych przekazach *Panoramy* charakter relacjonowanych wydarzeń nie decydował o równowadze lub jej braku.

Analiza wykazała, że premier i inni przedstawiciele rządu wypowiadali się w 14 przekazach. Zawierały one 16 wypowiedzi o łącznym czasie trwania 3 minuty i 32 sekund.

Spośród przedstawicieli rządu Premier Marek Belka wypowiadał się najczęściej. Miał 10 „setek” o łącznym czasie trwania 2 min 7 sek. Ponadto cały jeden przekaz w *Panoramie* (6 maja br.), trwający 2 minuty 14 sek. został poświęcony premierowi. W przekazie tym przedstawiono dotychczasową karierę polityczną Marka Belki. Mówiąc na marginesie, trudno znaleźć merytoryczne uzasadnienie dla wyemitowania takiego materiału, ponieważ dymisja rządu nie została przyjęta. Nie było więc potrzeby podsumowywania dotychczasowych dokonań premiera.

Premier Marek Belka i inni przedstawiciele rządu albo wypowiadali się o relacjonowanych wydarzeniach z racji pełnionych w rządzie funkcji albo jako główni uczestnicy tych wydarzeń. Wiele wypowiedzi zarówno M. Belki, jak i A. Rotfelda i J. Szmajdzińskiego wiązało się z obchodami 60. rocznicy zakończenia II wojny światowej.

W monitorowanych wydaniach *Panoramy* wypowiadał się głównie prezydent, Aleksander Kwaśniewski. Miał 11 „setek” o łącznym czasie trwania 2 min 57 sek. Po jednej „setce” mieli przedstawiciele jego kancelarii Jolanta Szymanek-Deresz oraz doradca ds. międzynarodowych Stanisław Ciosek. Analiza ilościowa wykazała, że prezydent i przedstawiciele jego kancelarii wypowiadali się w 10 przekazach. Zawierały one 13 wypowiedzi o łącznym czasie trwania 3 minuty i 31 sek.

W *Panoramie* podobnie, jak w *Wiadomościach* setki prezydenta były albo fragmentami przemówień wygłoszonych w związku z uroczystościami wypadającymi w pierwszej połowie maja albo były komentarzami do aktualnych wydarzeń, a zwłaszcza do jego wyjazdu na uroczystości w Moskwie z okazji 60. rocznicy zakończenia II wojny światowej.

Podsumowanie monitoringu audycji informacyjnych

Zestawienie czasu trwania wypowiedzi przedstawicieli partii i ugrupowań politycznych *Wiadomościach* i *Panoramie*.

Nazwa partii i ugrupowania politycznego	Wiadomości	<i>Panorama</i>	Razem
SLD	0:02:11	0:02:11	0:04:22
UP	0:00:32	0:02:13	0:02:45
SDPL	0:00:27	0:01:06	0:01:33
LPR	0:00:41	0:01:12	0:01:53
PiS	0:02:29	0:01:40	0:04:09
PO	0:02:12	0:01:52	0:04:04
PSL	0:00:30	0:00:20	0:00:50
PD	0:00:47	0:01:32	0:02:19
RKN	0:00:12	0:00:15	0:00:27
Samoobrona	0:00:07	0:00:00	0:00:07
PP	0:00:00	0:00:07	0:00:07
Nowa Lewica	0:00:00	0:00:10	0:00:10
Razem	0:10:08	0:12:38	0:22:46

Zestawienie czasu trwania wypowiedzi premiera, przedstawicieli rządu oraz prezydenta i jego kancelarii

Premier, rząd, prezydent i kancelaria prezydenta	<i>Wiadomości</i>	<i>Panorama</i>	Razem
Premier i rząd	0:03:54	0:03:44	0:07:38
Prezydent i kancelaria	0:02:25	0:03:31	0:05:56
Razem	0:06:19	0:07:15	0:13:34

W wyniku monitoringu wydań *Wiadomości* i *Panoramy*, które się ukazały programach TVP SA w okresie od 1 do 15 maja 2005 r. stwierdzono że:

1. W *Wiadomościach* nie zachowano równowagi zarówno pod względem czasu trwania „setek”, jak i ich liczby, bowiem przedstawiciele partii prawicowych mieli prawie dwukrotnie więcej czasu na wypowiedzi i o 9 „setek” więcej niż przedstawiciele partii lewicowych, w *Panoramie* natomiast dążono do zachowania równowagi między prawą a lewą stroną sceny politycznej zarówno pod względem czasu trwania „setek” jak, i ich liczby.
2. W obu audycjach informacyjnych brak było wypowiedzi Samoobrony, a PSL należało do partii, której przedstawiciele najrzadziej wypowiadali się i czas trwania tych wypowiedzi należał do jednych z najkrótszych.
3. Wypowiedzi polityków w przekazach *Wiadomości* i *Panoramy* dotyczyły przede wszystkim ważnych wydarzeń politycznych z pierwszej połowy maja. Wydarzeniem, o którym politycy często się wypowiadali, był kontrowersyjny wyjazd Prezydenta RP do Moskwy na uroczystości z okazji 60. rocznicy zakończenia II wojny światowej i kolejne przesłuchania oraz dyskusje w sejmowych komisjach śledczych.
4. *Panorama* relacjonując te same wydarzenia co *Wiadomości* przeznaczyła o 2,5 minuty więcej czasu na wypowiedzi przedstawicieli partii politycznych i o 1 minutę i 6 sek. więcej czasu na wypowiedzi Prezydenta RP i przedstawicieli jego kancelarii. Czas wypowiedzi przedstawicieli rządu w obu audycjach informacyjnych był bardzo podobny.

Audycje publicystyczne

Spośród nadanych audycji publicystycznych do analizy wyselekcjonowano te audycje, w których wypowiadali się przedstawiciele partii politycznych. Były to cztery wydania audycji *Prosto w oczy*, dwa - *Debaty*, i po jednym - *Linii specjalnej*, *Misji specjalnej* i *Warto rozmawiać*. Łączny czas trwania tych audycji wyniósł 5 godz. 19 minut.

Prosto w oczy

W Programie 1 TVP SA od poniedziałku do czwartku ukazywał się cykl audycji pod tytułem ***Prosto w oczy***. W okresie objętym monitoringiem ukazało się 6 wydań, z czego analizie poddano 4, ponieważ pozostałe dwa nie spełniały założonego w monitoringu kryterium – w rozmowach nie brali udziału politycy. Analizowane wydania audycji *Prosto w oczy* ukazały się: 4, 5, 9 i 11 maja 2005 roku.

W 4 omawianych wydaniach *Prosto w oczy* gościło siedmiu polityków z czterech ugrupowań politycznych: czterech przedstawicieli PiS (Jarosław Kaczyński, Lech Kaczyński, Ludwik Dorn i Zbigniew Wassermann) i po jednym z SLD (Marek Dyduch), SDPL (Marek Borowski), LPR (Roman Giertych). Łącznie wypowiedzi polityków (zarówno obecnych w studiu jak i odtwarzanych z taśmy) zajęły 45 minut 59 sek. Zdecydowanie najwięcej czasu zajęły wypowiedzi przedstawicieli PiS – 20 min. 21 sek. Czas wypowiedzi przedstawicieli pozostałych partii był dużo krótszy – politycy SDPL wypowiadali się 6 min 44 sek., SLD – 3 min 21 sek., LPR – 3 min 27 sek., PO – 9 sek. (nie była to wypowiedź na żywo, lecz z taśmy). W dwóch wydaniach wypowiadał się również przedstawiciel rządu (6 min. 20 sek.) i kancelarii prezydenta (5 min 37 sek.). W dwóch wydaniach wykorzystano nagrane wcześniej krótkie wypowiedzi następujących polityków, będące fragmentami przemówień: Jarosława

Kaczyńskiego z PiS (wydanie z dnia 4 maja) i Donalda Tuska z PO, Joanny Senyszyn z SLD, Romana Giertycha z LPR i Krzysztofa Janika z SLD (wydanie z 5 maja).

W monitorowanych 4 wydaniach audycji *Prosto w oczy* została naruszona zasada równowagi, bowiem politycy PiS mieli nie tylko najdłuższy łączny czas wypowiedzi, ale również najczęściej się wypowiadali. W każdym z 4 analizowanych wydań audycji występował jeden polityk PiS, zaś w ani jednym nie wystąpili politycy PO, PSL czy Samoobrony. Trudno znaleźć uzasadnienie dla obecności polityka PiS w wydaniu audycji, która ukazała się 5 maja, gdyż politycy PiS nie byli jedynymi autorami uchwały w sprawie skrócenia kadencji Sejmu RP. Takie uchwały przedstawiła również Liga Polskich Rodzin i Platforma Obywatelska. Również obecności polityka PiS w wydaniu poświęconym 60. rocznicy zakończenia II wojny światowej i finansowaniu fundacji Jolanty Kwaśniewskiej nie wynikała bezpośrednio z omawianego tematu.

Warto Rozmawiać

W okresie objętym monitoringiem ukazało się jedno wydanie audycji *Warto rozmawiać*. W audycji najdłużej wypowiadał się Marek Jurek i Dariusz Szymczycha, po około 11 minut. O połowę krócej trwały wypowiedzi posła Tadeusza Samborskiego (5 minut), jeszcze krócej wypowiadał się Mariusz Kamiński – 3 minuty. Łączny czas wypowiedzi polityków, historyków, ekspertów i reprezentantów publiczności wyniósł 1 godzinę 15 minut 34 sekundy.

Prowadzący audycję dał szansę wypowiedzenia się wszystkim zaproszonym gościom. W pierwszej części audycji wpływ prowadzącego na dyskusję był znaczący – zadawał gościom pytania, nadawał dyskusji zaplanowany kierunek, zaś w drugiej – był mało aktywny, reagował, dopiero gdy dyskusja zbyt się zaostrzała albo wtedy kiedy musiał zapowiedzieć film lub poprosić o komentarz przebywającego w studiu w Krakowie prof. Jerzego Pomianowskiego.

W audycji *Warto rozmawiać* z 9 maja br nierzetelnie przedstawiono w filmie epizod wojenny w karierze wojskowej Wojciecha Jaruzelskiego. Autorzy filmu zestawili ze sobą dwa fakty: wstąpienie generała Wojciecha Jaruzelskiego do powstającego w ZSRR wojska polskiego i odkrycie grobów polskich oficerów zamordowanych w Katyniu. W wyniku tej manipulacji, widzowie mogli zrozumieć, że generał Jaruzelski, mimo że wiedział o zbrodni w Katyniu, to jednak wstąpił do oddziałów wojska polskiego tworzonych za zgodą władz ZSRR. Na tę nierzetelność zwrócił uwagę Dariusz Szymczycha. Wyjaśnił on osobom zgromadzonym w studiu i widzom, że generał Jaruzelski nie mógł wiedzieć o zbrodni w Katyniu. Autor audycji nie utrudniał sprostowania tego nadużycia.

W monitorowanym wydaniu audycji nie została zachowana równowaga, ponieważ nie uczestniczyli w niej politycy z różnych stron sceny politycznej. W dyskusji uczestniczyło 3 polityków partii prawicowych – PiS (2 przedstawicieli) i PSL, zabrakło natomiast przedstawiciela partii lewicowej. Jedynym reprezentantem tej strony sceny politycznej był minister Dariusz Szymczycha, którego sympatie i poglądy były po stronie lewicy, choć oficjalnie nie jest członkiem żadnej partii lewicowej. W audycji występował ponadto Piotr Naimski, który, co prawda nie był członkiem jakiejś partii, ale utożsamiany jest z prawicą i reprezentował poglądy prawicowe. W audycji była przewaga przedstawicieli prawicy nie tylko pod względem liczby występujących polityków, lecz również pod względem czasu trwania ich wypowiedzi. Politycy prawicy mieli czas o 8 minut dłuższy od polityków lewicy.

Zaletą monitorowanego wydania *Warto rozmawiać* było poruszenie tematu, wokół którego w pierwszej połowie maja 2005 roku rozgorzała gwałtowna debata społeczna.

Wiadomość o planowanym udziale prezydenta Kwaśniewskiego w uroczystościach w Moskwie z okazji zakończenia II wojny światowej wyzwołała ogromną ilość emocji i stała się tematem debaty społecznej. W omawianej audycji cenne było również to, że przedstawiono w niej nie tylko opinie historyków i polityków ale także świadków i bezpośrednich uczestników II wojny światowej. Ponadto w tej audycji uroczystości w Moskwie były komentowane jako wydarzenie, które już przeszło do historii.

Linia specjalna

W okresie objętym monitoringiem ukazało się tylko jedno wydanie audycji publicystycznej *Linia specjalna*. Barbara Czajkowska rozmawiała z przewodniczącym SDPL Markiem Borowskim

Wypowiedzi Marka Borowskiego w audycji trwały w sumie 16 min. i 18 sek, a Michała Ujazdowskiego 25 sek. Formuła audycji dała Markowi Borowski możliwość szerokiego zaprezentowania poglądów politycznych na bieżące wydarzenia w kraju i na kwestie związane z polityką zagraniczną Polski.

Na podstawie jednego wydania *Linii Specjalnej* nie można stwierdzić, czy dziennikarka przestrzega zasadę równowagi, tzn. czy udostępniła czas w swojej audycji politykom z różnych partii politycznych czy też którąś z nich faworyzuje. Aby się o tym stwierdzić należałoby skontrolować wydania pochodzące w dłuższego niż 2 tygodnie okresu czasu.

Debata

W wydaniu *Debata*, które ukazało się 5 maja 2005 roku, najwięcej czasu zajęły wypowiedzi doradcy prezydenta RP, Stanisława Cioska (12 minut). Niewiele krótszy czas miał polityk Platformy Obywatelskiej Jan M. Rokita (11 minut). Łączny czas wypowiedzi Władysława Frasyniuka, w tamtym czasie polityka Unii Wolności wyniósł 8 minut. W dyskusji najrzadziej i najkrócej wypowiadał się historyk, prof. Wojciech Roszkowski (3 minuty). W audycji Jan M. Rokita i prof. Wojciech Roszkowski byli wyrazicielami opinii tej części społeczeństwa, która uważała, że prezydent nie powinien pojechać na uroczystości do Moskwy, a Stanisław Ciosek i Władysław Frasyniuk tej części, która opowiadała się za tym wyjazdem.

Należy stwierdzić, że prowadzący audycję zachował bezstronność i nie angażował się po stronie któregoś z rozmówców, stawiał dociekliwe pytania i wielokrotnie domagał się od swoich rozmówców konkretnej i jednoznacznej odpowiedzi, dbał o spokojny i zgodny z zapowiadzianym tematem przebiegiem dyskusji.

W wydaniu audycji, które ukazało się 12 maja 2005 roku, dyskutowano o wizerunku kobiety w reklamach telewizyjnych. W debacie najwięcej czasu zajęły wypowiedzi minister Magdaleny Środy (10 minut). Zbliżony czas wypowiedzi miał publicysta *Newseek Polska*, Rafał Ziemkiewicz (8 minut) oraz poseł PiS, Tadeusz Cymański (7 minut). Najkrócej wypowiadała się publicystka *Krytyki Politycznej*, Kinga Dunin (5 minut). Dyskusja w *Debacie* która ukazała się 12 maja 2005 roku, nie budzi żadnych zastrzeżeń. Omawiany temat przedstawiono wieloaspektowo. Nie stwierdzono, aby prowadzący w jakiś sposób naruszył zasadę równowagi.

Misja specjalna

W audycji Programu w *Misja specjalna* przedstawiano patologie życia społeczno-politycznego takie jak: korupcja i inne nieprawidłowości na różnych szczeblach władzy. W okresie objętym monitoringiem ukazało się tylko jedno wydanie *Misji Specjalnej*. Audycja była skonstruowana z dwóch reportaży. Tematem pierwszego reportażu było zadłużenie finansowe posłów, a drugiego – mechanizmy, za pomocą których międzynarodowe firmy działające w Polsce wyprowadzały nieopodatkowane zyski za granicę. Na podstawie jednego wydania *Misji specjalnej* nie można stwierdzić, czy omawiane wydarzenia są relacjonowane i przedstawiane z zachowaniem zasady równowagi i bezstronności.

Podsumowując, należy stwierdzić, że w audycjach publicystycznych, które ukazywały się w okresie od 1 do 15 maja 2005 r., czas trwania wypowiedzi polityków partii prawicowych (58 minut) był ponad dwukrotnie dłuższy od wypowiedzi polityków partii lewicowych (27minut 29 sek.). Wśród polityków partii prawicowych najdłuższy czas wypowiedzi mieli przedstawiciele PiS (39 min). Łączny czas wypowiedzi przedstawicieli PO wyniósł 11 min, PSL 5 min, a LPR 3 min. Partią prawie nieobecną w monitorowanych audycjach publicystycznych była Samoobrona. Jej polityk wypowiadał się zaledwie przez 29 sek. W analizowanych audycjach przez 16 min. wypowiadali się członkowie rządu, a przedstawiciele Kancelarii Prezydenta przez 11 min. Wypowiedzi przedstawicieli rządu i kancelarii prezydenta dotyczyły przede wszystkim wydarzeń w Moskwie i toczącej się w ich kontekście debaty publicznej.

Monitoring wykazał także, że autorzy audycji publicystycznych *Prosto w oczy*, *Debata*, *Warto rozmawiać* i *Linia specjalna* szybko reagowali na aktualne wydarzenia polityczne. W każdej z tych audycji zajęto się skomentowaniem udziału prezydenta Aleksandra Kwaśniewskiego w uroczystościach w Moskwie z okazji 60. rocznicy zakończenia II wojny światowej.

4. Wybory'2005 do Parlamentu i na Urząd Prezydenta RP - przebieg i odbiór społeczny kampanii wyborczej w programach telewizyjnych

Ordynacja wyborcza każe przeznaczyć w ogólnokrajowych programach telewizji publicznej i TV Polonia 15 godzin na emisję nieodpłatnych audycji komitetów wyborczych w kampanii do Sejmu i Senatu, a w kampanii prezydenckiej – 25 godzin w I turze i 6 godzin w ewentualnej II turze. Oznacza to codzienną emisję w programach ogólnokrajowych TVP bloków audycji wyborczych do parlamentu trwających od 40 do 90 minut, a w kampanii prezydenckiej - bloków audycji zajmujących w tych programach w I turze 1 godzinę dziennie, w II – 25 minut dziennie. Audycje te, zgodnie z ustaleniami KRRiT podjętymi w wyniku uzgodnień z nadawcami, nadawane były w kampanii '2005 w pierwszej części dnia: z rana i przed południem (TVP 2: godz. 9.00-10.30; 10.30-12.00) lub wczesnym popołudniem (TVP 1: godz. 15-16 i 16-17; TVP 2: godz. 14.30-15, godz. 15 – 16).

Oprócz tych audycji, w okresie kampanii parlamentarnej, czyli do 23 września 2005 roku, nadawano w ogólnokrajowych programach telewizji publicznej następujące pozycje publicystyki wyborczej, przygotowanej przez nadawcę:

w **TVP 1** :

- audycję „**Pod lupą**” (12 wydań), mającą postać felietonów, w których analizowano propozycje komitetów wyborczych i działania polityków biorących udział w kampanii, trwającą ok. 15 minut, emitowaną od 5 września codziennie od poniedziałku do czwartku ok. godz. 17.20 do końca kampanii parlamentarnej, tj. do 22 września,

- audycję „**Wybory Polaków**” (7 wydań), trwającą ok. godziny, realizowaną na „sesjach wyjazdowych” w różnych miastach Polski, z licznym udziałem miejscowej społeczności; w audycji programy komitetów i partii, przedstawiane przez ich liderów, konfrontowano na żywo z opiniami przedstawicieli społeczeństwa, szczególnie zainteresowanych omawianym zagadnieniem - np. bezrobotnych, pracowników służby zdrowia, nauczycieli, drobnych przedsiębiorców itd. „Wybory Polaków” nadawano od 7 września do końca kampanii dwa razy w tygodniu (w środy i czwartki) wieczorem po prime time’ie, tj. o godzinie 22-ej. Jedynie ostatnie wydanie, 23 września, wyemitowano w najlepszej porze antenowej, tj. o godz. 20.20,

- stałą codzienną audycję „**Prosto w oczy**”, emitowaną późnym wieczorem (ok. godz. 23.00) i trwającą ok. 15 minut, która na okres kampanii wyborczej (12 wydań) została przekształcona w audycję komentującą bieżące wydarzenia kampanii i programy poszczególnych partii,

- audycję „**Misja specjalna**” (2 wydania), nadaną w trakcie kampanii dwa razy, w poniedziałki wieczorem (o godz. 21.50) i trwającą ok. 45 minut, poświęconą tzw. kulisom kampanii wyborczej;

w TVP 2:

- audycję „**W imieniu obywatela**” (4 wydania), podobnie jak „Wybory Polaków” poświęconą weryfikacji przed telewidzami programów poszczególnych partii, realizowaną w studio z udziałem publiczności, emitowaną przez dwa tygodnie kampanii w niedziele i poniedziałki wieczorem (ok. godz. 22.45) i trwającą ok. godziny.

Z kolei w ramach kampanii prezydenckiej nadano w TVP SA następujące audycje publicystyczne:

w TVP 1:

- cykl godzinnych debat pn. „**Prezydent dla Polski**” (łącznie 8 wydań), w których omawiano główne elementy programów wyborczych kandydatów i ich stanowiska w węzłowych sprawach publicznych. W I turze w debatach nadawanych codziennie od 29 września do 7 października w godzinach wieczornych (początkowo o godz. 22-ej, następnie w prime time’ie, tj. o godz. 20.20) zaprezentowano wszystkich trzynastu kandydatów, zapraszanych po 2-3 osoby, w konfiguracjach zależnych od osiąganego w sondażach poparcia społecznego. W II turze przeprowadzono debatę końcową z udziałem obu kandydatów, a oprócz tego oddzielnie wywiad z każdym z nich.

w TVP 2:

- audycję „**Wybory Prezydenta**”, nadaną w I turze wyborów prezydenckich (2 wydania w godzinach późnowieczornych, tj. ok. godz. 23-24), trwającą ok. 60 minut; w audycji toczono debaty na temat ważnych kwestii politycznych i społecznych (np.: Europa a islam – zagrożenia; polityka Polski w tym zakresie), stawianych przed kandydatami przez redakcję i zmuszających ich do wyjścia poza krąg zagadnień, na których chcieliby się koncentrować z własnej inicjatywy. Zaprezentowano stanowiska 10 kandydatów na prezydenta (pozostali, w tym dwaj liderzy sondaży przedwyborczych: Donald Tusk i Lech Kaczyński, odmówili

udziału w audycji, tłumacząc to niemożnością zaprezentowania programu przy dużej liczbie uczestników).

Łącznie, jak wynika z materiałów nadawcy, telewizja publiczna poświęciła na emisję własnych publicystycznych audycji wyborczych 116, 5 godzin emisji: w TVP 1 – 42 godz., w TVP 2 – 6 godz. (oraz w TVP 3 – 12,5 godziny, w TV Polonia – blisko 58 godz.), w tym na kampanię parlamentarną – 61 godzin (w TVP 1: 19,5 godziny, w TVP 2: 4 godziny), na kampanię prezydencką – 55,5 godziny (w TVP 1: 20 godzin, w TVP 2: 2 godziny). Czas ten jest blisko trzykrotnie większy niż czas przeznaczony – zgodnie z ordynacjami wyborczymi – na emisję nieodpłatnych (obligatoryjnych) audycji wyborczych przygotowywanych przez komitety wyborcze. Licząc zaś razem z czasem nadawania audycji obligacyjnych, kampania wyborcza zajęła w telewizji publicznej, blisko 164 godziny, w tym 61 godzin w TVP 1 i 25 godzin w TVP 2. Kondensacja problematyki wyborczej była więc w obu programach ogólnokrajowych telewizji w okresie kampanii bardzo duża.

Powstaje pytanie, do jak szerokiego grona odbiorców udało się dotrzeć telewizji publicznej z kampanią wyborczą? Celem podjętego przez nadawcę wysiłku, zarówno w zakresie nieodpłatnych audycji komitetów wyborczych, jak i audycji własnych, powinno być zapoznanie możliwie szerokiego kręgu widzów – potencjalnych wyborców, z programami partii, ugrupowań i kandydatów na Prezydenta RP, umożliwienie im wyrobienia sobie własnej oceny tych programów.

Jak wynika z danych telemetrycznych (AGB Polska), nadane w obu kampaniach nieodpłatne obligacyjne audycje komitetów wyborczych miały bardzo niewielką widownię.

Poszczególne bloki audycji komitetów wyborczych oglądało średnio w kampanii parlamentarnej w TVP 1 ok. 820 tys. widzów, czyli ok. 2,3% ogółu populacji Polaków, i nieco tylko więcej – 884 tysiące, tj. 2,5% - w kampanii prezydenckiej. W TVP 2 audycje te miały jeszcze mniejszą widownię: średnio 600 tys., tj. 1,7% Polaków w kampanii parlamentarnej, i 530 tys., tj. 1,5% populacji, w kampanii prezydenckiej. Liczby te i odsetki okazują się niewielkie nie tylko w zestawieniu z liczbą około 29 mln Polaków powyżej 18 roku życia uprawnionych do głosowania, do których audycje te powinny dotrzeć – ale także w porównaniu z widownią innych audycji o charakterze (o tematyce) społeczno-politycznej – np. dzienników, nadanych w tym samym okresie i w porównywalnej porze, tj. przed południem i wczesnym popołudniem. I tak np. widownia „Wiadomości” nadanych w TVP 1 w pierwszej części dnia w tym samym okresie, kiedy emitowano obligacyjne audycje wyborcze, wynosiła średnio 1,3 mln osób, tj. 3,7% ogółu Polaków - czyli ok. półtora raza więcej niż uzyskiwały średnio audycje komitetów wyborczych w tym programie. Także w TVP 2 widownia dzienników nadawanych w porównywalnej porze była większa niż audycji wyborczych - wynosiła ok. 900 tys. osób, tj. 2,5% populacji.

Wielkość widowni audycji poszczególnych komitetów wyborczych, nadawanych w ramach bloków wyborczych, była podobna. Wynosiła ona (średnio w obu programach TVP) od 1,9% do 2,1% społeczeństwa. Wynika stąd, że widzowie traktowali bloki obligacyjnych audycji jako jedną całość i nie wykazywali szczególnych preferencji dla konkretnych komitetów czy kandydatów. Zacieraniu różnic między programami i wizerunkiem poszczególnych komitetów sprzyja zapewne (wymagane przez ordynację wyborczą dla zachowania równowagi) zestawianie tych audycji w blokach.

Mała widownia audycji komitetów wyborczych związana jest niewątpliwie z niekorzystną porą ich emisji, przypadającą na godziny, kiedy większość dorosłych Polaków

jest zajętych poza domem, pracą zawodową lub nauką i nie może oglądać telewizji. Pora ta była przyczyną, że audycje komitetów wyborczych trafiły przede wszystkim do osób starszych (w wieku powyżej 60 lat), nie pracujących już zawodowo.

Audycje własne dotyczące wyborów, przygotowane przez TVP, miały w obu kampaniach znacznie większą widownię niż obligatoryjne audycje komitetów wyborczych. Związane to było zarówno z lepszą porą emisji audycji własnych, jak i zapewne z atrakcyjniejszą dla widzów ich formułą.

Największą średnią widownię spośród wyemitowanych audycji własnych poświęconych tematyce wyborów parlamentarnych zgromadziła audycja „Pod lupą”. Oglądało ją średnio 2,4 mln osób.

Kolejną pod względem wielkości widowni był cykl audycji „Wybory Polaków”, tj., jak wskazywano wcześniej, debaty tematyczne dotyczące najważniejszych problemów społecznych, takich jak bezpieczeństwo, ochrona zdrowia, edukacja, bezrobocie itp. Audycje tego cyklu oglądało średnio 2,2 mln Polaków. Największą widownię miała ostatnia przedwyborcza debata poświęcona naprawie państwa (23.09), którą nadano w czasie najlepszej oglądalności (godz. 20.20; pozostałe debaty po godz. 22-ej). Obejrzało ją prawie 4 mln widzów. Drugą w kolejności pod względem wielkości widowni była debata na temat bezrobocia (15.09), którą obejrzało 2, 4 mln widzów. Pozostałe audycje cyklu zgromadziły widownię poniżej 2 mln. Szczegółowe dane przedstawiono w załączonym wykresie.

Cykl „W imieniu obywatela”, nadawany w TVP 2, oglądało średnio 1,2 miliona widzów. Największą widownię (1,5 mln widzów) zgromadziło ostatnie wydanie przed wyborami (19 września), z udziałem liderów Samoobrony oraz PSL. Nieco mniej widzów (1,3 mln) zgromadziła audycja z udziałem polityków SLD oraz PiS. Najmniejszą widownię miały wydania z udziałem polityków SDPL i PO oraz LPR i PD (wykres w załączeniu).

Taką samą widownię zgromadził cykl „Misja specjalna”, poświęcony kulisom prowadzenia kampanii przez największe sztaby wyborcze oraz przebiegowi i wynikom prawyborów. Oglądało go średnio 1,2 miliona widzów.

Wyborcze wydania audycji „Prosto w oczy” w TVP 1 oglądało średnio 1,1 mln widzów. Największą widownię zgromadziły 3 wydania: z udziałem Donalda Tuska - 1,8 mln widzów; Marka Borowskiego, Marka Siwca i Kazimierza Kutza – 1,5 mln oraz z udziałem Lecha Kaczyńskiego - 1,3 mln. Pozostałe wydania audycji miały widownię w przedziałach ok. 700 tys.- 1,1 mln.

Audycje własne TVP nadane w ramach I i II tury kampanii prezydenckiej zgromadziły większą widownię niż audycje poświęcone wyborom parlamentarnym.

Audycja „Pod lupą”, kontynuowana w trakcie kampanii prezydenckiej, miała średnio 2,7 mln widzów. Wyborcze wydania audycji „Prosto w oczy” oglądało w kampanii prezydenckiej średnio 1,5 mln widzów.

Największą widownię w całej kampanii zgromadziły prezydenckie debaty wyborcze. Cykl „Prezydent dla Polski” w TVP 1 oglądało średnio 3,2 mln widzów, przy czym ostatnie wydania tej audycji przed głosowaniem w I jak i II turze (6,7 i 21 października 2005 roku) zgromadziły od 4 do 5 mln osób.

Cykl „Wybory prezydenta” w TVP 2 oglądało średnio 1,3 mln osób.

Analiza widowni audycji własnych TVP poświęconych wyborom pokazała, że zainteresowanie kampanią - zarówno parlamentarną jak i prezydencką - mierzone liczbą

widzów, było wyraźnie zróżnicowane w zależności od wieku i wykształcenia widzów, a także - choć w mniejszym stopniu – zróżnicowana ze względu na płeć.

Audycje te były oglądane najczęściej przez widzów w wieku dojrzałym (powyżej 40 roku życia) i starszych. Cezurę stanowił wiek 40 lat. Wśród młodzieży (16 - 20 lat) oraz ludzi młodych (20- i 30- latków) zainteresowanie kampanią było znacznie mniejsze. Osoby te oglądały audycje wyborcze mało licznie i były generalnie niedoreprezentowane wśród widzów.

Zainteresowanie kampanią wzrastało także wraz z wykształceniem widzów. Osoby z wykształceniem średnim i wyższym oglądały audycje wyborcze zdecydowanie częściej niż niższe wykształcenia.

Bardziej zainteresowane kampanią były także - jak wynika z analizy wielkości widowni - kobiety niż mężczyźni. Oglądały one stosunkowo liczniej niż mężczyźni wszystkie audycje wyborcze. Jedynie wyborcze wydania audycji „Prosto w oczy” były oglądane stosunkowo częściej przez mężczyzn niż przez kobiety.

Zróżnicowanie widowni zależało także od miejsca od zamieszkania. Mieszkańcy wsi oglądali audycje wyborcze zdecydowanie mniej licznie niż mieszkańcy miast. Natomiast wielkość miasta nie różnicowała widowni. Zarówno w miastach mniejszych (do 100 tys.) jak i większych (powyżej 100 tys.) średnia wielkość widowni była podobna.

Obok telewizji publicznej, także nadawcy koncesjonowani nadawali - w ramach istniejących wcześniej stałych cykli publicystycznych - audycje poświęcone wyborom. Zyskały one także znaczną widownię, choć, należy dodać, na ogół mniejszą niż audycje nadawane w porównywalnej porze w TVP.

Audycję „**Co z tą Polską**” w **TV Polsat** oglądało w okresie kampanii parlamentarnej średnio 2 mln widzów, w czasie kampanii prezydenckiej - nieco więcej, tj. średnio 2,2 mln osób. Największą widownię w czasie trwania kampanii parlamentarnej zgromadziły audycje z udziałem Donalda Tuska i Włodzimierza Cimoszewicza (8 września) oraz z udziałem Lecha Kaczyńskiego (22 września) – każdą z nich obejrzało 2,4 mln widzów. W czasie trwania kampanii prezydenckiej najwięcej widzów zyskały nadane dwukrotnie (26 września i 13 października) audycje z udziałem dwóch prowadzących w sondażach kandydatów na prezydenta: Donalda Tuska i Lecha Kaczyńskiego - 2,5 mln i 2,9 mln widzów.

W programie **TVN** problematyka wyborcza przedstawiana była w stałym cyklu pn. „**Teraz my**”. W okresie kampanii parlamentarnej wyemitowano dwa czterdziestominutowe wydania tej audycji, z udziałem Jana Rokity i Jarosława Kaczyńskiego oraz Andrzeja Leppera i Wojciecha Olejniczaka. Widownia obu wydań była podobnej wielkości - wyniosła 1,4 - 1,5 mln osób. W trakcie kampanii prezydenckiej widownia tej audycji wzrosła - oglądało ją średnio 1,7 mln widzów.

Wyborom poświęcone były także, w okresie kampanii prezydenckiej, dwie debaty z udziałem kandydatów: Donalda Tuska i Lecha Kaczyńskiego. Zgromadziły one stosunkowo najwięcej widzów - 3,6 mln osób.

Podobnie jak audycje wyborcze nadawane w telewizji publicznej, także i w telewizjach komercyjnych audycje poświęcone wyborom oglądali przede wszystkim, tj. znacznie częściej niż inni, widzowie z wykształceniem średnim i wyższym oraz widzowie

powyżej 40 roku życia. W tym ostatnim przypadku wyjątek stanowi audycja TVN „Teraz my”, która przyciągnęła nieco młodszą widownię niż inne audycje, tj. także trzydziestolatków.

Podsumowując, analiza wielkości widowni obu kampanii wyborczych w telewizji publicznej pokazuje, że większym zainteresowaniem widzów cieszyły się audycje poświęcone kampanii prezydenckiej. Z przedstawionej analizy wynika też kilka ważnych wniosków:

1. Obligatoryjne audycje komitetów wyborczych trafiają do bardzo niewielkiej tylko części potencjalnej widowni telewizyjnej. Zasięg ich odbioru jest ograniczony. Wydaje się, że główną przyczyną tego stanu rzeczy jest niekorzystna pora ich emisji. Nadawane były generalnie w pierwszej części dnia. Ta pora emisji nie pozwalała na obejrzenie tych audycji przez osoby aktywne zawodowo i uczące się. Miały one małe szanse aby zapoznać się z bezpośrednią prezentacją programów przez komitety wyborcze. Drugą przyczyną małej widowni audycji komitetów wyborczych może być także formuła tych audycji, niezbyt, jak można sądzić, atrakcyjna dla odbiorców. Audycje te, o krótkim czasie trwania, a więc nie dające szansy na szersze przedstawienie programu, budowane były często statycznie i niejednokrotnie niewiele się różniły od płatnych ogłoszeń wyborczych.
2. Niezwykle ważna jest obserwacja, że audycje poświęcone wyborom generalnie w małym stopniu dotarły do młodszej części społeczeństwa, tj. do osób poniżej 40 roku życia. Wyniki analiz widowni powinny być sygnałem dla nadawców, że wśród tworzonych przez nich audycji wyborczych powinny się znaleźć także audycje adresowane specjalnie do osób młodych, przedstawiające problematykę wyborczą z ich perspektywy i uwzględniającą ich doświadczenia i potrzeby.

5. Wybory’2005 do Parlamentu i na Urząd Prezydenta RP - emisja nieodpłatnych audycji komitetów wyborczych oraz czas wystąpień polityków w audycjach własnych publicznego radia i telewizji

Krajowa Rada sprawdzała na podstawie sprawozdań TVP SA i PR SA czy nadawcy publiczni wywiązali się z obowiązku emisji nieodpłatnych audycji komitetów wyborczych w kampanii wyborczej do Sejmu i Senatu RP, a także na urząd Prezydenta RP. Prześlędzono także nadesłane przez tych nadawców wykazy i zestawienia czasu wypowiedzi polityków w audycjach własnych – informacyjnych i publicystycznych - nadanych w trakcie trwania kampanii wyborczej.

W telewizyjnych i radiowych audycjach informacyjnych do czasu wystąpień polityków nadawcy zaliczyli wyłącznie wypowiedzi kandydatów i przedstawicieli komitetów (tzw. setki), oraz cytowane ich wypowiedzi przez dziennikarzy. Natomiast w audycjach publicystycznych czas wystąpień polityków obliczano po odjęciu czasu nadania własnych materiałów redakcyjnych nadawców. W audycjach z udziałem kilku osób za czas wystąpień polityków nadawcy przyjęli czas trwania audycji dzielony przez liczbę uczestników.

TELEWIZJA POLSKA S A

KAMPANIA PARLAMENTARNA

W obu programach telewizji publicznej (TVP 1 i TVP 2) na **nieodpłatne audycje** przygotowane przez 13 komitetów wyborczych w ramach kampanii do Sejmu i Senatu przeznaczono: dla 9 partii biorących udział w kampanii wyborczej do obu Izb - po 1 godzinie 22 minuty czasu antenowego, a dla 4 uczestniczących tylko w kampanii wyborczej do Sejmu (Ruchu Patriotycznego, Platformy Jana Korwina Mikke, Polskiej Partii Pracy i Ogólnopolskiej Koalicji Obywatelskiej) nieco powyżej 55 minut.

Większość komitetów wyborczych czas ten w pełni wykorzystała. Wyjątkiem były komitety Ogólnopolskiej Koalicji Obywatelskiej (nie wykorzystał 70% przyznanego mu czasu antenowego), Polskiej Partii Narodowej (nie wykorzystał 4 minut) oraz Ruchu Patriotycznego i Sojuszu Lewicy Demokratycznej (nie wykorzystali po kilka sekund).

We własnych audycjach informacyjnych i publicystycznych związanych z kampanią parlamentarną najwięcej czasu poświęcono dwóm głównym ugrupowaniom politycznym w tych wyborach parlamentarnych PO oraz PiS.

W audycjach informacyjnych przedstawiciele PO oraz PiS wypowiadali się po ok. 40 minut, co łącznie stanowiło ponad połowę (54%) wypowiedzi reprezentantów wszystkich prezentowanych partii. Daleko za nimi znalazły się inne ugrupowania polityczne: Samoobrona (14 min.), SDPL (niespełna 14 min.), LPR (11 min.), SLD (ok. 10 min.), PD - demokraci.pl (7 min.), PSL (6 min.) i Ruch Patriotyczny (2 min.). Obecność przedstawicieli pozostałych ugrupowań i partii w audycjach informacyjnych była właściwie niewidoczna.

Podobnie było w audycjach publicystycznych. Przedstawiciele PO oraz PiS mogli najszerzej i najdłużej prezentować swoje programy również w audycjach publicystycznych. Wypowiedzi przedstawicieli PO zajęły 1 godzinę i 50 minut, a PiS o pół godziny mniej. Po 1 godzinie przypadło SDPL i SLD. Krócej wypowiadali się przedstawiciele LPR, Samoobrony, PSL i PD - demokraci.pl (po około pół godziny) Najmniej było wypowiedzi przedstawicieli Ruchu Patriotycznego, PPN, Platformy JKM - zajęły one od kilku minut do kilkunastu sekund. W audycjach tych nie występował w ogóle Komitet Wyborczy OKO.

Łącznie w audycjach informacyjnych i publicystycznych najwięcej czasu zajęli politycy partii wiodących w sondażach przedwyborczych, a więc PO (2 godz. 30 min.) i PiS (2 godz. 26 min.). W następnej kolejności byli przedstawiciele partii lewicowych: SLD (1 godz. 52 min), SDPL (1 godz. 17 min.). Wypowiedzi reprezentantów kolejnych partii nie przekraczały 1 godziny: LPR (52 min.) i Samoobrony (50 min.). Reprezentantom PSL udostępniono w tych audycjach 40 min. czasu, a PD - demokraci.pl – 35 min. Pozostałe partie i ugrupowania startujące w wyborach parlamentarnych miały kilkuminutowe sekwencje (Platforma JKM, PPN) lub w ogóle nie były obecne.

Jeśli wziąć pod uwagę tylko dwie partie prowadzące w sondażach przedwyborczych, oba programy telewizji polskiej zachowały równe proporcje czasu w audycjach informacyjnych, natomiast w audycjach publicystycznych wypowiedzi przedstawicieli komitetu PO zajęły więcej czasu (o 30 min.) niż PiS.

KAMPANIA PREZYDENCKA

W kampanii wyborczej na urząd Prezydenta RP w dwóch ogólnopolskich programach - TVP 1 i TVP 2 - na każdego z trzynastu kandydatów w **I turze wyborów** przypadało po 90 minut. W II turze natomiast czas ten był dłuższy, po 2 godziny 30 minut dla każdego z kandydatów (po połowie w każdym z tych programów).

W pierwszej turze przyznanego bezpłatnego czasu antenowego nie wykorzystał w pełni żaden komitet wyborczy. Najskromniejszą telewizyjną kampanię wyborczą prowadził sztab Henryki Bochniarz, wykorzystując zaledwie 40% przyznanego czasu. Nie w pełni zagospodarowały swój czas sztaby: Macieja Giertycha, który w trakcie kampanii wycofał swoją kandydaturę (pozostało 12 minut), Leszka Bubla (8 minut), Marka Borowskiego i Jarosława Kalinowskiego (po około 5 minut) oraz Adama Słomki i Stanisława Tymiańskiego (po ok. 4 minuty). Swojego czasu nie wykorzystały w pełni również sztaby Lecha Kaczyńskiego i Donalda Tuska (po około 3 minuty).

Natomiast w drugiej turze wyborów Lech Kaczyński nie wykorzystał 20 minut bezpłatnego czasu antenowego przysługującego mu w ogólnopolskich programach (10 min. w TVP 1 i 10 min. w TVP 2). Drugi z kandydatów Donald Tusk wykorzystał przyznany mu czas w całości.

Podobnie jak w wyborach parlamentarnych, telewizja publiczna i w tej kampanii nadawała wypowiedzi kandydatów i przedstawicieli komitetów wyborczych we własnych audycjach informacyjnych i publicystycznych.

W czasie pierwszej tury wyborów zarówno audycje informacyjne jak i publicystyczne zdominowane były przez wypowiedzi dwóch kandydatów Donalda Tuska i Lecha Kaczyńskiego oraz przedstawicieli ich sztabów. W obu programach telewizji publicznej wypowiedzi pierwszego z kandydatów zajęły 2 godziny 50 minut, a drugiego – 2 godziny 75 minut. Czasy wystąpień pozostałych kandydatów i ich komitetów były znacznie krótsze: Marek Borowski (52 minuty), Andrzej Lepper (37 minut), pozostali występowali po kilkanaście minut.

W drugiej turze wyborów więcej czasu zajęły wypowiedzi Donalda Tuska i przedstawicieli jego sztabu, mniej natomiast drugiego z kandydatów - Lecha Kaczyńskiego (audycje publicystyczne - 4 minuty więcej, audycje informacyjne - 13 minut). Ponadto, o ile w audycjach publicystycznych znaleźli się przedstawiciele wszystkich komitetów wyborczych, ale w audycjach informacyjnych nie było wystąpień przedstawicieli komitetów Stanisława Tymiańskiego i Janusza Korwina-Mikke.

POLSKIE RADIO SA

KAMPANIA PARLAMENTARNA

W programach Polskiego Radia SA – w pierwszym, drugim i trzecim oraz w Radio Bis każdy z trzynastu komitetów wyborczych otrzymał po 1 godzinie 55 minut bezpłatnego czasu antenowego w wyborach do Sejmu i po 53 minuty do Senatu. **Wszystkie komitety wykorzystały przyznany im czas w całości.**

Politycy i przedstawiciele komitetów wyborczych wypowiadali się także we własnych audycjach informacyjnych oraz w audycjach publicystycznych.

W audycjach informacyjnych Polskiego Radia czas udostępniony przedstawicielom partii i ugrupowań startujących w wyborach wyniósł 1 godzinę i 25 minut - najwięcej w

programie trzecim (ponad 40 min) i w programie pierwszym (pół godziny). W programach 1, 2 i 3 najdłużej wypowiadali się przedstawiciele PO (21 min.), wyprzedzając o 5 minut polityków PiS.

Program 3 PR skupiał się głównie na trzech partiach – wspomnianych już PO (12 min.) i PiS (prawie 10 min.) oraz na SDPL (6 min.). Następne w kolejności były LPR i SLD (po 4 min.), Ruch Patriotyczny (3 min.) Wypowiedzi przedstawicieli pozostałych partii i ugrupowań w tym programie miały charakter bardzo krótkich sekwencji.

Inaczej rozłożyły się tzw. czasy polityków w programie pierwszym. Tu ten sam wymiar czasowy, po 5 minut, miały trzy ugrupowania: PO, SLD i PSL, a tuż za nimi, z nieco ponad 4 minutami – PiS. Po 2 minuty przypadły reprezentantom LPR, Samoobrony, Ruchu Patriotycznego, a 1 minuta – PD – demokraci.pl. O pozostałych partiach i ugrupowaniach nie informowano.

Odmienne wyglądał udział przedstawicieli komitetów wyborczych i polityków w audycjach publicystycznych, w których mogli się oni wypowiadać w trzech programach (oprócz Programu 2, w którym nie podnoszono tematyki wyborczej) przez 6 godzin 35 minut. Łącznie w tych trzech programach najwięcej czasu, bo po 45 minut, uzyskały 3 komitety wyborcze: SLD, LPR i Samoobrona. Po około pół godziny przypadło przedstawicielom: PO, PiS-u, PSL, PD - demokraci.pl, Platformie JKM oraz SDPL. W programach tych były prezentowane wypowiedzi wszystkich ugrupowań. Idealnie równy czas był zachowany w Radiu Bis, gdzie przedstawiciele wszystkich ugrupowań zajęli po 6 minut czasu antenowego (oprócz PO, którego reprezentant nie przybył na spotkanie). W programie trzecim czas wystąpień poszczególnych reprezentantów wynosił: 15 minut - PO, SLD, LPR, Ruch Patriotyczny, Samoobrona, OKO i platforma JKM; 10 minut - PiS, PD - demokraci.pl i PPN oraz 5 minut - SDPL, PSL i PPPracy.

Najbardziej zróżnicowane były czasy wystąpień polityków w programie 1, w którym najwięcej czasu (po 24 minuty) zajęli przedstawiciele 3 partii: SLD, LPR i Samoobrona oraz PSL (21 minut). Czas wystąpień pozostałych ugrupowań był krótszy i wahał się od 16 minut (SDPL, demokraci.pl) poprzez 14 minut (PO, PiS) do poniżej 10 minut (Platforma JKM, PPN, OKO, PPPracy). Nie występowali natomiast przedstawiciele Ruchu Patriotycznego.

Łącznie w audycjach informacyjnych i publicystycznych Polskiego Radia najwięcej czasu zajęły wypowiedzi polityków: SLD (56 min.), LPR (53 min), PO (49 min.) i PiS (48 min.). W następnej kolejności były: PSL (39 min.), PD – demokraci.pl (36 min.) i SDPL (35 min.). Wypowiedzi kolejnych ugrupowań startujących w wyborach wyniosły: Platformy JKM (31 min.), Ruchu Patriotycznego (25 min.), PPN (23 min.), OKO (22 min.) i PPPracy (14 min.).

KAMPANIA PREZYDENCKA

W ogólnopolskich programach radiowych (1, 2, 3, Radio Bis) każdemu z kandydatów w pierwszej turze przyznano po 2 godziny 9 minut bezpłatnych audycji wyborczych. Czas ten został w całości wykorzystany przez wszystkie sztaby wyborcze.

Natomiast w drugiej turze na wypowiedzi dwóch kandydatów lub ich przedstawicieli przeznaczono po 3 godziny 16 minut. Nadano ich jednak mniej, bowiem każdy z kandydatów nie wykorzystał po 10 minut przysługującego czasu.

W programie 1, 2 i 3 Polskiego Radia nadawano wypowiedzi polityków i przedstawicieli komitetów wyborczych w ramach audycji informacyjnych. Zajęły one w sumie 1 godzinę 30 minut, z czego połowę wyemitowano w programie trzecim. We

wszystkich trzech programach najczęściej emitowano głównie wypowiedzi Lecha Kaczyńskiego i Donalda Tuska (90% wszystkich wypowiedzi). W ogóle nie byli prezentowani: Leszek Bubel, Iłaz Liwiusz, Jan Pyszko, Adam Słomka.

W wyborczych audycjach publicystycznych nadawanych w programie trzecim i pierwszym występowali wszyscy kandydaci lub ich komitety (z wyjątkiem Stanisława Tymiańskiego w programie 3). Wypowiedzi Donalda Tuska i przedstawiciele jego sztabu zajęły najwięcej czasu: 2 godziny 7 minut, to jest o 17 minut więcej niż Lecha Kaczyńskiego. Znacząco również zaistniał sztab Andrzeja Leppera, który znalazł się jako trzeci jeśli chodzi o czas antenowy (1 godzina 23 minuty). W audycjach publicystycznych prezentowane były programy wyborcze i wypowiedzi polityków nieobecnych w audycjach informatycznych: Adama Słomki, Jana Pyszka, Liwiusza Iłaza, bądź tych którzy ledwo tam zaistnieli, jak: Henryka Bochniarz lub Janusz Korwin-Mikke.

W pierwszej turze wyborów dwaj najważniejsi kandydaci na urząd prezydenta mieli do dyspozycji prawie ten sam czas w audycjach informacyjnych. Natomiast w audycjach publicystycznych większe preferencje zyskiwał Donald Tusk.

Podczas drugiej tury wyborów więcej czasu zarówno w audycjach informacyjnych jak i publicystycznych zajęły wypowiedzi Donalda Tuska i przedstawiciele jego komitetu wyborczego. Na łączny czas 5 godzin 49 minut wypowiedzi, 55% przypadło właśnie kandydatowi Platformy Obywatelskiej.

6. Sposoby prezentacji dzieł kultury i sztuki oraz ich twórców w programie TVP KULTURA (na podstawie monitoringu dziesięciu dni programu)

W 2005 roku. KRRiT analizowała zawartość uruchomionego w kwietniu 2005 roku programu *TVP Kultura*. Badania te przeprowadzono pod kątem realizacji przez nadawcę zapisów koncesyjnych w zakresie programu. Analizowano sposoby popularyzacji i upowszechniania różnych dziedzin kultury i sztuki, sposoby edukowania w zakresie znajomości dzieł kultury i umiejętności ich odbioru oraz prezentację polskiego dorobku kulturalnego i europejskiej różnorodności kulturowej. Monitorowaniem objęto dziesięciodniową próbę programu wyemitowanego w maju 2005 r.

Dobowy czas nadawania *TVP Kultura* był zgodny z zapisami koncesyjnymi, bowiem program był nadawany codziennie, w dni powszednie przez 12 godzin na dobę (od godz. 13.00 do 01.00), a w soboty i niedziele – 16 godzin (od godz. 09.00 do 01.00).

Wszystkie wyemitowane audycje realizowały wyspecjalizowany charakter programu. Program budowany był z codziennie zmieniających się pasm tematycznych. W poniedziałek – była to literatura, we wtorek – teatr, w środę – cywilizacja lub nauka lub sztuki piękne, w czwartki – muzyka, w piątki – film. Sobota to szeroko pojęte „korzenie kultury”, a niedziela to spotkanie z wybitnym twórcą. W literacki poniedziałek przypomniano sylwetki i twórczość Andrzeja Kuśniewicza i Stanisława Jerzego Leca. W teatralny wtorek prezentowano wszechstronną działalność reżysera teatralnego Krystiana Lupy. Realizując temat cywilizacja, podjęto próbę rozliczenia się z cenzurą PRL. Czwartkową muzykę zapełniły wokalistki jazzowe. Gościem piątkowego filmu był mieszkający w Polsce, wenezuelski reżyser młodego pokolenia Franco de Pena. Sięgając do korzeni kultury, pokazano tzw. „pokolenie nic” oraz Warszawę jako melanz różnych kultur i obyczajów. Dwie niedziele zarezerwowano dla reżysera Andrzeja Kondratiuka i poetki Julii Hartwig.

Popularyzacji współczesnych trendów w polskiej literaturze i sztuce oraz europejskich sztukach medialnych, a także edukacji w zakresie znajomości dzieł kultury i sztuki oraz umiejętności ich odbioru służył nadawany codziennie dwugodzinny blok programowy, zwany *Strefa Alternatywna*. W bloku tym prezentowano kulturę niszową, alternatywną, twórczość współczesnych pisarzy i poetów oraz podejmowano trudne kwestie społeczne. Stałymi pozycjami tego bloku były: cykl poetyckich impresji *Wierszem*, w którym młodzi poeci (Aneta Kamińska, Piotr Macierzyński, Marta Eloy Cichocka, Anna Agata Tomaszewska, Marcin Cecko, Katarzyna Haggmajer, Maria Cyranowicz, Jaś Kapela) recytowali swoje wiersze oraz *Głośnie czytanie* – autorska prezentacja fragmentów prozy czytanej przez autorów w domowym zaciszu (Michał Witkowski, Mariusz Sieniewicz, Marek Soból) i telewizyjna adaptacja polskiego komiksu (Dennis Wojda *Tabula rasa*, Jacek Frańś *Glinno*) pt. *Komix*. Były to propozycje programowe, których nie ma w żadnym programie telewizyjnym. Szczególnie interesująco wyglądała prezentacja komiksów (po 7 odcinków z każdego tytułu), gdzie wypreparowanym kadrom rysunkowych fantazji zamiast tradycyjnego „dymka” towarzyszył podłożony głos aktorów i elektroniczna muzyka. W alternatywnej strefie prezentowano sztukę video i nowych mediów (relacja z 11 Międzynarodowego Biennale Sztuki Mediów WRO 2005), twórczość holenderskiego artysty z grupy Park 4 TV – Alberto de Michele oraz nadano nagrany przez *TVP Kultura* koncert Zespołu *Orange the Juice* i będące połączeniem teatru absurdu z jazz rockiem widowisko *Dada Cowboy* w wykonaniu związanej z wrocławskim undergroundem muzycznym, plastycznym i teatralnym grupy *Karbido*.

Jak widać w omawianej dekadzie penetrowano dość szeroko obszary współczesnej kultury i sztuki, w tym też i awangardowej. Tym samym osiągnęto zapisany w koncesji jeden z głównych celów, a mianowicie popularyzowanie i upowszechnianie różnych dziedzin kultury i sztuki.

W programie przekazywano codziennie bieżące informacje o krajowych i zagranicznych wydarzeniach kulturalnych. Było to 15-minutowe nadawane o godz. 20.00 i powtarzane następnego dnia na początek programu *Studio Kultura – Informacje*. Audycja miała charakter wielotematyczny i nie ograniczała się tylko do omówienia wydarzeń z Warszawy. Obok informacji o wydarzeniach kulturalnych dużej rangi, dostrzegano w nich i mniejsze, jak np. kongres poświęcony twórczości St. Lema w Krakowie, eksperymentalny spektakl wystawiony we wrocławskiej synagodze *Rytuał trzeci – zagłada i nowoczesność*, powstanie grupy obrony wolności artystycznej. Mocnym punktem *Studia Kultura – Informacje* był *Afisz* – informacje o wartych obejrzenia premierach filmowych i teatralnych, wystawach lub polecanych książkach.

Drugą sztafardową audycją programu były związane z tematem dnia 40-minutowe debaty, nadawane codziennie tuż po serwisie informacyjnym *Studio Kultura – Rozmowy*. Uczestniczyli w nich, pochodzący z różnych miast, rozmówcy (od czterech do sześciu osób) o różnych doświadczeniach zawodowych i poglądach estetycznych. Ich dobór podporządkowany był tematowi dnia. I tak, kiedy tematem były *Kobiety jazzu*, oprócz krytyków muzycznych (Tomasz Szachowski, Bartek Chaciński) dyskutowały znane polskie wokalistki jazzowe: Krystyna Prońko i Grażyna Auguścik. O *pokoleniu nic* mówili reżyserzy opisujący kamerą to pokolenie (Maria Zmarz-Koczanowicz, Piotr Szczepański, Leszek Dawid) i główny przedstawiciel tego pokolenia, współautor tekstów zespołu *Cool Kids of Death* – Krzysztof Ostrowski. Szczególnie trafny był dobór, co czyniło dyskusję wartką i interesującą, do tematu *Cenzura*. Uczestniczyły bowiem w niej osoby, które miały do czynienia z cenzurą (Anda Rottenberg i Manuela Gretkowska) oraz reżyserzy filmowi, których filmy były mocno ocenzurowane przez urząd cenzorski PRL – Ryszard Bugajski, Krzysztof Magowski, a także Marek Nowakowski, pisarz szczególnie nielubiany przez

urzędników cenzury. W *Studio Kultura* byli także goście zagraniczni, jak: ukraiński poeta Serhij Żadan, pochodzący z Wenezueli reżyser Franco de Pena, czy pochodzący z Kamerunu pisarz i poeta Simon Mol. W sumie, w 12 wydaniach *Rozmów* gościło prawie 50 krytyków, naukowców, pisarzy, reżyserów.

Nadany (a mający się ukazywać dwa razy w miesiącu) magazyn literacki *Lepsze książki* jest kontynuacją emitowanej do 2004 r. w nowej formule w TVP1 audycji *Dobre książki*. Ta nowa formuła polegała na tym, że czwórka krytyków spotyka się z dwójką pisarzy, których książki właśnie ukazały się na rynku i w ich obecności dokonują analizy dzieł i prowadzą z autorami dyskusję. W oglądanym magazynie krytykami byli: Kinga Dunin, Katarzyna Zimmerer, Sławomir Sierakowski, a autorkami: Maria Janion oraz Dorota Masłowska.

W niedzielne popołudnia nadawano półgodzinny *Tygodnik Kulturalny*, zawierający informacje, prezentacje i komentarze do najważniejszych wydarzeń kulturalnych w kraju i na świecie. Prezentowane w nim tematy można pogrupować na: sztuki piękne, film, teatr, literatura i muzyka.

Publicystykę kulturalną uzupełniały: krótkie rozmowy prowadzących z bohaterami tematów dnia, archiwalne *Rozmowy na koniec wieku*, omówienia 11 Międzynarodowego Biennale Sztuki Mediów oraz magazyny *Video Art*. i *Komix*.

Obok bloków głównych, takich jak dni tematyczne oraz omówione wyżej *Strefa Alternatywna*, informacje i publicystyka kulturalna, nadawane były, choć niesystematycznie (tzn. nie w każdy dzień) dwa inne cykle tematyczne: *Sztuka współczesna* i *Po piętnastu latach*. Budowano je z filmów dokumentalnych, najczęściej biograficznych. W ramach prezentacji współczesnej sztuki polskiej, w prawie godzinnym filmie dokumentalnym Heleny Włodarczyk, przybliżono osobowość i twórczość Leona Tarasewicza. Pokazano także trzyczęściowy dokument Stanisława Kubiaka poświęcony życiu i twórczości Jerzego Nowosielskiego.

Cykl *Po piętnastu latach* był dokumentem polskiej rzeczywistości lat 90. – z naciskiem na politykę i zagadnienia społeczne. W omawianym okresie pokazano dwa filmy opisujące współczesną historię Polski. Jednym z nich był film specjalizującej się w tematyce społecznej dokumentalistki Ewy Borzęckiej zatytułowany *Arizona*, a drugim „rozmowa – rzeka” Teresy Torąńskiej z Karolem Modzelewskim.

Istotne miejsce w programie TVP Kultura zajmowała muzyka poważna, jazz i muzyka alternatywna. Muzyka poważna i jazzowa prezentowana była poprzez zarejestrowane wcześniej koncerty, zaś alternatywna emitowana była często z twórczego przez realizatorów specjalnego studia (poza studiem telewizyjnym lub salą koncertową). W sposób interesujący popularyzowano muzykę klasyczną, poprzez emisję cyklu *Współczesne inspiracje*, w ramach którego nadano: utrwalony w 1990 r. w Filharmonii Wiedeńskiej pod batutą Leonarda Bernsteina V koncert fortepianowy es-dur Ludwiga van Beethovena w wykonaniu Krystiana Zimmermana, oraz inny koncert tego samego artysty - nagrany w studio telewizyjnym w 1988 roku cztery ballady Fryderyka Chopina. Zaprezentowano także zarejestrowane na III Festiwalu Muzycznym Polskiego Radia (1999 roku) improwizacje jazzowe na tematy chopinowskie w wykonaniu Leszka Możdżera. Ponadto wyemitowano zarejestrowany w 1997 roku koncert fortepianowy Wojciecha Kilara w ramach występu Wielkiej Orkiestry Polskiego Radia oraz pochodzący z 1985 roku koncert Orkiestry Barokowej „Concerto Avenna”, która wykonała utwory XVII-wiecznego kompozytora Andrzeja Jarzębskiego.

Także w przypadku muzyki jazzowej pokazano znanych i uznanych wykonawców i wokalistki jazzowe. Nadano więc pochodzący z 1995 roku koncert zespołu czerpiącego

inspiracje jazzowe z muzyki klasycznej *Modern Jazz Quartet*, zarejestrowany podczas V Letniego Festiwalu Jazzowego w Krakowie w 2000 roku, zawierający ciekawe interpretacje jazzowe polskich piosenek jazzowych, koncert Urszuli Dudziak i Grażyny Auguścik, zarejestrowany podczas Jazz Jamboree w 1997 roku koncert Ewy Bem poświęcony pamięci Elli Fitzgerald i utrwalony w 1994 roku koncert poświęcony pamięci Antoniego Carlosa Jobima z udziałem światowej sławy wokalistów jazzowych.

Muzyka undergroundowa i niszowa prezentowana była głównie w *Strefie Alternatywnej* w ramach cyklu *Poza kontrolą*. Były to: nagrany dla TVP Kultura w 2005 roku koncert zespołu *Orange the Juice* (muzyka alternatywna), występ grającego rock, hard core i muzykę alternatywną warszawskiego zespołu *Tlen*, zarejestrowany dla TVP Kultura koncert związanego z wrocławskim undergroundem muzycznym, plastycznym, teatralnym zespołu *Karbido* oraz także w ich wykonaniu widowisko *Dada cowboy*. Przypomniano również koncert katowickiego zespołu hip-hopowego *Kaliber 44* oraz nagrany przed ośmiu laty w krakowskim studio telewizyjnym koncert Kazika Staszewskiego.

W warstwie filmowej podstawę stanowiły filmy dokumentalne nadawane w ramach tzw. „dni tematycznych”, w cyklach *Po piętnastu latach*, *Sztuka Współczesna* oraz *Kino krótkich filmów*. W ciągu omawianych 10 dni zaprezentowano 40 tytułów dokumentalnych. Były to filmy podejmujące głównie problematykę społeczną, polityczną oraz dotyczące kultury i sztuki. W licznej grupie filmów poświęconych współczesnej rzeczywistości społecznej, socjalnej i kulturalnej, znalazły się, między innymi: *I nie opuszczę cię aż do śmierci*, *Dezerterski, nie ma zagrożenia*, *Dziennik.pl*, *Młoda Polska*, *Generacja C.K.O.D*, *Tren na śmierć cenzora*, *Wielka ucieczka cenzora*, *Oczami cenzora*, *Arizona*, *Żołnierze bez imperium*, *Kresy*, *Ikar w spódnicy*, *Może to grzech, że się modłę*, *Moja Warszawa* i *Warszawa – spojrzenie ze Wschodu*, Karol Modzelewski.

Bogata była również oferta filmów poświęconych ludziom kultury i sztuki, jak np.: *Jerzy Nowosielski*, *Jan Lebenstein – dziennik samotnika*, *I jeszcze coś – Leon Tarasewicz*, *Pomnażanie życia – Andrzej Kuśniewicz*, *Moje książki – Andrzej Kuśniewicz*, *Stanisław Jerzy Lec*, *Labirynt Krystiana Lupy*, *Prorok w teatrze* (o Krystianie Lupie), *Fantom Hermeticum* (o jednej z najważniejszych instalacji artystycznej w Gdańsku), *Here to Life* (o Shirley Horn), *Porządek rzeczy* (o Julii Hartwig), *Scena Berlin* (o nowej muzyce elektronicznej w Berlinie).

Emitowano także filmy wyróżniające się odmienną formą (zbudowane według reguł dokumentu, a faktycznie opowieści poetyckie). Były to przede wszystkim: *Przyszłość złudzeń* i *Szepty wiatru* Franco de Pena, *Wszystko się może przytrafić* Marcela Łozińskiego, *Ogród barbarzyńcy: u Dorów* Piotra Załuskiego, *Pinokio – historia drewnianej lalki* Folco Quillici.

Większość z tych filmów otrzymywała nagrody na krajowych i zagranicznych festiwalach filmów krótkometrażowych. Ich reżyserami byli tak znani polscy dokumentaliści, jak: Maria Zmarz-Koczanowicz, Krzysztof Magowski, Marcel Łoziński, Piotr Załuski, Franco de Pena, Ewa Borzęcka i znani także z innej działalności realizatorzy filmów dokumentalnych, jak: Paweł Konnak - gdański scenarzysta i reżyser, poeta, barwna postać współczesnej kultury, Jerzy Kalina - jeden z pierwszych performerów w Polsce, Yach Paszkiewicz – „ojciec” polskiego wideoklipu, twórca Festiwalu wideoklipów *Yach Film*.

Jedną z najciekawszych propozycji programu *TVP Kultura* był film animowany. Ten gatunek filmowy, kojarzony najczęściej z filmami dla dzieci, w tym programie zyskał rangę ważnej dziedziny sztuki. Pokazane animacje ukazywały ten gatunek od klasyki po awangardę. Przypomniano zrealizowany w 1958 roku przez Jana Lenicę i Waleriana Borowczyka ich ostatni, zainspirowany francuską awangardą filmową, a zarazem stanowiący przełom w polskiej animacji, wspólny film animowany zatytułowany *Dom*. Pokazano także dwa wielokrotnie nagradzane filmy, kojarzącego się z największymi sukcesami animacji - Daniela

Szczechury: *Hobby* (1997 rok) i oparty na charakterystycznych rysunkach Stasysa Eidrigeviciusa film pt. *Dobranocka* (1968 rok). Filmom Daniela Szczechury towarzyszyły dwie animacje jego ucznia – Marka Serafińskiego, który jako jeden z nielicznych twórców animacji porusza problematykę społeczno-polityczną, nadając jej surrealistyczno-groteskową formę. W kręgu kameralnych opowieści połączonych z doskonałą techniką mieściły się zaprezentowane na motywach twórczości Fiodora Dostojewskiego filmy animowane Piotra Dumały: *Zbrodnia i kara* oraz *Łagodna*. Inny twórca, autor nadanego filmu animacyjnego o charakterze edukacyjnym *Zastłony*, Andrzej Barański w filmie w sposób oryginalny wykorzystał środki ikonograficzne, łącząc zdjęcia, rysunki i elementy właściwe plakatowi i komputerowej animacji. Podobnie postąpił inny reżyser i scenarzysta – Józef Piwkowski, który w prezentowanym filmie *Pierwszy film* pokazał jak w sposób udany artystycznie można połączyć film i fotografię, wydruki komputerowe z elektroniką najnowszej generacji. Pokazano także film jednego z czołowych przedstawicieli nurtu eksperymentalnego w polskim kinie animowanym – *Zdarzenie* Hieronima Neumanna, będące połączeniem filmu dokumentalnego z animacją oraz *Film animowany* uznanego scenarzysty i reżysera – Aleksandra Sroczyńskiego. Z kolei wyprodukowanemu w 1976 roku filmowi znanej reżyserki filmów animowanych dla dzieci (m.in. *Koziołka Matołka*) Zofii Oraczewskiej pt. *Z życia owadów, czyli lot trzmiela*, szczególniego uroku dodawała wspaniała muzyka Waldemara Kozaneckiego.

W mniejszym zakresie, ale za to o wysokich wartościach poznawczych i artystycznych były nadane filmy animowane dla dzieci: krótkie bajki Krzysztofa Kokoryna w cyklu *Fabryka bajek* oraz serial animowany *14 bajek z królestwa Lailonii*, zrealizowanych przez Marka Luzara według opowiadań Leszka Kołakowskiego *13 bajek z królestwa Lailonii dla dużych i małych dzieci oraz inne bajki*.

W omawianym okresie wyemitowano 10 tytułów pełnometrażowych filmów fabularnych. Ich dobór zależał od konkretnego tematu dnia.

Ciekawą propozycją były filmy młodych niezależnych twórców, nakręcone w 2003 roku: *Dotknij mnie* Anny Jadowskiej i Ewy Stankiewicz oraz *Miłość w miejskiej dżungli* Franco de Pena. Łączył je nowoczesny sposób opowiadania i drapieżność w ukazywaniu rzeczywistości. Film *Dotknij mnie* zdobył liczne nagrody na festiwalach w 2003 i 2004 roku w: Gdyni, Wrocławiu, Poznaniu i Złotą Kaczkę przyznawaną przez miesięcznik *Film*. Z kolei pierwszy pełnometrażowy film mieszkającego w Polsce wenezuelskiego reżysera Franco de Pena, nie był wyświetlany w polskich kinach, znano go natomiast za granicą, gdzie otrzymał liczne nagrody, m.in. na festiwalach filmowych w Las Palmas, Huelva, na festiwalu Mar de Plata.

Twórcami pozostałych nadanych filmów byli wybitni polscy reżyserzy: Andrzej Wajda, Krzysztof Zanussi, Andrzej Kondratiuk, Janusz Majewski, Wojciech Marczewski, Mariusz Trelński. Przypomniano więc wielokrotnie już nadawane uprzednio w telewizji takie tytuły, jak: *Struktura kryształu* K. Zanussiego (refleksyjny dyskurs moralny o wyborze postaw życiowych), *Kronika wypadków miłosnych* A. Wajdy (ekranizacja powieści Tadeusza Konwickiego o tym samym tytule), *Łagodna* M. Trelńskiego (ekranizacja powieści Fiodora Dostojewskiego), *Wrzeczono czasu* A. Kondratiuka (swoisty pamiętnik autora „pisany kamerą”), *Lekcja martwego języka* J. Majewskiego (na motywach powieści Andrzeja Kuśniewicza pod tym samym tytułem), *Ucieczka z kina Wolność* W. Marczewskiego (wydarzenie artystyczne na PPF w Gdyni w 1990 roku). Pokazany w ramach dnia tematycznego *Korzenie kultury* film Dariusza Gajewskiego *Warszawa*, był jego debiutem jako reżysera filmów fabularnych, i na tyle udanym, że zdobył na PPF w Gdyni w 2003 roku główną nagrodę Złote Lwy dla najlepszego filmu.

Z wyboru Andrzeja Kondratiuka nadano wpisaną do klasyki kina, czeską komedię *Kapryśne lato* Jiri Menzela.

Do prezentacji współczesnego polskiego teatru wybrano dwa przedstawienia, zajmujące szczególne miejsce w historii współczesnego teatru polskiego i europejskiego: zarejestrowane kilkadziesiąt lat temu przedstawienie *Umarła klasa* Tadeusza Kantora z 1976 roku i pochodzący z 1991 roku spektakl *Marzyciele* Krystiana Lupy. Zarejestrowana przez Andrzeja Wajdę *Umarła klasa* to najsłynniejszy spektakl Teatru Cricot 2, uważany za sztandarową pozycję późnego nurtu twórczości Kantora, tzw. „teatru śmierci”. Z kolei sztuka *Marzyciele* była ważnym etapem w twórczości Krystiana Lupy, udowadniającym, że z uważanego za niesceniczny dramat Roberta Musila można zrobić poruszającą umysły i serca sztukę o czworgu nieszczęśliwych, zawiedzionych przez los ludzi. Za wydarzenie można uznać nagranie w English National Opera w 1995 roku przedstawienia *Fairy Queen (Królowa Elfów)* Henry Purcella, w reżyserii Davida Pountney’a.

Ambitnym pozycjom programowym towarzyszyła oryginalna oprawa graficzna, opierająca się na zabawnych i sympatycznych animacjach z kotem, myszą i psem w rolach głównych, ilustrowana chwytliwym motywem muzycznym. Do tych nowatorskich sposobów promocji programu, polegających na zupełnie innym myśleniu o obrazie, nawiązuje także nadawany na zakończenie programu *Relaks*, kiedy to na ekranie ukazuje się nieruchomy obraz (np. konstrukcja warszawskiego mostu lub odbicie nieba w lustrze wody), a w tle słychać uspokajającą muzykę. Autorami oprawy programu byli m.in.: Mariusz Wilczyński, Piotr Młodożeniec, Witold Giersz, Daniel Szczechura i Jacek Fraś.

Podsumowując, można stwierdzić, że program *TVP Kultura* w pierwszym miesiącu jego nadawania przedstawiał się interesująco. Był to program adresowany do tzw. wymagającego widza, sprawnie poruszającego się w obszarze współczesnej kultury i cywilizacji. W badanym okresie przez studio przewinęła się elita polskiej kultury. W nadawanych codziennie debatach pokazano, że o kulturze można mówić w sposób interesujący i inspirujący widza. Ukazano sylwetki wybitnych polskich malarzy, pisarzy, reżyserów teatralnych. Nadano współczesne inspiracje utworów Fryderyka Chopina i Beethovena, a także koncerty słynnych polskich wokalistek jazzowych. Przybliżono także najnowsze trendy współczesnej sztuki intermedialnej. Ewenementem, niespotykanym w innych programach telewizyjnych, była niewątpliwie *Strefa Alternatywna*, w której ukazywano najnowsze nurty w literaturze, poezji, muzyce i sztukach medialnych.

Obok filmów dokumentujących wydarzenia kulturalne, pokazywano (w dyskusjach, wywiadach i informacjach kulturalnych) żywą stronę życia kulturalnego. Dawało to obraz wielokierunkowości prezentacji kultury i sztuki, ich korzeni i współczesnych nurtów, ich twórców i odtwórców oraz krytycznego spojrzenia na te zjawiska.

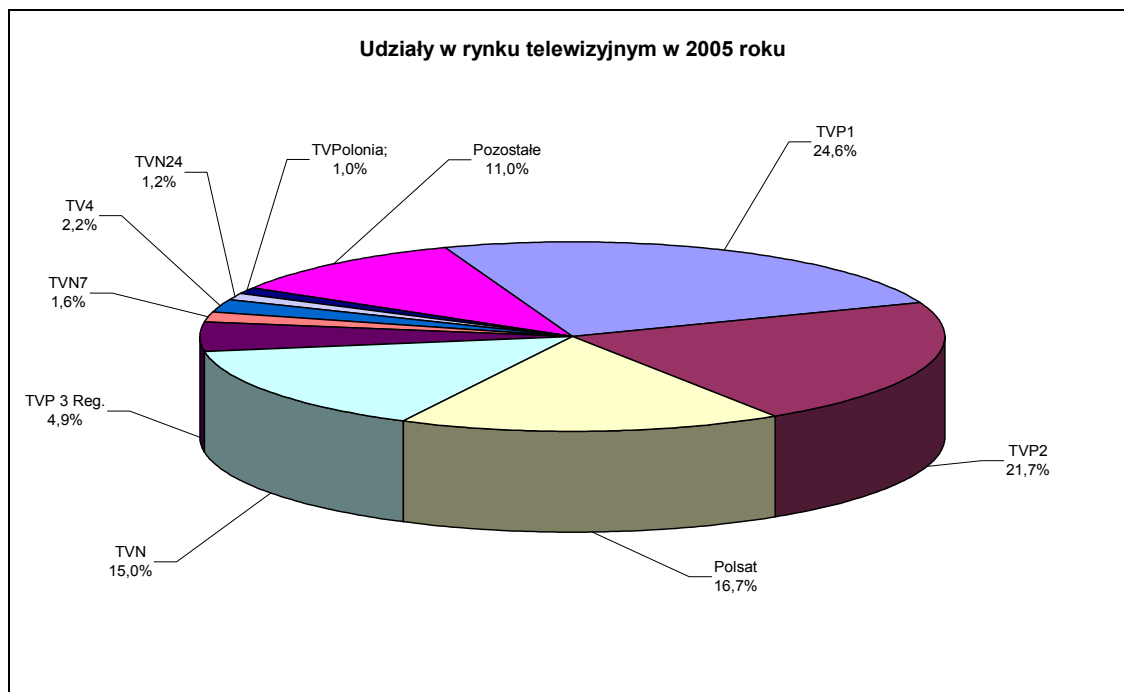
IV. WIDOWNIA TELEWIZYJNA I AUDYTORIUM RADIA

1. WIDOWNIA TELEWIZYJNA¹

W 2005 roku statystyczny Polak oglądał telewizję 4 godziny 1 minutę dziennie czyli o 5 minut dłużej niż przed rokiem.

Najchętniej oglądanym programem telewizyjnym w 2005 roku był nadal Program 1 TVP SA mimo nieco mniejszego udziału w widowni niż przed rokiem. Na drugim miejscu znalazł się Program 2 TVP SA, któremu widownia wzrosła w stosunku do roku 2004. Następne w kolejności były Polsat i TVN. Ich udziały również minimalnie wzrosły w stosunku do roku ubiegłego.

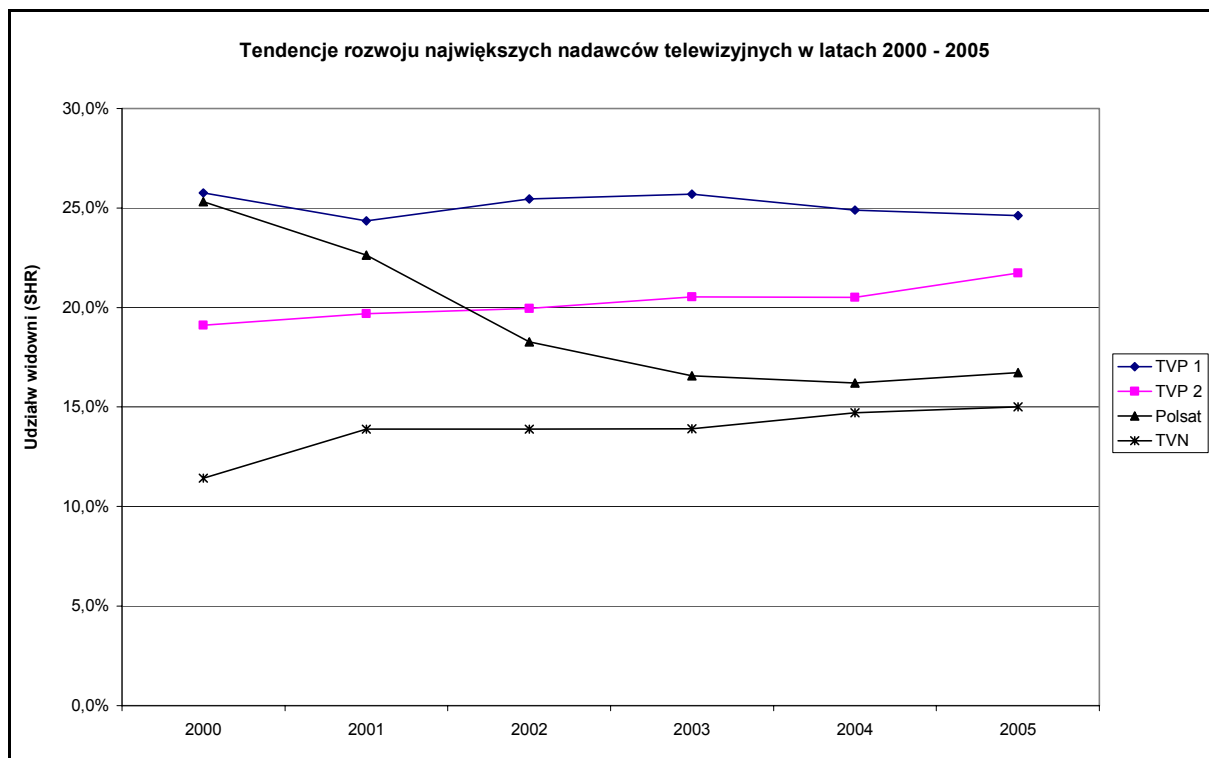
Pozostałe stacje osiągały, podobnie jak w latach ubiegłych, zdecydowanie mniejsze udziały. Szczegółowe dane przedstawia wykres poniżej.

* W kategorii pozostałe mieszczą się telewizyjne stacje satelitarne, kablowe oraz stacje lokalne rozpowszechniające programy drogą naziemną których udział w widowni nie przekroczył 1%.

¹ Na podstawie badania AGB Nielsen Media Research na reprezentatywnej próbie ludności Polski pow. 4 roku życia

W łącznym czasie przeznaczonym na oglądanie programu telewizyjnego śledzenie oferty czterech największych stacji telewizyjnych (TVP 1, TVP 2, TV Polsat i TVN) zajmowało widzom 78 %. Na resztę stacji przypadło w sumie ok. 22 %. W stosunku do roku ubiegłego nie nastąpiły zmiany w rankingu największych nadawców pod względem wielkości widowni. Rynek jest ustabilizowany i podobnie jak w latach ubiegłych 4 stacje naziemne o dużym zasięgu odgrywają na nim kluczową rolę. Na wykresie poniżej przedstawiono ich udziały w widowni w ostatnich 5 latach.

Jak wynika z przeprowadzonych w ciągu ostatnich kilku lat analiz udziałów w rynku nie zmienia się zasadniczo sytuacja TVP 1 i TVP 2, choć można mówić o niewielkim ale systematycznym zyskiwaniu widowni przez TVP 2 i ciągłej walce TVP 1 o zachowanie widzów i posiadaną pozycję. Wskazuje na to niewielki ale systematyczny spadek udziału w ostatnich dwóch latach. Sytuacja dwóch największych stacji komercyjnych również od 2 lat jest w zasadzie stabilna, choć można mówić o niewielkim ale stałym pozyskiwaniu widowni przez TVN oraz ustabilizowaniu się na stałym poziomie widowni TV Polsat (po okresie dużych strat widowni w latach 2000 – 2003).

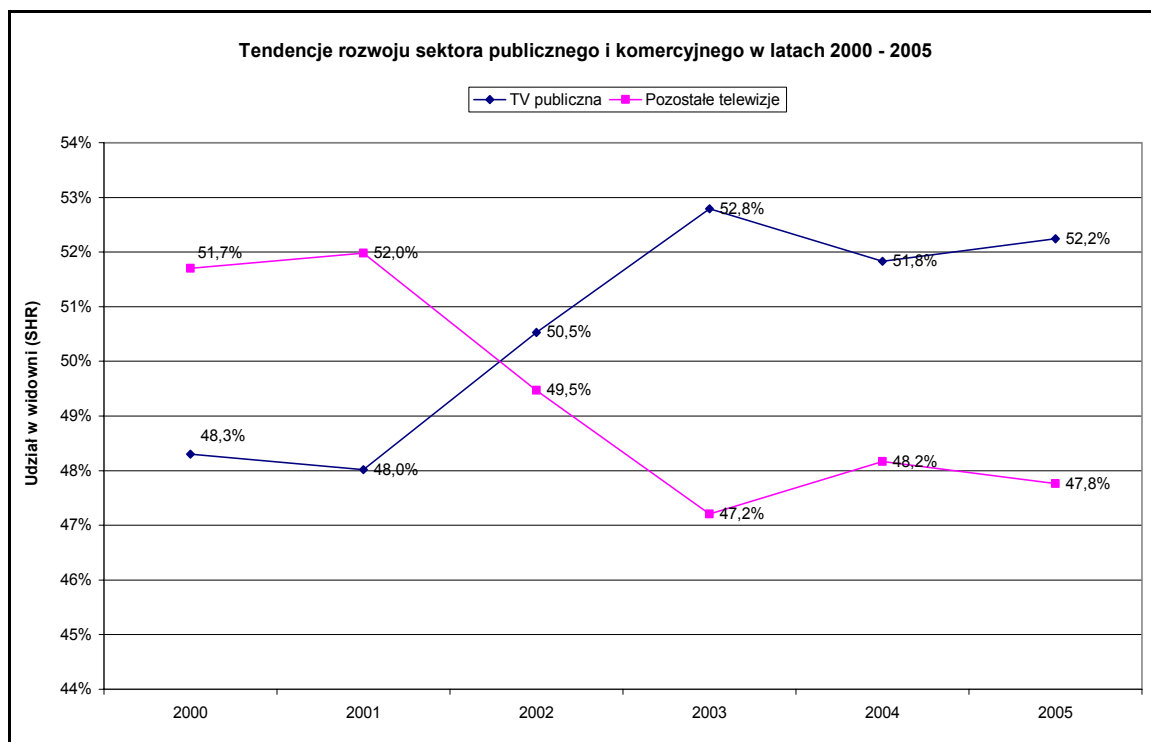
I. Telewizja publiczna

Telewizja publiczna ogółem

Do sektora publicznego w 2005 roku łącznie (TVP 1, TVP 2, TV Polonia, TVP 3 Regionalna) należała ponad połowa rynku. Udział telewizji publicznej w widowni telewizyjnej², czyli w łącznym czasie oglądania telewizji, wyniósł 52,2 %. Potwierdza to jego

² SHR % (ang. Share) - udział w widowni telewizji ogółem, odsetek czasu spędzonego na oglądaniu stacji w stosunku do całkowitego czasu spędzonego na oglądaniu telewizji

silną pozycję w minionym roku. Telewizja publiczna ogółem powiększyła w minionym roku udział w widowni w stosunku do roku 2004 w niewielkim stopniu bo o 0,3 punktu procentowego ale oznacza to dalsze umacnianie zajmowanej pozycji, które obserwujemy od 2001 roku. Tendencje w zakresie udziału w widowni telewizji publicznej i w stosunku do sektora komercyjnego (wszystkich pozostałych stacji) w latach 2000 - 2005 przedstawiono na wykresie.

W 2005 roku spośród czterech programów publicznych przyrost udziałów odnotował ogólnopolski program telewizji publicznej - TVP 2, spadły natomiast udziały w widowni trzech pozostałych publicznych stacji - TVP 1, TVP 3 Regionalna i TV Polonia. Należy podkreślić, że nie były to duże spadki bo wahały się od 0,2 – 0,4 punktu procentowego w zależności od programu.

Program 1 TVP SA

Udział Programu 1 TVP SA w 2005 roku w widowni telewizyjnej wyniósł 24,6%. Zmniejszył się minimalnie w stosunku do roku ubiegłego o 0,3 punktu procentowego. Średnio Program 1 TVP oglądało prawie 61,5 % Polaków³ (w 2004 roku 62,5%), poświęcając mu 1 godzinę 36 min. dziennie⁴ (przed rokiem 1 godzinę 33 min.). Mimo mniejszego udziału oraz wielkości widowni Program 1 TVP SA utrzymał pierwszą pozycję na rynku .

³ RCH%- odsetek osób, które oglądały dany program przez co najmniej jedną minutę. Osoba, która oglądała program dłużej jest wliczana tylko raz.

⁴ ATS- średni czas oglądania przez widza tej stacji wyrażony w godzinach i minutach

W strukturze widowni Programu 1 TVP ponad połowę - około 60%⁵ - stanowią osoby po 45 r. ż. Widzowie młodszy, tj. między 25-35 lat stanowili jedną czwartą osób oglądających program, a widzowie najmłodszy (między 4 a 16 rokiem życia) - 10%. Najmniej liczną grupą wiekową, niespełna 7%, była młodzież - w wieku 16-24 lata.

Wśród widzów Programu 1 TVP ponad połowę stanowiły osoby z wykształceniem podstawowym, blisko jedną trzecią z wykształceniem średnim, zaś widzowie z wykształceniem wyższym stanowili około jedną dziesiątą widzów Jedyńki.

Program 2 TVP SA

Rok 2005 okazał się pomyślny dla TVP 2, której udział w widowni był wyższy o 1, 2 punktu procentowego w stosunku do roku 2004. Wyniósł 21,7%, podczas gdy w 2004 - 20,5%. TVP 2 zanotowała w 2005 roku najwyższy wzrost udziału spośród wszystkich programów telewizyjnych.

W 2005 roku zwiększyła się grupa widzów tego programu – każdego dnia oglądało go średnio 58,2% Polaków (w 2004 roku - 57,8%). Widzowie poświęcali również więcej czasu na jego oglądanie. Średnio dziennie oglądali go 1 godzinę 29 minut czyli o 6 minut dłużej niż przed rokiem. W związku ze znacznym przyrostem udziału w widowni zmniejszyła się dzielący TVP 2 i TVP 1.

Podobnie jak w Programie 1 TVP przeważającą część widowni tego programu stanowiły osoby starsze i w średnim wieku: prawie 60% to osoby, które ukończyły 45 r. ż. Co trzeci widz to osoba powyżej 60 r. ż. Grupa wiekowa 25-44 lat stanowiła jedną czwartą oglądających ten program. W strukturze widowni mniej liczne grupy to młodzi odbiorcy. Po około 7% widowni stanowiły dzieci poniżej 16 roku życia oraz młodzież (16-24 lata) – również 7 %.

Struktura widowni tego programu pod względem wykształcenia kształtowała się następująco: wykształcenie średnie 31%, podstawowe 51 %, a wyższe około 10%.

TVP 3 Regionalna

W 2005 roku udział TVP 3 Regionalna w rynku wyniósł 4,9 %, czyli o 0,2 mniej niż w 2004 roku. Widownia tego programu zmniejszyła się minimalnie. W analizowanym okresie TVP 3 Regionalną oglądało 32,9% Polaków, podczas gdy w 2004 roku było ich więcej - 33,9%. Na tym samym poziomie pozostał natomiast czas jaki poświęcili widzowie na oglądanie tego programu – tj. ok. 36 minut dziennie.

TVP 3 Regionalna oglądana była przede wszystkim przez osoby starsze i w średnim wieku. Ponad jedną trzecią stanowiły osoby powyżej 60 r. ż.. tyle samo - widzowie między 45 a 60 rokiem życia, grupa 25-44 lata to jedna piąta widzów. Osoby poniżej 24 roku życia to ok. 9 % widzów TVP 3, z czego połowę stanowiły dzieci między 4 a 15 rokiem życia (ok. 4 %).

---

⁵ ADH% - to % wybranej grupy docelowej w stosunku do całkowitej widowni danego programu

Z analizy struktury wykształcenia widzów TVP 3 Regionalnej wynika, że najliczniejszą grupą widzów były osoby z wykształceniem podstawowym (53%), następnie średnim (33%) i wyższym (11%).

TV Polonia

Udział TV Polonia w widowni telewizyjnej w 2005 roku był niewielki i wyniósł 1%. W stosunku do roku 2004 zmniejszył się o 0,4 punktu procentowego – wówczas 1,4%. Zmniejszyła się wielkość widowni TV Polonia z 14,1% w 2004 roku do 10,7% w 2005. Krótszy był również o 1 minutę czas jaki poświęcał widz temu programowi - 21 minut w ciągu doby.

Struktura widowni TV Polonia pod względem wieku przedstawiała się podobnie jak Programu 1 i 2 TVP. TV Polonię oglądały głównie osoby powyżej 45 roku życia, stanowiły one prawie dwie trzecie widowni: 36% odbiorców byli to widzowie między 45 a 60; mniej bo 29% powyżej 60 roku życia. Młodsza widownia (między 25 a 34 r. ż.) – stanowiła ok. 10%. Najmniejszą grupą widzów TV Polonia była młodzież (grupa 16-24 lata) - 6% i dzieci (grupa 4-15 lat) - 5%.

Wśród widzów TV Polonia 44% posiadało wykształcenie podstawowe. Nieco mniejszą grupę stanowiły osoby z wykształceniem średnim (36%). Wykształcenie wyższe miało 15% oglądających.

Naziemne programy koncesjonowane o największym udziale w rynku telewizyjnym

Polsat

W 2005 roku udział w rynku programu Polsat wyniósł 16,7%, czyli o pół punktu procentowego więcej niż w 2004 roku.

Średnio w ciągu roku program ten oglądało 50% populacji co oznacza zmniejszenie widowni w stosunku do 2004 roku o około 1,5 punktu procentowego. Natomiast znacznie zwiększył się (o 6 min.) czas oglądania programu przypadający na widza i wyniósł 1 godzinę 20 minut w ciągu doby.

Widzami Polsatu były przede wszystkim osoby młode i w średnim wieku. Prawie 27% to osoby, które nie ukończyły 24 roku życia, w tym 13% to dzieci (grupa 4-15 lat). Natomiast ok. jedna trzecia oglądających to osoby w średnim wieku (grupa 25-44 lata). Osoby starsze (powyżej 60 roku życia) stanowiły jedną szóstą widzów Polsatu.

Ponad połowa osób oglądających tę telewizję (54%) legitymowała się wykształceniem podstawowym. Osoby z wykształceniem średnim stanowiły około jedną czwartą widzów tego programu. Znacznie mniej, bo ok. 7% wśród oglądających ten program stanowiły to osoby z wykształceniem wyższym.

TVN

W 2005 roku TVN uzyskał 15 % udziału w rynku. Stacja ta zyskała w stosunku do 2004 roku niewiele bo ok. 0,3 punktu procentowego. Zmniejszyła się widownia tego programu w stosunku do roku 2004 (z 42,1 % do 40,5%), natomiast wzrósł o 7 minut czas oglądania przypadający na widza. Średnio w 2005 roku widz poświęcał na oglądanie TVN około 1 godzinę 29 minut w ciągu doby.

Wśród osób oglądających TVN wykształcenie podstawowe posiadała połowa widzów, mniej było widzów z wykształceniem średnim - około jedna trzecia. Wykształcenie wyższe posiadało ponad 9% oglądających ten program.

Struktura widowni TVN pod względem wieku była zróżnicowana. Osoby, które ukończyły 60 lat stanowiły 20% widzów; w grupach wiekowych 45-60 lata i 25-44 lata było po 30% oglądających. Młodszy, tj. poniżej 24 roku życia oraz dzieci stanowili 20% widzów tego programu.

TV 4

W 2005 roku TV 4 przypadło 2,2% udziału w rynku, czyli o 0,6 punktu procentowego mniej niż w 2004 roku (2,8%). W analizowanym okresie program ten oglądało 18,3% populacji, w roku 2004 prawie o 3 punkty procentowe więcej - 21,4 %. Średnio widz TV 4 poświęcał na oglądanie tego programu 29 minut w ciągu doby, tj. o 1 minutę mniej niż w 2004 roku.

Z analizy struktury wieku widzów TV 4 wynika, że najliczniejszą grupą widzów były osoby w wieku 35-44 i 45-55 lat. Stanowiły one łącznie około 40% wszystkich oglądających TV4. Osoby młode (między 25-34 r. ż.) stanowiły 14% widowni, a najmłodszy (którzy nie ukończyli 24 r. ż.) to około jedna piąta widzów tego programu. Około jedną piątą widzów stanowiły również osoby po 60 r. ż.

Wśród widzów TV 4 najliczniejszą grupę reprezentowały osoby posiadające wykształcenie podstawowe - 50%. Nieco mniejszą grupą były osoby z wykształceniem średnim - około 31%. Około 10% osób oglądających ten program posiadało wykształcenie wyższe.

Poniżej zamieszczono tabelę zawierającą porównanie wielkości udziału w rynku stacji telewizyjnych (naziemnych, satelitarnych, kablowych) wg dwóch badań AGB Nielsen Media Research i TNS OBOP. Wykaz zawiera wszystkie programy posiadające polskie koncesje, których udział w rynku wyniósł co najmniej 0,1 %, w jednym bądź drugim badaniu w kolejności alfabetycznej.

Udziały w rynku programów telewizyjnych za 2005 rok wg AGB Nielsen Media Research oraz TNS OBOP – dane w %			
lp	Program	AGB	OBOP
1.	4fun TV	0,1%	0,1
2.	Ale Kino	0,2%	0,3
3.	Canal+	0,2%	0,1
4.	Canal+ Film	0,1%	0,1
5.	Canal+ Sport	0,1%	0,1
6.	Mini Mini	0,4%	0,4
7.	Planete	0,1%	0,2
8.	Polsat	16,7%	16,9
9.	Polsat Sport	0,3%	0,3
10.	Polsat2-Info	0,4%	0,4
11.	TV Puls	0,4%	0,5
12.	Tele 5	0,3%	0,5
13.	TV4	2,2%	2,6
14.	TVN	15,0%	14,7
15.	TVN Meteo	0,1%	0,1
16.	TVN Siedem	1,6%	1,5
17.	TVN Style	0,1%	0,2
18.	TVN Turbo	0,3%	0,3
19.	TVN24	1,2%	1,4
20.	TVP Polonia	1,0%	1,0
21.	TVP1	24,6%	24,0
23.	TVP2	21,7%	21,4
24.	TVP3 Białystok	0,2%	0,2
25.	TVP3 Bydgoszcz	0,4%	0,4
26.	TVP3 Gdańsk	0,4%	0,4
27.	TVP3 Katowice	1,0%	0,6
28.	TVP3 Kraków	0,4%	0,6
29.	TVP3 Lublin	0,3%	0,2
30.	TVP3 Łódź	0,4%	0,4
31.	TVP3 Poznań	0,6%	0,4
32.	TVP3 Rzeszów	0,1%	0,1
33.	TVP3 Szczecin	0,2%	0,2
34.	TVP3 Warszawa	0,6%	0,5
35.	TVP3 Wrocław	0,6%	0,7
36.	ZigZap/MiniMax do 15-10-2004	0,4%	0,3
37.	TV TRWAM	–	0,2
38.	Kino Polska	–	0,2
39.	Zdrowie i uroda	–	0,1

(-) oznacza to, że udział w rynku tej stacji w badaniu był niższy niż 0,1%

Audycje o największej widowni w 2005 roku (na podstawie badania TNS OBOP)

Do najpopularniejszych audycji minionego roku należały przede wszystkim audycje nadawane przez telewizję publiczną - TVP 1 i TVP 2.

W ścisłej czołówce znalazły się głównie transmisje z ważnych wydarzeń, transmisje sportowe, telenowele produkcji polskiej oraz audycje rozrywkowe. Na pierwszym miejscu pod względem widowni tradycyjnie już uplasował się jeden z odcinków serialu *M jak miłość* (TVP 2), który obejrzało ponad 11,5 mln widzów.

Uroczystości pożegnalne papieża Polaka Jana Pawła II transmitowane przez TVP 1 z Watykanu obejrzało - ponad 11 mln Polaków. Widownia uroczystości żałobnych nadanych w TVP 2 liczyła - 3,8 mln, w TVN - 3,1 w Telewizji Polsat - 2,4 mln widzów. W czterech wymienionych stacjach łącznie pogrzeb papieża Polaka zgromadził wielomilionową widownię. Biorąc pod uwagę wszystkich widzów zasiadających w tym czasie przed telewizorami - prawie 90% oglądało pożegnanie Jana Pawła II.

Liczną widownię gromadziły w 2005 roku, podobnie jak w latach ubiegłych, mistrzostwa świata w skokach narciarskich z udziałem polskiej reprezentacji oraz eliminacje do mistrzostw świata w piłce nożnej. Dużo widzów skupiały również audycje rozrywkowe: wydanie specjalne audycji *Szansa na sukces* (TVP 1) oraz formy rozrywkowe związane z serialem *M jak miłość*, emitowane także przez TVP 2.

Wśród audycji o największej widowni znalazły się ponadto audycje informacyjne TVP 1: *Wiadomości* i *Teleexpress* oraz *Fakty* (TVN).

W rankingu najpopularniejszych audycji znalazł się tylko jeden film fabularny. Był to film o Janie Pawle II pt. *Karol – człowiek, który został papieżem*, wyemitowany przez TVN. Obejrzało go 7,5 miliona widzów.

Audycje o największej widowni w w 2005 roku						
Lp	Data emisji	Godz. Emisji	Audycja	Typologia	Rat% ⁶	Rat w tys.
1	05-01-10	20 : 09	M JAK MIŁOŚĆ	Serial / dramat(literat,melodr,obycz-ps / polskie	TVP2	11586
2	05-04-08	09 : 45	POŻEGNANIE Ś.P.JANA PAWŁA II...	Religia / transmisje/msze / polskie	TVP1	11240
3	05-01-29	17 : 32	SS SKOKI NAR. PŚ ZAKOPANE	Sport / live / narciarstwo	TVP1	10156
5	05-02-14	20 : 02	SZANSA NA SUKCES-WYDANIE SPECJALNE	Rozrywka / inne rozrywk (listy przebojów) / polskie	TVP2	9080
6	05-03-13	16 : 04	NA DOBRE I NA ZŁE	Serial / dramat(literat,melodr,obycz-ps / polskie	TVP2	8759
7	05-01-29	17 : 19	SS SKOKI NAR. PŚ STUDIO	Oprawa / studio - oprawa / -	TVP1	8591
8	05-04-20	20 : 11	M JAK MIŁOŚĆ-POZNAJMY SIĘ	Rozrywka / talk show / polskie	TVP2	8524

⁶ RAT (ang. Audience average rate, rating) – wskaźnik oznaczający średnią widownię minutową, wyrażony w procentach w stosunku do liczby osób w populacji bądź w tys. osób

9	05-01-24	20:03	TELEKAMERY 2005 – WIECZÓR GALOWY	Rozrywka / festiw,konc,charyt,event w roz / polskie	TVP2	7876
10	05-10-12	21:45	SS PN ELIM.MŚ ANGLIA- POLSKA	Sport / live / pilka nożna	TVP2	7837
11	05-10-20	20:09	KAROL - CZŁOWIEK, KTÓRY ZOSTAŁ PAPIEŻEM	Film / dramat(literat,melodr,obycz-ps / inne	TVN	7571
12	05-01-09	17:41	SS SKOKI NAR. PŚ WILLINGEN	Sport / live / narciarstwo	TVP1	7471
13	05-02-25	18:24	SS SKOKI NAR. PŚ OBERSTDORF	Sport / live / narciarstwo	TVP1	7433
14	05-02-07	20:00	VIVA NAJPIĘKNIEJSI 2004	Rozrywka / festiw,konc,charyt,event w roz / polskie	TVP2	7376
15	05-01-06	17:39	SS SKOKI NAR. PŚ BISCHOFSHOFEN	Sport / live / narciarstwo	TVP1	7365
16	05-01-16	14:54	SS SKOKI NAR.PŚ KULM	Sport / live / inne zimowe	TVP1	7342
17	05-01-17	20:59	KULISY SERIALU M JAK MIŁOŚĆ	Kultura-sztuka / reportaż, dokument, biografie / polskie	TVP2	7324
18	05-02-14	21:01	EUROPA DA SIĘ LUBIĆ	Rozrywka / talk show / polskie	TVP2	7142
19	05-01-23	15:04	SS SKOKI NAR. PŚ TITISEE- NEUSTADT	Sport / live / narciarstwo	TVP1	7129
20	05-04-08	12:57	FAKTY TVN 24	Informacja / dzienniki / -	TVN	6899
21	05-02-27	19:54	SPORT TVP1	Sport / program / polskie	TVP1	6792
22	05-04-19	18:40	OGŁOSZENIE ŚWIATU NOWEGO PAPIEŻA	Informacja / transmisje z ważnych wydarzeń / -	TVP1	6781
23	05-03-01	20:58	KONKURS M JAK MIŁOŚĆ	Oprawa / studio - oprawa / -	TVP2	6752
24	05-03-30	21:03	SS PN ELIM.MŚ POLSKA- IRLANDIA PŁN.	Sport / live / pilka nożna	TVP2	6724
25	05-04-03	19:30	WIADOMOŚCI 19:30	Informacja / dzienniki / -	TVP1	6662
26	05-01-03	17:00	TELEEXPRESS	Informacja / dzienniki / -	TVP1	6616
27	05-01-31	17:36	KLAN	Serial / telenowele / polskie	TVP1	6585
28	05-09-07	21:31	SS PN ELIM.MŚ POLSKA- WALIA	Sport / live / pilka nożna	TVP2	6576
29	05-01-23	20:00	POGODA TVP1	Informacja / pogoda / -	TVP1	6572
30	05-02-12	16:43	SS SKOKI NAR. PŚ TURYN	Sport / live / narciarstwo	TVP1	6503

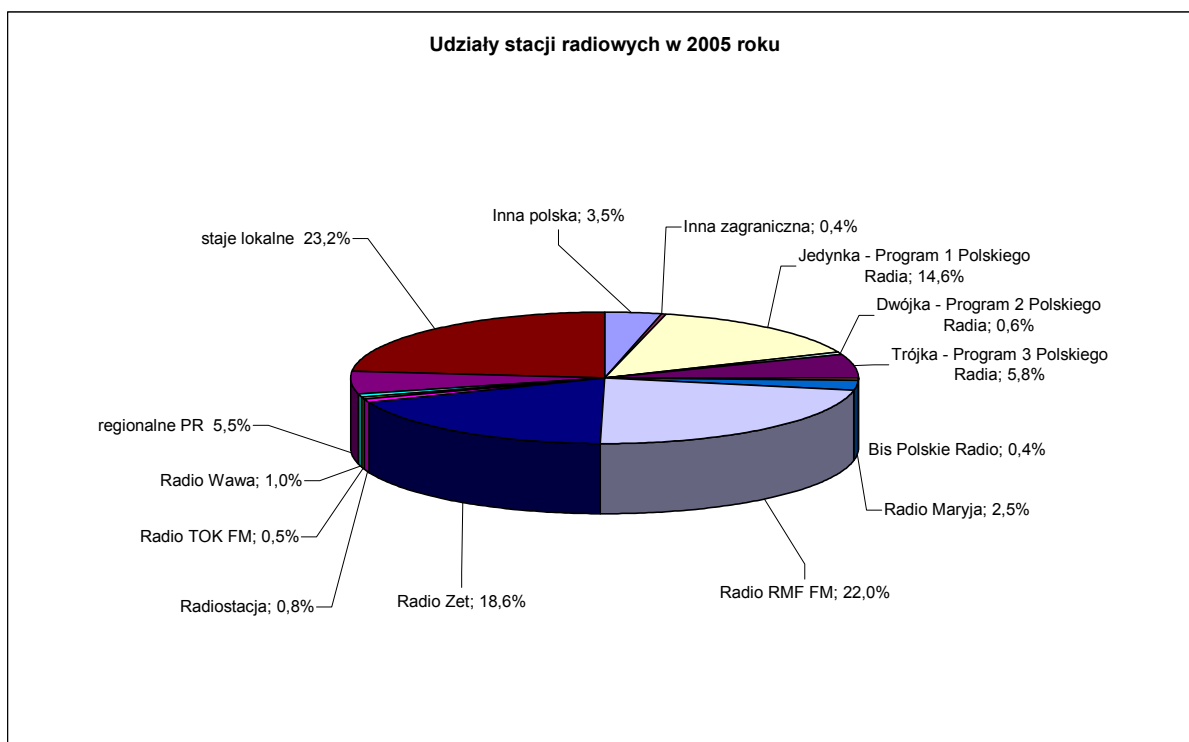
Podsumowując, należy stwierdzić, że wśród analizowanych programów telewizyjnych w 2005 r. powiększył udział w rynku program TVP 2 a także, choć w mniejszym stopniu, dwie stacje koncesjonowane - TV Polsat i TVN. Udziały pozostałych programów spadły (Program 1 TVP SA, TV 3 Regionalna, TV 4). Spośród stacji o mniejszym udziale w rynku należy podkreślić wzrost udziału TVN 24.

Analiza struktury widowni pod względem wieku potwierdza dotychczasowy podział widowni: programy koncesjonowane oglądane są głównie przez osoby młode lub w średnim wieku, natomiast programy telewizji publicznej - przez osoby starsze. Z analizy struktury wykształcenia osób oglądających omawiane programy wynika, że wśród widzów telewizji publicznej wyższy był wskaźnik osób z wyższym wykształceniem niż w programach koncesjonowanych.

2. WIELKOŚĆ AUDYTORIUM RADIOWEGO

W 2005 roku udział w rynku stacji publicznych wyniósł 26,9%, a stacji koncesjonowanych 68,6%.⁷ Spośród programów ogólnopolskich największy udział w rynku przypadł RMF FM, na drugiej pozycji znalazło się Radio Zet. Następne w kolejności były programy Polskiego Radia SA: Program 1, Program 3 oraz Radio Maryja. Najniższe udziały w rynku przypadły Programowi 2 i Bis PR SA.

Spośród stacji o zasięgu ponadregionalnym największą popularnością cieszyło się Radio Wawa, nieco mniejszą Radiostacja. Na trzeciej pozycji znalazło się TOK FM.

* kategorie „inna” oznacza, że ankietowany deklaruje fakt słuchania radia, ale nie potrafił wskazać której stacji słuchał

⁷ na podstawie danych SMG/KRC

Wielkość i struktura demograficzna audytorium programów publicznych (wykształcenie i wiek).

A. Rolskie Radio SA

Program 1 PR SA

W 2005 roku Programowi 1 przypadło 14,6% udziału w rynku, czyli mniej niż przed rokiem (15,6%). Zmniejszyło się również audytorium stacji. W 2004 roku Programu 1 słuchało średnio 17,2 % Polaków, w analizowanym okresie 15,7%.

Nieznacznie również skrócił się czas jaki spędzają na słuchaniu publicznej Jedynki jej słuchacze. W 2005 roku średnio dziennie słuchacz Programu 1 poświęcał na jego słuchanie 3 godz. 30 minut w ciągu dnia (rok wcześniej czas ten wynosił 3 godz. 35 minut).

Podobnie jak w latach poprzednich największą popularnością Program 1 cieszył się wśród osób z wykształceniem wyższym⁸ (prawie co piąta osoba deklaruje, że słucha radiowej Jedynki) i średnim (prawie 17%), mniejszym wśród osób z wykształceniem zawodowym (15%) i podstawowym (12%). Odbiorcami Programu 1 były głównie osoby starsze⁹. W grupie wiekowej 60-75 lat słuchacze stanowili około 40%. Znacznie rzadziej słuchaczami tego programu były osoby w średnim wieku. W grupie wiekowej 40-49 lat stanowili oni niespełna 15%. W grupie wiekowej 30-39 lat radiowej Jedynki słuchało tylko 8%. Najmniej, bo tylko niespełna 3% deklarujących, że słucha tego programu było w najmłodszej grupie tj. między 15 a 19 rokiem życia. Widoczna jest więc prawidłowość, że im młodsza grupa badanych tym odsetek słuchaczy był mniejszy.

Program 2 PR SA

W 2005 roku Programowi 2 przypadło 0,6% udziału w rynku czyli prawie dokładnie tyle co przed rokiem. Nie zmieniła się też wielkość jego audytorium. Średni zasięg dzienny Dwójki w latach 2004-2005 wyniósł 1,2%.

Średni czas jaki przeznaczali słuchacze na słuchanie swojego programu w 2005 roku był również zbliżony do roku ubiegłego i wynosił 2 godz., 3 min.(w 2004 roku było to 1 godz. 59 min.)

Podobnie jak w latach ubiegłych najchętniej Programu 2 słuchały w 2005 roku osoby z wykształceniem wyższym (nieco ponad 2%) i średnim (1,1%). Rzadziej słuchały Programu 2 osoby z wykształceniem zawodowym i podstawowym - tylko niespełna co setny. Biorąc pod uwagę wiek, największą popularnością Program 2 cieszył się wśród najstarszych Polaków. Odsetek słuchaczy w grupie wiekowej 70-75 lat wynosił 2,8%, a w grupie 60-69 lat -2,1%. Najmniejszą popularnością cieszył się Program 2 wśród najmłodszych Polaków. W grupie wiekowej 30-39 lat wskaźnik zainteresowania wynosił 0,6%. Najmłodszy słuchają publicznej *Dwójki* sporadycznie, tylko 0,2% zaliczyło się do grona jej słuchaczy.

⁸ Średni zasięg dzienny w tej grupie badanych. Poziom wykształcenia czterech kategoriach: podstawowe, zasadnicze zawodowe, średnie, wyższe.

⁹ Analizowane grupy wiekowe: 15-19, 20-29, 30-39, 40-49, 50-59, 60-69, 70-75 lat.

Program 3 PR SA

W 2005 roku udział w rynku Programu 3 wyniósł 5,8%, czyli wzrósł w stosunku rok do roku o około 0,4%. Średnio dziennie radiowej Trójki słuchało 6,8% Polaków (prawie dokładnie tyle co w 2004 roku). Nie zmienił się też czas jaki średnio dziennie słuchacz Programu 3 poświęcał na jego słuchanie. Podobnie jak w roku ubiegłym wynosił on około 3 godz. 15 min.

Program 3 zdecydowanie największym zainteresowaniem cieszył się wśród osób z wykształceniem wyższym (17%) Wśród osób legitymujących się wykształceniem średnim 7% deklarowało, że słucha tego programu. Sporadycznie słuchały Trójki osoby z wykształceniem zawodowym i podstawowym (ponad 2%). Program 3 najchętniej słuchany był przez osoby w średnim wieku. Najwyższy odsetek słuchaczy występował w grupie wiekowych 30-39 lat - 8,8%. Natomiast najmniejszym zainteresowaniem cieszył się wśród najmłodszych i najstarszych Polaków. W grupie 15-19 lat i 70-75 lat osoby słuchające go to niespełna 4%, a wśród osób między 60-69 rokiem życia prawie 5%. W pozostałych grupach wiekowych odsetek słuchaczy tego programu wynosił około 7%.

Polskie Radio Bis

Udział w rynku programu Bis wyniósł w 2005 roku 0,4% czyli prawie dwukrotnie więcej niż rok wcześniej (0,2%). Zwiększyło się również grono odbiorców tego programu. W 2004 roku osoby deklarujące słuchanie *Biski* stanowiły 0,6% Polaków, w 2005 roku - 0,8%.

Znacznie wydłużył się również czas słuchania tego programu. W analizowanym okresie średnio dziennie słuchacz poświęcał na słuchanie *Biski* 2 godz. 9 minut. Rok wcześniej czas ten był znacznie krótszy i wynosił 1 godz. 40 minut.

W 2005 roku relatywnie najczęściej deklarowały, że słuchają programu Bis osoby z wykształceniem podstawowym i wyższym (1% i 0,9%), nieco rzadziej ze średnim (0,8%). Znacznie mniej zainteresowane były tym programem osoby z wykształceniem zawodowym (0,4%).

Odbiorcami programu Bis były przede wszystkim osoby młode. Odsetek słuchaczy w najmłodszych grupach wiekowych był najwyższy. Wśród osób między 15 a 19 r.ż. – 1,8%, a wśród osób między 20 a 29 rokiem życia - 1,6%. Jak więc widać wraz z wiekiem zainteresowanie tym programem malało. Najmniej zainteresowani programem Bis byli najstarsi Polacy. Wśród osób między 60 a 69 rokiem życia tylko 0,2 % słuchało go a wśród osób, które ukończyły 70 lat - tylko 0,1%.

B. Rozgłoszenie regionalne radia publicznego

W 2005 roku w sumie rozgłoszonym regionalnym przypadło 5,5% udziału w rynku ogólnopolskim, czyli więcej niż w roku ubiegłym o 0,6%. Zwiększyło się również nieznacznie grono odbiorców tych programów. Średnio dziennie rozgłoszeni regionalnych w analizowanym okresie słuchało 7,9% mieszkańców Polski, rok temu 7,6%.

W 2005 roku wydłużył się również czas jaki poświęcali słuchacze rozgłoszeni regionalnych swym programom. Średnio dziennie w analizowanym okresie było to 2 godz. 36 min. (rok wcześniej 2 godz. 30 min.).

Największą popularnością publiczne programy regionalne cieszyły się wśród Polaków z wykształceniem zawodowym (9% tej grupy to ich słuchacze), mniejszą wśród osób z wykształceniem wyższym i średnim (około 8 %). Najmniej zainteresowane były osoby z wykształceniem podstawowym (tylko 6%).

Biorąc pod uwagę wiek, programy nadawane przez rozgłośnie regionalne radia publicznego najchętniej słuchane były przez Polaków w wieku 50-59 lat (12%) oraz przez osoby w wieku 40 - 49 lat i w wieku 60-75 lat (co dziesiąty). Osoby przed 30 r. ż. słuchały programów sporadycznie (odsetek słuchających programów rozgłośni regionalnych w grupach wiekowych 15-19 i 20-29 lat nie przekroczył 5%.)

Wielkość i struktura demograficzna audytorium programów koncesjonowanych (wykształcenie i wiek).

A. Ogólnopolskie programy koncesjonowane

RMF FM

W 2005 roku RMF FM przypadło 22% udziału w rynku. W porównaniu z rokiem poprzednim był on mniejszy o około 1,8%. Zmalało również audytorium stacji. Średni zasięg dzienny RMF FM w 2005 roku wyniósł 27 % (czyli mniej w stosunku rok do roku o 2%). Średnio dziennie słuchacz tej stacji poświęcał jej 3 godz. 4 min. W 2004 roku czas ten był dłuższy o około 10 min. Mimo utraty w udziale w rynku i wielkości audytorium RMF FM był nadal jednak najchętniej słuchanym przez Polaków programem o zasięgu ogólnopolskim.

W 2005 roku RMF FM chętniej słuchały osoby z wykształceniem wyższym i średnim (odsetek słuchaczy w tych grupach wynosił ponad 30%), niż z wykształceniem zawodowym (co czwarta osoba). Najmniej słuchaczy, bo około 22% miał wśród osób z wykształceniem podstawowym. Największą popularnością RMF FM cieszył się wśród osób młodych i średnim wieku. Mimo obserwowanego spadku popularności stacji właśnie w tej grupie to nadal ponad jedna trzecia deklarowała, że słucha tej stacji. Najwyższy odsetek słuchaczy miał RMF FM w grupie wiekowej 20-29 lat -ponad 37%., nieco niższy w wśród osób w wieku 15-19 lat i 30-39 lat - około 34%. Wśród osób między 40 i 49 r.ż. słuchacze stanowili 30%. Najmniejszą popularnością RMF FM cieszył się wśród najstarszych Polaków - wśród osób między 60 a 69 r. ż.- tylko 8%, w wśród osób w wieku 70-75 lat nieco ponad 3%.

Radio Zet

W 2005 roku w stosunku do roku ubiegłego Radio Zet odnotowało spadek udziału w rynku. W 2005 roku Radiu Zet przypadło 18,6% udziału w rynku, w 2004 roku wynosił on 20,9%. Zmniejszyło się również grono osób słuchających programu tej stacji. W 2005 roku Radia Zet słuchało 23,3% Polaków, rok wcześniej było ich 26,2%.

Krótszy był również - w porównaniu do 2004 roku - czas jaki poświęcał słuchacz Radia Zet na jego słuchanie. Średnio dziennie poświęcał temu programowi 3 godz. (w 2004 roku o 9 min. więcej).

W 2004 roku *Zetki* najchętniej słuchały osoby z wykształceniem wyższym (27%) i średnim (25%). W pozostałych grupach tj. wśród osób z wykształceniem zawodowym i podstawowym odsetek słuchaczy był niższy. Wśród osób z wykształceniem zawodowym

programu Radia Zet słuchało 22%, a wśród osób z wykształceniem podstawowym co piąty Polak.

Słuchacze Radia Zet to przede wszystkim ludzie młodzi i w średnim wieku. Największą popularnością stacja cieszyła się wśród osób między 20 i 29 oraz 30 i 39 r. ż. w grupach tych słuchacze stanowili ponad 30%. Wśród osób między 40 a 49 r. ż. słuchał tej stacji co czwarty. Znacznie rzadziej słuchaczami byli najstarsi Polacy. W grupie wiekowej 70-75 lat tylko 5%.

Radio Maryja

W 2005 roku Radiu Maryja przypadło 2,5% udziału w rynku ogólnopolskim, czyli prawie dokładnie tyle co przed rokiem (w 2004 roku wynosił on 2,4%). Nie uległa też zmianie wielkość audytorium stacji. Radia Maryja podobnie jak przed rokiem słuchało 3,9% Polaków.

Średnio dziennie słuchacz poświęcał na słuchanie tej stacji 2 godz. 26 min. czyli prawie dokładnie tyle samo co w 2004 roku.

W 2005 roku Radio Maryja największą popularnością cieszyło się wśród osób z wykształceniem podstawowym. W tej grupie prawie 5% deklaruje, że słucha tego programu. Osoby z wykształceniem zawodowym słuchały go rzadziej (4%). Wśród osób z wykształceniem wyższym słuchacze Radia Maryja stanowili nieco ponad 3%.

Program Radia Maryja największym zainteresowaniem cieszył się wśród najstarszych Polaków. Stacji tej w analizowanym okresie słuchało 10% osób, powyżej 60 r. ż. Najmniejszym zainteresowaniem cieszyło się natomiast wśród osób młodych. Odsetek słuchaczy w grupie wiekowej 20-29 lat wynosił 1,1%, a wśród osób między 15 -19 r.ż. około 0,7%.

B. Ponadregionalne programy koncesjonowane

Radiostacja

W 2005 roku udział w rynku ogólnopolskim Radiostacji wyniósł 0,8%, czyli tyle samo co rok wcześniej. Nie zmieniła się też wielkość jego audytorium. Średni zasięg dzienny Radiostacji w analizowanym okresie wyniósł 1,4% (rok wcześniej wynosił on 1,3%).

Skrócił się natomiast czas jaki dziennie słuchacze poświęcali na słuchanie temu programowi. W 2004 roku słuchacz Radiostacji spędzał na jej słuchaniu 2 godz. 25 minut, w 2005 roku czas ten był krótszy i wynosił do 2 godz. 5 minut.

W analizowanym okresie największym zainteresowaniem program Radiostacji cieszył się wśród osób z wykształceniem podstawowym i średnim (odsetek słuchaczy w tych grupach stanowił około 1,9% i 1,6%), mniejszym wśród osób z wykształceniem wyższym (1,3%), a najmniejszym wśród osób z wykształceniem zawodowym (0,4% tej grupy). Analizując popularność Radiostacji w poszczególnych grupach wiekowych wyraźnie widać, że słuchali - jej podobnie jak przed rokiem - przede wszystkim ludzie młodzi. Najwyższy odsetek odbiorców stacja miała wśród osób, które nie ukończyły 30 r. ż. (w grupach wiekowej 15-19 lat i 20-29 lat - ponad 3 %). Osoby starsze słuchają Radiostacji sporadycznie.

TOK FM

Radiu Tok FM w 2005 roku przypadło 0,5% udziału w rynku. Oznacza to, że stacja nieznacznie zwiększyła swój udział w stosunku do 2004 roku (0,3%).

Nieznacznie również wzrosło audytorium stacji. W analizowanym okresie TOK FM słuchało 0,8% Polaków (rok wcześniej było ich 0,6%).

Wydłużył się również czas jaki spędzali słuchacze przy programie TOK FM. Dziennie słuchacze tego programu przeznaczali na jego słuchanie 2 godz. 30 minut (w 2004 roku było to 2 godz. 8 min).

Największą popularnością TOK FM cieszył się wśród osób z wykształceniem wyższym (2,5 % tej grupy) i średnim (0,8%). Znacznie mniej słuchaczy to osoby z wykształceniem zawodowym i podstawowym. Osoby z tej grupy sporadycznie zaliczają się do słuchaczy tej stacji (około 0,2%). Znacznie częściej słuchały tego programu osoby po 50 r. ż (co setny w tej grupie). Osoby młodsze słuchały tej stacji znacznie rzadziej (w grupie wiekowej 30-39 i 20-29 lat to 0,5-0,6%), a najmłodszy (tj. poniżej 20 r. ż.) sporadycznie - 0,1%.

Radio Wawa

W 2005 roku zarówno udział w rynku jak i zasięg dzienny Radiu Wawa był wyższy niż rok wcześniej. Radiu Wawa przypadło 1 % udziału w rynku ogólnopolskim (w 2004 roku wynosił on 0,7%). Nieznacznie wzrosła też wielkość jego audytorium. Średnio dziennie stacji słuchało w analizowanym okresie 1,4% Polaków (rok wcześniej 1,2%).

Zwiększył się również czas jaki poświęcano dziennie na słuchanie tego programu. W analizowanym okresie wyniósł on 2 godz. 42 min. (w 2004 roku był krótszy o 18 min.).

Słuchaczami Radia Wawa w 2005 roku były przede wszystkim osoby z wykształceniem wyższym i średnim. Odsetek słuchaczy w tych grupach wynosił odpowiednio 2% i 1,7%. Polacy z wykształceniem zawodowym i podstawowym słuchali tego programu znacznie rzadziej. Odsetek w obu grupach wyniósł 0,9 i 0,7%.

Biorąc pod uwagę popularność stacji w poszczególnych grupach wiekowych wyraźnie widać, że programem tej stacji najbardziej zainteresowani byli ludzie młodzi i w średnim wieku. Największym zainteresowaniem cieszył się w grupach wiekowych 20-29 lat i 30-39 lat (ponad 2%). Znacznie mniejszym wśród osób w wieku średnim i starszych. W grupie wiekowej 50-59 słuchacze stanowili 0,8%, a w grupie 60-69 lat - 0,3%, wśród najstarszych tj. po 70 r. ż. tylko niespełna 0,2%.

C. Programy koncesjonowane o zasięgu lokalnym

Udział w rynku jaki przypadł łącznie lokalnym stacjom koncesjonowanym w 2005 roku wyniósł 23,2%. W stosunku do 2004 roku segment ten zwiększył udział o około 2%. Zwiększyło się również grono odbiorców programów o tym zasięgu. W 2004 roku stacji o zasięgu lokalnym słuchała jedna czwarta Polaków, a w 2005 roku 26,2%. Nieznacznie również wydłużył się czas jaki poświęcali słuchacze na słuchanie tych stacji.

W 2005 roku średnio osoby słuchające lokalnych stacji koncesjonowanych deklarowały, że poświęcają tym programom około 3 godz. 20 min. dziennie, w 2004 roku czas ten był 3 min. krótszy.

Największą popularnością stacje lokalne, podobnie jak w 2004 roku, cieszyły się wśród osób z wykształceniem podstawowym. Prawie 29% deklarowało że słucha tych programów. Wśród osób z wykształceniem zawodowym i średnim była to co czwarta osoba. Relatywnie najmniejszy odsetek słuchaczy stacje o zasięgu lokalnym mają w grupie osób legitymujących się wykształceniem wyższym – 23%. Analizując popularność stacji lokalnych w poszczególnych grupach wiekowych wyraźnie widać, że największą popularnością programy te cieszyły się wśród młodych Polaków: w grupie wiekowej 15-19 lat - 43%, wśród osób między 20 a 29 r. ż. – około 37%, wśród osób w wieku 30-49 lat - 27%. Najmniej zainteresowani programami stacji lokalnych byli najstarsi Polacy - do tego grona należał co dziesiąty słuchacz tej kategorii wiekowej.

Podsumowując, w 2005 roku wśród stacji publicznych przyrost udziałów w rynku odnotowały Program 3 i Radio Bis, poprawiły też na rynku swą pozycję rozgłośnie regionalne radia publicznego. Pozycję sprzed roku zachował Program 2. Dla Programu 1, był to kolejny rok utraty udziału w rynku i zmniejszenia wielkości audytorium.

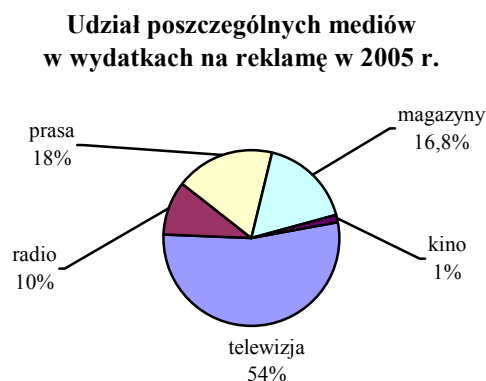
Wśród koncesjonowanych stacji ogólnopolskich RMF i Radio Zet w porównaniu z ubiegłym rokiem miały mniejsze udziały w rynku, a także średni zasięg dzienny. Trzecia spośród ogólnopolskich stacji koncesjonowanych Radio Maryja zachowało pozycję sprzed roku. Podobnie różnie radziły sobie na rynku stacje o zasięgu ponadregionalnym. Swoją pozycję umocniły Tok FM i Radio Wawa. Obu stacjom przypadły większe udziały w rynku, zyskały też nowych słuchaczy. Radiostacja zachowała swoją pozycję sprzed roku.

W 2005 roku programy o zasięgu lokalnym zwiększyły zarówno udział w rynku, jak i powiększyły grono swoich słuchaczy.

V. ANALIZY I PERSPEKTYWY ROZWOJU RYNKU REKLAMOWEGO W POLSCE

Wartość rynku reklamowego w Polsce w 2005 r. wyniosła 11,903 mld, co oznacza wzrost o 2% wobec 2004 r. (dane *Expert Monitor*). Najwięcej cennikowo uzyskały telewizje 6,346 mld złotych (spadek o 7,5%). W radiu, wpływy z emisji reklam wyniosły 1,197 mld zł (wzrost o 14,77%). W dziennikach wpływy z reklam wyniosły 2,185 mld zł (o 14,6% więcej), a w magazynach 2,001 mld zł (wzrost o 15%). Największy wzrost zanotowały kina (o 34,1%) uzyskując z emisji reklam 172 mln zł (wszystkie dane cennikowo).

	Wpływy reklamowe w 2005 r. (brutto w mln zł)
Telewizja	6 346
Radio	1 197
Prasa	2 185
magazyny	2 001
Kino	172

Telewizja – zmiany i tendencje

Dla reklamy telewizyjnej rok 2005 był rokiem silnych różnicowań. Z jednej strony mieliśmy do czynienia z dynamicznie wzrastającym popytem na emisję reklam, z drugiej z ograniczoną podażą zasobów stacji telewizyjnych w wybranych miesiącach. Duży wpływ na to miały jednorazowe wydarzenia – kwietniowa żałoba po śmierci Jana Pawła II, podczas której nadawcy wstrzymali emisję reklam oraz skumulowane wybory parlamentarne i prezydenckie.

W 2005 roku widzowie mogli obejrzeć w programach telewizyjnych 1,4 mln reklam (w 2004 r. 1,1 mln). Czas wszystkich reklam wyemitowanych w 2005 r. wyniósł 9 447 godzin (w 2004 r. 7 246 godzin). Średni czas jednej reklamy wyniósł 25 sekund. Średnio jeden nadawca emitował dziennie około 250 reklam (185 reklam w 2004 r.). Możliwości emisji reklam w paśmie największej oglądalności (18⁰⁰-23⁰⁰) zostały wyczerpane już w 2004 r., a zatem więcej reklam pojawiło się w pasmach porannych i nocnych.

Telewizja publiczna uzyskała z emisji reklam i sponsoringu 1,13 mld zł (netto), o prawie 12% więcej niż rok wcześniej i sporo więcej niż planował zarząd TVP (981,3 mln zł). Ostrożne plany wynikały z prognoz oglądalności publicznych stacji, którą przewidywano na podobnym poziomie. Ujemna dynamika wpływów brutto (bez uwzględnienia rabatów i upustów) z emisji reklam dla telewizji publicznej wynika z nieuwzględnienia urealnienia cenników, które miało miejsce w 2005 r. Telewizja publiczna obniżyła stawki brutto i zmniejszyła rabaty, co w konsekwencji pozwoliło jej podnieść ceny emisji reklam.

Podobnie, jak w 2004 r. dynamikę powyżej średniej uzyskały stacje określone jako uzupełnienie do stacji ogólnopolskich (stacje tematyczne, kablowo-satelitarne). Prawidłowość ta wynika z wysokiej atrakcyjności kosztowej stacji uzupełniających. Część reklamodawców i domów mediowych postanowiła wykorzystać je jako sposób na zmniejszenie negatywnych efektów podwyżki cen reklam w stacjach ogólnopolskich. Wśród telewizji ogólnopolskich, wyjątek stanowi telewizja Polsat, która jako jedyna uzyskała dodatnią dynamikę wpływów. Wg. Prezesa Polsatu przychody grupy POLSAT przyniosły 750 mln zł (prawie o jedną piątą więcej niż rok wcześniej), a zysk netto wyniósł 200-220 mln zł.

Poniżej przedstawiono wpływy z emisji reklam w latach 2004-2005 oraz dynamikę zmian. Prezentowane wpływy wynikają z cenników nadawców, nie uwzględniają stosowanych upustów i rabatów, które mogą sięgać nawet 70% wartości cennikowej.

Wpływy z emisji reklam brutto w zł

	2004 r.	2005 r.	Dynamika zmian 2005/2004
telewizja publiczna ¹	2 796 991 260	1 919 525 950	-31%
POLSAT	1 422 993 149	1 629 254 915	14%
TVN ²	1 458 787 243	1 435 130 225	-2%
Canal + ³	23 289 277	85 313 816	266%
pozostałe programy z polską koncesją ⁴	323 989 261	349 587 136	8%
programy polskojęzyczne bez polskiej koncesji	100 398 339	387 150 081	286%
Łącznie	6 355 730 624	5 991 085 248	-6%

na podstawie AGB Nielsen Media Research

¹ TVP 1, TVP 2, TVP 3,

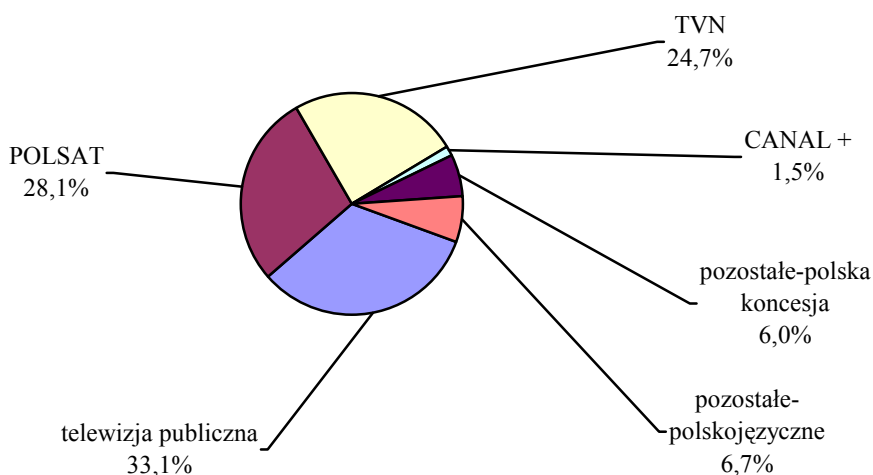
² TVN, TVN Siedem,

³ CANAL +, CANAL + SPORT, Ale Kino, ZigZap/Hyper/MiniMax, MiniMini

⁴ TV 4, TV PULS, TELE 5, Kino Polska

Udział poszczególnych telewizji w wydatkach na reklamę brutto w 2005 roku

na podstawie AGB Nielsen Media Research

Zwiększyła się liczba audycji sponsorowanych i liczba wyemitowanych ogłoszeń płatnych. Reklamodawcy coraz częściej chcieli się wyróżnić i wybierali tę formę informowania widzów o swojej działalności.

Liczba audycji sponsorowanych w 2004 i 2005 r.

	2004 r.	2005 r.	Dynamika zmian 2005/2004
TVP1	6 674	7 627	14%
TVP2	5 599	7 247	29%
Polsat	8 768	11 397	30%
TVP3	878	969	10%
Canal Plus	462	785	70%
TVN7	1 738	1 615	-7%
TVN	13 765	14 772	7%
TV4	4 551	6 311	39%
TV PULS	500	4 204	741%
Tele5	2 658	8 510	220%

na podstawie AGB Nielsen Media Research

W 2005 r. prognozuje się, że przy kilkunastoprocentowej podwyżce stawek w największych stacjach telewizyjnych, wpływy reklamowe będą o 10,5 % większe niż rok wcześniej, przewyższając tempo wzrostu całego rynku.

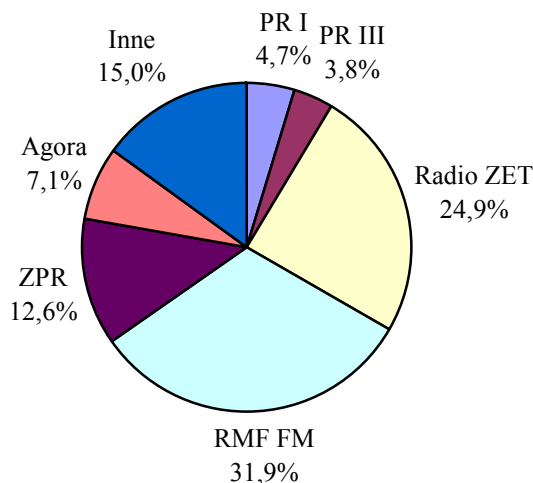
Radio – zmiany i tendencje

Wzrost wydatków reklamowych, jaki miał miejsce w 2005 r. dotyczy również rynku reklamy radiowej.

Wpływy brutto z emisji reklam niektórych nadawców radiowych w 2005 r.

	Wpływy brutto w mln zł	Dynamika w porównaniu z 2004 r.
RMF FM	357,8	7,6
Radio ZET	301,6	16,1
Program III PR	47,1	18,3
Program I PR	45,5	-6,4
Radio BIS	1,2	64,6
Program II PR	0,3	91,6
Radio WaWa	17,2	33,5
Radiostacja	9,3	9,7
Tok FM	3,6	69,3
Eska Warszawa	33,0	52,1
Eska Wrocław	25,9	20
Radio Pogoda	21,7	4,2
Eska Poznań	20,8	32,2
Muzyczne Radio	13,4	54,2
HIT FM (trójmiasto)	12,9	171,3
Złote Przeboje Karolina	12,8	13
Eska Łódź	12,2	-20,5
Parada	11,5	6,9
RMI FM	11,4	16,2

Udziały we wpływach brutto reklamy w radio w 2005 r.

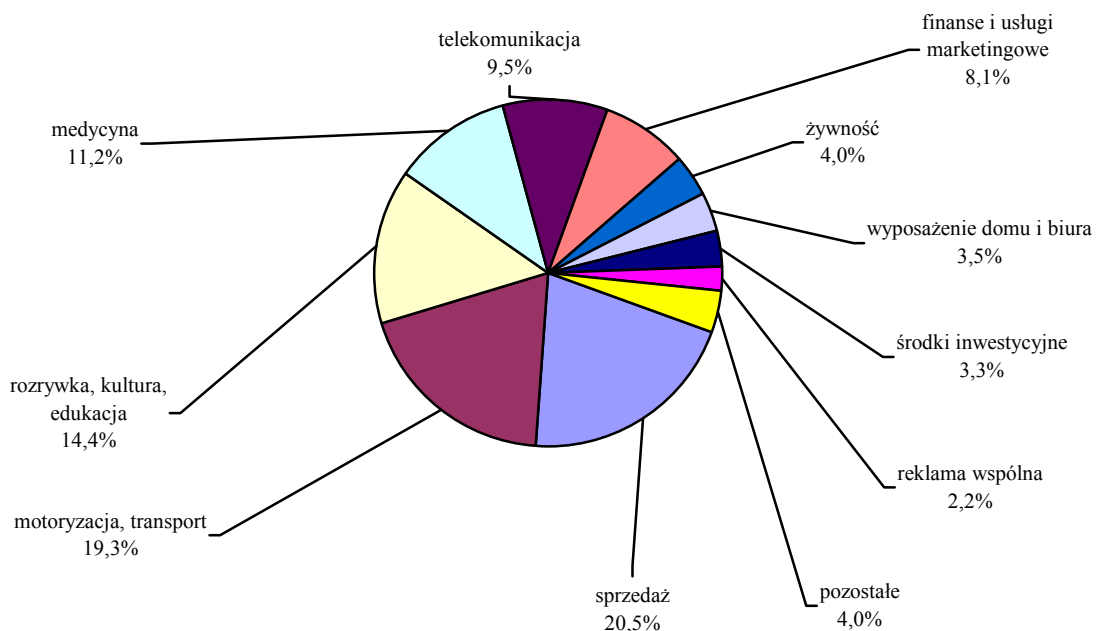

Najlepsze miesiące dla stacji radiowych to maj i czerwiec, niewielki spadek nastąpił w kwietniu, co oczywiście wiąże się z tygodniem bez reklam, który nastąpił po śmierci Papieża Jana Pawła II. Na wielkość rynku reklamowego nie miały większego wpływu kampanie polityczne. Radio jest rzadziej wykorzystywanym medium do celów kampanii wyborczych, niż np. telewizja czy reklama zewnętrzna. Szacowana wartość kampanii wyborczych w radiu to około 2 mln złotych.

Największy udział w wydatkach na reklamę radiową miał sektor sprzedaży. Firmy z tego sektora wydały ponad 56 mln zł, a tak wysoki, 58% wzrost jest spowodowany pojawieniem się w reklamie radiowej nowych podmiotów – Lidl Polska, Euro RTV AGD i Saturn Polska.

Sektorem, który poprawił wyniki reklamy radiowej była również medycyna. Na reklamę środków farmaceutycznych przeznaczono w radiu ponad 25 mln zł (11% udziału w rynku). W porównaniu do 2004 r. jest to wzrost około 40%.

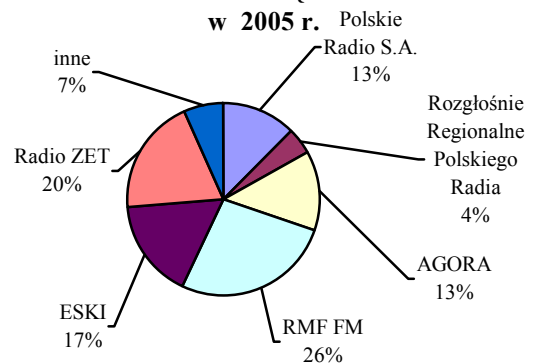
Udział sektorów w reklamie radiowej w 2005 r.

Wartość netto wpływów z emisji reklam szacowana jest na poziomie 453 mln zł.

	Szacowane wpływy netto w mln zł
Polskie Radio S.A.	57,1
Rozgłoszenie Regionalne Polskiego Radia	19,8
AGORA	60,1
RMF FM	121,0
ESKI	75,0
Radio ZET	90,0
Inne	30,0
	453,0

Udziały we wpływach netto na reklamę w 2005 r.

Wśród stacji ogólnopolskich największe wpływy z reklam uzyskało Radio RMF FM (cennikowo 357,8 mln zł, wzrost o 7,6% w porównaniu z 2004 r.). Najwięcej wpływów z emisji reklam, na rynku rozgłośni ponadregionalnych, uzyskało Radio WaWa (cennikowo 17,2 mln zł, wzrost o 33,5%), a wśród lokalnych nadawców Radio Eska Warszawa (cennikowo 33 mln zł, wzrost o 52,1%).

Przeważająca część budżetów reklamowych lokowana jest w stacjach ogólnopolskich. W czterech głównych stacjach, czyli w RMF FM, Radiu ZET, Programie 1 i 3 Polskiego Radia zainwestowano 60% wartości radiowego rynku reklam, czyli prawie 270 mln zł. Pozostałe 40%, czyli około 185 mln wydano w sieciach radiowych i stacjach lokalnych.

Obserwując dynamikę wzrostu w 2005 r. oraz wzrost we wpływach z reklam z pozostałych mediów, należy sądzić, że 2006 r. będzie kolejnym rokiem wzrostowym. Rynekowi reklamy radiowej daleko jest do osiągnięcia maksymalnych limitów emisji reklam w godzinie programu, można więc spodziewać się większej liczby reklam. Duża część wpływów z reklam w 2006 r. przypadnie zapewne RMF FM i Radiu ZET, jednak coraz większą część udziałów we wpływach będą mieć sieci radiowe. Zwiastunem tego jest systematyczny wzrost udziałów w rynku sieci ESKA oraz rozbudowa sieci za pomocą Eski Rock. O nowego słuchacza będzie walczyć również Agora, która jest w trakcie budowy nowej sieci Roxy FM.

Prasa

2005 r. był kolejnym rokiem systematycznego wzrostu znaczenia prasy w całkowitych wydatkach reklamowych. Wzrost wydatków na reklamę w prasie w 2005 r. szacowany jest na poziomie 17,5 %.

Udział wydatków reklamy prasowej w wydatkach na reklamę ogółem wyniósł w 2005 r. nieco poniżej 33%. Rozpatrując sytuację całej prasy w podziale na dzienniki i magazyny, można zauważyć różnice w dynamice poszczególnych mediów. Kategoria „dzienniki” uzyskała 15,1% wzrost, zaś kategoria „magazyny” 9,3% wzrost.

Sektorami najważniejszymi dla prasy są: motoryzacja i transport (176,4 mln zł), sprzedaż (119 mln zł), higiena i pielęgnacja ciała (110 mln zł) oraz rozrywka, kultura, edukacja (106,7 mln zł).

Udział we wpływach z rynku reklamy zamieszczonej w dziennikach przedstawia się następująco: 35% Agora, 37% inne dzienniki ogólnopolskie, 28% dzienniki lokalne. W porównaniu z 2004 r. *Gazeta Wyborcza* straciła na rzecz *Faktu* i *Rzeczpospolitej*. Odnotowano również bardzo duży spadek przychodów z dzienników lokalnych z ponad 40 % w 2004 r. do 28% w 2005 r.

Prym we wpływach z reklam w tygodnikach wiodą tygodniki opinii – *Wprost*, *Polityka*, *Newsweek Polska*, wśród miesięczników prasa kobieca – *Claudia*, *Twój Styl* (mniejsze wpływy niż w 2004 r.), *Elle*, *Glamour*, *Olivia*.

20 największych reklamodawców zostawiło w prasie 880 mln złotych, co daje 30% wzrost wydatków. Główny powód to intensywność reklam Euro RTV AGD, Lidl Polska i Saturn Polska.

Nie rosną wydatki na promocję własnych tytułów. W 2005 r. wydano 658 mln złotych na wspieranie własnych tytułów. Najsilniej wspierane tytuły to *Gazeta Wyborcza*, *Nowy*

Dzień (ostatni numer tego dziennika ukazał się 23 lutego 2006 r.) i *Fakt*. Do promocji tytułów wykorzystywane są telewizja, reklama zewnętrzna oraz radio.

Internet

W Polsce mamy ponad 11 mln internautów (7 miejsce w Europie). Coraz więcej z nich korzysta z Internetu w domu (67,3%). Dynamika wzrostu użytkowników Internetu w pracy pozostaje na stałym poziomie od lat (22,3%). Coraz częściej domowi użytkownicy korzystają z szerokopasmowego, szybkiego dostępu (57,3%), rezygnując z łączenia się przez modem.

Wydarzeniami w 2005 r. było pojawienie się na rynku polskim dwóch międzynarodowych graczy – Google Polska i eBay Polska i przyjęcie pierwszego powszechnego standardu pomiaru Internetu.

Najczęściej odwiedzane strony to Onet.pl, Google, Wirtualna Polska. Przy oglądaniu tych stron internauci spędzają najwięcej czasu.

Wydatki na reklamę w Internecie w 2005 r. wzrosły w porównaniu z 2004 r. o 45-50% tj. do 140 mln zł. Ten poziom wpływów zapewnia Internetowi 2,3% udział w wydatkach na reklamę ogółem. Tym samym reklama internetowa stanowi większy udział niż kino, powoli zbliża się do wydatków reklamy zewnętrznej.

Największy wzrost wpływów z reklam prognozuje się w wydatkach na reklamę w wyszukiwarkach. Otwarcie polskiego biura firmy Google może być dowodem na to, że polski rynek ma w sobie potencjał, który warto obudzić.

Poprawa jakości połączenia z Internetem pozwala wydawcom na rozwój usług multimedialnych oferowanych użytkownikom w oparciu o materiały TV – iTVP, Lemontv.pl (o2.pl), Polsat (Interia.pl., Wirtualna Polska.), wiadomości TVN (Onet.pl).

Ciekawostką roku było wprowadzenie przez portal Gazeta.pl oferty reklamowej, w której dobór treści reklamy emitowanej użytkownikowi dokonywany jest w oparciu o analizę jego zachowań i poprzednich odwiedzin portalu.

Reklama zewnętrzna

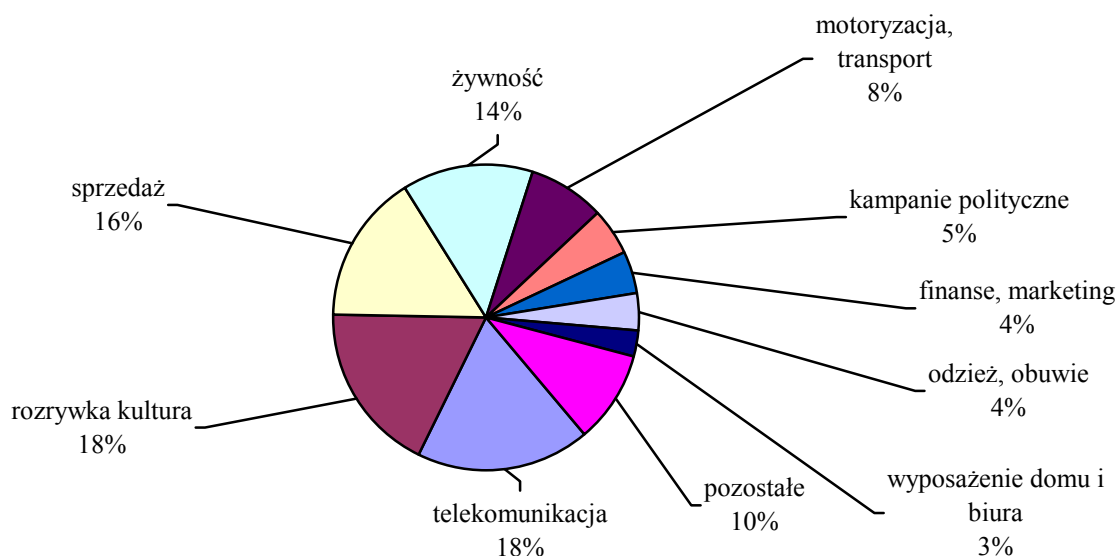
Firmy reklamy zewnętrznej w Polsce w 2005 roku zwiększyły swoje przychody do ponad 474 mln zł (to o 26% więcej niż rok wcześniej). Do przyczyn takiego wzrostu należy zaliczyć: wybory parlamentarne i prezydenckie, wzrost jakości sprzedaży, podwyższenie jakości nośników.

Wpływy z reklam wyborczych przyniosły 24 mln zł. W sierpniu i we wrześniu plakaty wyborcze zdominowały rynek i osiągnęły w nim blisko 14% udział (najwyższy w kategorii „reklamowanych produktów” w tym okresie).

Wydatki poszczególnych branż na reklamę zewnętrzną w 2004 roku (w zł)

telekomunikacja	86 769 558
rozrywka kultura	85 890 786
sprzedaż	75 691 537
żywność	65 084 751
motoryzacja, transport	38 300 762
kampanie polityczne	24 382 641
finanse, marketing	20 847 564
odzież, obuwie	17 950 486
wyposażenie domu i biura	12 688 852
środki osobistej pielęgnacji ciała	9 287 368
usługi	9 134 887
budownictwo	8 829 029
nieokreślony sektor	5 938 447
produkty zdrowotne leki	5 671 685
bezpłatne i autopromocja	2 784 744
domowe środki czystości	2 279 861
produkty dla zwierząt	1 650 665
przemysł	965 720
rolnictwo i ogrodnictwo	177 795
produkty dla dzieci	23 170

Udziały poszczególnych branż na reklamę zewnętrzną w 2004 r.

Na podstawie Izby Gospodarczej Reklamy Zewnętrznej

Podsumowanie

Z raportu Domu Mediowego Starlink wynika, że w 2006 r. polski rynek reklamowy wzrośnie o ponad 10 % i przekroczy wartość 5,5 mld zł. Nadal najszybciej będzie rozwijała się reklama w Internecie (ponad 52%), w radiu (11,3%), oraz reklama telewizyjna (10,5%). Siłą napędową rynku mają być między innymi sektor żywności, telekomunikacja, finanse i medycyna (parafarmaceutyki).

Prognozy dotyczące wpływów z rynku reklam w 2006 r. wskazują, że rynek ten nadal będzie wykazywał tendencję wzrostową. Przyczyni się do tego wciąż rosnąca koniunktura gospodarcza kraju, jak również szybki wzrost konsumpcji indywidualnej. Wydarzeniami, które mogą spowodować zwiększenie wpływów z reklamy, są wydarzenia sportowe – igrzyska zimowe w Turynie i mistrzostwa świata w piłce nożnej w Niemczech.

VI. MIĘDZYNARODOWY KONTEKST DZIAŁALNOŚCI KRAJOWEJ RADY RADIOFONII I TELEWIZJI

Zmiany w prawie wspólnotowym odnoszące się do sfery regulacji usług audiowizualnych

Zmiany przewidziane w projekcie nowelizacji dyrektywy „O telewizji bez granic”

Od ostatniej zmiany dyrektywy „O telewizji bez granic” w 1997 roku rynek audiowizualny przeszedł ogromne zmiany, wynikające przede wszystkim z upowszechnienia nowych technologii. Dotychczasowe ramy prawne przestają odpowiadać na wyzwania technologiczne, rynkowe i społeczne.

Przedstawiony 13 grudnia 2005 roku przez Komisję Europejską projekt zmiany dyrektywy „O telewizji bez granic” jest zwieńczeniem prowadzonego od dłuższego czasu procesu przeglądu obowiązującej dyrektywy. Proces ten rozpoczął się formalnie w 2003 roku wraz z przeprowadzeniem przez Komisję publicznych konsultacji w sprawie nowelizacji dyrektywy.

Przedstawiony przez Komisję Europejską projekt dyrektywy zmieniającej dyrektywę „O telewizji bez granic” przewiduje pewne zasadnicze zmiany w odniesieniu do dotychczas obowiązujących reguł. Wyrazem nowego podejścia zaprezentowanego przez Komisję jest wprowadzenie nowego tytułu dyrektywy - „O audiowizualnych usługach medialnych”.

Najbardziej istotne zmiany dotyczą znacznego rozszerzenia przedmiotowego zakresu dyrektywy z rozpowszechniania telewizyjnego na audiowizualne usługi medialne (zarówno linearne, jak i nielinearne tzn. na żądanie), a także zasad ustalania właściwości jurysdykcyjnej, wprowadzenia dwustopniowej regulacji zakładającej ustanowienie pewnych minimalnych reguł dla wszystkich medialnych usług audiowizualnych. Natomiast na drugim poziomie regulacji proponuje się - oprócz tych reguł ogólnych - sformułowanie bardziej szczegółowych reguł mających zastosowanie tylko do linearnych usług audiowizualnych.

Proponuje się także uwzględnić rozwiązania mające przeciwdziałać delokalizacji nadawców, wprowadzić prawo do krótkich relacji, dokonać istotnej liberalizacji reguł reklamowych, dopuścić stosowanie *product placement* oraz potwierdzić zasadę niezależności regulatorów audiowizualnych. Poniżej przybliżone zostaną informacje o głównych kierunkach zmian zawartych w projekcie dyrektywy.

- Zakres projektowanej dyrektywy

Komisja Europejska proponuje rozszerzenie zakresu usług objętych dyrektywą i objęcie jej zakresem kategorii usług określanych jako „audiowizualne usługi medialne”.

Projekt rozszerzając zakres dotychczasowej dyrektywy „O telewizji bez granic”, przewiduje zmianę jej tytułu; jej nowa skrócona nazwa to - dyrektywa „O audiowizualnych usługach medialnych”.

Zgodnie z definicją zamieszczoną w projekcie dyrektywy, audiowizualną usługą medialną jest usługa określona w art. 49 i 50 Traktatu WE, której głównym celem jest przekazywanie ruchomych obrazów z dźwiękiem lub bez dźwięku, w celu informowania, dostarczania rozrywki lub edukowania szerokiej publiczności za pośrednictwem sieci komunikacji elektronicznej w rozumieniu art. 2 (a) dyrektywy 2002/21/WE Parlamentu Europejskiego i Rady (dyrektywa w sprawie wspólnych ram regulacyjnych sieci i usług łączności elektronicznej tzw. dyrektywa ramowa).

W preambule projektu wskazano m.in. że definicja audiowizualnych usług medialnych wprowadzona w projekcie dyrektywy obejmuje wszystkie usługi audiowizualnych mediów masowych, zarówno linearnych, opartych o zaplanowany układ programu, jak i nielinearnych, dostępnych na życzenie użytkownika. Definicja ta nie obejmuje usług nieprzeznaczonych do przekazywania treści audiowizualnych, w których treści audiowizualne pojawiają się czysto incydentalnie w ramach tej usługi i nie są jej głównym celem. Przykładem takiej usługi jest strona internetowa zawierająca pewne elementy audiowizualne mające charakter pomocniczy. Definicja ta nie obejmuje elektronicznych redakcji dzienników i czasopism. Nie obejmuje także radia i transmisji dźwiękowych.

Na sposób odczytywania definicji audiowizualnej usługi medialnej ma także wpływ definicja świadczącego ją usługodawcy. Zgodnie z projektowaną dyrektywą jest nim osoba fizyczna lub prawna ponosząca odpowiedzialność redakcyjną za wybór treści audiowizualnych do audiowizualnej usługi medialnej i określająca sposób jej organizacji.

- Wprowadzenie dwustopniowej regulacji

Projekt bierze pod uwagę istotne różnice pomiędzy usługami linearnymi, w tym tradycyjną telewizją a usługami nielinearnymi, dostępnymi na życzenie. Konsekwencją tego jest zróżnicowanie obowiązków regulacyjnych nakładanych na obie kategorie usług.

Wszystkie audiowizualne usługi medialne objęte byłyby obowiązkami o charakterze minimalnym z zakresu:

- podstawowych wymagań dotyczących identyfikacji usługodawcy,
- ochrony małoletnich i godności ludzkiej,
- rozwiązań z zakresu promocji europejskich dzieł audiowizualnych,
- identyfikacji treści o charakterze handlowym i obowiązków o charakterze jakościowym wobec tych przekazów (jak np. zakaz reklamy określonych produktów i usług, obowiązki odnoszące się do reklamy kierowanej do małoletnich), ogólne wymagania dotyczące sponsoringu i *product placement*.

Usługi linearne natomiast podlegać będą bardziej szczegółowej regulacji, z uwagi na mniejszy stopień sfery wyboru i kontroli wykonywanej przez użytkownika, a także z uwagi na większy wpływ na opinię publiczną.

Proponowana dyrektywa w dalszym ciągu posługuje się pojęciem „telewizyjnego rozpowszechniania”, nadając mu jednak nowe, znacznie pojemniejsze znaczenie. Jego zakresem, w sposób wyraźny, objęto wszystkie linearne audiowizualne usługi medialne, których harmonogram określa usługodawca decydując o czasie transmisji danej audycji.

Do tak zdefiniowanego rozpowszechniania telewizyjnego znajdowałyby zastosowanie dodatkowe wymogi w zakresie m.in. promocji audiowizualnej twórczości europejskiej, prawa do odpowiedzi czy też ilościowych ograniczeń reklamy.

Należy wskazać, iż nowego znaczenia nabierze także termin „nadawca”, który zgodnie z projektem odnosiłby się do usługodawcy oferującego linearną medialną usługę audiowizualną.

Należy także podkreślić, iż projekt nie łączy objęcia audiowizualnych usług medialnych zakresem dyrektywy z koniecznością wprowadzania zezwoleń administracyjnych na świadczenie takich usług.

- **Jurysdykcja**

Projektowana dyrektywa pozostawia w mocy system określania jurysdykcji oparty na szeregu, kaskadowo stosowanych kombinacji kryteriów.

Jednocześnie projekt wprowadza pewne zmiany w regułach określania właściwości jurysdykcyjnej.

Warto odnotować, że w związku z proponowaną zmianą zakresu obowiązującej dyrektywy „O telewizji bez granic”, proponuje się, aby reguły określania właściwości jurysdykcyjnej były stosowane do szerszej kategorii podmiotów niż ma to miejsca obecnie, a mianowicie do usługodawców (dostarczycieli) szeroko pojmowanych audiowizualnych usług medialnych.

Tak więc, w proponowanym ujęciu zasady jurysdykcyjne będą stosowane zarówno do usługodawców usług linearnych, jak i usług na życzenie.

Podstawowe kryteria jurysdykcyjne nie ulegną zasadniczym zmianom, zostaną jedynie dostosowane do nowej koncepcji zakresu dyrektywy. Podstawowe kryteria to:

- miejsce siedziby usługodawcy (dostarczyciela) audiowizualnej usługi medialnej,
- miejsce gdzie podejmowane są decyzje redakcyjne o audiowizualnej usłudze medialnej,
- miejsce, w którym działa znaczna część pracowników zaangażowanych w prowadzenie działalności związanej z audiowizualną usługą medialną,
- miejsce, w którym usługodawca po raz pierwszy rozpoczął działalność zgodnie z przepisami prawa danego państwa członkowskiego.

Ponadto, w celu uproszczenia zasad określania właściwości jurysdykcyjnej zmieniono kolejność uzupełniających kryteriów zawartych w dotychczasowym art. 2 ust. 4 dyrektywy.

Warto, zaznaczyć, że również zasada swobody i retransmisji, określona w art. 2a dyrektywy zostaje rozszerzona na wszystkie audiowizualne usługi medialne, zarówno te linearne, jak i te dostępne na życzenie.

- **Procedury przeciwdziałania delokalizacji**

W pewnym uproszczeniu można powiedzieć, że delokalizacją określa się zjawisko polegające na wyborze przez tradycyjnie pojmowanego nadawcę jurysdykcji określonego państwa w celu ominięcia prawa państwa, do którego widowni w całości lub w większości kieruje swój program.

Komisja w pewnym stopniu uwzględniła w projekcie dyrektywy rozwiązania mające służyć przeciwdziałaniu przez nadawców nadużywaniu praw wynikających z ustanowionej w dyrektywie swobody odbioru i retransmisji. Zgodnie z projektowanymi zapisami, państwo członkowskie może, w celu zapobiegania nadużyciu lub nieuczciwemu postępowaniu, podjąć

środki przeciwko usługodawcy audiowizualnej usługi medialnej ustanowionym w innym państwie członkowskim, jeśli kieruje on całość lub większość swojej działalności na terytorium tego pierwszego państwa.

Wprowadzone zmiany określają kilkustopniową procedurę, która znajduje zastosowanie przy wprowadzaniu takich środków; aby państwo członkowskie mogło je wprowadzić muszą być spełnione następujące warunki:

- państwo, w którego jurysdykcji pozostaje usługodawca świadczący daną medialną usługę audiowizualną pomimo prośby państwa odbierającego nie podjęło stosownych środków wobec danego usługodawcy;
- państwo odbierające notyfikowało Komisji Europejskiej i temu państwu członkowskiemu intencję wprowadzenia stosownych środków,
- Komisja Europejska uznała, iż te środki są zgodne z prawem wspólnotowym.

Należy podkreślić, iż opisana procedura dotyczy wszystkich audiowizualnych usług medialnych, a więc zarówno linearnych, jak i nielinearnych.

- Wspólne reguły dla wszystkich audiowizualnych usług medialnych

Projekt proponuje dwupoziomą regulację medialnych usług audiowizualnych. Pierwszy poziom regulacji dotyczyłby wszystkich audiowizualnych usług medialnych i stanowi katalog standardów minimalnych, ukierunkowanych na zagwarantowanie ochrony konsumenta, ochrony małoletnich i poszanowania godności ludzkiej, a także na realizację celów polityki kulturalnej Wspólnoty poprzez promocję europejskiej produkcji audiowizualnej.

Część przepisów rozdziału II „Postanowienia ogólne” w redakcji proponowanej w projekcie nowelizacji rozszerza na wszystkie usługi audiowizualne usługi medialne już istniejące zasady, część natomiast stanowi nowe rozwiązania. Reguły zawierające minimalne wymogi jakościowe odnoszące się do wszystkich usług objętych dyrektywą zawarte zostały we wprowadzonych projektem dyrektywy artykułach 3c – 3h.

Audiowizualne usługi medialne objęte byłyby obowiązkami o charakterze minimalnym z zakresu:

- podstawowych wymagań dotyczących identyfikacji usługodawcy,
  - ochrony małoletnich i godności ludzkiej,
  - promocji europejskich dzieł audiowizualnych,
  - identyfikacji treści o charakterze handlowym,
  - obowiązków o charakterze jakościowym wobec treści o charakterze handlowym, a także ogólnych wymagań dotyczących sponsorowania i *product placement*.
- Liberalizacja przepisów dotyczących reklamy

Oprócz wskazanych powyżej wymogów identyfikacyjnych i minimalnych wymagań jakościowych wobec audiowizualnych przekazów handlowych i sponsoringu – mających zastosowanie wobec wszystkich audiowizualnych usług medialnych, projekt obejmuje linearne usługi uzupełniającą regulacją – w zakresie tzw. wymogów ilościowych, odnoszących się do takich kwestii jak limity czasu nadawania reklamy i telesprzedaży, czy zasady przerywania audycji reklamami.

W porównaniu do dotychczasowych regulacji zawartych w dyrektywie „O telewizji bez granic” projektowana dyrektywa proponuje daleko idące zmiany w przepisach dotyczących reklamy w usługach linearnych.

Do projektu nie przeniesiono przyjętej na gruncie obecnie obowiązującej dyrektywy generalnej zasady, iż spoty reklamowe powinny być umieszczane pomiędzy audycjami (por. art. 11 projektowanej i obowiązującej dyrektywy).

Liberalizacji ulega również ogólna zasada nadawania reklam w blokach, wskazująca, że nadawanie pojedynczych spotów reklamowych stanowić może jedynie wyjątek. Proponuje się, aby pojedyncze spoty reklamowe mogły być nadawane bez tego ograniczenia w audycjach sportowych (por. art. 10 ust. 2 projektowanej i obowiązującej dyrektywy).

Liberalizując zasady przerywania audycji reklamami projekt przewiduje zniesienie obecnie obowiązującej zasady, iż pomiędzy przerwami reklamowymi powinno być co najmniej 20 minut przerwy.

Projektowana dyrektywa w istotny sposób zmienia również funkcjonujące szczególne wymogi dotyczące przerywania reklamami filmów telewizyjnych lub kinematograficznych, programów dla dzieci oraz programów informacyjnych.

Projekt przewiduje, że filmy telewizyjne (z wyjątkiem serii, seriali, lekkich programów rozrywkowych i audycji dokumentalnych), filmy kinematograficzne, programy dla dzieci oraz programy informacyjne - zgodnie z brzmieniem art. 11 w kształcie ustalonym projektowaną dyrektywą - będą mogły być przerywane reklamami lub telesprzedazą raz w każdym okresie 35 minut.

Projekt utrzymuje zasadę, zakazującą przerywania reklamami transmisji z uroczystości religijnych. Jednakże nie zachowano ograniczenia przerwami reklamowymi innych audycji religijnych. Obecnie takie audycje mogą być przerywane reklamą tylko jeżeli ich planowany czas trwania wynosi co najmniej 30 minut. Zasada ta nie została przeniesiona do projektowanej dyrektywy.

Inne rodzaje audycji będą mogły być przerywane reklamą bez dodatkowych ograniczeń, poza tymi wynikającymi z godzinowego limitu czasu, jaki może być przeznaczony na reklamę i telesprzedaz oraz z ogólnej zasady poszanowania integralności audycji i praw podmiotów uprawnionych.

Zgodnie ze zmianami projektowanymi w art. 11, znosi się również zasadę, iż w audycjach złożonych z niezależnych, autonomicznych części, a także w audycjach sportowych lub innych audycjach o podobnej strukturze zawierających przerwy, reklamy i telesprzedaz mogą być nadawane wyłącznie między poszczególnymi częściami takich audycji lub w przerwach.

W odniesieniu do limitów czasu nadawania reklamy i telesprzedazy, projektowana dyrektywa przewiduje zniesienie dziennego limitu czasu nadawania reklamy i telesprzedazy, przy utrzymaniu godzinowego limitu – reklama i telesprzedaz mogą stanowić nie więcej niż 20% czasu nadawania w danej godzinie zegarowej (art. 18 projektowanej dyrektywy).

Ograniczenie godzinowego czasu nadawania reklamy i telesprzedazy nie będzie odnosiło się do komunikatów rozpowszechnianych przez danego nadawcę telewizyjnego dotyczących jego audycji i produktów dodatkowych, związanych bezpośrednio z tymi audycjami ani do ogłoszeń sponsorskich (*sponsorship announcements*), ani do *product placement*.

- Prawo do krótkich relacji z wydarzeń budzących społeczne zainteresowanie

W celu ochrony interesów widzów w zakresie prawa do informacji, jak również dla promowania pluralizmu źródeł informacji, w projektowanej dyrektywie wprowadzono prawo do krótkich relacji z wydarzeń budzących duże społeczne zainteresowanie. W związku z proponowaną szeroką definicją nadawcy, rozwiązanie to będzie miało zastosowanie do linearnych usług audiowizualnych.

Państwa członkowskie miałyby zapewnić dla celów przygotowywania krótkich relacji do serwisów informacyjnych (*short news reports*), iż nadawcy pozostający w jurysdykcji innych państw członkowskich nie będą pozbawieni dostępu, na godziwych, uzasadnionych i niedyskryminacyjnych warunkach, do wydarzeń o dużym znaczeniu dla społeczeństwa, transmitowanych przez nadawców pozostających pod ich jurysdykcją.

Krótkie relacje przeznaczone do serwisów informacyjnych (*short news reports*) będą mogły być realizowane przez nadawców w oparciu o transmitowany sygnał, co najmniej z zachowaniem wskazania źródła informacji.

Z zapisów preambuły wynika, że ograniczenie w interesie publicznym praw wyłącznych nie może być rozumiane zbyt szeroko; krótkie relacje mogą być realizowane dla celów serwisów informacyjnych, na słusznych, rozsądnych i niedyskryminacyjnych warunkach, przy poszanowaniu praw wyłącznych. Warunki te powinny być ogłoszone z odpowiednim wyprzedzeniem przed danym wydarzeniem. Zasadniczo czas takich krótkich relacji nie powinien przekraczać 90 sekund.

- Niezależność regulatora

W projekcie dyrektywy dostrzegając rolę niezależnych organów regulujących w zakresie właściwej implementacji zasad określonych w dyrektywie, a w szczególności monitorowania odpowiedniego wykonywania wynikających z niej obowiązków, zaakcentowano znaczenie niezależności takich organów, zarówno od rządu danego państwa członkowskiego, jak również od uczestników rynku medialnego (recital 47 preambuły).

Projekt dyrektywy w art. 23b nakłada na państwa członkowskie obowiązek zapewnienia niezależności krajowych organów regulacyjnych oraz zapewnienia tego, by wykonywały one swoje kompetencje w sposób bezstronny i przejrzysty. Przepis ten odnosi się również do wymiany informacji koniecznych dla stosowania zapisów dyrektywy pomiędzy tymi organami a Komisją Europejską.

- Uwagi końcowe

Prace nad wspomnianym projektem będą prowadzone według tzw. procedury współdecydowania, co oznacza, że będą toczyły się w Radzie Unii Europejskiej i Parlamencie Europejskim. Trudno obecnie przewidzieć termin zakończenia tej złożonej procedury legislacyjnej, a przedstawiona propozycja nie zawiera harmonogramu prac i nie precyzuje daty transpozycji przez państwa członkowskie, wskazując jedynie, iż w dyrektywie przewidziany będzie okres przejściowy. Biorąc pod uwagę złożoność przedmiotowej materii można jednak przyjąć, iż będzie to proces rozłożony w dłuższym okresie czasu.

Dyrektywa o usługach na Rynku Wewnętrznym

Projekt dyrektywy o usługach na Rynku Wewnętrznym [2004/0001 (COD)], przedstawiony przez Komisję Europejską w marcu 2004 roku, jest mającą horyzontalny charakter inicjatywą, której celem jest ułatwienie swobodnego przepływu usług w ramach

wspólnego rynku. Ponieważ projekt ten obejmuje również usługi audiowizualne ma on istotne znaczenie dla sfery usług radiowo-telewizyjnych.

Projekt dyrektywy dotyka dwóch zasadniczych swobód wspólnotowych: swobody świadczenia usług oraz swobody zakładania przedsiębiorstw. W zakresie swobody świadczenia usług wprowadza on, podobnie jak dyrektywa „O telewizji bez granic”, zasadę państwa pochodzenia co oznacza w uproszczeniu, iż dany usługodawca polega jedynie przepisom państwa członkowskiego, w którym został ustanowiony. Natomiast przepisy dotyczące swobody zakładania przedsiębiorstw mają na celu głównie eliminację barier wynikających ze skomplikowanych procedur administracyjnych i systemów zezwoleń.

Rozwiązania przyjęte w projekcie będą miały wpływ na regulację usług audiowizualnych m.in. w następującym zakresie: zasad stosowanych do systemów zezwoleń, stosunku projektowanej dyrektywy do zapisów dyrektywy „O telewizji bez granic”, uproszczenia procedur administracyjnych.

Proponowana inicjatywa wzbudziła wśród państw członkowskich szereg wątpliwości związanych z objęciem nią usług audiowizualnych. Pierwotny projekt przedstawiony przez Komisję nie określał w sposób dostatecznie jasny kwestii wzajemnego stosunku projektowanej dyrektywy i dyrektywy „O telewizji bez granic”, która stanowi wspólnotową regulację sektorową dla usług rozpowszechniania telewizyjnego.

W szczególności wątpliwości te dotyczyły różnic w podejściu do zasady państwa pochodzenia w obu tych aktach prawnych, w tym możliwości dalszego stosowania zasad określania państwa pochodzenia nadawcy wprowadzonych w dyrektywie „O telewizji bez granic”, jak również wpływu przyjęcia projektowanej dyrektywy na proces rewizji dyrektywy „O telewizji bez granic”. Niejasności te zostały wyjaśnione dopiero na etapie prac w Grupie Roboczej ds. Konkurencyjności i Wzrostu, działającej w strukturze Rady Unii Europejskiej.

Natomiast zapisy projektowanej dyrektywy w zakresie reguł dotyczących udzielania zezwoleń dotyczą tak istotnego elementu prowadzenia krajowej polityki audiowizualnej jak polityka koncesyjna. Wymogi dotyczące zezwoleń zawarte w projekcie, dotyczące m.in. czasu trwania zezwoleń czy rekoncesjonowania, mogłyby prowadzić do ograniczenia swobody państw członkowskich w określaniu zasad udzielania zezwoleń w dziedzinie usług audiowizualnych.

Projektowana dyrektywa wprowadza również wymagania w zakresie kryteriów udzielania zezwoleń, które powinny być niedyskryminacyjne, obiektywnie uzasadnione nadrzędnym interesem publicznym, proporcjonalne do powyższego celu związanego z interesem publicznym, jasne, obiektywne i podane z wyprzedzeniem do publicznej wiadomości. Ograniczenia dotyczące zezwoleń nie pozwalają na preferencje dla koncesjonariuszy w ramach procedury rekoncesjonowania.

Projekt zobowiązuje państwa członkowskie do przedstawienia uzasadnienia istniejących systemów zezwoleń występujących w ich prawodawstwie w dziedzinach objętych zakresem dyrektywy i poddania ich przeglądowi.

Dążąc do likwidacji nadmiernych barier w przepływie usług, projekt zawiera również celowe rozwiązania w zakresie uproszczenia procedur administracyjnych, w tym ustanowienia pojedynczych punktów kontaktowych oraz wprowadzenia procedur elektronicznych.

Przedstawiony jako rezultat prac Grupy Roboczej ds. Konkurencyjności i Wzrostu, zmodyfikowany tekst projektu dyrektywy pod koniec maja 2005 roku, eliminuje część wątpliwości związanych z objęciem tym aktem prawnym usług audiowizualnych m.in. poprzez dokładniejsze wyjaśnienie stosunku projektowanej dyrektywy do dyrektywy „O

telewizji bez granic”. Zgodnie z nowym brzmieniem jego zapisów projektowana dyrektywa o usługach na rynku wewnętrznym wskazuje, iż dyrektywa o usługach będzie miała jedynie charakter uzupełniający w stosunku do innych aktów prawa wspólnotowego. Potwierdza on również, iż pełne zastosowanie znajdują zasady określania jurysdykcji nad nadawcami ustanowione w dyrektywie „O telewizji bez granic”, a przyjęcie projektu nie będzie naruszało możliwości przyszłych zmian dyrektywy „O telewizji bez granic”. Nowy skonsolidowany tekst, wskazuje również, iż cele krajowej polityki kulturalnej, w tym audiowizualnej mogą uzasadniać istnienie krajowych systemów zezwoleń. Kierunek ten kontynuuje skonsolidowany projekt uwzględniający prace prowadzone pod kierownictwem Prezydencji Brytyjskiej.

Prace nad wymienionym projektem toczą się na forum wspólnotowym w ramach tzw. procedury współdecydowania równoległe w Parlamencie Europejskim i w Radzie Unii Europejskiej.

Prace w Radzie UE, były prowadzone głównie w ramach Grupy Roboczej ds. Konkurencyjności i Wzrostu, gdzie przedstawiciele państw członkowskich prowadzili dyskusję nad poszczególnymi zapisami. Pod koniec maja 2005 roku zaprezentowano nowy tekst dyrektywy uwzględniający propozycje zmian zaproponowane podczas Prezydencji Luksemburskiej, a w grudniu 2005 roku przedstawiono tekst podsumowujący prace Prezydencji Brytyjskiej.

Natomiast podsumowaniem prac Parlamentu Europejskiego było przyjęcie w dniu 22 listopada 2005 roku przez Komisję ds. rynku wewnętrznego i ochrony konsumentów Parlamentu Europejskiego raportu dotyczącego projektu dyrektywy o usługach na Rynku Wewnętrznym, zawierającego szereg kluczowych zmian względem propozycji Komisji. Raport ten zawiera m.in. postulat wyłączenia usług audiowizualnych z zakresu projektowanej dyrektywy.

W toku prac nad projektem przedstawiciele szeregu państw członkowskich wskazując na szczególny charakter usług audiowizualnych i wątpliwości związane z objęciem ich projektem dyrektywy wskazywali, iż powinny one być wyłączone z zakresu projektowanej regulacji. Te przedstawione stanowiska i specyfika usług audiowizualnych mogą stworzyć grunt dla uwzględnienia, w ramach prac na forum wspólnotowym, postulatu wyłączenia usług audiowizualnych z zakresu projektowanej regulacji. Przemawia za tym również trwający proces nowelizacji dyrektywy „O telewizji bez granic”, który będzie prowadził prawdopodobnie do rozszerzenia zakresu usług objętych sektorową regulacją wspólnotową.

Realizacja polityki audiowizualnej w instytucjonalnych ramach Rady Europy

Komitet Zarządzający ds. mediów i nowych usług komunikacyjnych (CDMC)

Komitet działał dotychczas pod nazwą Komitetu Zarządzającego ds. Środków Masowego Przekazu (CDMM). Zmiana nazwy nastąpiła wskutek decyzji VII Konferencji Ministerialnej nt. polityki w dziedzinie mediów masowych (Kijów, marzec 2005 roku), celem rozszerzenia zakresu działania komitetu i objęcia nim także nowych technologii.

Komitet, w którego pracach uczestniczą przedstawiciele wszystkich krajów członkowskich RE, dąży do rozwoju współpracy między krajami członkowskimi w dziedzinie polityki medialnej służącej wolności słowa i mediów oraz prawom człowieka. Komitet powołuje ciała podległe (komitety ekspertów, grupy specjalistów, panele doradcze itp.) w celu realizowania konkretnych przedsięwzięć lub analizy tematów uznanych za ważne dla

realizacji celów organizacji i nadzoruje ich działalność. Komitet zatwierdza wszystkie dokumenty (projekty rekomendacji, deklaracji, konwencji itp.) przygotowywane przez te ciała i przedkładane Komitetowi Ministrów RE.

W 2005 roku Komitet odbył dwa posiedzenia. Pracami Komitetu kieruje Biuro w składzie określonym przez wybory odbyte podczas drugiego posiedzenia w 2005 roku: Karol Jakubowicz (Polska) – przewodniczący; Matthias Traimer (Austria) – wiceprzewodniczący; Delia Mucica (Rumunia); Bissera Zankowa (Bułgaria); Eric Franssen (Belgia); Pernile Rabek (Dania); Vesna Poposka (Macedonia).

Pod auspicjami Komitetu działały w 2005 roku cztery grupy specjalistów: ds. praw człowieka w społeczeństwie informacyjnym; ds. swobody wypowiedzi i informacji w czasach kryzysu; ds. różnorodności mediów; ds. publicznej radiofonii i telewizji w społeczeństwie informacyjnym. Zadaniem grup specjalistów jest przygotowywanie projektów dokumentów, które następnie Komitet przedstawia do zatwierdzenia przez Komitet Ministrów RE.

Mandat, kierunki i metody pracy CDMC

Mandat CDMC wygasł z końcem 2005 roku. W związku z tym, Komitet przyjął projekt nowego mandatu i przekazał go do Komitetu Ministrów RE do zatwierdzenia.

Zgodnie z projektem, zadania Komitetu to m.in.:

- Rozwijać współpracę paneuropejską w dziedzinie mediów i nowych usług komunikacyjnych w celu ochrony, promocji i ułatwienia realizacji praw człowieka i podstawowych swobód, w tym zwłaszcza swobody wypowiedzi i informacji w pluralistycznym społeczeństwie demokratycznym, a także swobodny przepływ informacji i idei przez granice, a także w celu promowania rozwoju różnorodnych niezależnych środków publicznego komunikowania, odzwierciedlających szeroki wachlarz opinii i kultur;
- W tym celu, wypracowywać na szczeblu paneuropejskim skoordynowaną politykę i regulacje prawne, zwłaszcza w odniesieniu do roli mediów w czasie kryzysu, pluralizmu mediów i różnorodności kulturowej, spójności społecznej, zwalczania wykluczenia cyfrowego i szerzenia propedeutyki mediów, w tym również mediów publicznych, a także podejmować sprawy związane z funkcjonowaniem środków publicznego komunikowania w Społeczeństwie Informacyjnym oraz ich wpływ na prawa człowieka i wartości demokratyczne;
- W pracach tych, Komitet ma uwzględniać zmiany w zakresie technologii, prawa, polityki i gospodarki w odniesieniu do środków publicznego komunikowania, ich funkcjonowania i systemów zarządzania w kontekście globalizacji i ewolucji usług komunikacyjnych w Społeczeństwie Informacyjnym;
- Monitorować realizację przez państwa członkowskie deklaracji i rekomendacji przygotowanych przez sam Komitet w celu, jeżeli istnieje taka potrzeba, proponowania dalszych działań;
- Wykorzystywać wyniki monitoringu Komitetu Ministrów w zakresie swobody wypowiedzi i informacji, na podstawie decyzji Komitetu Ministrów;
- Zwracać uwagę Komitetu Ministrów i Sekretarza Generalnego na przypadki gwałcenia swobody wypowiedzi i informacji;
- Przygotowywać Europejskie Konferencje Ministerialne nt. mediów i nowych usług komunikacyjnych.

CDMC działa w ramach własnego mandatu, ale również na podstawie dokumentów przyjętych przez ciała określające politykę Rady Europy, w tym przez VII Konferencję Ministerialną nt. polityki w dziedzinie mediów masowych (marzec 2005 roku) oraz przez III spotkanie szefów państw i rządów Rady Europy (Warszawa, 16 - 17 maja 2005).

Komitet dokonał przeglądu dokumentów przyjętych przez te ciała i wziął je pod uwagę przy planowaniu swych prac, stwierdzając, że mieszczą się one w głównym nurcie działalności RE. W tym kontekście omówiono też współpracę z OBWE, której dotyczy wspólna deklaracja obu organizacji przyjęta podczas szczytu w Warszawie. Przedstawiciel OBWE zadeklarował wolę rozwoju istniejącej już współpracy, wskazując na wspólne zainteresowania i cele obu organizacji (np. sprawa zniesławienia czy wolności wypowiedzi w nowych technologiach).

Komitet zapoznał się też z działalnością multidyscyplinarnej grupy ekspertów ad hoc ds. społeczeństwa informacyjnego, która stworzyła projekt Deklaracji Komitetu Ministrów nt. praw człowieka i rządów prawa w społeczeństwie informacyjnym. Deklaracja ta, po przyjęciu przez Komitet Ministrów, została przedstawiona podczas konferencji szefów państw i rządów RE w Warszawie a także podczas drugiej fazy Światowego Szczytu nt. Społeczeństwa Informacyjnego w Tunisie (listopad 2005 roku). Deklaracja ta wyznacza również kierunki pracy Komitetu.

Komitet wyraził wolę podjęcia stałej i intensywnej współpracy z organizacjami pozarządowymi i podkreślił jej znaczenie. Organizacje pozarządowe mogą zarówno przenosić informację o pracach i standardach wypracowywanych przez Radę Europy, jak i naciskać na rządy, które ich nie przestrzegają. CDMC wystąpi do Komitetu Ministrów o przyznanie Konferencji Organizacji Pozarządowych statusu uczestnika jego prac; organizacje te wezmą udział w pracach grup specjalistów.

Omawiając metody pracy CDMC, przyjęto ogólną zasadę, że jakkolwiek podstawowym celem pozostaje uzyskiwanie jednogłośniego poparcia dla podejmowanych decyzji czy przyjmowanych tekstów, w sytuacji, gdy sprzeciw zgłasza zdecydowana mniejszość krajów dopuszczalne będzie podejmowanie decyzji w drodze głosowania.

W celu zapewnienia maksymalnej przejrzystości pracy Komitetu, przyjęto zasady klasyfikacji i publikacji jego dokumentów. Natychmiastowej publikacji na stronach internetowych RE podlegają porządki obrad i sprawozdania z posiedzeń Komitetu i jego Biura, jak również mandaty i plany pracy Komitetu i ciał mu podległych oraz raporty i opracowania konsultantów przygotowane dla Komitetu oraz ciał mu podległych.

Europejska Konwencja o Telewizji Ponadgranicznej

Komitet został poinformowany o działalności Stałego Komitetu ds. Telewizji Ponadgranicznej związanej z przeglądem przepisów konwencji i przygotowaniem do jej nowelizacji, równoległe z przygotowywaną nowelizacją dyrektywy unijnej „O telewizji bez granic”.

Celem przyjęcia konwencji było objęcie możliwie największej liczby krajów zasadami telewizji ponadgranicznej określonymi pod koniec lat osiemdziesiątych jednocześnie przez EWG i Radę Europy. Konwencję ratyfikowało 30 państw członkowskich RE (na ogólną liczbę 46), jednak ze względu na fakt rozszerzenia UE oraz na to, że państwa członkowskie UE regulują stosunki między sobą w zakresie telewizji ponadgranicznej na podstawie dyrektywy, liczba państw, które stosują wyłącznie konwencję w relacjach wzajemnych wynosi 11 (Albania, Bośnia i Hercegowina, Bułgaria, Chorwacja, Macedonia, Mołdawia,

Rumunia, San Marino, Szwajcaria, Turcja i Watykan). Tym samym, nie został w pełni osiągnięty pierwotny cel przyjmowania konwencji.

Komisja Europejska wyraziła stanowisko, że w świetle rozszerzenia UE podstawowy cel konwencji stracił na aktualności i mogłaby ona nieść wartość dodaną, gdyby regulowała inne sprawy z zakresu ochrony praw człowieka, zamiast dublować przepisy dyrektywy.

W tym kontekście komitet podjął dyskusję nad przyszłością konwencji, rozpatrując cztery teoretyczne warianty tej przyszłości:

1. Stworzenie nowej konwencji, regulującej inne sprawy niż dotychczas (Komisja Europejska sugeruje takie tematy, jak: media publiczne, pluralizm mediów; rola niezależnych organów regulacyjnych);
2. Nowelizacja konwencji zachowująca podstawową zgodność z zakresem i przepisami nowej dyrektywy, jednak wprowadzająca także nowe regulacje z zakresu praw człowieka;
3. Nowelizacja konwencji zachowująca podstawową zgodność z zakresem i przepisami nowej dyrektywy;
4. Rezygnacja z konwencji.

W efekcie dyskusji postanowiono przyjąć wariant 2, po to, by zachować te elementy konwencji, które już dzisiaj odróżniają ją od dyrektywy oraz mieć możliwość wprowadzenia nowych regulacji, jeżeli zostaną zaproponowane i przyjęte. Podkreślono jednocześnie, że zachowanie zgodności z dyrektywą musi być podstawową wytyczną prac nad nową konwencją.

W dyskusji wskazano, że praca nad nowelizacją konwencji musi następować równolegle z nowelizacją dyrektywy, po to, by zminimalizować okres między uchwaleniem nowej dyrektywy i konwencji. Równoległe funkcjonowanie zmienionej dyrektywy i nie znowelizowanej konwencji tworzyłoby bowiem kłopotliwą sytuację dla krajów, które są stronami konwencji i członkami UE.

Podkreślono również konieczność podjęcia starań na rzecz uzyskania ratyfikacji konwencji przez wszystkie kraje członkowskie RE, jak również inne kraje, zwłaszcza kraje śródziemnomorskie.

Analiza zgodności ustawodawstwa krajowego państw członkowskich RE nt. zniesławienia z orzecznictwem Europejskiego Trybunału Praw Człowieka; dekryminalizacja zniesławienia

Zadanie to zostało zlecone komitetowi przez Komitet Ministrów jako efekt przeprowadzonego monitoringu przestrzegania w krajach członkowskich standardów wolności słowa i informacji.

Sekretariat przygotował zestawienie przepisów prawa w tej kwestii obowiązujących w państwach członkowskich, jak również orzecznictwa Europejskiego Trybunału Praw Człowieka oraz działań organizacji międzynarodowych w tym zakresie (w przeważającej większości zmierzających do dekryminalizacji zniesławienia).

Dodatkowo zorganizowano dwa przesłuchania ekspertów. Stwierdzili oni, że Trybunał uznaje kary więzienia za działalność dziennikarską, w tym w zakresie zniesławienia, za niezgodne z art. 10 Europejskiej Konwencji Praw Człowieka. W tym kontekście stwierdzili, że utrzymywanie tej kary w ustawodawstwie i kodeksach karnych państw członkowskich mija się z celem, gdyż Trybunał nie akceptuje wymierzania takich kar. Ich zdaniem, swoboda wypowiedzi i informacji wymaga dekryminalizacji zniesławienia (z wyjątkiem szczególnie

poważnych przypadków o znaczeniu ogólnospołecznym, takich jak nawoływanie do nienawiści rasowej czy innej oraz podlegania do gwałtu, czyli zachowań niekiedy utożsamianych z niesławieniem).

Przedstawione też zostały doświadczenia trzech krajów (Bośni i Hercegowiny, Gruzji i Ukrainy), gdzie dokonano dekryminalizacji zniesławienia.

Po dogłębnej dyskusji na ten temat i rozpatrzeniu projektu odpowiedzi, Komitet postanowił przygotować nowy projekt, składający się z dwóch części:

- Rozdziału omawiającego orzecznictwo Europejskiego Trybunału Praw Człowieka i dokonującego ogólnej oceny zgodności przepisów krajów członkowskich z tym orzecznictwem oraz rekomendującego działania RE na rzecz zapewnienia zgodności prawa krajowego z orzecznictwem Trybunału;
- Rozdziału dotyczącego dekryminalizacji i przedstawiającego różne opinie krajów członkowskich w tej sprawie. W wielu krajach nie ma intencji likwidacji przepisów kodeksu karnego w kwestii zniesławienia (tj. „dekryminalizacji” zniesławienia); dlatego istotne jest przedstawienie tych różnic i wyjaśnienie ich powodów.

Europejska Konwencja o prawnej ochronie systemów opartych na dostępie warunkowym

Konwencja została ratyfikowana przez 6 krajów (Bułgaria, Cypr, Holandia, Mołdawia, Rumunia i Szwajcaria) oraz podpisana przez kolejne 4 kraje (Francja, Luksemburg, Norwegia i Rosja). W trakcie dyskusji nt. możliwości podniesienia liczby Państw-Stron konwencji okazało się, że niektóre państwa członkowskie UE uważają, że nie mają zdolności prawnej samodzielnego przystąpienia do konwencji i powinna to uczynić UE jako organizacja, natomiast inne państwa członkowskie nie widziały problemu i przystąpiły do konwencji.

Przedstawicielka Holandii wskazała, że jej kraj ma trudności ze stosowaniem konwencji. Również przedstawicielka Bułgarii potwierdziła, że konwencja nie ma zastosowania praktycznego. Niemniej kilka krajów przygotowuje się do ratyfikacji konwencji.

Prace komitetów i grup ekspertów Rady Europy

Grupa specjalistów ds. swobody wypowiedzi i informacji w czasach kryzysu (MM-S-IC)

Grupa zorganizowała konferencję „Ochrona swobody wypowiedzi i prawa do informacji: media w czasie kryzysu”.

Grupa specjalistów ds. praw człowieka w społeczeństwie informacyjnym (MM-S-IS)

Grupie zostało przedstawione opracowanie eksperckie nt. definicji szkodliwych treści Internetu, które powinny być zwalczane. Grupa zorganizowała europejskie forum nt. „Prawa człowieka w społeczeństwie informacyjnym: odpowiedzialne postępowanie głównych jego uczestników”. Grupa dokonała aktualizacji podręcznika RE nt. propedeutyki Internetu.

Grupa Specjalistów do spraw różnorodności mediów (MM-S-MD)

Zakres działania Grupy Specjalistów ds. Różnorodności Mediów (MM-S-MD) został określony przez Komitet Zarządzający do spraw Mediów (CDMM) podczas posiedzenia w dniach 2-5 listopada 2004 a następnie zatwierdzony przez Komitet Ministrów Rady Europy. Przed grupą postawione zostały następujące zadania:

- Monitorowanie, we współpracy z Europejskim Obserwatorium Audiowizualnym, rozwoju koncentracji mediów w Europie, ze szczególnym uwzględnieniem poziomu ponadnarodowego, badanie jej wpływu na wolność wypowiedzi i informacji oraz sugerowanie inicjatyw mających na celu ochronę pluralizmu w mediach.
- Badanie wpływu koncentracji mediów na różnorodność kulturową i pluralizm mediów ze szczególnym uwzględnieniem środowiska cyfrowego oraz, jeśli okazałoby się to konieczne, aktualizacja Zalecenia nr R (94) 13 na temat środków promujących przejrzystość w mediach oraz nr R (99) 1 na temat środków promujących pluralizm w mediach.
- Śledzenie prac w ramach UNESCO nad projektem międzynarodowej konwencji o ochronie różnorodności treści kulturowych i twórczości artystycznej, badanie jej konsekwencji dla sektora mediów oraz jeśli zostanie to uznane za konieczne wypracowanie wspólnego paneuropejskiego podejścia do tego aktu oraz zaproponowanie odpowiednich działań.
- Monitorowanie implementacji Zalecenia (2003) 9 na temat środków mających na celu promowanie demokratycznego i społecznego udziału nadawania cyfrowego, jeśli uznane to zostanie za zasadne, opracowanie kolejnych wytycznych dla państw członkowskich celem zapewnienia implementacji tego aktu.

W roku 2005 odbyły się dwa spotkania grupy, w czasie których zapoznano się między innymi z głównymi postanowieniami przyjętego przez UNESCO tekstu Konwencji o ochronie i promocji różnorodności kulturowej ekspresji. Podkreślono wagę tego dokumentu, który może mieć istotne znaczenie dla kwestii ochrony pluralizmu w mediach. Zaznaczono, iż tekst Konwencji bezpośrednio odnosi się do mediów jako istotnego elementu umożliwiającego kulturową ekspresję (punkt 12 preambuły). Ponadto w art. 6, który został poświęcony prawom przysługującym stronom w celu zapewnienia różnorodności kulturowej ekspresji, wymieniono działania na rzecz różnorodności mediów, w tym poprzez media publiczne. W związku z wagą tego tekstu, grupa zwróciła się do sekretariatu o przygotowanie krótkiego tekstu rezolucji wzywającego państwa członkowskie Rady Europy do możliwie szybkiej ratyfikacji tekstu konwencji.

Ponadto grupa podjęła dyskusję dotyczącą powołania europejskiego systemu monitorowania rozwoju koncentracji mediów w Europie. W trakcie debaty odbyło się między innymi spotkanie z przedstawicielami Europejskiego Obserwatorium Audiowizualnego (EOA), które miałyby odgrywać główną rolę w tym projekcie. Uznano, iż w obliczu niewystarczających środków przewidzianych przez Radę Europy na działalność EOA, obecnie niemożliwym jest rozpoczęcie działania wspomnianego monitoringu, który miałby obejmować różne formy koncentracji mediów, jak również poszczególne sektory medialne, w tym sektory prasy oraz nowych mediów. Kwestia stworzenia wspomnianego systemu ma być przedmiotem dyskusji w czasie kolejnych dwóch spotkań w roku 2006.

Grupa w celu dokonania przeglądu implementacji Zalecenia (2003) 9 na temat środków mających na celu promowanie demokratycznego i społecznego udziału nadawania cyfrowego opracowała kwestionariusz zwrotny, którego zadaniem jest określenie stopnia implementacji wspomnianego zalecenia. Zgodnie z ustaleniami kwestionariusz ten został rozesłany do wszystkich państw członkowskich z prośbą o odesłanie wypełnionych formularzy do dnia 1 marca 2006 roku. Ponadto zgodnie z sugestią organizacji branżowych (np. *European Broadcasting Council* czy *Association of Commercial Television in Europe*) ankiety te zostały wysłane nie tylko do instytucji państwowych i regulatorów rynku

odpowiedzialnych za prowadzenie polityki cyfryzacji, ale także do uczestników rynku medialnego. W ten sposób grupa zamierza uzyskać bardziej obiektywny wynik badania.

Dodatkowo grupa przedyskutowała kwestię ewentualnej aktualizacji Zalecenia nr R (94) 13 na temat środków promujących przejrzystość w mediach oraz nr R (99) 1 na temat środków promujących pluralizm w mediach. W tym celu powołana została czteroosobowa grupa robocza, której zadaniem ma być przygotowanie projektów ewentualnych zmian w obu zaleceniach. W pracach tego gremium udział bierze przedstawiciel KRRiT. Zgodnie z sugestiami artykułowanymi w czasie spotkań MM-S-MD podczas prac nad aktualizacją obu dokumentów należy między innymi rozważyć zmianę ich charakteru na neutralne technologicznie jak również uwzględnić zjawiska związane z procesami cyfryzacji i konwergencji technologicznej. Wynik prac grupa roboczej ma zostać przedstawiony podczas spotkania MM-S-MD w marcu 2006 roku.

Grupa zatrudniła konsultanta i powierzyła mu zadanie dokonania analizy wpływu koncentracji mediów na ich pluralizm.

Grupa specjalistów ds. publicznej radiofonii i telewizji w społeczeństwie informacyjnym (MM-SPSB)

Grupa zapoznała się z opracowaniem eksperckim na temat przystosowania zadań i działalności mediów publicznych do warunków panujących w społeczeństwie informacyjnym. Grupa dokona także przeglądu działań nadawców publicznych na rzecz promowania szerszego udziału jednostek w procesach demokratycznych w społeczeństwie informacyjnym. W tym celu zostanie zorganizowana sesja na ten temat z udziałem przedstawicieli nadawców publicznych i specjalistów w zakresie technik interaktywnych. Grupa przygotuje także raport nt. niezależności mediów publicznych.

Grupa robocza ad hoc ds. praw wyłącznych i prawa publiczności do informacji (MM-WG-EX)

W 2005 roku miało miejsce spotkanie grupy roboczej *ad hoc* ds. demokratycznego i społecznego wpływu mediów w dobie technologii cyfrowej (MM-WG-EX), działającej w strukturze Rady Europy, w których uczestniczył przedstawiciel KRRiT. Podczas spotkania grupy roboczej pracowano nad redakcją projektu rekomendacji w sprawie prawa społeczeństwa do informacji o ważnych wydarzeniach, będących przedmiotem praw wyłącznych.

Zważywszy, iż od czasu przyjęcia w 1991 roku rekomendacji (91) 5 w sprawie prawa do krótkich sprawozdań z ważnych wydarzeń, do których telewizyjnej transmisji w wymiarze ponadgranicznym nabyto prawa wyłączne, dokonały się istotne zmiany technologiczne i rynkowe, Komitet Zarządzający Rady Europy ds. Mediów i Nowych Usług Komunikacyjnych (CDMC) uznał za celowe zbadanie tej kwestii i sformułowanie projektu rekomendacji, ukierunkowanej na zapewnienie społeczeństwu prawa do informacji w szerszym zakresie, również w odniesieniu do innych mediów. Odnotowano, że postępująca komercjalizacja praw do ważnych wydarzeń powoduje istotne trudności w realizowaniu prawa społeczeństwa do informacji. Dokończenie prac nad projektem rekomendacji opracowanej w zarysie przez grupę MM-S-DB, której mandat upłynął w 2004 roku, powierzono grupie MM-WG-EX.

Grupa ta została powołana do zakończenia prac redakcyjnych nad projektem rekomendacji w sprawie prawa do informacji o ważnych wydarzeniach, będących przedmiotem praw wyłącznych. W skład grupy wchodził eksperci z Danii, Francji, Norwegii, Polski, Portugalii, Wielkiej Brytanii, a także na prawach obserwatora z prawem do aktywnego uczestniczenia w dyskusji – przedstawiciel Komisji Europejskiej. Przewodniczącym grupy

był ekspert z Wielkiej Brytanii. W spotkaniu uczestniczyli także przedstawiciele Działu ds. Mediów, Dyrekcji Generalnej ds. Praw Człowieka Rady Europy, w tym Szef Działu ds. Mediów.

W pracach nad projektem członkowie grupy roboczej korzystali z wielu uwag zgłaszanych na wcześniejszych etapach przez zainteresowane tą problematyką organizacje, m.in. Agence France-Presse, Reuters, World Association of Newspapers, European Newspaper Publishers' Association, European Publishers' Council, Newspaper Publishers' Association, BSkyB, Premiere, FA Premier League, FIFA, UEFA, European Broadcasting Union, Association of Commercial Televisions in Europe, a także International Tennis Federation, International Basketball Federation, European Rugby Association, sygnatariuszy UK Sports News Access Code of Practice.

Po analizie zgłoszonych uwag członkowie grupy roboczej, działając w oparciu o mandat udzielony przez Komitet Zarządzający Rady Europy ds. Mediów i Nowych Usług Komunikacyjnych i we współpracy z Działem ds. Mediów Dyrekcji Generalnej ds. Praw Człowieka Rady Europy opracowali projekt rekomendacji oraz zarys memorandum objaśniającego.

Warto zaznaczyć, że zagadnienie to badano także na forum wspólnotowym w ramach tzw. trzeciej grupy fokusowej, powołanej przez Komisję Europejską do zbadania celowości uregulowania problematyki krótkich sprawozdań w nowelizacji dyrektywy „O telewizji bez granic”.

W projekcie postuluje się, aby państwa członkowskie Rady Europy podjęły - tam gdzie jest to potrzebne - środki mające zagwarantować publiczności prawo dostępu do informacji o ważnych wydarzeniach, będących przedmiotem praw wyłącznych, zarówno w kontekście krajowym, jaki i ponadgranicznym, biorąc pod rozwagę przedstawione w projekcie zasady. Zaleca się, aby zasady te zostały przedstawione do wiadomości właściwym organizacjom. Postuluje się także, aby stosowanie tych zasad było poddawane regularnej ocenie przez państwa członkowskie.

W projekcie rekomendacji podkreślono, że prawo publiczności do informacji o ważnych wydarzeniach musi być wyważone z prawami własności i innymi prawami organizatorów wydarzeń, właścicieli obiektów, na których wydarzenia te mają miejsce, a także z prawami autorów i innych uprawnionych, gwarantowanymi przez właściwe instrumenty prawa międzynarodowego

Podczas podjętych prac starano się wziąć pod uwagę wszystkie te aspekty. Przy opracowywaniu projektu, opierając się na zaleceniach CDMC wzięto również pod uwagę aktualny stan rozwoju technologicznego i fakt, iż usługi społeczeństwa informacyjnego zyskują coraz bardziej na znaczeniu, i coraz częściej stanowią źródło poszukiwania informacji o ważnych wydarzeniach społecznych.

Projekt będący przedmiotem prac grupy roboczej odnosi się nie tylko do telewizji, lecz również do prasy drukowanej, radia, agencji prasowych oraz usług społeczeństwa informacyjnego. Projekt formułuje odrębne zasady w odniesieniu do poszczególnych rodzajów usług – uwzględniając ich specyfikę. W projekcie sformułowano kilka zaleceń.

Wskazano, że o ile inne postanowienia umowne zawarte pomiędzy zainteresowanymi stronami, zabezpieczające prawo publiczności do informacji, nie stanowią inaczej, korzystanie z praw wyłącznych przez posiadaczy tych praw powinno być przedmiotem pewnych ograniczeń, tak aby podmioty świadczącym usługi z zakresu dostępu do wiadomości (*news services*) mogły informować publiczność o ważnych wydarzeniach.

W projekcie przewidziano specyficzne rozwiązania dla różnych sektorów: prasy drukowanej i radia, telewizji, usług społeczeństwa informacyjnego oferujących dostęp do serwisów informacyjnych, a także agencji prasowych.

Tekst projektu rekomendacji został przekazany do Komitetu Zarządzającego Rady Europy ds. Mediów i Nowych Usług Komunikacyjnych (CDMC). CDMC nie zdecydował się jednak na skierowanie projektu pod obrady Komitetu Ministrów Rady Europy.

Białoruś: sytuacja w zakresie swobody wypowiedzi i informacji

Komitet omówił sytuację na Białorusi z punktu widzenia przestrzegania swobody wypowiedzi i informacji. Przypomniano, że w 1997 roku Europejska Konferencja Ministerialna nt. polityki w dziedzinie mediów masowych przyjęła oświadczenie potępiające politykę rządu białoruskiego w dziedzinie mediów i wyrażające nadzieję, że sytuacja ulegnie zmianie. Na podstawie materiałów otrzymanych z Białorusi oraz dokumentów Unii Europejskiej stwierdzono, że na Białorusi wolność słowa i mediów są coraz bardziej ograniczane.

Wielu uczestników stwierdziło, że media białoruskie działają w bardzo niekorzystnych warunkach oraz że Rada Europy powinna wspierać reformy demokratyczne i obronę praw człowieka na Białorusi.

Inne prace Komitetu

Komitet zapoznał się z projektem rekomendacji Komitetu Ministrów nt. polepszenia stosunków między służbą zdrowia a mediami przygotowanym przez Europejski Komitet Zdrowia. Uznano, że nie stanowi on zagrożenia dla standardów wolności słowa i informacji, natomiast zdecydowanie odbiega od charakteru dokumentów przyjmowanych przez RE, gdyż w istocie stanowi instrukcję dla działów PR instytucji służby zdrowia, zawierającą bardzo szczegółowe porady jak należy przygotowywać informację dla prasy oraz zabiegać („lobbować”) o jej umieszczenie w mediach. Opinię tej treści komitet przedstawi Komitetowi Ministrów.

Po rozpatrzeniu projektu rekomendacji Komitetu Ministrów RE nt. prawa do informacji nt. ważnych wydarzeń, do których wykupiono prawa wyłączności, Komitet uznał, że nie może go przyjąć i że praca nad nim powinna zostać przerwana. Wiele krajów stwierdziło, że nie może go poprzeć ze względu na: specjalne prawa przyznane agencjom prasowym, które nie służą bezpośrednio informowaniu odbiorców o ważnych wydarzeniach; trudności z ewentualnym praktycznym wdrożeniem zaleceń zawartych w rekomendacji.

Komitet został poinformowany o wynikach Światowego Szczytu nt. Społeczeństwa Informacyjnego w Tunezji i o jego decyzjach w sprawie systemu zarządzania Internetem. W trakcie dyskusji wskazano na liczne dziedziny znajdujące się w centrum uwagi Rady Europy, które mają ścisły związek z systemem zarządzania Internetem, w tym kwestię wolności słowa.

W związku z planami powołania Forum Zarządzania Internetem, Komitet wystosował pismo do Komitetu Ministrów RE popierające stanowisko zajęte podczas Szczytu przez Zastępcę Sekretarza Generalnego RE i wskazujące na znaczenie udziału RE w tym Forum z punktu widzenia wnoszenia aspektu praw człowieka do dyskusji na temat Internetu.

Komitet wysłuchał informacji o przyjęciu Konwencji UNESCO nt. ochrony i promocji różnorodności kulturowej ekspresji i przyjął projekt rekomendacji, wskazującej na znaczenie różnorodności kulturowej z punktu widzenia praw człowieka oraz wzywającej państwa członkowskie Rady Europy do jak najszybszego ratyfikowania konwencji. Projekt został przekazany Komitetowi Ministrów do zatwierdzenia.

Stały Komitet Rady Europy ds. Telewizji Ponadgranicznej

Status i zadania Komitetu określa Europejska Konwencja o Telewizji Ponadgranicznej w art. 20-22. Odpowiada on za przestrzeganie i stosowanie konwencji, formułuje zalecenia z tym związane, daje wykładnię przepisów konwencji i uczestniczy w rozwiązywaniu ewentualnych konfliktów powstałych na gruncie ich stosowania.

31 krajów ratyfikowało Konwencję. 6 krajów podpisało, ale nie ratyfikowało Konwencji

Zgodnie z art. 27 konwencji, Państwa-Strony konwencji, które są jednocześnie członkami UE, podlegają w stosunkach wzajemnych regulacjom dyrektywy „O telewizji bez granic”, nie zaś konwencji.

Komitet odbył dwa spotkania w 2005 roku.

Wpływ zmian technologicznych i rynkowych na Europejską Konwencję o Telewizji Ponadgranicznej i perspektywy jej nowelizacji

Był to nadal główny temat prac Komitetu. Za sprawą listu od Komisji Europejskiej, (sugerującego, by w nowej konwencji nie podejmować spraw uregulowanych w dyrektywie „O telewizji bez granic”, natomiast podjąć sprawy związane z realizacją praw człowieka, w tym rola nadawców publicznych w społeczeństwie demokratycznym; pluralizm mediów a telewizja; rola niezależnych organów regulacyjnych. Komitet podjął dyskusję nt. przyszłości konwencji jako takiej.

Rozważono m.in. następujące koncepcje:

- Rozszerzenie zakresu konwencji, uwzględniając m.in. propozycje Komisji Europejskiej;
- Zachęcanie krajów spoza Rady Europy do przystępowania do konwencji (pozwala na to art. 30), co ułatwiłoby rozwiązywanie takich spraw, jak problem z kanałem Al Manar (patrz poniżej);
- Aktywniejsza działalność samego Stałego Komitetu (np. przez udział w programie pomocy państwom członkowskim);
- Szersze korzystanie z ekspertów zewnętrznych.

Propozycja całkowitej zmiany konwencji zgodnie z propozycją Komisji Europejskiej nie zyskała poparcia Komitetu. Wskazano, że Komitet Ministrów przyjął rekomendacje nt. wszystkich spraw wskazanych w jej liście, natomiast trudno wyobrazić sobie przyjęcie wiążącej prawnie konwencji na szczeblu europejskim na temat którejkolwiek z tych spraw. Także rozważane propozycje rozszerzenia zakresu konwencji na inne sprawy z zakresu praw człowieka (w tym zakaz dyskryminacji w oparciu o kryteria rasy, płci i narodowości; zakaz stosowania ograniczeń językowych, naruszających swobodę telewizji ponadgranicznej; zakaz reklamy, telesprzedaży i sponsorowania określonych produktów i usług (loterie, broń, usługi seksualne itp. czy reklamy politycznej; pluralizmu mediów) spotkały się z oporem, gdyż wskazano, że albo te zmiany są niepotrzebne, albo też, że muszą być rozstrzygane na poziomie krajowym (reklama polityczna, pluralizm mediów, status organów regulacyjnych).

Co zaś do propozycji Sekretariatu, uznano, że pomysły nt. wykorzystania Komitetu do uczestnictwa w innych pracach Rady Europy nie są właściwe, gdyż Komitet jest ciałem związanym z konwencją i na tym powinna się skupiać jego działalność.

W tej sytuacji, Komitet kontynuował mówienie opracowań przedkładanych przez różne delegacje, dokonujące przeglądu różnych przepisów konwencji i pożądaných kierunków ich nowelizacji. Były to:

- opracowanie delegata Austrii nt. przepisów Konwencji dotyczących reklamy, sponsoringu, telesprzedaży oraz ich ewentualnej nowelizacji
- opracowania delegata Polski nt. przepisów Konwencji dotyczących jej zakresu, jurysdykcji, swobody odbioru i rozprowadzania, obowiązków Państw-Stron Konwencji, reklamy adresowanej do jednego kraju oraz nadużycia praw gwarantowanych przez Konwencję oraz ich ewentualnej nowelizacji (Art. 1, 2, 3, 4, 5, 6, 16, 24a)
- opracowanie delegata Niemiec nt. przepisów Konwencji dotyczących ochrony małoletnich i godności ludzkiej
- opracowania delegata Francji nt. przepisów Konwencji dotyczących prawa do informacji, przepisów konwencji dotyczących celów kulturalnych, dostępu do ważnych wydarzeń, pluralizmu mediów, przez prawa do odpowiedzi (Art. 8, 9, 9a, 10, 10a)

W sumie opracowania te, szczegółowo analizujące dotychczasowe przepisy i kierunki debaty europejskiej nt. sposobu regulacji telewizji i nowych mediów, stanowiąc będą punkt wyjścia do prac nad projektem nowelizacji, które rozpoczną się wraz z przystąpieniem do Unii Europejskiej do prac nad nowelizacją dyrektywy „O telewizji bez granic”. Komitet był na każdym posiedzeniu informowany przez przedstawicieli Komisji Europejskiej o postępie prac przygotowawczych do opublikowania projektu nowej dyrektywy.

W ramach tych prac rozważono również propozycję delegacji łotewskiej, by uzupełnić art. 19 o nowy pkt. (d) o punkt nt. konsultacji i współpracy między organami regulacyjnymi w zakresie wymiany informacji mającej zapobiec delokalizacji nadawców. Propozycja ta spotkała się z poparciem kilku krajów, gdyż może stanowić krok na drodze do rozwiązania problemu „delokalizacji”. Do sprawy postanowiono wrócić w chwili, gdy rozpoczęta zostanie praca nad nowelizowaniem konwencji.

Prośba Bośni i Hercegowiny w opinię nt. obowiązków operatorów kablowych w zakresie ochrony praw autorskich

Organ regulacyjny Bośni i Hercegowiny Communication Regulatory Agency (CRA) zwrócił się do Stałego Komitetu z prośbą o interpretację art. 4 konwencji z powodu praktyk niektórych operatorów kablowych, którzy wykorzystują zasadę swobody rozprowadzania, by udostępniać chorwackie programy telewizyjne bez umów z nadawcami i bez uregulowania spraw praw autorskich.

Komitet postanowił przyjąć opinię w tej sprawie, oraz uzupełnić ją o materiał analizujący przepisy prawa międzynarodowego odnoszące się do ochrony programów telewizyjnych i praw autorskich.

Sprawa programu Al Manar

Przedstawicielka Francji poinformowała o decyzjach władz jej kraju w kwestii libańskiego programu satelitarnego Al Manar, dostępnego w Europie za pośrednictwem Eutelsatu (przedsiębiorstwa zarejestrowanego we Francji), którego program zawierał treści antysemickie, niezgodne ze standardami europejskimi. Korzystając z przepisów dyrektywy „O telewizji bez granic”, które stwierdzają, że jednym z kryteriów w czyjej jurysdykcji znajduje się dany program jest korzystanie z pojemności satelity danego kraju, Francja uznała formalnie, że Al Manar (korzystający z satelity francuskiego) znajduje się w jej jurysdykcji. W tym celu zmieniono prawo, wyposażając CSA (organ regulacyjny) w następujące kompetencje:

- Uzyskiwania od operatora platformy satelitarnej informacji o programach przez niego udostępnianych;

- Nakładania kar na operatora platformy satelitarnej, w przypadkach, gdy udostępniane przez niego programy łamią prawo;
- Wnoszenia do sądu oskarżenia przeciwko operatorowi platformy satelitarnej w takich przypadkach.

Na mocy nowych przepisów, CSA zażądała od nadawcy programu Al. Manar, by zarejestrował program we Francji i podporządkował się prawu francuskiemu. Sędzia francuski orzekł, że Eutelsat powinien przestać nadawać program Al. Manar. CSA zwróciła się do Eutelsatu, by rozprowadzał jedynie programy zarejestrowane przez CSA.

Komitet uznał, że sprawa ta wskazuje na nowe problemy, które trzeba uregulować w konwencji.

Omówienie sprawozdania nt. środków realizacji rekomendacji Stałego Komitetu w sprawie ochrony małoletnich przed treściami pornograficznymi

W rekomendacji tej, przyjętej w 2004 roku, Komitet zwraca się do Państw-Stron Konwencji aby:

- dokonały oceny, w jakim stopniu nadawcy znajdujący się pod ich jurysdykcją stosują się do wymogów określonych w art. 7.1.a Konwencji i by w razie potrzeby niezwłocznie podjęły działania zapewniające ich przestrzeganie, a w każdym razie, aby – zgodnie z art. 7.2 Konwencji – zapewniły, że niepełnoletni nie będą mieli dostępu do programów czy audycji, które naruszają art. 7.1.a Konwencji;
- współpracowały ze sobą, udzielając sobie informacji i innych form pomocy, aby zapewnić skuteczność powyższych działań, oraz by promowały pełną współpracę między organami regulacyjnymi w tej dziedzinie;
- przed upływem roku przedstawiły Stałemu Komitetowi informację o ewentualnych działaniach, które podjęły na podstawie powyższych punktów. W świetle tej informacji Stały Komitet dokona oceny sytuacji, aby podjąć wszelkie działania w zakresie swoich kompetencji, jakie uzna za stosowne, by zapewnić ochronę niepełnoletnich.

Sprawozdanie zawiera informacje nadesłane przez Bośnię i Hercegowinę, Bułgarię, Czechy, Francję, Litwę, Mołdawię, Norwegię, Portugalię, Rumunię i Wielką Brytanię.

Prace Stałego Komitetu ds. praw autorskich i praw pokrewnych Światowej Organizacji Własności Intelektualnej (WIPO)

W 2005 roku podczas sesji Stałego Komitetu ds. Praw Autorskich i Praw Pokrewnych (SCCR) Światowej Organizacji Własności Intelektualnej (WIPO) kontynuowano prace nad projektem nowego instrumentu prawa międzynarodowego - traktatu o ochronie praw organizacji nadawczych.

SCCR od dłuższego czasu rozważa aktualizację ochrony praw pokrewnych organizacji nadawczych. Prace te zmierzają do wypracowania projektu nowego instrumentu prawa międzynarodowego – traktatu o ochronie praw organizacji nadawczych.

Wspólnotę Europejską i jej państwa członkowskie reprezentuje na forum SCRR/WIPO Komisja Europejska. Stanowisko prezentowane przez Komisję jest konsultowane z państwami członkowskimi na forum Grupy Roboczej ds. Własności Intelektualnej działającej w strukturze organizacyjnej Rady Unii Europejskiej, a także

podczas spotkań koordynacyjnych organizowanych przez Prezydencję UE podczas sesji SCCR w Genewie. KRRiT z uwagą śledzi prace SCCR nad nowym traktatem, w tym poprzez uczestnictwo w składzie delegacji polskiej na sesje SCCR.

Ochrona praw autorskich i praw pokrewnych, a także zapewnienie adekwatnego poziomu ochrony tych praw na forum międzynarodowym ma niezwykle istotne znaczenie dla rozwoju sektora audiowizualnego. Prawa pokrewne nadawców gwarantowane są na minimalnym poziomie w Międzynarodowej Konwencji o ochronie artystów wykonawców, producentów fonogramów oraz stacji radiowo-telewizyjnych, sporządzonej w Rzymie dnia 26 października 1961 roku (tzw. Konwencji Rzymskiej), ratyfikowanej również przez Polskę. Konwencja Rzymska obejmuje ochroną organizacje nadawcze rozpowszechniające program drogą bezprzewodową. Konwencja Rzymska nie zapewnia organizacjom nadawczym poziomu ochrony adekwatnego do stanu rozwoju technicznego, nie uwzględnia też wielu nowych usług jakie pojawiły się w ostatnich latach.

Podczas prac SCCR najwięcej uwagi poświęcono określeniu przedmiotu ochrony traktatowej oraz ujęciu zakresu praw i obowiązków traktatowych. W ramach dotychczasowych prac SCCR wysuwano różne koncepcje określenia beneficjentów ochrony traktatowej. Postulowano objęcie ochroną oprócz rozpowszechniania naziemnego, także rozpowszechniania drogą kablową, oraz ochronę sygnału nadawcy przed jego rozpowszechnieniem, równoczesny *streaming* programu rozpowszechnianego pierwotnie drogą bezprzewodową lub kablową oraz webcasting. Przedmiotem analizy i dyskusji był także zakres poszerzenia w nowym traktacie praw stacji radiowo-telewizyjnych przyznanych im na mocy Konwencji Rzymskiej.

Prace na forum SCCR znajdują się na sporym stopniu zaawansowania. Trudno jednakże obecnie przesądzić o kształcie przyszłego traktatu, z uwagi na dużą rozbieżność prezentowanych stanowisk.

Dążąc do wypracowania stanowiska, które mogłoby być zaakceptowane przez większą grupę państw, Wspólnota Europejska zaproponowała, kompromisowe ujęcie traktatowego przedmiotu ochrony. Definicja ta objęłaby oprócz emisji programu drogą naziemną, również emisję drogą kablową i satelitarną. Ponadto ujęcie to przewiduje, że równoczesna i niezmieniona retransmisja w sieciach komputerowych programu radiowo-telewizyjnego otrzymałaby ochronę analogiczną do traktatowej ochrony rozpowszechniania. W ten sposób działania „tradycyjnych” nadawców w zakresie jednoczesnego nadawania tego samego programu w sposób tradycyjny i przez Internet byłyby objęte ochroną prawną.

Dokumentem będącym podstawą dyskusji podczas ostatniej XIII sesji SCCR był opracowany przez Przewodniczącego XII sesji SCCR we współpracy z Sekretariatem WIPO skonsolidowany tekst projektu nowego traktatu, wraz z uwagami objaśniającymi, w oparciu o propozycje przedstawione wcześniej przez poszczególnych członków SCCR/WIPO (dokument nr SCCR/12/2 Rev.2: *Second Revised Consolidated Text for a Treaty on the Protection of Broadcasting Organizations*, udostępniony na stronie internetowej WIPO) oraz dokument uzupełniający w sprawie webcastingu - *Working Paper on Alternative and Non-Mandatory Solutions on the Protection in Relation to Webcasting* (dokument nr SCCR/12/5 Prov.- również udostępniony na stronie internetowej WIPO).

Przedstawiona przez Przewodniczącego skonsolidowana redakcja, mająca służyć za podstawę dalszych prac nad projektem traktatu, skonstruowana została w oparciu o propozycje zgłaszane przez poszczególne delegacje w formie pisemnej i w zamierzeniu odzwierciedlać ma stopień konsensusu w przedmiotowej materii pomiędzy członkami SCCR. Nie obejmuje jednak wszystkich propozycji np. nie uwzględniono zgłoszonej przez Wspólnotę Europejską propozycji szerokiej definicji rozpowszechniania. Zamiast tego w

dokumencie rozdzielnie zdefiniowano rozpowszechnianie drogą bezprzewodową i rozpowszechnianie drogą przewodową. Tekst ten został poparty komentarzami objaśniającymi wybór danej redakcji.

Przedmiotem debaty była też kwestia ewentualnego rekomendowania w możliwie bliskim terminie Zgromadzeniu Ogólnemu WIPO zwołania konferencji dyplomatycznej w sprawie przyjęcia nowego traktatu. W 2006 roku przewiduje się kolejne dwie sesje SCCR, w ramach których oczekuje się przyspieszenia prac nad traktatem i przedstawienia efektów tych prac.

Europejskie Obserwatorium Audiowizualne

W roku 2005 prezydencję w Europejskim Obserwatorium Audiowizualnym sprawowała Słowacja. Odbyły się dwa posiedzenia Rady Wykonawczej EOA złożonej z przedstawicieli państw członkowskich Organizacji oraz dwa posiedzenia Biura EOA.

W roku 2005 Europejskie Obserwatorium rozwijało swoją działalność poprzez publikacje, dokonywanie opracowań i analiz, rozbudowę i doskonalenie baz danych, działania marketingowe oraz prezentacje na konferencjach i seminariach. Plan pracy oraz budżet EOA zostały zrealizowane zgodnie z założeniami. Współpraca z krajami członkowskimi, Radą Europy, Komisją Europejską oraz innymi partnerami przebiegała bardzo dobrze, z korzyścią dla rynku audiowizualnego.

Zgodnie z decyzją Rady Wykonawczej Europejskiego Obserwatorium Audiowizualnego, w oparciu o możliwości budżetowe, w kolejnych latach podejmowane będą sukcesywnie działania w nowych obszarach w ramach sektora audiowizualnego takich jak: prawo podatkowe i prawo pracy, multimedia i nowe technologie. W roku 2006 prezydencję w EOA przejmie Norwegia.

Przegląd modeli ciał regulujących na przykładzie wybranych państw europejskich

Idea regulatora mediów elektronicznych

Rynek mediów elektronicznych jest regulowany przez poszczególne państwa w sposób autonomiczny. Polityka w tym zakresie stanowi wypadkową wielu czynników ekonomicznych, politycznych oraz społecznych. Stąd też jej kształt nawet w państwach będących członkami Unii Europejskiej jest bardzo zróżnicowany. Wspomniane odmienności wyrażają się także w rozwiązaniach instytucjonalno-strukturalnych przyjmowanych przez poszczególne państwa w obszarze mediów elektronicznych. Mimo daleko idącej swobody pozostawionej w tym względzie państwom zauważyć można, iż państwa demokratyczne z Europy jak również większość spoza niej (np. Argentyna, Australia, Brazylia, Kanada, Nowa Zelandia, Stany Zjednoczone itd.) zdecydowała się na utworzenie niezależnych regulatorów tego rynku¹.

---

¹ Rozwój tych specyficznych ciał regulacyjnych w obszarze mediów elektronicznych jest ściśle związany z procesem jego demonopolizacji i powstawaniem pierwszych niezależnych nadawców. Przykładem może być powołanie w Wielkiej Brytanii na mocy prawa z 1954 roku *Independent Television Authority*, regulatora rynku telewizyjnego odpowiedzialnego za wydanie pierwszej koncesji dla komercyjnego nadawcy telewizyjnego.

Wydaje się, że głównym argumentem w tym względzie jest fakt, iż rynek mediów elektronicznych jest rynkiem koncesjonowanym, co wiąże się bezpośrednio z ograniczonym spektrum częstotliwości. Prócz strukturalnego aspektu tego rynku kolejnym argumentem za powołaniem niezależnego regulatora jest konieczność zapewnienia przez państwo demokratyczne funkcjonowania wolnych, niezależnych i różnorodnych mediów, które odgrywają istotną rolę społeczną i kulturową. Wymóg ten leżący u podstaw demokratycznego państwa zakłada brak bezpośredniej ingerencji ze strony instytucji państwowych w ten obszar. Bezpośredni nadzór państwa stanowić mógłby bowiem zagrożenie dla wolności i niezależności mediów. Formuła niezależnego regulatora rynku mediów elektronicznych powinna teoretycznie stanowić więc swego rodzaju zabezpieczenie przed bezpośrednim nadzorem tego obszaru przez instytucje państwowe i związanego z tym potencjalnego wpływu politycznego. Regulator rynku mediów elektronicznych stanowi więc władzę administracyjną, która nie należy zarazem do struktury administracji rządowej. Jego obowiązkiem jest zapewnienie regulacji sektora mediów, w przypadku którego rząd powinien starać się unikać bezpośrednich interwencji.

Najbardziej kompleksowym dokumentem wzywającym państwa europejskie do powoływania niezależnych organów regulacyjnych, jak również określającym warunki niezależności oraz zakres funkcji jest Zalecenie Komitetu Ministrów Rady Europy nr 23 (2000) dotyczące niezależności i funkcji ciał regulujących dla sektora nadawczego. Mimo, iż nie ma ono mocy wiążącej, to traktować je można, wraz z obszernym memorandum objaśniającym, jako swoisty przewodnik po tej problematyce, wyznaczający standardy właściwego skonstruowania i funkcjonowania niezależnych regulatorów rynku mediów elektronicznych.

Kształt, zakres kompetencji oraz struktura tych ciał różnią się w zależności od omawianego państwa. Przede wszystkim wyróżnić można państwa, w których funkcjonuje jednocześnie kilku regulatorów rynku mediów (np. Szwajcaria, Szwecja, Hiszpania, Niemcy), co podyktowane może być federalną konstrukcją państwa lub chęcią rozdziału niektórych funkcji pomiędzy różne podmioty, oraz państwa gdzie za ten obszar odpowiada jeden regulator (np. Francja, Wielka Brytania, Włochy, Czechy). Tym samym też zakres odpowiedzialności tych ciał jest bardzo różny. Według wspomnianego już Zalecenia nr 23 (2000) wyróżnia się następujące obszary działania regulatorów: wydawanie regulacji oraz wytycznych w zakresie funkcjonowania rynku mediów elektronicznych, wydawanie koncesji, monitorowanie wypełniania przez nadawców zapisów koncesyjnych (w tym nakładanie kar, zajmowanie się skargami, monitorowanie zawartości programu, ochrona pluralizmu w mediach itd.) oraz pewne uprawnienia względem mediów publicznych.

Z kolei Europejska Platforma Ciał Regulacyjnych (EPRA), organizacja skupiająca 48 regulatorów rynku mediów elektronicznych z 40 państw europejskich, jako jedno z kryteriów przyjęcia w poczet swoich członków uznała pełnienie przynajmniej jednej z następujących funkcji: wydawanie koncesji radiowych lub telewizyjnych, stanowienie reguł (wydawanie aktów wykonawczych, wytycznych, kodeksów itd.), kontrola zawartości programu, nakładanie kar na nadawców oraz posiadanie uprawnień quasi-sądowniczych. W obu przypadkach wskazuje się na podobne kompetencje, które uznać można za katalog charakterystyczny dla większości regulatorów rynku mediów elektronicznych. Te kompetencje można podzielić na dwie główne kategorie: kompetencje związane z funkcją strukturalnego projektowania rynku (np. koncesjonowanie nadawców, zapewnienie wielości i różnorodności nadawców) oraz funkcje związane z ochroną konsumenta (tj. widza i słuchacza) i dbania o wysoką jakość i wysoki standard nadawanych treści (np. monitoring treści, ochrona małoletnich, zapewnienie różnorodności treści itd.). Do tych dwóch obszarów dopisać można także troskę o gospodarczy i technologiczny rozwój sektora.

Pamiętać jednak należy, iż kompetencje niektórych regulatorów wykraczają znacznie poza powyższą listę. Niektórzy z nich działają bowiem w obszarze telekomunikacji (np. brytyjski OFCOM, włoska AGCOM), w obszarze prasy (włoski AGCOM), nadzorowania mediów publicznych (np. francuska *Conseil Supérieur de l'Audiovisuel* - CSA), zbierania abonamentu radiowo-telewizyjnego (np. fińska FICORA), klasyfikacji filmów (np. norweski *Norwegian Media Authority*), prawa konkurencji (np. brytyjski OFCOM) czy w obszarze Internetu (np. australijskie ACMA).

Zróznicowane kompetencje tych ciał znajdują swoje odbicie także w strukturze regulatorów. Generalnie jednak zauważyć można, iż poza nielicznymi wyjątkami (np. Norwegia, Finlandia, Szwecja) regulatora rynku tworzy z jednej strony ciało kolegialne podejmujące decyzje, z drugiej natomiast personel administracyjny (w niektórych państwach ma on status służby cywilnej lub porównywalny) odpowiedzialny za wykonywanie zadań prawnie nałożonych na instytucję, jak również zleczanych na bieżąco przez ciało kolegialne (np. monitoring programu, obsługa prawna, czy prace analityczne). W skład wspomnianych ciał kolegialnych wchodzi w Europie od 3 (np. holenderski *Commissariaat voor de Media*) do 13 członków (np. Czechy). Tę proporcję zaburzają niektóre krajowe ciała regulacyjne w Niemczech, gdzie w skład ciała kolegialnego wchodzić może nawet 47 członków. Mniejsza ilość członków może być podyktowana chęcią utworzenia eksperckiego gremium kierującego działaniami regulatora. Większa ilość członków jest związana natomiast z chęcią utworzenia szerokiej, pluralistycznej platformy reprezentującej odmienne interesy, środowiska i światopoglądy. Generalnie jednak w obu przypadkach istotnym jest aby uniknąć dominacji jednej grupy wewnątrz ciała kolegialnego.

Członkowie ciał kolegialnych są w zależności od państwa powoływani na swoje stanowiska w różnych proporcjach przez rząd, prezydenta, parlament, sąd lub też organizacje społeczne. Istotna różnica pomiędzy poszczególnymi państwami polega także na różnym statusie członków ciał kolegialnych. W przypadku niektórych państw są oni zatrudniani na pełen etat, co najczęściej wyklucza ich aktywność zawodową w innych obszarach (np. Francja, Włochy). Część państw z kolei nie zdecydowała się na zatrudnienie na pełen etat członków ciał kolegialnych, którzy mogą kontynuować swoją karierę pobierając zarazem wynagrodzenie za swoje członkostwo (np. Irlandia czy Dania).

Wielkość biura wspomagającego prace ciała kolegialnego jest ściśle uzależniona od zakresu kompetencji danego regulatora. W tym przypadku różnice pomiędzy poszczególnymi państwami są znaczne. Najmniejsza ilość zatrudnionego personelu administracyjnego waha się od kilku (np. Estonia) do kilkunastu osób (Litwa, Łotwa). W wielu państwach liczba tych osób to kilkudziesięciu urzędników (np. Czechy, Irlandia, Holandia, Bułgaria i Bośnia i Hercegowina). Powyżej stu pracowników zatrudnia węgierska ORTT (117 osób) oraz rumuńska CNA (145 osób), natomiast kilkuset członków personelu administracyjnego zatrudniają: francuska CSA (240 osób) oraz włoska AGCOM (260 osób). Stanowczo najwięcej osób, spośród europejskich regulatorów, zatrudnia nowopowstały brytyjski regulator OFCOM (około 1000 osób), jednak i tak jest to niewiele w porównaniu z amerykańską *Federal Communications Commission* - FCC (około 2000 osób).

Warto wreszcie zauważyć, iż podobnie jak cały rynek mediów elektronicznych tak samo regulatorzy poddani są presji tych samych procesów ekonomicznych i technologicznych odpowiedzialnych za istotne zmiany w tym obszarze. Mowa w tym wypadku o procesach tzw. konwergencji technologicznej oraz cyfryzacji, jak również liberalizacji rynku telekomunikacyjnego. Z tego też względu w ostatnich kilku latach wiele państw podjęło decyzję o zreformowaniu tych podmiotów, tak aby ich zakres kompetencji oraz dostępne instrumenty pozwoliły na właściwe regulowanie tego rynku. W wielu przypadkach państwa

Europejskie zdecydowały się na często długotrwałe reformy polegające na zintegrowaniu kilku regulatorów lub instytucji związanych z szeroko pojmowanym obszarem mediów masowych i sektorem audiowizualnym (np. obecnie obserwowane reformy w Irlandii, Norwegii czy Portugalii). W ten dość powszechny nurt łączenia (integrowania) różnych podmiotów z regulatorem rynku mediów elektronicznych wpisać można obserwowany w ostatnich latach trend tworzenia tzw. regulatorów „konwergentnych” obejmujących jednocześnie sektor mediów elektronicznych i sektor telekomunikacyjny (np. brytyjski OFCOM, fińska FICORA czy CRA z Bośni i Hercegowiny). Istotną inspiracją dla tego procesu było wydanie w 1997 roku przez Komisję Europejską tzw. Zielonej Księgi o „Konwergencji telekomunikacji, mediów i różnych sektorów technologii informacji oraz jej implikacje dla regulacji prawnych”.

Biorąc więc pod uwagę strukturę regulatorów oraz powyższe tendencje wyróżnić można dwa podstawowe typy regulatorów działających w obszarze mediów elektronicznych: regulatorzy klasyczni (tradycyjni), których struktura i zakres kompetencji jest ściśle związany z sektorem mediów elektronicznych (np. Francja, Polska, Belgia, Węgry) oraz wspomniani regulatorzy „konwergentni” obejmujący swoimi kompetencjami obok mediów elektronicznych także sektor telekomunikacyjny (np. Wielka Brytania, Włochy, Finlandia, Słowenia oraz Bośnia i Hercegowina).

Regulatorzy rynku mediów elektronicznych w kontekście polityki wspólnotowej

Ciała regulacyjne w obszarze mediów elektronicznych zostały utworzone we wszystkich państwach UE. Podkreślić jednak należy, iż Unia Europejska nie ingeruje w tym względzie w politykę państw członkowskich pozostawiając im, zgodnie z zasadą subsydiarności, swobodę kształtowania wewnętrznej polityki w tym obszarze. Natomiast państwa członkowskie muszą zapewnić właściwe wykonywanie obowiązków wynikających z prawa wspólnotowego, w tym tzw. dyrektywy „O telewizji bez granic”, która tworzy wspólnotowe ramy prawne dla działalności telewizyjnej. W praktyce też głównymi podmiotami odpowiedzialnymi za realizację zdefiniowanych w tym akcie wymagań są regulatorzy rynku mediów elektronicznych (np. przepisy dotyczące reklamy, ochrony małoletnich, tzw. kwot europejskich czy kwot produkcji niezależnej). Z tego też powodu podmioty te stanowią istotny element europejskiej polityki audiowizualnej.

Komisja Europejska czuwająca nad realizacją postanowień dyrektywy, podobnie jak uczyniła to Rada Europy we wspomnianej Rekomendacji nr 23 (2000), podkreśliła wymóg niezależności tych podmiotów zarówno od rynku jak i władzy państwowej. Dała ona wyraz temu w Komunikacie w sprawie zasad i kierunków wspólnotowej polityki audiowizualnej w erze cyfrowej (COM (1999) 657 final). W przypadku regulatorów „konwergentnych” jak również tych, których kompetencje wkraczają w obszar zdefiniowany w dyrektywie 2002/21/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z 7 marca 2002 w sprawie wspólnych ram regulacyjnych dotyczących elektronicznych sieci i usług łączności (tzw. dyrektywa ramowa) Komisja Europejska w art. 3.2 tego aktu nawołuje państwa członkowskie do zagwarantowania niezależności krajowych organów regulacyjnych „przez zapewnienie, by były wyodrębnione z prawnego punktu widzenia i funkcjonalnie niezależne od wszystkich organizacji prowadzących działalność z zakresu elektronicznych sieci, sprzętu lub usług łączności”. Dodatkowo warto zdawać sobie sprawę, iż będący w fazie przygotowań projekt nowej dyrektywy mającej zastąpić w przyszłości dyrektywę „O telewizji bez granic” przewiduje zapis (art. 23b) wzywający państwa członkowskie UE do zapewnienia niezależności ciał regulacyjnych oraz bezstronności i przejrzystości ich działania. Ponadto dokument ten uznaje

współpracę pomiędzy regulatorami a Komisją Europejską za konieczną w kontekście zagwarantowania właściwej implementacji przyszłej dyrektywy².

W tym kontekście warto ponadto przypomnieć, iż Komisja Europejska w trakcie negocjacji przedakcesyjnych z dziesiątką państw kandydujących uznała funkcjonowanie regulatorów w dziedzinie mediów elektronicznych za element administracyjnej zdolności państw w tym obszarze.

Praktyczna rola regulatorów rynku mediów elektronicznych na poziomie wspólnotowym wyraża się ponadto w uczestniczeniu w pracach tzw. stałej grupy składającej się z przedstawicieli krajowych regulatorów audiowizualnych oraz Komisji Europejskiej (*High-level Group of Executives of Regulatory Authorities in the Field of Broadcasting*). Ta grupa doradcza została powołana przez Komisję Europejską, która w ten sposób doceniła rolę i wkład krajowych ciał regulacyjnych w monitorowanie prawidłowego stosowania oraz wypełniania celów dyrektywy „O telewizji bez granic”. Ponadto przedstawiciele niektórych regulatorów uczestniczą w pracach Komitetu Kontaktowego do spraw dyrektywy, jak również w pracach grup roboczych funkcjonujących w ramach struktury Rady Unii Europejskiej. Kolejnym przykładem aktywności tych ciał na poziomie wspólnotowym, jak również ich niezależności jest liczny samodzielny udział regulatorów w dwóch seriach (w 2003 i 2005 roku) konsultacji publicznych dotyczących rewizji dyrektywy o telewizji bez granic m.in: włoska AGCOM, brytyjski OFCOM, francuska CSA, rumuńska CNA, węgierskie ORTT czy polska KRRiT.

Niezależność regulatorów

Podstawową cechą jaka powinna wyróżniać wszystkich regulatorów, bez względu na kształt i zakres kompetencyjny jest ich niezależność zarówno od świata polityki jak i regulowanego rynku. Jak bowiem często podkreśla się w literaturze, niezależność regulatora jest najlepszą gwarancją niezależności mediów podlegających jego regulacji. O konieczności zapewnienia niezależnego funkcjonowania tych podmiotów wyraźnie mówi wspomniane już Zalecenie nr 23 (2000), które zwraca się do państw członkowskich Rady Europy o prawne gwarancje niezależności, tak aby uniknąć sytuacji gdy dany regulator lub jego poszczególne członkowie poddają się presji politycznej lub też gdy ich zaangażowanie w działalność gospodarczą może rodzić konflikt interesów. O konieczności zapewnienia przez państwa członkowskie UE niezależności regulatorów od władz oraz operatorów wspomina również Komunikat Komisji Europejskiej w sprawie zasad i kierunków wspólnotowej polityki audiowizualnej w erze cyfrowej (COM (1999) 657 final) a także wspomniany już projekt dyrektywy mającej zastąpić dotychczasową dyrektywę „O telewizji bez granic”.

Podstawowym instrumentem gwarantującym niezależność od świata polityki jest demokratyczna i przejrzysta procedura wybierania członków ciała kolegialnego. Jej celem ma być wybór pluralistycznego ciała kolegialnego, które nie jest zdominowane przez żadną siłę polityczną czy inną grupę. W tym kontekście istotne jest zarówno to, kto ma prawo mianować na to stanowisko, jak również warunki, jakie musi spełniać kandydat na członka ciała kolegialnego. W pierwszym przypadku w Europie mówić można o pięciu sposobach powoływania członków ciał kolegialnych: przez władzę wykonawczą (duński *Radio and Television Board* czy brytyjski OFCOM), przez władzę ustawodawczą (np. czeska RRTV,

---

² Zob., Provisional text subject to linguistic revision. Proposal for a Directive of the European Parliament and of the Council Amending Council Directive 89/552/EEC on the coordination of certain provisions laid down by law, regulation or administrative action in Member States concerning the pursuit of television broadcasting activities.

http://europa.eu.int/comm/avpolicy/regul/newtwf_en.pdf

Słowacka RTV), przez zarówno władze wykonawczą i ustawodawczą (francuska CSA, bułgarska CEM), przez władzę ustawodawczą i sądowniczą (portugalskie AACCS), władzę lokalną oraz grupy społeczne (niektóre niemieckie landowe ciała regulacyjne). Mimo, iż część z państw zdecydowała się na system mieszany, tak aby zapewnić równowagę pomiędzy różnymi ośrodkami władzy, to żaden z tych systemów nie jest ani preferowany ani też krytykowany przez wspomniane zalecenie. Każdy z tych systemów musi być bowiem rozpatrywany łącznie z pozostałymi instrumentami gwarantującymi niezależność regulatorów. Do takich instrumentów należą między innymi przepisy zabraniające łączenia określonych funkcji politycznych ze stanowiskiem członka ciała kolegialnego (tzw. *incompatibilities*). W większości przypadków prawo stanowi, iż osoba będąca członkiem takiego ciała nie może jednocześnie być parlamentarzystą, sprawować władzy wykonawczej, sądowniczej, być członkiem partii politycznej czy pracować w mediach³. W ten sposób ustawodawcy starają się chronić niezależnego regulatora przed bezpośrednim wpływem politycznym, jak również konfliktem interesów. W niektórych państwach zdecydowano się ponadto na dłuższy czas trwania kadencji członków, tak aby uniknąć zmian związanych ściśle w wyborami parlamentarnymi (np. Włochy, Rumunia, Czechy, Francja, Polska) lub/ oraz zróżnicowano termin powoływania poszczególnych członków i tym samym upływu ich kadencji (np. Francja, Turcja). Aby uniknąć zarzutów o brak niezależności w niektórych państwach wprowadzono przepisy uniemożliwiające ponowny wybór na członka ciała kolegialnego (np. Francja, Polska) bądź ograniczające tę możliwość do pojedynczej reelekcji (Bośnia i Hercegowina, Czechy czy Holandia).

Równie istotne są przepisy dotyczące możliwości odwołania członków ciała kolegialnego. W tym miejscu wspomniane zalecenie mówi, iż odwołanie takie może mieć miejsce tylko, gdy złamane zostały przepisy zabraniające łączenia stanowiska członka z innymi stanowiskami (tzw. *incompatibilities*) lub gdy nie ma możliwości właściwego wypełniania powierzonych mu funkcji (bez uszczerbku dla możliwości danej osoby do odwołania się od tej decyzji do właściwego sądu). Ponadto odwołanie danej osoby z tego stanowiska ze względu na popełnione wykroczenie w związku, lub nie, z pełnioną funkcją może mieć miejsce tylko w poważnych przypadkach szczegółowo określonych w prawie. W niektórych państwach dodatkowo dopuszcza się możliwość odwołania całego składu ciała kolegialnego na przykład w sytuacji gdy roczne sprawozdanie składane przez regulatora zostanie odrzucone przez parlament (np. Albania, Czechy, Polska), i w tym przypadku okoliczności tego odwołania reguluje szczegółowo prawo.

Innym kluczowym instrumentem zapewnienia niezależności regulatora zarówno od świata polityki jak i rynku jest zagwarantowanie właściwego sposobu jego finansowania, o czym wprost mówi wspomniane Zalecenie (2000) 23. W tym względzie praktyka wskazuje na stosowanie przez państwa trzech zasadniczych sposobów: finansowanie z budżetu państwa, finansowanie z opłat koncesyjnych lub opłat płaconych od wpływów z reklam oraz finansowanie mieszane łączące w sobie oba powyższe sposoby. Główną zaletą pierwszego z tych sposobów jest istotne uniezależnienie regulatora od podmiotów rynkowych, z drugiej jednak strony może on dawać sposobność organom państwa do wywierania presji poprzez ograniczanie funduszy przeznaczonych na działalność regulatora. Ten sposób finansowania charakterystyczny jest dla znacznej ilości europejskich regulatorów np. francuskiej CSA, bułgarskiej CEM, rumuńskiej CNA, szwedzkiej RTVV, estońskiej *Estonia Broadcasting Council* czy słowackiej RTV. Znacznie rzadziej regulatorzy są finansowani jedynie z opłat uiszczanych przez podmioty rynkowe (tzw. *industry fee*), które przybierają kształt procentu opłat abonamentowych (np. Niemcy, czy Macedonia), opłat koncesyjnych (np. brytyjski

---

³ W przypadku niektórych z niemieckich landowych regulatorów zgodnie z wyrokiem Sądu Konstytucyjnego maksymalnie 25% składu ciała kolegialnego mogą stanowić przedstawiciele władzy publicznej.

OFCOM) czy też procent od dochodu uzyskanego z reklam (Litwa). Zaletą tego rozwiązania jest finansowe uniezależnienie się od państwa co niewątpliwie wzmacnia pozycję regulatora względem instytucji państwowych. Istotna grupa europejskich ciał regulujących łączy oba źródła finansowania (tj. budżet państwa oraz opłaty uiszczane przez podmioty rynkowe). Należą do nich holenderski *Commissariaat voor de Media* (budżet państwa oraz procent od dochodu z reklam określany przez ministra), włoska AGCOM (budżet państwa oraz procent od dochodu wszystkich podmiotów podlegających regulacji) czy łotewska NRTP (budżet państwa oraz opłata za udział w procedurze koncesyjnej).

Innym instrumentem mogącym mieć pozytywny wpływ na niezależność członków ciała kolegialnego lub też wysoką rangą specjalistów od podmiotów rynkowych są przepisy, bądź też praktyka zabraniająca po zakończeniu kadencji podejmowania pracy w firmach, których działalność znajduje się w obszarze kompetencji regulatorów. W przypadku łotewskiej NRTP członkowie, na podstawie prawa o zapobieganiu konfliktu interesów w pracy urzędników państwowych (art. 9.4 oraz art. 10.7), nie mogą w ciągu trzech lat od zakończenia kadencji zajmować kluczowych stanowisk w mediach publicznych, jak również w ciągu dwóch lat zajmować kluczowych stanowisk w mediach komercyjnych. Regulacje zabraniające zatrudniania członków ciał kolegialnych obowiązują także w Czarnogórze, we Francji, na Węgrzech, we Włoszech, Wielkiej Brytanii i w Stanach Zjednoczonych.

Oprócz wspomnianych powyżej mechanizmów mających na celu zagwarantowanie niezależności funkcjonowania regulatorów podobną rolę odgrywają gwarancje konstytucyjne określające ich funkcje. Tego typu zapisy zostały umieszczone w ustawach zasadniczych w Polsce, Portugalii oraz na Malcie.

Okolicznością wspomagającą niezależność funkcjonowania regulatora rynku jest zagwarantowanie profesjonalizmu członków ciała kolegialnego. Ten mechanizm odnosi się jednak przede wszystkim do praktyki, gdyż najczęściej warunek ten nie jest szczegółowo określany prawnie. W tym względzie precyzyjnie nie wypowiada się także zalecenie, które jedynie stwierdza, że w skład ciał kolegialnych wchodzić powinni eksperci z dziedzin będących w kompetencji regulatora. Wychodząc naprzeciw tym oczekiwaniom część członków litewskiego regulatora LRTK jest powoływana przez organizacje branżowe i społeczne związane z rynkiem mediów np. (Związek Dziennikarzy, Związek Artystów, Związek Producentów Filmowych itd.).

Mimo istnienia szerokiego wachlarza instrumentów chroniących niezależność regulatorów rynku mediów elektronicznych odnotować należy także próby ingerencji organów władzy państwowej w ich autonomię. Wiele kontrowersji wzbudził między innymi przypadek czeskiej RRTV, która została rozwiązana przez Parlament. W uzasadnieniu obarczono RRTV winą za przegrany przez Republikę Czeską arbitraż z amerykańską firmą medialną CME (*Central European Media Enterprises*) czego skutkiem było odszkodowanie w wysokości 365 milionów dolarów wypłacone przez skarb państwa na rzecz CME. Na miejsce dotychczasowych członków ciała kolegialnego Parlament powołał nowy skład RRTV. Zdarzenie to spotkało się z reakcją członków EPRA, którzy podczas spotkania w Neapolu dnia 9 maja 2003 roku podkreślili raz jeszcze znaczenie idei niezależności regulatorów rynku mediów elektronicznych przypominając w tym kontekście jednocześnie właściwy fragment Zalecenia 23 (2000) (Punkt II, art. 6 i art.7). Ostatnio duże kontrowersje wzbudził także projekt łotewskiego prawa o radiofonii i telewizji, który przewiduje przesunięcie większości kompetencji obecnego regulatora rynku do ministerstwa kultury, co w praktyce oznaczać by miało likwidację regulatora oraz interwencję organów państwowych w rynek mediów. Ta propozycja została silnie skrytykowana między innymi przez OBWE

oraz Międzynarodowy Instytut Prasy. Kontrowersje wzbudziły także planowane reformy regulatorów w Macedonii oraz w Norwegii.

Mimo, iż jak wynika z powyższych rozważań, istnieje szeroki katalog instrumentów mających gwarantować niezależność regulatorów to możliwość niezależnego działania tych podmiotów zależy przede wszystkim od przyjętej praktyki i kultury politycznej charakterystycznej dla danego państwa.

Wyzwanie zapewnienia niezależności regulatorom, mimo wspomnianych dynamicznych zmian rynkowych i technologicznych zachodzących w tym obszarze, pozostaje wciąż bardzo aktualne. Odnosi się ono w równym stopniu do wszystkich typów ciał regulujących w tym także do nowopowstałych regulatorów „konwergentnych”, o czym w swoim przemówieniu z 10 listopada 2005 roku wspomniał Richard Hooper, wiceprzewodniczący rady nadzorczej OFCOM (*OFCOM Board*) mówiąc co następuje:

Nowoczesny regulator, aby móc odnieść sukces, musi pozostać niezależny od wszystkich zainteresowanych podmiotów w tym od rządu i jednocześnie konsultować się z nimi.

Odpowiedzialność regulatorów

Zgodnie z wielokrotnie przywoływanym Zaleceniem Rady Europy (Punkt V, art.25-27) regulatorzy powinni zdawać relację ze swojej pracy wydając na przykład roczne lub przygotowywane *ad hoc* sprawozdania. Jednocześnie podkreśla się, iż aby w ten sposób nie została naruszona zasada niezależności, regulator może być nadzorowany jedynie ze względu na zgodne z prawem wypełnianie zadań jemu powierzonych, jak również ze względu na zgodność oraz przejrzystość przeprowadzonych czynności finansowych. Przedstawianie sprawozdań z działalności regulatora ma służyć także większej przejrzystości jego funkcjonowania.

Najczęściej regulatorzy europejscy zobowiązani są prawnie do opracowywania rocznych sprawozdań z działalności, które są w większości przypadków przedkładane odpowiedniemu Ministrowi (np. w Holandii, Irlandii i Szwecji), Parlamentowi (w Czechach, Rumunii i na Słowacji) lub jak ma to miejsce w przypadku Francji jednocześnie Prezydentowi, Rządowi i Parlamentowi. W niektórych przypadkach ustawa precyzuje zakres sprawozdania wymieniając jego najbardziej istotne elementy (np. w Czechach, Francji, na Węgrzech i we Włoszech). W przypadku francuskiej CSA kwestię sprawozdawczości reguluje art. 18 ustawy o radiofonii i telewizji (Ustawa nr 86-1067 z 30 września 1986 roku). Coroczny raport francuskiego regulatora obejmować powinien m.in.: sprawozdanie z działalności CSA, raport z przestrzegania ustawy, raport z wywiązywania się spółek i przedsiębiorstw publicznych objętych ustawą z nałożonych na nie zobowiązań.

Prócz rocznego sprawozdania z działalności w niektórych państwach występują także inne rodzaje raportów, do których przedstawiania zobowiązany jest regulator. Należy do nich, między innymi raport finansowy (np. w Holandii i Szwecji) lub też raporty dotyczące stanu prac nad kodeksami (Irlandia).

Istotnym elementem różniącym poszczególne rozwiązania jest występująca w niektórych państwach możliwość ustosunkowania się przez właściwe instytucje państwowe do treści raportów. W przypadku Czech, Polski i Rumunii, w skrajnych okolicznościach, które dokładnie definiuje ustawa, odrzucenie raportu może skutkować odwołaniem składu ciała kolegialnego. W przypadku Rumunii zgodnie z art. 20 prawa o radiofonii i telewizji w sytuacji gdy Parlament nie zaakceptuje raportu, CNA musi dokonać zmian postulowanych przez Parlament i dostarczyć nowy raport do Parlamentu w ciągu 3 miesięcy od daty odrzucenia jego poprzedniej wersji. Jeżeli także nowy raport nie zyska akceptacji Parlamentu

wówczas mandaty członków CNA wygasają i nowi członkowie są wybierani na okres pozostały do końca kadencji odwołanych członków.

W wielu państwach tego typu sprawozdania mają jednak głównie charakter informujący choć instytucje państwowe mają prawo ustosunkować się do treści raportów w formie opinii (Szwecja) lub zapytań (Irlandia).

Proces powstawania regulatorów „konwergentnych”

Uznaje się, iż proces tworzenia „konwergentnych” ciał regulacyjnych w Europie został zapoczątkowany w drugiej połowie lat 90-tych. Wtedy właśnie we Włoszech na mocy prawa z 1997 powstała *Autorità per le Garanzie nelle Comunicazione* – AGCOM pierwszy regulator tego typu w państwach członkowskich UE a także opublikowana została przez Komisję Europejską wspomniana Zielona Księga o „Konwergencji telekomunikacji, mediów i różnych sektorów technologii informacji oraz jej implikacje dla regulacji prawnych”⁴. Wydanie tego dokumentu skłoniło państwa piętnastki do rozważenia wprowadzenia ewentualnych zmian strukturalnych w odniesieniu do sposobu regulacji rynku mediów elektronicznych i telekomunikacji w kontekście procesu konwergencji technologicznej. W dokumencie tym Komisja Europejska wskazuje, iż wielość różnych środowisk regulacyjnych może stanowić potencjalną barierę w rozwoju firm działających w obszarze podlegającym konwergencji technologicznej. W związku z tym Komisja Europejska postawiła w tym dokumencie pytanie o efektywność funkcjonujących odrębnych ciał regulacyjnych w dobie konwergencji i zaproponowała trzy opcje rozwoju:

- Opcja nr 1: Budowanie w oparciu o struktury aktualnie istniejące
- Opcja nr 2: Opracowanie odrębnego modelu regulacyjnego dla nowych typów usług, który będzie współistniał obok systemów regulacyjnych dla sektorów: telekomunikacji oraz radiofonii i telewizji
- Opcja nr 3: Progresywne wprowadzanie nowego modelu regulacyjnego zorientowane na objęcie nim całości usług - tradycyjnych i nowego typu

Wynik prowadzonych konsultacji publicznych nad wspomnianym dokumentem został opublikowany przez Komisję Europejską w 1999 roku w specjalnym Komunikacie COM(1999) 108 final. W czasie tych konsultacji wiele państw zdecydowało się na tzw. ewolucyjne podejście do konwergencji opowiadając się za opcją nr 1, jednak znalazły się także głosy wspierające trzecią, tzw. „rewolucyjną” opcję. Generalnie jednak zgodzono się, iż należy zmieniać perspektywę regulacji z pionowej na bardziej horyzontalną skupiając się na zasadniczym podziale pomiędzy treścią a infrastrukturą, co ma zasadniczy wpływ na sposób funkcjonowania regulatorów rynku.

W konsekwencji tej debaty w niektórych państwach (np. w Finlandii oraz w Wielkiej Brytanii) rozpoczęto prace na rzecz utworzenia tego typu regulatorów, co dodatkowo wzbogacało dyskusje na ten temat o kolejne doświadczenia. Wydaje się, że najbardziej inspirującą była debata zapoczątkowana w 2000 roku w Wielkiej Brytanii, gdzie postanowiono dokonać fuzji pięciu istniejących ciał regulacyjnych. Trwające około trzech lat

---

⁴ W tym kontekście nie można zapomnieć, iż w państwach pozaeuropejskich model regulatora skonwergowanego funkcjonuje już od wielu lat np. amerykańska FCC od 1934 roku a kanadyjska CRTC od 1976 roku.

prace nad połączeniem tych struktur oraz stworzenie spójnej i nowoczesnej organizacji dostarczyły także innym państwom wielu analiz i materiałów⁵.

W trakcie konsultacji publicznych nad Zieloną Księgą, jak również prac w poszczególnych państwach pojawiło się wiele argumentów za i przeciw utworzeniu „konwergentnego” ciała regulacyjnego, które zostały przygotowane przez Sekretariat EPRA i przedstawione przez Emmanuelle Machet podczas posiedzenia EPRA na Malcie we wrześniu 2001 roku⁶:

Argumenty za:

- **Szybkie tempo konwergencji:** Zasadniczo, potrzeba pojedynczego organu regulacyjnego wynika z konwergencji technologii.
- **Wygoda dla konsumenta i obywatela:** Zbyt wiele organów wprowadza zamieszanie wśród konsumentów; woleliby oni raczej załatwiać wszystkie kwestie związane z regulacjami „przy jednym okienku”.
- **Unikanie dublowania działań:** Z uwagi na brak wyraźnych granic między telekomunikacją a nadawaniem, część środków wykorzystywanych przez regulatorów byłaby marnotrawiona przez dublowanie czynności.
- **Lepsza współpraca wewnętrzna:** Wziąwszy pod uwagę fakt tradycyjnych konfliktów między celami polityki telekomunikacyjnej i nadawczej, który mógłby prowadzić do napięć pomiędzy dwiema instytucjami, utworzenie pojedynczego organu złagodziłoby te napięcia.
- **Oszczędność kosztów:** Istotne synergie w zakresie personelu, środków etc.
- **Podniesienie jasności i efektywności regulacji:** ...co z kolei mogłoby mieć pozytywne implikacje dla inwestycji w sektorze łączności.
- **Przewaga wynikająca z rozmiaru:** Pojedynczy regulator odpowiedzialny za zawartość i nośnik mógłby być skuteczną przeciwwagą – zarówno pod względem siły, jak i środków – dla „firm-olbrzymów”, których poczynania ma regulować.
- **Spójne podejście:** Pojedynczy organ mógłby sztucznie zintegrować dwa aspekty regulacji: interes publiczny oraz efektywność ekonomiczna.
- **Związki między zawartością a nośnikiem:** Immanentną cechą idei konwergencji jest to, że ścisły rozdział pomiędzy dostarczaniem usług a transmisją i przenoszeniem może okazać się niemożliwy i może stwarzać problemy w sferze potęgi rynkowej i integracji pionowej. Pojedynczy regulator łączący obydwie te cechy miałby tutaj przewagę.

Argumenty przeciw:

- **Ewolucja zamiast rewolucji.:** Opinie co do procesu konwergencji są przesadzone; następuje on znacznie wolniej niż sugerowałyby to niektóre prognozy.
- **Wygoda dla konsumenta i obywatela:** Jest raczej wątpliwe czy pojedyncza struktura regulacyjna – z racji swego rozmiaru – byłaby szczególnie przejrzysta i czy opinii publicznej łatwo byłoby pojąć jej koncepcję lub ustalić komórkę odpowiedzialną za daną sprawę w ramach takiej organizacji.

---

⁵ Istotnymi dokumentami które powstały w kontekście prac nad skonwertowanym regulatorem w Wielkiej Brytanii należą m.in.: *White Paper, A New Future for Communications* oraz *Towers Perrin OFCOM Scoping Project Report*.

⁶ Zob. E. Machet, Za i przeciw konwergencji ciał regulujących, (w:) Biuletyn KRRiT, październik 2001.

- **Odmienność doświadczeń regulacyjnych:** Z uwagi na fakt, że obydwa sektory nie opierają się na tym samym zbiorze wiedzy i umiejętności, regulacjami powinny zajmować się odrębne instytucje.
- **Wyraźna granica konfliktu:** Wziąwszy pod uwagę istnienie konfliktu między celami polityki telekomunikacyjnej i nadawczej, konflikt ten dotyczył będzie także specjalistów z obydwu obszarów pracujących w tej samej strukturze. W przypadku odrębnych podmiotów linia podziału byłaby bardziej wyrazista.
- **Oszczędność kosztów:** Jest raczej wątpliwe czy pojedynczy organ rzeczywiście pozwoliłby na oszczędności. Gdyby tak się stało – to być może kosztem jakości lub ilości personelu.
- **Oddanie wyraźnym celom:** Dwie tradycje rządzące telekomunikacją i nadawaniem są do pewnego stopnia wzajemnie sprzeczne. Dziś są one w dalszym ciągu silne, niemożliwe do pogodzenia i stanowią podstawę różnych planów działania w przyszłości. Można dowolnie manipulować przenosząc funkcje regulacyjne, w tym także powołać pojedynczego regulatora odpowiedzialnego za obydwie sfery – telekomunikację i nadawanie, ale problem ten i tak pozostanie nierozwiązany.
- **Niebezpieczeństwo dominacji:** Istnieje potencjalne ryzyko, że pojedyncza instytucja zostałaby zdominowana przez jeden ze swych komponentów. Czy możliwe jest ustalenie równowagi sił w ramach pojedynczej struktury?
- **Ochrona interesu publicznego:** Dalszy rozdział struktur regulujących kwestie telekomunikacji i nadawania być może pozwoli uniknąć narażenia na szwank interesu publicznego na rzecz priorytetów ekonomicznych.
- **Efektywne alternatywy dla pojedynczego organu:** Problem polegający na nieuniknionym wzajemnym nakładaniu się czynności różnych działających obecnie organów regulacyjnych może zostać zmniejszony dzięki lepszej współpracy pomiędzy tymi podmiotami. Innym, alternatywnym rozwiązaniem może być stworzenie dwóch wyraźnie odrębnych organów, z których jeden odpowiadałby za kwestie zawartości, zaś drugi za infrastrukturę i nośniki.

Należy odnotować, że spośród państw europejskich (zarówno członków UE jak i państw nie będących członkami UE) na utworzenie „konwergentnego” regulatora do tej pory zdecydowały się następujące państwa: Bośnia i Hercegowina, Finlandia, Słowenia, Szwajcaria, Wielka Brytania oraz Włochy. Mimo iż Komisja Europejska nie opowiada się wprost za budowaniem przez państwa członkowskie „konwergentnych” ciał regulacyjnych to w swej komunikacie „i2010 Europejskie Społeczeństwo Informacyjne na rzecz wzrostu i zatrudnienia” (COM (2005) 229 końcowy) stwierdza co następuje: „Odpowiedzią na fundamentalne zmiany technologiczne musi być proaktywna polityka. Konwergencja cyfrowa wymaga konwergencji politycznej oraz woli dostosowywania ram regulacyjnych tam, gdzie jest to potrzebne, w celu zapewnienia spójności z nowopowstającą gospodarką cyfrową”. W swoim przemówieniu z dnia 10 października 2005 roku Komisarz Viviane Reding komentując fakt powstania i funkcjonowania w trzech państwach członkowskich UE „konwergentnych” regulatorów stwierdziła z kolei „Uważam osobiście, że w kontekście obecnego rozwoju rynku, te zmiany (powołanie i funkcjonowanie „konwergentnych” regulatorów w państwach członkowskich) wydają się podążać we właściwym kierunku. I jestem zmotywowana do wykorzystywania doświadczeń tych krajowych „konwergentnych” regulatorów do mojej pracy nad konwergencją na poziomie wspólnotowym”.

Wspomniany komunikat, jak również wypowiedź Komisarz Reding wpisują się w prowadzoną przez Komisję Europejską politykę mającą na celu wypracowanie zintegrowanego podejścia do polityki budowy społeczeństwa informacyjnego oraz polityki audiowizualnej. Ta logika tworzenia, zgodnie z procesem konwergencji technologicznej,

jednolitych ram regulacyjnych przejawia się na poziomie Unii Europejskiej zarówno w pracach nad przytoczoną już nową dyrektywą mającą zastąpić obecną dyrektywę „O telewizji bez granic”, jak również w skupieniu kwestii społeczeństwa informacyjnego i polityki audiowizualnej w jednej Dyrekcji Generalnej ds. Społeczeństwa Informacyjnego i Mediów. Te istotne zmiany zachodzące na poziomie wspólnotowym mogą zgodnie z logiką tzw. procesu europeizacji (*Europeanisation*)⁷ wymóc podobne zmiany instytucjonalno-prawne na poziomie państw członkowskich.

Przegląd europejskich ciał regulacyjnych

Przegląd europejskich ciał regulacyjnych obejmuje pięć państw będących członkami UE. Przed wszystkim analizie poddane zostały dwa wspomniane typy regulatorów: regulatorzy klasycznych (przykład francuskiej CSA oraz węgierskiej ORTT) oraz „konwergentni” (przykład brytyjskiego OFCOM oraz włoskiej AGCOM). Ponadto omówiony został przykład irlandzkiej BCI, która reprezentuje grupę regulatorów, którzy w najbliższym czasie mają zostać zreformowani.

W każdym z tych przypadków scharakteryzowane zostały następujące aspekty, o których była mowa powyżej: kompozycja i sposób powoływania ciała kolegialnego, zakres kompetencji regulatora, niezależność od państwa oraz od rynku i wreszcie odpowiedzialność regulatora.

Pełna wersja tego dokumentu wraz z bibliografią jest dostępna na stronie internetowej KRRiT pod następującym adresem:

http://www.krrit.gov.pl/dokumenty/dm/dm_opr_przeglad.pdf

---

⁷ Proces europeizacji jest rozumiany jako proces zmian wywołanych adaptacją państw członkowskich do zmian instytucjonalno-prawnych zachodzących na poziomie wspólnotowym. Więcej na ten temat m.in. w S. Jacquot, C. Woll, Usage of European Integration – Europeanisation from a Sociological Perspective, European Integration online Papers (EIoP) Vol. 7 (2003) N° 12.